DİKKAT CEMAAT ÇIKABİLİR! • KOZMİK ODA • İSMAİL HAKKI PEKİN

DİKKAT CEMAAT ÇIKABİLİR!

KOZMİK ODA

Fethullah Gülen Türk Ordusuna Neden Kumpas Kurdu?

İSMAİL HAKKI PEKİN

Genelkurmay İstihbarat E. Başkanı

YASİN TOPALOĞLU - HASAN YILMAZ

KYRHOS

Kyrhos Yayınları / 109

Kitabın Adı / Dikkat Cemaat Çıkabilir!
Kozmik Oda
Fethullah Gülen Türk Ordusuna Neden Kumpas Kurdu?
Genelkurmay İstihbarat E. Başkanı
Söyleşi / Yasin Topaloğlu-Hasan Yılmaz
Baskı / Tarcan Matbaası

1. Baskı Mayıs 2015
ISBN / 978-605-121-418-4
Yayıncı Sertifika No / 31500

© Bu kitabın yayın hakları Kyrhos Yayınları'na aittir.

İnternetten satış

www.mkitap.com

KYRHOS

Akpınar Mahallesi 826. Sokak
No: 30 / 13 Dikmen-Çankaya / ANKARA
Tel: (312) 475 40 33 / Faks: (312) 476 40 28
www.kyrhos.com.tr / e-posta: bilgi@kyrhos.com.tr
http://twitter.com/kyrhosyayinlari
www.facebook.com/kyrhos

Genel Dağıtım

Point Kitap Dağıtım Ticaret A.Ş.
www.pointdagitim.com.

-İsmail Hakkı Pekin Kitabı-
Genelkurmay İstihbarat E. Başkanı

Dikkat Cemaat Çıkabilir!

KOZMİK ODA

Fethullah Gülen Türk Ordusuna Neden Kumpas Kurdu?

Söyleşi
Yasin Topaloğlu - Hasan Yılmaz

Mayıs 2015

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRÜN NOTU 15

GÖNLÜ BURUK BİR GENERALİN CEZAEVİ GÜNLERİ 19

Alaattin Çakıcı'ya Daha Saygılı Davrandılar 27

Şerefleri, Haysiyetleri İncitildi 30

İlker Paşa'ya Kırgınım 32

KOMUTANLAR NEDEN İSTİFA ETTİ? 37

KOMUTANLAR ARASINDA SORUN VAR MI? 41

Örnek'in Günlükleri Satılmış ve Eklemeler Yapılmış 42

Ordu İçinde İletişim Sorunu Vardı ve Genç Subaylar Rahatsızdı 45

TSK, 1 MART TEZKERESİ'NDE NEDEN SESSİZ KALDI? 47

Çekiç Güç'ü Zor Çıkardık, Amerikalıları Hiç Çıkaramazdık .. 49

AMERİKALILAR ÖZEL KUVVETLERDEN İNTİKAM ALDI .51

Üst Akıl Amerika 54

Muavenet Gemisi Neden Vuruldu? 55

Pilotlar Koordinatla Atış Yaparlar 58

JANDARMA GENEL KOMUTANI EŞREF BİTLİS ÖLDÜRÜLDÜ! 60

TSK'da Kol Kırılır Yen İçinde Kalır Anlayışı Hâkimdir 62

Bir Kişinin Ölümü Kime Yarıyorsa Fail de Odur 64

Soğuk Savaş Şartları PKK'ya Yaradı 65

Türkiye'de Kitapçılık, Örgütçülük Gibi Bir Şey 66

Harp Okulunda Kürt-Türk Ayrımı Olur muydu? 67

TÜRK ORDUSU 90'LI YILLARDA TAARRUZ KABİLİYETİNE SAHİP MİYDİ? 69

Kıbrıs'a Çıkartma Yapmak için 7 Yıl Birlik Hazırlandı 70

Başbakan Emreder, Komutan Yapar 72

Silahlı Kuvvetleri Kontrol Etmenin Öznel ve Nesnel Yöntemleri Var 73

YAŞ'TAN ATILAN SUBAYLAR, KURDOĞLU GRUBU ÜYESİ MİYDİ? 75

Cenaze Namazını Kılmak Dinimiz Açısından Önemlidir 79

TSK'da Baas Tipi Bir Yapılanma Var mıydı? **80**

Sincan'da Yürüyen Tanklar Darbe Yapamaz mıydı? 81

60 İhtilali'nde Teğmenler Generalleri Esas Duruşta Bekletti . 83

Devleti Yönetenler Yüz Yüze İletişim Kurmalılar 83

Askere Darbe Yaptıran Siviller mi? 86

Genç Subaylar, Komutanlardan Neden Rahatsızdı? 88

CEMAAT, TÜRK ORDUSUNA NASIL SIZDI? 89

Cemaat'in MİT İçinde de Uzantıları Var mıdır? 94

Türkiye-İran İttifak Yaparsa Sinerji Doğar 95

Cemaat Elektronik İstihbaratla Takip Edilemez 97

Cemaat, Casusluk Örgütü müdür? 99

Hasan Iğsız'ın Kara Kuvvetleri Komutanı Olmasını Erdoğan İstemedi 101

YEŞİL KUŞAK PROJESİ VE CEMAAT'İN POLİSTEKİ YAPILANMASI 105

12 Eylül Hangi Felsefeye Hizmet Etti? 106

CEMAAT NASIL BÜYÜDÜ? 109

Ecevit Romantik Bir Devlet Adamıydı 111

Ergenekon Senaryosu Gülen'in Amerika'ya Gidişinden Sonra Yazıldı 111

TSK'da Astın Üste Emir Verdiği Bir Yapılanma Yoktur 112

Genelkurmay Karargâhı Ergenekon ve Tuncay Güney Raporlarını Kaybediyor 114

Ülke Uzun Süre Uyumuş ve Uyutulmuş 116

HÜKÛMET CEMAAT İLİŞKİSİ NEDEN BOZULDU? 128

Cemaat Hakan Fidan'ı Neden Hedef Aldı? 134

TÜRK ORDUSU LAİK VE SÜNNİ MİDİR? 136

Sultanbeyli'de Zırhlı Tugayda Toplu Olarak Terfi Namazları Kılınıyordu 137

Askerî İstihbarat, Emniyet İstihbaratın Gerisinde mi Kaldı? 138

Tahşiye Örgütü Ne Zaman Kuruldu? 139

GES NEDEN MİT'E DEVREDİLDİ? 142

Amerikalıların Vermediği Dinleme Sistemini Kendimiz Yaptık . 144

Hakan Fidan Neden Milletvekili Olmak İstedi? 145

Hakan Fidan Siyasete Girmek İsterken Hesap Hatası Yaptı 146

Erdoğan Sahici Bir Lider mi? 147

AMERİKA'YA GÖRE TÜRK ORDUSU NASIL OLMALIDIR? 149

Silahlı Kuvvetler Çözüm Süreci'ne Nasıl Bakıyor? 153

Elinde Silah Olan Adamla TSK Konuşmaz 154

Öcalan Türkiye'ye Türk-Kürt Federasyonu Öneriyor 155

Öcalan'ın Hedefi Kürtleri Birleştirmek 157

Öcalan, Atakürt mü Olmak İstiyor? 159

Bizim Askerimizin İdeolojik Eğitimi Yok 160

Suriye Yalnızlaşmaktan Korktuğu İçin Öcalan'ı Çıkarttı 161

Türkiye'nin Belirsizlik Durumuna Göre Senaryosu Yoktu .. 163

Soğuk Savaş'ın Bittiğini Türkiye Fark Edemedi 164

ABD, Türkiye'nin Kıbrıs'a Çıkarma Yapamayacağını Değerlendirdi 165

PKK ile IRA Karşılaştırılabilir mi? 167

PKK'nın Arkasında Hangi Güçler Var? 168

12 EYLÜL DARBESİ NEDEN YAPILDI? 170

27 Mayıs Lideri Olmayan Bir Darbeydi 173

Batı'da Diyalog, Doğu'da Kin Var 176

Ulus Devlet İçin, Dil, Ülkü ve Ülke Birliği Gerek 177

TÜRKİYE 100 YILLIK PROJEKSİYON YAPABİLİR Mİ? ... 180

İçine Kapanıklık Bizi Yıpratıyor 181

Suriye ile Tek Devlet Olma Yolunda İlerliyorduk..... 182

TAYYİP ERDOĞAN İSLAM DÜNYASININ OMBUDSMANI OLABİLİR Mİ? 184

Cumhurbaşkanı Yanılıyorsa Onu Yanıltan Vardır 186

Güçlüyseniz, Orta Doğu'da İyi İlişkiler Kurarsınız..... 188

Abdullah Gül'ün Danışmanlığı Teklif Edildi 189

Erdoğan, Başbuğ'u da Fidan Gibi Koruyabilirdi 190

Genç Subaylar, Komutanların Konuşmasına Kızıyordu 191

Cumhuriyet Mitinglerini Askerler Organize Etmedi 193

KOZMİK ODA BASKINI VE ÖZEL KUVVETLER 194

Amerikalılar, HDP'nin Oy Oranını Araştırıyor 196

Aynı Arama MİT'te Yapılabilir miydi? 201

Türk Ordusu Algılar ve Ön Yargılara Kurban Edildi 201

Başörtüsü Gereksiz Yere Sorun Yapıldı..... 202

Özel Kuvvetler İki Tugaydan Oluşan Bir Birlik 203

Eğit-Donat'la Suriye Muhalefeti Oyalanıyor 207

Klasik Savaşlar Geçmişte Kaldı..... 208

Marshall Yardımları Millî Uçak Sanayimizi Öldürdü 210

Ekonomi ile Silahlı Kuvvetler Atbaşı Gitmeli 210

Amerika, Savunma Sanayimizin Millîleşmesine Karşı..... 211

300 BİN SAYFA BELGE NASIL KAYBOLDU? 214

Kerkük'te Türkmen Liderleri Neden Öldürüldü?.....216

Hâkim Kadir Kayan, Kozmik Oda'ya Neden Akıllı Telefonla Girmek İstedi? 217

GES Komutanının Konuşmaları Neden Sızdırıldı? 219

Türkiye'nin Sırları Düşmanlarına Servis Edildi 220

Biz Askerler Kötü Senaryoya Göre Hazırlık Yaparız 222

Balyoz ve Ergenekon'da TÜBİTAK Raporları Maksatlı ve Uyduruktu 223

TÜRKİYE CASUSLAR CENNETİ Mİ? 226

Amerikan Başkanları Gittikleri Yerde Çöplerini Bırakmazlar 228

Liderlerin Sağlığı Önemlidir 230

FİDAN'IN ESAD'A GÖTÜRDÜĞÜ MANİFESTODA NE YAZIYORDU? 232

Suriye'nin Terk Ettiği Bölgelerin Himayesi Türkiye'ye Verilir mi? 235

Dubai Silah Kaçakçılarının Üssüdür 237

MUSUL KONSOLOSLUK GÖREVLİLERİNİ KİM KURTARDI? .239

Türkiye IŞİD ile Pazarlık Yaptı mı? 240

Öcalan, TSK'yı PKK'nın Yanına İtmek İstiyor.....242

ULUDERE'DE İSTİHBARAT AMERİKALILARDAN GELDİ 243

Genelkurmaydan Emir Gelmeden Uçaklar Kalkmaz.....245

Yanlış İstihbarat Amerikalılardan Geldi 247

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ YABANCI ETKİSİNDE Mİ? 248

Cezaevinde Arapça Öğrendim.....250

ATATÜRKÇÜLÜĞÜN İÇİ BOŞALTILDI 253

Asker Hep Atatürk'ü Paravan Yaptı 255

Tasarruf Kültürü Olmayan Bir Toplumuz 256

Atatürkçülük, Bayrağa, Rozete, Gençliğe Hitabe'ye Sıkıştırıldı 257

Soyut Düşünmeden Somutu İnşa Edemeyiz 259

OSLO GÖRÜŞMELERİ'NİN İÇYÜZÜ VE CEMAAT OPERASYONU 261

Belçika İstihbaratı Evimi Dağıttı 264

SAKİNE CANSIZ'I PKK MI ÖLDÜRTTÜ? 266

İstihbarat Örgütleri Birbirlerinin İşini Bilirler 267

Hrant Dink, Ermeni Diasporası Tarafından Sevilmiyordu 267

Güvenlik Görevlileri Raporları Sümen Altı Etmek Yerine Tedbir Almalıydılar 269

DENİZ KUVVETLERİNDEN KİM NE İSTİYOR? 273

Denizlere Hâkim Olmadan Dünyaya Hâkim Olunur mu? 275

Doğu Akdeniz'de Türkiye Yalnız mı Bırakıldı? 279

Deniz Kuvvetleri Neden Hedef Alındı? 280

Deniz Kuvvetlerinde NATO Karşıtları mı Temizlendi? 281

Kripto Cemaatçileri Bulmak Zor. 282

Cemaat, Deniz Kuvvetlerini Ele Geçirebilir mi? 283

21. YÜZYILIN ORDUSU NASIL OLMALIDIR? 285

Türk Ordusu Kabiliyet Bazlı Yapılandırılmalıdır 288

Türkiye, Çıkarlarını Gözeten Bir Dış Politika Takip Etmelidir . 290

TÜRKİYE'NİN KIRMIZI ÇİZGİLERİ KALDI MI? 293

Türkiye Cumhuriyeti Kaddafi'yi Koruyabilir miydi?..... 297

Güneş Harekâtı Sınırlı ve Süreliydi 299

Erdoğan'ı Korkutmak İçin Suikast İhbarı Yapıldı..... 301

BİLGİ GÜVENLİĞİ VE İSTİHBARATTAN NE ANLIYORUZ? 302

Güvenlik Donanımını İhmal Ederseniz, Bilgisayarlarınız Yol Geçen Hanına Döner..... 304

Cemaat Mensuplarını Amerikalılar Eğitti..... 306

PKK'nın Kırsal Kadroları Çok Rahat 309

CEM ESREVER DEVRE ARKADAŞIMDI 312

TSK Bir Palavracıdan Kurtuldu 313

Yeşil'i Herkes Kullanmış 314

Hükûmetin Hatası Sünnicilik Yapmasıdır 315

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞU ANADOLU İHTİLALİ MİDİR?.....318

JİTEM Resmî Bir İstihbarat Örgütü Değildi 321

Hükûmet Tehdidin Boyutunu Kestiremedi..... 325

BALYOZ VE ERGENEKON DAVALARI AÇILMAYABİLİR MİYDİ? 329

Cemaat Tehdidi Devam Ediyor..... 336

Mavi Marmara'da Türkiye Hatalı Davrandı..... 337

İlk Defa Bir Savcı Tır Durdurdu..... 340

17/25 Aralık Hükûmeti Yıkma Girişimiydi..... 343

Amerikalı İstihbaratçı Erdoğan'ın İsviçre Bankalarında Parası Olduğunu Söylemişti..... 344

Katar'da Kurulan Askeri Üs Kime Hizmet Edecek?..... 345

Kaşif Kozinoğlu Beni TSK'nın Muhbiri İlan Etmişti 347

ÖCALAN, HER ŞEYİN MERKEZİNE KENDİNİ KOYAN BİR ÖRGÜT LİDERİDİR 349

Öcalan, Kürtlerin Totemi Gibi..... 352

Hakan Fidan Ziyaretime Gelmedi..... 355

DİZİN 357

EDİTÖRÜN NOTU

Türkiye'nin, 21. yüzyılın ilk çeyreğindeki görünümü için "istikrarlı kaos" tanımı kullanılırsa yanlış olmaz. Köklü siyasi değişime sahne olan bu dönem aynı zamanda iç ve dış dinamiklerin harekete geçtiği bir dönem oldu.

AB ile tam üyelik müzakerelerinin başladığı bu dönemde değişen siyasal şartlar, ekonomik ve sosyal değişimi de tetikledi.

90 yıllık alışkanlıkların değiştiği bu dönemde, gündemi en fazla meşgul eden konuların başında askerî vesayet tartışmaları geldi. Sivil yönetimin askerî vesayete son vermek amacıyla başlattığı mücadelenin en önemli adımlarından birini yargı takibi teşkil etti.

Ergenekon ve Balyoz adlarıyla Türk yargı tarihine geçen bu davalar, aynı zamanda bir döneme de damgasını vurdu. Açılan davalar sebebiyle yüzlerce asker, şeref ve haysiyetleriyle imtihan edildi.

Ergenekon Davası, içinde bir sürü davanın olduğu torba davaya dönüştürüldü. Bu davanın içine atılan davalardan biri de İnternet Andıcı Davası oldu. Davadaki suçlama konusu, "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini Ortadan Kaldırmaya veya Görevini Yapmasını Engellemeye Teşebbüs Etme, Silahlı Terör Örgütü Yönetme ve Silahlı Terör Örgütüne Üye Olma" idi.

Suçlanan 22 askerden biri de Korgeneral İsmail Hakkı Pekin'di. Genelkurmay İstihbarat başkanlığı yaptığı dönemde kamuoyunda "Islak İmza Davası" olarak bilinen ve İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yargılaması yapılan "İnternet Andıcı Davası" sebebiyle iki yıl Silivri Cezaevinde kalan İsmail Hakkı Pekin, 1972'de Harp Okulundan mezun oldu ve 2012 yılına kadar 40 yıl Türk Silahlı Kuvvetlerine hizmet etti. Özel zamanlarda, özel görevlerde bulundu. Devlet hizmeti için üstlendiği görevler sebebiyle büyük sırlara vâkıf oldu.

Şu anda 64 yaşında.

1972 yılında Kara Harp Okulundan mezun olduktan sonra 1974 yılında Kıbrıs'a çıkartma yapan Hava İndirme Tugayı 1'inci Paraşütçü Taburunda takım komutanı olarak görev alan ve yaralandığı için "Kıbrıs Gazisi" madalyası taşıyan Pekin, Ağustos 2012'de YAŞ kararıyla Türk Silahlı Kuvvetlerindeki 40'ıncı yılında kendini büyük bir kumpasın içinde buldu.

Kendi ifadesiyle o, İznikli fakir bir balıkçının çocuğu olarak dünyaya geldi. İki göz odalı bir evde büyüdü. Milletin desteğiyle yurt içinde, yurt dışında aldığı eğitimlerle mesleğinin zirvesine ulaştı. Milletine minnet borcunu da görevini en iyi şekilde yerine getirerek ödedi.

Türk Silahlı Kuvvetlerindeki en sıkıntılı zamanlarını mesleğinin zirvesine yaklaştığı günlerde yaşadı. İnternet Andıcı Davası sebebiyle 2011 yılının Eylül ayında cezaevine girdi. 2012 yılının Ağustos ayında resen emekli edildi. 5 Ağustos 2013'te 7,5 yıl hapse mahkûm oldu. Böylece, müstakbel genelkurmay başkanı olarak girdiği cezaevinden, emekli korgeneral olarak çıktı.

10 Şubat 2015 tarihinde katıldığı Vatan Partisi'nde siyasetle uğraşıyor. Siyasetçi ama milletvekili olmak istemiyor. Vatan Partisi'nde Talat Paşa Komitesi başkanlığını üstlenerek Ermenilerin Türklere yönelik soykırım iddialarının asılsızlığını anlatmak için görev yürütüyor.

O, küçük bir çocuk olarak girdiği Silahlı Kuvvetlerden, törenle uğurlanmamanın hüznünü yaşayan emekli bir paşa. Bu nedenle yüreğindeki burukluğun bir nişanı olarak "koruma amaçlı silah

taşımak bana göre değil" diyerek meslek hayatı boyunca sahip olduğu iki silahını ve üniformalarını Silahlı Kuvvetlere hibe ederek mesleğinden ayrıldı.

Silahlarını olmasa bile üniformasını hibe etmesinin nedeni, birlikte görev yaptığı komutanlara duyduğu kırgınlıktı. Bu kırgınlığı sebebiyle evinde TSK'dan gazilik madalyasından başka hiçbir anı bırakmadı. Bunun sebebini de şöyle izah etti:

"En azından en son kullandığım üniformayı alarak, çocuklarıma hatıra olarak bırakmak isterdim ama bir korgenerali bu kadar rezil ettikten sonra artık o rütbeyi niye taşıyayım ki! Şu an subay olduğuma, general emeklisi olduğuma dair hiçbir üniformam yok. O çok üzücü bir şey. Gidiyorsunuz, itibarınız zedeleniyor. Taşıdığınız üniforma ile o yerlerde yatıyorsunuz. Belki başkalarının da başına geldi bu işler. Benim açımdan son derece onur ve gurur kırıcı bir şeydi. Bir subaya, bir generale, memleketine 40 küsur yılını harcamış bir insana böyle davranılması çok ağır oldu. En çok gücüme giden de bu olmuştur."

Sivil, asker ayırmaksızın Türk milletine, Türkiye Cumhuriyeti'ne hizmet etmiş insanlara karşı daha özenli olmak gerekmez miydi? Onun da beklediği şerefi ve haysiyetinin korunması idi. Değerlerini sıradanlaştıran, kendine hizmet eden insanlara kıymet vermeyen toplumların sonunun hiç iyi olmadığı tarihsel örneklerle görülmüştür.

Cezaevinde yattığı günlerde 17 Kasım 2012'de annesi Cevriye Pekin'i kaybetti. Kendinden önce annesini kaybeden Hasan Iğsız'ın gördüğü muamele zoruna gittiği için, İznik'te toprağa verilen annesine son vazifesini yapamadı. Asker vakarıyla, içindeki öfkeyi dizginleyen Pekin, o gün bir gazeteye verdiği demeçle çok sevdiği annesine son vazifesini yapamayışını şöyle açıkladı:

"Bugün 2,5 yıldır hasta olarak yatmakta olan annem Cevriye Pekin'in vefatını öğrendim. Tutuklu olup da yakınlarını kaybeden insanların daha önceki cenaze törenlerinde maruz bırakıldıkları tutum ve davranışların (nakil koşulları, cenazenin defni sürecindeki refakatçilerin olumsuz tutumları, taziyelerin kabulü yönündeki engellemeler, gece cezaevinde ikamet mecburiyeti vb.) ruhumda yarattığı tahribat ve kabul edilemezlik duygusu sevgili

annemin cenaze törenine katılmama ve son görevimi layıkıyla yerine getirmeme engel olmuştur. Kıymetli ve sevgili anacığımın ruhu şad, mekânı cennet olsun."

Mesleğinin zirvesindeyken uğradığı haksızlık sebebiyle cezaevine konulması ve zorunlu emekli edilmesine karşın bugüne kadar hâlini kimseye şikâyet olarak yansıtmadı. Beklediği tek şey, haklı olduğunun millet tarafından bilinmesi idi. Ama bu da pek mümkün olmadı. Çünkü aleyhlerine çok ağır bir algı operasyonu yapıldı. Haklarında çok sayıda iftira kaleme alındı. Türk Silahlı Kuvvetlerinin darbelerle anılan geçmişini de dikkate aldığımızda çok kişi de suçlu mu suçsuz mu olduğuna bakmaksızın "oh olsun" dedi. Oysa "oh olsun" denilen kimseler bu ülkenin evlatlarıydı. Üstelik büyük oyunu sahneye koyanlar, amaçlarını realize etmek için, TSK mensuplarını kurban etmişti.

Türkiye, sisli günleri geride bırakacak. Bulutlar dağılacak ve güneş her zamanki gibi insanları ısıtmaya devam edecek. Zaman içinde askerleri anlamak daha kolay olacak. O günlerin geç gelmemesi dileğiyle...

Hasan Yılmaz

GÖNLÜ BURUK BİR GENERALİN CEZAEVİ GÜNLERİ

Sayın Pekin, askerî lise öğrencisi olarak girdiğiniz Türk Silahlı Kuvvetlerinden korgeneral rütbesiyle resen emekli edildiniz. Bir evrakı göreviniz gereği paraf etmeniz yüzünden suçlu ilan edildiniz. Hayatınızın en buruk günlerini de tutuklu olarak kaldığınız Silivri Cezaevinde geçirdiniz. Anneniz Cevriye Hanım, Silivri Cezaevinde yattığınız günlerde hayata veda etti. Belki de bir insanın başına gelebilecek en büyük hüznü yaşadınız. Yasal hakkınız olmasına rağmen, büyük bir metanet gösterip annenizin cenazesine katılmadınız? Son yolculuğunda annenizin yanında olamayışınızın sebebi neydi?

8 Eylül 2012'de Silivri Cezaevine getirildim. 17 Kasım'da annem vefat etti. Annem vefat ettiği zaman cezaevi müdürü yanında bir imam ve doktorla beraber kaldığım koğuşa geldi ve annemin vefat ettiğini haber verdi. Zaten annemin vefat haberini bekliyordum. Alzheimer rahatsızlığı vardı ve Bursa'da kız kardeşimin yanında kalıyordu. Cezaevi müdürüne "gitmeyeceğim" dedim.

Benden önce Hasan Iğsız Paşa'nın annesi vefat etmişti. Hasan Iğsız Paşa annesini toprağa vermek için İstanbul'a gittiğinde insanlarla tokalaşmasına izin vermediler. İnsanların taziye dilek-

lerini iletmesine izin vermediler. Annesinin evinde bir gece kalmasına izin vermediler ve tekrar cezaevine getirdiler. Düşündüm, cenazeye gittiğimde aynı muameleyi görecektim.

Eşimin ziyarete geldiği bir gün Hasan Iğsız Paşa'nın başına gelenleri anlatıp annem vefat ettiğinde cenazesine gelmeyeceğimi söylemiştim. Çünkü İznik küçük bir yerdir ve hepimiz birbirimizi tanıyoruz. Doğup büyüdüğüm yere bir suçlu gibi polis eşliğinde, cezaevi aracıyla gitmek istemedim. Arkadaşlarım ellerim kelepçeli göreceklerdi, çok zoruma gidecekti. Üstelik akşam olduğunda İznik Cezaevinde yatacaktım. Cezaevi araçlarının penceresi yoktur. İçinde de dört bölme vardır. O bölmeleri üzerinize kilitlerler. Araba devrilse hücreden çıkamaz, ölürsünüz. Yani cezaevi arabasına binmek de cenazeye gitmek de yeterince incitici olacaktı. Orada azılı mahkûmmuşum gibi muamele görecektim. Bir asker olarak, bir general olarak bu şekilde annemin cenazesine katılmayı gururuma yediremedim.

5 Ağustos 2013'te cezaevinden tahliye olduktan sonra yaptığım ilk iş, annemin mezarına gitmek oldu. Mezarını da cezaevinden çıktıktan sonra yaptırabildim.

Eşiniz sık sık ziyaretinize geliyor muydu?

Cezaevinde ayda bir açık görüş hakkımız vardı. Eşim sadece açık görüşlerde geliyordu. Zaten onun kapalı görüşe gelmesini istemiyordum. Çünkü gidiş geliş çok masraflı oluyordu. Tutuklu olduğumuz için maaşımın üçte ikisini alabiliyordum. Dolayısıyla elimiz daralmıştı.

Cezaevi yemekleri çok zorunlu olmadıkça yenecek gibi değildir. O nedenle beslenmemizi de büyük ölçüde kantinden aldığımız gıdalarla yapıyorduk. Bu yüzden mecburen ayda 400-500 lira beslenme harcaması yapıyorduk. Eşimin Ankara'dan Silivri'ye gelişi, bir gece orada konaklaması, nereden baksanız 400-500 lira masraf tutuyordu.

Cezaevinde hiç kimsenin parası cebinde olmaz. İçeride doğrudan para ile alışveriş olmaz. Herkesin parası cezaevinin kasasına konur. Kantinden yapılan harcamalar kasadan düşülür. Haftanın bir günü kantin alışveriş günüdür. Oradan alışveriş yaptığımızda hesabımızdan tutarı düşerlerdi.

Kaçma imkânı bulsaydınız ne yapardınız?

Kaçmazdım. Niye kaçacağım? Bu memleket için savaşmışım, kanımı dökmüşüm. Cezaevinden kaçmak aklımın ucundan bile geçmedi. Hangi cezayı verirlerse versinler, yine kaçmazdım.

Biz bu memleketin ekmeğini yedik. Bu memlekete hizmet ettik. Bundan sonra da hizmetimiz olur. Memleket işgal altında olsa kaçmayı düşünürsünüz. Ama işgal altında olan bir ülkem yok. Sadece yanlış uygulamaları olan bir iktidar var. Onun da düzeleceğini düşünüyorduk. Hukuki mücadelenin dışında bir mücadele şekli aklımın ucundan bile geçmedi. Mahkemelerde olabildiğince saygılı olmaya çalıştık. Bazen itiş kakış oluyordu, yerimden kımıldamıyordum. Çünkü karşımda jandarma erleri vardı. Yıllarca komutanlık yaptığım erlere karşı bir şey yapmam mümkün değildi. Onlara elimi uzatıp itemezdim. Ama aynı saygıyı mahkeme salonlarında özellikle hâkim ve savcılardan görmüyorduk.

İnsanları bu tip şeylere mecbur etmemeliler. Kanunlar çıkartılırken kişiye özel kanun çıkartılmıyor. Kanunları çıkartırken, suçluların en olumsuz tutumları dikkate alınarak çıkartılıyor. Bu adam general, yarın bir gün bunun annesi vefat ettiğinde buna özel bir izin hakkı tanıyalım diye bir kanun çıkartılamaz.

Askerler genelde dışarıdan soğuk insanlar olarak görülürler? Anlattıklarınız ve yaşadıklarınız tersi bir izlenim veriyor. Gerçekte askerler nasıl insanlardır?

Genelde bizi dışarıdan soğuk insanlar olarak görürler ama aslında nahif insanlarızdır. Görevimiz gereği duruşumuzdan hareketle hakkımızda yorum yaparlar ama aslında espri yapmayı da bilen insanlarızdır. İçimizde mesleği gereği sert tabiatlı kişiler vardır. Ama bizim toplumumuzdaki insanların ortak özellikleri bizde de vardır. Türk toplumu yapılan darbelerden dolayı askerlere kırgınlık beslese de bilmeleri gereken şey, darbeleri sadece askerlerin yapmadığıdır.

Darbe yapmak çok yanlıştır. Ama asker kadar sivillerin de darbelerde suçu vardır. Darbeler konusunu incelerken asker-sivil

diye incelemek yerine, ülkenin sosyal, siyasal, ekonomik şartlarını incelemek lazım. Ayrıca bu ortama etki eden dış etkenleri de incelemek lazım. Bütün çevresel şartları incelersek neyin ne olduğunu çok daha iyi anlarız.

Hapishanedeyken ziyaretinize gelmesini umduğunuz insanlar var mıydı?

Vardı tabii ama çoğu insan geldi. Genelkurmay Başkanı Necdet Özel, Hasdal'daki askerî cezaevine ziyaretimize geldi, oturduk konuştuk. Kara Kuvvetleri Komutanı Hayri Kıvrıkoğlu, Hava Kuvvetleri Komutanı Mehmet Erten geldi. İlker Paşa da emekli olduktan sonra Hasdal'a geldi ancak sadece Bilgin Balanlı ile görüşüp gitti. Benimle görüşmedi. Oysa görüşmesini beklerdim. Belki orgeneral olmadığımız, eşit rütbede olmadığımız için görüşmemiştir diye düşündüm. Yaşar Büyükanıt Paşa gelmedi. Kendisi duygusal bir yapıya sahiptir. Gelseydi ağlardı. Dışarıdan bakanlar sert mizaçlı bir insan olduğunu zannederler. Ama çok yumuşak yapılı bir insandır. Eşi, hapiste yattığım sürece ve çıktıktan sonra eşimi devamlı aramıştır.

Komutanlarımdan Emekli Jandarma Genel Komutanı Atilla Işık, hem Hasdal'da hem Silivri'de ziyaretime geldi.

Hilmi Özkök Paşa gelmedi. Onun da gelmesini isterdim. Hakkında siyasetçilerle iş birliği yaptığı şeklinde propagandalar yapıldığı için, belki protesto edilmekten çekindiği için gelmemiş olabilir. Ama onun, siyasetçilerle iş birliği yapmak gibi bir davranışı olmamıştır. Çok akıllı bir adamdır. Bunları, Genelkurmay başkanlığı yaptığı dönemden ve NATO'da birlikte iki yıl görev yaptığım Brüksel'den biliyorum. Ülkesini seven bir insandır. Bir önemli özelliği, çok ihtiyatlıdır.

Gelmeyen komutanlarımızdan biri Aslan Güner'di. Ne Hasdal'a ne Silivri'ye geldi. Gelmesini isterdim. Beraber çalıştığım bir arkadaşımdı. İstihbarat başkanlığını ondan devralmıştım.

Bu arada hem Hasdal'da hem Hadımköy'de iken tümgeneralinden, tuğgeneraline, albayına kadar eski komutanlarım dâhil hemen hemen bütün rütbeli arkadaşlarımız ziyaretimize geldi. Onun dışında Silivri'ye emekli orgeneraller geldiler. Ama Silivri'ye

muvazzaf subaylardan gelen olmadı. Onun nedeni, biraz da siyaseten yanlış yorumlara yol açmamak içindi. Mahkemeyi etkilemeye dönük bir ziyaret gibi algılanabilir endişesi de olabilir.

Biraz da sürpriz bir şekilde 10 Şubat 2015'te siyasete girdiniz. Yaptığı son kongre ile adını Vatan Partisi olarak değiştiren eski İşçi Partisi'nden siyasete girmeye nasıl karar verdiniz?

Esasında siyasete girmeye niyetim yoktu. "Cumhuriyet" gazetesine yazı gönderdim ama yayımlamadılar. Öyle bir asker düşmanlığı var onlarda. Vatan Partisi'ne yakın "Teori" dergisine yazı yazmamı istediler. Ardından "Aydınlık" gazetesinde yazı yazmaya başladım. Yazılarım hoşlarına gidince, daimî olarak yazmamı istediler. Önce haftada bir gün, sonra haftada iki gün yazmaya başladım. "Aydınlık" ve Ulusal Kanal, yayınlarını insanların bağışlarıyla sürdüren kuruluşlar. Maddi sıkıntılarım olmasına rağmen Silivri Hapishanesinde ve çıktıktan sonra da yazılarımdan dolayı telif ücreti almadım.

Hapisten çıktıktan sonra İşçi Partisi'nin kurultayı vardı. Benden partiye girmemi istediler. Ben de siyasetle işim olmadığını söyleyerek kabul etmedim. Sonra 2014 yılının Temmuz ayında Talat Paşa Komitesi'nin başkanlığını teklif ettiler. "Ermeni iddialarına karşı ülkem için bir şey yapacaksam seve seve." diyerek kabul ettim. Fakat bu arada, eylül ayından itibaren Atatürk'te, ülkenin birliğinde bir araya gelme arayışı başladı. Bu amaçla toplantılar düzenlendi. O toplantılara beni de davet ettiler. Bu arayışların öncü toplantılarına Hasan Korkmazcan, Yaşar Okuyan, Enis Öksüz, Osman Durmuş, Birgül Ayman Güler, Dilek Akagün Yılmaz, Süheyl Batum gibi isimler de katıldı. Sonunda 15 Şubat 2015'te genel kongre yapılmasına karar verildi. Genel kongreden üç dört gün önce Doğu Bey çağırdı. "Siyasete girmek istemez misin?" dedi. "Olur." dedim. "Benim size minnet borcum var." diyerek onun bu daveti üzerine siyasete girdim.

AK Parti'de siyaset yapmayı düşünmediniz mi?

Düşünmedim. AK Parti'de siyaset yapamam. Çünkü beni terör örgütü üyeliği suçlamasıyla içeri atmış. İki yıl hapis yatmışım.

Şimdi çıkıp özür dilemelerinin bir değeri yok. Oradan siyasete girmem, kendime ve benim gibi diğer arkadaşlarıma hakaret olurdu. AK Parti'de siyaset yapmak istemek, kendimi inkâr etmek anlamına gelirdi. Zaten CHP de bizi almazdı. Onların da askerlere karşı mesafeli bir duruşu var. MHP de bizi almazdı. Benim milletvekili olmak gibi bir niyetim yok.

Şu an 64 yaşındayım. Elimden gelen muhalefeti, elimden gelen eleştiriyi yaparım. Arkadaşlarım için elimden gelen gayreti gösteririm ama milletvekili olmak istemiyorum. Milletvekili olmak bana göre değil. Aslında siyasetçi olmak bana göre değil. Serbest olayım, yazayım, fikirlerimi beyan edeyim, bir yere kapanıp kalmayayım. Benim için önemli olan bu ülke.

Ben balıkçı bir ailenin çocuğuyum. Bu ülkenin bana ve aileme verdiği çok büyük imkânlar var. Bunları hiçbir zaman inkâr edemem. Çocuklarım çok iyi okullarda okudu. Ben de çok iyi yerlerde görev yaptım. Devlet bana çok güzel bir hayat imkânı sundu. O bakımdan bu ülkeye sadece hizmet etmek istiyorum. Bu ülkeye hizmet etmek için milletvekili olmak gerekmiyor. Yazarak, konuşarak, tecrübelerimi paylaşarak bu ülkeye hizmet edebilirim. Yaptıklarımdan rant sağlamak gibi bir amacım yok.

2011 yılında tutuklanmasaydınız ve her şey yolunda gitseydi, şu an hangi rütbede olacaktınız?

Her şey yolunda gitseydi, şu anda herhâlde orgeneral rütbesiyle Kara Kuvvetleri komutanı olurdum. Bu, Genelkurmay başkanı olmamı mümkün kılabilecek bir durumdu. Ama keşkelerle gitmiyor bu işler. Hayatınızda küçük bir şey değiştiği zaman, kelebek etkisi gibi her şey değişiyor.

Kolordu yönetmiş bir komutandınız. Silivri Cezaevinde ise bir gardiyanla muhataptınız. Sanırım sürekli sayım veriyordunuz. Nasıl bir duygu cezaevinde sayım vermek?

Hem sabah hem akşam sayıyorlardı. Ama çocukluğumuzda başladığımız askerlikten dolayı sayılmaya alışkınız. Sabah 8'de gelirler, "Beyler!" diye bağırırlardı. Çıkardık koğuşun önüne, dört, beş, altı, yedi, sekiz diye sayarlar, giderlerdi. Akşam gelir, yine sayıp giderlerdi.

Koğuşta sekiz arkadaştık. İkimiz korgeneraldik; en kıdemlileri bendim. Dört arkadaşım tümgeneraldi. Aramızda rütbe hiyerarşisi yoktu. Ama askerî okullardan kazandığımız saygıya dayalı ilişki devam ediyordu. Biz askerlerde öyledir; benden iki yıl evvel 70'te mezun olan bir arkadaşımız albay rütbesinde de olsa ben ona komutanım derim. O ayrı bir konudur. Aramızdaki saygıyı, sevgiyi muhafaza ederiz. Askerî okullarda yaptığımız gibi, hapishanede de kim ne kadar tuvalet temizliyorsa ben de o kadar tuvalet temizliyordum. Bulaşık nöbeti geldiğinde bulaşıkları yıkardım.

Tekrar okul günlerine dönmüş gibi olduk. Koğuşun en kıdemlisi bendim. Aramızda görev bölüşümü yapılmıştı; bana 8 günde bir bulaşık yıkama, yemek pişirme nöbeti geliyordu. 8 kişinin ikişer tabaktan 16 tabağı, 8 kaşığı, 8 çatalı oluyordu.

Cezaevinin kasvetli havasını nasıl dağıtıyordunuz?

O çok kötü bir atmosfer. O atmosferi bazen kendi aramızda şakalaşarak dağıtıyorduk. Şarkı, türkü söyleyerek kendimizi eğlendiriyorduk. Koğuşumuzda televizyon vardı. Ayrıca 15 günde bir sinemaya film seyretmeye gidiyorduk. Haftada bir gün saz kursuna gidiyorduk.

Cezaevinde kaldığım iki yıllık sürede Arapça konuşmayı ve saz çalmayı öğrendim. Büyükçekmece Halk Eğitim Merkezinden bir hoca, Silivri Cezaevine gelerek kurs veriyordu. Ondan saz çalmayı öğrendim. Her türlü müziği severim ama türkünün bende ayrı bir tadı vardır. Haftada iki gün bilgisayar kullanma hakkımız vardı. İnternete bağlı olmayan bilgisayardan flash diske yüklediğimiz iddianameyi ve bize gelen tebliğleri okuyorduk.

Pazar günleri koğuşun temizlik günüydü. Görev paylaşımı yapıyorduk. İki kişi yatakları temizliyor, iki kişi tuvaleti, bir kişi mutfağı. Bir kişi yerleri siliyor, bir diğeri etrafı topluyordu. Bahçe temizliğini birlikte yapıyorduk.

Yemeği elektrikli semaverler yardımıyla, semaverde kaynayan suyun buharında yapıyorduk.

Askerî cezaevinde, ispirto ile pamuğu yakıp üstüne maltız gibi bir şey koyardık. Onun üzerine de tencereyi koyup öyle yemek

yapardık. Orada da en çok sucuklu yumurta yiyorduk. Bazen kantinden meyve alırdık. Bir grup nar temizler, bir grup başka meyveleri yıkar, ortaya koyar, beraber yerdik.

Cezaevi yönetiminden beklediğiniz saygıyı görüyor muydunuz?

Hapishane yönetimi gayet iyi davranıyordu. Özellikle gardiyanlar, bizi cezaevine götürüp getiren infaz görevlileri çok iyi davranıyordu. Dışarıdaki jandarmalar olsun, içerideki gardiyanlar olsun hiçbirinden kötü bir davranış görmedik. Hepsi saygılı hitap ediyordu. Sert söylemde bulunan asla olmazdı.

Haftanın belli günlerinde kendisi de mahkûm olan berber gelirdi. Onunla sohbet ederdik. Berber cezaevinin ayaklı gazetesi gibiydi. Cezaeviyle ilgili haberleri ondan alırdık.

2002 yılının Ocak ayında Suriye'ye gittiğimizde Lübnan sınırına yakın bir yerde düşmüş ve sol dirseğim kırılmış, alnım da yarılmıştı. Adana Mutabakatı kapsamında özel uçakla gitmiştik. Uçağa binerken istihbaratçı bir tuğgeneral getirip kehribar bir tespih hediye etmişti. Tespihin ucunda altın püskülü vardı. General hediye ederken, "Çekerken dert çıkar." demişti. O tespih iki yıl boyunca hapishanede bana eşlik etti.

Biz voltayı, filmlerdeki cezaevi sahnelerinde canlandırıldığı şekilde atmıyorduk. 20 metrekarelik bir bahçe vardı. Duvar yükseklikleri de 8 metre. Görünüm itibarıyla kuyu gibi bir yerdeydik. 32 adımda küçük bahçemizi turlardık. 1 saat 1,5 saat orada tur atardık. Başka koğuşlardan birbirleriyle haberleşmek için bir pilin üstüne kâğıdı sarıp atanlar olurdu. Yanlışlıkla bizim koğuşun bahçesine düşerdi. O mesajlarda, "Neredesin, ne yapıyorsun, annemden haber aldın mı?" gibi yazılar yazardı.

Haftada bir gün kapalı spor salonuna giderdik. Bir gün de kapalı spor sahasının yanındaki açık, aydınlık bir yere. Onun etrafında dolaşıyorduk. Oralara herkes koğuşuyla birlikte giderdi. Bütün mahkûmlar karışık gidilmezdi. Hiçbir mahkûmu birbiriyle karşı karşıya getirmezlerdi.

Her hafta pazartesi veya salı günleri 10 dakika telefon görüşmesi yapma hakkımız vardı. O görüşmeyi yapmak için koğuşla birlikte çıkardık. 6 tane ankesörlü telefon vardı, o telefonlara kar-

tımızı takar, daha önce cezaevi yönetimine verdiğimiz numaralardan birini arardık. Cezaevine görüşeceğimiz telefon numaralarını önceden veriyorduk. Ben de eşim, kardeşim, emir subayım, komando okulunda askerim olan Süleyman Seba'nın yeğeni ve hava indirme tugayında bir komutanım vardı -benden iki üç yaş büyük- onları arardım. Verdiğimiz bu telefon numaralarının dışındakilerle görüşülmesi yasaktı.

Emir subayım albaydı. Hiçbir zaman yalnız bırakmadı beni. Her zaman minnet borçluyum ona.

Hapishanede de bir hayat var. Orada da çok şey öğrendim. İnsan evladı her şeye alışıyor. Bulunduğunuz her yerde hayatı yeniden kurguluyorsunuz. Hapishanede insan daha sakinleşiyor. İç dünyamı dinlememe fırsat verdi. Kendime dönük eleştiriler yaptım. Değişik düşünceler geliştirme fırsatı yakaladım. Bu durum hapishaneye özgü değil. Bulunduğum her yer, görüştüğüm her insan okul gibi oldu.

Alaattin Çakıcı'ya Daha Saygılı Davrandılar

İnfaz memurlarından ve cezaevi yönetiminden gördüğünüz saygıyı mahkeme heyetinden de görüyor muydunuz?

Mahkemede hep küçümseyici bir tavır gördük. Bizi sürekli ezmek istiyorlardı. Bizim suçlu olduğumuz, aşağılık bir iş yaptığımız anlayışına sahiptiler. Biz hâkim karşısına çıktığımız zaman dünya kadar laf söylediler. "Otur, konuşamazsın, elini kaldırmadan konuş, geç yerine!" gibi hakaretamiz müdahaleler ettiler. Mahkeme heyetinden bir mafya adamı kadar itibar görmedik. Bize ceza vereceklerse bile, daha saygılı davranmalıydılar. Muhtemeldir ki, bizim gibi kudretli olduğuna inandıkları insanları yargılamanın böbürlenmesiyle hareket ediyordu. En çok üzüldüğüm konu, bizi yalancı yerine koymaları ve yalan söylediğimizi düşünmeleri idi. Bizden sürekli daha başka doğrular beklediklerini görüyordum. Beyanlarımıza itimat etmiyorlardı. Sürekli niyetimizi okumaya çalışıyorlardı. Bizim her şeyi belli bir maksatla yaptığımızı düşünüyorlardı.

Mahkemeler tarafından aşağılanmak anlamında bir olayı daha önce de yaşamıştım. Tuğgeneral olduğum dönemde Çayyolu'nda

bir evim vardı. Evde oturan kiracı bir yıldır kiramı ödemiyordu. Haklı olduğumu düşünerek avukat da tutmadan dava açtım. Gittim mahkemeye, kiracım avukatıyla geldi. Mahkemede mesleğimi söylemedim. Ben ifade-i meram ederken, hâkim elimi kolumu hareket ettirerek konuşmama bozuldu. Bizim hâkimlerin genel davranışı böyle. Güya salonda duruşma düzenini sağlayacaklar. Ben de elimi kolumu hareket ettirerek konuşan biriyim. Bana bunu yapabildiklerine göre, bütün vatandaşlara yapıyorlardır. Bizim gördüğümüz kötü muamele, hâkim ve savcıların vatandaşa davranışının bir tezahürüdür. Bize daha kötü davranmalarının nedeni, bizi kendi ideolojilerine ters bulmaları idi.

Ama aynı hoyratlığı, kabalığı Alaattin Çakıcı'ya gösteremediler. Alaattin Çakıcı, bizim bir duruşmamızda tanık olarak ifade verdi. Çakıcı ifade verirken elini kürsüye yaslayarak amiyane tabirli kelime ve kavramları kullanarak mahkeme heyetine peşrev çekti. Çakıcı, kabadayı edasıyla hâkimlere karşı son derece küfürlü konuştu. Bir tek hâkim-savcı, Çakıcı'ya tek bir söz söyleyemedi. Niye? Çünkü Çakıcı'dan korkuyorlardı. Bizi yargılayan hâkim savcılar böylesine de riyakâr ve sefil insanlardı.

Bu toplumda gücünüzün olması gerekiyor, gücünüzü kullanacağınızın da bilinmesi gerekiyor.

O yargılamaların hepsi kameraya alındı. Umarım onları silmezler. O yargılanmalar gösterildiği zaman, bir subayın, bir generalin, bir orgeneralin nasıl itilip kakıldığını, nasıl aşağılanmaya çalışıldığını göreceksiniz. Nasıl ki Yassıada Mahkemelerinde Menderes'e, Polatkan'a, Bayar'a, Zorlu'ya yapılanlar çok yanlış ise Silivri Mahkemelerinde bize yapılanlar da çok yanlıştı. Bir ülke, kendi yetiştirdiği insanını aşağılayarak, kendi yetiştirdiği değerleri itip kakarak bir yere varamaz. Bir ülke bundan bir şey kazanmaz. Bunu kim yaparsa yapsın. İnsanın saygınlığı her zaman korunmalıdır. Böylesi bir davranışı, yarattığımız hiçbir değer hak etmiyor.

Sizden daha güçlü kim var?

Biz güçlü değiliz. Adam sizden zarar gelmeyeceğini görürse sizi eziyor. Ama zarar vereceğinizi düşünürlerse ne yaparsanız yapın seslerini çıkartmıyorlar. Maalesef Türkiye'de böyle bir düzen

var ve bunlar da Fethullah Gülen Cemaati'nin[1] "altın nesil" diye yetiştirdiği insanlar.

---

1) Nurculuk; başlangıçta bir tarikat olarak doğmamış, Said-i Nursi tarafından yazılan "Nur Risaliyesi"nin okunup yayımlanmasına dayanan ve bunları okuyanların meydana getirdiği dinî bir cemaat olarak oluşmuştur.

Nurculuk tarikatını kuran Said-i Nursi, 1873 yılında Bitlis ilinin Hizan kazasına bağlı Nurs köyünde doğmuştur. Doğduğu köyün ismine izafeten Nursi soyadını almıştır. Taraftarları ve talebeleri tarafından kendisine "Zamanın âlimi, zamanın harikası" anlamına gelen "Bediüzzaman" ismi verilmiştir.

Said-i Nursi, 1925 yılında Tunceli bölgesindeki Şeyh Sait İsyanı esnasında, genel asayişin temini amacıyla önce Burdur'da, daha sonra da Isparta'nın Barla nahiyesinde mecburi ikamete tabi tutulmuştur. Nurculuk faaliyetlerinin etrafında odaklandığı "Risale-i Nur Külliyatı"nı ilk olarak Barla nahiyesinde yazmıştır.

"Risale-i Nur Külliyatı" adı verilen ve "Sözler, Mektubat, Lem'alar ve Şualar" gibi ana başlıklar altında toplanan 130 parçadan ibaret eserlerinden dolayı zaman zaman hakkında davalar açılmıştır. Bu davalar süresince uzunca bir zaman cezaevinde kalmış ve hayatını mecburi ikamete tabi tutulduğu çeşitli illerde geçirmiştir.

23 Mart 1960 tarihinde Şanlıurfa'da ölen Said-i Nursi'nin cenazesi Halil-ür Rahman Camii'ne defnedilmiştir ancak cenazesinin Şanlıurfa'dan alındıktan sonra gömüldüğü yer bilinmemektedir veya Nurcu kesim dâhil kamuoyu bunu böyle bilmektedir.

Said-i Nursi'nin ölümünden sonra yine büyük ölçüde aynı çizgide sürdürülen faaliyetler, dönemin şartları içerisinde hayata geçirilmiş, bazı dernek ve yayın organlarıyla da desteklenmiş ve mevcut imkânlar dâhilinde daha geniş kitleye ulaşmanın yolları aranmıştır. Kendilerince, Nurculuk hareketinin en önemli ve bariz vasfının, kişilerin imanını kurtarma ve bu amaçla propagandif faaliyetlere önem verme olduğu ifade edilmektedir.

İlk defa, 1955-57 yılları arasında Kur'an-ı Kerim ile Risale-i Nurların yazılışı nedeniyle iki gruba ayrılan Nurcular arasındaki bu gruplaşma, Said-i Nursi'nin ölümünden sonra daha bariz bir şekilde ortaya çıkmıştır. Birinci grup; "Kur'an'a küfür yazısı ile hizmet olmaz!" parolası ile faaliyetlerini yürütmekte, Risale-i Nurların mutlaka el yazısı ve Arap harfleriyle yazılması tezini savunmakta ve bunun sağlanması için de Nurcuların Arapça öğrenmesini öngörmektedir ki bunlara, "Yazıcı Nurcular" denilmektedir.

"Okuyucu Nurcular" diye adlandırılan ikinci grup ise Latin harfleri ile yapılacak çalışmalarının hedeflerine varmada daha yardımcı olacağı kanısında olup, bu fikri empoze etmeye çalışmaktadırlar.

Okuyucu ve Yazıcı grup arasındaki bu farklılaşma, daha sonra 1969 yılından itibaren Okuyucu grup içinde faaliyet gösteren Fethullah Gülen ve taraftarlarını ayrı bir grup olarak ortaya çıkarmıştır.

1982 Anayasası oylamasına kadar Okuyucu, Yazıcı ve Fethullah Gülen grupları olarak faaliyet gösteren Nurcu kesimde, Anayasa oylaması nedeniyle yeni bir bölünme daha oluşmuş, Okuyucu grup; Gazeteci ve Şûracı olarak iki ayrı gruba bölünmüştür.

Nurcu gruplar genel anlamda; Said-i Nursi'nin öğretilerinin propagandasını yaparak öncelikle teokratik bir devlet kurulmasını isteyen taban yaratmayı, bilahare devlet yönetimini ele geçirmeyi amaçlamaktadır.

Nurculuğun genel olarak stratejisi devletin sosyal, siyasi, iktisadi ve hukuki temel nizamlarını dinî esas ve inançlara göre düzenlemektir.

Günümüzde faaliyet gösteren önemli Nurcu gruplar;

1 Yeni Asya grubu
2 Meşveret grubu
  a) Mustafa Sungur grubu
  b) Mehmet Kırkıncı grubu
  c) Mehmet Kurdoğlu grubu
3 Med-Zehra grubu
4 Acz-i Mendi grubu
5 Fethullah Gülen grubudur. (y.n.)

7,5 yıl hüküm verdiler. Davanız şu anda Yargıtayda temyizde. Çıkacak sonuçtan endişeli misiniz?

Hayır, hiç fark etmiyor. Yargıtay onaylasa da onaylamasa da ben mücadeleme devam edeceğim. İçeri atsalar da devam edeceğim, dışarı çıkarsalar da devam edeceğim. Tabii büyük ihtimalle doğruların ortaya çıkacağını ve Yargıtayın bu davayı bozacağını ve yargılamanın yeni baştan yapılacağını düşünüyorum. Hazırlanan bir evrakı paraf etmişim. Parafımı inkâr etmiyorum. Evrakta suç unsuru yok. Evrakı da kabul ediyorum. Evrakın sahibi Genelkurmay Harekât başkanı. Her şey belli. Adamlar evrak üzerinden niyet okumaya çalışıyorlardı. Üstelik evrakta yazılanlar fiiliyata geçmemiş. Ona rağmen "fiiliyata geçseydi şunu yapacaktınız" diye bizi suçluyorlardı.

Gerçekten darbe yapmak isteseydiniz, mahkemede söyler miydiniz?

Ben söylerdim. Cezası neyse katlanırdım. Herkes yaptığı işin sonucuna katlanmak durumundadır.

Şerefleri, Haysiyetleri İncitildi

Sizi yargılayan heyete ve kötü muamele yapan insanlara karşı şu an ne hissediyorsunuz?

Hiçbir şey hissetmiyorum. Olay olduğu zaman insan çok üzülüyor. Şerefiniz, haysiyetiniz inciniyor. Ben uyuşturucu sanığı olsam, tecavüzcü olsam, rütbelerimi kullanarak bu ülkeyi soymaya kalksam bana kötü muamele yapılmasının nedenini anlarım. Bunların hiçbiri yok. Ortada bir iddia var ve o iddia ile beni ve benim gibi birçok askeri içeri attılar ve ezmeye çalıştılar. Ben suçumun olmadığını biliyorum.

Adam, Hurşit Tolon ile şu gün görüştün, ne görüştün diye soruyor. Diyorum Hurşit Tolon benim komutanım. Aramış beni, görüşmüşüm. Bu iddianameye girecek konu mu? Hurşit Tolon mafya babası mı? Cani mi? Hurşit Tolon terörist mi, terörist başı mı? Hurşit Tolon bu devlete hizmet etmiş bir orgeneral.

Telefon görüşmesi yaptığım numaranın kime ait olduğunu soruyorlar. Sordukları numara çocuğuma ait. Çocuğumla görüşmüşüm; sanki suç işlemişim gibi soruyorlar. İstihbaratçı olduğum için o zaman telefonu çok fazla kullanmıyordum. Sosyal medyayı kullanmıyordum. Cezaevinden çıktıktan sonra "lanet olsun" dedim ve telefonla her şeyi konuşmaya, sosyal medyayı da yoğun olarak kullanmaya başladım.

Erol Mütercimler, cezaevinden çıktıktan sonra "Bundan sonra ne telefon ne internet hiçbirini kullanmayacağım. İnsanın özel hayatı diye bir şey bırakmamışlar." demişti.

Ben şimdi hepsini yapıyorum. Erol Mütercimler'i öyle konuşturan, yaptıkları teknik takiptir.

Bu mesajı niye yazdın?

Bu telefonla niye görüştün?

Adamın özel hayatı var. Borcu vardır, kız arkadaşı vardır. Bunlar sizi niye ilgilendiriyor! Maalesef isnat edilen suçtan başka her şeyi soruyorlardı.

Bana isnat edilen suç bir internet andıcı. Andıcı getirmişler, ben de paraf etmişim. Bana "Sen bu andıçla hükûmete karşı darbe girişiminde bulundun." diyor. Bir defa andıcın yürütücüsü ben değilim. Andıçla ortaya çıkacak yapılanmayı ben yönetmeyeceğim. Bu teşkilatın kurulmasıyla ilgili istihbarat başkanı olarak bana görüş sormuşlar, ben de uygun olur demişim. Bu imza bana ait dedim. Olmayan suçları sordular. Bana isnat edilen suçlardaki telefon görüşmelerinin de içerik kayıtları yok. Sadece görüşme kayıtlarını almışlar. Bana sordukları kişilerle ne konuştuğumu bile bilmiyorum. Böyle bir ortamda mahkeme oluyorsunuz. "Şunu tanıyor musun? Şuna gittin mi?" gibi sorular soruyor. "Muzaffer Tekin'i tanıyor musun?" diyor. Muzaffer Tekin devre arkadaşım. Harp Okulunda beraber okuduk, Piyade Okulunda beraber okuduk. Kıbrıs'ta beraber çarpıştık. Tabii ki tanıyacağım.

Silahlı Kuvvetlerde devre arkadaşlığı çok önemlidir. Devre arkadaşlığı kardeşlik gibi önemlidir. Devre arkadaşımla görüşmeyeceğim de kiminle görüşeceğim! Onun için birbirimize tut-

kunuz. Hatta TSK'da bu devre arkadaşlığını bir ara bozdular ve Harbiyede karma taburlar yaptılar. Bunun sebebi, astlık-üstlük ilişkisi olmasın, herkes birbirini tanısın ve kaynaşsın idi. Ama daha sonra vazgeçtiler, tekrar eski devre düzenine geçtiler. Çünkü karma tabur yaptıklarında çocuklar sınıf arkadaşlarını tanımıyorlardı.

Geçtiğimiz günlerde vefat eden Muzaffer Tekin, Ergenekon Davaları sürecinde her sorunun odağında gösteriliyordu?

Aslında çok temiz bir insandı. Kabadayı idi, şövalye idi ve aynı zamanda çok saftı. Memleketle ilgili bir şey söylediğiniz zaman koştururdu. 1985 yılında merhum Muzaffer Tekin'i ordudan atmışlardı. Atılmasının nedeni de şu: Bir olaydan dolayı Piyade Okulunda teğmenler bir lokantayı basıyorlar ve tahrip ediyorlar. Muzaffer Tekin de o zaman nöbetçi subay. Bu olaya mâni olmadığı iddiasıyla suç onun üzerine kalıyor. 1985'ten bu yana devre arkadaşım Muzaffer Tekin'in başına gelmeyen olay kalmadı.

Sanki tek başına darbe yapacakmış gibi bir algı yaratılmıştı.

Niye biliyor musunuz? Muzaffer Tekin milliyetçi bir adamdı. Gazeteci İlhami Soysal'ı "Akşam" gazetesinin Ankara temsilcisiyken yazdığı bir makalede Genelkurmay başkanına hakaret etmesi nedeniyle kaçırıp dövdükten sonra ıssız bir yere atan Yarbay Salih Raci Tekin'in de oğlu idi. Ailesi dört beş nesildir askerdir. Herkesle görüşen, kalender meşrep bir arkadaşımızdı.

İlker Paşa'ya Kırgınım

AK Parti döneminde görev yapan Genelkurmay başkanlarına baktığımızda, bunlardan bir kısmına kırgın olduğunuzu görüyoruz. Komutanlardan tam olarak ne bekliyordunuz? Ne yapabilirlerdi de yapmadılar?

Komutanların hepsine kırgın değilim. İlker Başbuğ Paşa'ya kırgınım. İlker Başbuğ görevini tam olarak yapmış olsaydı, bağırmadan, çağırmadan bu konuyu daha açık ve net bir şekilde

kamuoyuna anlatabilirdi. Ne olup ne bittiğini daha iyi bir şekilde araştırarak milleti aydınlatabilirdi. TSK içinde ve dışarıda o araştırmayı yapmadı. Güya Türkiye'de hukuk işliyor diyerek işin takibini yapmadı. İlker Başbuğ'un bu basiretsiz tutumu sonucunda kendisi de bu kuşatmada tutuklandı. Ben istihbarat başkanlığı yaparken sırf bu konular çıktığı için bir tümgeneral başkanlığında, İstihbarat Başkanlığında bir daire kurdum. Hatta bu konular çıkmadan evvel, 2007 yılında İstihbarat Başkanlığını yeni baştan teşkilatlandırdım.

Normalde Elazığ'daki 8. Kolordu Komutanlığında iki yıl kalmam gerekiyordu. Yaşar Büyükanıt ve Ergin Saygun Paşalar, Genelkurmay İstihbarat Başkanlığını yeniden yapılandırmam için beni bir yıl sonra Ankara'ya aldılar. 2007-2008 yıllarında Genelkurmay İstihbarat Başkanlığını yeniden yapılandırdım. O zaman muhtemelen bu olaylar yeni yeni başlıyordu. Bu olaylar başlamadan önce İstihbarata Karşı Koyma (İKK) ve Güvenlik Daire Başkanlığı diye ayrı bir daire başkanlığı kurdum. Başına da bir tümgeneral koydum. İç Güvenlik ve İKK Dairesini ayırdık. Konuyla ilgili malzeme ve tesisat alarak eğitim yaptırdık.

Bilgisayardan imaj nasıl alınır?

İmaj nasıl okunur?

Evrak nasıl incelenir?

Gizlilik dereceli evraklara nasıl bakılır?

Bu konuyla ilgili çok çalışma yaptırdım.

Görevimi en iyi şekilde yapmak için Türkiye için nasıl bir askerî teşkilat veya Genelkurmay için nasıl bir askerî istihbarat teşkilatı kurulur diye 2007-2008 yıllarında 30'a yakın ülkenin askerî ve sivil istihbarat teşkilatlarını dolaştım. Yaptığım hazırlığı ve gerçekleştirdiğim değişimi komutanlara arz ettim. Onayladılar.

Genelkurmay İstihbarat Başkanlığını yeniden yapılandırana kadar evrak incelemeyle ilgili bir birim yoktu. Savcı, ele geçirdiği dokümanları bize gönderiyordu. Dokümanların devlet sırrı olup olmadığını bize soruyordu.

Gelen dokümanlar sahte midir, gerçek midir?

Bakınca bir kısmının sahte olup olmadığı anlaşılıyor ama bu evraklarla ilgili "Nedir? Kimler hazırlamıştır?" diye Genelkurmay Başkanlığında bir tahkikat yapılmadı. Böyle bir araştırma yapılabilirdi. Bu konudan hep uzak duruldu. Hep hâkimin, savcının insafına bırakıldı.

Bizim askerî yargı bu konuyu açıklayabilirdi. Bir de bunlar halka düzgün bir şekilde anlatılabilirdi.

Askerler neden içeri atıldı?

Balyoz Davası'nda ne vardı?

Ergenekon'da ne vardı?

İnternet Andıcı'nda ne vardı?

Bunlar kamuoyuna daha açık bir şekilde açıklanabilirdi. Açıklanmadı.

Neden açıklanmadı?

Sanırım insanlar korkutulduğu için. Hatırlarsanız 2005-2006'daki Şemdinli Davası'nda Yaşar Paşa'yı, "Ben bu çocuğu tanırım, iyi çocuktur." dediği için Şemdinli İddianamesi'ne dâhil etmişlerdi. Yapılan yayınlarla oluşturulan kamuoyu ile insanlar korkutuldu. Dokunmayalım, karışmayalım dedirtti. İlker Başbuğ da bu koroya katıldı ama kendini kurtaramadı.

İlker Paşa ile kader ortaklığınız var. Birlikte hapis yattınız. Neden bu kadar kırgınsınız?

Hapis yatmak sorun değil. İlker Paşa bizlerin arkasında durmadığı için kırgınım. 2010 yılında Kara Kuvvetleri komutanının kim olacağı krizi çıktı. Bir de üç generalin terfi almasını hükûmet onaylamadı. Normalde Kara Kuvvetleri komutanı önceden belli olur. YAŞ toplantısının birinci gününde de hemen hemen orgenerallerin hepsi belli olur. 2010 yılındaki YAŞ toplantısının birinci gününde hiçbir şey olmadı. Arada hükûmetle anlaşmazlık olduğu için Erdoğan toplantıyı terk etti. Şûra o gün çalışmadı. Daha sonra 2010 YAŞ toplantısının birinci gününün akşamında İstanbul Özel Yetkili Cumhuriyet Savcısı Zekeriya Öz, İnternet Andıcı iddianamesini çıkardı. O iddianamede Hasan Iğsız ve ben

dâhil bir sürü generali ifadeye çağırdılar. O iddianame ile birlikte Hasan Paşa'nın Kara Kuvvetleri komutanı olma ihtimali ortadan kalktı. Bu işi Cemaat'in emir ve talimatlarını uygulayan Zekeriya Öz yaptı. Hükûmetin de işine geldi. Ondan sonra biri jandarma, biri denizci, biri de karacı olmak üzere üç generalin terfisi hariç iş tatlıya bağlandı. Cumhurbaşkanı bu üç generalin terfisini onaylamadığı için o arkadaşlar terfi edemedi.

YAŞ toplantısı sona erdi. Genelkurmay başkanı emekliye ayrıldı. Biz ortada kaldık. Bizimle ilgili bir iddianame hazırlanmış. İddianame hazırlandığına göre bir soruşturma yapılacak. O soruşturmanın sona ermesi için savcı ya kovuşturmaya yer olmadığına karar verecek ya da sizi mahkemeye veriyorum diyecek. Hepimiz ortada kaldık. İlker Paşa konuyla hiç ilgilenmedi. Sonra İnternet Andıcı'yla ilgili olarak 2011 yılının Temmuz ayında bizler hakkında yakalama kararı çıktı. Karar üzerine gittik mahkemeye ifademizi verdik, teslim olduk. İlker Paşa'dan yine ses çıkmadı. Suçlandığımız konuyla ilgili olarak İlker Paşa bizim Genelkurmay başkanımızdı. Avukatı, bizim tutuklanmamızla ilgili olarak açıklama yapacağını söyledi. Ama ondan yine ses çıkmadı. Aradan 6 ay kadar zaman geçti. Bu sefer İlker Paşa'nın kendisi tutuklandı. Savcıya verdiği ifadede "Bu evrakın altında benim imzam yok." dedi. Ben onun karargâhında çalışıyorum. Genelkurmay İkinci Başkanı Hasan Iğsız Paşa'nın ve benim o evrakta imzamız var. Biz zaten onun emrinde çalışıyoruz. Genelkurmay Başkanlığında her konuyu Genelkurmay başkanı imzalayacak olursa işin içinden çıkamaz. Onun için istihbarat başkanı olarak korgeneral rütbesinde birini atıyorlar. İkinci başkan olarak orgeneral rütbesinde birini atıyorlar. Komutanın bazı yetkilerini ben alıyorum ve yazı yazıyorum, imzalıyorum. Bana güvendiği için imza yetkisi veriyor. Çünkü istihbarat başkanı olarak onun adına görev yapıyorum.

İlker Paşa'nın "Benim imzam yok." demesi benim ve arkadaşlarımın çok gücüne gitti. Oysa komutan her zeminde ve şartta imzasına, dolayısıyla namusuna sahip çıkar. Astlarının arkasında durur. Hele bir de bu Genelkurmay başkanı ise sorumluluğu, dirayeti, yiğitliği daha da önem kazanır. İnternet Andıcı evrakı karargâhın evrakı idi. İllegal bir evrak değildi. Altında iki korgeneral, bir orgeneral, bir tümgeneral, birkaç tane albayın imzası vardı.

"Bu evrakın altında benim imzam yok." diyerek tutuklanmaktan kurtulacağını düşünmüş olabilir. Bu düşüncesi ve hatta korkaklığı İlker Başbuğ Paşa'yı tutuklanmaktan kurtaramadı. Ama çok üzüldüm. Yoksa komutanlarımıza bizim sevgimiz saygımız sonsuzdur. Keşke böyle basiretsizlikler göstermeseydi...

Diğerlerine gelince... Aslında bu olaylar Yaşar Paşa ile alakalı değil. Belki İlker Paşa ve Hilmi Paşa ile de alakalı değildi. Daha geriye gitmek gerekiyor. Hüseyin Kıvrıkoğlu ve onun öncesinde yapılan hatalar, Silahlı Kuvvetleri bu noktaya getirdi. Sonrakilerin yapacakları fazla bir şey yoktu.

Silahlı Kuvvetlerin caydırıcılığı azaltılıyor, Silahlı Kuvvetler töhmet altında bırakılıyor; bütün bunların yapılmaması için Silahlı Kuvvetlerle ilgili bazı konuların yargıya taşınması gerekirdi. Bu konularla ilgili halka açık ve net bilgi verilmesi gerekirdi. Ben yaptım oldu ile bu işler olmuyor. Zamanında o önlemler alınsaydı Silahlı Kuvvetlerin hem toplumla hem kendi içinde iletişimi düzgün kurulabilseydi, bu noktaya gelmezdik. Zaten gelişmeler bu noktaya geleceğini gösteriyordu. En son İlker Paşa'ya veya Işık Koşaner Paşa'ya kadar geldi ve patladı.

KOMUTANLAR NEDEN İSTİFA ETTİ?

Türk Silahlı Kuvvetlerinde Birinci Körfez Savaşı öncesinde Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın aldığı kararı protesto etmek amacıyla istifa eden Necip Torumtay'dan sonra, Genelkurmay başkanlığı görevinden istifa etmek suretiyle ayrılan Genelkurmay ikinci başkanı Işık Koşaner oldu. Işık Koşaner ve diğer kuvvet komutanları neden siyasete rest çekerek istifa ettiler?

Işık Paşa istifa etmeden önce iki yıllık süresi vardı. Kara Kuvvetleri komutanının, Deniz Kuvvetleri komutanının ve Hava Kuvvetleri komutanının emekliliklerine bir ay kalmıştı. Zaten emekli olacaklardı.

Işık Paşa TSK'ya açılan davalarla en yoğun ilgilenenlerden biridir. Ama bir türlü söylediklerini başbakana kabul ettiremedi. TSK'nın suçlanmasıyla ve bizlerin tutuklanmasıyla ilgili yaptığı önerileri başbakan dikkate almadı. Işık Paşa, bizler için bir şey yapamayacağını görünce belki istifa etmesinin bir faydası olur diye düşünmüştür. İstifa ederek başbakana bir mesaj vermek istemiş olabilir. Başbakan daha dikkatli davranır diye düşünmüş olabilir. Ama istifa etmesinin bizlere bir faydası olmadı. Başbakanın restleşmelerde kendi dediğini yaptırmak gibi bir huyu var. Keşke görevine devam edebilseydi. Çünkü bu konuda çok emek

vermişti. Belki devam etseydi, kendisine zararı olabilirdi. Hassas bir kişiliğe sahip olduğu için, göreve devam etseydi hasta olabilirdi. Ama yine de Silahlı Kuvvetlere faydası olurdu. Çünkü konuları biliyordu. Herkes onun etrafında kenetlenirdi.

Hasan Cemal bir köşe yazısında, "Tayyip Erdoğan kavgaya tutuştuğu zaman yumruğu saymaz. Düşmanını nakavt edinceye kadar yumruklar." diyor zaten. Peki mevcut komutan Necdet Özel sizlerin haklarını koruyor mu?

Necdet Özel'in bizlere sahip çıktığını görüyorum. Ama daha evvel olduğu gibi bunu açık olarak seslendirmiyor. Gazetelere demeç vererek mesaj iletmiyor. Çok zaruri hâllerde, Silahlı Kuvvetleri, PKK ile iş birliği yapıyormuş gibi halkın nezdinde kötü gösterecek durumlarda konuşma ihtiyacı duyuyor.

Silahlı Kuvvetler 6 bin küsur askerini şehit vermiş bir kurum. Dünya kadar sivil hayatını kaybetmiş. Eşme değil nerede olursa olsun, TSK'nın PKK ile bırakın iş birliği yapmasını, koordinasyon kurması bile mümkün değildir. Ama ısrarla TSK'yı PKK ile beraber göstermek gibi bir çaba var.

Sizde kariyerimizin şurasına geldik, şuna dokunmayalım, buna dokunmayalım, kendimize zarar vermeyelim davranışı mı var?

Bence komutanların bir bölümü öyle oldu. Bir bölümü cidden bu nedenle bu işin üstüne gitmedi. Gidenlerden biri Işık Koşaner Paşa'dır. Bu konuyla ilgili çok çalıştı. O da başaramayacağını, sözünü dinletemeyeceğini gördü ve ayrıldı.

Bu işle ilgili bütün iddianameleri, belgeleri teker teker okumuştur. Dosyaların altını satır satır çizerek incelemiştir. Belki Işık Koşaner kadar Ergenekon ve Balyoz Davası belgelerini okuyan yoktur. Genelkurmay başkanı olmadan önce, henüz kuvvet komutanıyken bile benden Balyoz konusu, Ergenekon konusu, Kafes Eylem Planı, Poyrazköy Davası gibi dosyaları isterdi. Dosyaları götürürdüm, otururdu tek tek incelerdi. Satır satır altını çizerek okumuştur. Ancak Genelkurmay başkanı olduktan sonra iddiaların yalan olduğuna, iddiaları ortaya atanların casusluk yaptığına, çok uğraşmasına rağmen başbakanı bir türlü ikna edemedi.

Genelkurmay başkanı olduğu zaman, arkasında durmaya söz verdiği 40-50 kişilik bir grup vardı. Fakat hükûmetle anlaşamadığı için o grubun arkasında duramayacağını, onları savunamayacağını anladığı için istifa etmek zorunda kaldı. Geçmişten gelen bir ihmal nedeniyle Işık Koşaner Paşa'nın yapacağı çok bir şey yoktu.

Işık Paşa çok hassastır, istifa etmeyip uğraşmaya devam etseydi, belki de kanser olurdu. İnsanı kanser edecek kadar büyük oyunlar vardı. Ama bunun Cemaat'in oyunu olduğunu bir türlü anlatamıyordu.

Başbakan, Ergenekon ve Balyoz sürecinde olanlara çok fazla inanmıştı. Etrafında da kendini inandıran bir ekip vardı. Sadece o değil, Bülent Arınç, Hüseyin Çelik, Mehmet Ali Şahin gibi kişiler de inanmıştı. Zaten etrafında birkaç kişi olsa, bunlar sahte delil dese başbakanı ikna ederlerdi.

Bir defa Balyoz Darbe Planı uydurulmuş bir plandı. 11 ve 17 no.lu CD'ler sahte. Gerçek seminerin görüntü ve ses kaydı alınmış. O görüntü ve seslerden hareket etmek suretiyle 11 ve 17 numaralı CD'ler hazırlanmış. Bunlardan bir tanesi sıkıyönetim darbe planı. O sesleri monte eden kişiler askerî terminolojiyi biliyorlar. Burada görüşülen konu darbe planı değildir. Silahlı Kuvvetler içinde darbe yapmayı düşünenler var mıdır? Elbette vardır. Ama ortada ne bu fikri birileriyle paylaşan ne de böyle bir fikri savunan toplum vardı. Bir darbeyi yapabilmeniz için öncelikle astlarınızı ikna etmeniz lazım. Astlarınızı ikna etmezseniz, verdiğiniz emri yerine getirmediklerinde ortada kalırsınız.

Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan, Ergenekon ve Balyoz Davaları için "TSK'ya kumpas kurdular." demişti. Tayyip Erdoğan, bu sözden sonra mı ikna oldu?

Erdoğan'ın ikna olmasının nedeni, Fethullah Gülen Cemaati'nin kendisini ve ailesini hedef hâline getirmesidir. Hem 7 Şubat 2012'de Hakan Fidan'ın gözaltına alınmak istenmesi hem de 17/25 Aralık 2013'te yapılan operasyonların hedefi olması bu örgütün ne kadar tehlikeli bir örgüt olduğunu göstermiştir. Eğer bu iki olay olmasaydı büyük ihtimalle biz hâlen cezaevinde olurduk. Tayyip Erdoğan da Silivri'ye yanımıza gelirdi.

40

Tayyip Erdoğan, Cemaat'i, Türk Silahlı Kuvvetlerine karşı kullanayım derken, Cemaat tarafından kullanılır hâle geldi. Silahlı Kuvvetler, Cemaat vasıtasıyla baskı altına alındı veya kendi deyimleriyle Silahlı Kuvvetler, Cemaat eliyle terbiye edildi. O bundan faydalanayım derken, Cemaat, Tayyip Bey'in altını oydu. Cemaat sadece Tayyip Bey'in değil, devletin de altını oydu. Muhtemelen hedefleri de devleti ele geçirmekti.

KOMUTANLAR ARASINDA SORUN VAR MI?

2008 yılında Hurşit Tolon ve Şener Eruygur tutuklandığı zaman, TSK'ya dönük saldırıların salt Ergenekon soruşturmasından kaynaklanmadığını, bunun aynı zamanda TSK'nın iç hesaplaşması olduğunu söyleyen insanlar da oldu. TSK'nın iç hesaplaşmasının bazı askerler tarafından araç olarak kullanıldığını düşündük. Eğer TSK Hurşit Tolon'u vermeseydi, TSK'nın üzerine daha temkinli gelinebilirdi.

28 Şubat Süreci'nin Silahlı Kuvvetler içinde neden olduğu bir çatışma vardı. Ergenekon iddialarıyla, bunun da bir temizliği mi yapıldı acaba? Örneğin Hüseyin Kıvrıkoğlu o zaman Kıbrıs'ta öldürülmek istenmişti ve arkasındaki albay şehit olmuştu. Bildiğim kadarıyla orada bir görüş farklılığı vardı. Bu farklılık 1 Mart Tezkeresi'ne de yansımıştı. İlker Paşa'nın kitaplarını okudum, İlker Paşa 1 Mart Tezkeresi'ne taraftar olduğunu yazmış. Siz ise 1 Mart Tezkeresi'ne karşı çıkan askerlerdensiniz.

Görüş ayrılıkları TSK'yı çatışma noktasına getirmez. Asıl sorun 2004'lerde başlayan mevki, makam, terfi kavgasıdır. Generallerin kendi aralarındaki makam hırsları TSK'yı çok büyük zaafa uğratmıştır. O kavga daha sonra bu olaylara yansımıştır. Nasıl

yansımıştır? General, korgeneral düzeyinde TSK'dan ayrılan birkaç kişi, hükûmete bilgi vermiştir. O askerler hükûmetle beraber çalışmışlardır. O generaller belli bir para veya imkân karşılığında bu bilgileri vermişlerdir.

Hatırlarsanız tutuklamalar başladığı zaman Yaşar Büyükanıt Genelkurmay başkanıydı. Yaşar Büyükanıt çok fazla sesini çıkartmadı. Çünkü Hurşit Paşa ve Şener Paşa'nın Yaşar Büyükanıt'ın önünü kesmek için daha önce yaptıkları karşısında Ergenekon ve Balyoz iddianameleri bir fırsat gibi oldu. O yüzden Eruygur ve Tolon tutuklanınca Yaşar Paşa çok fazla üstünde durmadı.

Her asker vatanını milletini sever ama ordu içinde vatan millet tartışması olmaz. Görüş ayrılıkları her zaman olur. Ama ayrılıkları derinleştiren en önemli şey mevki makam hırsıdır. Görevdeyken yenilen kazıklardır kavgaların sebebi veya birilerinin başka birilerinin adamı olmasıdır. Bunu söylemek benim ağrıma gidiyor ama TSK'da kavganın esas nedeni kişisel hesaplaşmadır. TSK'daki kişisel menfaat kavgaları buralara kadar gelip yansımıştır.

Eğer 2003-2004 yıllarında darbe söylentileri olmasaydı, bunlar olmazdı. O zaman Özden Örnek'in anıları vardı, Birinci Ordu darbe yapacaktı gibi ayağı yere basmayan bir sürü iddia vardı. Oysa ordu darbe yapamazdı.

Örnek'in Günlükleri Satılmış ve Eklemeler Yapılmış

2002-2003 yıllarında Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek tarafından tutulan günlükleri inandırıcı bulmuyor musunuz?

Ben inandırıcı bulmuyorum. TSK'da AKP ile ilgili konuşulmuştur. AKP'ye ilişkin eleştiriler de yapılmıştır. O eleştirileri yapanlardan biri de Özden Örnek olmuştur. Diğer komutanlar da aynı eleştirileri yapmıştır. Bunlardan nasıl kurtulacağız gibi laflar da edilmiştir. Hatta AKP'nin kurulduğu dönemde, 2002 seçimleri olmadan birtakım siyasilere gidilip "sizi başbakan yapalım" gibi görüşmeler de yapılmıştır. Bütün bunlar olmuştur. Bunlar birileri tarafından da dinlenmiştir. Büyük ihtimalle o günlüklerdeki notlar, buralarda yapılan konuşmalardan üretilmiştir.

27 Nisan Bildirisi'nden sonra aynı teklif ANAP Genel Başkanı Erkan Mumcu'ya da yapılmış.

Yapılmıştır, yapılabilir ama bu iş Silahlı Kuvvetlerin işi değil. Emekli generallerin işi değil. Siyasetin kuralları neyse ona göre yapılması lazım. Yönlendirmeyle yapılmış siyaset hep fiyaskoyla sonuçlanmış ve hep duvara toslamıştır. Hükûmetin beğenilmediğine ilişkin konuşmalar da vardır. Kıbrıs konusunda hükûmetin görüşleri beğenilmeyip, Annan Planı ile beraber "Kıbrıs satılıyor!" demiş de olabilirler. Bana göre de Annan Planı uygun bir plan değildi. Allah'tan Rumlar kabul etmediler de Kıbrıs'ı kurtardık.

Kıbrıs, Anadolu'nun savunması ve Türkiye'nin geleceği açısından çok önemli. Türkiye Kıbrıs konusunda ilhak noktasına da gelebilir. O bölge Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki çıkarlarını koruyacağı bir ada. Orayı kaybeden Türkiye, Anadolu'ya ve Akdeniz'de de Antalya Körfezi'ne hapsolur. Kıbrıs bizim için bu kadar önemli. Zaten Türkiye'ye yapılmak istenen odur.

Denizlere açılmazsanız ticaret yapamazsınız. Denize açılmazsanız gelişemezsiniz. Osmanlı'nın gerilemesindeki en büyük nedenlerden biri de budur. Osmanlı ordusu 1571'de yapılan İnebahtı Savaşı'ndan sonra Kıbrıs Adası'nı fethetmişti. Bu fetihten sonra Osmanlı donanması üç ayrı tarihte büyük baskınlar yedi. 1770'te Çeşme'de, 1827'de Navarin'de, 1853'te Sinop'ta baskınlardan sonra Osmanlı'nın donanma gücü bitti. 16. yüzyıldan sonra Osmanlı Donanması sadece Akdeniz'in bir bölümünü kontrol edebildi. Osmanlı'nın Akdeniz'de kontrol ettiği bölge de dünya denizlerinin sadece yüzde 1'idir. Maalesef Osmanlı İmparatorluğu bir deniz imparatorluğu olamamış, kara imparatorluğu olarak kalmıştır. Onun için ticarette ve sanayide gelişememiştir. O bakımdan bizim için denizlere hâkim olmak çok önemlidir. Anadolu'da yaşayacaksak, uzun süre kalacaksak mutlaka Karadeniz'e, Akdeniz'e, Ege'ye hâkim olmamız lazım. Donanmamızı da buna göre geliştirmemiz lazım.

Piri Reis'in idam edildiği günlerde, Osmanlı donanması Hint Okyanusu'nda, Aden Körfezi'nde Portekiz donanmasının hâkimiyetine mâni olamamıştır. Donanma konusunda böyle de çok büyük yanlışlarımız vardır.

Osmanlı Devleti'nde 16. yüzyıldan itibaren donanmaya önem verilmemiştir. Abdülhamit tahta çıktığı zaman donanmanın topları Dolmabahçe Sarayı'na doğru çevrilmiş. Abdülhamit'in 1876-1909 yılları arasında yaptığı en önemli işlerden bir tanesi modern okullar açtırmak olmuştur. Birçok insan onun açtığı okullarda yetişmiştir. Aynı dönemde donanma Haliç'ten dışarı çıkmamış. Oysa donanma Abdülaziz döneminde çok güçlendirilmiş. Abdülhamit'in donanmayla ilgili bir saplantısı vardı.

Türklerin İstanbul'u fethi sırasında yelkenlilerle Venedik'ten yardım geliyor. O zaman Osmanlılar'da kürekli kadırgalar var. Kadırgalar yelkenlilerin Haliç'e girmesine engel olamıyorlar. Çünkü yelkenliler daha süratli ve manevra kabiliyetleri daha yüksek olduğu için. Hatta Fatih Sultan Mehmet çok kızıyor ve o zaman donanma komutanını kırbaçlatıyor.

Denizlere hâkim olma konusunda vizyon eksikliğimiz var. Anadolu'da yaşamamızın en büyük dayanaklarından bir tanesi denizlere hâkim olmamızdır.

Akdeniz'de, Ege'de, Karadeniz'de bayrak göstermemiz gerekiyor.

Özden Örnek günlüklerine dönecek olursak... Bir insan, bir oramiral, bir kuvvet komutanı, nasıl bilgisayarda günlük tutar?

Tutmaması lazım. Normalde adamın özel kalem müdürü var. Büyük bir ihtimalle o günlüklerin birileri tarafından satıldığını düşünüyorum ben. Belki en yakınları tarafından satılmış olabilir. Özel kalem müdürüdür, yaveridir; birisi tarafından para karşılığında satılmış olabilir. Parayla ilgili her şey olabilir. Onun üzerine de ilaveler yapılarak doldurulmuştur.

Özden Örnek'in günlüklerinden şunu anlıyoruz: Türkiye siber saldırılara açık, bilgisayar güvenliği olmayan bir ülke. Koca koca adamlar yetiştirmişiz, subay, general yapmışız. Bilgisayara giriyor ama o bilgisayara yazdığı her şeyin bir yerlere gideceğini bilmiyor. Gerekli emniyet tedbirleri alınmamış. Maalesef o bilgisayarlar yüzünden dünya kadar bilgimiz düşmanlarımızın eline geçti.

O zaman genç subaylar, komutanların basına, kamuoyuna

dönük konuşmalar yapmalarına çok kızıyorlardı. Çünkü gençler TSK'nın komuta kademesinden daha farklı yetişmişlerdi.

Ordu İçinde İletişim Sorunu Vardı ve Genç Subaylar Rahatsızdı

Alt kadroların, genç subayların çoğu da olanlara "oh olsun" diyorlardır o zaman.

Diyorlardır. Niye diyorlardır? Çünkü toplumla kopukluğu var ordunun. Ordu içi iletişimde ve ordu toplum ilişkilerinde sorunumuz var. Genç subaylarla yukarısı arasında iletişim problemi var. Tamam askerlik katı bir hiyerarşi, emir verirsin olur ama bir şeyler yapmanız için inanmanız lazım. İnanmanız için yukarıdakileri saygıdeğer görmeniz, sizin haklarınızı koruduğunu görmeniz lazım.

Gençler bize nazaran biraz daha bireysel yaşıyorlar. Gençler haklarının farkındalar. Hayatı daha özgür yaşıyorlar. Fedakârlık gibi şeyler çok fazla yok. Yukarıdakilerin yaşantılarını gördükleri zaman, birisinin lüks içinde yaşadığını, bir yerde fazla harcama yapıldığını gördükleri zaman Harp Okulunda düzgün yetişmiş gençlerin inancı sarsılır ve bu dedikodular yayılır.

Bazı yerlerde yolsuzluktu, rüşvetti vesaire gibi söylenti olduğunda, bunun dedikodusu gençler arasında hızlı yayılıyor. Bilinen yolsuzlukların bir kısmına işlem yapılmamış ve hasıraltına atılmışsa bu çok büyük huzursuzluk yaratmıştır. TSK içindeki maaşlar arasındaki uçurumlar da kırgınlıkları derinleştirmiştir.

Kolaylık tesislerinden yararlanma, yaz kamplarından yararlanma, ağır çalışma koşulları, güneydoğudaki görev şartları gibi hususlar personel arasında huzursuzluklara sebep oldu.

Bu sorunların bir kısmı iletişim sorunuydu ve çözülmedi bunlar. Gençlerin bir kanal bulup bunları yukarı anlatmaları gerekiyordu. İlker Paşa, Kara Kuvvetleri kurmay başkanı iken Kara Kuvvetleri personel başkanı olarak benden Silahlı Kuvvetler içindeki sorunlarla ilgili bir çalışma yapmamı istedi. Ben de bununla ilgili üç aşamalı bir çalışma yaptım. Bu çalışmalardan biri "Kuv-

vet 2020" dediğimiz Silahlı Kuvvetlerin reorganizasyonu çalışması idi. Bir tanesi "Toplum-Asker İlişkileri", bir diğeri de "Ast-Üst İlişkileri" üzerineydi.

Genç subaylar rahatsız denilince biz genç subayların siyasetten ve siyasetçilerden rahatsız olduklarını sanıyorduk. Meğer genç subaylar komutanlarından rahatsızmış.

Genç subaylar 2003-2004 yıllarında komutanlarının siyasetle ilgili verdikleri beyanatlardan rahatsızdı. O tarihlerde ben birlikleri dolaştım; genç subayların söylediklerini komutana getirip arz ettim. Keşke o dönemde Silahlı Kuvvetler kendi işiyle uğraşsaydı. Kendi işiyle uğraşsaydı çok daha iyi durumda olurdu. Önce kendi içini temizlerdi. Siyasete balans ayarı vermekle uğraştığımız kadar, TSK'nın durumuyla ilgili uğraşmadık. Böyle yapmasaydık, eksiklerimiz yerine getirilirdi.

TSK, 1 MART TEZKERESİ'NDE NEDEN SESSİZ KALDI?

Türk Silahlı Kuvvetleri, 1991'deki Körfez Savaşı'na karşıydı. Aynı şekilde uzun yıllar Irak'a müdahale edilmesine de karşı çıkmıştı. Irak'ta statünün bozulmamasını Türkiye'nin çıkarlarına uygun görüyorlardı. Yalnız 1 Mart Tezkeresi'nde biraz kafaları karışık gibiydi. Bazı komutanların tezkerenin çıkmasından yana olduğunu biliyoruz. Tezkereyi desteklemek veya karşı olmak Silahlı Kuvvetlerde bir çatışma konusu muydu?

Silahlı Kuvvetlerde makam mevkiden başka hiçbir konu çatışma konusu olmaz. 1 Mart Tezkeresi'nden önce bu konuda görüşmeler olmuş. Ecevit'in Amerika'yı ziyareti sırasında Hilmi Özkök Paşa da gitmiş. O zaman bu konuda birtakım görüşmeler yapılmış. Bir şeyler imzalanmamış ama bazı sözler de verilmiş. Onlar aynen yürütülmüştür. Daha sonra TSK'da Amerikalıların bizim topraklarımızı kullanarak Irak'a geçmesi konusunda olumlu bir bakış vardı. Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'da bile vardı.

1 Mart Tezkeresi'nden bir süre sonra Amerika'ya gidecektik. 1 Mart Tezkeresi henüz TBMM'de görüşülmemişti. Amerikalılar bizi karşılamak için büyük bir program hazırladılar. O zaman İlker Paşa da Kara Kuvvetleri Komutanlığı kurmay başkanıydı. Hil-

mi Özkök Paşa da Genelkurmay başkanıydı. İlker Paşa, 1 Mart Tezkeresi'nden yanaydı ama o konularda çok fazla fikir yürütmezdi. Ulu orta konuşmaz, çok dikkat eder konuşmasına. Çok hesaplı konuşur. Düşüncesini son dakikaya kadar saklar.

Biz Amerika'ya gitmeden önce Aytaç Paşa güneydoğudaki birlikleri dolaştı. İkinci Ordu'yu ziyaret etti. Fevzi Türkeri, İkinci Ordu komutanıydı. Kolordu komutanlarını dolaştı. Ankara'da karargâha geldikten sonra, "Ya çocuklar yanlış mı yapıyoruz acaba! Amerikalılar Mersin'den başlamışlar, Silopi'ye kadar kiralamadık yer bırakmamışlar." dedi. Tabii orada ordu komutanı, kolordu komutanları da durumu anlatmışlar. Amerikalıların gelişi tam bir işgaldi. 60-70 bin kişilik orduyla geleceklerdi. Mersin Limanı, İskenderun Limanı tamamen adamlara tahsis edilmişti. Bütün bunları Aytaç Paşa yerinde görünce, "Ya bunu bir daha düşünelim." dedi. O zaman anladım ki o da fikir değiştirmişti.

Ondan sonra gazetelerde "Türk Silahlı Kuvvetleri tezkereye karşı!" diye haberler çıktı. Arkasından da bu tezkere geçmedi. Haberlerde verildiği gibi Türk Silahlı Kuvvetleri 1 Mart Tezkeresi'ne karşıydı. Özellikle tezkerenin çıkacağına ilişkin beklentisi artan Amerikalıların bölgedeki şımarık ve küstahça faaliyetlerini gördükten sonra, Amerika'nın Türkiye'yi işgal planını anladıktan sonra, Silahlı Kuvvetler tümüyle olumsuz bir duruş sergiledi 1 Mart Tezkeresi'ne karşı.

1 Mart 2003 tezkere oylamasından bir süre önce Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'la beraber Amerika'ya gidecektik. Amerikalılar Kara Kuvvetleri komutanını özel birlikle karşılamak için çok büyük bir hazırlık yaptı. Bu rutin dışı bir uygulamaydı. Amerikalılar bir şey beklemezlerse böyle bir şey yapmazlar. Bunu biliyorduk. Nitekim Aytaç Yalman Paşa güneydoğudan geldi. Orada ordu ve kolordu komutanıyla görüşmüş. İlker Başbuğ da dönemin Kara Kuvvetleri kurmay başkanıydı. Yalman Paşa bize şunu söyledi: "Bu konuyu tekrar düşünmemiz gerekiyor. Hata yapmamamız lazım. Ülkeyi çok daha zor durumda bırakabilir ABD'nin talepleri."

Hatırlanır ise tezkereden bir gün önce, yani 28 Şubat 2003 tarihinde MGK toplantısı yapıldı. Kuruldan bir tavsiye kararı çık-

madı. TSK, tezkerenin geçmesini isteseydi kuruldan tavsiye kararı çıkardı. Amerikalılar da kuruldan tavsiye kararı çıkacak diye bekliyorlardı.

Aytaç Yalman bölgedeki birlikleri gezmese fikri değişmeyecek miydi?

Belki değişmeyecekti.

Komutanlar, gazete, televizyon gibi açık haberleşme kanallarını izlemiyorlar mı? Bizler de açık kanallardan gördüklerimiz üzerinden yorum yapıyoruz. Yapılanın ayan beyan işgal olduğunu söylüyorduk.

Hilmi Paşa o zaman ortadaydı. Bu olaydan birkaç gün önce "Milliyet" gazetesinin 26 Şubat 2003 günlü sayısı "Asker Rahatsız" manşetiyle çıkmıştı. Fikret Bila'nın imzasını taşıyan habere göre üst düzey bir komutan, "Tezkere bu hâliyle çıkmazsa daha iyi." demişti. O komutan Aytaç Yalman Paşa'ydı. Ardından hükûmet, tezkere TBMM'de görüşülmeden evvel MGK toplantısı istedi. Bu arada yavaş yavaş askerde fikirler değişmeye başlamıştı. Belki tezkerenin geçmesini isteyen birkaç komutan kalmıştı. Tabii o MGK toplantısından tavsiye kararı çıkmadı. Herhangi bir açıklama da yapılmadı. Açıklama yapılmamasının nedeni, askerin üzerine sorumluluk almak istememesi idi.

Çekiç Güç'ü Zor Çıkardık, Amerikalıları Hiç Çıkaramazdık

Benim görüşüme göre 1 Mart Tezkeresi sürecinde komutanlar kötü bir komutanlık örneği sergilediler. Siz o süreçte tezkereye karşı mıydınız?

Bana göre de kötü bir komutanlık sergilediler. Tezkereye ben de karşıydım. Eğer tezkere geçip Amerikan askeri Türkiye'ye gelseydi, Irak'ta olduğu gibi Türkiye'nin güneydoğusundan onları çıkarmak çok zordu. Amerikalıların hesabı, Irak'ı, Suriye'yi bahane ederek; Türkiye'nin güneydoğusunda uzun süre kalmaktı.

Oradan hem Irak harekâtını, belki oradan Suriye'ye gelip oradaki harekâtı ve bir de kendi içindeki harekâtı yönetecekti.

Amerikan ordusu güneydoğuyu işgal etmişken Amerikalılarla nasıl kavga edecektik?

Eğer Irak'a 2003'teki harekât olmasaydı Çekiç Güç hâlâ görevini sürdürüyor olurdu. Son derece zor çıkardık Çekiç Güç'ü. Her hükûmetin 6 ayda bir gündemi Çekiç Güç idi.

O zaman Çekiç Güç'e de karşı mıydınız?

1991'deki Körfez Savaşı'ndan sonra Çekiç Güç'ün İncirlik'te konuşlanmasını önleyebilir miydik? Onu bilemem. Ama ben karşıydım. Amerika bu konuda Türkiye'ye nasıl bir teklifte bulundu veya nasıl bir şantaj yaptı bilemem.

Çekiç Güç'ün Irak'ı bölmeyi amaçlayan güç olduğu belliydi. O tarihte TSK'nın komuta kademesi ne düşündü bilmiyorum. TSK herhâlde Çekiç Güç'ü kullanarak Irak'ın kuzeyine girebileceğini, PKK'ya ağır darbe indirebileceğini düşündü. Ama öyle bir şey olmadı.

Kuzey Irak'a 1995'teki Çelik Harekâtı'nda 35 bin kişilik çok büyük bir güçle girildi. O zaman 550 PKK militanı etkisiz hâle getirildi. Ama sonra yine Amerikalıların hışmına uğradık. Geldiğimiz noktada elimizde bir şey yok.

Amerikalılar bir anlaşma yapacakları zaman ya vadeder ya tehdit eder ya da aba altından sopa gösterir. Tabii bu tür görüşmelerde bizim de stratejik taleplerde bulunmamız lazım. Pazarlıktan sadece parayı anlamamalıyız. Eğer iş para pazarlığına dökülürse o zaman adına "at pazarlığı" derler. Bu tür görüşmelerde Türkiye'nin stratejik görüşünün ne olduğu onlara aktarılmalıdır. Bu işin sonunda biz ne kazanacağız? Elde edeceğimiz avantajlarımız neler olacak? Bu tür konular TSK'da görüş ayrılığı yaratmaz. Farklı farklı görüşler savunulsa da sonunda komutanın dediği olur ve öylece uygulanır.

AMERİKALILAR ÖZEL KUVVETLERDEN İNTİKAM ALDI

4 Temmuz 2003 tarihi sadece Türk Silahlı Kuvvetleri açısından değil, Türk milleti açısından da önemlidir. O gün 150 Amerikan askeri, 3 subay ve 8 astsubaydan oluşan 11 bordo berelinin başına Süleymaniye'de çuval geçirdi. 60 saat bu birlik esir edildi. Bu olayı ilk haber aldığınızda ne düşündünüz?

O tarihte tümgeneral rütbesinde Kara Kuvvetleri personel başkanı olarak karargâhtaydım. Özel Kuvvetler komutanını da tanıyordum. Şaşkınlıkla karşılamakla birlikte böyle bir şeyin olabileceğini bekliyordum.

Saldırının tarihi özel olarak seçilmişti. Çünkü o gün ABD'de tatildir. Arasanız kimseyi bulamazsınız. Onlar da biliyor ki böyle bir şey olduğu zaman Türkiye bizi arayacak. Tatil dolayısıyla telefonlar açılmaz. Herkes bir yere gitmiştir. Dolayısıyla hep bir mazeret ortaya çıkar. Nitekim öyle oldu. 60 saate yakın herhangi kimseye ulaşılamadı. Ondan sonra serbest bıraktılar.

Daha önceden de buna benzer bir şey olmuş, bizimkileri ikaz etmişlerdi.

Türkiye ile Irak arasında Saddam döneminde yapılan bir anlaşma vardı. Anlaşma gereği Amediye bölgesinde bir tank ta-

buru bulunduruyorduk. Orada bir de özel birliklerimiz vardı. O birliklerimiz hâlen Amediye üssünde duruyor. Özel birliklerimiz Süleymaniye'de, Kerkük'te, Telafer'de Türkmenleri örgütlemek, koordine etmek için çalışıyorlardı. Zaman zaman da Türkiye'den gelen yardım konvoylarına kılavuzluk yapıyorlardı. Yani Türkiye'den giden yardımların Türkmenlerin eline geçmesini sağlıyorlardı. Bu durum Amerikalıların hoşuna gitmedi. Amerikalılar bu konuda bizimkileri ikaz ettiler. Bizimkilerin daha o zaman uyanması gerekiyordu. Çünkü Amerika orada bir düzen kurmaya çalışıyor, bizimkiler de Türkmenleri örgütlüyorlardı. Amerika bizimkilere karşı fırsat kolluyordu. Daha evvel "Silahlı, üniformalı dolaşmayacaksınız." demişler. Bunun gibi bir sürü kısıtlamalar getirmişler. Buna rağmen bizimkiler bir değerlendirme yapmadan, nasılsa bir şey olmaz demişler.

Amerika Irak'a geldi, kuvvetlerini yerleştirdi. Barzani de Amerika yanlısı. Dolayısıyla bizim Türkmenleri organize etmemizden rahatsız oldu. Türkiye, o tarihte Türkmenleri daha farklı biçimde organize etme yöntemi geliştirebilirdi. Bunlar Genelkurmay Karargâhına aktarılabilirdi. Aktarmayı bir kenara bırakın, Genelkurmay Karargâhı onların aktarmasına fırsat vermeden bunları düşünebilmeliydi. Çünkü bağıra bağıra gelen bir olaydı. Öyle birdenbire gelen bir olay değildi.

Bir süper devlet var. Sana komşu olmuş. Sen de onun içinde bir şeyler yapmaya çalışıyorsun.

Daha evvel öyle alışmışız ki, "Barzani ve adamları Türkiye'ye muhtaçlar." Barzani geliyor, binbaşıyla görüşüyor, üsteğmenle görüşüyor. Biz sanıyoruz ki hep öyle kalacak. Hâlbuki artık devreye Amerika girmiş. Barzani, Amerika'yı patron olarak görmeye başlamış. Sen yavaş yavaş patronluktan çıkmışsın. Yani adam senin oradaki adamlarını muhatap almıyor.

Orada valiye suikast iddiasında bulunuldu. O uydurma bir şeydi. Celal Talabani'nin bölgesinde uydurulan bu yalana dayanarak operasyon yaptılar.

Biz 2003'ten evvel Irak'ta hep Barzani'nin tarafını tuttuk. Celal Talabani İran yanlısıdır. Biz Barzani-Talabani çatışmasında hep Barzani'ye silah verdik.

İkincisi, Barzani kendi bölgesinde Türklerin bu tip hareketlerini istemiyor olabilir. Çünkü oradaki adamlarımız Türkmenleri örgütlüyorlar. Ama 2003 çok geç bir tarihti. Çünkü Barzani ve Talabani çok güçlenmiş ve Türkmenler üzerinde nüfuzlarını artırmışlardı.

4 Temmuz 2003'te askerlerimizin kafasına çuval geçirenlerin amacı, Türkiye'ye gözdağı vermekti. Amerika, benim bulunduğum bölgede böyle bir şey yapamazsın dedi. Yaparsan başına çuval geçirir, gönderirim dedi.

Çuval geçirmenin 1 Mart Tezkeresi ile de ilgisi vardı. Çünkü tezkere yeteri kadar oyla TBMM'den geçmemişti.

Bu konu Amerikalılar ile daha evvel görüşülmüş. Recep Tayyip Erdoğan ve Genelkurmay başkanı gitmiş, karşılıklı görüşmüşler. Söz vermemişler ama söz verir gibi imalarda bulunmuşlar. Amerikalılar, tezkerenin geçeceği beklentisiyle sahada çalışmalara başlamışlar. Amerikalıların irtibat timleri vardır. Onlar sınırın öbür tarafına geçtiler. Onların araçları geçti. Bu faaliyet tezkere gününe kadar devam etti. Amerikalılar tezkerenin çıkacağından eminler. Bu konuda da en büyük güvenceleri orduydu. Orduyla ilişkileri iyi idi. Amerikalılar bu konuları bildikleri için orduyla ilişkileri hep iyi tutarlar.

Tabii Amerikalılar o zaman AK Parti'nin yeni bir parti olmasından dolayı asker üzerinde tesirli olmadığını düşündüler. Asker der, AK Parti yapar diye baktılar.

Asker o zaman PKK ile mücadelemizde de bu işin yararı olur gibi bir şey söyleseydi büyük ihtimalle TBMM'de bu kabul edilirdi.

O sırada tezkerenin çıkmaması için içten içe büyük bir faaliyet yürütüldüğünü de zannediyorum.

TSK Amerikalıların niyetinin bozuk olduğunu nasıl anladı?

Daha önce de PKK ile mücadelemizde Amerikalılar bize yardım etmediler. PKK'ya çok yardım ettiler. Bu konu Eşref Bitlis (Allah rahmet etsin.) tarafından görüldü, diğer komutanlar tarafından görüldü. Kuzey Irak'ta Eşref Bitlis'in helikopterinin düşürülmeye çalışılması bunun somut kanıtlarıydı.

Amerikalılar çuval olayıyla 1 Mart'ın rövanşını mı aldılar?

1 Mart'ın rövanşını daha sonra da aldılar. Çuval olayı rövanşın alınmasına bir başlangıçtı diyebiliriz. Amerikalılar, Silahlı Kuvvetlerin siyasetçileri dinlemedikleri gibi bir algıya sahiptiler. Böylece Silahlı Kuvvetlerin burnunu sürtmek istediler. Bunu yaptıklarında Silahlı Kuvvetler karşılık veremedi. Ben başına çuval geçirilen Süleymaniye'deki komutanın yerinde olsaydım teslim olur muydum? Burada otururken teslim olmazdım diyorum ama orada iken ne düşünürdüm? Muhtemelen orada olsaydım ateş emrini verirdim ve ateş ederdim. Hem şehit olurdum hem de Amerikalılar şunu bilirlerdi: Türk ordusu ile uğraşmak o kadar kolay değil. Eğer uğraşırsanız sonuçta böyle bir şey başınıza gelebilir. Büyük ihtimalle o arkadaşlarımız Türkiye ile temas etmişlerdir. Temasları sonunda herhangi bir şey yapmayın şeklinde kendilerine bilgi verilmiştir.

Bundan büyük ihtimalle siyasetçilerin de haberi olmuştur.

Özel Kuvvetlere mensup askerlerin teslim olmalarını isteyenler hangi kaygıyla teslim olmalarını istemişlerdir?

Asker çoğu kez, Amerika ile ilişkilerde dengeyi gözetir. İlişkilerin kötüye gitmesinden Türkiye'nin zarar göreceği hesabını yapar. Amerika ile işler kötüye gittiği zaman neler olabileceğinin örneklerini 2007'den sonra ordunun uğradığı taarruzlardan görebiliyoruz. Tabii iç yapılanmadaki sorunların da bunda bir etkisi var ama üst akıl "Kardeşim senin siyaseten ağırlığın yok, sen bizi dinlemedin!" diyerek temizlemek istedi.

Üst Akıl Amerika

Tayyip Erdoğan'ın son zamanlarda kastettiği üst akıl ile sizin kastettiğiniz üst akıl aynı mı?

Tayyip Erdoğan neyi kastediyor bilmiyorum ama ben Amerika'yı kastediyorum. Amerika dediğim zaman da Batı, Amerika ve İsrail'i bir bütün olarak kullanıyorum. Öyle anlaşılması gerekiyor. Özellikle İngiltere, Amerika ve İsrail, Bermuda Şeytan Üçgeni gibi bir bütündür.

4 Temmuz 2003'te siz Süleymaniye'de olsaydınız, teslim olur muydunuz?

O zaman Kara Kuvvetlerinde biz bu konuyu hiç konuşmadık. Çünkü Özel Kuvvetler Komutanlığı, Genelkurmay ikinci başkanına bağlıdır. Ama ben Süleymaniye'de olsaydım teslim olmazdım. Fakat bugün burada olmak ile o tarihte Süleymaniye'de olmak arasındaki farkı da bilmek önemli. Çünkü ben 1974 yılında paraşütçü olarak Kıbrıs Harekâtı'na katıldığım zamandan gayet iyi biliyorum, üzerinizden mermi geçtiği zaman çok daha başka bir ruh hâlinde oluyorsunuz. Mesela çok kabadayı görünen insanlar, kurşun sesini duydukları zaman yere yapışıyorlar. Çok cılız gördüğünüz insanlar, çok cesur bir şekilde kurşunun üzerine gidebiliyor. Onun için böyle bir durumla karşılaştığınız zaman ne yapacağınızı kestiremezsiniz. Ama ben orada tim komutanı olsaydım karşılık verirdim. Genelkurmay başkanı veya Özel Kuvvetler komutanı olsaydım ateş emri verirdim.

Niye ateş emri verirdim?

Amerika bizim NATO'da müttefikimiz ve stratejik ortağımız ama Amerika ile ortak bir iş yaparken on defa düşünmemiz gerekiyor. Süleymaniye'de bir kere zayiat verirdik ama ordunun dokunulamaz olduğunu da Amerikalılara gösterirdik. Türkiye'nin menfaatleri söz konusu olduğunda "Aklınızı başınıza toplayın!" deme kararlılığında olduğumuz mesajını güçlü bir şekilde vereceğimiz Amerikalılar tarafından anlaşılırdı. Keşke böyle bir mesaj verilebilseydi ama verilemedi.

Muavenet Gemisi Neden Vuruldu?

1 Ekim 1992 tarihinde Ege Denizi'nde yapılan tatbikatta Amerika'nın Saratoga uçak gemisinden atılan Sparrow füzesiyle bizim Muavenet gemimiz vurulmuştu. O olayda 5 askerimiz şehit olmuş, 22 askerimiz de yaralanmıştı. Amerika bu olaydan sonra Türkiye'den özür dilemiş ve ardından 8 tane knox sınıfı fırkateyn vermişti. O füze sisteminin çalışması için altı ayrı departmanın onayı ve bilgisi gerekiyor. Bunun bir tatbikat kazası olmadığına dair tezler de var. Biz ABD ile müttefik iki ülkeyiz. Son 50 yıldır

çok yakın olduğumuz bir ülke. Amerika, Muavenet'i neden vurmuştur?

Bazen öyle hatalar yapılır ki, siz bunu açıklamak için komplo teorisi üretmek zorunda kalırsınız. Benzer hataları Silahlı Kuvvetler olarak biz de yaparız. Aynı hatayı Amerikalılar da yaparlar. Böyle hata olmaz diye altında bit yeniği ararsınız.

Tatbikatlarda bazen gerçekten çok aptalca hareketler yapılır. Bazen bir insan ölür. Olayı incelediğinizde bu insan kendi kendine böyle bir şeyi yapamaz diye düşünürsünüz. Ama öyle hatalar yapılır ki, aklınızla izah edemezsiniz. Bizim insanımız da aynı hataları bana bir şey olmaz diyerek tekrar eder.

Muavenet gemisine maksatlı bir saldırı yapılmış olabilir. Maksadı ne olabilir? "Senin ülkende seni vurabilirim." diyor olabilir.

Amerikan Deniz Kuvvetlerinin stratejisi şudur:

Benim gemilerim her türlü boğazdan, denizden kısıtlanmaksızın geçer ve her türlü harekâtı yapar. Kısıtlanmayı kabul etmez. Sınırlandırmayı kabul etmez. Başkasının egemenlik haklarını kabul etmez. Onları böylesine küstahça tutum takınmaya sevk eden, sahip oldukları donanma gücü. Dünyanın en güçlü donanmasına sahipler.

Dünyada Amerika'dan başka, Fransa ve Hindistan'ın uçak gemisi var. Çin'in uçak gemisi bile yok. Rusya da Fransa'ya helikopter gemisi yaptırıyor.

Orduların güçlerini mukayese etmek için ülkelerin savunmaya ayırdıkları paylara bakmak lazım.

Amerika'nın yıllık savunma gideri 579 milyar dolar.

Rusya'nın savunma giderlerine ayırdığı bütçe 70 milyar dolar.

Çin 2014'te savunmaya 130 milyar dolar harcadı. Bunu 2015 yılında 145 milyar dolara çıkardı.

İngiltere ve Fransa'nın yıllık savunma harcaması 40'ar milyar dolar.

Türkiye'nin savunmaya ayırdığı yıllık bütçe 12 milyar dolar.

Amerika ile diğer ülkeleri mukayese ettiğiniz zaman, arada korkunç bir fark olduğu görülür. Amerikalıların küstahlığı, sahip oldukları silah ve teknoloji üstünlüğünden geliyor. İngiltere için "Üzerinde Güneş Batmayan İmparatorluk" dendiği dönemde denizlerde hâkimiyet kurmuştu. ABD de denizlere hâkim olmadan dünyadaki hegemonyasını sürdüremez. Hiçbir ülke, denizlere hâkim olmadan, istediği denizde gemisini yüzdürmeden hegemonyasını sürdüremez.

Amerika şu anda sahip olduğu gemiler ve uçaklarla istediği yerde, istediği ülkenin kafasına füze atma kapasitesine sahip.

Tabii Amerika'ya ilişkin yaptığımız bu tespitler, Muavenet gemisinin mutlaka bilinçli bir saldırıyla batırıldığı anlamına gelmemektedir. Başta da dediğim gibi gerçekten hata yapılmış olabilir. Çünkü tatbikatlarda askerler gerçek savaşmış gibi oynarlar. Bu esnada hata yapılma olasılığını da dikkate almak gerekiyor.

Hatırlarsanız Silivri'de "Balyoz Darbe Planı" diye bir yargılama yapıldı. O yargılamanın mahiyeti neydi? İstanbul'da Birinci Ordu'da yapılan seminer idi. O seminerde "Türkiye Yunanistan ile harbe girdiği zaman geride şunlar olur." diye gerçekçi bir oyun oynanmış. İnsanlar bunlar darbe planıdır, böyle şeyler konuşulamaz demişlerdi. Oysa bütün bunların konuşulması gerekiyor.

Biz her şeyi konuşuruz. Her şeyi konuşmamız gerekiyor. Bunun anlamı ülkede darbe yapmak, insanlarımızı hapsetmek değil. Böyle olağanüstü durumlarda neler olabileceğine dair ihtimalleri değerlendirmek ve alınabilecek tedbirleri gözden geçirmektir. Bunlara tabii gerekirse cumhurbaşkanının, başbakanın da girmesi gerekiyor. Çünkü bu iş sadece Silahlı Kuvvetleri ilgilendirmiyor. Herkesi ilgilendiren bir konu. Mülki amirleri de ilgilendiriyor. Bu tip seminerlere onların da gelmesi gerekir. Ama tabii seminerden sonra ağızlarını tutmaları ve konuşmamaları şartıyla. Yapılan semineri vatandaşın bilmesine gerek yok. Savaş veya afet gibi olağanüstü durumları devletin başındaki insanların, Silahlı Kuvvetlerle beraber senaryolaştırıp tartışması lazımdır.

Bir deprem tatbikatı yaptığınız zaman İstanbul'da kaç bina yıkılacak? Kaç bin insan ölecek? İnsanlar nerede toplanacak? Cenazeler nereye defnedilecek? Çadırlar nereye kurulacak?

Bu soruların hepsinin cevabının konuşulması gerekiyor. Ayrıca yağma olayları görülebilir. Yağmacıları önlemek için ne gibi tedbirler alınacak? Bütün bunların tartışılması lazım. Bu tür senaryoları oynamazsanız, başınıza bir iş geldiği zaman altından kalkamazsınız. Nitekim 1999 yılında olan depremin altından kalkamadık.

Biz mutlaka her şeyin provasını yaparız. Cumhurbaşkanı, Genelkurmay başkanı karşılanacaksa onun provasını yaparız. Nerede, nasıl savaşacaksak, onun da provasını yaparız.

Pilotlar Koordinatla Atış Yaparlar

1974'te Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında Akdeniz'de kendi uçaklarımızın batırdığı Kocatepe gemisini hatırlayacak olursak, savaş veya tatbikat sırasında böyle kazaların olması ihtimali her zaman dikkate alınmalı mıdır?

Bizim Kocatepe gemisini batırmamızın altında büyük ölçüde koordinasyon eksikliği vardı. Eğer Kocatepe'nin gittiği güzergâhın koordinatları Hava Kuvvetlerine verilseydi, uçaklarımız Kocatepe'yi bombalamazlardı.

İnsanlar hep şöyle düşünüyor; pilot uçarken aşağıda hedefi gördü, bombayı bıraktı. Uçak böyle kullanılmaz. Uçak hedef görüp atmaz. Uçak ya başka uçağı karşılar ya da yerle bir koordine yapılır, hedefler verilir, o hedefler uçağa yüklenir. Pilot vuracağı hedefin eğitimini daha aşağıdayken yapar. Ondan sonra kalkar, gider, o koordinata mermiyi atar veya bombayı bırakır. Havada 700-800 kilometre hızla giderken, pilot aşağıda hedef arayamaz.

Türkiye, Kandil'i veya başka yerleri bombalamak için uçak gönderirken hedefleri havalanmadan önce yükler.

Uçaklar nereden dalacaklar?

Nereden bomba bırakacaklar?

Bu konudaki çalışmaları kalkmadan önce yaparlar. Pilot havalandıktan sonra uçağı yönlendirme imkânınız çok azdır. Pilotu ya telsizle yönlendireceksiniz (ki çok zor) ya da Link-16 dediğimiz bir sistemi kullanacaksınız.

Türkiye'nin 2014 yılında eriştiği Link-16 sisteminde uydudan veya İHA'dan aldığınız görüntüyü direkt kokpite aktarabiliyorsunuz veya kokpitin aldığı görüntüyü yere aktarabiliyorsunuz. Böylece hem harekât merkezi hem kokpit aynı şeyleri görüyor. O zaman bile pilotun görerek hedefe atış yapması mümkün değildir. Pilot verilen koordinata göre atış yapar.

1974 yılında uçaklarla telsiz haberleşmesi yapılamıyordu. O zaman zaten Link-16 haberleşme sistemi de yoktu. Dolayısıyla o zaman bizim uçaklarımıza "şu koordinatta bir gemi var, gidin batırın" demişlerdir. Uçaklar havalandıktan sonra artık geri dönüşü olmayan bir süreç başlamıştır. Orada asıl hata Genelkurmay Harekât Merkezinde yapılmıştır. Eğer Ankara'da koordinasyon iyi olsaydı, Kocatepe gemisi batırılmazdı. Deniz Kuvvetlerinin, Hava Kuvvetlerinin Genelkurmay Harekât Merkezinde temsilcileri vardır. Genelkurmay Harekât Merkezinin bizim gemimizin nerede olduğunu bilmesi gerekiyordu veya Deniz Kuvvetlerinin, gemisinin nerede olduğunu bilmesi gerekiyordu. Deniz Kuvvetlerinin hangi koordinatta kaç gemisinin olduğunu bilmesi gerekiyordu. Eğer bilmiyorsa Hava Kuvvetlerinin yapacağı bir şey yoktur.

Gemi verilen koordinatta değil de başka bir yerdeyse düşman gemisi gibi tanımlanıyor. O zaman Hava Kuvvetlerine "gidin vurun bunu" deniyor. Orada uçağın yapacağı fazla bir şey kalmıyor.

Pilot aşağıda bayrak çekilip çekilmediğine bakmaz. Orada şöyle de bir eksikliğimizin olduğunu tespit etmeliyiz: IFF sistemi dediğimiz dost-düşman tanıma sistemi var. Bizde 70'li yıllarda gemi ile uçak arasında otomatik sorgulamayı yapacak böyle bir sistem yoktu.

JANDARMA GENEL KOMUTANI EŞREF BİTLİS ÖLDÜRÜLDÜ!

Türkiye'de PKK eylemlerinin tırmandığı 1993 yılında arka arkaya önemli olaylar yaşandı. Bunlardan en önemlisi Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis'in uçağının düşmesi veya düşürülmesi idi. Yenimahalle Posta İşleme Merkezinin bahçesine düşen uçakla ilgili kamuoyuna tatmin edici bir açıklama yapılmadı. Siz, Eşref Bitlis'in uçağının düşürülmesi olayını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ben büyük ölçüde o uçağın düşürüldüğü kanısındayım. Bir komutanın uçağı çok iyi kontrol edilir. Eğer buzlanma varsa daha kalkış olmadan pilot, komutana söyler. Komutan da kabul ederse çıkmazlar. Buzlanmaya rağmen uçuş yapmazlar.

Eşref Bitlis Paşa, Kürt meselesinin çözümünde farklı düşündüğü için mi öldürüldü acaba?

Eşref Bitlis milliyetçi bir askerdi. Kariyerine baktığımız zaman Kara Kuvvetleri komutanı ve Genelkurmay başkanı olma ihtimali vardı. Onu öldürenler, bunu görüyorlardı. Jandarma komutanlığından sonra büyük ihtimalle Kara Kuvvetleri komutanı olacak ve belki Doğan Güreş'ten sonra Genelkurmay başkanı olacaktı.

Biliyorsunuz o zaman Muhittin Fisunoğlu vardı. Bir sene uzatınca o emekli olacaktı. Onun yerine Eşref Bitlis Genelkurmay başkanı olacaktı.

Eşref Bitlis, terörün şiddet kullanılarak bastırılamayacağını düşünüyordu. Terörü silahla sindirmeyi ama halkın taleplerini de göz ardı etmeden sosyal, kültürel hakların verilmesini savunuyordu. Eşref Bitlis'in, şiddet kültürünün egemen olduğu dönemin çok ilerisinde bir vizyonu vardı. Yani o terörün önlenmesinin sadece askerin mücadelesi ile mümkün olmayacağını, devletin bütün kurumlarıyla terörün önlenmesine öncelik vermesi ve sorunun bütün boyutlarıyla ele alınıp çözülmesi gerektiğini savunuyordu. Bunları savunurken Barzani ile görüşmek dâhil her adımın atılmasını kabul ediyordu. Yani diplomasiyi reddetmeyen bir insandı.

Nitekim terörün askerî yöntemlerle çözülecek bir sorun olmadığı görüldü. Tamam, teröristle mücadeleyi askerler yapar. Adam belindeki silahla benim kamu düzenimi bozuyorsa güvenlik güçleri onu etkisiz hâle getirir. Ama terörün ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal nedenleri üzerinde de durulması gerekmektedir.

93-94'teki olayları biliyorsunuz. PKK eylemlerinin çok yükseldiği ve bunları bastırmak için alan hâkimiyeti teorisinin uygulandığı o yıllarda bazı hatalar yapıldı. O dönemde birçok suçsuz insan evlerinden, köylerinden edildi. Mezralar boşaltıldı, köyler yakıldı. Bunlar da terörü tetikleyen etken oldu. Bunların olmaması gerekiyordu. Bu tür hatalar bizimle Kürt vatandaşlarımız arasına bir duvar ördü. Devlet ile halk arasındaki kini artırdı.

Bir insan düşünün, köyünde tavuğuyla, ineğiyle geçimini sağlıyor. Siz o insanı alıyorsunuz, şehre sürgün ediyorsunuz. Bu insanlar Diyarbakır'ın, Mersin'in, İstanbul'un varoşlarını doldurdu. Oralarda işsiz kaldılar. Ailesini, çoluğunu çocuğunu koruyamaz hâle geldiler. Ayrıca boş bıraktığı araziler ekilip dikilmiyor. Türkiye bir taraftan işsiz üretiyor, bir taraftan arazilerini ekip biçemiyor.

Eşref Bitlis bu hataları gören birisiydi. Büyük ihtimalle bunları önleyebilirdi. O zamanki hükûmetlerin şöyle bir hatası vardı; bu işi askere havale edelim, asker halletsin. Ekonomik ve sosyal

çözümleri asker bulamaz. Asker teröristle mücadele eder. Bu işin çözüm planını siyasi iktidar belirler. Belirlenen plana göre, siyasetçiler, sosyal bilimciler, psikologlar, ekonomistler, sosyal planlama uzmanları, tarım uzmanları, iş dünyasının mensupları bir araya gelirler ve yöntem belirlerler.

TSK'da Kol Kırılır Yen İçinde Kalır Anlayışı Hâkimdir

Dönemin Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş, Eşref Bitlis'in uçağının buzlanma sebebiyle düştüğünü söylemişti. "Hatta benim komutanıma kimse suikast düzenleyemez." diye savunmacı ve üst perdeden bir refleks sergilemişti. Ordu bu meseleyi aydınlatmadı mı?

Yazık ki aydınlatmadı. Genelde bizim gibi kurumlarda "Kol kırılır yen içinde kalır." anlayışı hâkimdir. "Ordu bunu yapmaz." gibi bir anlayış hâkimdir. Hatırlarsınız uçak düştüğü zaman henüz olayla ilgili teknik bir inceleme yapmadan Doğan Güreş, "Uçak buzlanma sebebiyle düşmüştür." demişti. Aynı şey yakın zamanda uçuştan menedilen F4'ler düştüğü zaman da yapıldı. Oysa önce bir araştırma yapılması gerekiyor. Ondan sonra yapılacak açıklama, araştırma sonuçlarına göre olmalı. Düşen, Jandarma genel komutanının uçağı. İleride Genelkurmay başkanı olacak bir insan. Her türlü ihtimal göz önünde bulundurulmalı, çok titiz bir araştırma yapılmalıydı. Çok titiz araştırma yapıldığını sanmıyorum. Uçağın bakımının yapılıp hangara çekildiği andan itibaren, bakımı hangi teknisyenlerin yaptığı bellidir. Bakım defterlerine imza atıyorlar. Bakımı kim yaptı? Kim teslim etti? Kim nöbet tuttu? Hepsi bellidir. Bütün bunların tek tek soruşturulması lazımdı.

Birilerinin illa bilerek bir suikast yapması şart değil. Birileri yanlış yönlendirilir. Uçaklarla ilgili bu ihtimaller göz önünde bulundurulmalıdır.

Elbette bir pilot teğmen de orgeneral de can taşıyor. İkisi de bizim için çok kıymetli. Ancak orgeneralin devlet yönetiminde bir çizgisi var. Bir pilot teğmenin uçağı düştüğü zaman kaza olma ihtimali üzerinde daha fazla durabilirsiniz. Ama bir orgeneralin

uçağı düştüğü zaman üzerinde daha titiz durulmalıdır. Çünkü uçağın nereye gittiği biliniyor. Eşref Bitlis'in düşünceleri ve düşüncelerini uygulama tarzı biliniyor. Bütün bunlara rağmen hiçbir araştırma yapılmadan "buzlanma olmuştur" denilerek, olay basit bir kaza diyerek mesele kapatılmak isteniyorsa üzerinde bin defa düşünmek gerekiyor.

Bütün araştırmaların önünü birilerinin kesmiş olması gerekiyor. Araştırmanın önünü kesenlerin kimler olduğu da anlaşılır.

Gerçeğin ortaya çıkmasını engelleyen mekanizmalar mutlaka vardır. Nasıl engellerler? İnsanların illa suçlu olması şart değil. Bir yerlerde ihmal varsa, o ihmal birtakım kişilere dokunacağı için, onlar bu araştırmanın sonuçlarından çekinebilirler. Diyelim ki benim, senin bu konuyla ilgili ihmalimiz var. Gerekli tedbiri almadık. Uçak düştüğünde sabotaj ihtimali gündeme geldiği anda, ihmalimizi anlamamaları için soruşturmayı engellemeye çalışırız.

Türk ordusu, birkaç bin yıllık yazılı geleneği olan bir ordu. Ordunun kendi komutanına sabotaj düzenlendiğinde sahip çıkması beklenir. Orduya bu boyutta sabotaj düzenleyebilecek fazla örgüt de olmasa gerek.

Bunun dışarıda olması gerekmiyor. Kendi içimizde de olabilir. Kendi içimizden birileri olmasaydı, Fethullah Gülen hareketi ordu içinden bu kadar bilgi toplayabilir miydi? Mutlaka ordu içinde birtakım insanlar vardı, onlarla bilgi topladı. Düşünün bir kere! Koskoca İngiliz istihbarat örgütü MI5'in ikinci adamı Rus casusu çıkıyor. Bu konularla yüzleşmemiz ve bu araştırmayı da sonuna kadar yapmamız gerekiyor.

Bu, şunu sağlar: Bu orduda her şey araştırılıyor. Araştırma sonucunu illa millete açıklamanız gerekmiyor. Çünkü toplum öğrendiği zaman insanların moralleri bozulabilir. Ama siz kurum olarak bilin. O da yapılmadı, üzeri kapatıldı.

Uçağın düşmesiyle ilgili buzlanma iddiasından söz edebilmek için, bunun daha evvelden alınan hava raporunda görülmesi gerekiyor. Uçuştan önce, hem buradaki hem yoldaki hem de ineceğiniz meydandaki hava durumu alınıyor. Orada şehit olan

komutanlardan biri Fahri Işık, Eşref Bitlis'in emir subayıydı. Benim de harp okulunda takım komutanımdı. Biz talebeyken o da üsteğmendi. Hepimizin içi yandı. Onun ölümüyle Türkiye çok şey kaybetti.

Bir Kişinin Ölümü Kime Yarıyorsa Fail de Odur

Rahmetli Mahir Kaynak, ben bir olayın neticesine bakar, o olayın kime yarayıp yaramadığını değerlendirir, faili orada ararım diyor. Eşref Bitlis'in uğradığı suikastın neticesinden savaşın devam etmesini isteyenler olduğu sonucuna ulaşıyoruz.

ABD o aşamada bir çatışma istiyordu. Çünkü o dönemde Türk ve Kürt vatandaşlar arasında yeterince ayrışma yoktu. 74-75'lere kadar da fazla bir sorun yoktu. Hatta insanlar Kıbrıs Harekâtı'nda askerlik şubelerine gidip bizi de Kıbrıs'a gönderin diye başvuruyorlardı. Böylesine bir iklimden 80'lere doğru, Kürtçenin yasaklandığı, Kürtçe konuşup şarkı söylediği için, Kürtler için sosyal ve kültürel haklar istediği için insanların cezaevine atıldığını gördük.

80'den sonra yapılan yanlış uygulamalarla Kürtlerle devlet tamamen karşı karşıya getirildi. Bazı insanların sürülmesi, bazılarının hapse atılması, bazı insanların yurt dışına çıkartılıp vatandaşlıktan çıkarılması yapılan yanlışlardı.

Asıl sorun şu ki Abdullah Öcalan, 1978'den beri bölgede ne kadar farklı parti varsa, kanaat önderi varsa hepsini ya ikna etti ya da infaz ettirdi. Bunlarla uğraşmadık. Öcalan 80 İhtilali'nden hemen sonra Bekaa Vadisi'ne gitti.

Biz bunları görmedik, 80 İhtilali'nden sonra dağlara, tepelere, Kürtlerin oturduğu yerleşim yerlerindeki her resmî binaya ve parka "Ne Mutlu Türk'üm Diyene" diye yazarak günlerimizi geçirdik. Hapishanelerde insanlara Atatürkçülük öğretmeye çalıştık. Ama Bekaa Vadisi'nde kim ne hazırlığı yapıyor diye hiç araştırma yapmadık. Nitekim PKK 15 Ağustos 1984'teki Şemdinli baskınıyla sahneye çıktı. Onlar eylem yapınca ortalık bir anda karıştı. Devletin asıl görmesi gereken konu buydu. Bir terör hazırlığı olduğunu, bu terörün birileri tarafından desteklendiğini ve bir gün bunların

Türkiye'ye geleceğinin görülmesi gerekiyordu. Uygulanan politikaların terör dalgasını yayacağını devletin görmesi gerekiyordu.

Soğuk Savaş Şartları PKK'ya Yaradı

Hanefi Avcı 1987 yılında Diyarbakır'da görev yaptığı yıllardan "Haliç'te Yaşayan Simonlar" kitabına bir not aktarıyor. O yıllarda teröre ilişkin fiziki takip yaptıklarını, teknik takip yapma kabiliyetlerinin olmadığını söylüyor. Sonra 14 telefonu dinleyebileceği bir sistem getirtiyor. O zamana kadar PKK'nın jargonunu kimse bilmiyordu. Bunları anlayıp dinleyebilecek seminerler düzenleyerek bir mücadele yöntemi geliştirdiklerini söylüyor. Sizin de ifadenizden anlaşılıyor ki devlet her zamanki gibi hazırlıksız yakalanıyor.

Silahlı Kuvvetler de devletin diğer kurumları da hazırlıksız yakalandı. PKK'lıların oradaki eğitimleri ve aralarındaki irtibatları belliydi. Türkiye dışında eğitim aldıkları biliniyordu. Soğuk Savaş Dönemi olduğu için, Sovyetler Birliği ve tüm hinterlandındaki ülkeler tarafından destekleniyorlardı. NATO ülkesinde çıkan bir örgütü ister istemez sosyalist blok veya komünist blok destekliyordu. Mantık bu kadar düz ve basitti. Komünist blokta çıkan bir örgütü de NATO destekliyordu. Böyle ironik bir ilişki vardı.

O dönemde Türkiye genelinde sıkıyönetim uygulanıyordu ve illerde sıkıyönetim komutanları vardı.

Onlar PKK'ya karşı ne yaptılar?

Kürtleri PKK'lı diye yakalayıp hapse tıktık ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabe'sini öğretmeye çalıştık. Ama böyle yapmakla terörü engellemiş olmadık. Hapse attığınız adamların çoğu zaten eylemden uzak, fikir adamlarıydı. Terör eylemleri yapacak olanlar ise dışarıdaydı. Biz onların hazırlıklarına mâni olamıyorduk. Abdullah Öcalan'ın yurt dışına çıktığı 1980'den PKK eylemlerinin başladığı 15 Ağustos 1984'e kadar geçen sürede Türkiye'deki propaganda çalışmalarına da mâni olamadık. O sürede örgüt eylem yapmak için müsait yerler araştırdı.

PKK, 1980'den önce Apocular diye biliniyordu. 84'ten sonra PKK olarak eylemlerine başladı.

O tarihe kadar askerî eğitim yaptılar. Elemanlarını ve silahlarını temin ettiler. Bir de Türkiye'de keşif yaptılar. Eğer kılavuzları olmasa eylem yapamazlardı. Yapsalar bile ustaca kaçıp saklanamazlardı.

Türkiye'de Kitapçılık, Örgütçülük Gibi Bir Şey

Şemdinli ve Eruh tesadüfen eylem yapılan yerler değil mi?

Şemdinli ve Eruh, eylem için özel olarak seçilmiş yerlerdir. Şemdinli, Umut Kitabevi baskınından dolayı daha sonra da sorun oldu. O kitabevinin sahibi Seferi Yılmaz, Şemdinli baskınında örgüte kılavuzluk yapan adam. Devlet bunu biliyor ama adamın kitapçılık üzerinden hayatın içinde olmasını önleyemedi. Türkiye'de kitapçılık örgütçülük gibi bir şey. Doğuda kitabevleri, örgütlerin, tarikatların buluşma yeri gibidir. Bazısında PKK'lılar, bazısında Hizbullahçılar, bazısında Said-i Nursi'nin adamları toplanır. Meşru buluşma mekânlarıdır. Kitabevlerinin asıl görevi insanları toplamak, koordine etmek ve bilgi vermektir. Seferi Yılmaz da o zaman PKK yandaşlığı yapan bir adamdı.

Örneğin, Hizbullah'ın temelini oluşturan iki ekol vardır. Menzil ve İlim ekolü. Her ikisinin de Diyarbakır'da kitabevleri vardı.

Siz hem askerin hem siyasetçilerin PKK'yı bitirmek istediklerini düşünüyor musunuz?

PKK terörü bir sonuçtur, sebep değil. Terör sonuç ise silaha karşı askeri kullan.

Asker, bu iş uzadıkça ülkenin bekasının tehlikeye gireceğini biliyor. Bizim güneydoğuda gördüğümüz, iş uzadıkça ayrışmanın, yabancılaşmanın daha çok olduğu yönündedir.

1978 yılında Kars'ın Digor ilçesine gittim. O zaman bize Osmanlı diyorlardı. Çünkü onlar öyle görmüşler, öyle biliyorlar. Bu şekilde bilinmemiz bizi rahatsız ediyordu ama yapacak bir şey yoktu.

O zaman bölük komutanıydım ve yüzbaşı rütbesiyle lisede derse giriyordum. Lise müdürü de Digorluydu ve arkadaşımdı. Eşim Aralık ayında küçük oğlumu dünyaya getirirken yine bir Kürt arkadaşım geldi benimle beraber, eşi de evde eşimin başında bekledi. Böylesine yakın bir ilişkimiz vardı. Ama Digor'da şu vardı: Millî Eğitim ele geçirilmişti. Kars millî eğitim müdürü de Kürt vatandaşlarımızdandı. Digor'da Kürt olmayan, solcu olmayan öğretmenlere hayat hakkı tanımıyorlardı. Adam Balıkesir'den gelmiş. Balıkesirli necidir? Ülkücü. Öğretmeni dövüp gönderiyorlardı. Bu durumda olan öğretmenlerin çoğunu ben bölükte koruma altına alıp ondan sonra memleketlerine gönderirdim.

O tarihte bunların hepsini rapor ettik. Bütün bunlar 78, 79, 80'de merkezde de biliniyordu ama bir şey yapılmaması çok ilginç bir durumdu. Eğer siz olayı asayiş meselesi olarak ele alırsanız, adamı hapsettiğinizde bu işin biteceğini zannedersiniz. Ama o iş öyle olmuyor.

Kürtçeyi yasaklamakla bir yere varmak veya bazı kültürel ve sosyal hakları vermeden insanları susturmak mümkün değil. O sorunlar içten içe devam eder.

O zaman da seslendiriyordum. Yüzbaşı iken de söylüyordum. O zamanki tugay komutanım Ragıp Gümüşpala'nın oğlu Güngör Gümüşpala'ydı. Ona da söylüyordum. Ondan sonraki komutanım Aydın İlter'di. Daha sonra Jandarma genel komutanlığı yaptı. Ona da söylüyordum.

Harp Okulunda Kürt-Türk Ayrımı Olur muydu?

Sizin verdiğiniz örneği destekleyen başka çok örnekler var. Bunlardan biri Mehdi Zana'dır. 78-80 arası Diyarbakır belediye başkanlığı yaptı. Daha sonra yargılandığı süreçte 16 yıl ceza almasının bir nedeni, savunmasını Kürtçe yapmasıydı. Askerin bir kanadı sizin gibi düşünmüyor olmalı ki bu konularda ortak bir çözüm geliştirilemedi.

Düşünmediği açık. Ordu içinde milliyetçi bir damar var. Mutlaka Türkçe konuşmalı ve kendini Türk gibi hissetmeli gibi bir

yaklaşım var. Harp Okulunda bize böyle mi öğretiyorlar? Hayır. Ben Harp Okulunda Kürt-Türk diye bir ayrım duymadım. Okul öncesinde de duymadım. Kürt, Türk, Alevi gibi kavramları kıtalara gittiğimizde duymaya başladık. Keşke daha evvelden bilseydik. Keşke daha evvelden anlatsalardı toplumun demografik yapısını. Bunu daha önce başka bir arkadaşım daha söylemişti.

Etnik ve mezhebî farklılıklar bizim bir zenginliğimiz. Bunun kötü tarafı, bu zenginliği ayrıştırıcı bir dile dönüştürmek. İçimizde ayrıştırmayı bilinçli olarak yapan, ırkçı bir yaklaşımla olayları değerlendirip, ayrışmayı hızlandıran insanlar da var. Mutlaka bu insanların ezilmesi gerektiği, ezildikleri takdirde seslerinin çıkmayacağını düşünen insanlar da var. Ama TSK'da benim gibi düşünen insanlar çok.

TÜRK ORDUSU 90'LI YILLARDA TAARRUZ KABİLİYETİNE SAHİP MİYDİ?

PKK'nın eylem grafiğinin yükseldiği 90'lı yılların başı, aynı zamanda Türk ordu yapısında köklü değişikliğe gittiğimiz yıllar oldu. Hatta o dönemde Necip Torumtay da istifa etmişti. Torumtay'ın istifasının Körfez Savaşı ile de ilgisi vardı. Detayları nelerdi?

1991'deki Körfez Krizi'nden sonra Türk ordusunun harekât kabiliyetinin yeterli olmadığı ortaya çıktı. Necip Torumtay'ın istifa etmesinin sebebi kendisine sorulmadan Cumhurbaşkanı Turgut Özal ve başdanışmanlığını yapan Kara Kuvvetleri Komutanı Kemal Yamak'ın plan yapmalarıydı. Onun üzerine Erzurum'daki 29. Tümen, güneydoğuda İdil'e geldi. İki tugayımız Silopi bölgesine yerleşti. Kuzey'den bir harekât olduğu zaman Amerika'ya yardım edeceklerdi. O sırada birliklerimizin çok yetersiz olduğu görüldü. Torumtay Paşa bunu biliyordu. Silahlı Kuvvetlerin o anda Irak'a saldıracak gücü yoktu. Silahlı Kuvvetlerin böyle bir planı da yoktu. Torumtay Paşa'nın istifası kamuoyuna "savaştan kaçan general" olarak yansısa da aslı öyle değildi. Ben o zaman Midyat'ta kolordu karargâhında görevliydim. Buradan 24 saatlik tayinle Midyat'ta kolordu karargâhına gittim. O zaman Diyarbakır'daki kolordu karargâhı Midyat'a taşınmıştı. Aydın İlter de ko-

lordu komutanıydı. Onunla beraber dolaştığımızda 29. Tümenin içler acısı hâlini gördük. Hatta iki de tugay vardı. Bu tugayların da savaşa hazırlıksız olduklarını gördük. Askerî harekâtta Irak'a geçmek için Habur'u geçmemiz lazımdı. Ama Habur'un neresi geçişe müsait? Onunla ilgili bile çalışma yapılmamıştı. Ordumuz o zaman son derece hazırlıksızdı.

Bu hazırlıksızlığın nedeni, ordunun savunma konseptli yapılanmasındandı. 29. Tümen Rusya'dan gelecek saldırıya göre savunma amaçlı yapılanmıştı. Ordu birlikleri mevzi savunmasına göre konuşlanmıştı. Konvansiyonel savaş şartlarına göre yerleşmişti. Mühimmat savunma yapılacak yere depolanmıştı. Her birlik hangi mevziye gideceğini biliyordu. Bizim ordumuz bir ülkeye taarruza göre hazırlanmamıştı.

1992 yılında bu hantallık ortaya çıkınca Muhittin Fisunoğlu, "Tümen teşkilatı çok hantal bir teşkilat, tugay teşkilatına geçelim." dedi ve Türkiye bir yılda tugay teşkilatına geçti. Bu arada birliklerin mevcutları da azaltıldı. O yıllar terör örgütünün de çok güçlü eylemler yaptığı yıllardı. Tugaylar da küçültüldü. Diğer taburlar seferde kurulacaktı. Tank taburları da öyle. Karakollar azaltıldı. Bundan dolayı hudutlar teröristlerin geçişlerine daha müsait hâle geldi. Ağrı Dağı'ndaki terörist sayısı bini geçti. Doğubeyazıt'taki tugayın bir tarafında Ağrı Dağı var, bir tarafında Tendürek Dağı var. Bu iki dağda görev yapacak bir piyade taburu vardı. Bizim orduyu küçültmemize paralel, örgüt korkunç bir şekilde terörist faaliyetlerini artırdı. O zaman devletin otoritesi ortadan kaldırıldı. Hatta Doğubeyazıt'ta tam da 30 Ağustos akşamı tugaya ateş ettiler. Ardından bir karakol basıldı, 23 askerimiz şehit edildi. Bizim orduyu dinamikleştirmek için yaptığımız reorganizasyon terörün yükselmesine çok büyük katkı sağladı. Örgüt bizim yenilenme çalışmamızı fırsata çevirdi.

Kıbrıs'a Çıkartma Yapmak için 7 Yıl Birlik Hazırlandı

91'de taarruz kabiliyeti olmayan ordudan söz ediyorsunuz ama 1974'te Kıbrıs'a çıkartma yapan da aynı ordu.

Taarruz planınız yoksa elinizdeki birliklerle taarruz edemezsiniz.

Bunu yapabilmek için önceden senaryolaştırıp tatbikat yapmanız lazım. Bunları yapmadan "al birliğini git taarruz et" denmez. Kıbrıs'ta 1963 ve 1967'de çıkartma yapamayışımızın nedeni de buydu. Hem çıkarma gemimiz yoktu hem de ordumuzun çıkartma yapacak hazırlığı yoktu.

1974'te neden başarılı olduk? Çünkü 7 sene boyunca çıkarma filosu hazırladık. Uçaklar, helikopterler alındı. 1971'de Kirazlıdere'de bir komando tugayı vardı. Bu tugayın paraşüt taburu Çankaya'da dururdu. İki taburu da Kirazlıdere'de idi. Bir anda o iki tabur Bolu'ya gitti ve 1973 yılında Bolu'da bir komando tugayı kuruldu. Paraşüt taburu Kayseri'ye gitti ve Kayseri'de 4 taburluk paraşüt tugayı yapılandırıldı. Bunlar senkronize yapıldı ve 74'e geldiğimizde bunları kullandık. Ben de Kayseri'de birinci hava indirme paraşütçü taburundaydım. Paraşütle atladım. Yani biz Kıbrıs'a çıkarma yaparken, sırf oraya yönelik güç oluşturduk ve tatbikat yaptık. Onun için kısa sürede çıkarma yapabildik. Eğer bir amaca yönelik olarak böyle güç oluşturmazsanız bir şey yapamazsınız.

Öyle durup dururken bu ordu burayı alsın, bu tugay burayı işgal etsin diyemezsiniz. Önce o gücü oluşturmanız lazım.

Türkiye kapasite olarak o çıkartmada Kıbrıs'ın tamamını da alabilirdi. Birinci Harekât'ta zaten hiçbir şey yoktu. Birinci Harekât'ta büyük bir bölgeyi ele geçirdik. Ondan sonra indiğimiz bölgeleri genişleterek birleştik ve sonra gemilerle tankları çıkarmaya başladık. Tankımız, topumuz her şeyimiz oldu. İkinci Harekât başladığında karşımızdaki Rumlar kaçmaya başladı. Artık Kıbrıs Rumlarının savunacak gücü kalmamıştı. Yunanistan'ın da müdahale etme imkânı yoktu. O zaman isteseydik Kıbrıs'ın tamamını da alabilirdik. Askerî olarak bu kabiliyetimiz vardı ama siyasi olarak ondan sonra elimizde tutabilir miydik bunu bilmiyorum?

Bizim ta Osmanlı'dan gelen bir yapımız var. Bu genetiğimize işlemiş sanki. Genellikle batıdaki Birinci Ordumuzu güçlü tutuyoruz. Niye? Orada Ege Adaları, Yunanistan var. Hep batıya yönelik menfaatlerimizi ve toprağımızı korumaya çalışıyoruz. Batıdaki birliklerde indirim yapmazken doğudaki birliklerde indirim yapmak yanlış bir karardı.

91'deki Körfez Harekâtı'nın PKK'yı güçlendireceğini stratejik bir aklın hesaplaması gerekiyordu. Çünkü o harekâttan sonra PKK, Saddam'ın karakollarına ve silah depolarına el koydu. Kuzey Irak bölgesinde de konuşlanmaya başladı. Bizim de ordu birliklerini küçültmemizin onların eylemlerine fırsat yaratacağını stratejik bir aklın hesaplaması gerekiyordu. Bu konulara sadece askerlerin değil, sivil güvenlikçilerin de çalışması gerekiyordu. Ülke güvenliğiyle ilgili konularda birlikte karar verilmesi lazım.

93'te terör pik noktasına çıktı. O zaman Doğan Güreş Genelkurmay başkanı oldu. Bu konuda Tansu Çiller'i şükranla anmak lazım. TSK'ya modern silah ve teçhizatın girmesi onun zamanında gerçekleşti. Öyle bir müdahale başladı.

Başbakan Emreder, Komutan Yapar

O tarihte Doğan Güreş, Başbakan Çiller için "Tak diye emreder, şak diye yaparım. diye bir söz etmişti. Bu söz sizi rahatsız etmemiş miydi?

O sözden hiç rahatsız olmadım. Başbakanın kadın olması, erkek olması, sizden küçük olması, büyük olması bir şey ifade etmez. Sonuçta seçimle iş başına gelmiş, vatandaştan oy almış ve halk ona teveccüh göstermiş. Halk ona, gel beni idare et, benim sorunumu çöz demiş. Millet bütün yetkiyi ona vermiş. Genelkurmay başkanının da başbakana bunu söylemesi gayet doğal bir şey. Doğan Güreş'in, "O söyler, biz yaparız." anlamında söylediği sözü, asker siyaset ilişkisini anlatan bir söz. Bu söz, başbakan aklına geleni söylüyor, asker de her denileni yapıyor anlamına gelmiyor veya başbakan askere sadece emrediyor anlamına da gelmiyor. Sonuçta Silahlı Kuvvetler olarak öneri götürüyoruz.

Ama Doğan Güreş bu sözünden dolayı dönemin medya organları tarafından, özellikle merkez medya tarafından karikatürize edilmişti. O zaman Doğan Güreş'e karşı sistematik bir karalama kampanyası olması gerekiyor.

Medyada ve sermayede şöyle bir paradigma egemen: Bir ta-

rafta Silahlı Kuvvetler var, bir tarafta sivil yönetim var. Bunlar birbirinden ayrıymış gibi bir algı yaratıyorlar. En ufak bir şeyde Silahlı Kuvvetlere ne yapması gerektiğini, sivil yönetimi dinlememesi gerektiğini dikte eden bir hava oluşuyor. Bu paradigma sivil yönetimle Silahlı Kuvvetleri karşı karşıya getiren bir paradigma. Buna belki geçmişte Silahlı Kuvvetler neden olmuş olabilir. Ama medyada da sermayede de böyle bir hava vardı. Yapılanlar belki işlerine gelmiyordu.

Silahlı Kuvvetleri Kontrol Etmenin Öznel ve Nesnel Yöntemleri Var

Medya merkeze Genelkurmay Karargâhını mı almıştı?

Evet öyle yapmıştı. O yıllarda öyle yazıyorlardı. Bunun yapılmaması gerekirdi gibi laflar söylüyorlardı. Belki biraz da Tansu Çiller ve eşi Özer Çiller'den kaynaklı bir konu vardı. O zaman Özer Çiller Özel İstihbarat Örgütü gibi bir sürü laflar çıkmıştı. Belki Güreş ile birlikte Çiller ailesinin Silahlı Kuvvetlerden güç aldığını değerlendiriyorlardı. Silahlı Kuvvetleri arkasına alarak bu faaliyetleri yürüttüğü şeklinde bir kanaat vardı.

Siyasetçi de olsa, bir insanın kendine özgü istihbarat örgütü kurması kolay bir iş midir?

Kolay bir iş değildir. Belki istihbarat örgütlerinden faydalanabilirler. Silahlı Kuvvetleri kontrol etmek için öznel ve nesnel yöntemler vardır. Nesnel kontrol yöntemlerinde başlangıçtan itibaren asker-siyaset ilişkilerini belirlersiniz.

Askerin görevi nedir?

Sivil iktidarın görevi nedir?

Sivil iktidar askerin getirdiği öneriye nasıl bakar?

Bunlar genel bir çerçeve içerisinde yürütülür.

Silahlı Kuvvetleri kontrol etmek için bir de öznel kontrol tedbirleri vardır. Bunu nasıl yaparsınız? Mesela Silahlı Kuvvetler mensuplarının bir kısmını baskı altına alırsınız. Silahlı Kuvvetler

içerisinden size haber getirecek özel bir haber alma teşkilatı kurarsınız. Silahlı Kuvvetleri bu tip tedbirlerle kontrol edebilirsiniz veya Silahlı Kuvvetler mensuplarını yargıya teslim edersiniz. Teamüllere uymayarak birkaç kişinin terfi etmesine mâni olursunuz. Genelkurmay başkanı olması gerekenleri Genelkurmay başkanı yapmazsınız. Tabii ki Genelkurmay başkanını seçme hakkı sivil iktidara ait. Onu kastetmiyorum. Ama özellikle yapmazsınız ki, Silahlı Kuvvetler size muhtaç olsun. Bunlar öznel kontrol tedbirleridir. Devleti kontrol ederken de bu tip tedbirlere ihtiyaç olabilir. Belki bu anlamda bir değerlendirme yapılmış olabilir o dönemde.

YAŞ'TAN ATILAN SUBAYLAR, KURDOĞLU GRUBU ÜYESİ MİYDİ?

28 Şubat Süreci'nde yoğunlaşmak üzere bir dönem YAŞ toplantılarının bir numaralı gündemi ordudan atılan subaylar idi. Ordudan atılma konusunda yapılan açıklamalar, "irticai sebeplerle" şeklinde yapılırdı. Bu nedenle YAŞ toplantılarında neredeyse kaç subay atılacağına ilişkin tahminler de yazılırdı. Siz de bu toplantılara katılan generallerdendiniz. Ne olurdu o toplantılarda?

YAŞ toplantıları Türk Silahlı Kuvvetlerinin yıllık terfi ve emeklilik konularının görüşüldüğü en önemli toplantılarıdır. Aralık ve ağustos aylarında olmak üzere iki kere yapılır. Aralık ayında yapılan toplantılar daha küçük kapsamlıdır.

Tayyip Erdoğan, ilk YAŞ toplantısına 2003 Ağustos ayında katıldı. O toplantıya ben de Genelkurmay personel başkanı olarak katıldım. Daha sonraki YAŞ toplantıları ve bu arada yapılan MGK toplantılarında da Recep Tayyip Erdoğan'ın irticai olaylarla ilgili brifinglere öfkeli bir tutum takındığını gözlemledim. İrtica, başörtüsü, Kur'an kursları, üniversiteye girişte uygulanan katsayı ile ilgili brifinglerin verileceği yerin MGK toplantıları veya YAŞ toplantıları olmaması gerektiği görüşündeydi. O, bizlerin onun emrinde askerler olarak güvenlikle ilgili olmayan konuları gün-

deme getirmemizi doğru bulmuyordu. Bunu da sözleriyle açıkça ifade ediyordu.

Tayyip Erdoğan bu görüşlerini ifade ederken, YAŞ toplantılarında atılan subaylara da yargı yolunun açık olmasını savunuyordu. O nedenle ordudan atma kararlarına da şerh koyuyordu. Bu konuda şerh koyma işlemini 2003 Aralık Şûrası'nda Başbakan Abdullah Gül ve Millî Savunma Bakanı Vecdi Gönül yaptı. Onlar da Silahlı Kuvvetlerin subay ve astsubayları haksız yere attığına inanıyorlardı. Atılan insanların eşinin başörtülü olması sebebiyle, namaz kıldıkları için veya oruç tuttukları için atıldığı ön yargısına sahiptiler. Oysa Türk Silahlı Kuvvetlerinden hiç kimse oruç tuttuğu için, namaz kıldığı için veya eşi başörtülü olduğu için atılmadı. Atılanların büyük kısmının cemaatlerle bağlantısı vardı. Silahlı Kuvvetler mensuplarının cemaatlerle bağlantılı olması uygun bir şey değil. Benim emrinde çalışan insan, cemaat liderinden aldığı emri yerine getirecekse Silahlı Kuvvetleri nasıl yöneteceğiz? Bu, ordudaki bir komutanın otoritesinin sarsılması tehdidinden ziyade, emir komuta zincirinin bozulması tehlikesini beraberinde getirirdi. Bir subayın, astsubayın namaz kılması, ibadetlerini yapmasından dolayı Silahlı Kuvvetlerden atıldığı iddiası büyük bir iftiradır. Ben bugüne kadar bu nedenle bir kişinin atıldığını görmedim. Eşi başörtülü olduğu için de kimse ordudan atılmadı. Eşi başörtülü ama kendisi de Kurdoğlu Cemaati'nin bir üyesi olmuş. Her hafta bu cemaatin toplantılarına katılıyor. Atılanların birçoğu bu sebepleydi. Kurdoğlu Cemaati'nin toplantılarına subaylar, tabipler, eczacılar filan çok gidiyorlardı. Onlar da Said-i Nursi ekolünü takip etmektedirler. Silahlı Kuvvetlerde en çok mensubu olan cemaat de Kurdoğlu Cemaati'dir.

Bütün titizliğimize rağmen yanlışlık olmuş mudur? Olmuştur tabii.

YAŞ'ın o zamanki kararlarına yargı yoluyla itiraz edilemiyordu. Ondan dolayı YAŞ kararları kesindi ve insanların geri dönüş yolu kapalıydı. Bir yanlış yapılmışsa düzeltilmesi imkânı da yoktu. TSK'dan YAŞ kararları dışında da insanlar atılıyordu. Birliklerden subaylarla ilgili raporlar geliyordu. Bu kişilerle komutanları görüşüyordu. Subay kendisine isnat edilen suçlamayı kabul ediyor ve "Tamam, beni ordudan ayırın." diyordu. Bazıları da yöneltilen

suçlamayı reddediyor ve "Ben böyle bir insan değilim." diyerek itiraz ediyordu. Bu kişilerin dosyaları da Kara Kuvvetleri Personel Başkanlığına geliyordu. Ben de personel başkanı olarak bu dosyalara baktım. İstihbarattan ve Adli Müşavirlikten de görevlilerin katıldığı dosya değerlendirme toplantıları yapıyorduk. Bu şekilde ordudan atıldığı zaman yargı yolu açıktı. Onun için her şeyi düzgün yapmak gerekiyordu. Biz Kara Kuvvetleri Personel Başkanlığı olarak atılma işlemiyle ilgili dosyayı hazırlıyorduk. Karar aldıktan sonra Genelkurmay Başkanlığına gönderiyorduk. Onlar da Millî Savunma Bakanlığına gönderiyorlardı. Atılma işlemini de Millî Savunma Bakanlığı yapıyordu. Bu şekilde ordudan atılan subay veya astsubaylar için yargı yoluyla itiraz etmeleri mümkündü.

Ordudan ayrılmak isteyenler arasında senaryo yazanlar da olabilir mi?

Bu şekilde senaryo yazanlar da vardı. Diyarbakır'da görev yapan bir subay hakkında eşinin başörtülü olduğu, kendisinin bazı cemaat evlerine girip çıktığı yönünde resimler geldi. Bu ihbarı araştırdık. Subay ordudan atılmak için resimleri kendisi göndermiş. Bunun üzerine atmadık.

Başkalarını ordudan attırmak için iftira atanlar da vardı. Sivil yaşamda olduğu gibi Silahlı Kuvvetler içinde de her şeyi kendine vazife edinen insanlar da vardı. Adam cuma namazına gitti diye mektup yazanlar da oluyordu. Bir gün sohbet ederken subay bir eleştiri yapmış. Öbürü tutmuş bu subay şu konuda böyle düşünüyor diye ihbar mektubu göndermiş...

Normalde askerî birliklerde cami veya mescit mutlaka vardır. Komutanların orada namaz kılmaları Türk Silahlı Kuvvetleri için hiçbir zaman soruşturma veya kovuşturma konusu değildir. Askerî personel genellikle bayram namazlarını birliklerin içindeki camilerde kılarlar. Çünkü bayram günü önce askerlerle bayramlaşırız. Onun için bayram namazını birlik içindeki camide kılarız ve çıkışta askerlerle ve birlikteki subaylarla bayramlaşırız.

Subayların namaz kılması, oruç tutması, ibadet etmesi sorun

değil. Birliklerin içinde cami, mescit de var. Ama milletteki ordu algısında bir kayma var. Millet TSK'yı neden böyle ters görüyor diye Genelkurmay Başkanlığı hiç düşünmedi mi?

Düşündü tabii. Bu konuda iki türlü çalışma yaptık. Birincisi TSK ile toplum arasındaki yabancılaşma artıyor, toplum-TSK ilişkileri kötüye gidiyor diye çalışma yaptık. Bu çalışmayı yaptığımızda Kara Kuvvetleri personel başkanıydım. İlker Paşa da kurmay başkanımızdı. Görevi veren de İlker Paşa'ydı. Hatta bu konuyla ilgili olarak emekli olmuş subaylarımızdan birkaç mektup gelmişti. Onlar bizim bu konuyla ilgili bir çalışma yapmamızı istediler. Bu konuda kapsamlı bir çalışma yaptık ve alınması gereken tedbirlerle birlikte Genelkurmay Başkanlığına rapor olarak gönderdik.

İkinci bir çalışmayı da TSK içindeki iletişim problemini tespit etmek amacıyla yaptık. Bu çalışmayı da genç subay ve astsubaylardan aldığımız mektuplar üzerine yaptık. Bu çalışmada subay-subay, subay-astsubay, astsubay-astsubay, astsubay-uzman, astsubay-er, uzman-er, er-er, er-subay, subay-general arasındaki iletişim kopukluklarını gözden geçirdik ve alınması gereken tedbirleri yazdık.

TSK içinde iki türlü sorun vardı; birincisi TSK içinde iletişim problemi. Generallerle alt kadrodakiler arasında veya Ankara'dakiler ile taşrada görev yapanlar arasında iletişim problemi vardı. İhtiyaçlar buradan belirlendiği için taşranın ihtiyaçları göz ardı edilebiliyor. Para merkezden gönderildiği için taşranın harcamaları ihmal edilebiliyor. 1995 yılında 5'nci Hudut Alay Komutanlığını kurmamı istediler. İki tabur vardı, bir tabur daha kurduk. Karakollar çok eskiydi ve hepsinin yapılması gerekiyordu. Yapılıncaya kadar sorunlarımız vardı. Küçük Ağrı Dağı'nın doğusunda yeni kurulan bir hudut taburumuz vardı. Orada suyumuz yoktu. Ağrı Dağı genellikle suyu olduğu gibi aşağı geçirir ve Ağrı Dağı'nın dört tarafından su fışkırır. Ama Ağrı Dağı'nın üzerinde su yoktur. Orada da karakollarda ve taburda su yoktu. Suyu Dilucu'ndaki Süreyya Çeşmesi'nden veya Gölbaşı'ndan araçlarla getiriyorduk. Ama suyu araçla getirmek bir şey ifade etmiyordu. Kış günü su donuyordu. Dolayısıyla su bulamıyorduk. Erler banyo ve tuvalette kullanacakları suyu bulmakta çok zorluk çekiyorlardı. İçme su-

yunu şişe suyu alarak hallediyorduk. Taşıma suyun riski de yüksekti. Huduttan ateş edilebiliyordu. Güzergâhta mayın döşeliydi. Dolayısıyla sürekli taşıma suyuyla ihtiyaç gidermek sıkıntılıydı. 50-60 km boru döşense su ihtiyacı giderilecekti. Suyun kaynağı belliydi. Harcanacak para da belliydi. Ama bir türlü yapılmıyordu. O taburun su ihtiyacını 2006 yılında Elazığ'da 8. Kolordu komutanı olduğumda halledebildim. O birlikler bana bağlıydı. O zaman Ağrı ve Iğdır valileri ile görüşmek suretiyle, KÖYDES Projesi kapsamında karakolların ve taburun su ihtiyacını giderdik.

Bu, iletişimsizlikten kaynaklanan bir gecikme. Taşradaki subaylar merkezin kendilerini ihmal ettiğini düşünerek üzülüyorlar. Oysa Ankara'da insanlar karargâhta çimlerin sulanması için bilgisayarlı sistemler kuruyorlar.

Cenaze Namazını Kılmak Dinimiz Açısından Önemlidir

Silahlı Kuvvetlerin iç iletişim sorunu olduğu gibi, halkla da iletişim sorunu vardı. O tarihte çok sık şehit cenazesi oluyordu. Şehit cenazelerinin bir kısmı da Kocatepe Camii'nden kaldırılıyordu. Orada şöyle bir manzara çıkıyordu karşımıza; camiden çıkan halk şehidin arkasında safa duruyordu, Silahlı Kuvvetler mensupları da yan tarafa geçip cenaze namazının kılınmasını seyrediyorlardı. O zaman âdeta bir laiklik gösterisi yapılır gibi avluya gelen subaylar cenaze namazına durmuyordu. Bu fotoğraf toplumu çok ciddi şekilde irite etti. "Sen namaza neden durmuyorsun kardeşim!" gibi bir argüman da kullanıldı. O zamanki manzara buydu. Bu durum halkta ciddi bir zihin kırılması yarattı. Bu, TSK ile halkın arasını açmak için bilinçli verilmeye çalışılan bir mesaj mıydı?

Biz şehit cenazeleri kaldırılacağı zaman birliklere yazı yazarız, şuradan şu kadar asker, subay buradan bu kadar asker, subay gelsin diye. Onlar da gelir ve cenazeye katılırlar. Ama namaza durma konusu ayrı bir konu. Belki resmî elbise ile namaza durmanın laiklik konusunda yanlış bir algıya yol açacağı endişesi vardı. 2007'den sonra bu fotoğraf kaldırıldı. Hatta bu konuyu YAŞ toplantısında Başbakan Erdoğan gündeme getirmişti. Ab-

dest almadan gelindiği için namaza durulmadığı söylendi. O da cenaze namazının abdest almadan da kılınabileceğini söyledi. Ondan sonra bu konu düzene girdi. Üniformayla namaza durarak farklı görüntü verileceği endişesi mi taşındı, bilmiyorum. Hâlbuki madem cenaze namazına geliyoruz, namaza durmalıydık. Cenaze namazını kılmak bizim dinimiz açısından önemli. Halk da bu konuya önem verir. O zaman yanlış yapmışız. Bu ve buna benzer hareketler halkla iletişimi kopardı. Bilerek mi yapıldı bu iş? Olabilir, bir şey diyemiyorum. Halkla ordunun arasını açmak kimin işine yarayacaktı? Baktığım zaman hiç kimseye yaramadığını görüyorum. Birine yaradı mı? Belki Amerika'ya yaramıştır.

Bu yapılan şekilci bir laiklik, şekilci bir Atatürkçülüktür. Laikliğin içini yeterince dolduramadığımız için bu tür ritüellerle laiklik gösterisi yapıldığı düşünüldü. Ama bu hareketlerle laikliğin de içi boşaltılmış oldu. 12 Eylül buna çok hizmet etti. Atatürk'ü paravanlaştırdılar. Atatürk'ü en çok 12 Eylül darbecileri istismar etmiştir. Atatürkçülük rozet, heykelden ibaret hâle getirildi. Eski Sovyetler Birliği'nin Lenin-Stalin sembolleriyle sistemi anlatması gibi, Atatürkçülük de heykele, rozete indirgendi.

TSK'da Baas Tipi Bir Yapılanma Var mıydı?

28 Şubat Süreci'nden devam edecek olursak, o dönem Türk Silahlı Kuvvetlerinde Baasçı bir yapılanma olduğu iddiaları ortaya atılmıştı. Ayrıca TSK içinde Alevi bir cunta olduğu, bunların yönetime el koymayı amaçladıkları ileri sürülmüştü.

28 Şubat 1997'de ben Iğdır'da hudut alay komutanıydım. O zaman 28 Şubat'ın merkezinde Çevik Bir, Güven Erkaya, Çetin Doğan, Doğu Aktulga gibi komutanlar vardı. O dönemde bu komutanlardan Çevik Bir'in, Doğu Aktulga'nın, Çetin Doğan'ın, Güven Erkaya'nın, İbrahim Hakkı Karadayı'nın Alevilikle alakası yoktu. Başka bildiğim komutanların hiçbirinin Alevilikle alakası yoktu. Ama bu insanların dinî inançlarını bazıları zayıf bulabilirler veya bu insanların laiklik hassasiyetlerinin çok yüksek olduğunu ileri sürebilirler.

28 Şubat kadrosunun Alevilikle alakası yoktur. 28 Şubat'ın al-

tında ekonomik nedenler ve sermaye sahiplerinin de rolü aranmalıdır. Erbakan'ın başbakan olmasıyla devlet ihalelerinin başka yerlere gideceği endişesini taşıyan sermaye ve medya grupları oldu. Ama bunun siyasal dile yansıması ve Silahlı Kuvvetlere yansıtılması "irtica geliyor" şeklinde olmuştur. Çünkü TSK mensupları irtica karşıtı olarak şartlandırılmıştır. "Erbakan irticacıdır, dincidir, geldiği zaman irticayı getirir. Bakın geldikleri zaman hacıları hocaları Başbakanlık Konutu'nda topladı." haberleri propaganda vasıtası olarak kullanıldı.

Türk Silahlı Kuvvetleri, kendini Türkiye'nin merkezinde görüyor ve Türkiye'nin yönetiminde etkin olduğunu düşünüyor. TSK sadece kendisi değildir. Bir de TSK'ya dışarıdan gelen telkinler vardır. Üniversitelerden, aydınlardan, iş dünyasından, medyadan, sanat çevrelerinden... Tek başına Silahlı Kuvvetler hiçbir şey değildir. Silahlı Kuvvetlere yardım eden sivil unsurlar vardır. Kimse darbeleri tek başına Silahlı Kuvvetlerin üstüne yıkmamalıdır. Silahlı Kuvvetler dışarıdan aldığı desteği "Cumhuriyet'i koruma kollama" görevine bir gerekçe yapıyor. Gerçi "Cumhuriyet'i koruma kollama" görevinin TSK İç Hizmet Kanunu'ndan çıkması çok fazla bir şey ifade etmez. Darbeyi yapacak olan yine yapar. Ama koruma kollama olayı Türk Silahlı Kuvvetlerinin genlerine işlemiştir. Bu ülkenin sahibi biziz. Bu ülkeyi biz kurduk. Dolayısıyla bu ülkenin şeriata gideceği kaygısı 28 Şubat Süreci'ni getirdi.

Zaten 28 Şubat bildiğimiz anlamda bir darbe değildir. Böyle bir şeyin günümüzde olması mümkün değildir. 300 tane televizyonu kapatamazsınız, adam gönderemezsiniz, ülkeyi kontrol edemezsiniz. Eskiden biz şoför eğitirdik, şimdi herkes şoför. Eskiden birkaç yerde otomobil vardı, şimdi her yerde otomobil var. Bütün otomobiller askerî otomobillerden daha hızlı.

Sincan'da Yürüyen Tanklar Darbe Yapamaz mıydı?

28 Şubat'ta tanklara hükûmetin etrafını çevirin diye emir verilseydi yerine getirirler miydi?

Onu demek için mangal gibi yürek lazım. Erbakan istifa etmeseydi hiçbir şey olmazdı. 27 Nisan'da bir şey oldu mu? Cemil Çiçek, 27 Nisan Bildirisi'ne karşı bildiriyle cevap verdi ve askeri

açığa düşürdü. 28 Şubat'ta Erbakan istifa etmeseydi asker hiçbir şey yapamazdı. O zaman Erbakan'ın sıkıntısı ordudan çok Demirel'den kaynaklanıyordu. Demirel cumhurbaşkanıydı ve görev süresini uzatmak istiyordu. Demirel'in de Erbakan üzerinde baskısı vardı.

Demirel, Erbakan'ın yanında yer alsaydı ve kendisinin de daha önce darbe ve muhtıralara maruz kaldığını belirtip 28 Şubat Muhtırası'nı kabul etmediğini söyleseydi, darbe olmazdı.

O zaman Demirel, Erbakan ile iş birliği yapsaydı ve yüksek yargıya, medyaya, iş dünyasına brifing veren ordu komutanlarını görevden alsaydı 28 Şubat diye bir şey olmazdı.

28 Şubat'ta askerler üzerinden kayda değer bir manevra yapılmıştır. Askerler bence 28 Şubat'ın en masumlarıdır. 28 Şubat'ı Demirel tasarlamış, TÜSİAD, Aydın Doğan-Dinç Bilgin medyası ve yabancı servislerin katkısıyla askerler üzerinden uygulanmıştır. Demirel darbeler konusunda tecrübeli bir siyasetçidir. Kaç kere şapkasını alıp gitmiştir. Darbeye maruz kalmış bir insan olarak Demirel'in orada Erbakan'ın yanında yer alması gerekirdi.

Askerler aynı sonucu 27 Nisan Bildirisi ile alacaklarını zannettiler. Ama hükûmet kabul etmedi. Askerleri 27 Nisan'da yanıltan 28 Şubat'ın sonuçlarıdır. Onlar muhtıra verince aynı neticeyi alacaklarını zannettiler. Bu da askerler için tecrübe oldu. Asker tankları Sincan'da yürütebilir ama TBMM'yi kuşatın emrini veremezler. O emri vermek cesaret ister. Ondan sonra 28 Şubatçılar kıvırttılar ve "Tanklar bakıma gitti." açıklamasını yapmak zorunda kaldılar. Askere illegal emir vermek kolay değildir.

Erbakan, 27 Nisan Bildirisi'nde Tayyip Erdoğan'ın yaptığı gibi, 28 Şubat'ta daha dirayetli durmalıydı. Onun dik durmasını güçleştiren, şartları tam olarak okuyamamasıdır.

Devletin silahlı gücü kullanılarak bir ülkenin meşru hükûmetini devirme girişimi yanlıştır. Hükûmet ne zaman devrilir? Ülkeye ihanet ettiğinde devrilir. Birçok asker 28 Şubat'ın bu ülkenin başına çok büyük dertler açtığına inanıyor. Bugün yaşadığımız sorunlardan da büyük ölçüde 12 Eylül ve 28 Şubat sorumludur.

60 İhtilali'nde Teğmenler Generalleri Esas Duruşta Bekletti

Darbe yapmak için mangal gibi yürek ister diyorsunuz ama darbe yapamazlardı dediğiniz komutanların 28 Şubat'ta bir teğmene Erbakan'ı tokatlatmak gibi plan yaptıkları da söylenmişti.

Tokatlattılar mı? Yok. Öyle bir şey olduğunu sanmıyorum. TSK bunun acısını 1960 İhtilali'nde yaşadı. 60 İhtilali'nde teğmenler generalleri esas duruşta bekletmişler. Genelkurmay başkanına kötü muamele yapmışlar. Bunlar bize yakışacak hareketler değil. Bir Türk subayı olarak böyle bir şey yapmaktan utanırım. Çok yanlış bir davranış. Ne kadar kin duyarsanız duyun, ne kadar kızarsanız kızın bir insanı itme, çekme, hakaret etme, bağırma, yuh çekmek, küfür etmek gibi davranışlar yanlış. Bu davranışlar 60 İhtilali'nde yapılmış.

Siz Erdoğan ile karşılaştığınızda, dünya görüşünüz farklı olduğu için geriliyor musunuz?

Niye gerileyim! Ben çoğu zaman yanına görevli olarak gidiyordum veya toplantılara beni de çağırıyorlardı. Başbakan gayet kibar bir insan. Oturup anlatıyordum. Konuşurken de bizlere karşı kırıcı, incitici, kaba bir davranışını görmedim. Korkulacak bir davranışını da duymadım.

Devleti Yönetenler Yüz Yüze İletişim Kurmalılar

Asker ve siyaset arasında iletişimsizlik nedeniyle mi karanlık atmosfer oluştu?

Bence iletişim noksanlığı vardı. İnsanlar gerçek fikirlerini söylemiyorlardı. Asker de sivil de gerçek fikrini masaya koysa belki çok daha rahat anlaşma imkânı olurdu. En azından anlaşmazlıkların nedeni ortaya çıkardı. Kimse birbirinin niyetini okumaya kalkmazdı. Herkes karnından konuşuyor, herkes burnundan konuşuyor. İma ederek konuşmak uygun bir şey değil. Bunun

şu mahsurları var, bu olursa şu olur, böyle olursa biz görev yapamayız gibi açık ve net konuşmak lazım.

MGK toplantıları kişisel çekişme toplantıları mıydı? Yani Emine Hanım'ın kıyafetinin gündeme getirildiği, Esad'ın eşinin modern giyimli olduğu gibi konuların konuşulduğu, karşılıklı eleştirilere konu olan bir ortamda mı yapılıyordu?

MGK toplantılarının kişisel çekişme toplantısı olduğunu sanmıyorum. Bir dönem basına yansıdığı gibi bağırış çağırış olduğunu da sanmıyorum. Toplantıların gündemi bellidir. Gündemi üyeler arasında dolaştırırlar, en son cumhurbaşkanı gündemi belirler. O gündeme göre de toplantı yapılır. Gündem dışı konuşma olacaksa onlar da gündeme konulur. Bunun dışında taraflar bir konuda ısrarcı olabilirler. Çünkü iki taraf gibi gözüküyoruz ama askerlerin ve bürokratların istediği ile siyasetçilerin istediği farklıdır. Siyasetçiler aldıkları her kararın oy karşılığını düşünmek durumundalar. Askerin böyle bir derdi yok. Dolayısıyla arada mutlaka görüş ayrılıkları olur. Ama kavga dövüş olmaz. Ufak tefek imalar olabilir. YAŞ toplantılarında da olur böyle ufak tefek şeyler. Ama terbiyesizce bir hareket olmaz. Tabii bu her siyasetçi için geçerli olmayabilir. Recep Tayyip Erdoğan'ın, Abdullah Gül'ün, Ahmet Necdet Sezer'in, Süleyman Demirel'in kendine has mizaçları vardır. Zaten çok kritik konular MGK'da ele alınmaz. Özel görüşülmesi gereken konular özel görüşülür. Çok kritik konuları kısıtlı zaman diliminde bütün insanların içinde anlatamazsınız. Ona zamanınız olmaz. Bazen o toplantılarda tavsiye kararı almak bile zor olabilir.

Bu konu 28 Şubat kararlarının alındığı MGK toplantısında böyle tezahür etmemiş olabilir. Orada ciddi tartışma olmuştur. Bir tarafın irtica dediği bir konuya, diğer taraf insan hakkı veya ibadet hakkı olarak bakabilir. Karşılıklı uzlaşmazlıkların çok olduğu bir toplantı olabilir.

MGK toplantılarında cumhurbaşkanının istemediği bir konu gündeme alınmaz. Demirel, 28 Şubat toplantısına geçmiş darbeleri bilen bir cumhurbaşkanı olarak başkanlık etti. O askerin rahatsızlığını görüp askerin yeni bir darbe yapması ihtimalinin

önünü kesmek için siyasete, Tansu Çiller ve Necmettin Erbakan'a ayar vermek istemiş olabilir. Ama görünen o ki, Süleyman Demirel de sermayenin ve medyanın asker üzerinden tasarladığı darbe niyetini okuyamayarak o günkü şartlarda darbe yapılmasının mümkün olmadığını değerlendiremedi.

Demirel'in kişisel tecrübesine baktığımızda, bu tür gerilimlerin sonu hep darbe ile bitmiş. Başbakanken, bu iddialaşma, bu sertleşme hep askerin yönetime el koymasıyla sonuçlanmış. Dolayısıyla Demirel'in 28 Şubat'ta siyasete ayar vermeye çalışması gayet doğal.

Çetin Altan, Türkiye'yi idare eden elitleri 3000 kişi olarak nitelendiriyor. Bu kişilerin 300'ünün zenginlerden, 300'ünün medyadaki isimlerden, 300'ünün aydınlardan, 300'ünün üniversitelerden, 300'ünün diplomasiden, 300'ünün siyasetçilerden, 300'ünün askerlerden müteşekkil olduğunu söylüyor. Çetin Altan da bir oligarkın varlığına işaret ediyor.

Öyle bir şey var. Zengin sınıf içinde, askerler arasında, basında, aydınlar arasında ülkenin gidişatını yönlendirmeye çalışan bir kesim var. Bunlar 2001 krizinden sonra da oldu. Bülent Ecevit'i devirip yerini alacak yapının kimlerden oluşması gerektiğini hesap eden bir yapı da vardı. Encümen-i Daniş bu karar vericilerden değil. Encümen-i Daniş, içinde emekli diplomat, bürokrat, askerlerin olduğu fikir alışverişinde bulunan bir grup. Ülke yararına olabilecek fikirleri paylaşıp görüş olarak hükûmete ileten bir yapı. Ne kadar etkili olduklarını bilmiyorum. Belki de etkilidirler. Encümen-i Daniş üyeleri daha evvel devletin üst kademelerinde görev yapan insanlar. Hâlen görevde olan insanlarla da iletişimleri sürüyor. Encümen-i Daniş derin devlet demek değildir. Derin devlet nedir? Derin devletin asker olduğunu söylüyorlar. Asker de değil derin devlet. MİT de değil.

Bizde Amerika'daki gibi değil. Amerika'da başkan göreve seçildikten bir süre sonra göreve başlıyor. Onun görevi devralmasına kadar geçen sürece topal ördek diyorlar. Yeni başkan görevi devralıncaya kadar, devleti tanıtıyorlar. Eski başkanın yaptığı işler ve ilişkileri anlatılıyor. Amerikan politikasının parametreleri söyleniyor. Türkiye'de böyle bir alışkanlık ve gelenek yok.

Başbakan seçildikten bir hafta sonra görevi devralıyor. Sanki gökten vahiy inmiş gibi politika değiştiriyor. Türkiye'de derin devlet yapılanması olsa Suriye ile veya başka ülkelerle bu hâle gelinir miydi?

Askere Darbe Yaptıran Siviller mi?

27 Mayıs Darbesi, 71 Muhtırası, 12 Eylül Darbesi, 28 Şubat postmodern darbesi... Bu darbelerden sonra ordu yönetime el koyuyor. Bu süreçte bir askerin ne gibi çıkarı oluyor. Yani siviller yönetirken sahip olmadığı neye, ordu yönetime el koyunca sahip oluyor? Sivilin yönetimi ile askerin askerî yönetimi arasında, askerin pozisyonunda bir değişiklik oluyor mu?

Asker için hiçbir şey değişmiyor. Darbeler askere ekstra avantaj sağlamıyor. En fazla birkaç kişi, cumhurbaşkanı olabilir, Genelkurmay başkanı olabilir. Birkaç kişinin hedeflerinden başka hiçbir askere ekstra bir avantaj sağlamıyor.

Esasında asker tek başına darbe yapmıyor. Askerin tek başına darbe yaptığını söylemek çok yanlıştır. Asker üniversitelerle, sivil toplum kuruluşlarıyla, TÜSİAD ile medya ile birlikte darbe yapıyor. Darbe de böyle yapılır. Dış destek olmazsa darbe yapılamaz. İş adamlarından, medyadan destek gelmeden nasıl darbe yapacaksınız?

O zaman siviller riyakâr?

Riyakâr tabii! Siviller askeri öne sürüyorlar ve kendi amaçlarını realize ediyorlar.

Yakın bir dostum, Aydın Doğan'ın evinde Çevik Bir'in esas duruşta durduğunu anlattı.

Aydın Doğan, Almanya ile iyi ilişkileri olan birisi. Almanlar Türk ekonomisini yönlendirmeye çalışıyorlar. Askerler dünya sermayesiyle iç içe girmiş insanların etkisinde kalırlar. Başka türlü bir ülkede askerler darbe yapmazlar. Silahlı Kuvvetler manyak mı ki

bütün sorunları üzerlerine alsınlar. Ama dolduruşa gelirlerse de darbe yaparlar.

Latif Erdoğan gibi Fethullah Gülen ile uzun yıllar yol arkadaşlığı yapmış bir insan Aydın Doğan için "köylünün teki" diyor. Latif Erdoğan'ın köylü olduğunu anladığı bir kişiyi Türkiye'nin dönüşümüne öncülük etmiş askerler nasıl anlayamıyorlar?

Aydın Doğan'a köylü diyen bir insan onun sermaye gücünün ne kadarının farkındadır? Çevik Bir'in Aydın Doğan'a esas duruşta durduğu 90'lı yılların ikinci yarısında medyanın neredeyse tamamına yakını ona aitti. TSK'nın gazetesi yoktu, televizyonu yoktu. Dolayısıyla Türkiye'yi etkilemek isteyen Aydın Doğan ile beraber olmak zorundaydı. Aksi takdirde etkiniz karargâh sınırlarını aşamazdı.

Askere ya PKK-Kürt sorunu gibi bölücülük hassasiyeti ya da irtica hassasiyeti dile getiriliyor. Memleket elden gidiyor diye asker gaza getiriliyor. Bizim, birkaç olaydan hareketle genelleme yapmak gibi bir hastalığımız var. Birkaç olaydan hareketle genelleme yapılamaz. Toplumsal olayları incelerken sosyal bilimler disiplinine sahip olmak lazım.

12 Eylül'ün şartları, 28 Şubat'tan farklıydı. 12 Eylül'de Türkiye'de şartlar darbe için müsaitti. Tek elden yönetilen bir Türkiye vardı. TRT radyo-televizyonundan başka görsel yayın yoktu. Bilişim teknolojileri gelişmemişti. O nedenle 12 Eylül'de darbe yapmak kolaydı. 2003-2004'e geldiğimizde kafasından darbe yapmayı geçirenler olabilir. Ama hiçbirisi o şartlarda darbe yapacak cesareti gösterecek insanlar değildi. Darbeyi düşünenler olmuştur ama bunu hayata geçirme cesareti gösterenler olmamıştır. Daha önce de söyledim, bir darbe için iç ve dış destek lazım. 2003-2004'e baktığımız zaman iç destek var mıydı? TÜSİAD ve medya hükûmeti destekliyordu. Çünkü Türkiye ekonomik krizden yeni çıkmış ve ekonomisi allak bullak olmuş. Bütün zenginler hükûmeti destekliyordu. Türkiye'ye dışarıdan para gelmesi için ekonomik istikrara ihtiyaç vardı. İkincisi dış destek yoktu. Çünkü o dönemde AB ve ABD de hükûmetin arkasındaydı. Ortada sivil hükûmet eliyle çözülmesi gereken bir sürü sorun vardı. Ayrıca dış politikada Kıbrıs gibi bir başka sorun duruyordu. ABD ve AB, Kıbrıs sorununu AK Parti hükûmetiyle çözeceklerini

değerlendiriyorlardı. Böyle bir ortamda darbe düşünen adamın manyak olması lazım. Eğer o zaman bir darbe girişiminde bulunan olsaydı, sonu Talat Aydemir gibi olurdu.

Genç Subaylar, Komutanlardan Neden Rahatsızdı?

Bu durumda 2003-2004 yıllarında "Hilmi Özkök dışında herkes darbe yapmak istiyordu." teorisi de çökmüş oluyor.

Hilmi Paşa çok demokrat bir adamdır. Ben kendisiyle yurt dışında iki yıl birlikte çalıştım. Akıllı, zeki ve uyumlu bir insandır. O zaman Kara Kuvvetleri komutanı Aytaç Yalman, Deniz Kuvvetleri komutanı Özden Örnek ve Hava Kuvvetleri komutanı İbrahim Fırtına idi. Bu komutanlar biraz daha şahindir. O dönemin gündemine ilişkin heyecanlı düşünceler taşımışlardır. "Kıbrıs elden gidiyor, gidelim komutanla konuşalım, başbakanla konuşalım." gibi düşünceler paylaşmışlardır. Bu konuda Hilmi Paşa'nın başının etini yemişlerdir. Hilmi Paşa'dan umduklarını bulamayınca çıkıp konuşmuşlardır. Ama bunların hiçbiri darbe ile alakalı değildir.

O dönemde bir ordunun darbe yapması mümkün değildi. Bırakın dışarıdan destek bulmayı, ordunun içinden dahi destek bulamazlardı. Çünkü insanlar huzur arıyordu. Özellikle genç subaylar Silahlı Kuvvetlerin daha demokrat olması yönünde görüşe sahiptiler. Bir komutan komuta ederken, aşağısının nabzını elinde tutabilmeli. Tutamıyorsa yanlış yapar. Tutması için de insanların düşüncelerini bilmesi lazım. Nitekim astların ne düşünüp ne düşünmediklerini bilirler.

O dönemde rahatsızlıklar, MGK üzerinden hükûmete aktarılıyordu.

MGK bir yana komutanlar alenen konuşuyorlardı. Komutanlıktan ayrılma sırası gelen çıkıyor her şeyi konuşuyordu. Yeni komutan olan kişi hükûmete en ağır eleştirileri yapıyordu. MGK olduğu zaman yine aynı şeyler oluyordu. Hep bir mesaj verme yarışı vardı ve bunlar genç subaylar tarafından hoş karşılanmıyordu.

CEMAAT, TÜRK ORDUSUNA NASIL SIZDI?

Türk Silahlı Kuvvetleri olarak muhtemel riskleri dikkate alarak her konuyu senaryolaştırıp tatbikat yaptığınızı söylediniz. Hatta cumhurbaşkanı veya Genelkurmay başkanını nasıl karşılayacağınızı bile prova ederek tecrübe ettiğinizi anlattınız. Bütün bunlar sizin eğitim talimnamelerinizde de var. Bir de ahtapot gibi sizi kuşatmaya çalışan yapılar var. Türk Silahlı Kuvvetlerinin kılcal damarlarına kadar sızıyorlar ve siz fark edemiyorsunuz. Temel eksikliğiniz neydi?

Bizim MİT veya Emniyet İstihbarat gibi Türkiye içerisinde istihbarat yapma yetkimizin olmayışı temel eksikliğimiz. Bana sadece elimdeki dinleme sistemleri ile dış ülkeleri dinleme yetkisi ve PKK ile ilgili terör konularını takip yetkisi verilmiş. Onun dışında dış ülkelerdeki askerî ataşelerimden aldığım raporlar var.

Hemen hemen her ülkeyi dinleyebiliyorum. Her ülkeyi takip eden analizcim var.

Dünyanın neresinde ne oluyor?

Nerede tatbikat var?

Nerede füze atılmış?

Bunların hepsinin elektronik dinleme sistemleri var. Sinyal istihbaratı dediğimiz sistemler var. Onların kullandığı bilgisayarları takip ediyorum. Dünyanın değişik yerlerinde atılan füzeleri elektronik istihbaratla takip etmek mümkündür. Çünkü füzenin atıldığı yerden sinyal çıkıyor. O sinyalin çıktığı yeri, takip ettiği güzergâhı ve düştüğü yeri tespit edebiliyoruz. Ancak bu sadece izleme amaçlıdır ve füze savunma sistemi ile ilgili bir konu değildir. Buradan birçoklarının aklına Fethullah Gülen'in bilgisayarlarını neden takip ettirmediğimiz gelebilir ama bunu biz kanuni olarak yapamazdık. Bunu yapabilmek için yetkimizin olması gerekirdi. Yetkim olsaydı Fethullah Gülen'in haberleşme sistemlerini de takip ederdim.

Genelkurmay Başkanlığı olarak, Fethullah Gülen'in dünyadaki ve Türkiye'deki faaliyetlerini takip edebilmek için MİT'e ihtiyacım var. İstihbarat teşkilatları bu konuda bana yardım etmek durumunda. Ama onlar 2009 yılından itibaren hem Emniyet hem MİT Fethullah Gülen'i bir tehdit olmaktan çıkardılar. Daha evvelki konseptimize göre, Fethullah Gülen grubu bir tehditti. Bu konuda bize MİT'ten devamlı rapor gelirdi. 2009'dan sonra bu iş bitti.

Fethullah Gülen'in hükûmete yakınlığından dolayı, tehdit olmaktan çıkarıldığını düşünüyorum. Oysa devletin siyasi yakınlığa göre tutum almaması gerekir. Devlet ister zararlı ister faydalı olsun her türlü örgütü incelemelidir. Sonuçta olayın nereye gittiğini takip etmek gerekiyor.

MİT'in, Fethullah Gülen'in hem Türkiye'deki hem Amerika ve diğer ülkelerdeki faaliyetlerine tek tek bakması, yaptıkları takipleri rapor etmeleri gerekiyordu.

MİT eski müsteşarlarından Emre Taner, Kürt meselesini farklı bir perspektifle çözmeyi düşünen kişilerden. Onun fikirleri biraz da merhum Eşref Bitlis'in fikirlerine benziyor. O, PKK'yı bildiği kadar Cemaat'i de bilen bir insan olmalı.

Emre Taner, siyasi iktidarın Cemaat'e karşı tutumunu biliyordu. Bunu bilmeyecek kadar saf bir insan değil. Bu konuları iyi bilecek kadar MİT'te görev yapmış bir insan. Bazıları Emre Taner'in Cemaat sempatizanı olabileceği yönünde yorumlar yapsa da ben

böyle bir şeye ihtimal bile vermiyorum. Benim tanıdığım kadarıyla Emre Taner milliyetçi bir insan. Siyasi konularda iyi analiz yapar. Dürüst bir bürokrattır. Onlar Fethullah Gülen Cemaati'ni bir imamın casusluk örgütü gibi görmediler. Başlangıçta biz de böyle görmedik. Biz bunu 2010 yılından sonra görmeye başladık. Ondan evvel Cemaat'i iktidara talip bir dinî yapılanma olarak değerlendiriyorduk.

Askerî istihbarat kendisiyle ilgili konuları takip eder. Ülkeyle ilgili konularda daha derine inmek için bu insanların takip edilmesi gerekir. Takip, askerî istihbaratın işi değildir. Askerî istihbarat, takip konusunda MİT'ten yardım alır. Mesela bir albaydan şüphelendim veya bir personelimizden şüphelendim; bunun takibi işini MİT'e gönderiyorum ve "böyle bir konu var, bunu araştırın" diyorum. Onlar gidip araştırıyorlar ve bize bilgi gönderiyorlar.

Siz, Cemaat'in faaliyetleriyle ilgili olarak MİT Müsteşarı Emre Taner'e gittiniz ve Gülen tehdidinden söz ettiniz. Ne zaman oldu bu?

2010 yılındaydı. O yıl her şeyin çok belli olduğu yıldı. "Taraf" gazetesinde, "Nokta" dergisinde bizimle ilgili haberler çıkıyordu. "Taraf", hükûmetle çatışmadan önce TSK'ya karşı tetikçilik yapıyordu. Mesela bizim karargâhta yaptığımız bir çalışma "Taraf"ta haber oluyordu. Gazetenin haber kaynağını öğrenmeye çalışıyor, öğrenemiyordum. Para kaynağını öğrenmeye çalışıyor, öğrenemiyordum. Benim istihbarat toplama ve operasyon yapma yetkim olmadığı için bilgi almak için MİT Müsteşarı Emre Taner'e gittim. O da bana, "Bu gazete ile fazla uğraşmayın, bunun altından kalkamazsınız." dedi. Anlamını bilmediğim bir cevaptı. Ben bu cevabı gidip genel komutana söyledim, o da gidip en fazla başbakana söyledi.

Silahlı Kuvvetlerden dışarı sürekli bilgi sızıyordu. Silahlı Kuvvetlerin içindeki bazı insanlar bilgi sızdırıyordu ama bunların kim olduklarını tespit edemiyorduk. Bunun üzerine Fethullah Gülen ile ilgili araştırma yapmak için MİT'ten yardım istedik. MİT müsteşarı da "Bu adamla uğraşma. Yaşlı bir adam. İstersen tanıştırayım sizi." dedi. Yani bizim son derece ciddi kaygılarla araştırdığı-

mız bir konuyu hafife almıştı. Gerçekten hafife mi almıştı? Yoksa olayı geçiştiriyor muydu veya Cemaat onu da rehin mi almıştı bilemiyorum.

Yaptığımız araştırmalarla işin içinden çıkamadık. Amerika'ya eğitime giden polisler vardı. Bizim Amerika'daki arkadaşlarımıza çengel atılıyordu. Oradan haberler geliyordu. Türkiye içinden haberler geliyordu. İzmir'de, İstanbul'da bulunan askerî liselerimizde bazı çocukların Fethullah Gülen'in evlerine gidip geldiklerini duyuyorduk. Bunları araştırıp öğrenmeye çalışıyorduk.

2009 yılından sonra bize Fethullah Gülen Cemaati ile ilgili hiçbir şey gelmedi. Emniyetin bize bir şey söylememesi garipti. Tespit ettiğimiz bu gariplikten dolayı, MİT ile ortak tespit ettiğimiz isimleri, başbakana isim listesi hâlinde verdik. Emniyet içinde şu adamlar şunu yapıyor diye listeyi takdim ettik. Listede 17/25 Aralık olaylarından sonra tutuklanan pek çok polis şefinin ismi vardı. O zaman Ramazan Akyürek Emniyet Genel Müdürlüğü istihbarat daire başkanıydı ve beraber çalışıyorduk. Daha sonra Diyarbakır Emniyet müdürü olan Recep Güven de o zaman istihbarat daire başkan yardımcısıydı.

Beraber çalıştığımız dönemde Ramazan Akyürek'ten PKK konusunda bilgi istiyordum. Ayrıca diğer konularda da bir araya geliyorduk. Nihayetinde ülkenin güvenliğiyle uğraşan iki kuruluş var. KCK ile ilgili çalışmalarını ve diğer çalışmalarını soruyordum. Ayrıca biz her ay MİT, Jandarma İstihbaratı, Emniyet İstihbaratı ve Genelkurmay İstihbaratı, Dışişleri İstihbaratı olarak toplantı yapıyorduk. Karşılıklı elimizdeki bilgileri masaya koyar ve analiz yaparız. Birbirimizle istihbarat alışverişinde bulunuruz.

Bu toplantılarda Fethullah Gülen'i gündem konusu yapmadınız mı?

Yaptık ama karşılık alamadık. Biliyorsunuz 28 Şubat'tan sonra Başbakanlık Takip Kurulu diye bir kurul kurulmuştu. Bu kurulun başında Başbakanlık müsteşarı vardı. Görevi, kamunun çeşitli birimlerinden gelen şikâyetleri oraya getirmek, irticaya bulaşan, cemaat, tarikat gibi gruplara giren insanlarla ilgili soruşturma yapmaktı. Kurulda Jandarmanın, MİT'in, Emniyetin, Genelkur-

mayın, Dışişlerinin de görevlileri vardı. Bizden İKK ve Güvenlik Daire başkanı katılıyordu. Bu kurul benim Genelkurmay İstihbarat Daire başkanlığı görevine geldiğim 2007 yılında önce ayda bir toplantı yapıyordu. Daha sonra toplantılar iki ayda, üç ayda bir yapılmaya başlandı. Önceleri Kurulda yönelttiğimiz sorulara cevap alamamaya başladık. Daha sonra da Kurul hukuken kaldırılmadı ama fiilen toplantı yapılmamaya başlandı. O toplantıda da Fethullah Gülen ve diğer cemaat ve tarikatlar tartışılıyordu. O zaman bu konuda "Fethullah Gülen ile uğraşmayın!" gibi bir yaklaşım da vardı.

Mesela Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un emriyle ben de Emre Taner'e gidip, "Polisteki Cemaatçiler kimdir, bununla ilgili bir çalışma yapalım." diye teklifte bulundum. Çünkü onların bu konuda daha fazla bilgisi vardı. Emre Bey, benim ziyaretimden sonra ekibine çalışma talimatı vermiş. İki gün sonra bizim kriptolu kablolu direkt hattımızdan telefon etti:

"Paşam benden istediğiniz konuyu herhangi bir kimseye söylediniz mi?"

"Yoo! Kimseye söylemedim. Siz biliyorsunuz, ben biliyorum bir de Genelkurmay başkanı biliyor. İkinci başkana bile söylemedim."

"Ama şimdi Emniyetten geldiler, Genelkurmayla beraber bizim hakkımızda böyle bir çalışma yapıyormuşsunuz. Yapmayın dediler. Bilginiz olsun."

Bu nasıl bir haber alma teşkilatıdır! Üç kişinin arasında olan bu konuyu ancak MİT'ten birisi söylemiş olabilir. Bizden olamazdı. Çünkü ben kimseye söylememiştim. Sadece Emre Bey'le ve Genelkurmay başkanıyla görüştüm.

Bazen en hain adamlar en yakınınızdan çıkarlar. Çok çabuk yükselenlerden ve en yakın adamlardan daima korkmak lazım.

Emre Taner, buna rağmen istediğimiz çalışmayı yapıp bize gönderdi. Bizim söylediğimiz isimler ile onların verdiği isimler birbiriyle örtüştü. Ben de o tespitten sonra liste hâlinde Genelkurmay başkanına Cemaatçi isimlerin listesini verdim, o da başbakana arz etti. Ama bir şey çıkmadı.

Yaptırdığınız bu çalışma ile mi Cemaat'in nasırına bastınız?

Biz Cemaat'in nasırına esas 2009 yılında bastık. O yıl İlker Paşa, Harp Akademilerinde bir değerlendirme konuşması yapmıştı. Oradaki konuşmasında şöyle demişti:

"Bugün de bazı din eksenli cemaatler, kendilerini demokratik alanın bir oyuncusu olarak takdim etmekte ve çeşitli nedenlerle de görünürde kendilerinin güçlü bir konuma geldiğine inanmaktadırlar. Ancak bu güç imajı ve algısı yanıltıcıdır. İşte bu tip bazı cemaatler hedeflerine ulaşmada kendileri için en büyük engel olarak Türk Silahlı Kuvvetlerini görmektedir. Bunun için de her fırsattan istifade ederek, destekleyicilerinin de yardımıyla Türk Silahlı Kuvvetleri aleyhine faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Bu yapılanlara karşı, hukuk devleti kapsamında Türk Silahlı Kuvvetlerinin tepkisiz ve etkisiz kalacağını düşünmek ise büyük yanılgıdır."

İlker Paşa'nın bu konuşmasından sonra Türk Silahlı Kuvvetlerine karşı taarruzlar arttı. Bu konuşmadan sonra Albay Dursun Çiçek'i sanık durumuna düşürdükleri "Cemaat'i ve AKP'yi Bitirme Planı" ve "İnternet Andıcı" gibi suçlamalar çıkmaya başladı.

O zaman İlker Paşa'yı uyardım; "Konuşmadan işlem yapalım." dedim. Kimin nerede ne yaptığını bulup ortaya çıkarmamız gerekiyordu. Konuşmakla adamı tehdit ediyorsunuz, adam daha fazla üzerinize geliyordu.

Cemaat'in MİT İçinde de Uzantıları Var mıdır?

Cemaat'in MİT içinde uzantıları olabilir mi?

Mutlaka vardır. Ama Hakan Fidan göreve geldikten sonra Cemaat'in mensuplarını bayağı temizledi. Bu tip insanların MİT'te olduğunu, görev yaptığım yerlerdeki insanlardan biliyorum. Bu konuda bazı MİT mensuplarının da bana anlattığı olaylar olmuştu.

2010 yılının Haziran veya Temmuz ayında bizden bir evrak basına sızdırılmıştı. Konuyu görüşmek için Hakan Fidan'a gittiğimde bana, "Bizim Cemaatçiler mi yapmış?" diye sormuştu. Onun büyük ihtimalle benim sorduğum konuyla ilgili bilgisi vardı.

MİT müsteşarlarının Genelkurmay başkanına istihbarat vermek gibi sorumlulukları vardır. Bu nedenle Hakan Fidan her perşembe Genelkurmayda yapılan mutat toplantıya gelirdi. Ben Genelkurmay başkanı ile Hakan Fidan'ın baş başa yaptığı toplantılara girmezdim. O toplantıda Hakan Fidan özel dosyalarını verir ve bir saat onunla konuştuktan sonra benim yanıma gelirdi. İki saat üç saat sohbet ederdik. İşimizin kapsamına giren ne varsa konuşurduk.

Hakan Fidan açık fikirli ve konuşkan bir insandır. Ordu düşmanı bir insan da değildir. Bu onun asker kökenli oluşundan da kaynaklanabilir. Gördüğüm kadarıyla ordu aleyhine bilerek isteyerek bir faaliyet yapacak bir insan değildir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Açılım Süreci'ne hiç girmemiştir. Ama biz Hakan Fidan ile Açılım Süreci'ni dahi konuşurduk. Abdullah Öcalan ile yaptıkları görüşmelerden istediğim evrakları el yazısıyla bana gönderirdi. İstediğim evrakları göndermesi, kişisel güvenden kaynaklanıyordu.

Türkiye-İran İttifak Yaparsa Sinerji Doğar

MOSSAD, Hakan Fidan'ın SAVAMA'ya istihbarat verdiğini iddia etmişti.

Öyle bir şey olacağını zannetmiyorum. Hakan Fidan, TİKA başkanlığı ve başbakanlık müsteşar yardımcılığı görevlerinden dolayı İran istihbaratıyla da görüşürdü. Zaman zaman onlardan rapor alırdı. Irak'taki PKK yapılanmasıyla ilgili İran istihbaratından aldığı haritaları ve muhtemel hedefleri bize getirdiğini biliyorum. MİT müsteşarı olmadan önce de askere istihbari destek vermeye çalışırdı. Onun İran istihbaratı ile yakın ilişki kurması, MOSSAD ve ABD tarafından farklı değerlendirilmiş olabilir. Bunu şöyle bir olayla örnekleyeyim: Benim Bingöl'de görev yaptığım dönemde bir yarbayım vardı. Orada tabur komutanıydı. Eşi ve kızı Ankara'da yolda karşıdan karşıya geçerken arabanın altında kalarak vefat etmişlerdi. Bir tek oğlu kalmıştı. O yüzden onu

Ankara'ya İstihbarat Başkanlığına, yanıma almıştım. O yarbay İran masasından sorumluydu. Bizim orada birinci analiz dairesi var. O daire tamamen dış ülkelere bakar. Bizim dışarıdaki ataşelerimiz ve Türkiye'deki yabancı ataşeler de bu daireden yönetilir. Orada bütün ülkelerle ilgili masalar vardır. Bazı yerlerde bölgesel masalarımız, bazı yerlerde ülke masamız var. İran ayrı masası olan ülkelerdendi. İran masasında sanırım 8 veya 9 kişi çalışır. Bunların bir kısmı Farsça bilir. Çünkü bu insanların hepsi asker değil. Bazıları sivil memurdur. Askerler tayinli çalışan insanlar oldukları için, uzun süre çalışacak üniversite mezunu sivil memurlar istihdam ediyoruz.

Benim Bingöl'den getirdiğim yarbayla ilgili bir Amerikalı bana istihbarat getirdi. Onun istihbaratında yarbayın İran adına casusluk yaptığı iddiası vardı. Ben de mümkün olmadığını söyledim. O ısrar etti. Kontrol edeceğimi söyledim.

O yarbayı Amerika gezisine de beraberimde götürdüm. Orada CIA'e de girdik. Arkasından İran'a gittik. Yarbayın İran'da ablası varmış. İranlı bir genç, Türkiye'de okurken ablasıyla tanışmış ve evlenmişler. İran'a gittiğimizde ablası ve eniştesi otele yanımıza geldiler. Çocuk buradan ablasına telefon ediyor. Amerikalılar yarbayın telefonunu dinliyorlar. Onlarla görüştüğü için Amerikalılar bizim yarbaya İran ajanı diyorlar.

Normal şartlarda da Amerikalılar, mümkün olduğu kadar Türklerin İranlılarla görüşmesini istemezler. İsrailliler de istemezler. Bizim yakınlık kurmamızı ve birlikte hareket etmemizi istemezler. İran ile yakın ilişki kurarsak, ABD, Orta Doğu'da istediği gibi at oynatamaz. İran, Türkiye ittifak yaptığı zaman böyle bir sinerji doğar.

İran'ın Devrim Muhafızları komutanı tümgeneraldir. Orada korgeneral rütbesi yoktur. Normal ordunun komutanı da tümgeneraldir. İran'a gittiğimde onlarla yaptığım her görüşmede bana bunu söylemişlerdir. "Türkiye, İran, Irak ve Suriye bölgesel ittifak yapmalı; başka türlü terörü önleyemeyiz. Bölgedeki Amerikan hâkimiyetini ve Batı'nın sömürüsünü önleyemeyiz." demişlerdir.

Bence de böyle bir bölgesel ittifak yapılmalı. O birlik sağlanmazsa böyle parça parça birbirimize düşman olmaya devam ederiz.

NATO ordusu sayılan Türk ordusunun komutanı nasıl böyle bir tezi savunabiliyor?

NATO'ya biz kendi ülkemizi savunmak için girdik. NATO anlaşmasının 5. maddesine göre benim ülkeme bir saldırı olursa bize yardımcı olsun diye girmişiz. Bu benim millî çıkarlarımı bir kenara atmam anlamına gelmiyor. Amerika veya İngiltere millî çıkarlarından vazgeçiyor mu? Geçmiyor. Ben neden vazgeçeyim? Benim İran, Irak, Suriye ile bölgesel ittifak yapmam neden NATO'nun aleyhine olsun?

Cemaat Elektronik İstihbaratla Takip Edilemez

Sizin askerî ataşeliklerden Cemaat'in yurt dışı faaliyetlerine ilişkin raporlar gelmiyor muydu?

Geliyordu. Okullarla ilgili raporlar da geliyordu. Türkiye içindeki faaliyetleriyle ilgili raporlar da geliyordu. İlker Paşa'nın emriyle bunlarla ilgili çalışma da yaptık. Gördüğümüz, bildiğimiz insanlardan da yaptığımız çalışmaya ilişkin yardım istedik. MİT'ten de bu yapıya ilişkin yardım istedik. Polisten ve diğer yerlerden aldığımız isimleri inceledik.

Cemaat mensupları kimlerdir?

TSK mensupları ile neden uğraşıyorlar?

Hazırladığımız raporu İlker Paşa götürüp başbakana verdi. Erdoğan'ın İlker Paşa'ya ne dediğini bilmiyorum ama bir sonuç alınamadı. Başbakan da o raporu muhtemelen ya MİT'e ya da İçişleri Bakanlığına vermiştir.

Fethullah Gülen Cemaati, elektronik istihbaratla takip edilecek bir cemaat değil. Sistem, insan merkezli çalışıyor. Konvansiyonel yöntemler kullanıyorlar. İnsanlarla doğrudan temas kuruyorlar. Fethullah Gülen'in irtibatta olduğu imamlarından telefonla istihbarat almadığı, bütün istihbaratı yüz yüze aldığı biliniyor. Sorumlu imam Amerika'ya giderek, sorumlu olduğu alanla ilgili yüz yüze bilgi veriyor. Fethullah Gülen'in bu yöntemi elektronik istihbaratla takip edilemez.

Bu yöntem İsrail-Hizbullah Savaşı'nda Hizbullah'ın da kullandığı bir yöntem. Hizbullah'ı İsrail'e karşı güçlü kılan konvansiyonel haberleşme yöntemi oldu. Çünkü Hizbullah, haberleşmesini telefon ve internet üzerinden yapmıyor. Konvansiyonel yöntemlerle haberleşiyor. Haberleşme ulaklar vasıtasıyla yapılıyor. Mahalle mahalle haber gönderiliyor. Bunu da İsrail elektronik yöntemle tespit edip füze ile vuramıyor.

Hizbullah'ın böyle bir uygulaması var. Biz örgüte karşı konvansiyonel yöntemlerle takip yapmadığımız ve kendi haberleşmemizi elektronik yöntemlerle yaptığımız için örgüt bizim teknoloji ve bilgisayar kullandığımızı bildiği için, bizim bilgilerimizi çekip aldı.

Cemaat'le ilgili istihbaratı Jandarma istihbarat yapamıyor muydu?

Jandarma istihbarat asayişe ilişkin konulara bakar. Terörle ilgili konuları bize bildirir. Onlar daha çok İçişleri Bakanlığıyla çalışırlar. İstihbarat örgütlerinin terörle ilgili operasyonel istihbarat için ortak bir havuzu var. MİT, Emniyet, Genelkurmay, Jandarma o havuza bilgi aktarır. O havuzdan bütün istihbarat örgütleri yararlanırlar. Gelen bütün istihbarat oraya aktarılır. Hiç mahiyetine bakmadan aktarılır. İnsanlar analiz yaparken oradan bilgi alırlar. Özel yazılımı olan network üzerinden o bilgi alınır. Her türlü bilgi oraya aktarılır. Mesela polis, MİT, Genelkurmay, Jandarma eline gelen bütün bilgileri o havuza atar. Oradan herkes faydalanır. Operasyon için pratik olmaya ihtiyacımız var. Evrak yaz, imzalat, onay al gibi süreçlerle uğraşırsak işlerimizi pratik yapamayız. Bunu da 2008 yılının Ocak ayında Tayyip Bey'in imzasıyla kurduk.

MOSSAD, CIA gibi istihbarat örgütleri bu havuzdan istifade edebilir mi?

Hayır. Bu sadece bizim istihbarat örgütlerimizin havuzudur. Oradaki bütün server'lar bize aittir. Hiçbir yabancı örgüt istihbaratı oradan yararlanamaz. Belki sonradan Kamu Güvenliği Müsteşarlığına bağlanmıştır.

Cemaat, Casusluk Örgütü müdür?

Askerî perspektiften baktığınızda Fethullah Gülen hareketini, irticai bir tehdit olarak mı casusluk tehdidi olarak mı gördünüz?

Başlangıçta bir irticai tehdit gibi algıladık. Bu algı bende de vardı. Ülkenin yönetimine taliptiler. Ülkenin başına dinî bir grup gelmek ve ülkeyi yönetmek istiyor şeklinde değerlendirme yaptık. Bu değerlendirme daha sonra söylemlere yansıdı. Belki komutanlar yansıttı. Gençlerde bu algı daha düşüktü. Komutanlarda daha baskındı. Komutanlardaki algının baskın olmasının nedeni geçmiş tecrübeleri idi. Onlar bu konuyu çok konuştular. Aynı süreçte 28 Şubat kültürü de devam ediyordu. Her komutan çıkıp konuştu. MGK toplantıları düello hâline geldi. Devletin güvenlik konularının konuşulması gereken yerde, "o ona bunu dedi, bu buna şunu dedi" gibi hayalî diyaloglar aktarılmaya başlandı. Silahlı Kuvvetler rest çekti gibi bir sürü saçma sapan haberler kamuoyuna ulaştı. Tersini de AK Parti çevreleri Erdoğan'ın komutanlara ayar verdiği şeklinde yazıp çizdiler.

TSK'da Cemaat'in casusluğu konusu ne zaman gündeme geldi?

Genelkurmaydan evraklar çıkartılıp basında boy boy yer almaya başladığı zaman gündeme geldi. O zaman önce Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner ile konuştum. Daha sonra dönemin Adalet Bakanlığı müsteşarı ile İstanbul Özel Yetkili Mahkemesi savcılarından Fikret Seçen'e gittim ve ona da konuyu aktardım:

"Adamların Genelkurmaydan çıkardıkları evraklar içerisinde çok gizli olanlar var. 11, 17 no.lu CD'ler hariç, Birinci Ordudan çıkan planlar var. Bu evrakları çıkartanlar hakkında casusluktan dava açılması gerekiyor."

Fikret Seçen konuyla ilgileneceğini söyledi ama ilgilenmedi. O İstanbul'daki Casusluk Davası'yla ve Gölcük'te Donanma Üs Komutanlığında parkenin altından çıkan evraklarla uğraşıyordu.

Bu görüşmeden sonra bu işin kim tarafından yapıldığını tespit etmek için Fikret Seçen ile koordinasyon amaçlı çok defa görüştüm.

Gölcük'te bulunan evraklardan hareketle sorayım, siz evraklarınızı tümsek kazarak mı saklarsınız?

Gölcük'teki ayrı bir konu. Gölcük'teki Donanma Üs Komutanlığının karargâhı eski bir bina. Karargâh binasının tabanının altı boş yapılmış. Depremden sonra istihbaratçılar oraya taşınmışlar. Orada bir şube müdürü ve İKK (İstihbarata Karşı Koyma) kısmı var. İKK'da bir binbaşı var. Görevleri üs komutanlığında casus var mı Cemaat elemanı var mı onları tespit etmekti.

Orada kullandıkları bilgisayarın hard diskleri dolduğu için yeni hard diskler alınmış, eskileri çıkarılmış. Eski hard disklerin normalde tahrip edilmesi lazım. Nasıl tahrip edeceksiniz? Kazmayla, kürekle kıracaksınız, üzerine asit döküp imha edeceksiniz. Ama onlar tahrip etmemişler, kaldırıp dolaba koymuşlar. Dolapta yer kalmayınca imha edilmesi gereken bazı eski evraklarla birlikte taban döşemesinin altına koymuşlar.

O dönemde İstihbarata Karşı Koyma Şube Müdürü Binbaşı Kemal'in biraz borcu birikmişti. Kasım ayında Lübnan civarında uluslararası bir görev vardı, ona yardımcı olmak için, aldığı harcırahla borcunu kapatsın diye 2010 yılında 6 aylığına oraya geçici görevle göndermişler. Kasım ayının 2'sinde veya 3'ünde üsten ayrılmadan önce karargâh şube müdürü kurmay albaya, "Komutanım ben gideceğim. Şubede şöyle şöyle evraklar var." diyor. Bir de hard disk var (meşhur 5 no.lu harddisk). Şube müdürü kurmay albay da gidip Gölcük Donanma Komutanlığı Kurmay Başkanı Tümamiral Semih Çetin'e söylüyor.

Gölcük Davası'ndan evvel, Balyoz Davası'ndan dolayı Donanma Komutanlığındaki bir kısım personeli tutuklamışlar ve onlardan bazılarını serbest bırakmışlardı. Semih Çetin de ilk grupta gözaltına alınıp bırakılan subaylardandı. Semih Çetin de "Ya şimdilik dursun. Tutup evrakları yok etmeye kalkarsak, evrakları imha ediyorlar diye laf çıkar. Onun için bırakın dursun, daha sonra bakarız." demiş. Bakmamışlar, evraklar orada öylece kalmış. Ne zamana kadar? 6 Aralık 2010 tarihine kadar. 6 Aralık sabahı, Özel Yetkili Cumhuriyet Savcısı Fikret Seçen'e bütün bunları anlatan bir elektronik posta ihbarı gönderiliyor. Fikret Seçen, e-postayı aldıktan sonra "ben geliyorum" diyerek, arama

yapmak için Gölcük Donanma Üs Komutanlığına geliyor. O zamana kadar kimsenin aklına bir şey gelmiyor. İhbar mektubunda evrakların tabanında altında olduğu, tabanın çekerek çıkartılacağı detaylı bir şekilde yazılmış. Fikret Seçen, e-postada tarif edilen yere geldiğinde evrakları ve hard diski eliyle koymuş gibi buluyor. Bunu belli ki orada 5 no.lu hard diskin olduğunu bilen biri yaptı. Hard diski oradan aldı, içerisine bilgileri yerleştirip tekrar oraya koyan birileri daha sonra ihbar mail'ini attı. Sonradan yapılan bilirkişi incelemesinde, hard diske yaklaşık 200 kere yeni veriler girilmiş.

Hasan Iğsız'ın Kara Kuvvetleri Komutanı Olmasını Erdoğan İstemedi

Görevini ihmal eden kim?

O hard diski oraya koyan komutan, görevini ihmal etmiştir. Oraya koyduğu zaman hard diskin Emniyette olması gerekiyordu. Gece nöbette birinin alıp içine veriler yükleyebileceğini düşünmeliydi. Sonuçta gece bir subay veya astsubay nöbete kalıyor. Onlardan biri alır, dışarı götürür, hard diski istediği gibi formatlar ve getirip oraya koyabilir.

Bu olaydan önce de YAŞ toplantısı öncesinde 1 Ağustos 2010'da İnternet Andıcı olayı çıkmıştı. Andıcın çıkmasının nedeni neydi? Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, Hasan Iğsız'ın Kara Kuvvetleri komutanı olmasını istiyordu. Hükûmet de Hasan Iğsız'ın Kara Kuvvetleri komutanı olmasına karşıydı. Gerekçesi de Hasan Iğsız'ın 3 Ekim 2008 tarihinde Aktütün Karakolu'na yapılan saldırı sonrasında basına yaptığı açıklamada 5 karakolun taşınması için başlatılan çalışmaların mali yetersizlik yüzünden geciktiğini söylemesi idi. Bu süreçte İnternet Andıcı ile ilgili daha önce haberler çıkmıştı ama hiçbir işlem yapılmamıştı. YAŞ'ta yaşanan bu uzlaşmazlık üzerine, toplantının ikinci günü birden Özel Yetkili Cumhuriyet Savcısı Zekeriya Öz harekete geçti ve ifade almak için bizi mahkemeye çağırdı. Andıç evrakında parafı olan bütün komutanlar ifade vermeye çağrıldı. O zaman Hasan Iğsız Genelkurmay Başkanlığı ikinci başkanı, ben de Genelkur-

may Başkanlığı İstihbarat Dairesi başkanıydım. İfadeye çağrılınca Hasan Iğsız otomatik olarak kuvvet komutanlığından düştü. Cemaat'in ilk hamlesi amacına ulaştı. Bu, tabii hükûmetin de işine geldi.

Keşke İlker Paşa, Hasan Iğsız'ın Kara Kuvvetleri komutanı olması konusunda bu kadar ısrarcı davranmasaydı. Bu kadar ısrar etmesi manasızdı. Çünkü atama millî savunma bakanı, başbakan ve cumhurbaşkanının imzaları olmak üzere üçlü kararname ile yapılıyor. Genelkurmay başkanının bu atamada sadece önerme yetkisi var. Başbakan ve cumhurbaşkanı istemediği sürece yapacağın bir şey yok. Adamın kafasına silah dayayıp imzalatacak hâliniz yok.

O yıl şûranın birinci günü görüşmeler tıkandı. İlker Paşa'nın Hasan Iğsız ısrarından dolayı başbakan şûrayı terk edip gitti. Onun üzerine Zekeriya Öz'ün kumpası ortaya çıktı. O zaman Kamu Güvenliği Müsteşarlığı yeni kurulmuştu. Ben de Müsteşar Muammer Güler'i tebrik etmek için ziyarete gitmiştim. Dönüşte YAŞ'ta olanları öğrenmiştim.

Zekeriya Öz'ün 2010 Ağustos'undaki ifade çağrısına uymadık. Adamların niyetinin başka olduğu çıkan haberlerden ve ifadeye çağırma zamanlamasından belliydi. Gittiğimiz anda adamların bizi tutuklamak isteyecekleri anlaşılıyordu.

YAŞ toplantısı bitti, atama işlemi hükûmetin istediği gibi tamamlandı. İnternet Andıcı olayı bir köşede duruyor tabii. Yine 2010 yılı sonu veya 2011 yılı başında Fikret Seçen ile görüşmek üzere Beşiktaş'ta adliyeye gittim. Fikret Seçen ile bazen dışarıda buluşuyorduk, bazen yanına gidiyordum. Neden görüşüyorduk? O dönemde Türkiye'nin değişik yerlerinden sık sık mühimmat çıkıyordu. Bir yerden bir ihbar yapılıyor. Mahiyeti nedir? Kim yapmıştır? Bu konuları görüşmek gerekiyordu.

Beşiktaş Adliyesinde Fikret Seçen ile Zekeriya Öz aynı odayı paylaşıyorlardı. Fikret Seçen'in yanından ayrılmama az bir zaman kala Zekeriya Öz, "Komutanım gelmişken ifadenizi alabilir miyiz?" dedi. Fikret Seçen, "Paşam başka bir konuyu görüşmek üzere gelmişti. Üstelik yanında avukat da yok. Niye alacaksın ifadesini?" diye sordu. Zekeriya Öz, "Avukata gerek yok. Gelmişken

iki satır alalım ifadesini." diyerek üst perdeden konuştuğu için ben de korkaklık olmasın diye "İfade veririm, sorun değil." dedim. Aslında benim için bir ifade alma hazırlığı yapmamıştı ama genel anlamda çok hazırlıklıydı. 60-70 tane soru hazırlanmıştı. O soruların bir kısmını atlayarak bana uygun bir şeyler sordu. Dursun Çiçek'in çalıştığı Deniz Kuvvetleri Komutanlığındaki Bilgi Destek Şubesinin yapmış olduğu yayınların MGK'nın tavsiyesiyle yapıldığı ve bu konuda 2006 yılında Başbakanlık müsteşarı olarak Ömer Dinçer'in ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın bir genelgesi olduğunu ve o kapsamda İnternet Andıcı yaptığımızı söyledim. Bu konuda o tarihe kadar yayımlanmış 14 tane genelge vardı. Bunları oradaki ifademde anlattım. Hatta bunları daha evvel de biz kendisine yazmıştık.

Benim Zekeriya Öz'e verdiğim ifadeden sonra, Başbakanlık yürürlükteki bütün genelgeleri kaldırdı. Başbakanlık Takip Kurulu da kaldırıldı.

15 Haziran 2011'de andıç konusu yeniden gündeme geldi. O tarihte İnternet Andıcı evrakında parafı bulunan bütün komutanlar Beşiktaş Adliyesine ifadeye çağrıldı. Tabii bu arada Zekeriya Öz ve Fikret Seçen başsavcı yardımcısı oldu. Bizim davalara da Cihan Kansız bakmaya başladı.

Temmuz ayında iddianame hazırlandı ve hakkımızda yakalama kararı çıktı. O sene benim terfi senemdi. Orgeneralliğe terfi edecektim. Hatta 2010 yılında orgeneral olacaktım ama farklı nedenlerle bir yıl terfi etmem gecikmişti. O yıl orgeneral olsaydım daha sonra Kara Kuvvetleri komutanı ve ondan sonra da Genelkurmay başkanı olabilirdim. O zaman Genelkurmay başkanı olabilecek generaller olarak sırasıyla şu andaki Genelkurmay başkanımız Necdet Özel, Bekir Kalyoncu ve ben vardım.

2010 yılında sıram geldiği hâlde terfi etmememin nedeni, önümün kapalı olması idi. O zaman hem Genelkurmay başkanımız İlker Paşa hem de yeni Genelkurmay başkanımız Işık Koşaner Paşa YAŞ toplantısının ikinci günü akşamı beni çağırıp 2010 yılında terfi edersem önümün kapalı olması nedeniyle kuvvet komutanı olamayacağımı, o nedenle terfimi 2011 yılına kadar bekleteceklerini söylemişlerdi.

Terfi sırasını, Genelkurmayı takip eden herkes bilir mi?

Bilir. Genelkurmay başkanı olmak siyasi bir karardır. Cumhurbaşkanının, başbakanın elinde olan bir karardır. Teamüllere göre benim Genelkurmay başkanı olma ihtimalim vardı. En kötü ihtimalle kuvvet komutanı olurdum.

Askerlikte isteme diye bir şey olmaz. Sevmesen bile, istemesen bile komutanın dediğini yapmak zorundasın. Öyle yetiştiriliyoruz. Fikrini kabul ettiremiyorsan komutana, komutanın dediğine "emredersiniz" demek durumundasınız. Öyle olmazsa kargaşa çıkar.

Bütün bu işler olurken bir taraftan da görevinize devam ediyorsunuz. Dörtlü istihbarat toplantıları yapıyorsunuz. Emniyetten istediğiniz şeyler ise hep sürüncemede kalıyor. Bu arada Başbakanlık Müsteşarlığı da artık Takip Kurulu toplantılarını sonlandırıyor.

O zaman Emniyet bilgi göndermiyordu. 2009'dan itibaren MİT'ten de bilgi gelmemeye başladı. O tarihte Fethullah Gülen konusunu dokümanlarından tamamen çıkardılar. Daha önceki dokümanlarında dinî cemaat ve tarikatlarla ilgili ayrı bir bölüm vardı. Orada Fethullah Gülen grubu ayrı bir doküman olarak gelirdi. Ama o bölüm daha sonraki toplantılarda çıktı.

YEŞİL KUŞAK PROJESİ VE CEMAAT'İN POLİSTEKİ YAPILANMASI

Dönemi tanımlamaya yardımcı olacak bir husus, dönemin istihbarat başkanlarının biliniyor olmasıdır. Aynı dönemin emniyet genel müdürlerini kimse bilmiyor. İstihbaratçıların öne çıkmasının nedeni, yaptıkları iş midir? Yoksa Cemaat onları cilaladığı için midir?

Yaptıkları işten dolayı öne çıkmışlardır. Emniyet genel müdürleri, polis teşkilatının başı olarak görülmelerine rağmen, teşkilatın başı değillerdir. Bazı emniyet müdürleriyle başbakan ve içişleri bakanı doğrudan görüşür. Onların görüşmesinden emniyet genel müdürünün haberi bile olmaz. İstihbarat dairesi de Türkiye'deki 81 ilin istihbarat şubesi ile temastaydı. Emniyet genel müdürünün ve il emniyet müdürünün de onların bu görüşmesinden haberi olmaz. Emniyet genel müdürlüğü, siyasallaştırılarak etkisiz bir makam hâline getirilmiş. Emniyet genel müdürleri çok kez birçok olaydan sonradan haberdar oluyor. İl emniyet müdürüne başbakan, içişleri bakanı doğrudan şifahi talimat veriyor. Onlarda askerdeki gibi hiyerarşik bir iletişim yok.

İstihbarat başkanlarının son dönemde öne çıkmalarının nedeni, kazandıkları eğitimdir. Onlar bu etkinliği nasıl kazandılar? Aldıkları eğitim ve kullandıkları cihazlarla.

90'lı yıllarda Fethullah Gülen, Latif Erdoğan'ı dinletiyor. Dinlediklerinden bazı notları Latif Erdoğan'a söylediğinde o, bunu Fethullah Gülen'in hikmetine veriyor. Fethullah Gülen, 90'larda Emniyet İstihbarata nasıl nüfuz etmiş.

Aslında bu iş 80'lerde başlamış. Zübeyir Kındıra'nın yazdığı "Fethullah Copları" ve İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şubesi eski müdürü Adil Serdar Saçan'ın anılarını okursanız Fethullah Gülen'in 80'lerde bu işe başladığını görürsünüz. Adil Serdar Saçan, Cemaatçi olmadığı için Ergenekon torbasına atılmıştır. Bu kişiler 80'lerde Polis Akademisinde okumuşlar. Arkadaşlarının o dönemde nasıl devşirildiklerini biliyorlar.

1980 İhtilali olduğunda Polis Akademisinin başına emekli bir general getirilmişti. O olaylara yüzeysel bakmış. Atatürk'e sövdü mü? Atatürk posteri astı mı? Asıl alttan alta Cemaat'in poliste örgütlenmesi var. O dönemde komünizmin yayılma tehdidine karşı Amerika'nın geliştirdiği Yeşil Kuşak Projesi vardı. 12 Eylül'den sonra bu konuya çok daha fazla önem veriliyor. Bu nedenle 12 Eylül'de Türk-İslam sentezinin önü açıldı. Harp Akademilerinde bile o dönemde oradaki hocaların bir kısmı bu anlayışta insanlardı. Bu bakış açısı, Fethullah Gülen ve onun gibi düşünen cemaatlerin önünü açtı. Devlet o zaman sosyalist ve milliyetçi hareketlerin elini kolunu bağlamıştı.

12 Eylül Hangi Felsefeye Hizmet Etti?

Cemaat'in İslamcı örgütlere yaptığı hamlelere baktığımız zaman, Fethullah Gülen örgütü birkaç hamle ile diğer bütün İslami hareketleri devşirdi, eritti ve sindirdi. Dolayısıyla 12 Eylül Darbesi'nde Amerika'nın tesirini de göz önüne aldığımızda Cemaat yapılanmasının onlarla paralel yürüdüğünü söyleyebiliriz.

Sadece Amerikalılarla değil, 12 Eylül Darbesi'ni yapanlarla paralel yürüyen bir hareket. 12 Eylül yönetimi de daha dindar ve milliyetçi bir nesil yetişsin gibi bir havaya girdi. Sosyal konularda bazı sonuçları garanti etmek mümkün değildir. Siz bir işe başlarsınız, sonuçları beklediğinizden çok farklı olur. Sosyoloji bilmi-

yorsanız, sosyal konularda yapacağınız düzenlemelerin şaşırtıcı sonuçlar doğuracağının öngöremezsiniz. Toplum bir dengedir. Komünisti, faşisti, solcusu, sağcısı, laiki, İslamcısı, Kemalisti, Alevi'si, Sünni'si... 12 Eylül öncesinde bunların hepsi bir denge içinde yaşıyordu. 12 Eylül Darbesi toplumun bu dengesini bozdu. Sağcı solcu bütün gençliğimizi apolitize etti. İdeolojisiz kalan gençlik de Cemaat'e doğru yönlenmeye başladı. Cemaat'in yükselmesinde 12 Eylül'ün çok büyük etkisi var. Cemaat o zaman masum çocuklar örgütüydü. 12 Eylül'ü yapanlar, onlardan istifade ettiler.

12 Eylül'ün Türkiye'nin sosyal dengelerini bozduğunu söylüyorsunuz. Doğal olarak siyasal dengeler de bozuldu. Bunlar, 12 Eylül'ün istediği sonuçlar mıydı? Yoksa 12 Eylül'ün başka nedeni de var mıydı?

12 Eylül'ün nedeni olarak Türkiye'deki anarşi ortamını sona erdirmek gösterildi. Ama Türkiye 24 Ocak 1980'de aldığı kararlarla liberal ekonomik sisteme eklenmek istiyordu. 12 Eylül İhtilali ile Türkiye neo-liberal ekonomiye eklemlendi. Normal şartlarda Türkiye'nin Batı ekonomi sistemine eklemlenmesi çok zordu. 12 Eylül öncesinde şartlar tırmandırıldı ve bir darbe yaptırıldı. Sonuçlarına baktığınız zaman grev dâhil her türlü hak kaldırıldı. Bütün gençlik apolitize edildi. Böylece 24 Ocak Kararları'nın uygulanması için uygun ortam yaratıldı ve kararlar tereyağından kıl çeker gibi uygulandı.

12 Eylül'ün toplumun Cemaat'e kaymasına neden olduğunu söylediniz. Burada bir çelişki yok mu? Çünkü aynı askerler daha sonra Cemaat'i tehdit olarak algılamaya başladı ve Silahlı Kuvvetlerde bu örgüte karşı bir hassasiyet geliştirildi. Bu çelişki değil mi?

Bir çelişki değil. Çünkü Silahlı Kuvvetler zaman içinde bu örgütün kendi içine nüfuz ettiğini gördü. Silahlı Kuvvetlerden subay ve astsubayları devşirdiklerini fark etti, ayrıca dışarıda devşirdikleri insanları da Silahlı Kuvvetlere sokmaya çalıştıkları görüldü. Bu bir ülke için çok büyük bir tehdit. Silahlı Kuvvetlerin içine sokulan insanların yarın kimin emriyle nasıl hareket edeceklerini

bilemezsiniz. Silahlı Kuvvetlere giren insanların, kendi komutanlarının emir komutasında olması lazım. Silahlı Kuvvetler dışında başka bir hiyerarşiye tabi olurlarsa devlet Silahlı Kuvvetlerini kullanamaz. Silahlı Kuvvetler de kendi komutanlarını kullanamaz. Bu disiplin anlayışı, Cemaat'in Silahlı Kuvvetlere sızmasıyla yavaş yavaş elden çıkmaya başladı. Biz bunu zaman içinde gördük ve tedbir almaya başladık. Aldığımız tedbirlerin amacı Cemaat mensubu insanların Silahlı Kuvvetlere girmemesini sağlamaktı. Ama görüldü ki bu konuda çok da başarılı olamamışız. Nedenlerinden biri Cemaat'in toplumdaki karşılığının pozitifleşmesidir. Bu durum bileşik kaplar teorisine benzer. Ne kadar kontrol altında tutmaya çalışsak da bir bölümünde başarılı olamamışız. Çünkü bir sürü evrakımız bu süreçte dışarı çıktı. Devlet sırrı dediğimiz bilgilerimiz dışarı çıktı. Cemaat'i tehdit olarak görmemizin nedeni bu. TSK'nın iç yapısını bozmak ve emir-komuta zincirini dağıtmak istediler.

CEMAAT NASIL BÜYÜDÜ?

Taraftar veya muhalif kim olursa olsun, sözünü Türkiye'ye söyleyen insanların başka ülkelerde faaliyet göstermelerine taraftar olmak mümkün değil... Bu ülkenin insanı, bu ülkede kalmalıdır. Sanatçılarımız, siyasetçilerimiz bu ülkede ölmeliler. Başka ülkelere giden insanlar, ister istemez o ülkelerin istihbarat örgütleri tarafından kullanılıyor.

Türkiye'nin en büyük hatalarından biri Öcalan'ın 12 Eylül 1980'den sonra Bekaa Vadisi'ne kaçmasına göz yumulmasıdır. Öcalan o zaman Türkiye'de kalsaydı çok daha farklı olabilirdi. Yurt dışına kaçmasaydı başkaları tarafından kullanılmasının önüne geçmiş olabilirdik. Çünkü Bekaa Vadisi'ne gittiği andan itibaren Suriye ve başka ülkeler tarafından kullanıldı.

Aynı şekilde Fethullah Gülen'in yurt dışına çıkışı önlenmeliydi ve Türkiye'de kalmalıydı. Dönemin başbakanının, yurt dışına gitmesi yönünde teşvik ettiği söyleniyor ama bana göre yanlış yapıldı. Başbakan merhum Ecevit'ti. Kendisine çok saygım var. Ama Fethullah Gülen'in yurt dışına gidişini engellemesini isterdim. O hasta hâliyle neler yaptığını biliyorum. Çok büyük metanet gösterdi. Öcalan'ın Türkiye'ye neden teslim edildiğini değerlendirememesini çok yadırgadım.

Fethullah Gülen Türkiye'de kalsaydı Amerika onu kolay kullanamazdı. Türkiye bunları iyi hesaplamalıydı. Önümüzde Abdullah Öcalan örneği vardı. Amerika Öcalan'ı verip, Gülen'i almış mıdır bilmiyorum ama Amerika gibi büyük devletler her zaman ellerinde bir rehin bulundururlar. Aynı şeyleri Osmanlı Devleti de yapmıştır.

Fethullah Gülen, Türkiye'den ayrılmasaydı, Amerika'daki gibi tehdit olarak görür müydük?

Görmeyebilirdik. Türkiye onu kontrol altında tutardı ve o da daha dikkatli hareket ederdi. Bu tip insanları sürgüne göndermek veya yurt dışına gitmesine sebep olmak yanlış bir şey. Dışarı gittikleri zaman başkasının kontrolüne geçiyorlar.

Abdullah Öcalan da Türkiye'de kalabilseydi, ne Suriye'nin ne de Amerika'nın kontrolüne girerdi.

Türkiye bu konularda çok özensiz. Nazım Hikmet, Ahmet Kaya, Behice Boran ve daha nice insan yurt dışında öldüler. Burada yaşamasına fırsat vermediğiniz insanlara dönüp bir de hain diyoruz.

Nedenini bilemediğim bir korku kültürümüz var. Bu korkuyu yenmemiz gerekiyor. İçimizden çıkmış ama bizden farklı düşünen insanların söylemlerinden korkuyoruz. Aslında korkmamamız, ona karşı fikir geliştirmemiz gerekiyor. Ne oldu? 12 Eylül'de bir sürü insan yurt dışına çıktı. Yurt dışında bizim aleyhimize lobi faaliyeti yürüten dünya kadar grup oluştu. Yurt dışına çıkan insanlar, oralarda çok daha sert muhalefet geliştirmeye başladılar. Fikirlere tahammüllü olmalıyız ve insanları yurt dışında yaşamaya mecbur etmemeliyiz. Sürgün kültürü, belki de Osmanlı'dan bize geçen kötü siyasi kültürlerden bir tanesi. Günümüzde devam ediyor olması yanlış bir şey. Amerika'da sürgün diye bir kavram olduğunu zannetmiyorum. Ama Amerikan menfaatlerine aykırı bir şey yaptığınız zaman herhangi bir karşılık bulma imkânınız zorlaşıyor.

Bu durumda Fethullah Gülen Amerikan menfaatlerine halel getirmiyor.

Şu anda getirmiyor. Bence Fethullah Gülen şu anda rehin orada. Eski imparatorluklar nasıl kendi menfaatlerini korumak

için diğer ülkelerin prenslerini başkentlerinde rehin tutuyorlarsa Amerika da bu tip insanları ülkesinde rehin olarak tutuyor.

Ecevit Romantik Bir Devlet Adamıydı

Abdullah Öcalan denince aklımıza gelen isimlerden biri merhum Bülent Ecevit'tir. Malum, Amerika'nın Öcalan'ı neden Türkiye'ye teslim ettiğini anlamadığını söylemişti. Rahmetli Ecevit aynı zamanda Fethullah Gülen'e siyasi himaye sağlayan liderlerdendi. Onun yurt dışına çıkışında da Ecevit'in teşvikinin olduğu söyleniyor. Sizce Ecevit nasıl bir devlet adamıydı?

Devlet adamlığı konusunda Ecevit'in romantik bir yanı vardı. 1991-1992 yılında Azerbaycan bağımsızlığını kazandığında, orada bir iktidar savaşı ortaya çıktı. O dönemde Ebulfez Elçibey, Halk Cephesi başkanı olarak Azerbaycan Devleti'nin ilk cumhurbaşkanı oldu. Elçibey şair bir insandı ve ülke yönetimini bilmiyordu. Şair olmak, tarihçi olmak, ideolog olmak ile bir ülkenin lideri olmak çok farklı bir şey. Onun döneminde Suret Hüseynov diye bir general darbe yapmaya kalktı. Çıkan siyasi kriz sebebiyle Azerbaycan iç sorunlarıyla uğraşırken Ermenistan Devleti, Yukarı Karabağ'ı ve Azerbaycan topraklarının yüzde 20'sini oluşturan 7 reyonunu işgal etti. 1 milyondan fazla insan evsiz kaldı. Daha sonra Aliyev yönetime geldi. Ülkeyi yeniden toparladı. Bazıları Aliyev'e kızabilir ama sonuçta birilerinin devleti toparlaması lazımdı.

Ergenekon Senaryosu Gülen'in Amerika'ya Gidişinden Sonra Yazıldı

Gülen hareketini değerlendirirken, devleti ele geçirmek istediklerinden emin olduğunuzu ifade ettiniz.

Ama kimin adına ele geçireceklerdi bilemiyorum. Devleti ele geçirdikleri zaman ne yapmak isteyeceklerini de bilemiyorum. Bir yerde Gülen hareketi için "millî bir hareket" diye yazdıklarını okumuştum. Ben Gülen hareketinin millî ve milliyetçi bir hareket olduğunu sanmıyorum.

Cemaat'in önemli bir sermaye ve medya gücü var. Muhalefetteki partilerle iş birliği yapıyor. Amerika ile iş birliği yapıyor. İsrail ile iş birliği yapıyor. Bunlar bu iş birliğini reddetmiyorlar. Sizin albaylığınız döneminde gördüğünüz örgüt de böylesine entegre miydi?

Örgütün devleti ele geçirmek istediğini biliyorduk ama bu kadar entegre bir yapıda değillerdi. Örgüt özellikle 2002'den sonra çok hızlı büyüdü. Afrika'da, Orta Asya'da ve dünyanın başka bölgelerinde açtıkları okullarda, o ülkelerin üst düzey yöneticilerinin çocuklarını eğittiler. Bu arada iş adamlarına o ülkelerde ticaret yapma imkânı sağladılar. İş adamları yaptıkları işin karşılığında Cemaat'e bir bedel ödediler. Cemaat zaman içinde çok büyüdü. İş dünyasında örgütlendiler. Elde ettikleri gelirlerin bir kısmını büyük oranda Cemaat'e aktardılar. Zaten Cemaat'in dediğimiz mallar, genellikle birilerinin üzerindedir.

Siz araştırmalarınız sırasında Cemaat yapılanmasına ilişkin bir şema çıkardınız mı?

MİT'ten aldığımız bilgilerle bir yönetim şeması çıkardık.

Türk kamuoyunun Ergenekon Davası'yla tanıştığı Tuncay Güney diye bir kişi var. Bu kişi Cemaat'in kilit isimlerinden mi?

Tuncay Güney, Cemaat'in kilit isimlerinden değil. Sadece Cemaat'in kullandığı kişilerden biri. Tuncay Güney büyük ihtimalle polisin haber kaynaklarındandı. Polis vasıtasıyla bulunmuş ve kullanılmış bir adam.

İnsan istihbaratında, bir haber kaynağını, ya para vererek ya tehdit ederek ya da şantaj yaparak kullanırsınız. Büyük ihtimalle Tuncay Güney'e bunlardan biri yapıldı. Hapse girme tehlikesi olabilirdi. Yurt dışına kaçtı veya kaçırıldı.

TSK'da Astın Üste Emir Verdiği Bir Yapılanma Yoktur

Bir dönem de Fethullah Gülen'in sekreterliğini yapmış bir kişi.

Olmuştur, getirmişlerdir, yapmıştır. Belki Cemaat'in bir ele-

manı olabilir. Ama sonuç olarak polisin haber kaynağı olduğu kesin. Çünkü Veli Küçük'ün yanında da çalışmış. Gitmediği yer yok. Her yere gitmiş. Bizi ilgilendirmez ama bu kişinin cinsel tercihi de belli. Motor şase numarası değiştirilen change arabayı Veli Küçük'e kullanması için teklif etmiş bir kişi. O araçtan dolayı başı belaya girmiş ve gözaltına alınmış.

Bazı insanları polis takip eder ve kullanır. Zaten başka türlü bir insanı kullanamazsınız. Cemaat bu kişiyi kullandığını zanneder ama daha çok polis kullanıyor. Çünkü polisteki insanlar da Cemaat mensupları.

Polis bu kişiyi sorgularken kameraya kaydediyor. Ondan aldığı bilgilerle bir Ergenekon şeması çıkartıyor ve Sabri Uzun'a sunuyor. Sabri Uzun "Böyle saçma örgüt şeması mı olur!" diyerek reddediyor.

Ergenekon senaryosu, 1999 yılında Fethullah Gülen'in Amerika'ya gidişi ile başlıyor. Tuncay Güney, basit bir suçtan ifadesi alınmak üzere 2001 yılında İstanbul Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şubeye getiriliyor. Orada yapılan sorgulama tutanaklarından çıkardıklarını Sabri Uzun'a getiriyorlar. Sabri Uzun, o şemaya bir kişinin uydurmaları gözüyle bakıyor. Daha sonra bu kişiyi Adil Serdar Saçan da sorguluyor. Arkasından Sabri Uzun'un itibar etmediği 6 CD, bir mektup ile MİT'e gönderiliyor. CD'leri daha sonra ben de gördüm. Orada sadece polisin resmî sorgu kamerası yok, bir de ortamı kaydeden başka bir kamera var. Ama kaydı kimin aldığı bilinmiyor. Sorgulamada Tuncay Güney'e olay ve isim söyletiyorlar. O kayıtlar "memleketini seven bir polis memuru" notuyla isimsiz bir şekilde MİT'e gönderiliyor. Şenkal Atasagun'un müsteşarlığı döneminde MİT, gönderilen CD'deki ifadelerden yaklaşık 150 sayfalık bir Ergenekon örgütü raporu çıkartıyor. MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun, hazırladıkları bu raporu, 2003 yılında getirip Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'e veriyor. İki ay sonra da Başbakan Gül'e götürüyor. Konuyla ilgili olarak daha sonra Abdullah Gül de "Benim de haberim var." diye demeç vermişti. Ama verilen bu ifadeyle ilgili bir işlem yapılmıyor.

Genelkurmay Karargâhı Ergenekon ve Tuncay Güney Raporlarını Kaybediyor

Bu rapor Genelkurmay başkanından bizim istihbarat başkanlığına gelmiş. Ama rapor esrarengiz bir şekilde kayboluyor. Çünkü ben bu konu gündeme geldiğinde o zamanki müsteşar yardımcısı Afet Güneş'i aradığımda, bana böyle bir raporu Genelkurmaya da gönderdiklerini söyledi. MİT, raporu kime gönderdiklerinin notunu alır. Ben raporu tekrar istedim. Onlar tekrar gönderdiler. Raporun üzerine, "Bu konuda bilgi sahibi olmak amacıyla benim isteğim üzerine, MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş tarafından gönderilmiştir." diye not düşmüşlerdi. Sonradan benim getirttiğim özet rapor şu anda Genelkurmay İstihbarat arşivinde duruyor.

Şimdi bu raporun hazırlandığı yılları hatırlayacak olursak, 1 Mart 2003'te tezkere reddedilmiş ve Silahlı Kuvvetler Amerika tarafından hedef alınmış. Mayıs veya Haziran ayında Silahlı Kuvvetlerde Ergenekon yapılanması olduğuna dair böyle bir rapor gönderiliyor.

MİT bu işe nasıl alet oluyor? MİT kendine gelen her evrakın doğruluğunu araştırmadan göndermek durumunda mıdır?

Şemaya baktığımız zaman başta bir korgeneral var, onun altında orgeneraller, gazeteciler, bürokratlar sıralanmış. Böyle saçma sapan bir şemaydı Ergenekon terör örgütü dedikleri. Şemaya konulan insanlar arasında hâlen görevde olanlar ile emekli olanlar da vardı.

TSK'da bırakın bir korgeneralin, orgeneralin başına geçmesini, benden önce Harp Okulundan mezun olan bir subay bile ben general olduğum zaman benim altımda çalışmayı kabul etmez. Silahlı Kuvvetlerde astın üste emir verdiği bir çalışma sistemi yoktur. Bunu bizde sadece tarikatlara ve cemaatlere girenler yapıyor.

Normalde Genelkurmay Karargâhında bu rapor incelendiği zaman hesap sorulması lazımdı. Çünkü kendi komutanlarıyla, subaylarıyla ilgili orada bir sürü suçlama vardı. Rapora Ergenekon suçlamasıyla ilgili bir sürü analizler koymuşlar. Bu iddialara deli saçması demek başka bir şey, soruşturma yapmak başka bir şeydir. Soruşturma yapılması lazımdı. Eğer oradaki iddialar yanlışsa gönderenden hesap sorulması lazımdı.

Bunu ne Genelkurmay ne de Başbakanlık yapmış. Hükûmet o zaman göreve yeni gelmişti. 28 Şubat'tan dolayı da Silahlı Kuvvetlerle ilgili çekinceleri de vardı. O nedenle hükûmetin bir soruşturma yapmamasını anlıyorum. Ama en azından Genelkurmay Başkanlığının bir soruşturma yapması lazımdı.

Bu olaydan üç yıl sonra, 2006 yılında bu sefer bu raporun özeti gönderiliyor.

Ne zaman gönderiliyor?

9 Kasım 2005'teki Şemdinli olayı ve 17 Mayıs 2006'daki Danıştay cinayetinden sonra gönderiliyor.

Nasıl gönderiliyor?

Önce Başbakanlığa, bir ay sonra da Genelkurmay İstihbarat Başkanlığına gönderiliyor. Gönderilen rapor, 2003 yılındaki raporun özetinden ibaret.

Özette ne var?

Ergenekon örgütü şeması. Bir önceki şemanın aynısı.

Daha sonra mahkeme 2003 yılında bize gönderilen raporu istedi. Ben de 2006 yılında gönderilen özet rapordan fotokopi çektirip üzerine "aslı gibidir" mührü basarak gönderdim. Çünkü 2003 yılında bize gönderilen rapor kaybolmuştu! MİT'in gönderdiği raporun altında "Bunlar hukuki bir delil olarak kullanılamaz." yazıyordu. Ama başka delillerle desteklenirse bu rapor üzerinde çalışılabilirdi. Böyle bir şey de yapılmamış.

Peki sonra ne oldu?

2007 yılına kadar bir şey olmadı. Ama bir hazırlık yapıldığı belliydi. Bir taraftan Başbakanlık, bir taraftan Genelkurmay Karargâhı bu işe hazırlanmış. Ama hem Başbakanlık hem de Genelkurmay Karargâhı zamanında soruşturma açıp bu işin aslını araştırmış olsalardı, gafil avlanılmayacaktı.

Raporda CD'nin dışında MİT'ten yapılan ilaveler de vardı. Bu konuyla ilgili MİT sorgulanmadı. Şenkal Atasagun'a bunlar sorulmadı.

Bilindiği üzere Şenkal Atasagun, ilk defa MİT'in içinden biri

olarak MİT müsteşarı olmuştur. O dönemde hükûmetle iyi geçinmeyi hedeflemiş olabilir. Böylece MİT Müsteşarlığındaki görev süresini uzatmak istemiş olabilir. Çünkü yaş haddinden sonra MİT müsteşarının görev süresi 6 aylık sürelerle uzatılabiliyor veya Şenkal Bey'i, MİT içinde Cemaat'le bağlantılı olan kişiler de yönlendirmiş olabilir. Ama MİT'in Tuncay Güney ve Ergenekon şeması konusunda kandırıldığı ayan beyan ortada.

O zaman 2001'den önce de MİT içinde Cemaat'in bir nüvesi vardı.

Vardı. Çünkü ben 2006'da kolordu komutanı oldum. O zaman MİT'in bölgedeki adamlarıyla görüştüğümde bazılarının Cemaat'in adamları olduğu söyleniyordu.

Ülke Uzun Süre Uyumuş ve Uyutulmuş

Cemaat MİT'te, Emniyette, Genelkurmayda, yargıda her yerde var. Korku filminde olabilecek senaryolardan söz ediliyor. Sanki ülke bir uçurumun kıyısından dönmüş gibi.

Maalesef... Ülke uzun süre uyumuş ve uyutulmuş. Ülke bu konularda kendi savunma reflekslerini gösterememiş. Bunun en büyük nedeni, Cemaat'in din maskesiyle hareket etmesi. Çünkü Türkiye'de din konusunda, İslam konusunda insanlar çok bilgili değiller. Pek çok insan iki üç dua biliyor, Kur'an okunduğu zaman ağlıyor, hisleniyor... Onların bu yetersizlikleri bu tip kişilerin yayılmasında etkili oldu. Bizim insanımız, saftır, temizdir. Din konusu söz konusu olduğunda çok çabuk kandırılıyor. Cemaat bu hassas duyguları kendi amaçları için çok iyi kullandı ve istismar etti. Bu duyguları kullanarak sızmadıkları yer yok.

Çocuğunuzu askerî okula gönderiyorsunuz, orada çocuğa kanca atıyorlar. Adam, "Ben çocuğumu okula gönderdim, dört sene Kulesi Askeri Lisesinde, dört sene de Harp Okulunda olmak üzere 8 sene okudu. Bir sene de Piyade Okulunda okudu 9 sene. Ondan sonra sen bana diyorsun ki senin çocuğun Fethullahçı. Ben mi gönderdim Fethullahçıların arasına. Ben çocuğu sana

gönderdim. Sen sahip çıkamamışsın bu çocuğa." diyor. Adam haklı. Doğru söylüyor. Sahip çıkamamışız. Niye? Çünkü okula fakültelerden aldığımız öğretmenlerin bir kısmı bu adamlardanmış. O öğretmenler, bu çocukları yönlendirmişler. Çocuklar da küçük yaştan itibaren ışık evlerinde devşirilmiş. Bir kısmı da ortaokuldan itibaren seçilip özellikle yönlendirilmiş. Adamların sızma yöntemleri son derece sinsice.

Fethullahçıların TSK'ya sızma yöntemlerinin aynısı Irak ordusunda vardı. Biliyorsunuz Irak ordusu 2003 yılındaki ABD işgalinde savaşmadı. Hatta bunun başında da Saddam'ın kızlarından birinin eşi Hüseyin Kemal vardı. O kişi de Kesnizani tarikatı[1] de-

---

1) **Kesnizani Tarikatı veya Büyük Bir Örtülü Operasyon**

Türkiye'de tarikat-cemaat-siyaset tartışmaları devam ederken aslında bu görünümün sadece Türkiye ile sınırlı olmadığı anlaşılmaktadır. Bunlardan biri olan Irak'taki Kesnizani tarikatı çok ilgi çekicidir. Kesnizani tarikatı, Kadiriliğin bir kolu olarak gelişmesine rağmen daha sonra büyük bir dönüşüm geçirerek Kadirilikten kopmuştur. Süleymaniye'de Şeyh Abdülkerim Kesnizani tarafından kurulan tarikattaki dönüşüm, oğlu Muhammed Kesnizani'nin ölen babasının yerine geçmesi ile gerçekleşmiştir.

Bağdat İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunu olan Muhammed Kesnizani, tarikat şeyhliğini üstlendikten sonra Kesnizani tarikatı gerek hahamlardan alınan derslerle Yahudi-Kabala geleneğini gerek Cerrahi tarikatının müritlerinin kılıç, şiş vs. şeyleri vücutlarına batırmalarını içeren törenlerini Kesnizani tarikatının bünyesine almıştır. Kesnizani tarikatı Saddam Hüseyin döneminde usul usul çok etkili bir şekilde Irak devlet sistematiğine sızmıştır. Özellikle Saddam Hüseyin'e yakın istihbarat ve ordu istihbaratına sızdığı anlaşılmaktadır. Tarikatın bu aşamada CIA ve MOSSAD ile ilişki kurduğu ileri sürülmektedir. Saddam Hüseyin 2003 başında ordusu ve istihbaratına yapılan bu sızmayı anlamış ise de çok geç kalmıştır. "Aksiyon" dergisinin kurucu isimlerinden olan Gazeteci Ahmet Dinç'in Irak Savaşı'nı anlattığı "Babil'de Amerikan Tangosu: Saddam'ı Deviren Güdümlü Tarikat Kesnizani" adlı Selis Kitaplar Yayınevinin 2004'te yayımladığı kitabının 16-40 sayfalarında Kesnizani tarikatı ve bu tarikatın ABD-Irak Savaşı'nda Irak ordusunun çözülmesine katkıda bulunduğu konusunda bilgi vermektedir. Neden ise bu çok ilginç ve önemli kitap sadece bir baskı yapmış ve bir daha basılmamıştır. Benim de bu tarikat ile ilk karşılaşmam Ahmet Dinç'in kitabını okuyunca oldu.

Kesnizani tarikatı ile ikinci karşılaşmam "Telafer-Bir Türkmen Kentinin Amerikan Ordusu ve Peşmergeler ile Savaşı" adlı kitabımı yazarken oldu. Kesnizani tarikatının Telafer'deki ilk faaliyetleri, 1960'lı yılların sonunda Telafer'in 2 kilometre kuzeyinde olan Faka köyünde kurulan tekkede başlamıştır. 1970'lerde Telafer'de Hasanköy semtinde Abdülkerim Kesnazani'nin Telafer halifesi olarak atanan Dennun Haydar adlı Telaferli biri tekke açmıştır. Özellikle yaşlıların katıldığı tekkeye 1970'lerde genç bir fizik öğrencisi olan Fadıl Karabaş da katılmıştır. 1978'de babası Abdülkerim'in yerine geçen Muhammed Kesnazani, Dennun Haydar'ı tarikattan kovmuştur. Bu aşamada Muhammed Kesnazani, Efendievi aşireti ağası olan Abdulaziz Efendi'ye ve Fadıl Karabaş'a Telafer'de halifeliğini vermiştir.

Tekkesini Hasanköy semtinde El Nahva Caddesi'ndeki evinde kuran Abdulaziz Efendi Telafer'de orta ve yaşlı nesillere hitap ederken, 7 Nisan semtinde cadde başında tekke kuran Fadıl Karabaş ise genç nesillere yönelmiştir. Bu aşamada Abdulaziz Efendi'nin 30, Fadıl Karabaş'ın ise 60 civarında müridi vardır. 1986'da tarikatın Mu-

sul-Telafer genel halifesi Hacı Ahmet Peygamberli adlı zat olurken, tarikat Hasanköy El Nahva Caddesi'nde büyük bir tekke inşa etmiştir. 1986'dan 1990'a kadar tarikat Telafer'de gelişmiştir. Ancak tarikatın zeminini en alt sınıfların mensupları oluşturmaktadır.

1990'lı yıllarda tarikat içinde çıkan ihtilaflardan dolayı Telafer'de çözülmeye geçmiştir. Abdulaziz Efendi tarikattan ayrılmış, Hacı Ahmet Peygamberli ise Şeyh Muhammed Kesnizani tarafından 1993'te tarikattan kovulmuştur. 1993'te ailesi Musul'dan Telafer'e göçen ve bir aşiret ile bağı olmayan Ali Şaban adlı bir zat, Kesnizani tarikatının Telafer'de halifesi olmuştur. 1995'te Fadıl Karabaş da tarikatı terk etmiştir. Böylece 2003 senesine girildiğinde Kesnizani tarikatı, Ali Şaban ve etrafındaki 15 gençten oluşmaktadır.

2002 senesi sonunda Kesnizani tarikatının Telafer temsilcisi Ali Şaban bir pikap satın almış ve silah satın alarak toplamaya başlamıştır. Ali Şaban bu faaliyetlerini yaklaşan Amerikan işgaline karşı direniş ile izah etmiştir. Ancak Kesnizani tarikatına karşı 2003 başında Bağdat'ta tutuklamalar başlayınca Ali Şaban da ortadan kaybolmuştur. Ali Şaban, Nisan 2003'te, elinde Amerikan istihbaratının dağıttığı bir uydu telefon Telafer'e dönmüştür. Ali Şaban, Süleymaniye'de savaş öncesinde istihbarat kursları gördüğünü ve Amerikan ordusuna yardımcı olduklarını anlatmıştır.

Kısa bir süre sonra Ali Şaban, Şeyh Muhammed Kesnizani tarafından kurulan "Tecemmu El Vahde El Vataniye" adlı partinin Telafer temsilcisi olmuştur. Ancak tarikat halifeliği ile parti temsilciliğinin uzlaşmayacağı konusunda tarikat içinde tartışma çıkınca Irak ordusunda füze bataryası komutanı olan Ali Ferhatlı adlı emekli bir albay, Tecemmu El Vahde El Vataniye'nin Telafer temsilcisi olurken Ali Şaban tarikat halifeliği görevinde kalmıştır.

Ancak Ali Ferhatlı iki ay sonra Tecemmu El Vahde El Vataniye'nin Musul temsilciliğine atanmıştır. Yerine ise tarikat ve parti ile ilgisi olmayan ancak Ali Ferhatlı gibi Irak ordusunda füze bataryası komutanı olan emekli bir albay Muhammed Reşit'i getirmiştir.

Kesnizani tarikatının Amerikan işgalinin ilk günlerinde Telafer'deki en önemli hedefi Irak Türkmen Cephesi olmuştur. Irak Türkmen Cephesi'ne sızmaya çalışan Kesnizani tarikatı taraftarları, özellikle Türkiye'den Telafer'e dönen Irak Türkmen Cephesi mensubu Türkmenlere karşı karalama kampanyası başlatmıştır. Kesnizani tarikatı, bu Türkmenlerle ilgili olarak, Barzani'ye "Bunlar MİT'in adamı!" duyurusunda bulunurken, Telafer'de de bu insanlarla ilgili olarak "İsrail ajanı" suçlaması yapmıştır. Kesnizani tarikatının 2014'te özellikle Kerkük'te etkin olduğunu görüyoruz. Cemal Şen ile Irak Millî Türkmen Partisi'nden birlikte çalışıyorlar. Ancak Kesnizani tarikatı ile ilgili sürekli bilgi akışı sağlamak çok zor oluyor. Bundan dolayı bu tarikat ile ilgili yeni bilgiler elde etmek çok zor oluyor. Ancak burada ekte okuyucunun ulaşma imkânı olmadığı Ahmet Dinç'in "Babil'de Amerikan Tangosu: Saddam'ı Deviren Güdümlü Tarikat Kesnizani" adlı kitabının 16-40 sayfaları arasını aktararak, Kesnizani tarikatının kuruluşundan 2004'e kadar olan gelişmesini okuma imkânı vermek istiyorum.

Saddam'ı Deviren Güdümlü Tarikat: Kesnizani

İhtilaller bile yıkamadı fakat bir tarikat çıktı ve...

Babil diyarında iktidarı elinde tutanlara karşı ihtilaller hazırlamak, suikastlar, muhtelif tertipler düzenlemek bin yılların değişmeyen geleneğiydi. Saddam zamanında da bu gelenek değişmemiş. Ona karşı birçok suikast ve devirme teşebbüsü olmuş ancak acımasız diktatör 33 yıllık iktidarı boyunca bunların hepsini atlatıp faillerini de kanla bastırmayı başarmıştı. Fakat Saddam'ın çevresinde 1990'lı yıllardan itibaren başlayan ve 2000'lere girildiğinde hızlanan, öylesine beklemediği ve alışmadığı bir ağ örülmeye başlanmıştı ki...

Irak'ta birçok çarpıcı gerçekle karşılaşmıştık. Ancak bunların hiçbiri bizi, etrafında âdeta bir efsane örülmüş, hakkında ne kadar çok şey bilinirse bilinsin daima flu

bir perdenin arkasında duran gizemli Kesnizani tarikatı hakkında anlatılanlar kadar etkilememiş, ilgilendirmemişti. Aslında Saddam gibi tarihe geçen bir diktatörün, Mezopotamya gibi gizemli, her köşesi mistisizm dolu bir diyarda bu havadan pay almaması biraz zor oldu. Saddam'ın 10 Nisan'da "sır olmasıyla" birlikte işsiz kalan El Muhaberat'ın elemanları, subaylar ve askerler başta Bağdat olmak üzere Irak'ın büyük şehirlerinde işportacılık, taksicilik gibi işler yapmaya başlamış, bir anda düşen toplumsal statülerinin getirdiği şoku yaşıyorlardı.

Sadece Bağdat'ta işportacılık ve taksicilik yapan 70 bin eski asker ve istihbaratçı vardı. Bir bölümü ise özellikle Türkmen asker ve istihbaratçılar Telafer, Kerkük, Musul ve çevre yörelerde bulunan evlerine geri dönmeyi, işsizliğin "tadını" çıkarmayı tercih etmişlerdi. Biraz samimiyet kurduğunuzda, içine düştüğü ezikliğin de etkisiyle, aslında büyük adamlar olduklarını ve birçok şey bildiklerini söyleyerek mukaddimeyi yaptıktan sonra anlatmaya başlıyorlardı.

Artık kaybedecek bir devlet görevi kaygıları kalmadığından yaşadıkları, şahit oldukları hemen her şeyi ifşa ediyorlardı. Anlattıkları birçok çarpıcı Irak gerçeğinden (veya iddiadan) biri de adını ilk kez orada duyduğumuz Kesnizani tarikatı ve bu tarikatın Saddam'ı nasıl "devirdiği" ile ilgiliydi.

Kadiri tarikatının bir koluydu...

Bir bakıma, Saddam'ın kader örgüleri, iktidara tek başına geldiği 1970'lerin bidayetinden itibaren örülmeye/dizilmeye başlanmıştı. Hem kan ve şiddet üzerine kurduğu diktatörlük düzeni hem de onun sonunu getirecek organizasyon aynı anda sürmüştü. Saddam'ın en yakınındakileri kendine "mürit" yapan bu tarikat, diktatörün her hareketini ve işini anbean tarikat şeyhinin oğlu Nehru'ya ulaştırmış, oradan da bilgiler MOSSAD ve CIA'e akmıştı...

Kesnizani tarikatı, aslında vaktiyle Kadiri tarikatının bir kolu idi. Kesnizani, Süleymaniye civarında bir Kürt aşiretiydi. Aşiretin lideri olan kişi aynı zamanda Kadiri'nin bu kolunun da başında bulunuyor, halife statüsü taşıyordu. Kürt kökenli Şeyh Abdülkerim Kesnizani, Kadiri şeyhinden el almış mütevazı ve tekke halife/şeyhi olarak Süleymaniye civarındaki üssünde son nefesini verince, yerine oğlu Muhammed geçmişti. Kadiri tarikatının bir kolu olan Kesnizani tekkesinin ve belki de Irak'ın kaderi posttaki işte bu değişiklikten sonra başlamıştı. Tıpkı yakın bir bölgede, Erdebil'de yüzyıllar önce Safevi tarikatının başına Şeyh/Şah Cüneyt'in geçmesiyle, müritlerin tespihi bırakıp, rahlenin başından kalkıp kılıç ve kalkan tutmaya başlamaları gibi.

Safeviler'den Kesnizanilere...

Kesnizani tarikatını, Safevi devletini kuran ünlü Safeviyye tarikatına benzetmek mümkündü. Nakşibendi tarikatının Erdebil kolu olan, Şeyh Safiyüddin Erdebili tarafından kurulan ve Şeyh/Şah Cüneyt'e gelene kadar ehlisünnet bir çizgide bulunan bu tarikat İran, Osmanlı, Orta Doğu hatta dünya tarihini değiştirecek etki yapmıştı.

Temel dış politikasını "Batı'nın fethi" üzerine kurmuş olan Osmanlı, Fatih'in tahta oturduğu sıralarda tarikatın başına geçen Şeyh/Şah Cüneyt'in doğuda epeyce "baş ağrıtmaya" başlamasıyla birlikte, mecburen geriye dönmüş, Çaldıran'la başlayan "doğuda oyalanma süreci" bir asırdan fazla (Kasr-ı Şirin'e kadar) sürmüş, Avrupa'nın belki de tamamen fethi böylece ihtimal/olanak dışı kalmıştı. Cüneyt'in başa geçmesiyle tespihi ve Kur'an'ı bırakıp kılıç ve kalkanı ellerine alan Safevi müritleri, "şahın" kılavuzluğunda ilginç bir Sünnilikten Şiiliğe dönüş süreci yaşamıştı. Siyasallaşan ve Şii Safevi devletini kuran bu tarikat, Şia mezhebinin de dönüm noktası olmuş, belki de mezhebi Haricilik gibi yok olmaktan kurtarmıştı.

Şeyh Kesnizani'nin kitabında Kabala öğretileri!

Kadiri tarikatının bir kolu olan Kesnizanilerin başına Şeyh Abdülkerim'in oğlu Şeyh Muhammed Kesnizani'nin geçmesi Safevi vakasına benzer neticeler doğurup Irak'ta bir Kürt-Yahudi devletinin kurulmasına ve Osmanlı-İran Savaşları gibi asırlık mücade-

lelere kapı aralar mı bilinmezdi. Ancak oğul şeyhin tarikatta "bazı dönüşümler" gerçekleştirdiği ve İsrail-MOSSAD-CIA gibi ilginç bağlantılara sahip olduğu biliniyordu.

Şeyh Muhammed o kadar giz(em)li biriydi ki basında çıkmış fotoğrafı bile yoktu. Hakkında bilinenler ise birkaç satırlık malumattan ibaretti. Kerkük'e bağlı Çamçamal kazasında doğmuştu. Saddam düşerken, Şeyh 60'lı yıllarını sürüyordu ama kesin yaşını bilen de yoktu. Bağdat Üniversitesi İdare ve İktisat Fakültesini okumuştu. Tarikat, baba Şeyh Abdülkerim zamanında Şeyh Muhammed'in ilk zamanlarında Baas rejimine ve Saddam'a bağlılık görüntüsü taşıyor hatta rejime eleman ve silah temininde rol oynuyordu. Muhtemelen Muhammed Kesnizani'nin ülkedeki etkinliğini ve kontrolden çıkma belirtileri göstermesini hesaba katan Saddam, 1980'li yıllarda şeyhe içişleri bakanlığını teklif etmiş fakat o reddetmişti. Kesnizani'nin Gandi ve Nehru adında iki oğlu vardı. Muhtemelen Hindistan özgürlük hareketinin efsanevi liderlerinden etkilenmişti. Büyük oğlu Gandi, meçhul ve karanlık bir cinayete kurban gitmişti 1980'lerde.

MOSSAD ve CIA devrede

Tarikatın Kadiri'nin bünyesinden tam olarak ayrılması, MOSSAD/CIA ilişkilerinin kurulması, müritlere hahamların ders vermesi, şeyhin yazdığı Kabala gibi mistik Yahudi kaynaklarından alıntıların yer bulması gibi "dönüşüm" işaretleri 1990'ların başında daha kesin ve keskin şekilde fark edilmeye başlanmıştı.

Tarikatını kurduktan sonra erkânını da belirleyen Şeyh Muhammed Abdülkerim Kesnizani (Bu kelime Kürtçede "Ben hiçbir şey bilmiyorum." anlamına geliyor.), sadece Kürtlerden değil, Türkmenler dâhil Irak'ın bütün İslamî renklerinden kendine müritler edinmeye başlamıştı. Kadiri geleneğinde kanlı bıçaklı cezbe hâlleri ve gösteriler kesinlikle hoş karşılanmazken Şeyh Muhammed yıllar yılı savaşların, kan ve şiddet içinde var olmaya çalışan Irak'ın atmosferine uyacak bir tören biçimi geliştirmiş, Cerrahi tarikatını andıran hatta onları çok geride bırakacak boyutlara ulaşan kanlı gösteriler ihdas etmişti. Olgunlaşma ve erme ancak kan ve acıya dayanmakla mümkündü.

Törenlerde müritler karınlarına, başlarına ve vücudunun daha başka yerlerine kılıç, hançer, kama, satır saplıyor hatta kurşun atıyor, boğazlarını kesiyorlar; şeyh veya halifelerinden biri ya da töreni yöneten kişi yaralı yeri tükürüğüyle sıvazladıktan sonra mürit hiçbir şey olmamış gibi davranıyor, dahası yaradan kan da akmıyordu. Fakat bu gösterilerde ölen mürit sayısı da azımsanacak gibi değildi. Şeyh buna da bir açıklama bulmuş, yeterli cezbe hâline ulaşmadan saplanan silahların zarar verdiğine hükmetmişti.

Saddam'ın paşalarını mürit yaptı

Tarikatın bu kanlı gösterileri ülkede önce ve herkesten ziyade askerlerin ilgisini çekti. Zira erinden generaline kadar Irak askeri yıllardır kanın, ölümün içinde idi. Kafasına kama saplanıp, böğrüne kılıç girip, kurşun değip ölmeyen müritlerin durumu askerleri hâliyle tarikatın müdavimi, müridi yapmıştı. "Cephede bana bir şey olursa ölmemem için bunlara katılayım." diye düşünen birçok general dâhil askerler tarikata katılmıştı. Askerler arasında Kesnizanilik öylesine yaygınlaştı ki Genelkurmay Başkanı Mareşal Ayat Fetih El Ravi, Hava Kuvvetleri Komutanı Mareşal Hamid Şaban, Umumi Askerî İstihbarat Başkanı Mareşal Vefik El Samarayi de Şeyh Muhammed Kesnizani'nin ayağını öpüp mürit olmuşlardı. Devletin emniyet biriminin ve istihbarat birimi El Muhaberat'ın elemanları da aynı güzergâhı izleyip şeyhe hizmet etmeye başlamışlardı.

Şeyh Muhammed Kesnizani'den Irak'ta "Saddam'ı yıkan adam" diye bahsediliyordu ve göründüğü kadarıyla bu boşuna değildi. Sadece askerleri ve bürokratik kadroyu kendisine mürit yapmakla kalmayan Şeyh Kesnizani, Saddam'ın en yakınındaki isimleri de bağlamayı başarmıştı.

Bunlar arasında Saddam'ın iki kardeşi Vatban ve Barzan, karısı Sacide Hayrullah, oğlu Uday vardı.

Belki bunlardan önemlisi, Saddam'dan sonra devletin ikinci adamı konumundaki İbrahim İzzet El Duri'nin şeyhe bağlanmış olmasıydı. Duri'nin özelliği (Belki ona gücünü veren de oydu.), terör örgütleriyle, tarikatlarla ve her türlü karanlık, çetrefil işler yapan çevrelerle ilişkiden sorumlu olması, Saddam'ın bütün bu yapılanmalarla ilişkisini kurup yürütmesiydi.

İsrail, Birinci Körfez Savaşı'ndan hemen sonra Kesnizanilerle irtibata geçip ilişkiyi geliştirdi ve ilerleyen dönemde birçok konuda sınırsız destek vermeye başlamıştı. Öyle ki devletin kritik bir noktasında bulunan ve tarikata girmek istemeyen kimseler, İsrail'in tarikata akıttığı paralarla ikna ediliyordu. Doğal yolların yanı sıra parayla da mürit satın alınıyordu. "Destekler" tabii ki karşılıklı olacaktı; Şeyh Muhammed de istihbaratçı müritlerinden, gerekse Saddam'ın yakın çevresinden, devletin üst katlarından aldığı bilgileri oğlu Nehru aracılığıyla MOSSAD'a iletiyordu. Nehru tarikatın İsrail ve Amerika'yla ilişkilerden sorumlu veliahdıydı. Tanıyanların söylediğine göre Nehru'nun dinle, diyanetle pek ilgisi olduğu da söylenemezdi aslında.

Saddam fark etti fakat çok geç kalmıştı

Denilen o ki Saddam, etrafında örülen ağın fakına ancak saltanatın son bir iki ayı içinde varmıştı. Bunun üzerine karısı dâhil birçok kimseyi çevresinden uzaklaştırmış veya cezalandırmaya karar vermişti. Fakat her şey için çok geç kalmıştı. Zira gerek Saddam'ın çevresinde gerekse devlette ne olup bittiği, Kesnizani şeyhi aracılığıyla anbean MOSSAD ve CIA'e gidiyor, Saddam'ın yaptıkları, söyledikleri izleniyordu.

Savaşta özellikle Bağdat ve çevresinde Amerikan güçlerine hiç direniş gösterilmeyişini de şeyhin emrindeki generallere bağlayanlar vardı. Güneyde, Basra civarında yoğun direniş gösterilmesi ise bölgenin Şii olması dolayısıyla tarikatın oradaki halka ve askerlere nüfuz edemeyişi gerekçesine dayandırılıyordu.

Yeni Irak kurulurken de tarikat başrolde

Şeyh Muhammed, tarikatını siyasetin ve devletin tam orta yerine getirmişti. Devlet yapılanmasındaki hemen bütün kurumlarda Kesnizani müridi birçok kişi vardı. Ziyaretimize denk gelen Irak polis teşkilatının ve askeriyenin yeniden teşkili çalışmalarında başaktör yine söz konusu tarikattı. Yeni Irak'ın polis teşkilatı kurulurken, örneğin Kerkük'teki bütün karakollarda en az 5 Kesnizani müridi polis bulunacak şekilde atamaların ayarlanmasını bizzat şeyh istemiş, isteği yerine getirilmişti. Kerkük'te onlarca karakol bulunduğu ve şeyhin aynı yöntemi ülkenin diğer kentlerinde de uygulandığını bilmek için fazla delile ihtiyaç yoktu.

Böylece, tarikatın sadece polis teşkilatındaki müthiş gücü hemen anlaşılabilirdi. Saddam'ın askerî teşkilatına ilerleyen aşamada alternatif olması niyetiyle kurulan El-Difa El-Medeni (Sivil Savunma) kurumu, Kesnizani üyesi askerlerin âdeta istilasına uğramıştı; gerek Talabani ve Barzani gerekse işgal güçlerinin hoşgörü ve desteğini arkasına alan tarikata üye bütün subaylar hemen yeni teşkilata aktarılmıştı.

Bu gizemli ve karanlık tarikatın bütün Irak genelinde 3 milyona yakın mensubu bulunuyordu. Sadece Kürtlerden değil Türkmen ve Araplardan da birçok kişi Şeyh Kesnizani'nin müridi idi. Kerkük, Telafer, Erbil, Musul, Tuzhurmatu, Çamçamal (şeyhin doğum yeri) Türkmenleri yoğun şekilde tarikata girmişti ve giriyordu.

Sadece Telafer'deki Kesnizaniye tarikatı müridi sayısı 10 bini aşıyordu ve kentte 6 tane tekkesi vardı. Tarikat, kentteki en güçlü teşkilat olan Irak Türkmen Cephesi'ni bile büyük oranda kontrol altına almış, oradaki sekiz ITC bürosunun yarıdan çoğunu ele geçirmiş, istediği doğrultuda yönlendirmekteydi. Tarikatın tesiri altına giren ITC büroları, Türkmen davası için Türkiye'den giden yurtsever Türkmenleri karalayıp gözden düşürmek için çevredeki her güç odağı nezdinde ayrı bir senaryo uyguluyordu.

Bu kişilerin Türkmen davası için yeterince çalışmadıkları hatta davaya ihanet ettikleri gerekçesiyle tutuklanmaları veya geri çağırılmaları için Türkiye makamlarına ulaşan Barzani yönetimine gidip aynı kişilerin MİT ajanı oldukları ve tutuklanmaları gerektiği, işgal yöntemi nezdinde de onların bölgeyi karıştırmak için görevli ajanlar olduğu yollu ihbarlarda bulunmuşlardı.

Bu yurtseverlerin gözden düşmesi için Türkmen taban üzerinde en fazla etkiyi bırakacak yöntemi seçmiş, onlann İsrail ajanı olduklarını yaymaya çalışıyorlardı. Babil coğrafyasına ait "normal" çelişkilerden biride şuydu ki, Türkmen yurtseverleri İsrail ajanı ve hain olmakla suçlayan bu tarikat mensubu Türkmenler aynı sıralarda bölgede Yahudilerin ve Kürtlerin toprak almasına yardımcı olmaktaydılar.

Amerika'nın sevgili tarikatı!

Amerikan güçlerinin Kerkük'e girişine, çeşitli lojistik ve hatta cephe destekleriyle yardımcı olmuştu; tarikat mensubu asker ve siviller. İşgal yönetimi, şeyhe vefa borcunu ödemekle gecikmemiş, Kerkük İl Meclisi oluşturulurken Meclise tarikata mensup üç üyenin alınmasında ısrar etmişti. Fakat ilginçtir, KDP ve KYB Amerika'nın bu aleni isteğine yine aynı şekilde direnmişlerdi, sonuçta il meclisine bir tane Kesnizani girmişti. Onun adı da Molla Mustafa idi. Ayrıca Kerkük polis teşkilatında müdür yardımcısı olan Adnan ismindeki olan Türkmen'in şeyhin müridi olduğu söylenmişti.

Tarikat Amerikalıların gözünde o kadar makbul hâle gelmişti ki işgalin yöneticileri Bağdat veya başka yerlerdeki toplantılarda sık sık Kesnizanileri övmekteydi. Hatta öyle ki Amerikalılar bu tarikata maddi yardımda bulunduklarını, ihalelerde ayrıcalık sağladıklarını gizleme gereği dahi duymuyordu.

Kesnizaniye tarikatı, daha ziyade ülkenin kuzey orta kesimlerinde yaygındı. Tarikat her ne kadar kapılarını Türkmenlere ve Araplara açmış olsa da inisiyatif Kürtlerin elindeydi; şeyhin müritlerinin sayısı ve konumları göz önüne alındığında ülkedeki nüfus tabanını, sivil toplum yapısını kontrol edebilme imkânı tarikatın ve dolayısıyla İsrail'in eline geçiyordu.

Şiililer itikadi yönden uzaktı tarikata. Şeyh Muhammed, Şii diyarlarında da yerleşmek için, Hz. Ali ve 12 İmam'ın adlannı ihtiva eden dualar, Kerbela terennümlü bazı yöntemler geliştirmiş ancak yine de Şii çoğunluktan yüz bulamamıştı. Bağdat'ın nüfus ekseriyeti Şiilerde olduğu için, bu çok fazla aleyhte sayılmıyordu.

Ülkedeki bazı Şii grupların törenlerdeki ritüeller ve insanları etkilemek için kullandıkları yöntemlere oldukça benzeyen kanlı gösteriler Kesnizaniye tarafından da kullanılmaya başlanmıştı. İlk ortaya çıktığı andan itibaren Şiilerin şeyhe ve tarikatına kesin bir tavır almış oldukları da göz önüne alınırsa Kesnizaniye'nin ortaya çıkış amaçlarından birinin Irak Şiiliğini dengeleme amaçlı olduğu da varsayılabilirdi. Hele de Saddam ve Baas adına şeyhle ilişkiyi kuran kişi birçok Şii katliamını da planlanmasında veya uygulanmasında adı geçen İzzet Duri idiyse. Tarikat, sanki ırak toplumsal tabanının kontrol ve inisiyatifini Şiilerin elinden almak veya dengelemek için ortaya çıkmış gibiydi de. Şii tarikatlara gidecek/gitme eğilimli kişileri Kesnizani müritlerini engellemek için uğraştıkları da biliniyordu.

Şeyhin bütün tabana da yansıyan ve benimsenen bütün tarikatlara bakış politikası, rakip görme ve küçümseme esasına dayanıyordu. Bu da Müslümanlar arasında ayrımı ve parçalanmayı, daha da ötesine çatışmayı içinde barındıran bir durumdu. Zaten öyle de olmuş, hem birçok tarikat Kesnizanilere husumet beslemeye başlamış hem de onlann itikadi yaklaşım, güncel olaylara bakış gibi konulardaki tutumlan diğer tarikatlar arasında ihtilaf da oluşturmuştu.

Türkmen Cephesi Kesnizanilerin hedefi!

Tarikatın genel politikası, küçük bir köy dahi olsa yerleşim birimine en az bir tane tekke açmak, başına da bir tane halife (temsilci) koymaktı. Kerkük'ten Tuzhurmatu'ya giden yolun altıncı kilometresinde yeni inşa edilen büyük bir bina kompleksinin ne olduğunu sorduğumuzda alacağımız cevabın, "Kesnizani tarikatının merkezi, içinde her şey var." olacağını doğrusu tahmin edememiştik.

Müritler şeyhe öyle derin duygularla ve bağlarla bağlanıyordu ki verilen her görev itirazsız yerine getirildiği gibi, müritler ellerinde avuçlannda neleri varsa gönüllü olarak getirip tarikata bağışlayabiliyordu.

Irak Türkmen Cephesi Vahhabi-Selefiler, Hizb-ül İslami, El Kaide gibi tarikat ve ör-

gütlerin yanı sıra, Kesnizanilerin de hedefiydi. Şeyhin tarikatı ITC'ye sızmaya, kontrol altına almaya çalışıyordu. Bu çerçevede Şeyh Muhammed, bazı ITC ileri gelenlerini/temsilcilerini kendisine mürit yapmayı başarmıştı. Hatta Telafer'deki 7 ITC temsilciliğinin birinin başında bulunan bir Türkmen'in, şeyhe mürit olmakla kalmayıp, tarikata 150 bin dinar bağışladığı konuşuluyordu. Şeyhin Musul halifesi Seyyid Nedim, Telafer halifesi ise Hasan Seccah adında bir Türkmen'di.

Telafer'de 2003 Ekim'inin son günlerinde yapılan kaymakamlık seçimi, Kesnizaniye dâhil Irak'ta etkinlik kurmaya çalışan pek çok tarikat ve örgütün yarıştığı ilginç bir koşuydu. Vahhabiler, El Kaide, Hizb-ül İslami, Kesnizani tarikat ve örgütleri kendi kaymakamlarını çıkartmış, yoğun bir propaganda çalışması yapmışlardı. Özellikle Şeyh Muhammed'in tarikatının ve Vahhabi-Selefilerin Telafer'de oldukça ağırlığı bulunuyordu; kaymakam adayı 15 kişinin hepsi de Türkmen olmasına rağmen, 12'si bu iki gruptan hem çekindikleri hem de tesirlerini oya tahvil etmeyi amaçladıkları için, adaylık başvurusunda kendilerini "Arap kökenli" yazdırmışlardı. Sonuçta seçimi bir "Arap" kazanmıştı.

Öte yandan, Saddam'ın Birinci Körfez yenilgisinin acısını çıkardığı Vahhabi-Selefiler, onun gidişini izleyen aylarda tekrar toparlanmış, Irak'ın hemen bütün yörelerinde beklenenden daha kolay etkinlik yaymaya başlamışlardı. Kesnizaniye ile hem itikadi anlaşmazlığı hem de yapılacak bir "rövanşi" bulunan Vahhabiler, Şeyh Muhammed'in ve İsrail'in Irak'ta önünü kesmek isteyen güçler için bulunmaz bir malzeme teşkil edebilirdi. Kim bilir, belki bunu daha önce bir güç, mesela Almanlar bunu hesap etmiş, Vahhabileri desteklemeye başlamış olabilirdi.

Şeyh Muhammed'in tarikatını zikir toplantılarından kaldırıp parti mitingine götürecek derecede siyasetin içine sokmuş, Saddam'ın ardından hemen siyasi partisini kurmuştu: Tecemmu El Vahde El Vataniye El Irakkıye-Hareket-ü Tahrir'ül İrak (Irak Özgürleştirme Hareketi). Merkezi Bağdat'ta bulunan partinin, ülkenin hemen her köşesinde bürosu mevcuttu. Şeyh, tarikatın merkezini de Bağdat'a taşımıştı. Tarikatın merkezi, daha önce, şeyhin anlaştığı bazı konularda birlikte hareket ettikleri Talabani'nin merkezi Süleymaniye'deydi.

Vahhabi-Kesnizani kavgası... Ölümüne!

1980'lerin sonu 1990'lı yılların başında yaşayan Vahhabi-Kesnizani "itikat kavgası", tarikatın tarihindeki enteresan olaylardan ve dönüm noktalarından biriydi. Vahhabi-Selefiler Kur'an ve sünnet yoluna gitmedikleri gerekçesiyle Kesnizanilere "damardan" saldırmış, tarikat gerek mürit sayısı gerekse etkinlik bakımından yok olma noktasına gelmişti. Kesnizaniler tam anlamıyla sinmişti. Vahhabilerin Irak'taki lideri, İdris Davut adında biriydi. Davut Kesnizanilerle mücadeleye Kuzey Irak'tan başlamıştı; önce, katıksız bir Türkmen yurdu olan Telafer'i de içine alan Musul ile Rabia (Suriye sınırında Arap Gerger Kürtleri ve Yezidi ağırlıklı bir ilçe) bölgede bulunan çöl Arapları üzerinde etkili olup Kesnizanlardan temizlemiş, ardından güneye Ramadi, Tikrit hatta Basra'ya doğru tabanını yaymıştı.

Fakat bu sırada acayip bir gelişme yaşanmış, Saddam ülkedeki Vahhabilere saldırmaya, kırmaya başlamış, bu defa da onları zayıflatmış, yok olma noktasına getirmişti. Bu baskıyı Birinci Körfez Savaşı'ndan sonra Saddam'ın Suudi Arabistan'a duyduğu hınca, intikam alma duygusuna bağlayanlar da vardı. Saddam Vahhabileri zayıflatınca, bazı itikadi zaafları ve önü alınmaz yükselişi, İsrail'in de desteğiyle başlamıştı.

"İsrail, Kesnizaniler Aracılığıyla İslam'ı Kontrol Etmek İstiyor"

Iraklı Türkmen gazeteci Muhammed Muhtar'ın Kesnizani İsrail-Amerika ilişkisine dikkat çekici bir yaklaşımı vardı. "El-Beşir" adlı haftalık gazete ile "Külli Türkmen" adlı aylık bir derginin sahibi olan Muhtar, "İsrail ve Yahudilik, kendi eksenindeki İslam'ı Kesnizaniler yoluyla etki alanına almaya çalışıyor. Para ve mal verdi İsrail bunlara. MOSSAD 70'lerden itibaren bu tarikatı kontrolünde tutuyor. Kadiri'nin bir koluydu.

Sonra İsrail para zoruyla ele geçirdi. Bunlar Saddam zamanında ve şimdi Irak yönetiminde o kadar etkili ki bir kişi idama mahkûm olsa bile onu idamdan kurtarabilir, yani Saddam'ın elinden alabilirlerdi. Şimdi de alırlar." diyordu.

Amerika'nın arananlar listesinin ilk sıralarındaki ikinci adam İzzet Duri, Irak gezilerimiz boyunca ve bu kitabın yazıldığı süreç içinde hâlâ yakalanamamıştı. Duri'nin şeyhe büyük hizmetleri geçmişti. Bunun mukabilinde de Tikrit, Beyci, Diyala ve Kerkük'teki onlarca Kesnizan tekkesi Duri'nin kontrolüne verilmişti.

Savaşı "Erken" Bitiren de mi Kesnizaniler?

İzzet Duri, Saddam'ın yakın çevresindeki en karanlık, en gizemli şahsiyetlerden biriydi. Saddam'ın da onu yıkmaya çalışan şeyhin de (dolayısıyla MOSSAD ve CIA'in de). Saddam, Bağdat'ı da içine alan ülkenin orta bölgesini oğlu Kusay'a güneyi ise Ali Hasan Mecid'e vermişti. Âdeta ülkeyi bu üçü arasında paylaştırmıştı. Amerikan işgali başlayınca Mecid güneyde 19 gün büyük bir direniş göstermiş, gücünün son raddesine kadar savaşmıştır. Zaten savaş da 20 gün sürmüştü. İzzet Duri ise kuzeyde emrindeki "efsane" Baas askerlerine emir verip evlerine göndermiş, tek silah attırmadan bölgeyi teslim etmişti. Kusay ise Bağdat'ın savunmasında Duri'den gelecek takviye güçlere umut bağlamıştı; beklediği yardım bir türlü gelmemiş ve Bağdat düşmüştü.

Savaşın "yeni başlıyor" dendiği sırada birdenbire bitmesinin sebeplerinden biri olarak ordu içindeki "gizli muhalif" paşalar gösteriliyordu. CIA'in hizmetindeki Ayad Allavi gibi isimlerin uzun zamandır bu paşalar ve subaylar üzerinde çalıştığı birçoğuyla 1995'lerden itibaren irtibatta olduğu söyleniyordu.

Irak gezilerimiz boyunca en çok Saddam'ın ve Duri'nin nerelerde saklanabileceğine dair nabız yoklamıştık. Duri ile ilgili enteresan söylentiler/iddialar dolaşıyordu. Kaçamadığı, işgal güçlerinin elinde olduğu ve İsrail ile Amerika'nın onu Irak'a başkan yapmayı planladıkları yollu uçuk iddialara kadar varıyordu bunların ucu.

Tekkede Büyü ve Kabalizm!

Kesnizani müritlerinin bir kısmının tuttuğu yola Irak'ta "mübaşir yolu" deniyordu. Aslında bir "yol" daha vardı tarikat içinde. "Dervişlik veya tekke yolu", hariçten kimselerin pek görebildiği, girebildiği ve malumu olduğu bir yol değildi. Tekke yolunda büyü ve Kabalizm dâhil karışık inançlardan ve eğilimlerden kurulu ilginç bir eğitim veriliyordu. Ayrıca tekke yolu müritlerinin en belirgin özelliği kanlı gösteriler yapmalarıydı. Bu yönüne de bakılacak olursa tarikat aslında iki farklı ekole ayrılmış gibi görünüyordu. Mübaşirler eski geleneği, daha İslami olanı savunuyor, tekkecilerin yaptıklarını onaylamıyordu. Kanlı gösterilere ve Kabala öğretilerine rağbet etmeyen mübaşir yolundakiler, dervişane kılık kıyafet ve davranışlar sergiliyor, halkın yaptığı yardımlarla karınlarını doyuruyordu.

Tarikata ilk kez mürit olan kişi Şeyh Kesnizani'nin ayağını öperdi. Biraz daha ilerleyip yükselenler şeyhin elini öper, daha da yükselen kişilerse mertebesinin göstergesi olarak (Halifeler ve bölge sorumluları bu gruba giriyordu.) şeyhin omzunu öperdi.

Kesnizani'ye de Muhammed'den itibaren tarikat ritüelleri arasına bazı büyü uygulamalarının da girdiği söyleniyordu. Hatta bu yargıyı/iddiayı ileri götürüp, "Tarikat aslında sihirler bütününden ibaret." diyen eski istihbaratçılara da rastlamıştık. Alıntılara göre, tarikat meclislerinde büyü/sihir muhtevalı bazı metinler okunuyordu.

İlginç olansa özellikle tekke yolu mensuplarının, tarikatta işlerin sihirle yürüdüğüne inanıyor olmalarıydı.

Şeyhin büyülerle ilgili "formülleri" kadim Yahudi kaynaklarından aldığı, törenlerde Tevrat'tan alıntılar yaptırdığı/okuttuğu konuşuluyordu. Bu durumda ortaya İslam'la Musevilik arasında bir yerlerde duran veya İslam'dan Museviliğe dönüşme süreci yaşayan bir dinî organizasyon çıkmış oluyordu. Bu durumun, şeyhin hayatıyla sınırlı olduğu da varsayılabilirdi. Ancak oğlu Nehru'nun MOSSAD ve İsrail'le ilişkileri kuran, bilgi aktarımı ve her türlü karşılıklı yardımlaşmayı koordine eden kişi olduğu göz önüne alındığında şeyhten sonra da "ilginin" devam edeceği düşünülebilirdi.

Askerleri Cezbeden, Kanlı Gösterilerdi

Törenlerde müritler, çalan def eşliğinde, zikir ve dinsel şarkılarla yoğunlaştıktan sonra sadece vücutlarına kesici/delici silahlar sokmakla kalmıyor, yeni katılanlan etkilemek için jilet ve cam gibi şeyler yiyorlardı. Müritlere salık verilen bazı kitaplar vardı, her tarikatta olduğu gibi. İlmihal, örneğin... Kamuoyuna açık, görünürdeki kitaplarına bakanlar, bu yolda herhangi bir anormallik göremezdi. Fakat bir de sadece törenlerde veya sadık müritlere gizlice okutulan, bizzat şeyhin yazdığı bir kitap vardı ki söylenene göre sihir yöntemleriyle, Tevrat'tan yapılan alıntılarla doluydu. Kabala ve geçmişte bazı Müslümanların yazdığı büyü/sihir kitaplarından da alıntılar mevcuttu.

Şeyh Kesnizani Kürt idi ve bir dönem Süleymaniye'de üs kurmuştu ama ne Barzani'ye ne Talabani'ye yakındı. Kürtler içinde ayrı ve dinî bir ekol sayılabilirdi. Kürt siyasi çevrelerinden daha çok İsrail ve Amerika'ya yakınlığıyla tanınıyordu. İsrail, Irak'taki birçok işini bu tarikat üzerinden yürütüyordu. Bu çerçeveden bakıldığında, İsrail'in Irak'ta siyaseten olduğu kadar (belki daha fazla) dinen de çok tesirli olduğu sonucuna varılabilirdi. İsrail böylece, Yahudi tarihindeki dönüm noktası vakalarda hep merkezî yerler işgal etmiş olan Mezopotamya'ya ilgisini sınırlı yöntemler üzerinden değil, çok yönlü olarak sürdürüyordu. İsrail, tarihte Nabukatnezar'dan Selahaddin Eyyübi'ye, oradan Saddam'a dek Yahudiler için hep bir esareti, yıkımı tehlikeyi getirmiş olan Irak coğrafyasını artık bir tehlike olmaktan çıkartmak, kontrol altında tutmak, belki bunu sağlamanın en iyi yolu olarak ülkeyi üçe bölmek istiyordu.

İşgal Askerlerine Saldıranlar Kimler

Irak'taki en flu meselelerden biri, işgal güçlerine kimlerin saldırdığıydı. Yarım düzine kadar değişik alternatif/iddia vardı, bu sorunun yanıtına ilişkin. Bunlardan biri ve belki de en başta geleni, Saddam'ın yeraltına çektiği Baas rejimi kalıntılarının saldırıların failleri olduğu şeklindeydi. Baas iddiası, galiba manzaranın tamamını açıklamaya kâfi gelmiyordu. Saldıranlar arasında mutlaka Sünni temele/azınlığa dayanan Baas kalıntıları ve Saddam yanlıları vardı. Zira işgalcilere yönelik saldırılar, Baas rejimini sırtını dayadığı Orta Irak'ta Sünnilerin bölgesine yoğunlaşıyordu. En azından ilk bakışta böyleydi.

Fakat olayların "Sünni Üçgeni" ile sınırlı kalmaması, bu görüşü zayıflatan en önemli unsurlardan biri hâline geliyordu. Zira yüzde 60'ından daha fazlası Şia'ya mensup olduğu söylenen Bağdat, saldırıların en yoğun yaşandığı şehirdi. Baas ve Saddam kalıntıları, saldırıların arkasındaki adreslerden sadece biriydi, o kadar. Dahası, Amerikan işgal güçlerinin uzun zaman dillerine doladıkları, "saldırıların organizatörü Saddam olduğu" iddiası vardı ki o yakalandıktan sonra da saldırılar eski hızından hiçbir şey kaybetmemişti. Bu durumda belki Saddam'dan daha fazla saldırıların arkasında başkalarını aramak gerekiyordu.

Lejyoner-Mücahitler, Aşiretler ve İstihbarat Servisleri

"Küfre karşı cihat" fikri, radikal Müslümanlarda 80'li yıllarla birlikte başlamış ve Saddam'ın düştüğü zamanlara gelindiğinde "mücahitlik" âdeta kurumsallaşmış, eski çağların lejyonerliği hâline dönmüştü. Bir farkla ki lejyonerleri harekete geçiren dinamik para kazanma ve macera tutkusu iken mücahitler, "küfre" karşı cihat ve Allah rızasını kazanma saikiyle hareket ediyordu. Afganistan'da, Çeçenistan'da, Bosna'da, Kosova'da hatta Filipinler'de savaşıp epey tecrübe kazanmış mücahitlerin yeni makamının Irak olduğuna şüphe yoktu. İlginçtir, Amerikan işgalinin ufukta göründüğü günlerde mücahitler Irak'a girmeye başlamakla birlikte, asıl organize "lejyoner-mücahit" akını 10 Nisan'ı izleyen günlerde başlayıp haftalarca sürmüştü. Dikkate değer bir iddia/söylenti Irak üst düzey yönetiminde bulunan şahısların ağzında dolaşıyordu. Mücahitlerin önemli bir kısmı Almanya üzerinden veya bağlantılı bir şekilde geliyordu Irak'a. Bu durumda hem coğrafyayı tanımayan hem de üstün Amerikan silahlarına rağmen saldırılarına devam edip hemen hemen hiç yakalanmayan mücahitlerin

nilen bir cemaatin başıydı ve bu cemaat İsrail ile bağlantılıydı. Cemaati ordu içinde yayıyorlar. Sonuçta Amerikan işgalinde Irak ordusu savaşmadı ve dağıldı.

Irak'taki hareket ve saldırılarını koordine eden bazı güçlerin varlığından söz edilebilirdi. Bu güçler şüphesiz, Orta Doğu'da öteden beri etkinlik kurmaya uğraşan Rusya, Almanya, Fransa, Ürdün (ki Irak'ı da içine alan büyük Haşimi Krallığı hayali bu ülkenin Irak'ta büyük bir istihbarat ağı kurma çabasını tetikleyen etken olmuştu), Çin hatta Türkiye olabilirdi. Almanya'nınki başta olmak üzere bazı istihbarat servislerinin, işgal güçlerine karşı yapılan saldırıları organize ettiği, en azından destek verdiği konuşuluyordu. Saldırıların arkasındaki bir başka adres, ülkede âdeta birer derebeylik, titanlık gibi hareket eden aşiretlerdi.

Irak'ta yüzlerce yıllık bir geçmişin şekillendirdiği, tesis ettiği bir aşiret-hâkim düzeninin varlığını kimse imse inkâr edemezdi. Rejimler, diktatörler, devletler gelmiş geçmiş, değişmiş fakat aşiretlerin ağırlığı, hâkimiyeti hiç yok olmamıştı. O coğrafyadaki aşiretlerinin üzerine gelen devletler hep tek adam yönetimini benimsemişti. Bu da aşiretlerin işine gelmiş hatta güçlendirmişti. Irak'ı işgal eden Amerika, aşiretlerin ilk kez muhatap olduğu bir söylem kullanmaya, ülkede demokratik düzeni tesis edeceğini dillendirmeye başlamıştı.

Demokratik sistemin, yüzyıllardır süren hâkimiyetlerine son vereceğinden endişe eden aşiretler, işgalin ilk günlerindeki iyimserliklerini ve pastadan beklentilerini terk edip Amerikalılara saldıranlar kervanına katılmışlardı. Yani saldırılar aslında tek kaynaktan çıkıp yönetilmiyor, birden fazla faktörün hesaplarıyla gerçekleştirdikleri fakat tek adrese yönelen bir yoğunlaşma hâlinde geliyordu.

Kimsesiz İşgal Askerleri Toplu Mezarlara mı Gömülüyor?

Bu arada yeri gelmişken belirtelim; saldırılara maruz kalanların kimliğine ve cesetlerin ne yapıldığına ilişkin Irak halkının geneline yayılmış; doğru mu yoksa savaş efsaneleri kabilinden mi olduğunu ayırt etmenin gerçekten güçleştiği tespit ve söylentilerle karşılaştık. Bunlardan birine göre, aslında işgal güçleriyle saldırganlar arasında zımni bir anlaşma noktasına kadar iyi işleyen bir saldırı düzeneği vardı; saldırganlar Amerika'nın çok değer verdiği "öz askerlerine" yönelik değil, "üveylere" yönelik yoğunlaşıyordu. Amerika Irak'a götürecek asker Arake, çeşitli özel kuruluşlar vasıtasıyla (Orduya asker temininden, kadın teminine kadar her alanda faaliyet gösteren ve her savaş zamanında çok iyi para kazanan, belki de savaşların tek galibi hâline dönüşen şirketler geleneği ta Amerika'daki kuzey-güney savaşlarında ortaya çıkmıştı.) Çok düşük bir ücretle orduya yazılan macera arayan, en önemlisi de Amerikan doğumlu olmayan askerler riskli görev yerlerine gönderiliyor, çoğunlukla da saldırıya maruz kalıyorlardı. Irak halkının "murtaza" olarak adlandırdığı bu maceracı ve ağzı kokan tipler öldüğünde, Bush yönetiminin asıl muhatap aldığı, hesap sormasından korktuğu Amerikan kamuoyundan pek ses yükselmeyecek, savaş ve işgal karşıtı odaklar güçsüz kalacaktı. Iraklı Gazeteci Muhammed Muhtar, saldırılarla öldürülen bazı Amerikan askerlerinin çölde toplu mezarlara gömüldüğüne, ırmağa veya baraja atıldığına dair Irak basınında haber ve resimler çıktığını anlatıyordu. Muhtar'la sohbetimizde konu, Irak'ın birliğine geldiğinde tecrübeli gazeteci, "Ben bir gazeteci olarak Irak'ın birlik sağlamasının artık çok zor olacağını düşünüyorum. Amerika'nın Irak'la ilgili en şekillenmiş planı bu ülkeyi üç ila beş arasında parçaya bölmektir. Çünkü bölününce İsrail için tehdit olmayacak. Burada hemen bütün düzenlemeler İsrail'in güvenliği esas alınarak yapılacaktır. Bundan emin olun. Bakın, Saddam gittikten sonra HAMAS'a buradan akan destek kesildi ve artık HAMAS İsrail'i vuramıyor. Etkili olması da gitgide azalıyor." demişti.

Kaynak: Ümit Özdağ. 21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü, http://www.21yyte.org/tr/arastirma/orta-dogu-ve-afrika-arastirmalari-merkezi/2015/02/25/8085/kesnizani-tarikati-veya-buyuk-bir-ortulu-operasyon erişim tarihi 10.04.2015. (y.n.)

Bazı cemaatler böylesine etkili. Fethullah Gülen Cemaati de böyle bir cemaat. Bu Cemaat'in lideri, cumhurbaşkanından, başbakandan, Genelkurmay başkanından, MİT müsteşarından daha fazla istihbarata sahip. Ona MİT'teki, Genelkurmaydaki, Emniyetteki, MASAK'taki, yargıdaki, bakanlıklardaki elemanlarından istihbarat akıyor. Bilgiler genelde imamlarda toplanıyor. O imamlar da Amerika'ya giderek yüz yüze görüşüyorlar. Dinleme olma ihtimali dikkate alınarak dijital bir haberleşme aygıtı kullanılmıyor. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi İngiliz, İsrail ve Amerikan istihbarat örgütleri de Cemaat'e işine gelen haberleri servis ediyor.

Casusluk şebekesine dönen bu yapıyla mücadelenin devam etmesi lazım. Bunlarla en iyi mücadeleyi Tayyip Bey yapıyor. Tayyip Bey'e bir şey olmadan bu mücadeleyi halletmesi lazım. O giderse bu mücadele büyük ihtimalle akamete uğrar ve bu insanlar tekrar güçlenmeye başlarlar. Cemaat, öyle hafife alınacak bir tehdit değil.

Zaman zaman Hasan Sabbah örgütü benzetmesi yapılıyor. Çok doğru bir benzetme. Öylesine tehlikeli, dünya çapında yaygınlaşmış, başkaları tarafından kullanılmaya müsait bir örgüt.

HÜKÛMET CEMAAT İLİŞKİSİ NEDEN BOZULDU?

17/25 Aralık olaylarında ve Balyoz-Ergenekon davalarından şöyle bir şey çıkartılabilir mi? Cemaat, kendi firması A101'in en büyük rakibi olan BİM'in yöneticilerini tutuklamak istiyor. Bank Asya'nın sektöründe en büyük rakibi Albaraka Türk var, onun sahiplerini tutuklamak istiyor. Kendilerinin Kimse Yok mu Derneği var, bunun karşısındaki en güçlü sivil toplum örgütü İHH'nın yöneticilerini tutuklamak istiyor. "Sabah" gazetesini "Zaman" gazetesine karşı kim almış; o grubun yöneticilerini suçluyor. Kendilerine engel olacak, projelerine engel teşkil eden herkesi yok etmek istiyor, kısmen de yok ediyor. Buna benzer uygulamaları polis örgütünde de yapıyor. Aziz Yıldırım, Emin Aslan, Hanefi Avcı, Cübbeli Ahmet de aynı şekilde cezaevine konuldu. Bu hamle Erdoğan'a kadar uzanıyor. Böyle bir kıyaslama yapmak mantıklı mıdır? Buradan böyle bir sonuç çıkartabilir miyiz?

Elbette. Cemaat her hamlesini özellikle AK Parti'nin kalıcı olmaya başladığı 2005 yılından sonra ince planlamalarla yaptı. Çok iyi bir karargâh çalışması yaptıkları ulaştıkları sonuçlardan da anlaşılıyor.

Biz AKP'den önce de TSK'da görev yaptığımız sürece bu cemaati takip ediyoruz. Bu cemaatin ne yapmak istediğini biliyo-

ruz. Orduya niye adam soktuğunu ve niye adam sokmaya çalıştığını biliyoruz. Ancak onlara müdahalede biraz yetersiz kaldık veya istihbarata karşı koyma sistemimiz bu adamları tespit edemedi. Ama bunların T.C.'ye hâkim olmak istediklerini ve T.C.'yi yönetmek istediklerini biliyoruz. Onlar bu iş için en uygun ortamı AKP ile buldular. Cemaat başlangıçta AKP'ye şüpheci yaklaştı.

AKP 2002'de iktidara geldiği zaman bu kadar kadrosu yoktu. Hâkimi, savcısı, polisi yoktu. Ama Cemaat'in kadroları vardı. AKP geldiğinde büyük ölçüde ortamı hazır buldu.

Biz Cemaat örgütlenmesini çok önce fark ettik. Benim alay komutanlığı yaptığım dönemde de vardı bunlar. O zaman bunları takip ediyorduk. Kendi içimizdekileri de takip ediyorduk. Bu konuda TSK'ya istihbari bilgiler de geliyordu. Bu örgütün ökse otunun ağaca yamanıp büyümesi gibi devlete sarılacağını biliyorduk. Bunlar da geldiler AKP'ye sarıldılar.

AKP'ye nasıl sarıldılar?

AKP'nin kadro ihtiyacı vardı. Bunlar da yetişmiş kadrolardı. Fethullah Gülen'in din büyüğü olarak gördüğü bir saygı vardı. Bu, Cemaat için uygun bir ortam yarattı. Ne zamana kadar? AKP, bunların, içine sızmış bir ajan olduğunu anlayıncaya kadar.

Bunlar AKP ile yakın ilişki kurduklarında biz bunların AKP ile karşı karşıya geleceğini biliyorduk. Cezaevinde yatarken bile bunları değerlendiriyorduk. Örgüt çok daha fazla güç istiyordu. Kendini güçlü hissettiğinde çok pervasız hareketler yapmaya başladığını gördük. Bizi yargılayan mahkemelerdeki Cemaatçi hâkimlerin davranışları son derece pervasızdı.

Hukuksuzluğun da bir hukuku olmalı değil mi?

Her şeyin bir hukuku olmalı. Bize siyasi bir yargılama yapıldı. O nedenle hapishanede "Bizi buraya sokan siyaset, çıkartacak olan da siyaset." diye değerlendiriyorduk. AKP ile Cemaat çatışması, umduğumuzdan çok daha kısa bir zamanda ortaya çıktı. Biz bu değerlendirmeyi Hakan Fidan'a ifade vermesi için tebligat gönderilmeden önce yapmıştık.

Cemaat'in ihtirasları çok farklı. Onların meselesi sadece nesil yetiştirmek, okullaşmak, İslam dininin faziletlerini yaymak değildi. Amaç aynı zamanda ülkenin yönetimini ele geçirip, rejimini değiştirmek ve belki de halifeliği getirmekti.

Halifeliğin gelmesi Türkiye için tehdit midir?

Halifelik konusu çok fazla tartışılıyor ama çok da önemli bir olay olduğunu sanmıyorum. Türkiye'ye çok bir şey katacağını da sanmıyorum. Dört Halife Dönemi'nden başlamak üzere, halifelik konusu çok kanlı olaylara sebep olmuş. Hz. Muhammed'den sonra İslam yayıldığı için mecburen bir devlet kurmak gerekiyordu. O devleti yönetmek için de bir yöneticiye ihtiyaç vardı. Onlar Hz. Muhammed'in halifesi olarak yöneticiliği üstleniyorlar. Aslında onlar Allah'ın halifesi değiller. O zaman keşke bir devlet düzeni kurabilselermiş ve halifelik altında bunu yürütmeselermiş. Çünkü o zaman siyaset ve din birbirinin içine girmiş vaziyette oluyor. O zaman da din siyaset amacıyla kullanılıyor. Böylesi bir yanlışımız var. Özellikle Dört Halife Dönemi de dâhil olmak üzere. Hele Hz. Ali'nin öldürülmesinden sonra çok daha kötü bir durum ortaya çıkıyor. Sonra halifeliğin kimde olacağı tartışma konusu yapılmış. Biri diyor peygamber soyundan seyitlerde olması lazım. Herkes kendinin seyit olduğunu iddia ediyor. Birkaç yerde birkaç halife ortaya çıkıyor. Öyle baktığımızda bu halifelik konusunun çok da büyütülmemesi gerektiği kanısındayım. Türkiye'ye çok büyük yarar sağlayacağını sanmıyorum.

İran'ın eski cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad ile görüştüm buraya geldiğinde. Sonra havaalanında tekrar bir araya geldik. Kahvaltı vardı. Orada konuşurken bir arkadaşımızın sorusu üzerine şöyle dedi:

"İnsanlara hangi İslam'ı anlatacağız? Şiiliği mi, Aleviliği mi, Sünniliği mi? Kaç çeşit İslam var. İslam'ı kendi anlayışımıza göre başkalarına anlatmaya çalışırsak böleriz. Önemli olan adaleti sağlamaktır. İslam adalet dinidir ve en büyük özelliği adaletin sağlanmasıdır. Adaleti sağlıyorsak İslam'ı anlatmak kolaydır. Ama karşımızdaki insanlara şekilci olarak gittiğimiz zaman karşınıza çok farklı bir şeyler çıkar."

Adnan Hoca da bir İslam'dan söz ediyor, IŞİD de bir İslam'dan söz ediyor. Biri cayır cayır insanı yakabiliyor. Buna dinden karine buluyor. Öbürü de tefessüh etmiş bir diyalektikle İslam konuşuyor. Tabii siz Amerikan yanlısı olacak bir halifeden de rahatsızsınız.

Tabii rahatsızım. Bazı şeyleri tekrar tekrar yaşamak durumunda mıyız? Bakıyorum şimdi bir tane Amerikan yanlısı halife var. Kıbrıs'ta da İngiliz yanlısı Şeyh Kıbrısî vardı. Merak ediyorum bunlardan Türkiye'ye ne fayda gelecek? Tamam, bu insanların dinî bilgileri yüksek olabilir, insanları etkileyebilirler ama bu etkilerini siyasi olarak kullanmamaları lazım veya başkalarının hizmetine vermemelidirler. Benim ülkeme yardım etmeyecek, bu ülkeye, bu topluma yardım etmeyecek halifenin bir anlamı yok ki! Ne yapacağım ben o halifeyi! Zaten bir sürü yerde bir sürü kişi Amerika'ya çalışıyor. Alın Katar'ı, Suudi Arabistan'ı... Hepsi Amerika'ya çalışıyor.

Bütün bunlara baktığımız zaman bizim şekille, şunla bunla uğraşmamamız gerektiği ortaya çıkıyor. Şekilcilik bizi başkalarının sömürgesi olmaya götürüyor. Başkaları tarafından yönlendirilen insanların hâkimiyetine girmemize neden oluyor. Millîlikten uzaklaşıyoruz veya kendi insanımızı sömürüye açık hâle getiriyoruz. Hâlbuki Türkiye bu şekilciliği bırakmalı. Ahmedinejad'ın dediği gibi adalet üzerine yoğunlaşmalıdır. Hz. Muhammed'in İslam'la bize getirmek istediği budur.

Siz Fethullah Gülen örgütünü fark ettiğinizde, kamuoyunda bilinenin dışında ne gibi bir özelliğinin tebarüz ettiğini gördünüz?

Örgütü ben, bize olan davranışlarından öğrendim önce. Bu insanlar nedir? Nerede yetişiyor bu insanlar diye baktım. Mesela İzmir'de Maltepe Askerî Lisesinden bazı öğrenciler Işık Evlerine gidiyor veya aramalarda onlarla ilgili bir şeyler yakalıyoruz. Sonra bu insanlar niye Silahlı Kuvvetlere sızmak istiyorlar diye sorguluyoruz. Niye ısrarla askerî liselere adam sokmaya çalışıyorlar. Niye TSK'daki yargı sistemine girmeye çalışıyorlar?

Bu teşkilatın yapısını ben polisten, jandarmadan ve MİT'ten alıyorum. Sonra önüme bir şema çıkartıyorum. TSK'ya, sivil bü-

rokrasiye nasıl girmeye çalıştıklarını gelen raporlardan anlamaya çalışıyordum. Kişileri ve yapmak istediklerini gördüğünüzde ülkenin yönetimini ele geçirmek istediklerini anlıyorsunuz. Bunun basit bir dinî cemaat olmadığını o zaman anladık. Bu cemaatin ülkenin yönetimini ele geçirmek üzere kullanıldığını gördük. Bunu üst taraftakiler, alt taraftakileri motive etmek için de kullanıyor olabilirler. Aşağıdaki müritler, şeyhlerinin, hocalarının dediğini yaptıklarında büyük sevap kazanacaklarını düşünüyor olabilirler. Ama üst kademenin düşüncesi farklı. Üst kademe geçmişte olduğu gibi maalesef Amerikan, İngiliz, İsrail istihbarat örgütlerinin kontrolünde. Bize gelen raporlardan o ilişkileri de görüyorduk. Bu raporlar 2009 yılına kadar geliyordu. Emniyetten ve MİT'ten gelen raporlarda "Fethullah Gülen" diye ayrı bir hane vardı, sonra çıkartıldı. O zaman konuyu Emre Taner ile görüştüğümde bana, "Siz bu Fethullah Gülen'i çok büyütüyorsunuz. Yaşlı bir adam, isterseniz sizi tanıştırayım." dedi. Emre Taner'in Cemaat tarafından kuşatıldığını düşünen bir insan değilim. Muhtemel tehdidi onun da gördüğünü düşünüyorum. Benimle paylaşmamasının nedeni, mevcut siyasi ortamın onun konuşmasına engel teşkil etmesi olabilirdi.

O dönemde bizi en çok uğraştıran yayın organlarından biri "Taraf" gazetesi idi. 2007 yılının sonlarında yayın hayatına başlayan "Taraf" gazetesi, sanki Genelkurmaydan haber vermek için çıkartılıyor gibiydi. İçeriden devamlı "Taraf"a haber akışı vardı. Ben gazetede çıkan haberlerin kaynağını bulmaya çalışıyordum. Benim ajanım yok ki! O zaman konuyu MİT'ten soruşturuyorduk. Kimin kimle ilişkisinin olduğunu bulmamız gerekiyordu. Bu gazetenin para kaynağını da bulmamız gerekiyordu. Bu kadar para nereden geliyordu?

Üçüncü Ordu Karargâhı ile ilgili "Taraf" gazetesinde bir haber çıkıyor. Silahlı Kuvvetlerde olmayan şeyler, gazetede suç gibi haberleştiriliyordu. Tabii ki kimsenin suç işleme özgürlüğü yok. Suç işleyen cezasını görür. Bu konuda hiçbir tereddüt duymuyorum. Ancak herkes her şeyi bilmek durumunda değil. Yine Fethullah Gülen konusunda olduğu gibi, "Taraf" gazetesi konusunda da Emre Taner'e gittim. Taner bana, "Bu gazete ile fazla uğraşmayın, altından kalkamazsınız." dedi.

Nitekim altında da kaldınız.

Evet. Yaptığım görüşmeleri İlker Başbuğ'a arz ettim. O da kendi görüşmelerinde onlara aynı konuyla ilgili düşüncelerini söylüyordu. Hakan Fidan MİT müsteşarı olduğunda Başbakanlıkta yaptığımız toplantılar da yapılmaz olmuştu.

Mesela Fethullahçı olduğundan şüphelendiğimiz bazı subaylarla ilgili MİT'ten yazışma olmadan şifahi olarak bilgi istiyordum. Yazışma olup o insanlara leke gelmesini istemediğimiz için bilgiyi şifahi olarak istiyorduk. Verdiğimiz o isimler hakkında da bize dönüş olmuyordu. O zaman MİT'ten neden bilgi alamıyorduk, bilmiyorum. Ama MİT'te ne olup bittiğinden Fethullah Gülen grubunun haberi oluyordu.

Bir keresinde İlker Paşa, MİT Müsteşarı Emre Taner'e ve bana "Kim bu Fethullahçılar? Araştırın, bulduğunuz bilgileri başbakana götürelim." dedi. Emre Taner, bu çalışmaları yapmaları için MİT içinden birilerine talimat veriyor. Böylece bu konuda araştırma yaptığımızı bilen dört kişiyiz. Ama iki gün sonra Emre Taner'e iki polis geliyor ve "Emniyette, MİT'te, Genelkurmayda kimlerin Fethullahçı olduğuna dair araştırma yapıyormuşsunuz." diyorlar. Bunun üzerine MİT müsteşarı beni aradı ve "İsmail kimseye bir şey söyledin mi?" diye sordu. "Sayın müsteşarım kime ne söyleyeyim, siz biliyorsunuz, komutan biliyor, ben biliyorum, bir de siz kime görev verdiyseniz o biliyor." dedim. Yapılan bütün çalışmalar bu şekilde Fethullahçı gruba haber veriliyordu.

Burada şöyle bir tablo karşımıza çıkıyor: Genelkurmay İstihbarattan ve Millî İstihbarattan daha güçlü bir Emniyet İstihbarat var. Hem sizi takip ediyor hem MİT'i takip ediyor.

Emniyet İstihbarat son yıllarda iyice güçlendirildi. Bir de çok pervasız insanların eline geçti. Sadece Emniyet İstihbarat değil, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı da onların eline geçti. Şu anda TİB'i mevcut binasından çıkartıp, farklı bir yere götürüyorlar.

TİB'i neden taşıyorlar?

Büyükelçilik ve kamu binaları yapılırken çok dikkat edilir. O binaya bir alet yerleştirilir, oradan yıllarca dinlenirsiniz. Onun için

alınan özel tedbirlerle o binalar yapılır. TİB'in binasının da öyle yapılması lazımdı. Şimdi o binanın neresinde ne var? Hangi cihaz konulmuş? Neler olup bittiği belli değil. TİB bu yüzden binayı komple terk edip başka bir binaya geçiyor. Aynı poliste olduğu gibi teşkilatı da sıfırdan kuracaklar. Devletin bütün haberleşme bilgileri TİB'de toplanıyordu. O bilgileri binadaki haberleşme altyapısıyla başka yerlere aktarmak mümkün. Örneğin evinizde düğmesine basıp çalıştırmadığınız bilgisayarınızı içinde virüs varsa birileri uzaktan kullanabilir. Sizin haberiniz bile olmaz. Sizin adınıza başka bir yere veri gider. Aynı işlem TİB için de geçerli. O nedenle TİB'in yerleşeceği yeni binanın çok emniyetli olması lazım. Bu tip bilgi sistemleri ve harekât merkezleri normalde yerin altında olması gerekiyor. Yerin üstünde olduğu zaman camlardan, duvarlardan sinyal alabiliyorlar. Örneğin şu an konuştuğumuz odanın emniyet durumunun ne olduğunu bilmiyorum. Örneğin önünüzde kullandığınız bilgisayar, 50-60 metreye kadar sinyal yayar. 50-60 metre ileride bir kişi olsa siz bilgisayara yazarken aynen onun ekranında da çıkar. Onun için bu bilgisayarların da emniyetlileri yapılıyor. En fazla 10 veya 15 cm sinyal yayıyorlar veya bilgisayarların yönü duvara döndürülmek suretiyle sinyalin duvarda kalması sağlanıyor.

Cemaat Hakan Fidan'ı Neden Hedef Aldı?

MİT müsteşarı adliyeye ifadeye çağrıldığında, özel kalem müdürü "Zaman" gazetesinin eski muhabiri idi.

Onu biliyorum. Hakan Bey o adamı neden aldı, nasıl aldı bilmiyorum. Özel kalem müdürü bütün her şeyinize vâkıf olan insandır. Çalıştığınız bütün insanları bilir. Yediğiniz yemekten, ettiğiniz telefonlara kadar haberi olur.

Hakan Fidan'ın bir Cemaat geçmişi var mıdır? Astsubay yetiştirme okulundan 1986 yılında mezun olmuş. Muhabereci ve aynı zamanda bilgisayarcı. Öyle baktığımız zaman, Cemaat'in el atabileceği insanlardan biri olarak görülüyor. Genelde Cemaat muhabereci, bilgisayarcı, istihbaratçı adamları ıskalamaz.

Hakan Fidan, zorunlu hizmet süresini tamamladığı için

TSK'dan 2001 yılında istifaen ayrılmış. Ayrıldıktan hemen sonra 2002 yılında Avusturya Büyükelçiliğine siyasi danışman olarak başlamış. Onun orada başlamasında Abdullah Gül ile olan yakınlığının da etkisi olabilir. Abdullah Gül ile yakınlığı da zannedersem Ahmet Davutoğlu ile olan yakınlığından kaynaklanıyordu.

Fidan'ın yabancı bir elçilikte danışman olarak çalışıp, oradan devletin en üst kurumuna kadar yükselmesi herhangi bir sorun teşkil etmez. Bazıları bu konuya şüpheli bakıyor olabilir. Ama yanlıştır. Çünkü devletimizin bir sürü memuru şu anda Dünya Bankasında, NATO'da, AB'de veya benzer kurumlarda görev yapıyor. Devleti yönetirken gerçekçi olmak lazım. İnsanların niteliklerine bakmak lazım. İdeolojik perspektiften bakarak devleti yönetmeye kalkarsanız, nitelikli insan bulmakta zorlanırsınız.

Bu arada Hakan Fidan iki kere Fethullah Gülen ile görüşüyor. Bir müsteşar yardımcısı iken, bir de müsteşar olduktan sonra.

Başbakanın görevlendirmesi sebebiyle gidip görüşmüştür. Kendi başına gidip görüştüğünü sanmıyorum. Başbakanın Hakan Fidan'ı, Fethullah Gülen ile görüşmeye göndermesi, eşit muhatap alması anlamına gelmez. Biz de yurt dışına giderken komutanımıza, görüşeceğimiz kişiler ve görüşme konularıyla ilgili bilgi verir, emirlerinin olup olmadığını sorar ve talimat alarak gideriz. Hakan Fidan da öyle görüşmüştür Fethullah Gülen ile. Üst düzeyde hiçbir devlet görevlisi talimat almadan görüşme yapmaz.

TÜRK ORDUSU LAİK VE SÜNNİ MİDİR?

Yeni bir medeniyet kurmak isteyenler aklı etkin bir şekilde kullanıp, adaleti egemen kılacaklar ve yüksek öz güvenle ileriye bakacaklar. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'ni kurarken rasyonaliteyi esas aldı. Dinin geleneksel yorumlarını değil, doğrudan kaynağını esas aldı. Bu nedenle hukukta Hanefiliği, itikatta Maturidi akaidini benimsedi. Bu nedenle laiklik ilkesinin hayata geçirilmesinde güçlük çekilmedi. Bu tespitten hareketle Türk ordusu için laik-Sünni-Atatürkçü denebilir mi?

Türk ordusu laiktir, Atatürkçüdür ama kimsenin mezhebine şimdiye kadar bakmadım. Sünni midir? Her ne kadar nüfus kâğıdımızda yazsa da bu konuda bir fikrim yok. Alevilik konusu zaman zaman TSK içindeki subayların, generallerin aleyhinde kullanıldı. Alevi olduğu iddiası birilerinin terfi almasını engelledi. Alevi oldukları için belli yerlere gelemeyen subaylar oldu. Silahlı Kuvvetlerde kurumsal olarak mezhepçi bir bakış yoktur ama biri çıkıyor arkadaşıyla veya tanıdığı subayla ilgili jurnalcilik yapıyor ve "Bu subay Alevi'dir." diye dosya bırakıyor ve hakkında ileri geri yorumlar yaparak komutanın kafasını bulandırıyor.

Balyoz, Ergenekon ve sizin ifadenizle orduya karşı asimetrik

savaşta tutuklanan subayların büyük bölümünün Alevi aidiyeti olduğu iddiaları vardı.

Büyük bir bölümünün değil, bir kısmının Alevilik aidiyeti vardı. Çünkü tutuklanan subayların çoğunu tanıyordum. Tutuklananlar içinde Alevi arkadaşlarımız da vardı. Onlar TSK içinde bir Alevi oluşumu veya baskısı kurmaya çalıştıkları için veya bu konuda bir çalışma yaptıkları iddiasıyla suçlanan arkadaşlarımızdı.

Sultanbeyli'de Zırhlı Tugayda Toplu Olarak Terfi Namazları Kılınıyordu

28 Şubat Dönemi'nin meşhur konularından biri Sultanbeyli'ye yapılan Atatürk heykeli idi. O heykelin bir hikâyesi varmış. Anlatabilir misiniz?

Sultanbeyli'de İkinci Zırhlı Tugayı vardı. Bu tugayın Doğu Silahçıoğlu'dan önceki komutanı Tuğgeneral Adnan Tanrıverdi idi. Adnan Tanrıverdi o zaman halkla içli dışlı bir komutandı. Dinci demek onu tanımlar mı bilmiyorum ama Sultanbeyli'de yaşayanlarla içli dışlı idi. Tugayın içine bir cami yaptırmışlar. Bu arada hep birlikte terfi namazı kılıyorlar. Bazen komutanların sicil zamanı geldiğinde toplu olarak sicil namazı kılıyorlar. Oradaki subaylar komutanın gözüne girip yüksek sicil notu almak için sicil namazına gidiyorlar. Adnan Tanrıverdi tugay komutanı ve bu işleri yapan kişi kendisi. Bu nedenle zırlı tugay tekkeye döndürüldüğü gerekçesiyle Ankara'ya şikâyet ediliyor. Bunun üzerine Adnan Tanrıverdi bu görevden alınıyor ve Ankara'da karargâha getiriliyor. Yerine de Doğu Silahçıoğlu'nu gönderiyorlar. Ona o zaman muhtemelen "Git orayı düzelt." dediler. O da Adnan Tanrıverdi'nin tam zıddına bir iş yapıyor ve meydana heykel diktiriyor. Etki tepkiyle bir uçtan öbür uca sıçrayan bir tutum takınılıyor. Maalesef ikisi de yanlış.

Ülkenizde hangi görüşten insanlar varsa, onlar subay astsubay oluyor. Ne kadar seçerseniz seçin, hepimizin ailesinin dayandığı yerler bellidir. Erbakan'ın hükûmete gelmesi, ordu içindeki Adnan Tanrıverdi gibi kişilerin daha rahat hareket etmelerine yol

açtı. Erbakan'ın ordu ile ilişkileri iyiydi. O bu ülke için ordunun önemini biliyordu. Orduya karşı çok daha yumuşak bir tutum içindeydi.

Silahlı Kuvvetler, Osmanlı'dan bu tarafa ülkemizi dönüştüren ve modernleştiren bir kurum.

Ben hep şunu söylüyorum, bütün Türk devletleri hep silahlı kuvvetler etrafında kurulmuştur. Türk devletinin bir komutanı vardır, gider bir yeri fetheder. O fetihten sonra halk gider oraya yerleşir. Hep böyle olmuştur. Kölemenler de böyle olmuş, Selçuklular da böyle olmuş, Osmanlılar da böyle olmuş.

Askerî İstihbarat, Emniyet İstihbaratın Gerisinde mi Kaldı?

Siz ve sizin gibi insanlar, orta hâlli veya fakir ailelerin çocukları. Anadolu'nun en zeki çocukları Kuleli Askeri Lisesine, Işıklar Askeri Lisesine gidiyorlar. Buralarda okuyan çocuklar bilgi olarak, kültür olarak, teknik olarak toplumun önündedirler. Polis teşkilatı ise Silahlı Kuvvetlerin çok daha gerisinden gelen bir teşkilattı. Polis teşkilatı sonradan Silahlı Kuvvetler mensuplarının önüne geçti, onlardan çok daha proaktif bir pozisyon aldı. Buna mukabil Silahlı Kuvvetler daha statikleşti. Geliştirici, dönüştürücü misyonundan uzaklaştı. Bunun nedeni neydi? Örneğin bilgisayarı polis daha yaygın ve etkili kullanmaya başladı. İstihbarat kabiliyetini çok geliştirdi.

Bu, size tanınan yetkiyle ilgilidir. Silahlı Kuvvetlerin elinde yeteri kadar bilgisayar da vardır, bilgisayar kullanıcısı da vardır. Ama polisin yaptığı iş biraz daha farklıdır. Polis seni dinliyor, beni dinliyor, başkasını dinliyor. Polis kendini geliştirmek için çok fazla sayıda cihaz aldı.

Türk Genelkurmayı şu anda hiçbir yeri dinlemiyor. Elindeki en etkili dinleme merkezi GES komutanlığı idi, orayı da olduğu gibi MİT'e verdi. GES elimizdeyken de yine sivilleri dinlemiyorduk. Dinleme konusunda jandarmanın birimi var. Jandarma, asayiş

istihbaratı yapıyor. Bundan dolayı dinleme yetkisi var. Jandarmanın ve polisin asayişle ilgili raporları bize gelmez. Jandarma, asayişle ilgili istihbarat raporlarını İçişleri Bakanlığına verir. Zaman zaman jandarma genel komutanı Genelkurmay başkanına gelir ve genel asayiş durumuyla ilgili bilgi verir. Jandarma istihbaratının sol örgütler, sağ örgütler, dinci örgütlerle ilgili raporları bize gelir.

Tahşiye Örgütü Ne Zaman Kuruldu?

Türkiye örgütler mezarlığı gibi. Çağın dinamiklerine göre örgütlerin trendleri iniyor, çıkıyor. Geçmişte sol örgütler çoğunluktaydı. Şimdi aynısı İslamcı örgütler için geçerdi. Siz yakın zamanda Cemaat'in ilgi alanına giren bir kişisiniz. Son günlerde çok popüler olan Tahşiye operasyonuyla ilgili olarak herkesin söylediğinin tersine, "Tahşiye'den Genelkurmay da haberdardı." dediniz. Siz Tahşiye örgütünü ne zaman fark ettiniz?

Bizim Tahşiye grubunu takip etmek gibi bir görevimiz yok. Bu bilgiler bize ya Emniyetten gelir ya Jandarmadan gelir ya da MİT'ten gelir. Bu hatırladığım kadarıyla 2009 yılında MİT'ten gelen bir bilgiydi. Bu bilgi geldikten sonra aldım evrakın özetini çıkardım. Çünkü MİT'ten evrak geldikten sonra kopya edip olduğu gibi göndermek uygun değil. Çünkü altında evrakın referans bölümü çıkıyor. Bir sorun olduğu zaman sizi sorumlu tutuyorlar. Biz MİT'in hazırladığı evrakın o bölümünden özet çıkardık. Ondan sonra çıkardığımız özeti kuvvetlere gönderdim. Gazetede çıkan evrak da Kara Kuvvetleri İstihbarat Başkanlığına gönderdiğim evraktır. Kara Kuvvetleri İstihbarat Başkanlığında birileri almış onu basına sızdırmış. Demek ki hâlâ içeride birileri var.

MİT'in gönderdiği evrak, Fethullah Gülen'in 6 Nisan 2009 tarihinde www.herkul.org sitesinde Tahşiye grubu ile ilgili yaptığı konuşmadan önce gönderilmiş bir evraktı. Yani o konuşmadan önce MİT de Tahşiye grubunu takip etmiş.

Tahşiye Grubu dediğiniz nasıl bir örgüt?

Bu grup halifelik iddiasında ve dinî bir düzen kurmak istiyor.

Belki bir kısmı abartılı olabilir. MİT'in bu konudaki kanaatleri ne kadar doğrudur ona da bakmak lazım. Büyük ihtimalle başka gruplar tarafından veya Fethullah Gülen Cemaati'nin yönlendirdiği bir haber elemanı tarafından verilen bilgi de olabilir. Sonuçta işlenmemiş bilgi. Ben bu bilgiyi paylaşmak durumundayım. Kuvvet komutanlarının bu bilgiyi bilmeleri gerekiyor. MGK toplantılarına katılıyorlar. Gittikleri yerlerde bunlar gündeme geldiğinde fikirlerinin olması gerekiyor. Bunların bilinmesi demek, bunlara karşı harekât yapacağımız anlamına gelmiyor. Çünkü Tahşiye grubu tamamen Emniyeti ilgilendiriyor.

Mesela MİT'e gelen bilgilerin ne kadar doğru olduğu konusunda Karargâh Evleri diye bir evrak var. Türk Silahlı Kuvvetleri içerisinde görevli bazı askerler ile İşçi Partisi yöneticileri arasında yasa dışı bir yapılanma olduğu iddialarına yönelik olarak 2007 yılında gönderilen bu evrak tamamen Trakya'da bir adamın verdiği istihbarata dayanıyor. Bu istihbarat MİT tarafından teyit edilmeden Genelkurmay Başkanlığına kadar gönderiliyor. Biz de kuvvet komutanlıklarına gönderdik. Bu evrak yüzünden bir adamın başı yandı. Sonradan biz bu evrakın doğruluk derecesini sorduk. MİT soruların hiçbirine cevap vermedi.

Burada MİT bizi manipüle etti diye düşünülebilir. Oysa MİT'i, manipüle ettiler. Bu tip evraklar bir şekilde MİT'e aktarılıyor, MİT tarafından da bize aktarılıyor. Bazı evraklar teyitli değil. Üzerinde çalışılmamış, yorum yapılmamış. Yorum yapılmayınca gelen evrak hatalı oluyor. Bu evrak yüzünden 91 insan yargılandı ve hepsi hakkında takipsizlik kararı verildi. Tahşiye evrakı da böyle bir şey olabilirdi.

MİT'in haber elemanları, sağda solda gördüğünüz adamlar. Hrant Dink cinayetinde polisin Trabzon'daki haber elemanlarını gördünüz. Mecburen bu tip ayaktakımı adamlarla çalıştılar. Doğru dürüst insanlar gidip MİT'e bilgi vermez ki!

Bu elemanların verdiği bilgilerin ne kadar doğru olduğunu teyit etmek için MİT'in çok ciddi bir arşivi vardır. O arşivde bu bilgilerin içeriğinde yer alan kişilere dair notlar vardır.

O bilgileri karşılaştırabilirler. Eğer Tahşiye grubuyla ilgili önceden gelen bilgileri olsaydı, kendilerine gelen ihbar ile arşivle-

rindeki bilgiyi karşılaştırabilirlerdi. Ama ne hikmetse, Karargâh Evleri konusu da Tahşiye konusu da MİT'ten olduğu gibi gelen evraklar. MİT'in gönderdiği her evrak doğru evrak diye değerlendirme yapmamak lazım.

Tahşiyeciler Grubu, Doğu Anadolu'da örgütlenmeye çalışan bir grup. Grubun iddiaları ile yapılanmanın çapı arasında büyük bir uçurum olduğunu görüyorsunuz. Türkiye'yi ele geçirip halifelik kurmaktan söz ediyorlar ama sayıları bir evi doldurmaya yetmeyecek kadar az. 1990'lı yıllarda Almanya'da faaliyet yürüten Cemalettin Kaplan'ın oğlunun kendini halife ilan etmesine benzeyen bir duruma benziyordu.

GES NEDEN MİT'E DEVREDİLDİ?

Türk Silahlı Kuvvetlerinin en önemli dinleme üslerinden biri yakın zamanda Amerikalılardan devralınan, GES diye kısaltılan Genelkurmay Elektronik Sistemler idi. Hükûmet, 2012 yılında GES'i MİT'e devretti. GES artık MİT'in bünyesindeki Elektronik ve Teknik İstihbarat (ETİ) birimine eklendi. Size göre bu yerinde bir karar mıydı? Mesela şimdi TSK İsrailli pilotların konuşmalarını nasıl dinliyor?

GES Komutanlığı, Sovyetler Birliği'ne dönük dinleme yapmak amacıyla Ankara'nın yanı sıra Kars, Balıkesir, Sinop, Muş, Adana, Diyarbakır'da 1958 yılında Amerikalılar tarafından kurulmuş tesislerdi. Türkiye genelinde 13 ayrı tesisi olan GES Komutanlığını 1970'li yıllarda Amerikalılardan devralarak kendimize adapte ettik. Hatta son zamanlara kadar onlardan kalan malzemeleri kullanıyorduk. 2006 yılından sonra yerlileşmeye giderek ASELSAN ve TÜBİTAK'ın ürettiği donanımlarla o malzemeleri yenileştirmeye başladık.

GES'in MİT'e devri bana göre doğru bir karar değildi. Uçaklarla ilgili yerleştirilmiş programlar vardı. O sistemler MİT'e devredildi. Uçak kalktığı andan itibaren çıkardığı seslerden radar olmasa bile elektronik sistemlerle tespit edebiliyorduk. Pilotların konuş-

malarını da dinleyebiliyorduk. Bir defa havada olan her şeyi dinleyebiliyorduk. Şu anda bunları MİT dinleyebiliyor. Onların dinlemeyi yaptıktan sonra Genelkurmaya aktarması lazım. Hâlen neler aktarıldığını bilmiyorum. MİT aktarmazsa sorun çıkar. Hava savunması ve emniyetin büyük bir kısmı bu şekilde sağlanır.

Mesela bir uçak Akdeniz'in üstünde bütün radar sistemleri kapatılmış vaziyette, sadece gece görüş sistemleriyle uçar. Bunu sadece Hatay'da Avanos Dağı'nın üstündeki elektronik sistemler tespit edebilir. Elektronik sistemler, gece görüş cihazlarının çıkardığı sesi tespit eder. Uçağın yerini, istikametini, hızını bulur. Bunların Hava Kuvvetlerine aktarılması lazım. Büyük ihtimalle MİT ile Genelkurmay arasında irtibat vardır. Sonuçta birbirinin hasmı kuruluşlar değiller.

GES'in MİT'e devredilmesindeki stratejik tercihin sebebi nedir? Neden Genelkurmaya ait bir teknik altyapı MİT'e devredilir?

MİT'in sivilleştirilmesine dönük ilk adım daha sonra Paris Büyükelçiliği yapan Sönmez Köksal ile atıldı. 1992 yılında Sönmez Köksal'ın MİT müsteşarı olarak atanmasından itibaren askerî istihbarat konusunda bir kanun çıkartılmamış. Askerî istihbarat yetkisini Genelkurmay Başkanlığı Kanunu'ndaki "Genelkurmay Başkanlığı kendi konularıyla ilgili istihbarat faaliyeti yapar ve ihtiyaç duyduğu teşkilatları kurar." fıkrasından alıyor. GES'in kapsamında dinleme de var. Ama bütün bunların bir yasaya bağlanması lazımdı. Daha ayrılırken bu yasanın çıkması gerekiyordu. Yasa çıkartılmadığı için "GES şunu dinliyor, bunu dinliyor gibi" bu konuda bir sürü spekülasyon yapıldı. Evet GES'in araçları var ama ben aracımı hududa çekiyorum ve eğer Yunanistan sınırında isem, orada Yunanistan'ın adalarla ilgili konuşmalarını tespit ediyorum. Bakıyorum o bölgede konuşmalar yoğunlaşmışsa o bölgeye araçlarla bir dinleme istasyonu kuruyorum. Eğer orada bir gereksizlik ortaya çıkıyorsa dinleme sistemlerimi oradan çekiyorum. Bütün bunları yaparken bir yasaya ihtiyacımız var. Yasa olmadığı için yaptığınız işlerde illegal duruma düşmeniz her zaman mümkün. Bunları YAŞ toplantısında biz başbakana ve millî savunma bakanına anlattık. Hatta sunumu da ben yaptım. Daha sonra Genelkurmay başkanı ve bakanların katıldığı bir toplantıda

bu konuyu yeniden takdim ettim. Orada, "Ya yasa çıkartın bu sistemler TSK'da kalsın ya da bunları MİT'e bağlayın. Bu sistemler gerekli sistemler. Sakın ola ki bu sistemleri lağvetmeyin." dedik. Tabii takdir başbakanın. O da büyük ihtimalle MİT Müsteşarı Hakan Bey'e veya İçişleri Bakanı Efkan Ala'ya sordu veya ikisine birlikte sordu. Onlar da askerî istihbaratla ilgili özel bir yasa çıkarmaktansa dinleme işinin tümüyle MİT'in bünyesinde toplanması konusunda görüş bildirdiler.

Amerikalıların Vermediği Dinleme Sistemini Kendimiz Yaptık

Hakan Fidan'ın GES'i devralmakla ilgili niye böyle bir görüşü vardı?

Hakan Fidan, "Polisin de, MİT'in de, askerî istihbaratın da dinleme sistemi var. Böyle parça parça dinleme sistemi kullanmak yerine, bütün istihbaratı tek elde toplayalım. Böylece büyük bir istihbarat gücü meydana getirelim." görüşünü savunuyor. Bu bir yanıyla doğru bir strateji olabilir. Bir yanıyla da riskli. Çünkü askerî istihbarat ile sivil istihbarat konuları birbirinden çok farklı. Tabii bazı konularda biz MİT'ten bilgi almaya devam ettik. Sivil istihbarat konusunda MİT'e muhtacız. Onlara sırtımızı dönemeyiz. Ona göre analiz sistemleri var. Fakat istihbaratı tek elde toplamanın yanlışlığı şurada: MİT, Genelkurmay ve Emniyet olarak farklı farklı konulara bakıyoruz. Mesela Çanakkale Boğazı'nda Amerikalılardan kalma bir sistem vardı. Ben oraya gittiğimde Amerikalılar götürmüşler. Sistemin özelliği şuydu: Boğazdan giren bütün gemilerin resmini çekiyor, geminin radarlarının parametrelerini alıyor. O parametreleri kullanarak o radarın hangi gemiye ait olduğunu, geminin ne gibi özellikleri olduğunu tespit ediyor ve o geminin daha sonraki süreçte hangi denizde dolaştığını takip edebiliyorsunuz. Bu sistemi biz ASELAN'a yaptırdık ve Çanakkale Boğazı'na koyduk. O sistemi Amerikalılardan istediğimiz zaman vermediler. Biz ASELSAN'a yaptırdıktan sonra geri vermeye kalktılar ama almamıza gerek kalmadı. Bütün bu veriler depolanıyor.

Amerikalılar önce bizim yapamayacağımızı düşünerek vermek istemediler. Yapacağımızı anlayınca vermek istediler. Çünkü bu sefer de sistemi bizimle birlikte kendileri de kullanmak istediler. Amerikalılar o sistemi verdiklerinde sizinle bir anlaşma imzalıyorlar. Anlaşma doğrultusunda sistemden aldığınız bilgileri Amerikalılara da aktarıyorsunuz. Sistem size ait olduğu zaman böyle bir talepte bulunamazlar. Biz radar takip sisteminin yerlisini yaptık. Hatta şimdi yeni bir istihbarat gemisi yaptırıyoruz. İstihbarat uçağımız da var. Onların üzerine de bu sistemleri monte ettirdik. Bunlar da MİT'e devredildi mi bilmiyorum.

Hava ve deniz kuvvetlerinde elektronik harp çok önemlidir. Elektronik harp için baştan itibaren karşı tarafın radarları, karıştırıcıları vs. gibi bütün özelliklerini toparlamanız lazım. Biz bunları toparlayıp elektronik harp yapacak birimlere veriyoruz. Onlar da karşı taarruz yapacakları zaman hangi radarı karıştıracaklarsa, o radarın özelliklerine göre karıştırıyorlar radarı. Bunların hepsi Silahlı Kuvvetlerde olmalıdır veya MİT'in Silahlı Kuvvetlere bu bilgileri vermesi gerekiyor. Bunu tek elden yapmak çok zor.

Hakan Fidan Neden Milletvekili Olmak İstedi?

Hakan Fidan'ı çok yakından tanıdığınızı, konuşmalarınızdan anlıyoruz. Böylesine büyük istihbarat gücüne sahip bir MİT müsteşarıyken milletvekili olma hevesi nasıl çıktı?

Esasında MİT müsteşarlığı milletvekilliğinden daha güçlü bir pozisyondur. Hakan Fidan, milletvekili olursam bakan olurum gibi bir beklentiye girmiş olabilir. Bakanlık ile MİT müsteşarlığı kıyaslanır mı derseniz, şöyle kıyaslanır: Hakan Fidan geldiğinden itibaren çok zor görevler yapıyor. Bu görevlerin bir kısmı başbakanla kendi arasında hukuki sorumluluk gerektiren görevler. Bu görevler arasında Oslo, İmralı ve bilmediğimiz, sızmayan ama yarın Hakan Fidan gittiği zaman, MİT'in üzerindeki kontrolü kalktığı zaman başka grupların adamlarının dışarı sızdıracakları bilgiler de olabilir. O gruplar cemaat olabilir, siyasi görüş farkı taşıyan kişiler olabilir veya taraf değiştirmiş insanlar olabilir.

Bence cumhurbaşkanının, Hakan Fidan'dan sonra MİT'i yö-

netecek insan bulmak gibi bir sıkıntısı oldu. Hakan Fidan ise yarın başıma bir iş gelirse bunlarla uğraşamam diye bir düşünce taşıyordu. Bu nereden kaynaklanıyor? Ortama baktığımızda Tayyip Erdoğan'ı sarayda yalnız bırakma gibi bir çalışma var gibi. Ne gibi çalışmalar bunlar? Beşir Atalay, Ali Babacan ve Mehmet Şimşek gibi ekonomi grubunun Erdoğan'ı yalnızlaştırmak gibi bir çalışması vardı. Davutoğlu'nun da bir çalışması vardı. Bunlar büyük ihtimalle Batı'nın desteğiyle Erdoğan'ı sarayda yalnız bırakmak istiyorlardı. Çünkü ABD, AKP ile devam etmek istiyor ama Erdoğan'ın öngörülemez ve engellenemez hareketleri olduğu için, Erdoğan'ın da AKP ile temasını kesmek istiyor. Bu konuda bir girişimde bulundular. Hakan Fidan büyük ihtimalle bunu gördü ve Tayyip Erdoğan'a rağmen başarılı olabileceğini değerlendirerek Davutoğlu'nun safına geçerek milletvekili olmak istedi. Abdullah Gül de pazarlık gücünü artırmak için şimdilik kenarda beklemeyi tercih ediyor. Tayyip Erdoğan da karşısında oluşan bu bloka göre hamlelerini yaptı. Sonuç itibarıyla Tayyip Erdoğan'sız AKP'nin zayıflayacağı konusu gündeme geldi. En son Hakan Fidan-Tayyip Erdoğan arasında umrede yapılan görüşmeden sonra büyük ihtimalle bu grup şimdilik pes etmiş vaziyette.

Hakan Fidan Siyasete Girmek İsterken Hesap Hatası Yaptı

Hakan Fidan siyasete girmek için teşebbüste bulunup, tekrar MİT'e dönerek gelecekte siyaset yapma ihtimalini ortadan kaldırmış olmadı mı?

Hakan Fidan akıllı bir adam. Zekâsı, çalışkanlığı ve sadakati konusunda kendisini çok takdir ederim. Cumhurbaşkanına çok sadık birisidir. Onun Tayyip Erdoğan'ın sarayda yalnız kalacağı değerlendirmesiyle siyasete girmek istemesi, verilen göreve sadakatine gölge düşürmez. Tayyip Erdoğan'ın sarayda yalnız bırakılması durumunda MİT Müsteşarlığında yalnız bırakılacağı gibi bir yorumla, hem milletvekili hem de bakan olmak gibi bir plan yapmış olabilir. Ama sonunda yaptığı hesabın yanlışlığını gördü. Tayyip Erdoğan güçlü ve hâlâ etkili. Eğer Tayyip Erdoğan'ın ya-

nında kalmazsa tamamen yok olacağını fark etti. Keşke bunu daha evvel görseydi ve hiç milletvekili olmak gibi bir harekete tevessül etmeseydi. Çünkü karşıdaki blokun Tayyip Erdoğan'a rağmen bir şey yapmaları mümkün değil.

Madem çok akıllı bir insan, 10 yıldır çalıştığı Tayyip Erdoğan'ın reflekslerini neden çözemedi?

Ben buna bir anlam veremedim. Büyük ihtimalle hesap hatası yaptı. Biliyorsunuz Hakan Fidan'ı Tayyip Erdoğan ile tanıştıran Ahmet Davutoğlu ve Abdullah Gül'dür. Hakan Fidan'ı TİKA'dan sonra Başbakanlık müsteşar yardımcılığı görevine getiren Ahmet Davutoğlu'dur. Ahmet Davutoğlu ve Hakan Fidan, 5 yılı MİT'te, 2 yılı da Başbakanlık müsteşar yardımcılığında olmak üzere 7 yıl iç içe çalışmışlardır. Hakan Fidan, hem güvenlikten hem de nükleer işlerden sorumluydu. İran'ın nükleer programıyla ilgili 17 Mayıs 2010 tarihinde Türkiye, İran ve Brezilya arasında imzalanan anlaşmanın içinde Hakan Fidan vardı.

Hakan Fidan, 7 yıl beraber çalıştığı cumhurbaşkanının reflekslerini mutlaka bilir. Ama karşı cepheye katıldığı zaman cumhurbaşkanının kendisine bir şey yapamayacağı hesabında yanıldı. Bu oluşumu Abdullah Gül'ün yarattığı konusunda değerlendirmeler var ama ben katılmıyorum. Bence Tayyip Erdoğan'ı köşkte yalnız bırakma planını üst akıl dediğimiz Amerika yapmıştır. Daha doğrusu Amerika böyle bir potansiyel görmüştür. Çünkü Amerika potansiyel yaratmaz. Olan potansiyeli kullanır. Olan potansiyel de şu anda Abdullah Gül'ün kullanışlı olduğu şeklinde.

Erdoğan Sahici Bir Lider mi?

Burada şöyle bir paradoks ortaya çıkıyor. Efkâr-ı umumiyede Erdoğan'ın Amerikancı olduğuna dair bir tez var. Amerika Erdoğan'ı sarayda yalnızlaştırıp tasfiye etmeyi planlıyor. AK Parti ile yoluna devam etmek istiyor. Erdoğan'sız bir AK Parti, Amerika'nın çıkarları için daha mı kullanışlı olur?

Erdoğan pragmatik bir insan. İdeolojik görüşleri olsa da prag-

matik bir siyasetçi. Uygun olanı yapar. Ona tam Amerikancı diyemeyiz. Amerika işine geliyorsa Amerika ile beraber, işine gelmiyorsa başkasıyla beraber yoluna devam eder. Öyle bir yapısı var Erdoğan'ın. Son zamanlarda yapılan olayların farkında. Hatta zaman zaman Millî Görüş'e yakın davranışları ve söylemleri var. Bu tabii Amerika'nın işine gelmiyor. Davutoğlu daha Amerikancı. Gül de Amerikancı. Gül daha yumuşak söylemli. Daha söz dinleyen adam pozisyonundadır. Erdoğan daha rijittir. Batı'dan bir eleştiri geldiği zaman rahatlıkla tepki verebiliyor. Batı'yı tenkit edebiliyor. Gül daha yumuşak karşılıyor. Tabii Davutoğlu iyi bir akademisyen ancak bazı davranışlarıyla kendini Erdoğan'a benzetmeye çalışıyor ama ikisinin geçmişten gelen davranış farkı var. Davutoğlu yapmacık, Erdoğan sahici.

AMERİKA'YA GÖRE TÜRK ORDUSU NASIL OLMALIDIR?

Türk ordusu, diğer ülkelerin ordularından farklı olarak tarihî genetiğinden mirasla bu topraklarda ameliyat yapılmasına izin vermedi. Türk ordusunun bu özelliğini bilen İngiliz, İsrail ve Amerika medeniyeti bu coğrafyayı tasarlarken 2003'ten itibaren Türk ordusunu kendisine büyük bir rakip olarak gördüler ve orduya karşı 10 yıldır sinsi bir taarruz başlattılar. Türk ordusu bu taarruzu fark edemedi mi?

Fark ettik ama orduya karşı psikolojik bir harekât başlatılmıştı. O zaman Türk ordusuna ısrarla, "Sizin artık savunacak bir şeyiniz yok; zaten biz istesek de Yunanistan ile Bulgaristan ile Ermenistan ile Türkiye'yi çarpıştırmazlar. Ermenistan, Nahcivan'a girmeye kalkarsa bir çatışma olabilir ama ona da saldırtmazlar. Onun arkasında da Amerika ve Rusya var." diyorlardı. Bu nedenle Amerika bize şunu diyordu;

"Bu kadar büyük orduya gerek yok. Daha küçük ordu ile savunma ihtiyaçlarınızı karşılayabilirsiniz. Kanada, Avustralya, İngiltere, Yeni Zelanda benim savaştığım her yerde savaşıyor. Dolayısıyla onların savaştığı yerlere siz de askerlerinizi gönderin, onlar da NATO adına savaşsınlar."

Amerika böyle düşünüyordu. İstedikleri de kendisinin çatıştığı bölgelerde kendisi için çatışabilecek bir ordu idi. Örneğin nerede? Somali'de.

Türk ordusunun lejyoner bir ordu olmasını istediklerini mi ifade etmeye çalışıyorsunuz?

Aynen lejyoner bir ordudan söz ediyoruz. Amerika diyor ki: "Benim çıkarlarımla senin çıkarlarını örtüştürmek zorundasın."

4 Mart 2002 tarihinde Sabancı Üniversitesi tarafından düzenlenen panele katılan dünyaca ünlü spekülatör George Soros, Türkiye ile Arjantin'i karşılaştırmasını isteyenlere şu yanıtı vermişti: "Türkiye'nin Arjantin'den tek farkı stratejik pozisyonudur. Bu stratejik pozisyonuna bağlı olarak, Türkiye'nin en iyi ihracat ürünü de ordusudur." Kore'ye Türk askeri gönderildiği dönemde, zamanın ABD Dışişleri Bakanı Dulles, Türk askerinin kendilerine maliyetinin "23 sent" olduğunu söylemişti.

Soros'un bu beyanatının ardından Fethullah Gülen Cemaati'nin haftalık yayın organlarından "Aksiyon" dergisinde de şöyle bir yorum haber yapılmıştı:

"Türkiye, bugünlerde, Kore Savaşı'ndan yarım asır sonra, ordusunun global özelliklerini kullanarak yepyeni fırsatlarla karşılaştı. Dünyanın hemen her yerinde Amerikan üniformasını görmeye alışkın ülkelerin Türk 'asker ocağının' eğitiminden geçmesi hiç de zor değil. Dünyaca ünlü borsa spekülatörü George Soros'un 'En iyi ihraç maddeniz ordunuz.' sözüne bütün Türkiye kızmıştı. Soros'un sözü ilk bakışta hakaretvari görünüyor. Ancak dünyanın yeni eko-politik yapılanmasına göre yanılan Soros değil, Türk ordusunu Misak-ı Millî sınırlarına hapsetmek isteyenler oldu.

Kore'ye asker göndererek NATO'ya giren ve ABD'nin stratejik ortaklığını kazanan Türkiye, ordusunun fedakârlığıyla büyük avantaj sağlamıştı. Türkiye bugünlerde, Kore Savaşı'ndan tam 50 yıl sonra ordusunun global özelliklerini kullanarak yepyeni

fırsatlarla karşılaşıyor. Türk ordusunun Irak'a gitmesi tartışılırken askerin dünyaya açılarak yeni bir vizyon ile Türkiye'nin dış politikasına olduğu kadar tanıtımına ve ekonomisine de katkıda bulunacağını savunanların önemli bir tezi var: 27 ülkede faaliyet gösteren Türk ordusu, Irak'a asker göndererek psikolojik üstünlüğü ele geçirebilir ve ABD ve Rus ordularından sonra dünyanın 3. büyük global gücü olabilir!"

O dönemde Türk ordusunun en üst komuta kademesinde yer alan askerlerden hiçbiri Soros'un TSK'ya biçtiği role ilişkin hiçbir görüş belirtmediler. Soros, bir gerçeği mi dile getirmişti veya ordu kendi içinde bu tezi tartıştı da kamuoyuyla mı paylaşmadı?

Soros'un bu sözü ilk bakışta gurur okşayıcı bir söz gibi geliyor. Olayın alt metinlerini incelediğinizde bunun çok acı bir gerçek olduğunu anlıyorsunuz. Niye? Çünkü adam bize bir asker deposu gözüyle bakıyor. Bizi kendi amaçları için kullanmak istiyor. Soros'un bu aşağılayıcı bakışına hem Silahlı Kuvvetlerin hem de siyasetin cevap vermesi gerekiyordu.

Bir ülke sadece bir orduya indirgenebilir mi?

Bir ülke sadece askerî nitelikleriyle övünebilir mi?

Askerlik sadece bir enstrümandır. Devletin kullandığı, diplomasinin kullandığı bir enstrümandır. ABD'nin diplomaside kullandığı en büyük enstrümanı ordusudur. Ordu diplomasinin bir aracıdır.

ABD ve Batı'nın amaçları bir yüzyıl daha kendi hegemonyalarını sürdürmektir. Adamın söylediği çok açık, ordunuzu Amerika'nın istediği yerlere gönderin ve Amerika'nın emelleri için kanınız aksın. Siz de faydalanırsınız bundan. Bu yönüyle çok fazla irdelenmedi.

Soros'un bu lafları söylediği zaman Türk Silahlı Kuvvetlerinin küçülmesi tartışmaları devam ediyordu. O zaman PKK terörü minimize olmuştu ve Varşova Paktı da tamamen dağılmıştı. Dolayısıyla çevresel bir tehdit görülmüyordu. Soros bu sözü söylediği zaman, bu işin altyapısı hazırlanıyordu.

Millî bir ordu veya mevcut hâliyle bu ordu Avrupa'nın ve Amerika'nın işine gelmiyor. Türk milletinin millî menfaatleri doğrultusunda faaliyetlerini yürüten bir ordu, yabancıların bu ülkede yapacakları faaliyetlere karşı durur. Onlara körleştirilmiş, uyuşturulmuş insanlar gerekiyor. Türk ordusunun asker ihraç eden bir orduya indirgenmesi düşünülemez bile.

Evet biz savaşçı bir milletiz. Bu kadar yıl geçtikten sonra hâlâ bize savaş aracı olarak bakılması çok acı. Bin yıllık sürede bize bakışlarında en küçük bir değişiklik olmamış. Onların gözünde biz hâlâ lejyoneriz. Oysa bizim büyük bir medeniyetimiz var.

9. yüzyılda Abbasiler, Türkleri lejyoner olarak kullandılar. 11. yüzyılda Bizanslılar Türk birliklerini öncü birlik olarak kullandılar. Selçuklular dağıldıktan sonra da Bizanslılar Türk askerlerini sınırların ötesinde paralı asker olarak kullanmış. Bu Kemal Tahir'in "Devlet Ana" romanında da işlenmiştir. Başka tarihsel dokümanlarda da mevcuttur.

Burada şu tespiti de yapalım; Türk ordusu bugünkü hâliyle bir savunma ordusudur. Öncelikli görevi ülkeyi savunmaktır. Emperyal emelleri olmayan, kuruluşu da bu göreve uygun olan bir ordudur. Tesisatı, malzemesi ona göredir. 1000 tane tank alın, yüzlerce uçak alın; bunlar bir şey ifade etmiyor.

Savaşa ve barışa karar veren sivillerdir. Ordu sivil iradenin koyduğu hedefleri realize etmek için bir enstrümandır. Diplomasinin sonuç alma aracı olan ordu, Türkiye'de etkili bir şekilde kullanılmakta mıdır?

Bu konu, en son Suriye'de Esad ile görüşmemizde ve daha başka yerlerde de gündeme geldi. Diğer devletlerin Türkiye ile irtibatları ordu ve Dışişleri Bakanlığı üzerinden olur. Her gelen mutlaka Dışişleri Bakanlığını, orduyu ve Silahlı Kuvvetleri ziyaret eder. Onlarla görüşür ve ikna etmeye çalışır. Tabii 1960'lardan sonra Türk Silahlı Kuvvetleri siyasette biraz daha yönlendirici durumdaydı. Buna vesayet diyebilirsiniz ama böyle bir durum vardı. Niye böyle derseniz? Ülkenin güvenliğinden TSK sorumlu diyorlardı. Olur mu? Ülkenin güvenliğinden siyasi iktidarlar sorumlu-

dur. Siyasi iktidar ömrünü ülke güvenliğine adamış insanlardan tabii ki görüş alır.

Ülke güvenliği dediğimiz zaman genel anlamda güvenlikten söz ediyorum. Ülke 20 yıl sonra nerede olacaksa, bunun planlarını siyasi iktidar yapar. Bunu belirlerken de Silahlı Kuvvetlerden de görüş alır. Silahlı Kuvvetlerin tecrübelerinden faydalanır. Bunun için böyle bir güvenlik politikası geliştiriyorum, bu politikayı uygulamak için ihtiyaçların nelerdir diye sorar veya mevcut kapasitenle bu hedeflere ulaşabilir misin? Ulaşamazsan güvenlik politikasını ne kadar süre sonra uygulayabilirim diye sorar. Bunun için siyasetin bir çerçeve çizmesi lazım. O çerçeveyi çizdikten sonra Silahlı Kuvvetler devreye girer ve o güvenlik boşluğunun içini doldurur.

Türkiye'de bu işin tam tersi oluyor. Siyasi iktidar güvenlik politikalarının belirlenmesinden uzak duruyor. Aynen PKK sorununda olduğu gibi. Bunu halledin demek iktidarın yapacağı bir şey değil. Millet iktidara sorunları çözmesi için oy veriyor. Sorunları askere havale etmesi için oy vermiyor. Başta DYP gibi ANAP gibi merkezde konuşlanmış partiler sorunları çözmek yerine orduya havale ettikleri için tasfiye oldular. Silahlı Kuvvetler hem güvenlik politikalarını belirleyip hem onun altını doldurup hem de onu icra edemez.

Silahlı Kuvvetler Çözüm Süreci'ne Nasıl Bakıyor?

Yakın zamana kadar TSK bu görevi üstlenmeye teşne değil miydi? Hatta sivilleri savunma ve güvenlik konularına hiç karıştırmıyorlardı. O nedenle Silahlı Kuvvetler çok fazla yıpranmamış mıydı? Özellikle PKK ile mücadelede bir sürü söylentinin çıkmasına Silahlı Kuvvetlerin bu alandaki inisiyatifini sivillerle paylaşmak istememesinin etkisi yok muydu?

Elbette bu durum Silahlı Kuvvetlerin işine geliyordu. Neden? Silahlı Kuvvetler devletin meşru gücü. Aşağı yukarı 1970'lerden beri ülkenin güvenliği Silahlı Kuvvetlere havale edilmiş durumda. Bu görevi verdiğiniz zaman, bir süre sonra Silahlı Kuvvetler otomatik olarak siyasette söz sahibi olur. İç güvenlikle ilgili verdiğiniz bir görevde kontrol sizde olmazsa, siyaset talimat vermezse,

Silahlı Kuvvetler bir süre sonra o iktidarda pay sahibi olur. Bu dünyanın her yerinde böyledir.

Ne yapar? Silahlı Kuvvetleri getirin, bu işi sen yap deyin. Sıkıyönetim komutanına veya kolordu komutanına beni bu işe karıştırmayın diyerek işi bırakın. Bir süre sonra inisiyatifi eline alır. Neden? Çünkü o hizmeti yürütmesi için para gerekir, teçhizat gerekir, insan kaynağı gerekir, eğitim gerekir, politika belirlemek ve yeni yasa çıkarmak gerekir. Bunların hepsi bu sefer size Silahlı Kuvvetler tarafından empoze edilmeye başlanır. İşin tabiatı böyledir. Yapılması gereken iç veya dış güvenlik politikasının siyasi iktidar tarafından tespit edilmesidir. Silahlı Kuvvetler verilen görevi yerine getirmelidir. O zaman Silahlı Kuvvetler siyaset üzerinde vesayet sahibi olmaz. Tabii ki Silahlı Kuvvetlerin görüşü, tavsiyesi dinlenir alınır, onun tekliflerine o gözle bakılır.

Elinde Silah Olan Adamla TSK Konuşmaz

Ama Türkiye'de askerler çok alıngan. Siyasi irade Kürt sorununun çözümüne ilişkin bir adım attı. Bu süreçte birtakım görüşmeler başlatıldı. Yasal düzenlemeler yapıldı. Askerler bu konuda hiç devrede olmadı. Bir süre sonra Genelkurmay başkanı açıklama yaptı ve "Açılım Süreci'nde bizim fikrimizi almadılar." diye beyanat verdi.

Evet! Açılım Süreci'ne askerler hiç karışmadı. Karışmamasının nedeni konunun hassas olmasıdır. Açılım Süreci veya Çözüm Süreci denilen politikalar Silahlı Kuvvetlerin görevi miydi? Bence bunu siyasi iktidarın yapması gerekiyordu. Silahlı Kuvvetlerin bu süreçte kullanılması gerekiyordu. Süreç başlatıldığında silahlı bir grup dağda duruyordu. Ona müdahale etmiyorsunuz. Elinde silah olan adamlarla süreci konuşuyoruz.

Görüşmeler yapılırken birinin elinde silah varsa o işin içinden çıkılmaz. Belki bunun için Silahlı Kuvvetler bu işten uzak durdu. Biz bu konuda tarafız. Ben devletin meşru gücüyüm. Dağdaki terörist de benim sağlayacağım güvenlik şemsiyesinin altında yaşıyor. Terör örgütü, "Senin silahlı kuvvetlerin var, o hâlde ben de silah bırakmam." diyemez. Derse bu bir kara mizah konusu olur.

Öcalan Türkiye'ye Türk-Kürt Federasyonu Öneriyor

Kürt sorununun çözümüne ilişkin 2009 yılından itibaren kararlı bir adım atıldı. İnişli çıkışlı yürütülen bu süreçten Türk Silahlı Kuvvetlerinin memnun olmadığı biliniyor. Sürecin yöntemine mi içeriğine mi itiraz ettiğiniz pek anlaşılmıyor. Siz olsaydınız görüşmeleri nasıl yapardınız?

Keşke terör örgütüne silahını bıraktırarak görüşme yapabilseydik. Yapamadık.

Silahlı Kuvvetlerin tabu kabul ettiği bazı konular var. Bunlardan biri PKK konusudur. Çünkü PKK bölücü bir terör örgütüdür. PKK'nın elinde silah varken onunla pazarlık yapılmaz. Bu süreçten devletin güçsüzlüğü algısı çıkar. 21 Mart 2015 tarihinde kutlanan Nevruz Bayramı'nda Abdullah Öcalan'ın mesajı okundu. Orada Dolmabahçe Sarayı'nda imzalanan 10 maddelik şart da seslendirildi. Bu şartlar yerine getirildiği zaman silahsızlanmanın mümkün olacağı açıklandı. Oysa 10 maddelik teklifi kabul etmemizin anlamı Türk-Kürt Federasyonu'dur. Dolmabahçe Sarayı'nda imzalanan mutabakat metni uygulandığı zaman Türk-Kürt Federasyonu çıkar karşımıza. Genelkurmay Başkanlığı işin bu boyutundan rahatsızdır. O yüzden bu sürece dâhil olup vebal altında kalmak istemiyor. Bu süreç ülkenin bütünlüğünü bozacaktır. Sonuçta Öcalan bir katildir. 6-7 bin askerimizi şehit olmasına neden olmuştur. Bu kadar şehidin sorumlusuyla, bir Silahlı Kuvvetler mensubunun pazarlığa oturması düşünülemez. O yüzden Silahlı Kuvvetleri bu işin içine sokmamak lazım. Bu iş siyasi çözüm gerektiriyor. Siyasi çözüm bulunurken ülkenin de bölünmemesi gerekiyor.

Türkiye'de, Kürtler ve Türklerin beraber yaşaması gerekiyor. Burada asıl sorun Avrupa ve Amerika'dan geliyor. Onlar bu bölgede ulus devlet istemiyor. Ulus devlet, haklarına sahip çıkan devlet demektir. Ne istiyorlar? Merkezî devleti zayıf, federal devletlerden oluşan rahat bir coğrafya istiyorlar. Bunun olması için de savaş yapılması gerekiyor.

Türkiye, her önüne gelenin "bölünsün" demesiyle bölünmez.

Şu anda PKK'lılar demokratik toplumsal haklardan söz ediyorlar. Bunun anlamı bir topluma özerklik vermek demektir. Türkiye'de herkes kişisel haklar bakımından zaten eşit. Kürt, Türk, Çerkez, Boşnak aynı vatandaşlık haklarına sahip. Ama PKK Kürtler adına grup hakkı, etnik haklar istiyor. Kürt toplumu adına istenen hakların Türkçesi bölünmedir. Bu talebin anayasaya girmemesi ve hemen reddedilmesi lazım. İsteğimiz, Türkiye'nin bütünlüğünün korunmasıdır.

Kürt sorunu, Türkiye'nin bütünlüğü içinde çözülmelidir. Anayasal vatandaş olarak hepimiz Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı olalım.

Çözüm Süreci'nde ayrıcalık anlamına gelecek ne verirsek verelim, Kürtlerin talepleri bitmeyecektir. Verdiklerimizin hepsi taviz olarak algılanmaktadır. Başka ülkelerde de örnekleri görüldü; bu işin sonu bağımsızlığa doğru gitmektedir. Bu coğrafyada ayrılık demek, bu coğrafyanın parça parça sömürülmesi demektir. Bizim ise birliğe ihtiyacımız var. Birliği sağlamak için de ulus devlete ihtiyacımız var. Ümmet esaslı devlet kuracaksanız bile, bir ulus devlet etrafında olacaksınız. Amerika ulus devletten vazgeçiyor mu? Almanya, Fransa vazgeçiyor mu? Biz niye vazgeçelim, biz niye bölünelim, biz niye Kürt-Türk diye ayrılalım. Amerika'da herkes Amerikan vatandaşı. Türkiye'de sadece etnik bazlı ayrım yapılmak isteniyor, mezhepsel anlamda da ayrım yapılmaya çalışılıyor. Böyle sinsi bir yaklaşım var.

Bu ülkenin ilanihaye savaşmasını istemiyoruz. Bir çözüm olsun. Ama Türkiye'nin bölünmesine neden olacak şekilde değil.

ABD ilk tezinden vazgeçmedi ve ABD bölgede gevşek federasyonlar istiyor. Bölgedeki ulus devletleri parçalayıp, federal devletler şeklinde yeniden örgütlemek istiyor. Bunu yaparken 2000'li yıllardan sonra ılımlı İslam'ı kullanmaya çalıştı. Ama onların planlarının tersine iş radikalizme döndü. El Kaide, IŞİD gibi örgütler çıktı. Şimdi IŞİD'i bastırmak için Türklere ve Kürtlere ihtiyacı var. Onları kullanarak bölgede federal düzeni kurmak istiyor.

Türkiye'nin ulus devlet tezinden vazgeçerek, Irak ve Suriye'deki Kürtlerin koruyuculuğunu üstlenerek yeni bir devlet yapılanmasına gitmeyi kabul etmesi son derece tehlikeli. Buna ben büyüyerek küçülme diyorum. Eğer geleneğinde yoksa bir milleti devlet yapmak kolay değil. Kürtlerin tarihinde devlet geleneği

yok. Şimdiye kadar hiç devletleri olmamış. Zaman zaman beylik düzeyinde coğrafi egemenlikleri olmuş. Devlet geleneği olmayan bir milleti veya halkı, devletleştirmek çok zor.

Kürtler devletleşme yolunda ilk adımlarını Barzani ile attılar. Suriye'de kantonlaşma ile devam ediyorlar. Türkiye'de özerklik talepleri var.

İran, Irak, Suriye ve Türkiye Kürtleri bir araya gelseler, birbirleri ile savaşırlar. Birbirleriyle kaldıklarında anlaşamazlar. O nedenle Amerika'nın hedefi bunları Türkiye'nin himayesine vermektir. Bu himaye ile petrolü Amerika alırken, angaryayı da bize bırakmak istiyor. Bize hep bu işlerin bekçiliği bırakılır. Biz petrol bölgesinin güvenliğini sağlayacağız. Aman Arap devletleri birbirleriyle savaşmasınlar diye çaba göstereceğiz. Çekiç Güç Operasyonu'nda olduğu gibi bunlar bizim himayemizde devletleşme olgunluğuna eriştirilecek, ardından zamanı gelince bizden ayrılacaklar.

Öcalan'ın Hedefi Kürtleri Birleştirmek

Öcalan bölünmekten yana olmadığını söyleyerek yalan mı söylüyor?

Bence yalan söylüyor. Bence taktik olarak bu işin üstünde duruyor. Öcalan, yaptığı her işte kendini ön plana koyar. Her yaptığı için odağında kendisi vardır. Tek düşüncesi cezaevinden kurtulmaktır. Kürtlerin başına geçmek ve orada siyaset yapmak onun hayalidir. Öcalan'ın hedefi, Irak, İran ve Suriye'deki Kürtlerin lideri olmaktır. O yüzden Barzani ile iktidar savaşı veriyor. Barzani, daha yerel bir lider ve KDP de kırsal bir örgüt. Öcalan ise Barzani'ye göre daha yetenekli ve daha üst sınıf. O bakımdan PKK daha güçlü. Amerika bunu bildiği için işin içine çok fazla sokmak istemiyor.

IRA terör örgütü, kraliçenin yeğenini öldürdüğü hâlde, 3-4 yıl önce bir resepsiyonda kraliçe IRA terör örgütü lideri ile el sıkıştı. İngiliz aklı dediğimiz şey böyle olmalı. Siz asker olarak Abdullah Öcalan ile görüşmediniz mi?

Ben görüşmedim ama yakalandıktan sonra askerler de 1999-2000 arası Abdullah Öcalan ile görüştüler.

Askerler ne zamana kadar görüştüler? 2006 yılına kadar. 2006 yılından itibaren devlet görüşmeye başladı. Daha doğrusu MİT görüşmeye başladı.

Öcalan ile ben de görüşmek isterdim. Çözüm bulmak için siyasi iktidarın bu konuda yürüttüğü görüşmeleri de makul karşılıyorum. Ortada bir sorun var; o sorunu çözeceksiniz. Nasıl çözeceksiniz? Bu şekilde yürütülen görüşmelerle çözülecek. Ortak bir yol bulunacak ve çözüm hayata geçirilecek. Bu sorunu çözmek için herkesi öldürecek hâlimiz yok.

Kürt sorununda PKK bir sonuçtur. PKK sorunun içinden doğdu. Sorunun tespitinde bir tereddüdümüz yok.

Benim 1975 yılında Hava İndirme Tugayında Erzincanlı subay bir arkadaşım vardı. Arkadaşım önce solcuydu, sonra ülkücü oldu. Sorduğumda bana şöyle söyledi:

"İsmail, Erzincan'da yaşanan çatışma, bir sağ-sol, ilerici-gerici çatışması değil. Olay Kürt-Türk çatışmasına doğru yönlendiriliyor."

O zaman da vardı bunlar. Ortada bir sorun var. O sorundan kaynaklanan örgütlenmeler ortaya çıkıyor. O sorunu kendi lehine çözmek için herkes bir şeyler yapıyor. Bu sorun gayet açık. Bunu çözmek için devletin bir şeyler yapması lazım.

Çözüm Süreci'nde Öcalan'ın yönlendirmelerine bir sözüm yok. Görüşmeler biraz da toplumu alıştırarak yürütüldü. İmralı Adası'na önce avukatlar gidiyordu. Sonra HDP'liler gitmeye başladı. Bu süreçte Öcalan hem devlet, hem de örgüt tarafından öyle bir yere çıkarıldı ki, bir ikon hâline geldi. Çözüm Öcalan'a endekslendi. Artık o olmadan sorun çözülmez anlayışı kabul gördü.

Öcalan, devletin elinde olduğu için mi devlet onu ikonlaştırdı. Yoksa gerçekten böyle bir karizması mı var?

Yani, Öcalan'ın akıllı olduğu, bütün sorunların odağına kendisini koyduğunu söyleyebilirim. Pragmatik bir adam. Nereden baksanız 30 yıl boyunca bir örgütü yönetmiş. O örgüt de T.C. ile çatışmış. Belirli bir alan elde etmiş. Kürt vatandaşlar üzerinde nüfuzu var. Öcalan'ın belli bir karizması var.

Öcalan, Atakürt mü Olmak İstiyor?

Ahmet Altan'ın ifadesi ile bir Atakürt'ten mi söz ediyoruz?

O yapılmaya çalışılmış. Özellikle cezaevine girdikten sonra yapılmaya çalışılan o. Kürtlerin kurucu lideri gözüyle bakılıyor. Türkiye de bu şekilde yönlendiriyor. Söz söylediği zaman sözünün dinlenmesi lazım! Sabri Ok, "Biz ancak Öcalan gelirse silah bırakırız." diyor. Silah bırakmayacağım diyemiyor. Örgüt Öcalan'a rağmen bir karar almak istemiyor. Kendi kendilerini böyle bir alana hapsetmiş durumdalar. En büyük zafiyetleri Öcalan hâline gelmiş. O olmadan karar alamıyorlar. Devlet de bunu kullanıyor. İki taraf da kendi menfaatleri için Öcalan'ı yukarı çıkardı; kullanıma geldiği zaman Öcalan sözlerini seçerek kullanıyor. Öcalan silah bırakın dediği zaman, Kandil'in silah bırakmayacağını bilir. Ama konferans toplayın gibi tavsiyelerde bulunduğu zaman Kandil itiraz edemiyor. Neden itiraz edemiyor? Eğer "Öcalan hapsedilmiş, devletin esiri. Devlet ne diyorsa onu yapıyor, kendi kendine saçma sapan konuşuyor!" gibi bir güvensizlik gösterirse bu sefer Kandil, Öcalan'a sevgi besleyen Kürt vatandaşlarımızın güvenini yitirir. Onlar üzerindeki ağırlığı kaybolur. Militanlar içerisinde de ağırlığı kalmaz.

PKK'da yeknesak bir yapı var mı?

PKK zamanında sol ideolojiyle kurulmuş hiyerarşik bir örgüt. Çok katı kuralları var. Özellikle Öcalan zamanında çok büyük infazları var.

PKK, lidere bağlı tam bir şark örgütü. Şimdi de aynı şekilde devam ediyor. İçerisinde eş başkanlık sistemi kurdular. Altta Cemil Bayık, Murat Karayılan, Sabri Ok gibi isimlerin olduğu bir yürütme kurulu var. Yargılama yapan ve verdiği hükmü anında infaz eden bir örgüt. Korku salan bir örgüt... Bu korkudan dolayı insanlar özgür bir şekilde tenkit yapmaya çekinirler.

Ayrıca örgütün ideolojik eğitimi de var. Örgüt silah eğitiminden çok ideolojik eğitime ağırlık veriyor. Bir kış boyunca ideolojik eğitim yapıyor. Yakaladığımız teröristlerin defterlerini açtığımız

zaman "Diyalektik materyalizm nedir? Marks ne söylemiştir? Milliyetçilik nedir? Türkler ve Türkiye Cumhuriyeti niye düşmandır?" gibi bir sürü soruya cevap veren notları görürdük. Militanlarını korkunç bir ideolojik eğitimden geçirirler. İlkokul mezunu bir militanın bile defterine yazdıklarını görseniz, şaşırır kalırsınız. Gerçekten bu konuyu anlayarak mı not alıyorlardır, yoksa zorunluluktan mı not alıyorlardır? Onu bilemiyorum. Bana göre PKK'nın en güçlü tarafı ideolojisinin olmasıdır.

Bizim Askerimizin İdeolojik Eğitimi Yok

PKK'yı tasfiye etmek isteyenler diyalektik materyalizmi biliyorlar mı?

Hayır. Onu bırakın, bu konuda bizim en zayıf tarafımız, bizim askerimizin karşı ideolojik eğitime sahip olmamasıdır. Bu işin sonuna kadar gideceğim, bunları halledeceğim gibi ideolojik bir eğitimimiz yok bizim. PKK'yı bir arada tutan ve ona güç veren en büyük neden ideolojik eğitimleridir. O PKK'yı bir arada tutuyor ve katı bir disiplin içinde tutuyor. Bizim askerimizin aynı ideolojik eğitimden geçtiğini söyleyemem. Bizim askerimiz diyalektiği bilmiyor. Neden PKK ile savaştığını da bilmiyor.

Öcalan yakalanıp Türkiye'ye getirildiği zaman, öyle sıradan bir mahkûm muamelesi görmedi. Süper suçlu gibi bir adaya yerleştirildi. Özel bir mahkeme kuruldu ve hızlı bir yargılama yapıldı. Hakkında hüküm tesis edildikten sonra özel koruma altında bir adaya atıldı. Hapsedildiği adanın belli bir mesafesi uçuşa ve deniz ulaşımına kapatıldı. Şu anda yanlış bilmiyorsam alay düzeyinde bir askerî birlik koruyor.

Denizde sahil güvenlik botları var. İçeride jandarma teşkilatından askerler var. Daha evvelden bir komando taburu vardı. Sonra komando taburunu çektiler ve görevi jandarmaya verdiler. Geldiğinde komando taburu görev yapıyordu.

Bu özel muamele değil mi? Süper sanık yaparak onun baştan yüceltmiş olmadık mı? O ilk getirildiğinde herhangi bir cezaevine

koyulsaydı, oraya da çok az mahkûm gönderilseydi olmaz mıydı? Türkiye neden çekindi? Niye böyle bir hareket tarzı seçildi?

Öcalan Türkiye'ye teslim edildiği zaman Ecevit hükûmeti vardı. Onlar da büyük ihtimal askere sordular. Herhâlde askerin tavsiyesiyle böyle bir karar alındı. Herhangi bir cezaevine konulduğunda insanların ziyarete geleceklerinden, kaçırmaya kalkacaklarından korkulmuş olabilir. Adaya koymak güvenlik önlemi almayı kolaylaştıran bir uygulama.

İmralı Adası'na ulaşım zor. Cezaevinde onun kişisel güvenliğini sağlamak da zordur. Bir ayaklanma çıkartılıp onu öldürme girişiminde bulunabilirlerdi. CIA'in yardımı olmasa Türkiye'ye getirilmeyebilirdi. Onlar bize teslim ederken güvenlik garantisiyle teslim ettiler.

Genelde bu tür örgütlerle mücadele ederken örgüt liderlerini de yakalamanız lazım. Biliyorsunuz Afganistan ve İran arasında Belucistan bölgesi var. Belucistan'ın bir bölümü İran'da, bir bölümü de Pakistan'da. Beluçlar Sünni'dir. Belucistan'ın İran'da kalan bölümünde büyük bir ayaklanma çıktı. Ayaklanmada önce örgüt lideri, sonra da örgüt liderinin kardeşi yakalandı. İran devleti, her ikisini de idam etti. Örgütün liderleri idam edilince örgüt de bitti. İran bu operasyonu yaparken CIA ile birlikte hareket etti. Hatta Afganistan'ın kuzeyinde İran'ın bazı unsurları desteklememesi şartıyla yapılan bir anlaşma doğrultusunda örgüt liderini onlara Amerikalılar teslim etti.

Terörle mücadele ederken örgütün önde gelenlerini ve örgüt liderlerini temizlediğiniz zaman örgüt çökebilir. Türkiye de büyük ihtimalle böyle düşündü.

Suriye Yalnızlaşmaktan Korktuğu İçin Öcalan'ı Çıkarttı

PKK'nın çökertilmesinin zamanı gelmiş miydi?

16 Eylül 1998'de Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Atilla Ateş Paşa'nın Hatay'da yaptığı bir konuşma vardır. Bu konuşma planlı mıydı? Yani önce MGK'da bu karar altına alındı, Atilla Ateş Paşa orada öyle mi konuştu? Yoksa Atilla Ateş Paşa fiilî bir

durum mu yarattı? Bu konu Amerikalılarla görüşülmüş müydü? Çünkü 1998 yılına gittiğimiz zaman Hafız Esad kanser hastasıydı. SSCB'nin dağılmasına paralel, Varşova Paktı çökmüştü. Bu nedenle Rusya eskisi kadar Suriye'ye yardım edemiyordu. Suriye de bir güvenlik arayışındaydı. Atilla Ateş Paşa'nın konuşması o şartlarda yapıldı.

Atilla Ateş Paşa, Hatay'dan Suriye'ye seslendiği günlerde Hafız Esad'ın Türkiye'ye kafa tutacak gücü yoktu. Paraya ihtiyacı vardı ve kimse yardım etmiyordu. Büyük bir yalnızlık içindeydi. Hatta o dönemde Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek, Türkiye'ye gelerek Suriye ile ara buluculuk görevi üstlendi. Ardından Suriye'ye gitti. Onun ardından 9 Ekim 1998'de Abdullah Öcalan Şam'dan çıkarıldı.

O dönemde Hafız Esad'ın Türkiye'ye de ihtiyacı vardı. Belirsizliğin arttığı dönemde yalnız kalmak istemiyordu. Türkiye ile dost kalmak mecburiyetindeydi.

Türkiye, Öcalan'ı daha evvel Suriye'den çıkarabilir miydi?

Denemiş olabilir. Yapsaydı yapardı. Ama Bekaa Vadisi'ndeyken yapamazdı. Çünkü o zaman Soğuk Savaş bitmeden önce Bekaa Vadisi'nde Suriye güçlüydü. Belki o boyutta çatışmayı göze alacak kararlılığımız ve onu oradan çıkartacak teşkilatımız yoktu.

Mehmet Eymür'ün Öcalan'ı Şam'da öldürme girişimi oldu ama o da başarısızlıkla sonuçlandı. Birkaç sefer Öcalan'ın suikast yoluyla öldürülmesi gündeme geldi. Bunlar kitaplara da konu oldu.

Aslında Öcalan da sağ kalmasını Türkiye içindeki görüş ayrılığına borçludur. Çünkü Türkiye içindeki bir grup, Öcalan'ın öldürülmesinin hata olacağını savunuyor. Bir diğeri ise Öcalan'ın öldürülmesi gerektiğini savunuyor. Hatta Öcalan'a Şam'da yapılan suikasttan önce Mesut Yılmaz'ın bu konuyu Öcalan'a ulaştırdığı iddiaları da günlerce konuşulmuştu.

Türkiye'nin Belirsizlik Durumuna Göre Senaryosu Yoktu

Müslüman Kardeşler Örgütünün Mersin'de kendilerine bir eğitim üssü verilmesi karşılığında Öcalan'ın kellesini getirmeyi teklif ettiği, İsmet Sezgin'in de "Örgüt dağılırsa kontrol edilemez." diyerek bu teklifi reddettiği de o yıllarda konuşulmuştu.

Bu tip yaklaşımlar var. Çünkü örgütün başındaki Öcalan'ı tanıyorsunuz. Örgütün başına tanımadığınız kişi geldiği zaman ne yapacağını kestiremezsiniz. Bazen örgüt liderleriyle uğraşmak, örgütü dağıtmak, örgütün çökmesine neden olabileceği gibi, bazen de hiç ummadığınız birinin eline geçen örgütü daha tehlikeli hâle getirebilir. Büyük ihtimalle devlet katında buna benzer tartışmalar vardı.

1991-1998 arası Suriye'nin yalnız kaldığı yıllardı ve Türkiye o süreyi çok iyi değerlendiremedi. Çünkü aynı yıllarda Türkiye de ne yapacağını bilmeyen bir şaşkınlık içindeydi. Hem siyasi istikrar yoktu hem de yeni duruma ilişkin hiçbir hazırlığı yoktu. Bütün planlarını Soğuk Savaş şartlarına göre ayarlamış bir Türkiye vardı. Soğuk Savaş Dönemi'nde ezberlenmiş kulvarlar ve retorikler vardı. Belirsizlik durumunda ne yapacağını bilemedi. Bütün ezberler değişti, bütün kulvarlar kayboldu.

İstihbaratını Amerika ve NATO'ya bağlamış bir Türkiye vardı. Millî çıkarlar sadece savunma üzerine kurulmuştu. O bizim hazırlıksız dönemimizde Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ Bölgesi gitti. Azerbaycan'da gereksiz iç çatışmalar oldu. Sonuçta Karabağ ile beraber Azerbaycan'ın 7 reyonu ve topraklarının yüzde 20'si olduğu gibi Ermenilerin eline geçti. O bakımdan Türkiye de ne yapacağını bilemez vaziyetteydi. Önümüze büyük bir fırsat çıkmıştı ama biz o fırsata hazırlıklı değildik. Oysa 1980'li yıllardan itibaren Amerika ve Avrupa'nın buna hazırlık yaptığını görüyoruz. Onlar SSCB'nin dağılacağını değerlendirmişti. Bizler ise 90'lı yıllarda bile SSCB'nin Türkiye'yi işgal edebileceği vehmine kapıldık. Kendi millî çıkarlarımızı NATO'nun ve ABD'nin gözüyle görmeye başladık.

Soğuk Savaş'ın Bittiğini Türkiye Fark Edemedi

O dönemde Atilla Ateş "Çok canımızı sıkmasınlar, bir kolorduluk işleri var. Şam'a girmemiz bir saatimizi alır!" diye bir söz söyledi mi?

Atilla Ateş Paşa'nın yaptığı o konuşma tam bir diplomasi çalışmasının sonucudur. Atilla Paşa o konuşmayı yaptığında Hatay'da 6. Kolordumuz vardı. Orada 39. Tümen vardı ve yığınak yapılmıştı. Ben o zaman Kara Kuvvetleri Komutanlığı Plan Harekât teşkilat başkanıydım. Yani bütün harekât planlarının başında ben vardım. Türkiye'nin her yerinden o bölgedeki personeli takviye etmek üzere, hem personel hem tank ve hem de silahları gönderdik. Atilla Ateş o açıklamayı yaptığında biz bu hazırlığı yapmıştık. Bu hazırlıklar yapılmadan ulu orta konuşmazdı. O zaman karşı tarafta da hiçbir şey yoktu.

Birlik kaydırma, silah kaydırma konusu bir caydırıcılık konusudur. Türkiye caydırıcı gücüyle Suriye'den savaşmadan sonuç almıştır.

Biz aynı caydırıcı gücümüzü Saddam Hüseyin üzerinde kullanamadık. Saddam Hüseyin, 1991 yılında Kuveyt'i işgal ettiğinde, Türkiye Soğuk Savaş'ın bittiğinin farkında bile değildi. Atilla Ateş Paşa'nın Abdullah Öcalan'ı Suriye'den çıkarmak için tehdit savurduğu dönem, TSK olarak hazırlıklı ve bilinçli olduğumuzu bir dönemdi. Türkiye bu durumu oldukça iyi kullandı.

Her ilişkinin kazançları kadar kayıpları da oluyor. NATO ve ABD ile kurduğumuz ittifak ilişkisi, bir yanıyla avantajımız olurken diğer yanıyla da dezavantajımıza dönüşmüş.

Eğer çıkarlarınızı korumayı bilirseniz NATO'da olmak kötü bir şey değildir. Sonuçta savunmanızı kolektif yapıyorsunuz. Savunmanızı kolektif yaparken hep veren olmamanız lazım, biraz da alan olmanız lazım. Devletler arasındaki ilişkiler, alma ve verme üzerine kuruludur. Kimse babasının hayrına bir şey vermez. Siz almadan veriyorsanız kayıptasınız demektir. Türkiye'nin NATO ile ilişkileri ve AB ile ilişkileri hep böyle olmuştur.

1995 yılında girdiğimiz Gümrük Birliği Anlaşması'nın çok bü-

yük hatalar barındırdığını ekonomistler de söylüyor. Bu anlaşmanın her yıl Türkiye'ye büyük maddi kayıplar verdirdiği söyleniyor. Bu konulara millî çıkarlar açısından bakmamız gerekiyor. Girdiğimiz NATO ittifakının bizi koruyacağını düşünen zihniyet yanlış bir zihniyettir.

Ege'deki çıkarlarınızı kim koruyacak? 1963'te, 1967'de Kıbrıs olayları çıktığında oraya çıkarma yapacak gemimiz bile yoktu. Bu yüzden oraya müdahale edecek gücü olmadığı için harekât 1974 yılına kadar ertelendi.

Türkiye neden 1974'te Kıbrıs'a çıkarma yaptı? Baktı ki NATO ile Kıbrıs'taki çıkarlarını koruması mümkün değil, bu sefer Kıbrıs'a yönelik bir güç oluşturdu. Sizin Kıbrıs'taki çıkarlarınız, NATO'nun çıkarlarıyla örtüşmüyordu.

ABD, Türkiye'nin Kıbrıs'a Çıkarma Yapamayacağını Değerlendirdi

Amerikalılar Türkiye'nin Kıbrıs'a çıkarma yapacağını haber alamadılar mı? Yapılan çalışmalardan bir öngörüde bulanamadılar mı?

Türkiye, 1963 ve 1967 yıllarında Kıbrıs'a çıkarma girişiminde bulunuyor. Ama başaramıyor. Amerikalılar, Türkiye'nin Kıbrıs'a çıkarma yapmak için hazırlık yaptıklarını biliyordu ama büyük ihtimalle cesaret edemeyeceğimizi değerlendiriyordu. Ayrıca o zaman konjonktür müsait idi. Kıbrıs o zaman Doğu Bloku'na doğru kaymıştı. Türkiye'nin oraya çıkarma yapmasına izin vererek Rusya'nın önünü kesmek istediler. Böylece Kıbrıs Rumlarına da ders verdiler. Bir de Yunanistan'daki cunta yönetimine ders vermek istediler. Bu harekât sonrasında Yunanistan'da cunta yönetimi de devrilmiş oldu. O dönemde, harekâtın başında Avrupa, Türkiye'ye sesini çıkartmadı. Türkiye, beklediklerinden fazla bir yeri alınca seslerini çıkardılar. İstense Türkiye daha fazla toprak parçası alabilirdi.

Kıbrıs Harekâtı'nın yapılmasına kim karar verdi? Bu konu yıllarca polemik konusu olmuştur. Kıbrıs'a yapılan harekâtın siyasi patronu kimdi?

Siyasi patronu Ecevit ve Erbakan'dı. İkisi karar verdiler ve Kıbrıs Harekâtı yapıldı. Bu gayet açıktır.

Amerika Belucistan'da İran'ın ayaklanmayı bastırmasına, Afganistan'ın kuzeyini karıştırmaması karşılığında yardım etti. Öcalan, Türkiye'nin hangi taahhüdüne karşılık, teslim edildi?

Öcalan 15 Şubat 1999 tarihinde Türkiye'ye teslim edildi. O yıllarda ABD'nin Büyük Orta Doğu Projesi hazırdı. ABD o yıllarda Saddam'ı ortadan kaldırmayı kafasına koymuştu. 11 Eylül 2001'de İkiz Kuleler'e yapılan saldırı ABD'nin bu projesini hızlandırdı. Hatta birileri de 11 Eylül'ün kurgu olduğu görüşünü ortaya attı. Öcalan'ın Türkiye'ye verilmesinin nedeni, Türkiye'nin Büyük Orta Doğu Projesi'nde yardım edeceğini beklemeleri idi. Amerika'nın bir diğer niyeti de Irak'a müdahaleden sonra Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti kurmak idi. Yakın tarihlerde ABD devlet başkanlığına aday olan bir senatör, Kürt devleti kurulması için Suriye, Irak ve Türkiye'den toprak alınacağını alenen söyledi. İran'dan toprak alınacağını neden söylemediğini merak ediyorum. Çünkü İran'ın Urmiye bölgesinde de Kürtler var. Ardından 4 Temmuz 2003'te bizim askerimizin başına çuval geçiren Amerikalı general, Öcalan'a duyduğu hayranlığı ifade etti.

Türkiye'den, bu işi özerk Kürt bölgesi yaratacak şekilde çözmesi, Barzani'yi desteklemesi beklenmiştir. O çatışmalı yıllarda da Türkiye Barzani'yi desteklemiştir. Talabani-Barzani çatışmasında Barzani'nin yanında olmuştur. Bu konularda bir anlaşma olduğunu değerlendiriyorum. BOP'ta da Türkiye, ABD'nin yanında olacağına dair bir taahhütte bulunmuş olabilir.

Rahmetli Ecevit, "Amerikalılar Öcalan'ı bize teslim ettiler ama niye teslim ettiler hâlâ bilmiyorum." gibi bir laf etmişti. Oysa adamların planları gayet açık. ABD'nin o dönemde Türkiye'de sükûnete ihtiyacı vardı. Niye? Barzani'nin komutasında özerk bir Kürdistan'ın ortaya çıkması gerekiyordu. Onun için de ondan daha güçlü silahlı güce sahip olan PKK'nın da susturulması gerekiyordu. Öcalan'ın yakalanması Barzani'ye ve Irak Kürtlerine yaradı. O zaman örgüt şoke oldu. Türkiye o dönemde PKK'yı silahsızlandırmak için hızlı davranabilseydi ve arkasından da eko-

nomik, sosyal ve kültürel önlemler geliştirseydi belki bugün PKK sorunu olmazdı.

PKK, Barzani'den her zaman güçlüdür. Niye güçlüdür? PKK'nın ideolojik yapısı çok güçlüdür. O ideolojik yapıyla harekete geçiriyor insanları. Ama Barzani'nin Peşmergeleri öyle değil.

2008 yılından beri Erbil'de bir Kürt Kongresi yapacaklar, yapamadılar.

Neden yapamadılar?

Bu kongreden PKK'nın hâkim güç olarak çıkacağı ve Barzani'nin sorgulanır hâle geleceği endişesinden dolayı yapamadılar. Çünkü PKK bütün bölgede Kürtlerin liderliğine oynuyor.

Öcalan yakalanmasaydı ve PKK 2004 yılına kadar susturulmasaydı Barzani Kuzey Irak'ta özerk bölge kurmakta zorlanabilirdi. O sürede Amerika Irak'ı işgal etti. Kuzey Irak'ta özerk bir Kürdistan yaratıldı. Irak Anayasası federatif bir devlet esasına göre yazıldı. Bir de Amerika, PKK ile çatışma devam ettiği sürece Türkiye'nin Barzani'ye yardım etmeyeceğini düşündü.

Amerika'nın "PKK ile mücadelenizde sizin arkanızdayız." dediğini hiç duymadım. Onlar sadece "PKK terör örgütüdür." derler.

PKK ile IRA Karşılaştırılabilir mi?

Dünyada bizden başka 30 yıldır kendi topraklarını bombalayan başka devlet var mıdır?

Bu tür terör faaliyetinin olduğu yerlerde vardır. Mesela Sri Lanka'da Tamil gerillaları vardı. Rusya'da Çeçenlerin olduğu yerler var. Bunlar oluyor ve bunları önlemek mümkün değil. Terörle mücadele ederken kendi toprağımızı mecburen vuruyoruz. Çünkü terörist de aynı toprakları kullanıyor. Teröristi Ağrı Dağı'nda veya Cudi Dağı'nda veya Nur Tepe'de görüyorsun ve ateş ediyorsun. Başka ne yapabilirsiniz?

İngiltere'de IRA'nın faaliyeti daha farklı. IRA şehirde eylem yapıyordu. Binbaşı rütbesiyle okumak için İngiltere'ye gittiğim

1990-1991 yılları arasında IRA bir yere bomba koyardı, "Oxford Caddesi'nde 18 numaralı binanın önüne bomba koydum." diye ihbar ederdi. İngiliz polisi her yeri boşaltır ve bombanın koyulduğu yeri arardı. Biz bulunduğumuz üsten başka bir üsse giderken askerî elbise giyinmezdik. Hep sivil giyinirdik. Yine benim bulunduğum üste İngiliz askerleri sivil giyimli olarak gelirlerdi. Dışarıda resmî kıyafetle dolaşmazlardı. Bu ve buna benzer tedbirler alırlardı. Gece benim kaldığım yerde subay misafirhanesi vardı, orada tatbikat amaçlı gecenin 3'ünde alarm verilerek bomba aradığımızı bilirim.

IRA çok farklıydı. İngiltere ile İskoçların çok eski savaşlarını saymazsak, IRA da İngiltere ile mücadelesine Birinci Dünya Savaşı'ndan önce başlamış ve 100 yıl boyunca mücadelesini sürdürmüş. Onların taktikleri farklıydı. Hükûmeti huzursuz hâle getiriyorlardı. Kamu düzenini bozuyorlardı. Büyük ölümlere yol açacak saldırılar yapmıyorlardı. IRA'nın arkasında da John Kennedy dâhil olmak üzere Amerikan Katolikleri vardı.

İspanya'daki ETA da eylemlerini genellikle şehirlerde yapar. PKK ne IRA ile ne ETA ile kıyaslanamaz. Belki Tamil gerillaları ile kıyaslanabilir. Sri Lanka bir ada ve Sri Lanka'nın üç tarafında Tamil halkı üslenmiş. Ama asıl 100 milyon nüfuslu Tamil eyaleti Hindistan'da. Hindistan ve başka ülkeler Tamil gerillalarına yardım ediyordu. Bu örgüt tankı, topu ve uçağı olan bir güçtü. Tamil Kaplanları diye geçiyordu. Sri Lanka karar aldı ve bir ayda hepsini bitirdi. Çünkü Sri Lanka'daki terör eylemleri Çin tankerlerinin deniz güvenliğini tehdit ediyordu. Hint Okyanusu'na huzur gelmesi gerekiyordu. Bütün bunları hesap ederek Hindistan, Çin, Amerika ve Sri Lanka anlaşarak Tamil gerillalarının hepsini öldürdüler.

PKK'nın Arkasında Hangi Güçler Var?

Türkiye, 30 yıldır ayakta kalan bir terör örgütü ile mücadele ediyor. Bu örgüt TSK'nın baş edemeyeceği bir örgüt değildir. Bu örgütü TSK yedi kere bitirmiştir. Ama bu örgütün arkasında çok büyük küresel güçler var.

Hem küresel güçler hem de bölgesel güçler var. Zaman zaman İran da yardım ediyor. Ben 1995 yılında 5'inci Hudut Alay komutanıydım. 365 km. cephem vardı. Bir kısmı Ermenistan'la ilgili, çok az bölümü Nahçıvan'la ilgili, kalanı da İran toprağı idi.

İran, PKK militanlarının Türkiye topraklarına geçmesine göz yumardı. Hatta İran topraklarında PKK'nın silahlı kollarının gece yürüyüşü yaptıklarını biz gözetleyebiliyorduk. Bizim M60 tanklarımızda 10 km. görüş sahası olan gece görüş dürbünlerimiz vardı. Biz tanklarla 7-8 kilometre PKK'nın yürüyüş kollarını görüp atış yapıyorduk.

PKK'nın Dambat'ta kampları vardı. İki üsteğmenimi ve yanlarında bir korucuyu, İran topraklarının 50-60 km. içerisine sokarak Dambat Kampı'nı keşfe göndermiştim. Belki riskli bir hareketti ama göndermemiz gerekiyordu. Çünkü sınırdan devamlı geçişler vardı. Sınırdan Ağrı Dağı'na geçiyorlardı. Bir grup Ağrı Dağı'nda kalıyordu, bir grup da Çemçe dediğimiz Kağızman bölgesine gidiyordu. Daha sonra da Göle'ye gidiyorlardı. Bu yapıya karşı hudutların sağlam tutulması gerekiyordu.

12 EYLÜL DARBESİ NEDEN YAPILDI?

Kenan Evren Ege ordu komutanıydı. Emekli olacağı varsayılan bir yerdeyken, bir anda darbenin lideri oldu. Ziya ül Hak, dördüncü sıradaki genelkurmay başkanı adayıyken Zülfikar Ali Butto tarafından genelkurmay başkanı olarak atanıyor. Ali Butto, çok güvendiği genelkurmay başkanının darbesine maruz kalıyor ve 1977'de devriliyor.

Yaşadığımız havzadaki meseleleri anlamak için entegre bir değerlendirme yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Birincisi Pakistan'da seçilmiş Ali Butto'nun yerine Ziya ül Hak darbeyle geliyor. 1979'da İran İslam Devrimi oluyor. Yine SSCB'nin 1979 yılında Afganistan'ı işgal etmesi ve 1980 yılında da Türkiye'de darbe olması. Bu dört ülkedeki gelişmeleri birbirinden bağımsız değerlendirmemek gerekiyor. Bu dört merkezdeki gelişme birbirinden bağımsız mıdır? Yoksa her şeyi tasarlayan üst akıl o yıllarda bu dört ülkede de ortak bir tasarım mı yapmıştır?

Türkiye'de birtakım sıkıntıların olduğu açık. Pakistan'da da birtakım sıkıntılar vardı. Çünkü Pakistan'da çok değişik etnik kökenden insanlar yaşıyor. Çok farklı eyaletler var. Resmî dilleri Urduca ama çok fazla kullanılmıyor. Onun yerine genelde İn-

gilizce konuşuyorlar. Pakistan'ı bir arada tutan da ordudur. Afganistan-Pakistan sınırı boyunca Afganlılar yaşar. Afganistan, Pakistan'dan o bölgeyi almak ister.

Ziya ül Hak'ın darbesi sonucu Pakistan da Batı Bloku'nun eline geçti. Pakistan Batı Bloku'nun eline geçince Rusya çevrilme korkusu duymaya başladı. Bunun için Batı Bloku'na bir cevap vermesi gerekiyordu. Çünkü Afganistan her şeyin yukarısında olan bir ülkedir. Çin'e, Orta Asya'ya, Hindistan'a yakın bir coğrafya. Oraya hâkim olan bütün bölgeye hâkim oluyor. Ekonomik değeri düşük olsa da jeostratejik önemi büyük bir ülke. Hint Okyanusu'na inmenin kısa yolu Afganistan'dan geçiyor. Afganistan'ın Batı'ya yönelik bir tehdit kapasitesi de var. 1977'de Pakistan'da yapılan darbe Afganistan'ın işgalini tetikledi.

Afganistan dünya hâkimiyetine oynayan devletler için elde tutulması gereken bir bölge. Büyük İskender bile Hindistan'a Hayber Kalesi'nden girmiş. Hayber Kalesi'nin olduğu yerde, iri yarı, beyaz tenli adamlar var. Pakistanlı filan değiller. Herhâlde İskender'den kalan askerlerin torunlarıdır. Hayber'i dünya hegemonyasının kapısı gibi değerlendirebiliriz. Onun hemen karşısına Rusya girmiş. Batı Bloku, Rusya'yı bir taraftan Pakistan ile bir taraftan da Türkiye ile çevreliyor.

İran'a geldiğimizde, CIA'in orada uyuduğu eleştirileri yapılıyor. Orada Şah Rıza Pehlevi bu işi zaten bitirmiş. Sağlık durumu iyi değildi. Amerikalılar sağlığının bozuk olduğunu biliyorlardı. Humeyni'nin Fransa'da olduğu dönemde, İran'da komünist Tudeh Partisi'nin örgütlediği bir halk hareketi vardı. Bu hareket Batı Bloku'nu tedirgin etti. Türkçede kitleler demek olan Tudeh'in başlattığı sokak gösterilerinden dolayı İran'ın Komünist Blok'un etkisine girebileceği korkusu duyulmaya başlandı. O korkuyla birlikte İran'da bir şey yapılması gerekiyordu; sonuçta bir devrim oldu. O devrim daha sonra İslam devrimi kimliğine büründü. Ben Humeyni'nin bilerek ve istenerek Batı tarafından o bölgeye getirildiğine inanıyorum. Humeyni'nin getirilmesiyle komünizm tehdidi ortadan kaldırıldı. O sırada ABD elçiliğinin işgal edilmesi filan çok büyük olaylar değildi. O zaman topluma çok büyük olaylar gibi yansıtıldı ama aslında çok büyük olaylar değildi. Asıl olay, o bölgede İslami bir rejimin olması, İslami rejimin komü-

nizme karşı olması, dolayısıyla Rusya'nın Afgan sınırında İslami sistemle tehdit edilmesi konusu idi.

Arkasından Türkiye'ye bakıyoruz, Türkiye'de de o yıllarda komünizm tehdidi çok artmış vaziyetteydi. O dönemde Amerika'nın Yeşil Kuşak Teorisi vardı. Türkiye de bu maksatla kullanılmak isteniyordu. Komünizmle Mücadele Derneği var, diğer dernekler var, aynı şekilde Fethullah Gülen'in yavaş yavaş piyasaya çıkması söz konusu. Fethullah Gülen de bir Soğuk Savaş enstrümanı idi. Bu arada Türkiye ekonomik olarak da Batı'ya eklemlenmek isteniyordu. Nasıl eklemlenmek isteniyor? 24 Ocak 1980'de alınan 24 Ocak Kararları var. 24 Ocak Kararları çok rijit kararlardı. Bu kararları her hükûmet uygulayamazdı. Bütün bunlara baktığımız zaman Türkiye'nin komünizme karşı kalkan olması lazımdı.

Türkiye şunun için önemli: İncirlik askerî üssü var. Bu üs ABD'nin Orta Asya, Pakistan, Afganistan planları için çok önemli bir üs. Böyle bir ortamda Türkiye'de 1961 Anayasası'nın getirdiği özgürlüklerle, büyük bir fikir serbestiyeti var. Sosyalist fikir akımları da o dönemde çok güçlüydü. Batı Bloku, Türkiye'nin sola kaymasından çok korktu. Hatta 75-80'lerde dağa taşa "Umudumuz Ecevit" yazıyorlardı. Oy oranları yüzde 42'lere ulaşmıştı. O yıllarda büyük ihtimalle kontrgerilla unsurları da kullanılarak sağ-sol olayları tırmandırıldı. Sonuçta TSK'ya bir darbe yaptırıldı. Darbenin lideri Evren değil de başka biri de olabilirdi. Ama en müsait Evren olduğu için böyle bir şey oldu. Evren'in gelişinin o kadar planlı olduğunu zannetmiyorum.

1960 ile 1980 darbeleri arasındaki fark şu: 1960'ı yapanlar genç subaylardır. 1960 Darbesi biraz Irak ve Suriye'deki Baas Partisi geleneği gibidir. 27 Mayıs'ta darbe yapanlar alt rütbeli subaylardır. Baasçılar da hep albay rütbelidir.

1960 İhtilali ve arkasından 1961-1963 yıllarındaki Talat Aydemir'in darbe girişimlerinden sonra TSK'da rütbeli subaylar üzerindeki kontrol çok artmıştır. Böyle bir darbeyi bir daha yapamasınlar diye. Çok rijit tedbirler getirilmiştir.

Harp okulu iki seneye indirilmiştir.

Harp okulundaki eğitim tamamen askerî eğitime, âdeta

talimgâha dönmüştür. Çok fazla entelektüel eğitim verilmemiştir.

TSK Disiplin Muhakeme Usulü Kanunu yeni çıkarılmıştır. Bu kanunla komutanlara göz hapsinde tutma, tayından kesme, oda hapsi verme gibi çok büyük yetkiler verilmiştir. Subayların her şeyi kontrol altına alınmaya çalışılmıştır.

En üstte albay, en altta yüzbaşı olan 41 kişilik subay grubu nasıl darbe yapar?

Bu konunun geçmişini incelerseniz, DP iktidara gelmeden evvel subaylar arasında bu çalışmalar başlamış zaten. Subaylar arasında saflar da ayrılmış. İçlerinde DP'yi tutan insanlar da var. Hatta DP'ye gidip "Merak etmeyin efendim, siz seçilin, biz sizin arkanızdayız." diyen generaller de var. Genç subaylar arasında da gruplar oluşmuş. Bunların içinde İngiliz parmağı olacağını sanmıyorum; gene bir Amerikan parmağı olabilir.

Çünkü ne yapacakları zaman ne yapacaklarını bilmiyorlar. İçlerinden 14'ler denen grup, biz bunu devam ettirelim diyor. Yani her şeyi halledelim ve sivillere yönetimi devretmeyelim diyor. Öbür grup hayır diyor. Onların karşısına Silahlı Kuvvetler Birliği diye bir birlik çıkartılıyor. Silahlı Kuvvetler Birliği generallerden, albaylardan oluşan bir grup. Onlar silahlı kuvvetlerdeki kontrolü ele alıyorlar ve Millî Birlik Komitesi'ni dengeliyorlar. Dolayısıyla MBK mecburen o 14'leri gönderme kararı alıyor. Daha sonra bütün kontrol Silahlı Kuvvetler Birliği'nin eline geçiyor.

27 Mayıs Lideri Olmayan Bir Darbeydi

27 Mayıs Darbesi'nin beyni kim? Bir lideri olması gerekiyor bu hareketin. Bu isim, herkesin bildiği şekliyle Albay Türkeş mi?

Türkeş olup olmadığından şüpheliyim. Çünkü lider olmadığı için gidip İzmir'den Cemal Gürsel'i getiriyorlar. Hatta ondan evvel Cemal Madanoğlu'na söylüyorlar. Cemal Madanoğlu o zaman Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda lojistik başkanı. İlk başta kabul etmiyor, sonra küfrederek yaparım diyor. Daha sonra başlarına

bir general getirmek istiyorlar ve Cemal Gürsel'i getiriyorlar. Mesela Suriye ve Irak'taki Baas Partisi'ndeki gibi olsa bir liderleri olur ve o lider darbenin başından itibaren içinde olur. Gerçekten öyle bir şey yok.

Mısır'da Nasır yarbay, Libya'da Kaddafi albay, Suriye'de Hafız Esad havacı albay, Irak'ta Saddam albay. Bu ülkeler bize ilham kaynağı mı oluyor?

Onların bu işleri yaptıkları yıllar 60 ve 70'li yıllar. Onlar bize ilham kaynağı olmuş olabilir veya bir kısmına biz ilham kaynağı olmuşuzdur. Bizde İttihat Terakki'den gelen bir gelenek var. Bizim Silahlı Kuvvetlerde o yıllarda subayların şöyle sıkıntıları var; 1945 yılından sonra Amerika ile yakın ilişki başlatmışız ve NATO etkili olmaya başlamış. Birçok subay NATO vasıtasıyla yurt dışına gidip gelmiş. Eski generallerle aralarında kopukluk var. Türkiye'deki Silahlı Kuvvetler gibi, onlarda da bir kopukluk var. Türkiye'yi nasıl kurtarırız diye endişe taşıyorlar. Değerlendirmeleri de DP'nin Atatürk ilke ve inkılaplarından uzaklaştığı, ülkeyi kaosa götüreceği, ülkeyi parçalayacağı yönünde. 50 yıldır duyduğumuz endişeler. Türkiye'de demokrasi alışkanlığı olmadığı için böyle bir sıkıntı ortaya çıkmış. Bir şey söylediğiniz zaman hemen farklı anlaşılıyor ve farklı değerlendiriliyor. Fikir hürriyeti ekseninde en ufak bir fikir ileri sürdüğünde, bir cümle kurduğunda, bir kelime söylediğinde kişi yargılanabiliyor, hapse atılabiliyor. O zamanlar daha berbat. Orada iki konu var: biri Rahmetli Menderes'in millî savunma bakanı yaptığı emekli Kurmay Yarbay Seyfi Kurtbek... O çok rijit bir adam. Bütün ordu teşkilatını değiştirmek istiyor. Sonra Adnan Menderes o adamı görevden alıyor. Almasının nedeni de şu: "Bu adam her şeyi değiştirecek, orduyu da benim aleyhime kışkırtacak!" diyor. Menderes'in kapıldığı bu vehim de doğru.

O arada 1959-1960 Londra-Zürih Anlaşmaları'yla sonuçlanan Kıbrıs müzakereleri var. Onları da minnetle yâd ediyorum. O anlaşmalarda Türkiye'nin Kıbrıs'ta bir alay asker bulundurması ve o vasıtayla daha sonra Mücahit Teşkilatının kurulmasının temeli Londra-Zürih Anlaşmaları'dır. Bu arada yatırım yapılıyor ve paraya ihtiyaç var. Amerika Türkiye'nin ihtiyacı olan borcu vermeyince Menderes Rusya ile temasa geçti. Menderes'in Rusya'ya ya-

kınlaşmak istemesi, Amerika'yı irite etti. Bütün bunlara baktığınız zaman İngilizlerden çok işin içinde Amerikan parmağı olduğunu görürsünüz. Amerikalılar büyük ihtimalle albaylar cuntasını görüyorlar ve görmezden geliyorlar. Darbe yapılması Amerikalıların işlerine de geliyor. Menderes yönetiminin gitmesi işlerine geliyor.

Bu darbeci ekibi zihin anlamında hafife almamak gerekiyor. Adamlar Anayasa Mahkemesi diye bir kurumu icat ediyorlar. TRT'ye üst kurul atıyorlar. Millî Güvenlik Kurulu'nu inşa ediyorlar. Askerler, İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi diye bir şey kuruyorlar. Devlet Planlama Teşkilatını kuruyorlar. Ama bunların içindeki en ilginç kurum askerlerin İGM'yi kurması. Buradan baktığımızda darbe üç siyasetçinin asılmasıyla sonuçlanıyor.

O da çok vahim bir hata. Olmaması gereken bir şey oluyor. Ama bir darbecinin bunu yapması düşünülemez çünkü o zaman Yassıada Mahkemesi Başkanı Salim Başol, "Sizi buraya tıkan irade, sizin fermanınızı da veriyor!" diyor. Bakıldığı zaman çok enteresan bir akıl değil mi?

Ben 60 İhtilali'nde de büyük ihtimalle Amerika'nın parmağı olduğunu düşünüyorum. O yıllarda İngilizlerle fazla irtibatımız yoktu. Ama Amerika'nın Orta Doğu politikalarında ve Türkiye'ye dönük politikalarında İngiliz aklını her zaman düşünmek lazım.

O yıllarda MİT Amerikalıların kontrolündeydi. Onlarla iç içe çalışıyorlardı.

O dönemde Menderes, MİT çalışanlarının maaşının CIA tarafından ödendiğini duyunca kriz çıkıyor.

Bütün ordularımızda bize yardımcı olan, bize kılavuzluk yapan Amerikalı subaylar var. Yeni silahlar, yeni toplar geliyor. NATO sonrası süreçte Amerika ile iç içeyiz. Yine o yıllarda Barış Gönüllüleri adı altında gelenler var. Onların sayısı 1960 İhtilali'nden sonra daha da artmış. Bütün okullarımıza gelmişler, Türkiye'nin demografik haritasını çıkarmışlar, sosyal ve ekonomik imkân ve zaaflarımızı tespit etmişler. Böylesine büyük Amerikan girdisi var. Bu bir kısım subayları rahatsız ederken bir kısım subaylar onlarla birlikte hareket ediyor.

60 İhtilali olduğu zaman 9 yaşında filandım. 2 bin, 3 bin nüfuslu bir kasabada bile kahveler ayrılmıştı. Demokrat Parti ve CHP seçmenleri cephelere ayrılmıştı. İnsanlar çok fazla politize olmuştu. Demokrat Partililer, Vatan Cephesi'nde toplanıyorlardı. İnsanlar birbirlerine selam vermemeye, birbirlerinin kahvesine gitmemeye başladılar. Bu ayrışmaların, kutuplaşmaların Türkiye'ye çok büyük zararları oldu. O kutuplaşmalar, bu tip sonuçlar yaratıyor. Siyasetçi belki bazı şeyleri politik olarak yapabilir ama dozunu kaçırmamak gerekiyor. Çok aşırı kutuplaşma sonuçta bir çatışmaya dönüşüyor. Birileri tutuklanırken diğerlerinin oh demesine dönüşüyor. Türkiye'de aynen bunlar oldu.

Batı'da Diyalog, Doğu'da Kin Var

Pek çok ülkeyi gezdiniz. Oralarda görev yaptınız. Türkiye dışında başka bir ülkede bu denli ayrışma ve çatışmaya rastladınız mı?

Saddam'ın Kuveyt'i işgal ettiği yıl İngiltere'deydim. O işgalde İngiltere başbakanı Margaret Thatcher'dı. Bütün herkes onun etrafında birlik oldu. Kuveyt işgalinden önce İngiltere'de "Kelle Vergisi" diye bir kanun gündemdeydi. İngilizler o vergiye karşı çıkmak için Margaret Thatcher ve Muhafazakâr Parti aleyhine her yerde gösteriler yapıyorlardı. Kuveyt işgali olunca gösterilerin hepsi kesildi. Televizyonlarda bir tane bile eleştiri kalmadı. Amerika'ya yardımcı olmak için hemen kuvvet gönderdiler. Bu tip konularda aralarında ayrışma yoktu. Çünkü ülkenin menfaati onu gerektiriyor. Ülkenin menfaati, Amerika ile beraber hareket edip Kuveyt'in petrolünün ve Arap şeyhlerinin servetinin İngiltere'ye akmasını gerektiriyor. O konularda tartışma yoktu. Siyasetçiler bile birbirlerini tenkit etmezlerdi. Halk da Irak'a saldırıya karşı çıkan hiçbir gösteri yapmamıştır.

Batı'daki diyalog, Orta Doğu'da çatışmaya dönüşüyor. Orta Doğu'da kindarlık var. Bizim insan yetiştirme sistemimizde bir sorun var. Birbirimizin fikirlerine tahammül edemiyoruz. İnsanları öldürdüğümüzde veya hapsettiğimizde fikirlerini de öldüreceğimizi veya hapsedeceğimizi zannediyoruz. Bu anlayış sadece

bize veya Orta Doğu'ya özgü değil, Rusya da öyle. Putin'in siyasi rakiplerine yaklaşımına baktığınızda genelde böyle bir yaklaşımımız olduğunu görürsünüz. Şark yaklaşımı, Asyalı yaklaşımı böyle... Bu konuda eğitim sistemimizi bir daha gözden geçirmemiz lazım.

Daha rahat yaşamak için birbirimizi öldürmemiz gerekmiyor. Birbirimizi öldürmek için savaşa veya silaha verdiğimiz parayı refahımıza harcasak belki çok daha iyi durumda olacağız.

Ulus Devlet İçin, Dil, Ülkü ve Ülke Birliği Gerek

Bu sorunun kaynağını nerede aramak gerekiyor? Cumhuriyet'in ulus devlet esasları üzerine kuruluşunda mı aramak gerekiyor?

İmparatorluktan ulus devlete dönmüşüz. Önümüzde birtakım seçenekler var. Seçtiğimiz yeni bir ulus yaratma yolu. Osmanlı Dönemi'nde ulus fikri yoktu. Herkesin kimlik algısı farklı idi. Kimi Müslüman'ım diyor kimi Türk'üm diyor. Kimi aşiretini kimi memleketini söylüyor. Herkes başka bir şey söylüyor. Türkiye Cumhuriyeti kurulurken, bu toplum yapısından bir ulus yaratma fikrine kayılmış ve örnek olarak Fransa alınmış.

1789 İhtilali'nden sonraki Fransa'ya baktığımız zaman, Fransa'da Fransızca konuşma oranı çok düşük, çok farklı etnik ve dinî gruplar var. Bunlar arasındaki farklılıkları gidermek için bir ulus yaratılmış. Tabii ulusu meydana getirmek için dil birliği gerekiyor, ülke birliği gerekiyor, alt kimliklerin unutulması gerekiyor. Bu devleti kuranlar, Türkiye'nin etnik yapısını bilmiyorlar mıydı? Bu ülkenin dinî yapısını bilmiyorlar mıydı? Hepsini biliyorlardı. Ama özellikle bunları unutturup birlikte bir ulus yaratmaya çalıştılar. Bence büyük ölçüde muvaffak da oldular.

Başka bir şey yapmak mümkün müydü? Ulus yaratmayalım, ne yapalım? Eyalet yapalım. Her kimliğe farklı eyaletler verilebilir miydi? İngiltere gibi Birleşik Krallık yapabilir miydik? İskoçya, Galler, Kuzey İrlanda gibi ülkelerden oluşan Birleşik Krallık olabilir miydik? Sert bir merkezî yapı yerine, daha gevşek bir model tercih edilemez miydi? Örneğin Kürtlerin yaşadığı bölgeyi daha

gevşek bir özerk yapıyla merkeze bağlayamaz mıydık? Örneğin bugün belediyeler üzerinden verilen kısmi özerklik gibi.

Ulus devlet ile imparatorluk arasında sistem farkı vardır. Osmanlı Devleti bir imparatorluktur. Çok çeşitli etnik gruplardan meydana geliyor. İmparatorlukta etnik çeşitliliğin yanı sıra, din ve mezhep çeşitliliği de var. Devlet, toplumun dinî yaşayışına karışmıyor. Çünkü farklılıkları, bir çatı altında ancak onların farklılıklarını koruyarak tutabilirsiniz. Osmanlı aldığı yerleri yönetirken çok kez oradan yetiştirdiği insanları, oranın yönetiminin başına getiriyor. İmparatorluklara baktığımız zaman, fetheden devlet orada bir düzen kurar ve orada çok az bir kuvvet bırakır. Her yere güç koymaya kalktığınız zaman yönetemezsiniz. O zaman koruyamazsınız da. İngilizler Hindistan'ı 2 bin, 3 bin kişiyle yönetmişler. Osmanlı da Mısır'ı, Cezayir'i, Libya'yı yönetirken böyle yapmış.

Türkiye Cumhuriyeti, ulus devlet modeline yöneldiğinde dünyada da örnekleri vardı. Bütün devletlerde uluslaşma eğilimi güçlüydü. Türkler o zaman her yerde savaşmışlar. Yıllardır savaş var ve her seferinde toprakları elden gidiyor. İnsanlar ben Ermeni'yim, ben Rum'um diye ayrışıyor. O ayrışmayı önlemek için de ulus devlet modeline yönelinmiş. Osmanlı, Kürtleri de kendi beyleri eliyle yönetmiş. Onların aşiret yapısına karışmamış. Hatta onlardan vergi bile almamış. Askere bile almamış. Abdülhamit zamanında kurulan Hamidiye Alayları var ama o da sadece Kürtlerden oluşmuyor. O alayların içerisinde Türkmenler de Araplar da var. Mesela Osmanlı Dönemi'nde Dersim'i serbest bırakmışlar. Orada insanlar eşkıyalıkla geçiniyorlar.

Osmanlı Devleti'nde merkezî yönetimin güçlendirilmesi ne zaman başlamış? 1839 Tanzimat Fermanı'ndan sonra başlamış. Merkezîleşme 1856'daki Islahat Fermanı ile daha da artmış. Mesela Osmanlı, Dersim'e mutasarrıf göndermiş, mutasarrıf Dersim'e girememiş, Erzincan'da kalmış. Dersim'in merkezîleştirilmesini Osmanlı Dönemi'nde bir türlü başaramamışlar. Kürtleri de merkezî sisteme katmaya çalışmışlar. Tabii bu sefer isyanlar çıkmaya başlamış. İşte Hicaz İsyanı var, Yemen İsyanı var. Bu isyanların sebebi merkezîleşmeye karşı olmaları. Ben merkezî bir otorite kuruyorum, herkes merkeze bağlı, valileri merkezden atarım, yargılamayı merkezden yaparım, askere alma sistemini merkezden yaparım, parayı merkezden basarım.

Niye merkezî yönetim modeline dönülüyor?

Çünkü Mora Yarımadası elimizden çıkmış ve Yunanistan ayrılmış. Bulgaristan'da ayrılıkçı hareketler başlamış. Doğuda zaman zaman Kürt, zaman zaman Ermeni isyanları var. Bu insanlar yönetimin merkezîleşmesine isyan ediyorlar. Kapitalizm geliyor ve üretim-tüketim ilişkisi var. Her ülke kendi içinde bir pazar. Her ülke kendi pazarına başka bir ülkenin girmesini istemiyor. Osmanlı Devleti ise kendini pazar olmaktan kurtaramamış bir ülke. O kodlarla Cumhuriyet'e geldiğimizde Cumhuriyet'in yapacağı bir şey yok. Cumhuriyet'in kurucuları ulus devleti esas alıyorlar. Ulus devletin Türkiye'yi bölünmekten kurtaracağını değerlendiriyorlar.

Mesela Misak-ı Millî sınırları içinde Musul vardı. Musul ve Kerkük Anadolu'da kalsaydı ve öyle bir bütünlük sağlanabilseydi iyi olurdu diye düşünüyorum. İngilizler Lozan'da Musul'u özellikle vermediler. Çünkü bu, İngilizlerin işine gelmezdi. Eğer Musul'u verselerdi Türkiye'nin içinde bütün bir Kürt bölgesi oluşabilirdi. O zaman farklı bir yöntem olabilirdi. Bu Kürtler için de iyi olabilirdi. Bütün bir Kürt bölgesi olduğu zaman Türkiye bir eyalet sistemini veya federatif sistemi düşünebilirdi. Nitekim Atatürk'e atfedilen bazı ifadelerde bunlar kullanılıyor. Ama İngilizler her zamanki gibi sınırları cetvelle bölünce eyalet sistemini tasavvur etmenin imkânı kalmıyor. İngilizler cetvelle ayıracaklar çünkü petrol onlar için önemli. Petrolü Türkiye'ye vermemek için Kürtleri dört parça yapmışlar.

TÜRKİYE 100 YILLIK PROJEKSİYON YAPABİLİR Mİ?

Kaynak Yayınlarından çıkan "Asker ve Siyaset" adlı kitabınızda "Coğrafya bilenler, iyi felsefe yaparlar." diye bir söz naklediyorsunuz. Dünya haritasına baktığımız zaman birkaç ülke dışında sınır ihtilafı olmayan, özellikle Doğulu ve Asyalı bir devlet olmadığını görüyoruz.

Çünkü özellikle Afrika ve Asya'da sınırların büyük bir bölümü başlangıçta İngilizler tarafından çizilmiştir.

Hindistan ile Pakistan arasında Keşmir diye bir bölge ve mesele var. Nüfusu Müslüman olan bir bölge. Düne kadar bizimle Suriye arasında Hatay meselesi vardı. Yunanistan'la aramızda Kıbrıs, 12 Ada tartışması var. Biz zaten ihtilafların odağında bir coğrafyadayız. Bu ihtilaflar bilinçli mi yaratılmış? Bu ihtilafların sonuçları 100 yıl evvelden Londra tarafından bilinebilir mi?

2005 yılında tümgeneraldim. Amerikalıların Washington'da National University dedikleri Millî Savunma Üniversitesi var. Onun bir semineri vardı. Semineri o üniversitenin Yakın Doğu Enstitüsü düzenlemişti. Seminere Orta Doğu'dan generaller geliyordu. Başlangıçta konferansçılar konuştu. Sonra sorular gel-

di. Ardından da konularımızı tartıştık. Amerikan Millî Savunma bakan yardımcılığı ve Dışişleri bakan yardımcılığı yapmış birisi geldi. Oturduk, bize olaylardan bahsetti. Dedi ki: "Önümüzdeki 50 yıl içerisinde Amerika üstünlüğünü devam ettirecek. Orta Doğu'yu ve bütün denizleri kontrol edecek. Petrol ve doğal gaz kaynaklarının Orta Doğu'dan Batı'ya serbestçe akmasını sağlayacak. Pazarlarda malların artmasını sağlayacak. Bunu da hiç kimse önleyemeyecek." Adam başlangıçta projeksiyonu koydu. İngiltere'de bundan 100 yıl önce geleceğe ilişkin projeksiyonlar yapıyordu. Yapılanlar sadece değerlendirme değil. Fukuyama "Tarihin Sonu" kitabını yazmış. Huntington "Medeniyetler Çatışması" tezini yazmış. Graham Fuller 100 yıllık Amerikan perspektifini yazmış. Bunların hepsi bana göre birer kurgu ve proje. Adamlar projelerine insanları alıştırıyorlar. Çalışmalar o projelere yönelik yapılıyor.

Bakıyor adam, değişen durumu değerlendiriyor. Ben bu durumda kendi hâkimiyetimi bir 100 yıl daha nasıl devam ettirebilirim diye hesap yapıyor. İngiltere'nin, Amerika'nın yaptığı budur. İngilizler bu konuda çok daha ustalar. Hem eğitim sistemleri hem de emperyal vizyonlarından dolayı. Keşke biz de öyle olabilseydik. Ama biz beceremiyoruz.

Küçük ülke olduğumuz için mi beceremiyoruz?

Yoksa dünyamız küçük olduğu için mi beceremiyoruz?

Veya bu konuda eğitim almadığımız için mi beceremiyoruz?

İçine Kapanıklık Bizi Yıpratıyor

Yedi düvelle savaşmış, hemen her evden bir şehit, bir gazi çıkmış bir milletiz. Cumhuriyet Misak-ı Millî sınırlarına çekildikten sonra hep kendini koruma refleksiyle hareket etmiş. Bizim kadar bölünme endişesiyle yaşayan başka ülke var mıdır?

Bu iş bazen paranoyaya varıyor. Kurtuluş Savaşı'nı yapan paşalar, dünyayı çok iyi okuyan insanlar. Mustafa Kemal, Kazım Karabekir, Fevzi Çakmak, İsmet İnönü, Ali Fuat Paşa... Yabancı dil biliyorlar, dünyayı takip ediyorlar. Emperyal kültürü olan in-

sanlar. Bence kültürleri derinlikli. Ama onlardan sonraki döneme baktığımız zaman bunda bir aşınma görüyoruz. O dönemin paşaları, Abdülhamit'in açtığı mekteplerde yetişmişler. Katı bir eğitim sisteminden geçmişler ama kendilerini geliştirmişler. Onların başlattığı gelenek daha sonraki yıllarda devam etmemiş. O geleneğin devam etmemesinin sebebi, Misak-ı Millî sınırlarına çekilip burası da elimizden gitmesin korkusu mudur? Veya bu hâlimizle bir şey yapamıyoruz, yarın güçlenirsek daha farklı hareket ederiz beklentisi midir?

İçine kapanıklık bizi yıpratıyor. Sürekli kendini geliştiren liderlere ihtiyacımız var. Eğitim sistemimizin de ufuk açıcı olması lazım. İnsanları ürkek, pasif yetiştirmemek lazım.

Emperyal düşünce dediğimiz zaman aklımıza hep gidip savaşmak, işgal etmek geliyor. Hâlbuki "yumuşak güç" olsak olacak bu iş. Kültürümüzle, ekonomimizle, teknolojimizle kendimize etki alanı açabilsek bu iş olacak. İngiltere'nin yaptığı budur. O düzeyde insanlar yetiştirmemiz gerekiyor.

Suriye ile Tek Devlet Olma Yolunda İlerliyorduk

Ben Suriye sınırında, Kilis'te büyüdüm. Suriye meselesi bizim burnumuzun dibindeydi. 1982'de Hama ve Humus, Baba Esad tarafından yakılırken dumanlarını sınırdan görüyorduk. Tayyip Erdoğan bana 5 milyar dolar verseydi, ben beş yılda Suriye'nin her karışını fetheder, anahtar teslim getirir verirdim. Sporla, siyasetle, ticaretle, ekonomiyle, sinemayla, müzikle Suriye gibi bir ülkeyi 5 yılda kendimize bağımlı hâle getirirdim.

Hegemon güç dediğimiz ABD ve Batı, komşularımızla barış içinde bir ilişki kurmamızı istemiyor. ABD dediğim zaman Batı'yı ve İsrail'i ayırmıyorum. Tabii dediğiniz yolla bu işi çok daha rahat yapardık. Zaten bu iş başlamıştı. Birlikte Bakanlar Kurulu toplantısı yapıldı, barajlar açıldı. Sanki sınır ortadan kalkmıştı. Hatta pasaporta, vizeye gerek olmadan insanlar günübirlik gidip geliyorlardı. Türkiye'nin ekonomisini ve ticaret hacmini düşündüğümüzde bu çok önemli bir konu. Ama hegemon güç, oranın size bağlanmasını istemiyor. Arada çıkartılan sorunların

çözümlenmesini istemiyor. Yaradan kan sızmasını istiyor. Bakın Irak'ta yaptığı gibi şimdi orayı da ikiye, üçe bölüyor. Bugün Musul harekâtı, yarın Tikrit harekâtı, ertesi gün başka bir yer. Belki önümüzdeki yüzyıldaki hâkimiyeti böyle kuracaklar.

11 Eylül'den sonra Kissinger dedi ki: "Bundan sonra Müslümanların savaşı, Müslümanlarla olacak." Bize bir kaos düzeni mi kuruldu?

Maalesef! Ben ona Balkanlaşma diyorum. Biliyorsunuz Balkanları da böyle etnik grupları birbirine düşürerek paramparça ettiler. Irak ve Suriye'de de bir Balkanizasyon yaratılıyor. Büyük bir kaos düzeni kuruluyor. O düzenin ne kadar devam edeceği belli değil. Adamlar Suriye'de hava kuvvetleriyle saldırarak her şeyi halledemeyeceklerini biliyorlar. Eğer asker botu toprağa basmamışsa o ülke işgal edilmiş sayılmaz. Hava kuvvetleri gelir, vurur, gider. Her vurduğunda da hedefler yok edilmez, insanlar ölmez. Üç beş kişi ölür, üç beş kişiyi korkutursunuz. Ama sanırım onların istediği de kaosun devam etmesi. Süre uzadıkça kaos devam edecektir.

TAYYİP ERDOĞAN İSLAM DÜNYASININ OMBUDSMANI OLABİLİR Mİ?

Irak ve Suriye'nin Balkanlaştırıldığını ve çevremizde kaos düzeni kurulduğunu söylüyorsunuz. Sözlerinizden İslam medeniyetinin Müslümanlar eliyle yağmalandığı sonucuna da ulaşabilir miyiz?

Evet, İslam medeniyeti sadece yağmalanmıyor, yok ediliyor. İslam medeniyeti yok edildiği gibi, Müslümanlar arasına da kan sokuluyor. Mezhepleri farklı olsa da Araplar aynı ırka ve aynı inanca mensup insanlar. Onların arasına da kan ve kin sokuyorsunuz. Bu kin ve kan, toplumumuzu düşündüğümüzde kim bilir kaç yüzyıl devam edecek. Kim bilir kaç nesil o kinle yetişecek? O benim babamı öldürdü, o benim ailemi yok etti diye öfkeyle büyüyecek. Bu işi yaptıranlar, bizi birbirimize düşürenler düşman olmuyor, biz birbirimizin düşmanı oluyoruz ve onlar da gelip burada barış tesis edip buranın kaynaklarını sömürüyorlar ve sömürecekler.

Silahı veriyor, sizi birbirinizle çatışmaya sokuyor, sonra da geliyor barışı sağlamak için sizin aranıza giriyor birtakım yetkiler, birtakım haklar elde ediyor. Aynı kapitülasyonlar gibi onlara imtiyazlar veriyorsunuz, petrol anlaşmalarında onlardan daha az

vergi alıyorsunuz. Aranızdaki çatışmadan onlar yararlanıyor ve başınıza da barış meleği kesiliyorlar.

Türkiye bunu beceremez miydi? Becerebilirdi. Orta Doğu'da, İslam dünyasında bu işe dur diyecek lider yok mu? Bu lider Tayyip Erdoğan olabilirdi ama cumhurbaşkanı, Suriye rejimini ve Suriye hükûmetini karşısına aldı. Oysa devlet başkanlarının daha rasyonel düşünmesi lazım.

Halklar düşman olmaz. Devlet başkanları tenkitlerini ölçülü yaparlar. Diyelim ki Mısır'da darbe yapıldı; siz devlet başkanı olarak "Sisi geldi, darbeyle Mursi'yi düşürdü." der, tenkit edersiniz. Daha ölçülü eleştirirsiniz. Müslüman Kardeşler Örgütüyle irtibatınız olabilir, ideolojik olarak yakınlığınız da olabilir. Ama ülke menfaatleri söz konusu olduğu, kan durdurmak gerektiği zaman Mısır ile bizim can düşmanı olacak hâlimiz yok. Çünkü Mısır ile Doğu Akdeniz'de ittifak yapmaya ihtiyacımız var. O zaman Mısır gidiyor Yunanistan'la, Güney Kıbrıs'la ittifak yapıyor. Veya yarın bir gün Gazze'nin önündeki petrolü ve doğal gazı çıkartmak için İsrail ile ittifak yapacak. Bu konularda daha dikkatli politika izlemeliydik.

Orta Doğu'da liderler çok rahat bir şekilde birbirleriyle atışmak suretiyle birbirlerinin düşmanı hâline gelebilirler. Şu anda Gazze'de kanayan bir yara var. Yardım etmek istiyorsunuz, edemiyorsunuz. Çünkü İsrail müsaade etmiyor.

Gazze dediğiniz yer çok dar bir bölge. İsrail, Gazze sınırına bir balon bağlamış. Üzerinde devamlı insansız hava aracı uçuyor ve balonun içinde bütün gözetleme ve dinleme cihazları var. 24 saat Gazze'de olup bitenleri izliyor. Küçücük bir alanda yoğun bir nüfus var. İsrail tarafından tamamen tecrit edilmiş durumda. Dünya ile tek irtibat kapısı Mısır sınırındaki Refah Kapısı. Mısır da zaman zaman teröristlerin girip çıktığını gerekçe göstererek kapıyı kapatıyor. Sina Yarımadası'nda Mısır'a karşı büyük saldırılar yapılıyor. O bölgede Mısır'ın güvenlik sorunu baş gösterdi.

Tabii her şeye eyvallah denmez. Bölgenin veya Orta Doğu'nun liderliğine oynama iddiası olan bir liderin daha farklı davranması gerekirdi.

Devletlerin ne dostları ne düşmanları vardır. Devletlerin çıkarları vardır. Siyasette ve diplomaside düşmanlık olmaz.

İran bir yandan PJAK ile savaşır, diğer yandan gider PKK'yı destekler. Bütün dünyada diplomasi böyle yürütülür. İngiltere de aynısını yapar. Amerika da aynısını yapar.

İngiltere, Amerika, bir yandan Esad'a saldıracak silahları muhaliflere verir, militanların eğitimini üstlenir, diğer yandan Esad'a senatörünü, Avam Kamarası üyesini gönderir ve görüştürür.

Cumhurbaşkanı Yanılıyorsa Onu Yanıltan Vardır

Erdoğan, Suriye ve Mısır'a karşı yürüttüğü dış politikada yanıldı. Türkiye'de Fethullah Gülen konusunda yanıldı. Bu yanılgılar Türkiye'de onulmaz yaralar açtı. Kimse bu durumun masumlarını aramaz. Hep yanılan bir cumhurbaşkanımız mı var?

Evet, Erdoğan'ın veya Türkiye'nin Suriye ve Mısır politikaları başarılı olamadı. Fethullah Gülen konusunda da yanıldı veya yanıltıldı. Ama bunun anlamı, cumhurbaşkanı hep yanılıyor demek değil. Cumhurbaşkanı yanılıyorsa onu bir yanıltan veya yanıltanlar var mı? Bir de ona bakmak lazım. Yani danışmanlarına da bakmalıdır. Çünkü etrafındaki insanlar onlar ve ona bilgi ve öneriler götürüyorlar.

Ülkelerle ve Gülen Grubu'yla ilgili Tayyip Erdoğan'a bilgi akışı sağlayan servisler belli. Genelkurmaydan, MİT'ten, hükûmetten bilgi gelir. Buralardan gelen bilgi ve öneriler yönlendirme amaçlı mıdır?

Yanlış yönlendirmelerden ziyade yanlış değerlendirme yaptıklarını düşünüyorum. Örneğin MİT, Suriye'de yanıldı. Benim görüşüme göre Hakan Fidan, temiz, zeki ve çalışkan bir insandır. Silahlı Kuvvetlere ve şahsıma karşı da hiçbir kötülüğünü görmedim. Ama "Libya'da geç kaldık, Suriye'de ön alalım." gibi bir görüş paylaşmıştır. Bunlar yanlış değerlendirmelerdi.

Libya konusunda erken davransak ne olacaktı?

Libya'dan bize pay mı vereceklerdi. Libya'dan 25-30 milyar

dolar alacağımız vardı, öylece kaldı. Şimdi müteahhitlerimizi bile oraya almıyorlar. O bölgede şu anda üç hükûmet kurulmuş durumda. İç taraftaki Tuareglerin de ne yapacakları belli değil.

Suriye konusunda ise başlangıçtan itibaren Batı'nın yanında olduk. Batı'yı karşımıza alabilir miydik? Alabilirdik. Ama Batı'yı karşımıza aldığımız zaman birtakım yaptırımlara razı olmanız lazım. Batı, birtakım yaptırımlar yapabilirdi. Türkiye, Batı'nın Suriye politikalarını desteklemeseydi, ekonomik yardımlarda bulunmayabilirdi. Sıcak para politikasıyla ilgili Katar'ın, Suudi Arabistan'ın Türkiye'ye yardımı olmayabilirdi. Katar Türkiye'de hem yatırım yapıyor hem de sıcak para yardımı yapabiliyor. Yani bazı yatırım fonlarını Türkiye'de değerlendiriyor.

Türkiye ile Katar arasında, Azerbaycan-Türkiye, Türkiye-Kuzey Kıbrıs gibi bir ilişki mi kuruldu? Kısa aralıklarla Katar şeyhi Ankara'ya geliyor. Neçirvan Barzani, İstanbul valisinden daha fazla Ankara'ya geliyor.

Neçirvan Barzani'nin Türkiye'ye sık gelmesi çok doğal çünkü Kuzey Irak'ın başka çıkış yolu yok. Bütün her şeyleri Türkiye üzerinden yapılıyor. Petrolü bile Türkiye üzerinden satıyor. Petrolden alınan paraları da Halkbank hesabında değerlendiriliyor. Ayrıca Türkiye'de yatırımları var. Geçtiğimiz günlerde 500 milyon doların uçakla gittiği söylendi. Büyük ihtimalle götürdükleri kendi paralarıdır. Onların Bağdat hükûmeti ile bir anlaşmazlıkları vardı; Bağdat, Türkiye'deki petrol paralarında hakkı olduğunu savunuyordu. Bu ihtilaftan ötürü uzun süre petrol kanununun kabul edilmesi uzadı. Kuzey Irak Kürt Yönetimi ve onun yöneticilerinin Türkiye ile çok hayati menfaatleri var. Amerika'dan çok Türkiye ile menfaatleri var. Kuzey Irak'taki devlet çarkını döndürebilmeleri için Türkiye'ye mecburdurlar. Türkiye yardım etmese, set çekse orada çok sıkışırlar.

Türkiye'nin stratejik olarak o bölgede bir Kürt devleti kurulmasını istememesi doğal. Ama bir de işin taktik boyutları var. Türkiye buna rağmen Kuzey Irak yönetimine yardım etmelidir. Eğer Barzani'ye yardım etmezseniz, Barzani sadece İran'ın eline kalır. Bu hem Barzani hem de bizim için kötü bir seçenek. O zaman Barzani ister istemez yardımları çeşitlendirmek durumunda.

Biz de devreye girip onun tek bir ülkenin kontrolüne girmesini önlemek durumundayız. Bunlara farklı gözle bakmamak lazım. Devleti yönetirken etraflı düşünmek gerekiyor. Hislerimize göre devleti yönetemeyiz.

Katar ve Suudi Arabistan, Müslüman Kardeşler Örgütü konusunda hassas iki devlet. Her iki devlet, Mısır konusunda da hassaslar. Mısır'ın desteklenmesi gerekiyor. Bütün bunlar Türkiye ile danışmayı gerektiriyor. Katar'ın parası var ama gücü yok. Mısır'ın başka bir tarafa gitmemesi için Türkiye ile görüşmesi gerekiyor. Türkiye'nin Mısır ile iş birliği yapması gerekiyor. Katar şeyhi bunun temelini atıyor. Aynı zamanda Suriye'deki muhtemel gelişmeleri görüşüyor.

Katar gibi ülkelerin İran korkusu var. İran çok büyük bir güç orada. İran Özel Kuvvetlerinin komutanı İranlı Kasım Süleymani var. Kasım Süleymani Irak'ta çok sayıda İran Özel Kuvveti askerini kullanıyor. Katar bundan rahatsız. Yemen'de olduğu gibi, Körfez'de de İran güçlendiği zaman İran'ın etkisine girmek gibi bir korkuları var. O bakımdan Katar, Türkiye ile bu konuları görüşüyordur.

Yakın zamanda cumhurbaşkanının Suudi Arabistan'a yaptığı ziyaretin konusu da Mısır'dır. Mısır'ın desteklenmesi ve İran'ın bölgede artan hâkimiyetinin önlenmesi ve alınması gereken tedbirler konusunu görüşmüştür. İran'ın hâkimiyetini önlemek için İran'a saldıracak hâliniz yok. Siz o bölgede İran yardımlarını dengeleyecek yardım yaparsınız.

Güçlüyseniz, Orta Doğu'da İyi İlişkiler Kurarsınız

Katar'da Tayyip Bey'in bir ziyareti esnasında Hakan Fidan'a bakanlar üstü ilgi olduğunu milletvekili bir arkadaşımız anlattı. Ayrıca Türkiye'ye gelen Katar şeyhini de MİT müsteşarının kendi arabasıyla karşılaması söz konusu. Hakan Fidan'ın Orta Doğu'daki rolü nedir?

Hakan Fidan'ın Orta Doğu'daki rolü TİKA başkanı iken başlıyor. Arkasından Başbakanlık müsteşar yardımcılığı sırasında güvenlikten ve nükleer işlerden sorumlu. İran'la görüşmeler sı-

rasında da bu işi devam ediyor. Takip eden dönemde MİT müsteşarlığındaki 5 yıllık görevi sırasında Hakan Fidan, Tayyip Erdoğan tarafından özel elçi gibi kullanıldı. Büyük ölçüde kişisel dostluklarının olduğu söyleniyor. Batı için bunu söylemek zor ama istihbarat başkanı olarak eğer güçlüyseniz, genelde Orta Doğu ülkelerinde çok iyi dostluklar kurarsınız. Şark insanı güce taptığı için, istihbarat da çok önemli olduğu için güçlü bir istihbarat başkanı olarak iyi ilişkiler kurabilirsiniz. Mesela Suriye'nin Muhaberat başkanı da benim arkadaşımdır. Davet etti, evine gittim. Telefon numarasını verdi, istediğin zaman ara dedi.

Ben görevdeyken Lübnan sınırında Bekaa Vadisi'nde bir ara Danimarkalılar kaybolmuştu. Danimarka Genelkurmay ikinci başkanı beni aradı. Ben de Muhaberat başkanı ile görüştüm konuyu. Onlar da yardımcı oldular ve Danimarkalıları buldular. Kişisel ilişkilerinizle bunları yapabilirsiniz. Hakan Fidan'ın da bu yönde ilişkileri vardır. Hatta cumhurbaşkanının son Suudi Arabistan gezisinin Hakan Fidan'ın şahsi gayretleri ile organize edildiği yolunda bir duyumum oldu.

İstihbaratçılar da şöyle bir eda var mıdır? "Ben senin hakkında senin kendi hakkında bilmediğin şeyleri biliyorum.

Öyle bir eda olursa istihbaratçılık biter. Böyle bir eda size çok falso yaptırır. İstihbaratta görev yapan insan çok sayıda bilgi ve belgeye sahiptir. Birebir görüşmeler yapmak suretiyle çok olaya tanık olur. Hakan Fidan da öyledir. Kimi zaman başbakanın yanında kimi zaman cumhurbaşkanının yanında, zaman zaman kendine verilen talimatlar doğrultusunda gidip oralarda devlet başkanlarıyla görüşmelerde bulunmuştur. Bu, kişiyi güçlü yapar. Ama aynı zamanda harcanacak adam statüsüne de sokar. Çok şey bilmek avantaj olduğu kadar, dezavantaj da teşkil eder.

Abdullah Gül'ün Danışmanlığı Teklif Edildi

Sizin Hakan Fidan ile bir karşılaşmanız var.

Atatürk Orman Çiftliği'nde MİT'e tahsisli Marmara Köşkü var.

Köşke Marmara denilmesinin nedeni, köşkün yanındaki kameriyenin yanındaki Marmara Denizi'ne benzetilen küçük havuzmuş. Atatürk zaman zaman o köşke gidip kahve içermiş. 2011 yılının Mayıs veya Haziran ayında, Hakan Fidan beni oraya yemeğe davet etti. Yemekten sonra kahve içmek için kameriyenin olduğu bölüme geçtik. Orada konuşma esnasında "Komutanım hiç alternatif düşündünüz mü? Terfi edemezseniz ne yapacaksınız?" diye sordu. Ben de hiç düşünmediğimi söyledim. "Peki millî güvenlik konularında cumhurbaşkanımızın danışmanı olmayı düşünür müsünüz?" dedi. Onu da hiç düşünmediğimi söyledim. Demek ki o sırada bizim savcılık iddianamemiz hazırlanıyormuş. Olay o sırada gazetelere henüz yansımamıştı. Hakan Fidan'ın o teklifini kabul etseydim, muhtemelen yine tutuklanırdım. Çünkü bizim bu konuşmayı yapmamızdan kısa süre sonra, Temmuz 2011'de tutuklama kararımız çıktı.

Hakan Fidan'ın bana o teklifi yapmasının nedeni, biz istihbarat konularını, Silahlı Kuvvetlerin durumunu, millî güvenlik konularını konuşuyor ve bu hizmetleri nasıl geliştirebileceğimizi değerlendiriyorduk. O da sanırım konuşmalarımızı hem cumhurbaşkanına hem de başbakana anlatıyordu. Silahlı Kuvvetlerin yeniden yapılanmasıyla ilgili benim değişik fikirlerim vardı. Bu fikirlerimi Hakan Fidan'la paylaşmıştım.

Erdoğan, Başbuğ'u da Fidan Gibi Koruyabilirdi

Sizin Hakan Fidan ile kurduğunuz diyalog, İlker Başbuğ ile Tayyip Erdoğan arasında olsaydı Silahlı Kuvvetler yine bu operasyonlara maruz kalır mıydı?

Kalmayabilirdi. Ancak devlet hizmetlerinde etkinlik sağlamanın en güzel yolu kişisel ilişki kurmaktır. Çünkü Bakanlar Kurulu, MGK veya YAŞ gibi kurullarda konuşacaklarınız sınırlıdır. Formel bir yer olması sebebiyle oralarda konuşacaklarınız sınırlıdır. Ama ikili toplantılarda çok daha geniş konuşabilirsiniz. O tür ortamlarda başkalarının sizi tenkit etme imkânı yoktur. İlker Başbuğ ile Başbakan Erdoğan arasında böyle bir diyalog kurulmuş mudur? Belki bazı konularda kurulmuştur. Ama davalarla beraber araya engeller girdiğini düşünüyorum.

Ben İlker Başbuğ ile iki yıl çalıştım. O süre zarfında Tayyip

Erdoğan ile en uyumlu çalışan insanlardan biri olduğunu düşünüyorum. Aynı şeyi Arınç ve diğerleri ile ilgili olarak söyleyemem. Ama hem Tayyip Erdoğan onu hem de o Tayyip Erdoğan'ı iyi anlıyordu. Benim katıldığım YAŞ toplantılarında, MGK'da ve Bakanlar Kurulu toplantılarında ikisi arasında sorunlu bir durum görmedim. Olsaydı İlker Paşa söylerdi. Sanırım Tayyip Erdoğan ile İlker Başbuğ arasındaki ipler Ağustos 2010 YAŞ toplantısında Hasan Iğsız Paşa'nın Kara Kuvvetleri komutanı olması gündeme geldiğinde koptu. Çünkü Tayyip Bey, Hasan Iğsız'ın Kara Kuvvetleri komutanı olmasını istemiyordu.

Arada böylesine iyi ilişki varken Genelkurmay başkanı nasıl tutuklandı? O sırada Tayyip Erdoğan da İlker Başbuğ "Tutuklu yargılanmasın." dedi. Siz o zaman Tayyip Erdoğan'ı samimi bulmadınız mı?

Genelkurmay başkanının tutuklanması konusunda ondan daha farklı tavır sergilemesini beklerdim. MİT müsteşarına yaptığı gibi yasa çıkarabilirdi. Ama MİT müsteşarından kendisine gelineceğini bildiği için korumacı bir tutum takındı. MİT müsteşarından kendisine gelineceğini daha sonra yaşanan 17/25 Aralık olayı da gösterdi. Bu konuda Genelkurmay başkanını koruyucu bir tedbir alabilirdi. Çünkü Genelkurmay başkanı onun emrinde çalışan bir insan. İlker Paşa'nın düşüncelerini de biliyordu. Özellikle Cemaat'le ilgili başbakana gerekli uyarıları yapıyordu. Çünkü onun başbakana götürdüğü konuların altyapısını ben hazırladım. MİT ile beraber çalıştığımız bazı isimleri ben verdim. Polisten, bürokratlardan ve ordudan şu şu kişiler Silahlı Kuvvetler içinde operasyon yapıyorlar diye rapor verdim. Eğer başbakan bu konuda samimi olsaydı, onlara işlem yapardı. Hiçbir işlem yapmadı.

17/25 Aralık operasyonundan sonra Tayyip Bey yaptığı bir konuşmasında "Bu konuda İlker Paşa beni ikaz etmişti." demişti.

Genç Subaylar, Komutanların Konuşmasına Kızıyordu

Askerlerle hükûmet arasındaki gerginlik, biraz da Ahmet Necdet Sezer'in cumhurbaşkanı olduğu dönemde yaşanan bir durum muydu?

28 Şubat Süreci'nden sonra iç tehdit olarak değerlendirilen AKP'nin 2002 yılında iktidara gelmesi üzerine, askerler farklı düşünmeye başladılar. Ben AKP'nin iktidara geldiği dönemde personel başkanıydım. Birlikleri dolaştığım zaman genç arkadaşlarımızdan hep şunu duydum: "Kardeşim bir hükûmet gelmiş, komutanlar sağda solda niye konuşuyor? Her kafadan bir ses çıkıyor. Konuşacaksa Genelkurmay başkanı var, gider hükûmetle konuşur. Hükûmet daha yeni gelmiş. Bir bakın bakalım, ne yapacaklar, nasıl yönetecekler? Gelir gelmez böyle konuşmalar yapılır mı?"

AKP geldiği zaman generallerin hepsinde değil, bir kısmında kaygı vardı.

Bugün hiçbir askerin darbe düşünmesi mümkün değil. Türkiye 1980'lerin Türkiye'si değil, dünya 1980'lerin dünyası değil. O zaman bir televizyon, bir radyo vardı. Şimdi Avrupa'ya ve dünyaya eklemlenmiş bir Türkiye var. Dünya kadar uydu yayını, dünya kadar televizyon kanalı var. Dünya kadar üniversite açılmış. Toplumun eğitim seviyesi yükselmiş. Toplumun gelir seviyesi yükselmiş. Ülkede insanların beklentileri değişmiş. Ekonomi ülkenin bir numaralı gündemi olmuş. Bütün bunlara baktığımız zaman bir askerin çıkıp bilmediği bir konuda ahkâm kesmesi tam bir geri zekâlılık olur.

Kabul edelim ki darbe yaptınız. Ertesi gün ülkeye giren sıcak para kesildiği zaman ne yapacaksınız? Cari açığı neyle kapatacaksınız? Dış ödemeler dengesini nasıl sağlayacaksınız? 77 milyon insanı nasıl besleyeceksiniz?

AKP'nin iktidara geldiği ilk dönemde bizim askerlerin hep konuşma alışkanlığı vardı. Askerler konuştuktan sonra sanıyor ki bir şey olacak. Veya eskiden olduğu gibi konuşulduğu zaman birilerinin geri adım atacağını sanıyordu. Türkiye o dönemi çoktan geride bıraktı. Silahlı Kuvvetler siyaset üzerindeki caydırıcılığını yitirdi. Geçmiş yıllarda vesayet konusunda sermayeden çok yemiş. Geçmişe baktığımız zaman Silahlı Kuvvetler bağırarak, çağırarak siyasileri geri adım attırmaya çalışıyordu. Bundan da sonuç aldığı için, AKP ile de bunun devam edeceğini zannediyordu.

TSK, 27 Nisan Bildirisi'ni verdi. Ertesi gün Cemil Çiçek çıktı, "Biz kabul etmiyoruz!" dedi ve o an bütün her şeyiniz bitti. Niye? Çünkü Cemil Çiçek'in konuşmasından sonra atacak adımı yoktu. Ondan sonra yapılması gereken, silahı alıp hükûmetin üzerine yürümekti. O da mümkün değildi.

Cumhuriyet Mitinglerini Askerler Organize Etmedi

2007 yılında Cumhuriyet mitingleri vardı. Emekli olduktan sonra Atatürkçü Düşünce Derneği başkanı olan Jandarma eski Genel Komutanı Şener Eruygur tarafından düzenlenen bu mitingleri sivil muhalefet mi kabul ediyorsunuz?

Cumhuriyet mitingleri halkın tepkisi veya yaşam şeklinin değiştirileceğinden korkan insanların tepkisidir. O zaman oluşan tepki maalesef oya veya bir parti kuruluşuna dönüşmedi. Çünkü o mitingdeki insanların tepkisi samimiydi. Siyasi amaçlarla kullanılacak bir tepki değildi. Belki hükûmet de olayı yanlış yorumladı. Bunların arasına provokatörler katılmadı mı? Katıldı. "Ordu Göreve" diye pankart açanlar da oldu.

Bu konuda bana şunu sorabilirsiniz: Bu kadar geniş kalabalık kendiliğinden toplanır mı? Tabii ki o kadar kalabalık insanı toplamak için örgüt gerekiyor. Ama o yıllarda bu konuda askerin devreye girdiğini sanmıyorum. Belki bizden daha üstte insanlardan olabilir ama bizim subaylardan askere şuraya gidin, bunu yapın diyenler olduğunu sanmıyorum. Askerin dışından bazı kişiler bu tür gösterilere yardım etmiş olabilir. O zaman AKP'yi istemeyen sadece Silahlı Kuvvetler değildi. AKP'den korkan sadece Silahlı Kuvvetler değildi. Medya da vardı, sermaye de vardı, sendikalar da vardı. Onların da örgütlenmede etkisi vardır. Ama halkın tepkisi samimi tepkiydi. Çünkü halkın tepkisi samimi olmasa birtakım insanlar tarafından kullanılabilirdi. Kullanılmadı. Çünkü halk kendisinin kullanılmasına izin vermedi.

KOZMİK ODA BASKINI VE ÖZEL KUVVETLER

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye-Amerika ilişkileri en son model ortaklığa kadar geldi. Marshall Yardımları ile başlayan Türkiye'ye nüfuz etme süreci, Türkiye'nin savunma politikalarını belirlemeye kadar gitti. Buna rağmen Amerikalıların Türk ordusunda beğenmedikleri bir şeyler olmalı ki Ergenekon, Balyoz davaları gibi süreçler yaşandı. Amerikalıların bizim ordumuzda kontrol edemedikleri bir şey kaldı mı?

Kaldı tabii! Bunlardan biri Özel Kuvvetler, diğeri de Seferberlik Daire Başkanlığı idi. Özellikle Soğuk Savaş'tan sonra yeniden kurulan Seferberlik Daire Başkanlığı'nı kontrol etmek için TBMM Başkanı Bülent Arınç'a suikast iddiasını ortaya attılar. O dönemde daireye girdiler ama konuya ilişkin mahkeme tarafından takipsizlik kararı verildi. O aramalardan bir şey alamadılar. İsim listeleri vardı orada.

Seferberlik Daire Başkanlığı, bir Kuva-yi Milliye hareketidir. Diyelim ki Türkiye asimetrik bir tehditle karşı karşıya kaldı ve Türk ordusu çöktü. Ordunun büyük bir yardıma ihtiyacı var. O zaman halk kendi içinde örgütlenecek. O örgütlenmeyi planlayan bir yerdi Seferberlik Daire Başkanlığı. Amerikalılar, Cemaat'i kullanarak suikast iddiasıyla öyle bir yere girmeye çalıştılar.

Orayı kontrol etmek istemeleri tesadüf eseri değildir. O operasyon ABD'nin emriyle Cemaat'in polis ve hâkimlerine yaptırıldı.

O dönemde Genelkurmay başkanı olan İlker Başbuğ, 19 Aralık 2009'daki operasyona izin vermeyebilirdi. Tabii o zaman da çok daha farklı iddialar ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin üzerine gelebilirlerdi.

O günleri hatırlayacak olursak, ordunun itibarı iyice aşağı çekilmiş, hiçbir sözüne güvenilmeyen, hiçbir açıklamasına itibar edilmeyen bir ordu hâline getirilmişti. Toplumdaki güven algısı iyice aşağı çekilmişti. Bu güvensizliğin yarattığı atmosferde çok daha farklı iddialarla ordu hakkında daha farklı dedikodular çıkartılabilirdi.

Başbakan yardımcısı olduğu dönemde Bülent Arınç'a suikast yapılacağı iddiasıyla başlatılan operasyonda, Ankara Seferberlik Bölge Başkanlığının aranması sürecinde neler oldu?

Haklarında suikast girişiminde bulunacakları iddiasında bulunulan Albay Erkan ile Binbaşı İbrahim, Seferberlik Daire Başkanlığının subaylarıydı. Bu subaylar Bülent Arınç'ın evinin yakınında kendi içimizden birini takiple görevli oldukları için bulunuyorlar. Yeni de değil, bir yıla yakın süredir takip ediyorlardı. Ama onlar takipteyken, onları da başkaları takip ediyormuş. Bunun üzerine böyle bir tezgâh kuruluyor. Çünkü o bölgede Bülent Arınç'ın da evi var ve Bülent Arınç'a suikast yapacaklar diye ihbarda bulunuyorlar. Amaçları bu subaylar üzerinden Seferberlik Daire Başkanlığına uzanmak.

İhbarda bulunanların asıl girmek istedikleri yer Gölbaşı'ndaki Özel Kuvvetler Komutanlığı karargâhı. Fakat o subaylar, Seferberlik Bölge Başkanlığının adamları olduğu için soruşturmayı Özel Kuvvetler Komutanlığına uzatamadılar.

ABD, kendi kontrolünde olmayan, millî olan her şeyi kontrol etmek ister. Türkiye bizim dışımızda neler yapıyor? Bizden ne saklıyor? Bütün bunların hepsini öğrenmek ister.

Bakın şimdi Amerika'nın Ankara büyükelçisi John Bass ile Amerika'nın Adana konsolosu John Espinoza Diyarbakır'da dolaşıyorlar.

Neden dolaşıyorlar? Çünkü Çözüm Süreci'nde neler olduğunu öğrenmek istiyorlar. Suriyeli sığınmacıların göçünden sonra bölgede ne gibi demografik değişim yaşandığını tespit etmeye çalışıyorlar. Seçimlerde nasıl bir sonuç çıkacağını tahmin etmeye çalışıyorlar. Kanaat önderleriyle bunun için görüşüyorlar.

Amerikalılar, HDP'nin Oy Oranını Araştırıyor

Devletler arası ilişkilerde doğal karşılanacak bir durum mu bu? Örneğin Pentagon'un çevresinde Türk yetkililer dolaşıp bilgi toplayabilirler mi?

Bence doğal karşılanmayacak bir durum. Pentagon'un etrafında bizim yetkililerimiz aynı çalışmayı yapamazlar. Aynı şeyi Amerika'nın içinde de yapamazlar. Mesela Ağustos 2014'te Ferguson'da olaylar oldu. Türk elçiliğinden birileri oraya gidip ne olup bittiğini soruşturmaya kalktığı anda FBI duruma el koyar. Bizim bu noktada pasif kalışımız elbette halkımız tarafından sorgulanıyor. Türkiye için yıpratıcı olan bu ilişkilerin nedenini halkımız da anlamaya çalışıyordur.

Bizim Amerika'ya ilişkin en büyük zaafımız "ilişkilerin kötüye gitmemesi" düşüncesidir. Adamlar ülkemizi gezerken ne yaptıklarını bilmiyoruz.

Eskiden Amerikalılar Türkiye'yi gezerken takip edilirdi. Kimlerle görüştükleri, ne konuştukları öğrenilmeye çalışılırdı. Onlarla ilgili istihbari raporlar verilirdi. O raporları toparlardık ve hem komuta kademesine hem Dışişleri Bakanlığına gönderirdik.

Devlet bu tip insanların ne yaptıklarını, neyi araştırdıklarını bilmek durumundadır. Takip ettikleri, cevabını aradıkları konuları bilecek ki ona göre analiz yapsın ve tedbirler geliştirsin.

Örneğin Amerikalar HDP'nin Türkiye genelinde yüzde 10 barajını geçmesinin veya Irak'ın kuzeyindeki Kürt Özerk Bölgesi ile Güneydoğu'nun entegre olmasının imkân ve araçlarını araştırıyorlar. Veya Açılım Süreci'nin halkta yarattığı etkileri anlamaya çalışıyorlar. Devlet onların varmak istedikleri sonuçları bilmeli ki ona göre tedbir geliştirsin. İstihbarat örgütlerinin ana görevle-

rinden biri budur. Güncel gelişmeleri bilmeden devlet akıl yürütemez. Bu analizleri başbakan, dışişleri bakanı yapacak değil. Bu analizler onların önüne gelir, onlar da önlerindeki analizler üzerinden akıl yürütürler. Biz de işin bu boyutu noksan.

Basında Kozmik Oda'yla ilgili ilginç haberler çıktı. Önce savcıların 11 Ocak 2010 tarihinde Kozmik Oda'da 21 maddelik bir liste aradıkları yayımlandı. Ardından 1,5 terabyte'lık bir harddiskin kaybolduğu söylendi. Bu 125 milyon sayfalık bir belge demek. Harddisk önce Genelkurmayda saklanmış, ardından adli emanete alınmış. TÜBİTAK'a gönderilen bir harddisk nasıl kaybolur?

Bu davanın idari soruşturmasını Genelkurmay İstihbarat başkanı olarak ben yaptım. Ankara Adliyesi hâkimi Kadir Kayan, Seferberlik Dairesine birinci gün "Çukurambar, Arınç" gibi kelimeler yazan bir liste ile geldi. Ertesi gün de Türkiye'de işlenmiş faili meçhul cinayetlerin listesi vardı. Neydi o faili meçhul cinayetler? Uğur Mumcu, Necip Hablemitoğlu, Ahmet Taner Kışlalı gibi insanlar. Ayrıca "maskeli görev", "zararlı şahıslar", "bilgi evi", "kilise" gibi kelime, kavram ve isimleri aradılar. Belli ki hâkimin eline Cemaat'in polisleri bu listeyi tutuşturmuş.

Kilise, Rahip Santoro cinayeti ve Zirve Kitabevi katliamıyla alakalı idi. Acaba bu saldırıları yaptıran yer burası mı diye aradılar.

Normal şartlarda bir hâkim veya bir savcı çıkıp böyle bir karar alamaz. Gerekçe son derece sığ, iki subay bir başka subayı takip ediyor.

Bu olay meydana geldiğinde İlker Başbuğ benden araştırma yapmamı istedi. Olayın soruşturmasını ben yaptım. Arkadaşlara görev verilmiş ve bir subayı takip ediyorlar. Subayı takip eden bir kişi değil, bir grup. Vardiyalar hâlinde takibe gidiyorlar. Kimi cumartesi günü kimi pazar günü gidiyor. Bunlar da 19 Aralık 2009 günü gitmişler. Askerî araçla takip edemeyecekleri için araçlarını rent a car şirketinden kiralamışlar. Araçlardan biri de dairenin aracı. Bizim subaylarımız arkadaşlarını takip ederken polisler de bizim subaylarımızın telefonlarını dinleyip takibe almışlar.

Ben bu subayların günlük faaliyetlerini incelettiğimde ne

zaman nerede oldukları belliydi. Bülent Arınç, Çukurambar Mahallesi'nde 1424 numaralı sokakta oturuyordu. Bizim arkadaşlarımız 1425 numaralı sokaktaydılar. Bir yıl boyunca yaptıkları takip kayıtlarını incelediğimizde araçlarının nerede durduğu, kendilerinin nerede durduğu cep telefon kayıtlarından tespit edildi.

19 Aralık 2009 tarihinden önce "AKP'yi ve Fethullah Gülen'i Bitirme Planı" diye bilinen ıslak imza olayı çıkmıştı. Aynı dönemde İnternet Andıcı haberleri de çıkmıştı. O zaman Silahlı Kuvvetleri etki altına almaya ve itibarını düşürmeye dönük böyle bir atmosfer vardı. Öncesinde de Hrant Dink ve Danıştay cinayeti işlenmişti. Cemaat bütün bu olayları yıkacak bir suçlu arıyordu. Arınç'a suikast iddiasıyla hem bu cinayetleri Silahlı Kuvvetlerin üzerine yıkacaklardı hem de oraya girip isim listesi alınacaktı. Arkasından da Özel Kuvvetlerin zayıflatılması ve kurumsal olarak ortadan kaldırılması gibi hesap yapmışlar.

Özel Kuvvetler demişken, bu birliklerin yapısından biraz söz eder misiniz?

Özel Kuvvetler, eski Özel Harp Dairesidir. 1992 yılından sonra Özel Kuvvetlere dönüştürülmüş bir birlik. Dönüştürülmesinin nedeni, bundan sonraki muharebeler bildiğimiz klasik harpler gibi olmayacağı içindir. Bundan sonraki savaşlarda özel kuvvetler daha etkili olacak. Onun için özel kuvvetleri güçlü tutalım denilmiştir.

2009 yılına geldiğimizde Özel Kuvvetler iki tugaydan oluşuyordu. Tugay dediğimiz yapı 10 bin askerden oluşmuyor, içinde subay, astsubay ve uzmanlardan oluşan profesyonel bir birlik var, 200-300 kişi.

Tamamen muvazzaf subaylardan oluşan, 4-5 yıllık komando ve gerilla eğitiminden geçirilmiş profesyonel subaylar. Herkesin görev yapacağı yerler belli olduğu için, İngilizcenin dışında görev yapacakları yerlerin mahallî lisanlarını öğrenmişler. Arapça, Bulgarca, Farsça, Ermenice, Kürtçe, Sırpça, Boşnakça, Arnavutça, Rusça...

İhbar yapılmadığı hâlde ihbar yapılmış gibi gösterilerek burada arama yapılmak isteniyor. İhbarı yapıldığını iddia eden de bir başka polis.

Amaç bu kuvvetleri yok etmekti ve Amerika Birleşik Devletleri bu konuda Cemaat'i kullandı. Bu iş birliği Cemaat'in de işine geliyor. Çünkü Cemaat önüne ne engel çıkacaksa teker teker ortadan kaldırıyor.

Cemaat bu konuda başarılı oldu. Neden başarılı oldu? Aradıklarını bulamadılar ama Seferberlik Daire Başkanlığını kapattırdılar.

Eğer aradıkları kelimelerden birini bilgisayarlarda, dokümanlarda bulsalardı Özel Kuvvetlere de gireceklerdi ve belki orayı da kapattıracaklardı.

Arama yaptıkları kelimelerle 1,5 terabyte'lık harddiskin ne gibi bir ilgisi vardı?

Hiçbir ilgisi yok. Çünkü önce Savcı Mustafa Bilgili, yanına aldığı cumhuriyet savcıları Hakan Yüksel, Cemil Tuğtekin, Şemsettin Özcan ve Hüseyin Görüşen ve polislerle Seferberlik Bölge Başkanlığına girmeye çalıştı. Seferberlik Daire Başkanı Tümgeneral Selahattin Kısacık idi. Tümgeneral Kısacık, ona arama yapamayacağını söyledi. Aramanın yapılmak istendiği yer Seferberlik Dairesi Ankara Bölge Başkanlığı idi. Oranın başında da bir albay vardı. Albay da "Arama yapamazsınız!" dedi. Buna rağmen savcı bütün bilgisayarlara el koymuş ve bütün kapıları kilitletmiş. Yani ortada hukuki olmayan, fiilî bir durum var. Oradaki albay, savcıya Kozmik Oda'yı arayamayacağını söylüyor. Arama yapabilmesi için mahkeme kararı getirmesi gerektiği söyleniyor. Aramayı yapacak kişinin hâkim olması gerektiği ve ortaya çıkarılan belgelerin de soruşturma aşamasında değil, devlet sırrı olduğu için, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından ancak incelenebileceğini belirtiyorlar. Oradaki bilgisayarlara el konulduğu için, çocuklar yazı yazmak üzere Millî Savunma Bakanlığına gidiyorlar. Seferberlik Daire Başkanı Tümgeneral Selahattin Kısacık, olayı özetleyen bir yazı yazıyor. Bu olayla ilgili mahkemenin karar almasını arz eden bir yazı yazıp mahkemeye gönderiyor. Bu olay cuma günü oluyor. Mahkeme talep üzerine cumartesi günü Hâkim Kadir Kayan'ı arama yapmak üzere Seferberlik Bölge Başkanlığına gönderiyor.

Kadir Kayan cumartesi günü Seferberlik Bölge Başkanlığına geldiğinde kendisine bir yer gösterildi ve beklemesi istendi. Ardından İlker Başbuğ aranarak haber verildi. İlker Başbuğ, "Ben bir başbakanla görüşeyim." dedi. Başbakan, "Yargı ne diyorsa ona uyun." diye emir verdi.

Bu konu daha sonra da tartışıldı. Genelkurmay arama kararına itiraz etti.

Kozmik Oda'ya Savcı Mustafa Bilgili'yi sokmadınız mı?

Hayır, savcıyı sokmadık. Sadece hâkim evraklara baktı. Hâkime TSK'dan askerî savcı eşlik etti. Mustafa Bilgili'nin yasa dışı veya yasada olmayan birtakım konularla ilgili talebi vardı. Askerî savcı da Mustafa Bilgili'yi ikaz etmek için aramaya eşlik ediyordu. Bir de Kozmik Oda'da Seferlik Bölge Başkanı Albay Nazım Demirkol vardı. 11-16 numaralı Kozmik Odaların sorumlusu Albay Nazım Demirkol'du ve Hâkim Kadir Kayan odaya girdiğinde ona nezaret ediyordu. Onun yanında da Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un görevlendirdiği askerî savcı vardı.

Ben Kozmik Oda'ya Arınç'a suikast iddiası ortaya atıldığında soruşturma için gittim. Olayın nasıl olduğunu anlayıp komuta kademesine aktarmak ve başbakana doğru bilgi vermek için kendi personelimizden olayı dinlemek için gittim. Eksik bir şey bırakmamalıydık. Olayla ilgili bir rapor hazırladım ve komutanıma arz ettim.

25 gün içinde evraklara tek tek baktılar. Bir hâkim ile 300 bin sayfalık dosyaların içinden çıkılması mümkün değildi. Orada yüz binlerce isim vardı. Bu kimdir? Görevi nedir? Neresidir? O kadar veri yığınının altından kalkamazdı.

Harddiskleri incelemeye kalktıklarında da işin içinden çıkamadılar. Sonuçta imaj almaya karar verdiler. Alınan imajı savcıya vermek durumunda değildik. Ne zaman mahkeme safahatı başladı, o zaman verebilirdik. Çünkü devlet sırrı niteliğinde olduğu için, mahkeme tarafından tayin edilecek özel bir heyet tarafından imajlar incelenebilirdi.

Aynı Arama MİT'te Yapılabilir miydi?

Bu durum MİT'e yapılsaydı, başbakan orası için de "Hukuku işletin." der miydi?

Demezdi. O zaman Silahlı Kuvvetlerin vesayeti konusu var. Silahlı Kuvvetler güvenilmez bir kurum gibi görülüyor. O zaman Bülent Arınç'a suikast yapılacağı iddiasına Tayyip Erdoğan ya inandı ya inandırıldı veya inanmak işine geldi. Belki de bu konularla ilgili o zaman uğraşmak istemedi. Veya olayın MİT müsteşarını tutuklama teşebbüsü gibi vahim bir olay olduğunu kavrayamadılar. Çünkü MİT müsteşarında olay MİT'ten kendine gidecekti. Aytaç Yalman kitabında "Bizim daha evvel iç tehdit olarak gördüğümüz AKP iktidara geldi. Biz bu gelişimi kavrayamadık." diye yazmış.

Aytaç Yalman'ın da belirttiği gibi, başlangıçta bu konuda bir tedirginlik vardı. Zaten sorunların çıkış nedeni de 2003-2004 yıllarındaki güvensizliktir. Bu adamlar geldiler, ülkenin yönetim yapısını değiştirecekler, şeriatçıları yönetime getirecekler gibi ön yargılar vardı. Bu algı ve bu yargı 2009 yılında değişti. Ben, 2009 yılında başbakan ile İlker Paşa arasında yapılan görüşmelerde aralarında böyle bir güvensizlik olduğunu sanmıyorum. Kozmik Oda'ya yapılan baskında da başbakan aranan suç delillerinden kendisine gelineceğini değerlendirmiyordu. Yapılacak aramanın casusluk amaçlı olacağını düşünmüyordu. Adamların asıl niyetlerinin bir kurumu çökertmek olduğunu, oradan alınan isimlerin sağa sola servis edileceğini değerlendirdiğini sanmıyorum. Aslında ondan çok, onun etrafındaki kişilerin değerlendirmesi lazımdı. Etrafındaki insanların "Geçmişte onlar bize yaptılar, şimdi de onlara oh olsun!" gibi bir değerlendirmeleri olabilir.

Türk Ordusu Algılar ve Ön Yargılara Kurban Edildi

Anadolu'da tutunmak çok zor bir iştir. Yapılan arama, dört subayı tutuklama davasına delil aramak için değildir. Bu zorluklara

rağmen kendi içinden silahlı kuvvetlerini vuran bir yapı var. Dolayısıyla buna biraz daha arka plan arayarak bakmak lazımdı.

Siyaset, bu olayı askerî vesayetin kırılması için bir fırsat olarak değerlendirdi. 2007 yılında Yaşar Büyükanıt Paşa'nın 27 Nisan Bildirisi vardı. O bildiri de cumhurbaşkanı seçimine müdahale amaçlıydı. O sırada Türkiye genelinde Cumhuriyet Mitingleri yapıldı. O nedenle Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olmasının önü kesilmişti. Abdullah Gül, cumhurbaşkanı seçildikten sonra eşinin başörtülü olması nedeniyle bir süre protesto edildi. Resepsiyonlara katılmadılar. Bu arada Ergenekon soruşturmaları başladı. Sağda solda gömülü silahlar bulunuyordu. Bütün bunlar olayın sağlıklı değerlendirilmesini engelledi.

Seçilmiş bir cumhurbaşkanına "cumhurbaşkanım" demek hiçbir askerin ağırına gitmez. Ama 2007 yılında böyle bir kabullenememe olayı vardı. Türkiye'nin alışkanlıklarının değiştiği yılları olması sebebiyle askerlerin de alışmakta zorlandıkları yıllar desek daha doğru olacaktır.

Başörtüsü Gereksiz Yere Sorun Yapıldı

Siz, "Asker ve Siyaset" kitabınızda 28 Şubat Süreci'nde askerin başörtüsüne karşı takındığı tavrı eleştiren bir generalsiniz.

Başörtüsünü değil, kafanın içindekileri değiştirmek lazım. Başörtüsü gereksiz yere Türkiye'de sorun yapıldı. O sorunla buralara kadar geldik. Bu kadar sorun yapılmasaydı, olaylara daha farklı bakılsaydı buralara gelmezdik. Samimi olarak başını örten bir insana bizim diyeceğimiz ne olabilir?

Kimin nasıl düşüneceğini, nasıl giyinmesi gerektiğini söylemek yanlış şeyler. O kişi ihtiyaç duyarsa zaten başını açar. Ama bu konuda Silahlı Kuvvetler yanlış yaptı. TSK, çok şekilci bir tutum takındı. Şekilci gözle baktığınız zaman Fethullah Gülen okullarındaki Atatürk Köşesi'ni görürsünüz ve yanılırsınız. O insanların aynı mekânda gece düzenledikleri toplantıları görmezsiniz. O köşeye bakar, "Aa! Ne güzel Atatürkçü adamlar!" dersiniz. Şekilcilik böyle yanıltıcı bir şeydir.

Siz Özel Kuvvetlere özel bir anlam yüklüyorsunuz. Özel Kuvvetlerin seçkin bir muharebe birliğini olduğunu söylediniz. Kozmik Oda'yı arayanların hedefleri Özel Kuvvetlerdi ve güçleri yetseydi Gölbaşı'na gireceklerdi dediniz.

Özel Kuvvetler fonksiyonel bir birliktir. Olağanüstü durumlarda, görev verdiğiniz komşu bir ülkede muhalifleri örgütler veya Kıbrıs'ta olduğu gibi, kendi içinizde görev verirsiniz, bir direnişi örgütler. Savaş derseniz savaşır. Keşif yap derseniz keşif yapar. Gerilla muharebesi yap derseniz gerilla muharebesi yapar.

Şu anda Irak'ta savaşan Amerikan birliklerinin hepsi özel kuvvetler. Şu andaki ve önümüzdeki dönemlerde yapılacak savaşlar özel kuvvetlerle yapılacak savaşlardır. Bundan sonra tanklarla, toplarla savaş çok zor. Bir ülkeyi işgal etmek artık çok zor. İşgal ettiğiniz zaman direnç çıkıyor ortaya. Bu direnişi önlemek için daha önce özel kuvvetleri gönderiyorsunuz. Onlar muhalifleri eğitiyorlar. Onların liderliğinde direniş grupları oluşuyor ve olayları o direniş gruplarına yaptırıyorsunuz. Siz sadece yön gösteriyorsunuz, silah temin edilmesini sağlıyorsunuz. Özel Kuvvetler Türkiye için böylesine büyük bir güç. Üstelik daha ucuz bir güç.

Seferberlik Daire Başkanlığına girildiği zaman asıl hedefin Özel Kuvvetler Komutanlığı olduğunu söylemiştiniz. Özel Kuvvetler, Türk Silahlı Kuvvetlerinin savaş kabiliyeti en yüksek birimi mi?

Soğuk Savaş Dönemi'nde Özel Kuvvetlerin ismi Özel Harp Dairesi idi. Soğuk Savaş Dönemi bitmeden önce, 1980 yılından itibaren Türkiye'de özel timler kuruldu. Çünkü dünya hızlı klasik savaştan özel kuvvetler savaşına gitmeye başladı. 1984 yılında asimetrik tehdit dediğimiz PKK terörü başlayınca özel kuvvetlerin önemi daha arttı.

Özel Kuvvetler İki Tugaydan Oluşan Bir Birlik

Gladio konusu Özel Kuvvetlerle ilgili bir konu mu?

Gladio ABD tarafından bazı ülkelerde NATO'nun kuruluşundan itibaren kurdurulmuş özel harp unsurlarıdır. Bu unsur-

lar sadece "düşman işgalinde geride kal" prensibini uygulayıp halkı örgütlemek için kurulmamışlar. Aynı zamanda bu unsurlar İtalya'da olduğu gibi komünizm tehdidine karşı kullanılmış. Türkiye'de de büyük ihtimalle kullanmış olabilirler. Çünkü Türkiye de 1976-1980 arasında çok kötü bir dönem yaşadı. İnsanların birbirine düşmesinin nedenlerinden biri de bu tip örgütlerin provoke etmeleri olabilir. Türkiye'de bu konu üzerine çok kitap yazıldı ama konu, devlet katında gerçek bir incelemeye tabi tutulmadı. Mayıs 1978'de İtalya Başbakanı Aldo Moro'yu öldüren Kızıl Tugaylar örgütü gibi, İspanya'daki ETA örgütü gibi bir sürü örgüt kullanıldı.

Zaman zaman NATO ile ilgili "Süper NATO" kavramı kullanılıyor. Aslında NATO karargâhı bellidir. NATO'da özel harple ilgili zaman zaman sadece Genelkurmay harekât başkanlarının veya ona bağlı plan harekât başkanlarının katıldığı toplantılar yapılırdı. Özel Harp Dairesi, Genelkurmay harekât başkanına bağlıydı. Başında tuğgeneral rütbesinde bir komutan vardı.

1980'den sonra olay komünizmle mücadeleden çıktı. Bütün dünyada terör olayları artmaya başladı. Bu sebeple klasik savaşların yerini asimetrik savaşlar aldı. Özel Kuvvetler, asimetrik savaşa karşı kuruldu. Özel Kuvvetler Komutanlığı kurulunca Özel Harp Dairesi lağvedildi. Daha sonraki süreçte, asimetrik savaş tekniklerini kullanan örgütün saldırılarını artırması üzerine, Özel Kuvvetlerin büyümesi gündeme geldi. Çünkü savaş tamamen Özel Kuvvetlerin icra edeceği savaşa döndü.

Klasik savaş tekniklerin kullanıldığı dönemin geride kaldığını düşünüyorum. Muhtemeldir ki dünyada bundan sonra olacak savaşlar da özel kuvvetlerin icra edeceği savaşlar şeklinde olacak.

Özel Kuvvetler şu anda başında tuğgeneral olan iki tugaydan oluşan bir yapı. Belki üçüncü tugay da kurulur. Özel Kuvvetlerdeki tugayların taburları 40 ile 60 kişi arasında değişir. Klasik ordu yapılanmasına göre Özel Kuvvetlerdeki tugaylardaki subay ve astsubayların sayısı daha azdır. Buradaki subay, astsubay ve uzman çavuşların hepsi profesyonel askerlerdir. Bu insanlar özel eğitimle yetiştirilirler. Bunların eğitimleri çok zaman alır ve çok masraflıdır.

Niye özel kuvvetler muharebesi?

Çünkü özel kuvvetler bir ülkeye gidip elinde silahla savaş yapmaz. Özel kuvvetler, Osmanlı'daki akıncılar gibidir. Gittikleri bölgeyi muharebeye hazırlarlar. Savaşta görev alacak muharipleri hazırlarlar. Oradaki muharipleri eğitir ve o muharipler insan mı yetiştirecek, ayaklanma mı yapacak, artık hangi görevi yerine getirecekse o görevi yaparlar. Özel kuvvetler sizin işgal etmek istediğiniz bölgeyi, böylece hazır hâle getirirler. Orada hangi amaca ulaşmak istiyorsanız, özel kuvvetler ona hazırlık yapar.

Amerika da işgal etmek veya kargaşa çıkarmak istediği bir bölgeye, önce özel kuvvetlerini gönderir. Şu anda Irak'ta, Suriye'de çok sayıda Amerikan özel kuvveti olduğunu bilmemiz gerekiyor. Amerikan özel kuvvetleri eskiden de vardı. PKK'nın yanında da vardı.

İsrail'in özel kuvvetleri de var. Onlar özel kuvvetleri olduğunu hep inkâr ederler. Amerika ve İsrail gibi ülkeler, emekli olmuş, sivil özel kuvvetleri ve Blackwater gibi şirketler vasıtasıyla PKK'ya yardım ediyorlar. Böylece hem daha az masraf yapıyor hem de ülkeler arası hukuk ihlali yapmaktan kaçınıyorlar. Çünkü özel şirketlerle ilgili uluslararası bir hukuk yok. İstihbarattan özel kuvvetlere kadar neyin suç, neyin suç olmadığı konusunda oluşmuş norm, konulmuş kural yok.

Bir ara Türkiye'nin de Suriye'de bu tip insanları olduğuna dair dedikodular çıktı. Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli olmuş Özel Kuvvetler mensuplarının Suriye muhalefetini silahlandırma amaçlı Suriye'de faaliyet gösterdiklerine dair dedikodular çıktı.

Bu konuyla ilgili olarak emekli bir İsrail özel kuvvetler mensubunun Barzani ile birlikte yürüttüğü eğitim faaliyetine ilişkin bir kitap yayımlanmıştı.

MOSSAD Barzani ile çok içli dışlıdır. 2009 yılında, askerî istihbarat başkanının ve MOSSAD Başkanı Meir Dagan'ın daveti üzerine İsrail'e gittiğimde askerî istihbarattan yetkililerle görüştüm. Onunla birlikte 2 saat kadar görüştük. O bana ısrarla Barzani'ye yardım etmemizi tavsiye etti. Barzani'ye yardım ederek Kuzey Irak'taki petrolü kullanabileceğimizi söyledi. Bunu mutlaka kendi

üstlerimle görüşmemi istedi. Hatta İsrail'den ayrılırken bu konuyu tekrar hatırlatmak için havaalanına arkamdan adam göndermişti.

İsrail'in Kuzey Irak üzerinde çok büyük çalışmaları var. Ben Türkiye'ye geldiğim zaman görüştüğümüz konuları üstlerimle ve ilgililerle paylaştım. Yani İsrailliler böylesine bir çalışma içindeler. MOSSAD her seferinde PKK'nın ve Barzani'nin yanındadır. Barzani'nin yanında MOSSAD'ın emekli olmuş, sivil adamları vardır.

İsrail coğrafi olarak çok küçük bir ülkedir. Derinliği çok az. Arap ulusları birlik oldukları takdirde İsrail'i oradan çok rahat atabilirler. İsrail'in bütün korkusu Arapların bir olup kendilerine saldırmasıdır. Arapların bir olamamasının nedeni de Amerika ve İsrail'in onları sürekli birbiriyle ihtilaflı hâle getirmesidir. İsrail, coğrafya ile elde edemediği savunma derinliğini casusluk yoluyla elde etmeye çalışıyor. Bunun için Arap ülkelerinin içinde her türlü casusluk faaliyetinde bulunuyor. Ayrıca eylemler de yapıyor. 12 Şubat 2008'de Hizbullah'ın ünlü lideri İsmail Mugniye'yi Pajero marka otomobiline koyduğu bomba ile öldürmesi, 1 Ağustos 2008 tarihinde, Suriye'nin nükleer konulardaki temsilcisi General Muhammed Süleyman'ı, tatilini geçirmekte olduğu Tartus şehrindeki yazlığında, Akdeniz yönünden açılan ateş sonucu öldürmesi bu tür eylemlerdendir.

İsrail, kendi güvenliğini güçlendirmek için Türkiye, İran ve Araplar arasında yeni bir İsrail kurdurmak istiyor. Türkiye'nin güneyinde kurulacak bir Kürt devleti yeni bir İsrail anlamına gelir. İsrail böylece kendisine yönelebilecek tehdidi parçalıyor. Bunu da tıpkı Suriye'de yaptığı gibi yapıyor. Suriye şu anda parçalanmış durumda. Suriye'nin İsrail'i tehdit edecek gücü kalmadı.

Eğer Irak'ta Musul merkezli Sünni Araplara dayalı Irak Şam İslam Devleti adıyla bir devlet kurulursa, Kuzey Irak'ta Barzani güçlenirse, Suriye'nin kuzeyinde bıçak gibi Kürt devleti kurulursa İsrail'in güvenliği daha da artacaktır. O zaman burada Sünni-Şii çatışması devam eder. İsrail ve Amerika, bu bölgede Sünni-Şii, Kürt-Arap, Kürt-Türk çatışmasını devamlı körükleyecektir. Böylece İsrail'e yönelecek tehdidi minimize edeceklerdir.

Eğit-Donat'la Suriye Muhalefeti Oyalanıyor

Türkiye-Suriye sınırı fokur fokur kaynıyor. Yakın zamanda da Suriye'de bir sükûnet olacak gibi görünmüyor. Geçtiğimiz günlerde Amerikan Dışişleri Bakanı Kerry, ezber bozan bir açıklama yaptı. Türkiye'nin de tepkisini çeken Kerry, belli bir plan çerçevesinde mi konuşmuştur?

Önce CIA başkanı, ardından ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, Esad ile siyasi diyalog kurulması gerektiğini söyledi. Kerry diyor ki: "Şu dönemde Esad giderse Suriye toparlayamaz." Esad kalırsa bir bölgede hâkimiyet sağlayacak ve oraya huzur getirecek. Amerika'nın hedefi Suriye'nin tamamını kapsıyor. Esad Suriye'nin bir kısmında yönetimi elinde tutarken, Amerika IŞİD'i halletmeye çalışacak. IŞİD'i halletmek istemesinin sebebi, o bölgede Kürt yönetimini güçlendirmektir.

Şu anda Kamışlı'nın bir bölümünde Suriye güçleri var. Türkiye sınırına yakın bölümleri YPG'nin, yani PKK'nın elinde. Arapların Aynelarap dedikleri Kobani de Kürtlerin elinde. Kürtler şu anda Telabyad bölgesine saldırıyorlar. Telabyad'ı IŞİD'in elinden aldıklarında Kobani ile Kamışlı'yı birleştirecekler. Bu iş zaman içinde olacak. ABD'nin IŞİD'e karşı kara harekâtı yapmaması ve işi zamana yayması tamamen o bölgedeki planlarıyla ilgilidir. ABD'nin Esad ile diyalog kurmak istemesinin nedeni de planlarıyla ilgili duyduğu ihtiyaçtandır.

Suriye'nin kuzeyinde federatif kanton denilen küçük devletler olması, Kuzey Irak'ta Türkiye'nin denetiminde bir Kürt devleti olması tezleri de var. Bu parçaların Türkiye'yi güçlendireceği tezlerine katılır mısınız?

Bu tezler kısa vadede haklı gibi görünse de orta ve uzun vadede Türkiye'nin küçülmesine sebep olabilir. Bölünme ve ayrışmalara çok kısa zaman aralığından bakmamak lazım. Şu anda atılan adımlar, bunların altyapısını oluşturmak için. Örneğin şu anda Amerika neden Suriye'de hava bombardımanı yapıyor? Askerî zayiat vermekten korktuğu için mi hava harekâtına başvuruyor? Eğit-Donat projesiyle yetiştirilmek istenen insanlara baktığınızda

gelen insanlar içinde çok ehliyetli kişiler olmadığını görüyoruz. Ilımlı Suriyeliler içinde de Türkmenler içinde de eğitilecek doğru dürüst kimse yok. Bunlarla sadece karşı taraf oyalanır. Bu oyalama, mevcut statüye insanları alıştırıyor. Zaman geçtikçe her şey oturuyor. İnsanlar arasında kin ve ayrışma artıyor. Amerika hava bombardımanıyla mevcut statünün bozulmasını önlemeye çalışıyor. Böylece zamanı uzatıyor.

Hava bombardımanı ile bir sonuç alınması imkânsız. Amerika bunu gayet iyi biliyor. İstediği ayrışmayı sağlamak için zamanı özellikle uzatıyor. Aynı müdahaleyi Irak'ta yaptı. Şimdi Irak'ı toparlayıp üçe bölmenin planını yapıyor.

Türkiye, Kuzey Irak'ı belli bir süre için himayesine alabilir. Daha sonra ne olur? Daha sonra ne olacağını anlamak için hâlen ne olduğuna bakmak lazım. Örneğin, Kamışlı ile Aynelarap veya Kobani denen bölge arasını almaya çalışıyorlar. Orayı aldıktan sonra Kamışlı ile Kobani'yi birleştirecekler. Kobani'den Afrin'e kadar olan bölgede de Arap muhalifler var. Büyük ihtimalle daha sonra oraya yönelecekler.

Aynı şekilde Türkiye'deki nüfus hareketlerine baktığımız zaman Şanlıurfa'da büyük bir etnik temizlik yapılmaya çalışıldığını görüyoruz. Oradaki Arapları yaşadıkları yerlerden göç etmeye zorluyorlar. Onların yerlerine hep Kürtler yerleşiyor. Afrin'in karşısında yer alan Hatay'ın İskenderun, Dörtyol ilçelerinde de bunu yapmaya çalışıyorlar. Yarın bu işi Gaziantep'te yapmaya başlayacaklar.

Türkiye'nin bunların hepsine dikkat etmesi gerekiyor. Güneydoğu'da demografik yapı değiştiriliyor. Mardin'de demografik yapı değiştirildi. Mardin'in kadim nüfusu Arap'tı. Ama günümüzde Kürt nüfus ağırlık kazandı.

Klasik Savaşlar Geçmişte Kaldı

Özel Kuvvetlerden hareketle geleceğin savaşlarının, klasik birliklerle yapılmayacağını söylediniz. Bu durumda klasik harp

silahları da kullanılmayacak demektir. Bu durumda bizim ordumuzun ciddi zaaflarından söz etmek mümkün.

Evet, geleceğin savaşlarında klasik harp silahları kullanılmayacak. Artık orduların karşı karşıya geldiği savaşlar çok geride kaldı. Bir nevi voleybol maçı gibi, artık savaşlar komuta merkezlerinden yapılacak. Dolayısıyla ülkelerin savunma altyapılarını buna göre dizayn etmeleri gerekiyor. Türkiye'nin de bu noktada ciddi zaafları söz konusu. Örneğin, uçaklarla yapılacak saldırılara karşı, Türkiye'nin uzun menzilli hava savunma füze sistemi yok. Biz şu anda uçaklarla uçaklara karşı savunma yapıyoruz. Aynı şekilde Türkiye'nin füze saldırısını durduracak füze savunma sistemi de yok. Karşıdan atılacak füzelere karşı cevap verme gücü de yok. Çünkü bizim en uzun menzilli füzemiz 250 kilometre. Yani Ankara'dan atsak, İstanbul'u vuramayız. Hâlbuki İran Türkiye'ye 3000 km.den füze atma kabiliyetine sahip.

Türkiye, Anadolu'da savunma güvenliğini temin etmek istiyorsa bu üçünü bir araya getirmek zorunda.

Karada duyduğumuz bu ihtiyaç gemiler için de geçerli. Geminin hava savunma sistemi yoksa gemiyi karadan atılan füzeyle vururlar.

Türkiye'nin mevcut savunma kapasitesi konvansiyonel ordular için geçerli. Komşumuz Beşar Esad'ın bile 700 tane uzun menzilli füzesi var. İstese Suriye'den İstanbul'a Scud füzesi atacak kabiliyete sahip. Her birinin menzili 700-800 kilometre. Türkiye'nin en uzun menzilli füzesi 200 kilometre civarında. Onlar da Çin'den 1998 yılında aldığımız teknoloji ile ürettiğimiz füzeler. 80 km. menzilli roketlerimiz var. Bir de Amerika'dan aldığımız 165 kilometre menzilli Atacms füzelerimiz var. GPS ile yönetildiği için, bu füzeler ne kadar etkili olur bilemiyoruz. Çünkü GPS uydudan kumanda ediliyor. Amerikalılar uydudan GPS'lerini kapattığı zaman başlığı istediğiniz yere yönlendiremeyebilirsiniz.

Türkiye'nin caydırıcı bir güç olması için, karadan karaya, karadan havaya, denizden havaya ve denizden karaya uzun menzilli füze sistemleriyle donanması gerekiyor. Bunları sağladıktan sonra şu anda İran'ın yaptığı gibi, savaşlarda 1000 tank, şu, bu gibi yatırımlarla değil, özel kuvvetlerle savaşabilir.

Marshall Yardımları Millî Uçak Sanayimizi Öldürdü

Hava savunma sistemi derken, Türkiye 1940'lı yıllarda kendi uçağını yapan bir ülkeydi. Emperyalizmin sanayi altyapımızı öldürmesine göz yumduk ve Marshall yardımlarını kabul ederek kendi uçak sanayimizi öldürdük.

O zaman Amerika, bize hibe yoluyla uçaklar verdi. Onların hibe dedikleri de FMS denilen kredi türü idi. O kredi türü ile Türkiye'yi uzun vadeli borçlandırdılar. Kredinin faizi de var. Krediyi ödemiyorsunuz ama orada borcunuz birikiyor. Marshall yardımında ne verirse onu almak durumundasınız. Amerikan ordusunun İkinci Dünya Savaşı'nda kullandığı eski malzemeleri alıyorsunuz. Böylece kısa sürede hurdaya çıkacak malzemelerle sizi yedek parça bağımlısı yapıyorlar.

O zaman Türkiye'yi savunabileceğimiz, kendimize özgü millî savunma sistemi oluşturamadığımız için Rusya tehdidine karşı NATO'ya girdik. NATO'ya girdiğimiz zaman bu ülkenin savunmasına ilişkin millî bir savunma sistemini geliştirmemişiz. Türkiye, NATO savunma sistemine dâhil olmayı yeterli görmüş. NATO bize savunma görevlerimizi veriyor ve ihtiyaçlarımızı kendisi belirleyip gönderiyor. Uçaklar, tanklar o dönemde verildi. Aldığımız o uçaklar, millî uçak sanayimizi öldürdü. AR-GE çalışmalarını durdurdu, uçak üretim kapasitemizi öldürdü.

1954 yılında NATO'ya girmek, o dönemin devlet adamlarının işine geldi. NATO'ya girdik, savunmamızı NATO güvencesi altına aldık diye düşündüler. Savunmaya fazla bütçe ayırmamak işlerine geldi. Oysa aldığınız uçakların muharebe kabiliyeti belli.

Ekonomi ile Silahlı Kuvvetler Atbaşı Gitmeli

Türkiye, savunmada millî sanayiye ne zaman ihtiyaç duydu?

1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonra Amerika ve Avrupa'nın bize koyduğu ambargodan sonra ihtiyaç duyduk. ASELSAN, ROKETSAN, HAVELSAN gibi savunma sanayi şirketlerini o za-

man geliştirmeye başladık. Bu kurumlar ve beraberinde başka savunma şirketleri bugün de gelişmelerini devam ettiriyorlar.

Savunma sanayisinin mümkün olduğunca millîleşmesi gerekiyor. Millî sanayinin gelişmesi için dışarıdan satın alma yerine, millî savunma sistemimize yatırım yapmamız gerekiyor. Füze, uçak, roket, tank, top ne varsa hepsini ülkemiz yapmalı. Pahalı olsa bile biz bu konuda üretim aşamasına gelmeliyiz.

Bu alanda yapacağımız yatırımları sadece kendi ihtiyaçlarımız için planlarsak ekonomiye büyük zarar veririz. Savunma sanayisinde yapacağımız yatırımlarla artı değer yaratmalıyız. Ekonominin artı değerini savunma sanayisinde tüketmemeliyiz. Savunma sanayisine yapılan yatırımlar ülkenin millî kaynaklarını çarçur ettirmemeli. Kaynaklar artı değer yaratmayacak şekilde harcanıp insanların gelir kaynakları azaltılmamalı. İşsizlik ve açlığa sebep olmamalı. SSCB'yi yıkan bu olmuştur. O yüzden savunma sanayisine yapılan yatırım artı değer yaratmalı. Ürettiğimiz silah ve savunma sanayisi ürünlerini başkalarına satacak şekilde kaliteli ve rekabete açık yapmalıyız.

Ekonomi ile silahlı kuvvetlerin yatırımları atbaşı gitmeli. Silahlı kuvvetlerin harcamalarından tasarruf edilmeli. Silahlı kuvvetler olabilecek en küçük ve vurucu hâliyle, olabilecek en kötü senaryoya ve duruma hazır olmalı.

Amerika, Savunma Sanayimizin Millîleşmesine Karşı

İktidarın 12 yıldır savunma sanayisine yaptığı yatırımları pozitif ve rantabl buluyor musunuz?

Savunmaya ayrılan 10-12 milyar dolarla bu işin dönmesi mümkün değil. Savunma sanayisini asıl destekleyen kurum Özal döneminde kurulan Savunma Sanayii Müsteşarlığıdır. Şu anda MİT'in bazı ihtiyaçları da oradan karşılanmaktadır. Başbakan, savunma bakanı ve Genelkurmay başkanı, İcra Komitesi üyeleri.

Yalnız, bazı kararların alınmasında geç kalınıyor. Nasıl geç kalınıyor? Siyasi etkiler var. Yukarıda da bahsettiğim üzere 20-25 senedir Türkiye'ye hava savunma sistemi getirilecek. Bu konu-

da karar almakta hâlâ gecikiliyor. Neden gecikiliyor? Avrupa ve Amerika, Çin'den hava savunma füze sistemini almamızı istemiyor. O konularda birtakım siyasi gecikmeler oluyor.

Biz bölgemizde güçlü bir ülkeyiz ama ABD, Çin gibi ülkelerle mukayese ettiğimizde küçük bir ülkeyiz. Bizim Suudi Arabistan gibi "Al 5 milyar dolar, bana silah getir." deme lüksümüz yok. Biz silahı alırken kaynak kodlarını da istiyoruz. Veya ortak üretim yapmak istiyoruz. Konsorsiyumla birlikte yapalım diyoruz. Böylece aldığımız silahın teknolojisini transfer etmek istiyoruz. Daha sonra kendimiz üretip üçüncü ülkelere satalım istiyoruz. Batı'nın, Amerika'nın kabul etmediği, bizim millîleşmek istememiz. Türkiye bu konuda tutarlı bir yol izlemeye çalışıyor. İktidarın ekonomik konularla ilgili silahlı kuvvetlere çok fazla itiraz ettiğini görmedim. Mesela Hava Kuvvetlerinin yakıt giderleri için ayrılan bütçe bir süre sonra biter. Maliye Bakanlığından ilave ödenek verilir hep.

Amerika, akıllı bir sömürgeci. Sütünü sağdığı ineğin önünden yemini de eksiltmiyor. Marshall yardımlarıyla İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra birçok ülkede bağımlılık hastalığı yaratmış. Türkiye'nin özellikle savunma sanayisinde millîleşmesini istemediğini hepimiz biliyoruz. Hatta sadece millîleşmeye karşı değiller, kendi silahlarını başkalarına modernize ettirmemize de karşılar. Bu konuda M60 tankları somut bir örnektir. O tanklar Amerika'nın Türkiye'ye hibe yoluyla verdiği tanklardı değil mi? Bildiğim kadarıyla bir ara bu tankların modernizasyonu gündeme geldiğinde ciddi bir kriz yaşamıştık.

Evet, M60 tankları, Amerika'nın hibe yoluyla Türkiye'ye verdiği tanklardır. Amerika'nın verdiği hiçbir malzemeyi Türkiye istediği gibi kullanamaz. Buna dinleme cihazları, uçaklar ve tanklar dâhildir. Şu andaki M48 tankları Amerikan tanklarıdır. Onlara sormadan üzerinde işlem bile yapamayız.

Bu anlaşılır bir şey olmadığı için ihtiyacımız olan savunma gereçlerini kendimiz üretmeliyiz. Mesela 1997-1998 döneminde alay komutanlığını bitirdim, terfi etmeme bir yıl varken beni Kara Kuvvetleri Komutanlığı savunma araçları araştırma müdürü yaptılar. Kara Kuvvetleri Komutanlığı olarak tanka ihtiyacımız

vardı. Almanlar tank vermedi. O dönemde Yunanistan ordusunu modernleştirmek için Almanlardan Leopar A2-4 tanklarından almıştı. Bizim de Yunanistan ile denge kurmamız için aynı tanklara ihtiyacımız vardı. Güneydoğuda PKK'ya karşı kullanacağımızı bahane ederek Almanlar istediğimiz tankları bize vermediler. Bu durumda biz ara çözüm arayışına girdik. Bunun için bizim elimizde Amerikalıların verdiği M60 A1 tanklarının modernizasyonu gündeme geldi. Kim modernize edecekti bu tankları? İsrail... Yapılacak işleme göre modernize edilecek 186 tankın topu, kulesi, motoru değişecekti. Sonuçta şöyle bir şey ortaya çıktı: İsrail bize "M60 A1 tankından bir tane gönderin, biz burada dizaynını yapalım, siz de gelin bakın." dediler. Tankı gönderemedik. General Motor firması, "Bu benim tankım, benim haberim olmadan ne bu tankı İsrail'e gönderebilirsiniz ne bu tank üzerinde İsrail bir çalışma yapabilir." demişti.

300 BİN SAYFA BELGE NASIL KAYBOLDU?

Belki de yüzyılın en büyük casusluk olayı diyebileceğimiz Ankara Seferberlik Bölge Başkanlığına yapılan baskından sonra Kozmik Oda lağvedildi mi?

Evet dediğiniz gibi, Türkiye'de beş yıl önce bütün herkesin gözünün içine baka baka büyük bir casusluk suçu işlendi. Bu suçun failleri şu an ortada dolaşıyorlar. Genelkurmay Başkanlığı Seferberlik Dairesinin Ankara Bölge Başkanlığının kayıtları yargı yoluyla başka yerlere servis edildi.

O olaydan sonra Kozmik Oda lağvedilmedi. O dönemde Kozmik Oda'daki bilgisayarlardan imaj alındı. Ankara Seferberlik Bölge Başkanlığının Kirazlıdere'deki binasının 11 ve 16 numaralı odalarında Seferberlik Bölge Başkanlığının kozmik bilgileri saklıdır. Odalardan birinde bölge ekiplerinin evrakları vardır. Örneğin bir bölgenin demografik yapısı, orada kimlerin yaşadığı, etkin kişiler, olağanüstü durumlarda kimlerle çalışılır, kimler ihanet edebilir, kimler iş birliği yapar gibi veriler tutuluyor.

Öbür odada da bilgisayarlar var. Onlara ait dört beş harddisk var. Yapılan aramada o harddisklerin imajları alınıyor. Onların içinde de Ankara bölgesinin isim listeleri var. Ankara Bölgesi'ne

Bolu, Çankırı gibi geniş bir bölge dâhil. Aslında Seferberlik Dairesine girseler, Türkiye genelindeki isim listesini alacaklar.

1,5 terabyte harddisk teorik olarak 1,5 milyon sayfa word belgesi tutabilir ama 300 bin sayfadan fazla yüklenmiş bilgi vardı. Normalde bunlardan iki suret alınıyor. Bir sureti Seferberlik Daire Başkanlığının Ankara Bölge Başkanlığında bırakılıyor. Onlar o sureti bir dolaba koyup kilitliyorlar. Dijital imajın birini de soruşturma safhasında mahkeme tarafından incelenmek üzere hâkimin alması lazım. Onu da koyacak yerleri yok. Bunun üzerine onun çıkartılmaması isteniyor. Seferberlik Bölge Başkanlığı da destek kıtalarında bir yer gösteriyor ve orada adli emanete alınıyor.

Genelkurmay Başkanlığı tarafından 2013 yılında Seferberlik Daire Başkanlığı ile ilgili çalışma yapılıyor ve aynı yılın ağustos ayında yapılan YAŞ toplantısında başbakana arz ediliyor. O toplantıda Seferberlik Daire Başkanlığı ile birlikte bu daireye bağlı 16 bölge başkanlığından Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Trabzon, Konya, Gaziantep, Amasya, Malatya, Muğla ve Ağrı'daki 11 bölge başkanlığı lağvedildi. Bu merkezlerdeki kozmik belgeler de Ankara'ya taşındı.

Bu arada Genelkurmay adli müşaviri, Savcı Mustafa Bilgili'ye bir yazı yazıyor. Yazıda, "Seferberlik Daire Başkanlığının Ankara Kirazlıdere'deki Bölge başkanlığını lağvettik. Bölge başkanlığını başka bir birime vereceğiz." diyor. Mustafa Bilgili de Mart 2013'te adli emanete alınan harddiski istiyor. Genelkurmay da imajı gönderiyor. Mustafa Bilgili, 27 Aralık 2013 tarihine kadar harddiski kasasında tutuyor. Daha sonra incelenmesi için TÜBİTAK'a gönderiyor.

27 Aralık 2013 tarihi, 17/25 Aralık olaylarından sonraki tarih olması nedeniyle önemlidir. Bu olaylar meydana geldikten iki gün sonra TÜBİTAK'a gönderiyor. Bilgili'nin yaptığı bu hamle son derece manidar.

Mart 2013'te aldığı harddiski neden 7 ay kasasında beklettikten sonra TÜBİTAK'a gönderdi?

Tutanakla verilmesi gereken imajın kime verildiği; Mustafa

Bilgili'nin de imaja ne yaptığı belli değil. Bilgili daha sonra yaptığı açıklamada "Ben bu harddiski inceleyemezdim. Neyin ne olduğunu bilmiyordum. Onun için incelemeleri için TÜBİTAK'a gönderdim." diyor.

Mustafa Bilgili'nin TÜBİTAK'ta gönderdiği bilirkişilere baktığımız zaman, daha önceki kumpas davalarında bilirkişilik yapan kişiler olduğunu görüyoruz. Bir şekilde ciğer kediye teslim edilmiş. TÜBİTAK'a gönderilen harddiskin kopyasını almışlar. Kaç kopya alındığı belli değil. Onu da tutanağa almamışlar.

Sonra mahkeme o belgeleri bastırdı. 300 bin sayfalık bir belge çıktı ortaya. Bu belgelerin nerede olduğu da belli değil.

Bu harddiskten kaç kopya alındı?

Birilerine verildi mi verilmedi mi?

Amerika'ya gönderildi mi, gönderilmedi mi?

CIA, MOSSAD veya başka bir istihbarat örgütüne verildi mi?

Bu soruların cevapları yok.

Kerkük'te Türkmen Liderleri Neden Öldürüldü?

Muhtemeldir ki çalınan bu bilgiler, Somali İstihbarat Örgütüne gönderilmedi.

Orada isimler vardı. O isimlerin gizliliği önemliydi. Kayda alınan insanların güvenliği tehdit altına girdi. Birileri o isimleri alır, bu adamlar kullanılmaya müsait der, bunları kullanmaya kalkar. Şantaj yaparlar. Bu insanlar kullanışlı kişilermiş diyerek ihale vermeyebilirler. O insanları işe almayabilirler. O insanlar tasfiye edilir.

4 Temmuz 2003'te Süleymaniye'de aynen böyle yapıldı. Amerikalılar bizim irtibat büromuza girdiklerinde askerlerimizin kafasına çuval geçirmekle kalmadılar, içerideki kasada Özel Kuvvetler tarafından hazırlanan Kerkük Türklerinin teşkilatlanma şemalarını da aldılar. Daha sonra o listede yazılan insanlar bombalama ve suikast suretiyle birer birer öldürüldü.

Seferberlik Bölge Başkanlığının mahkemede kaybolan harddiski, Cemaat'in Ankara'da başımıza çuval geçirmesi gibi oldu. Şu anda kendi ülkemizde Cemaat eliyle yeni bir çuval geçirme tehdidiyle karşı karşıyayız.

Böylesine kozmik bilgileri dışarı servis etmek isteyen savcının çok özel görevli olması gerekiyor. Siz Mustafa Bilgili'yi orada tanıdınız mı?

Hayır, ben o dönemde Mustafa Bilgili ile tanışmadım. Ama Hâkim Kadir Kayan'a talimat veren bir savcı olduğunu bölge başkanlığındaki arkadaşlar anlattılar. Hiyerarşik olarak kabul edilemez bir şekilde Savcı Bilgili'nin, Kadir Kayan'a "Şu şu evraklar kalsın, şu şu evraklara bak!" diye talimat vermesi onun bir ihanet şebekesine hizmet ettiğinin en önemli ispatıdır.

Harddiskten imaj alınması esnasında üç kişilik bir heyet oluşturuluyor. Bunlardan biri Ankara Seferberlik Bölge Başkanlığından Albay Nazım Demirkol. TÜBİTAK'tan Bilgisayar Mühendisi Barış diye bir arkadaşı getiriyorlar. Bir de Adalet Bakanlığından bir hâkim geliyor. Onların nezaretinde bilirkişi hüviyetindeki polisler imaj alıyor. İmaj alınırken polisler TÜBİTAK'tan gelen Bilgisayar Mühendisi Barış'ı çağırıyorlar ve "Seninle daha çok işimiz." olacak diyerek kendileriyle iş birliği yapmasını telkin ediyorlar. Bu çocuk daha sonra polislerin kendisinden ne istediklerini hem Genelkurmay başkanına hem bana söyledi.

Hâkim Kadir Kayan, Kozmik Oda'ya Neden Akıllı Telefonla Girmek İstedi?

O zaman TÜBİTAK'tan gelen kişi, Cemaat'in görevlisi değil.

Değil tabii. Kozmik Oda operasyonunda Cemaat'in kilit ve kozmik adamı Mustafa Bilgili. Hâkim ilk seferinde farklı bir liste ile geldi. Ertesi gün daha büyük bir liste ile geldi.

Kozmik Oda'ya girerken bir kâğıt imzalatılır. Atılan imzanın üzerinde "Burada gördüklerinizi not etmeyin, başkalarına söylemeyin. Aksi takdirde Türk Ceza Kanunu'nun 258. maddesine göre işlem görürsünüz." notu vardır.

Türk Ceza Kanunu'nun 258. maddesi "Göreve İlişkin Sırrın Açıklanması" başlığıyla şöyledir:

1-Görevi nedeniyle kendisine verilen veya aynı nedenle bilgi edindiği ve gizli kalması gereken belgeleri, kararları ve emirleri ve diğer tebligatı açıklayan veya yayımlayan veya ne suretle olursa olsun başkalarının bilgi edinmesini kolaylaştıran kamu görevlisine, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir.

2-Kamu görevlisi sıfatı sona erdikten sonra, birinci fıkrada yazılı fiilleri işleyen kimseye de aynı ceza verilir.

Hâkim Kadir Kayan kendisine uzatılan o belgeyi imzalamadı. O zaman imzadan imtina ettiğine dair bir evrak imzalaması istenildi. Onu da imzalamaktan imtina etti. Oysa vatanperver bir insanın imzadan imtina etmemesi gerekirdi. Bana göre, ne hâkim ne savcı oraya sokulmalıydı. Ama o günkü atmosferde onun içeri sokulmaması da bir başka skandala neden olurdu. İş inada binseydi, başbakan, en fazla Genelkurmay başkanını görevden alırdı. İlker Başbuğ bunu göze alamadığı için aramalara onay verdi.

Buna rağmen Kadir Kayan kozmik odaya sokuldu. Fakat oraya girerken beraberinde Terörle Mücadele Şube Müdürlüğünden aldığı bir cep telefonunu sokmak istedi. Görevli arkadaşlar cep telefonu ile girmesine izin vermediler. Ardından Terörle Mücadele Şube Müdürlüğüne bağlı polisin verdiği bilgisayarla içeri girmek istedi. Zaten Kadir Kayan'ı getiren aracın şoförü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğünde görevli bir komiser. Böylece TEM Şube'de ne kadar adam varsa Seferberlik Bölge Başkanlığına sokmaya çalışıyorlar. Ama bizim görevlilerimiz Kadir Kayan'ın kendisinden başka bir görevli ile ve yanında cep telefonu ile girmesine izin vermediler. Bunun üzerine Savcı Mustafa Bilgili, cep telefonunun sokulmasında ısrar etti. Onların ısrarı bizim kuşkumuzu iyice derinleştirdi. Onların planını bozmak için biz de Kirazlıdere'ye jammer cihazı gönderdik. Seferberlik Bölge Başkanlığı binasının yanında çalıştırdığımız sinyal kesici ile 100 metrelik alanda hiçbir telefon çalışmadı. Eğer jammer cihazını

yerleştirmesek, cep telefonundaki casus programla, bilgisayardaki bilgileri dışarıda bir bilgisayara transfer edeceklerdi.

Hâkim Kadir Kayan'ın Cemaat'in adamı olduğu düşüncesinde değilim. Ama kendini Cemaat'e alenen kullandırttığı da daha sonraki gelişmelerle ortaya çıktı. Hâkim Kayan her seferinde Mustafa Bilgili ve polis tarafından yönlendirilmiş olarak gelmişti.

Siz Genelkurmay İstihbarat başkanıyken TÜBİTAK ile temasınız olmadı mı?

Stratejik görev yapan bütün kurumların TÜBİTAK ile işi olur. Ben de istihbarat başkanıyken TÜBİTAK ile çalıştım. Bizim bazı elektronik dinleme sistemlerimizi TÜBİTAK vasıtasıyla yaptırdık. Onlar ASELSAN ile iş birliği yaparak bizim elektronik dinleme sistemlerimizi yaptılar. GES Komutanlığında kripto çözerken TÜBİTAK ile çalışıyorduk. Kripto çözerken TÜBİTAK'ın matematikçilerinden, fizikçilerinden yardım alıyorduk. Çünkü matematiksel işlemleri, algoritmaları çözmek çok zordur. Şifrelenmiş bir mesajı çözmek oldukça uzun bir zaman ister. Onlarla birlikte bu işlemi yapıyorduk.

GES Komutanının Konuşmaları Neden Sızdırıldı?

TÜBİTAK'taki Cemaatçiler GES'e de sızmış olabilirler mi?

Büyük ihtimalle sızmış olabilirler. Çünkü ben istihbarat örgütleriyle iş birliği yapmak üzere 2008 yılında Amerika'ya gittim. Amerika'dan geldikten sonra 2008 yılındaki Güneş Harekâtı'ndan sonra Yaşar Büyükanıt ile beraber GES Komutanlığına gittik. Gitmemizin nedeni, karşı tarafın verdiği zayiatı tespit edebilmekti.

Güneş Harekâtı'ndan sonra karşı tarafın verdiği zayiatı anlamak için açık kaynakların dışında birinci yardımcımız İHA'lar idi. Bir diğer önemli yardımcımız dinlemeler idi. Bir de teröristlerin mezarlıklarından anlıyorduk. Daha evvel çektiğimiz mezarlık görüntüleri vardı. O mezarlıklarda yeni açılan mezarlarla karşılaştırarak verdikleri zayiatı tespit etmeye çalışıyorduk.

Yaşar Büyükanıt ile GES Komutanlığından ayrıldıktan sonra GES Komutanı Tuğgeneral Münir Erten personeli toplamış ve bir konuşma yapmış. Komutanın orada yaptığı konuşma olduğu gibi internete verildi. Kamuoyu da GES'in varlığından bu konuşmalar internete düşünce haberdar oldu.

GES'te yapılan konuşmalar neden verilmişti? Çünkü GES güçlenmeye başlamıştı.

Biz hangi birimimizde ABD'nin etkisini azaltmaya, ekipmanlarını yerlileştirmeye çalıştıysak karşımıza Fethullah Gülen Cemaati dikildi. Komplo kurdu, deşifre etti, iftira attı. Fethullah Gülen, ABD ve İsrail'in çıkarlarının yanında Türkiye'nin ve millî ordunun her zaman karşısında oldu.

Biz görevi devralana kadar GES'in dinleme tesisatları, 1950'lerden kalma Amerikan tesisatları idi. 2006'dan itibaren GES'in altyapısını TÜBİTAK ve ASELSAN'ın hazırladığı teknik altyapı ile yeniledik. Dinleme sistemlerimizi daha güçlü hâle getirdik. Amerika'nın tamir için götürüp geri getirmediği sistemlerin yenisini biz Türkiye'de yaptırmaya başladık.

Kozmik Odalarda Hâkim Kadir Kayan 25 gün boyunca ne aradı?

Aslında Arınç'a suikast iddiasıyla ilgili belge aramak için girmişti. Bununla ilgili bir emare aranması lazımdı. Hâkim ilk gün elinde listeyle geldiğinde kelimeler üzerinden bilgisayar sorgulaması yaptı. İkinci gün farklı bir listeyle geldi ve yine bilgisayardan sorgulama yaptı. Arama iki günde bitti. Ondan sonra Hâkim Kadir Kayan'a, "Bütün evraklara bak!" diye talimat verdiler. 300 bin sayfalık evraka bakması istendi. Ona, baktığı evraklardan not alması söylendi. Her seferinde Savcı Mustafa Bilgili'den ve Cemaat'in Emniyetteki elemanlarından talimat alarak geldiği için (Bu konuda hükûmetin bir talimatı olduğunu sanmıyorum.) geri kalan 24 gün bütün bu evraklara bakmaya çalıştı.

Türkiye'nin Sırları Düşmanlarına Servis Edildi

Diyelim ki Seferberlik Bölge Başkanlığı bir cinayet işletti. Bu cinayeti arşivine koyar mı?

Böyle aptalca bir şey olur mu? Onlar derin devlet algısından hareketle, Özel Kuvvetler ile faili meçhul cinayetlerin irtibatını kurmaya çalıştılar. Derin devletin karargâhını da Kirazlıdere'deki Seferberlik Bölge Başkanlığının arşivinde aradılar. Cemaat'in polis ve yargı mensupları Özel Kuvvetlerle bu cinayetler arasında ilgi kurmak istiyorlardı. Böylece hem sistemin çökertilmesini sağlayacaklar hem de oradan Özel Kuvvetlerin merkezine geçeceklerdi. Böyle bir şey olması mümkün değildi. Olsa bile orada mı olur? Böyle bir geri zekâlılığı kimse yapmaz.

"Basra harap olsa da" Genelkurmay Başkanlığı bu konunun peşini bırakmamalıdır. Sorumluları mutlaka yargı önünde hesap vermelidir. Nitekim Savcı Mustafa Bilgili ve Hâkim Kadir Kayan hakkında adli takip başlatılmıştır. Mustafa Bilgili hakkında HSYK soruşturma başlatırken Yargıtay üyeliğine seçildiği için Hâkim Kadir Kayan hakkındaki dosya da Yargıtaya gönderilmiştir.

Bu Kozmik Oda soruşturmasının TSK'ya ve Türkiye'ye verdiği bir zarar da Seferberlik Başkanlığının tarih olmasıdır. TSK'da böyle bir teşkilatlanma yok. Daha da kötüsü Türk devletinin işgal, istila, savaş, olağanüstü hâl, ayaklanma gibi durumlarda ne gibi önlemler alacağı, hangi yöntemlerle tedbirler alacağı artık düşmanları tarafından biliniyor. Cemaat bu yolla Türkiye'nin bütün savunma ve güvenlik politikalarını İsrail ve ABD'ye sızdırarak ülkemizi felç etmiştir.

"Kurtlar Vadisi" gibi filmler hepimizde devlete ilişkin birtakım istifhamlar oluşturdu. Filmlerde ima edildiği veya halkın diline yerleştiği anlamda derin devlet diye bir yapı var mı?

Türk derin devleti diye bir yapı yok. Türk derin devleti olsa biz bu hâle düşmezdik. 12 Eylül'den önceki olaylara da baktığımızda yukarıda bizi idare eden birileri var. Bizim devlet adamlarımızı, askerlerimizi yönlendiren bir yapı var. O yapı Amerika'dır. Amerika bunu doğrudan eliyle yapmıyor. Türkiye'deki iş birlikçilerini kullanıyor. Bunlar bilerek mi bilmeyerek mi iş birlikçilik yapıyor bilmiyorum. Örneğin ben de 12 Eylül'den evvel Türkiye'ye komünizm geleceğine inanıyordum. Benim gibi inanan binlerce başka insan vardı. Öyle bir propaganda yapılıyor ki insanların etkisi altında kalmaması mümkün değil.

Biz Askerler Kötü Senaryoya Göre Hazırlık Yaparız

Genelkurmay Başkanlığı, Kozmik Oda olayı dediğimiz, Bülent Arınç'a suikast iddiasına takipsizlik kararı verilmesiyle ilgili, bu olaydan sonra uzun bir açıklama yaptı.

Daha önce Silopi merkezli ÖKHÜ dediğimiz yerler gibi, sınıra yakın yerlere dört tane üs kuruluyor. Bunların sınır dışı harekâtla ilişkilendirildiğini söylüyor.

Bizim sadece sınır dışı harekâtla işimiz yok. Tabii ki sınırlarımız ötesinde bir şeyler oluyorsa Türkiye onlara müdahale eder. Bölge gücü olduğu iddiasını taşıyan bir Türkiye'nin sınırlarının ötesindeki olaylara müdahale etmek gibi bir gücü olmalıdır. İçimizden bir tehdit geldiği zaman ne yapacağız?

Biz askerler kötümserizdir. Bu mesleğimizin karakterinden kaynaklanır. En kötü olaylara göre plan yaparız. Tehdit üzerinden senaryo hazırlarız. Bu nedenle bazı davranışlarımız dışarıdan garip görülebilir. Bu da olur mu denilen şeyler de olabiliyor. O yüzden güvenlik politikalarını geliştirirken sivillerle beraber çalışmamız gerekiyor. Sivillerle beraber stratejik plan çalışması yaparsak ortaya daha makul planlar çıkabilir. Türkiye bir türlü bunu yapamadı.

Osmanlı İmparatorluğu'nun çökebileceği imparatorluğu yönetenlerin öngördüğü bir gelişme değildi. Saddam'ın Cumhuriyet Muhafızları şimdi nerede? Saldırı yoluyla veya parayla satın alınarak dağıtıldı. Ordunuz dağıldığı zaman yeniden toparlanmak için zamana ihtiyacınız var. Bu zamanı size kim kazandıracak? Özel mukavemet gücü kazandıracak.

Birçok kişi İttihat Terakki'ye kızıyor ama Teşkilat-ı Mahsusa diye bir örgüt kurmuşlar ve görevlilerini her yere dağıtmışlar. Antep'te, Maraş'ta, Aydın'da, Söke'de, İzmir'de daha düşman işgali sırasında bir mukavemet oluşmuşsa onların görevlendirdiği adamlar tarafından oluşmuş.

Teşkilat-ı Mahsusa ile Özel Kuvvetler farklı. Teşkilat-ı Mahsusa'nın istihbaratla ilgili birimi de var. Eğer Teşkilat-ı Mahsusa olmasaydı, Türkiye, İstiklal Savaşı'nda kolay kolay kendini

toparlayamayabilirdi. Kuva-yi Seyyarelerin veya çetelerin direnmesi esnasında da Mustafa Kemal ve arkadaşları nizami güçleri oluşturdular. Birinci ve İkinci İnönü Savaşları, Eskişehir-Kütahya Savaşları, Sakarya Savaşı ancak ondan sonra yapıldı. Yoksa durup dururken, örgütleme olmadan birilerini bir yere çağırırsanız, hiç kimse gelmez. Ama insanları örgütlerseniz ancak o zaman başarı kazanırsınız. Hazırlık yapmadan başarı kazanmak çok zordur.

Mevcut seferberlik kurullarının 11'i lağvedilerek Silopi'de Özel Kuvvetler Harekât Üsleri kuruldu. Seferberlik kurumlarının lağvedilmesi Millî Güvenlik Siyaset Belgesi, TÜMAS ve İç Hizmet Kanunu çerçevesinde de yeniden belirleniyor. TÜMAS nedir?

TÜMAS, Türkiye'nin millî askerî stratejisidir. Biliyorsunuz biz eskiden Kırmızı Kitap dedikleri Millî Güvenlik Siyaset Belgesi'ni hazırlıyorduk. Bu belgeyi şimdi hükûmet hazırlıyor. O belgede iç tehdit nedir, dış tehdit nedir, Türkiye'nin bundan sonraki güvenlik politikaları nelerdir konularında görüşler yer alıyor. Bu belge hazırlandıktan sonra TSK, TÜMAS'ı hazırlıyor. TÜMAS, Silahlı Kuvvetlere ait strateji belgesi. Anayasa-kanun-yönetmelik ilişkisi gibi, biz de Millî Güvenlik Strateji Belgesi'nden çıkardığımız göreve göre Türkiye'nin Millî Stratejik Askerî Belgesi'ni hazırlıyoruz. TSK olarak neler yapmalıyız? Askerî stratejimiz ne olmalı? Bu konularda stratejimizi belirliyoruz. Hazırlanan strateji kuvvet komutanlıklarına gönderiliyor. Onlar da harekât planlarını hazırlıyorlar. Komşularımızla veya iç tehditlerle ilgili Egemen Harekât Planı gibi planlar ona göre hazırlanıyor.

Balyoz ve Ergenekon'da TÜBİTAK Raporları Maksatlı ve Uyduruktu

Kozmik Oda'dan alınan bilgisayar imajının incelendiği TÜBİTAK'taki bilgisayar sistemleri sıfırlanmış. Bu konuyla ilgili dönemin TÜBİTAK başkan yardımcısı Hasan Palaz diye biri var. Bu kişinin başkanlığındaki teknik ekip, o imajın yerleştirildiği bilgisayarlardaki bilgileri siliyor. Dolayısıyla 1,5 terabyte'lık harddiskten kime ne kadar kopya verildiği bilinmiyor. Hasan Palaz,

görevden alındıktan sonra tutuklanma gerekçesini şöyle izah etmişti: "Biz Başbakanlığa konulduğu iddia edilen böceklerin raporunu geriye doğru, tarihi değiştirerek bir raporla vermediğimiz için başımıza bunlar geldi." Kozmik Oda meselesi daha fazla Türkiye'nin gündeminde kalmaya devam edecek gibi.

Kalır, kalmaya devam eder. Çünkü yapılan bu tür işlemler kurumlar arasında güvensizlik yaratıyor. Çünkü devlet sırrı niteliğindeki belgelerin nereye gittiği belli değil. Düşünebiliyor musunuz? Dört yıl evvel bir imaj alınmış; o imajın bir kopyası birlikte duruyor, bir kopyası da savcılığa verilmek üzere Seferberlik Bölge Başkanlığında bir kasada duruyor. Sonra bir nedenle Seferberlik Dairesi ve bölge başkanlıkları lağvediliyor. Bu nedenle kasada duran imajın ne yapılması gerektiği soruluyor. Savcı Mustafa Bilgili de kasada duran imajların kendisine gönderilmesini yazıyla istiyor. Mustafa Bilgili harddiski 2013 yılının Mart ayında alıyor. 2013 yılının Aralık ayına kadar hiçbir işlem yapmadan kasasında tutuyor. 27 Aralık 2013'te TÜBİTAK'a bir yazı yazıyor ve bu harddiskin incelenmesini istiyor. Gerekçe olarak da 1,5 terabaytlık harddiskteki bilgilerin hangisinin devlet sırrı olduğunu, hangisinin olmadığını bilemeyeceğini ve yüz binlerce dosya olduğu için incelemesinin mümkün olmadığını söylüyor.

Mustafa Bilgili'nin gönderdiği harddiski TÜBİTAK'ta inceleyen ekip, daha önce bilirkişi raporlarını düzenleyen aynı ekip. Ekip incelerken imajdan kopya alıyor. Kopyaları onlar büyük ihtimalle bir yerlere gönderdiler. Bir yerlere göndermemişlerse neden kopya aldılar? O bilirkişi heyeti içinde askerlerin de olması gerekiyordu. Jandarmanın da o imajı inceleyecek sistemi vardı. Onlara da gönderebilirdi. Savcı Bilgili şimdi kabahatin kendisinde olmadığını söylüyor. Bunun hesabının sorulması lazım. Bu imajları TÜBİTAK'a gönderen Savcı Mustafa Bilgili'den, o kopyaları inceleyen bilirkişi heyetinden, o kopyaları bilgisayarlardan sıfırlayanlardan bunun hesabının sorulması gerekiyor. Bilgisayarları sıfırlamasalar harddiskten kaç kopya alındığı, nerelere gittiği belli olurdu. Savcı Bilgili kasasında 8 ay tuttuğu Kozmik Oda'nın 1.5 terabyte'lık harddiskini 27 Aralık 2013 tarihinde neden TÜBİTAK'a gönderiyor? Muhtemelen Savcı Bilgili, 17/25 Aralık'ta ki hükûmete darbe girişiminin başarıya ulaşacağı varsa-

yımından hareketle, aldığı talimata uyarak bunu yapıyor. Çünkü Hakan Fidan'ın ifadeye çağrılması, İlker Başbuğ'un tutuklanması gösteriyor ki hedef Erdoğan. Cemaat 17/25 Aralık'ta hükûmete, dolayısıyla Recep Tayyip Erdoğan'a şah çekmiştir.

TÜBİTAK raporları konusunda Balyoz ve Ergenekon süreçlerinden tecrübelisiniz.

O zaman da TÜBİTAK'tan verilen bilirkişi raporları, maksatlı, uyduruk şekilde hazırlanan raporlardı. Sonradan hepsi hakkında evrakın sahte olduğu raporları çıktı. Islak imza ile ilgili o zaman elle atılmıştır raporu verenler, şimdi "İmza makinede atılmıştır." raporu veriyorlar. Raporların hangi yargıyla verildiği, hangi maksatla verildiği ortadadır. Bu durum TÜBİTAK'ın güvenilirliğini allak bullak etti. Yargıya olan güveni allak bullak etti. Bundan sonra bu kurumlara nasıl güveneceğiz? Böylesi bir kargaşa çıktı ortaya.

Normal bir insan, sizin Seferberlik Bölge Başkanlığından alınan harddiski bilgisayarına bağlasa içindeki dosyaları açamaz mı?

Açamaz. Çünkü imajı açmak için özel cihaz gerekiyor. Dosyalar şifrelidir. Ayrıca TÜBİTAK ondaki dosyaları incelemek için bilirkişi heyeti oluşturuyor. TÜBİTAK sadece teknik konularla ilgili inceleme yapmıyor. Ayrıca gönderilen belgelerin muhteviyatını da inceliyorlar. Bunların devlet sırrı olduğu hem Mustafa Bilgili'ye hem Kadir Kayan'a söyleniyor. Ama artık bu sırlar yabancı servislerin elinde. Kozmik Oda operasyonunun en karanlık ve karmaşık adamı Mustafa Bilgili'dir.

TÜRKİYE CASUSLAR CENNETİ Mİ?

Uluslararası casusluk örgütleri arasında şöyle bir espri varmış: En acemi casuslar Türkiye'ye staj için gönderiliyormuş. Türkiye'de her ülkenin casusu kol geziyormuş. Türkiye casusların staj yaptığı bir ülke mi?

MOSSAD'ın sahadaki staj eğitimini İstanbul'da yaptığı söylenir. Böyle bir algı var. Bunun sebebi, Türkiye'de istihbarata karşı koymanın zayıf olması. Polisin, jandarmanın, bizim örgütlerimizin, kurumlarımızın istihbarata karşı koyması zayıf. Gelen insanlar çok rahatlıkla bizlerden bilgi temin edebiliyor. İstihbarat sadece askerî alanda toplanmaz. Devletin ekonomik, sosyal, siyasal yapılanmasıyla ilgili her türlü bilgi istihbarat kapsamındadır. Artvin'den, Ağrı Dağı'ndan Türkiye'nin endemik bitkilerinin toplanıp götürülmesi de ülke güvenliğiyle ilgilidir.

Herkes kendi neslini korumak için, kendi milletini korumak için geleceğe dönük yatırım yapıyor. Geleceğe dönük yatırım yapmanız için de bilgi almanız lazım.

Amerika Birleşik Devletleri, Orta Doğu'daki istihbarat faaliyetlerini Türkiye üzerinden yürütür. İstasyon Türkiye'dir, Ankara'dır. Örneğin İran'ın nükleer sırlarına sahip olduğu belirtilen eski Savunma Bakanı Yardımcısı Ali Rıza Asgari 2007 yılında MOSSAD

tarafından İstanbul'da kaçırıldı. Adamı bir otelden aldılar ve oradan da ülkelerine götürdüler.

CIA, Guantanamo'da oluşturduğu esir temerküz kampında sorguladığı insanları Avrupa'daki üslerinden taşıyordu. Bu haberlere konu olduğunda ben de kendimi çok güvensiz hissetmiştim. CIA, kendi toprağınızda hiçbir sorgu sual olmadan sizi derdest ediyor ve götürüyor.

Türkiye dâhil birçok NATO ülkesi CIA'in bu operasyonlarına kucak açtı. Nasıl açtı? Örneğin adamı buradan aldı, uçağa bindirdi ve Türkiye semalarında adamı sorguladı.

Amerika bu işleri kendi topraklarında yapmaz. Kendi topraklarında işkence ağır cezalık suçtur. Bu suçu uluslararası sularda işler. Guantanamo da öyle bir yer. Orada hukuk yok. Onlar kendi topraklarında hukukiliğe çok dikkat ediyorlar. İleride uluslararası mahkemelerde dava konusu yapılmayacak şekilde bu işi yapıyorlar. Türkiye'nin hava sahasını, Romanya'nın hava sahasını kullandılar. İndiler, Almanya veya başka bir ülkede sorgulama yaptılar.

CIA'in sorgulama uçakları var. Sorgulamaları bu uçaklarda yaptılar. Buralarda yaptıkları sorgulamaları ve işkenceleri de bilerek sızdırıyorlar. Böylece ülkelerde ve insanlarda güvensizlik duygusu yaratıyorlar. Amerikan karşıtı eylemlerin içinde olan insanlarda "Beni de alıp götürürler!" korkusu yaratıyorlar. Amaçları gayet açık: "Eğer Amerika'nın aleyhinde olursan akıbetin böyle olur!" İnsanlar bu tür haberleri okudukları zaman Amerika karşısında kendilerini aciz hissetsinler istiyorlar.

Şu anda IŞİD'in kullandığı yöntem Amerikan yöntemidir. İnsanları kesiyor, yakıyor, boğazlıyor. En vahşi cinayetlerini sosyal paylaşım sitelerinde paylaşıyor. IŞİD korku propagandasıyla insanları yeniyor. Silahlı birlikleriyle bir bölgeye saldırmadan önce, yarattığı korku, panik, güvensizlik duygusuyla insanları yeniyor. İnsanlar IŞİD'in saldırdığını haber aldıklarında kendiliklerinden bulundukları bölgeyi terk etmeye başlıyorlar. Bir nevi algı yönetimiyle psikolojik harp yapıyorlar.

Amerika, psikolojik harp tekniklerini en iyi kullanan ülkedir. İnsanların endişeleri, güvensizlik duyguları, korkuları Amerika'nın istediği bir sonuçtur.

Günümüzde Amerika'nın casusluk faaliyetlerinin dijital medya üzerine kaydığını düşünüyorum. Google, Facebook, Twitter gibi paylaşım siteleri, arama motorları var. Bütün dijital sosyal mecralar Amerika'nın güdümü ve denetimindedir. Bütün mahremiyetlere ulaşabiliyorlar. Hepimizi takip ediyorlar. Türkiye'de şu anda kullanılan yazılımlara baktığımız zaman, örneğin bankacılık sisteminde kullanılan yazılımlara, tamamı Amerikalılar tarafından geliştirilen yazılımlar. Server'lar da Amerika'da.

Dünya'da toplam 7 server var. Bunların 5'i Amerika'da. İnsanların yatırdıkları paraları dahi, istedikleri anda tek tek takip edebiliyorlar. Kimin kaç lirası olduğunu rahatlıkla görebiliyorlar. Dijital kodlarla herkesi rahatlıkla takip edebilirler.

Türkiye'deki, Orta Doğu ve Avrupa'daki yazılım şirketlerinin çoğu İsraillilerin kontrolündedir. Hatta Türkiye'deki şirketlerin çoğunun müdürleri Türk olsa da sermayeleri genelde Yahudi sermayesidir. Dolayısıyla bilgisayar yazılımları sayesinde İsrail bölgede ne olup bittiğini çok iyi bilir.

Aynı şeyi uydular vasıtasıyla kullandığımız haberleşme cihazlarında da yapabiliyorlar. Cep telefonları, uydu telefonları, internet üzerinden yapılan her türlü elektronik mektuplaşma gibi her türlü haberleşme aracını takip edebiliyorlar. Tabii bu milyonlarca bilgi demektir.

Amerika'nın şu anda dünyanın her köşesinde fiilen kullandığı istihbaratçı sayısının 800 bin civarında olduğu söyleniyor. Bunlara kullandığı haber kaynakları da dâhil. Yani karşımızda korkunç bir istihbarat örgütü var. Amerika her şeye global olarak baktığı için, her yerden bilgi almak durumunda. İnsanların, toplumların, ülkelerin ne düşündüğünü, ne yapmak istediğini takip ediyorlar. Hatta bizim liderlerimizin hastalıklarına kadar takip ediyorlar.

Amerikan Başkanları Gittikleri Yerde Çöplerini Bırakmazlar

Tayyip Bey'in geçirdiği ameliyatta, ameliyatı yapacak doktorun kaskına canlı kamera yerleştirdiklerine kadar yaygın bir şehir efsanesi var. Niye bu kadar merak ederler?

Amerika başkanları gittikleri yerlerde özel kuvvetlerine kadar, beraberlerinde her şeyi getirirler. Hatta başkaları alıp tahlil yapmasın diye, tuvaletlerindeki pislikleri dahi toparlayıp götürürler. Yaptıkları bu analizlerle, bir insanın beslenme biçimi, bedeninde taşıdığı hastalıklar, ileride hangi hastalıklarla karşılaşabileceği ile ilgili sağlık durumunu öğrenirler. Örneğin Filistin Devlet Başkanı Yaser Arafat'ı böyle öldürdüler. Başka bazı liderleri böyle öldürdüler. Amerikalılar Arafat'ın öleceğini önceden biliyorlardı.

Arafat'ın ölümünden sonra yapılan otopsi testinde yavaş yavaş zehirlenerek öldürüldüğü ortaya çıktı. Oradan da Arafat'ın ne kadar ömrü kaldığını ortaya çıkardılar.

İki gece aynı yatakta yatmayan Arafat'ı nasıl zehirlediler?

Güvenlik sadece yattığınız yatakla ilgili değil ki. Yediğiniz yemek, içtiğiniz su da sizin güvenliğinizle doğrudan ilgili. Sizi öldürmek için illa kurşunlamak gerekmiyor. Yemeğinize konulan bir madde, vücudunuzda kanser hücrelerini besliyor ve ölüm sebebiniz kanser zannediliyor.

Bütün büyük ülke liderleri barınma, beslenme ve korunma güvenliklerine dikkat etmek durumundadırlar. Erdoğan da buna dâhildir. Yoksa çok kısa zamanda elimine edilir.

Osmanlı tarihi bu konuda çok somut örneklerle doludur. Birçok Osmanlı padişahının zehirlendiği veya özel olarak hasta edildiği biliniyor. Fatih Sultan Mehmet'in Venedik'e çıkacağı sefer öncesinde Vatikan tarafından zehirlenerek öldürülmesi örnek vakalardan biridir. Bunu sarayda çalışan Yahudi doktorların yaptığı söylenir.

Ülkeleri ayakta tutan, liderlerin uyguladıkları politikalardır. Bizim gibi ülkelerde liderlerin payı çok büyük. İnsanlar partilerden çok, liderlerin arkasından giderler. O zaman kendiniz için tehlike arz eden lideri ortadan kaldırabilirsiniz.

Genelkurmay Başkanlığı istihbarat daire başkanıyken, bu tür istihbaratlar size de gelir miydi?

Tayyip Bey'in vücut güvenliğiyle ilgili istihbaratlar MİT'e gider.

Fakat biz de kendi komutanlarımızın beslenmesi konusunda dikkat ederiz. Komuta kademesinde onların yemeklerini kontrol eden kişiler vardır. 2 Aralık 1991'de Doğan Güreş, Muhittin Fisunoğlu, İsmail Hakkı Karadayı, ikram edilen kahve ile karargâhta zehirlenmek istenmişti.

Liderlerin Sağlığı Önemlidir

Hilmi Özkök Paşa'nın da yemeklerini sefer tasıyla evinden getirdiği söylenmişti.

Hilmi Paşa'nın karargâha sefer tasıyla gelmesinin sebebinin mide rahatsızlığı olduğu söylenmişti. Hilmi Paşa'nın eşi de beslenmesi konusunda çok titizdi. Karargâhtaki yağ midesine dokunduğu için eşi öyle göndermiştir. Hilmi Paşa bu konularda samimidir. Yalan söylemez. Zehirlenme korkusuyla sefer tası getirseydi söylerdi.

Liderlerin sağlığı, komutanların sağlığı önemlidir ve tedbir alınması gereken bir konudur. Erdoğan'ın hastalığı biliniyordu. Bu sebeple ameliyat olacağı da biliniyordu. Bu hastalık sonrasında yapılacak ameliyattan sonra ne olacağını biz bilmiyorduk ama Amerikalılar biliyorlardı.

Bunu bilmek için kaskına kamera yerleştirip doktoru riske atmaya gerek yok. Sahip oldukları teknoloji, yakın temas olmadan da takip etmeye imkân sağlıyor. Zaten eğer akıllılarsa ameliyathane herhangi bir dinleme, görüntülü takip ihtimaline karşı daha önceden istihbaratçılar tarafından kontrol edilmiştir. Ama ben akıllı olduklarını sanmıyorum. Çünkü akıllı olsalar başbakanın odasına böcek yerleştirilmezdi.

Siz böcek yerleştirildiğine inanıyor musunuz?

İnanıyorum. Çünkü büyük ihtimalle odası kablo yöntemleriyle, lazer ışığı tutarak veya camdan titreşim almak yöntemiyle dinlenemeyecek bir yerdir. Camdan dinleme yapılmasını önlemek için, çalışma odanızın camına pille çalışan özel titreşim sağlayan bir madde koyuyorsunuz; o madde camda titreşim yapıyor ve

seslerin dışarı gitmesini engelliyor. Bu nedenle günümüz teknolojisiyle herkesin evinde bulunan pencere camından insanlar rahatlıkla dinlenebiliyor. Konuşmalarımızın camda yaptığı titreşimlerden ses kaydı alınabiliyor.

Titreşimlerden ses dinleme teknolojisi tüm dünyada kullanılıyor. Türkiye'de özel şirketler de kullanabiliyor. Dinleme yapmak isteyen kişiler, dinleme mahalline 700-800 metre mesafeye park ettikleri bir araca yerleştirdikleri teknik cihazlarla, pencereye çarpan ses dalgalarını dinleyebiliyorlar. Çünkü ses kaybolmuyor.

Aynı şey lazer yansıtmasıyla da yapılabiliyor. Camda perde varsa lazer ile dinleme yapılamaz. Bu teknoloji Türkiye'de de var. Bunları dışarıdan ithal etmeye gerek yok.

FİDAN'IN ESAD'A GÖTÜRDÜĞÜ MANİFESTODA NE YAZIYORDU?

Başbakan Ahmet Davutoğlu, dışişleri bakanlığı döneminde katıldığı bir televizyon programında, "Bırakın Halep'i, Şam'ı, Lazkiye'yi, ben kasaba kasaba, köy köy Esad rejiminin nasıl zulüm yaptığını günlük rapor olarak alıyorum." demişti. Bu denli saha kontrolü olan Türk devletinin, Suriye politikasında kaosun ortasına düşmesini nasıl açıklamamız gerekiyor?

Kaos mu demeli, mecburiyet mi? Sanırım mecburiyet demek lazım. Ahmet Davutoğlu'nun özellikle Halep bölgesinde birtakım özel temaslarının olduğunu ve oradan özel haberler aldığını biliyoruz. Sadece bizim istihbarat kaynaklarımızdan değil, oradaki Türkmenler ve Araplardan da özel bir iletişim kanalı var. Belki de onu hata yapmaya sürükleyen de özel istihbarat kaynaklarıdır.

Esasında Suriye konusunda Türkiye hata yapmadı. Sadece keşke Esad konusunda daha dikkatli davranabilseydi. Ama Türkiye'nin ittifak içinde olduğu blok, Türkiye'yi farklı şekilde davranmaya sevk etti. Türkiye hem Ahmet Davutoğlu kanalıyla hem MİT Müsteşarı Hakan Fidan kanalıyla Esad'a mesaj gönderdi. Esad ile onlarca defa görüştüler.

Biz Vatan Partisi heyeti olarak Doğu Perinçek'in başkanlığında

3 Mart 2015'te Beşar Esad ile 1 saat 45 dakikalık bir toplantı yaptık. Esad orada Türkiye ile ilişkilerinin boyutunu olduğu gibi anlattı. "Biz Tayyip Erdoğan ile ailecek çok görüştük." dedi. "Hatta zaman zaman Şam'a geldiği zaman, Tayyip Erdoğan yan odada Halid Meşal ile de görüşürdü." dedi.

Peki bu kadar içli dışlı olan ilişkiler nasıl bu hâle geldi?

O dönemde Türkiye ile Suriye arasında sıkı bir ilişki vardı. Suriye'de olaylar başladığında Türkiye sorunu barışçı yollarla çözmek için harekete geçiyor. Hatta o dönemde Amerika müdahaleden yana tavır koyduğunda Türkiye, Amerikalılara "Merak etmeyin bizim Esad ile ilişkilerimiz çok iyi. Bu konuyu barış yoluyla hallederiz." diyor. Amerikalılar Esad'ın görüşmeler yoluyla ikna edilemeyeceğini söylediklerinde Başbakan Erdoğan ısrar ediyor. Bunu bana bizzat Hakan Fidan da anlattı.

MİT Müsteşarı Hakan Fidan, 28 Mart 2011'de Beşar Esad ile Şam'da yaptığı son görüşmede, 7 sayfalık bir beyanname götürüyor. O beyanname, Esad'ın parlamentoda veya Suriye devlet televizyonunda halka yapacağı konuşma. O konuşma Ankara'da hazırlanmış.

Konuşmada ev ödevi gibi Esad'ın atması gereken adımların yanı sıra, Suriye'deki Müslüman Kardeşler Örgütünü de iktidara alması tavsiye ediliyor.

Verilen bu beyanname bir devlet başkanı olarak Esad'ı şoke ediyor. Esad, "Eğer ben metni çıkıp kamuoyu ile paylaşsaydım zaten ülke parçalanırdı." dedi.

Amerika'ya verilen söz doğrultusunda Hakan Fidan beyannameyi götürüyor. Zaten Hakan Fidan'ın beyannameyi götürdüğü görüşme, Esad ile yapılan son görüşme oluyor.

Tabii iş Türkiye'nin beklediği doğrultuda çözülemeyince Türkiye-Suriye arasındaki diyalog kanalları kapanıyor. O noktada sadece Suriye-Türkiye ilişkileri değil, Esad-Erdoğan arasındaki ilişkiler de kopuyor. Bazen siyasi olarak ilişkiler kopsa da kişisel olarak ilişkiler devam eder. Tayyip Erdoğan ile Esad arasındaki ilişki, aileler arasında görüşme boyutlarındaydı.

Hatta iki ülke arasında Halep'te ortak Bakanlar Kurulu toplantısı yapılmıştı. İlişkiler o boyuta ulaşmış ki "Esad'ın çocukları, Tayyip Bey bizim sahiden amcamız mı?" diye de soruyorlarmış.

Tayyip Bey, Esad'a "Amerikalılara söz vermiştim. Bunu yapsaydın iyi olurdu." diyerek bütün ilişkileri koparıyor. Ondan sonra Türkiye, Amerika'nın tezine uydu ve Suriye muhalefetini desteklemeye başladı.

Türkiye'nin Amerika tezine yönelmesinde Libya'da geç kalınmış olmasının da etkisi oldu. Dışişleri de bu görüşteydi. Bilindiği üzere Türkiye, Libya konusunda önce "NATO'nun orada ne işi var?" diyerek itiraz etti. Ardından da Kaddafi'nin yıkılacağını görünce bu koalisyona girmek zorunda kaldı. Fiilen Kaddafi güçlerinin bombalanmasına yardım etmedi ama Kosova'da yaptığı gibi, savaşan unsurlara uçak ve gemi göndermek suretiyle lojistik katkıda bulundu.

Türkiye, Libya'da özellikle müteahhitlik hizmetlerinden dolayı 20 milyar dolar civarında bir kayba uğradı. Suriye'de de yeni dönemde masada yerini almak için mecburen Amerika tezine yöneldi. Özal'ın meşhur ifadesiyle bir koyup üç alacaktık. Esad'ın çabuk gideceği bekleniyordu. Kurulacak yeni yönetimin başına da Mısır'da olduğu gibi Müslüman Kardeşlerin geçeceği umuluyordu.

Suriye'ye yaptığımız son ziyarette yanımızda Abdüllatif Şener de vardı. Abdüllatif Şener, Millî Görüş geleneğine mensup bir siyasetçi. AK Parti ile yolları ayrılsa da görüşleri değişmiş değil. Biraz daha makul bir noktaya gelse de çizgisini muhafaza eden bir siyasetçi. O şunu söyledi:

"Bizim fikir altyapımızda Seyyid Kutub'un, Hasan El Benna'nın kitapları vardır. 60'ların sonlarından itibaren biz onlarla büyüdük. Benim de evimde onların bir sürü kitapları vardır. Suriye'deki İhvan hareketiyle aramızda böyle bir bağlantı var. Tayyip Bey'in de İhvan'la bu şekilde bir bağlantısı vardır. Millî Görüş ekolünden yetişen insanların İhvan ile fiilen ilişkisi olmasa bile gönül bağı vardır."

Seyyid Kutub ve Hasan El Benna, İngiliz ve Fransız işgaline uğramış bir ülkenin yurttaşı olarak fikirlerini geliştirdiler. Kurtuluş felsefeleri de işgal altındaki bir ulusun insanına göre inşa edildi.

Türkiye'de böyle bir şey yok.

Türk insanı için İngiliz, Fransız Türkiye'nin düşmanıydı. İşgal kuvvetleri onlardı. Ama Seyyid Kutub ve Hasan El Benna felsefesinden etkilenen insanlar ise kendi ordularını düşman yerine koydular.

Türkiye'de dönemin iktidarını elinden tutan güçlerin İhvan ile felsefi yakınlığının da Suriye politikasında etkisi olabilir.

Bana göre Türkiye'nin Suriye politikasını etkileyen esas neden, ABD'nin önderliğindeki Batı'nın politikalarıdır. Davutoğlu'na gelen bilgiler de Esad rejimini son derece zayıf olduğu, çok fazla muhalif unsurun Esad'ın karşısında yer aldığı ve çok kısa zamanda yıkılacağı yönündeydi. Aslında bu değerlendirmelerin yanlış olduğunu ben Suriye ile Adana Mutabakatı yaptığımız zaman tespit etmiştim. 1998 yılında PKK'nın Suriye'den çıkartılması sürecinde imzalanan mutabakat çerçevesinde terör ve güvenlik konusuyla ilgili her 6 ayda bir Şam'da ve Ankara'da görüşmeler yapardık. Orada istihbarattan arkadaşlarım da vardı. Şam'a giderken benimle beraber Başbakanlıktan, Dışişlerinden, Kara Kuvvetlerinden, MİT'ten, Emniyetten unsurlar da gelirdi. Onların da bulunduğu toplantılar düzenlerdik. Ayrıca özel toplantılar da yapardık. Sonuçta Suriye'nin güçlü olduğunu biliyorduk.

Muhaberat'ı dikkate almak gerekiyordu. Bir de Suriye'de askerî yapının yüzde 80'i Sünni'dir. Suriye'nin genelkurmay başkanı da Sünni idi. Bence Türkiye, Suriye konusunda yanlış bir değerlendirme yaptı. Bu tespite istinaden Suriye politikasında köklü bir değişikliğe gidildi. Eğer bu işin 4-5 sene süreceği hesap edilseydi Suriye politikasında böylesine köklü bir değişikliğe gidilmezdi. Çok daha temkinli yaklaşılırdı. Türkiye'nin muhalefeti silahlandırıp Esad'ın 4-5 ay içinde düşeceği üzerine bir politika geliştirmesi çok yanlıştı.

Suriye'nin Terk Ettiği Bölgelerin Himayesi Türkiye'ye Verilir mi?

Türkiye'ye 2 milyona yakın Suriyeli geldi. Türkiye ilk etapta

100 bin kişilik bir sığınma beklerken bu sayının milyonları bulması işi içinden çıkılmaz bir hâle getirdi. Şu anda Türkiye'nin çadır kampı kapasitesi 200 bin kişilik. Bu kamplar da Hatay'dan Urfa'ya kadar sınır boyundaki illerde kurulmuş durumda. Türkiye, Suriye sınırına yakın yerleşim yerlerindeki kampları Trakya Bölgesi'ne kursaydı ne olurdu?

Kamplar Trakya'ya kurulsaydı da bir şey fark etmezdi. Suriye kampları keşke Suriye'de kurulabilseydi. Suriye ile Türkiye arasında uçuşa yasak bölge oluşturulup, tampon bölge olsaydı daha iyi olurdu. Ama uçuşa yasak bölge neden oluşturulmadı? ABD, Türkiye'nin Kuzey Suriye'de PYD'ye müdahalesinden korktuğu için, kurulmasını istemedi. Türkiye tampon bölge içerisinde büyük ihtimalle Suriyelilere müsaade edecek ve PYD'nin o bölgede hâkimiyet kazanmasını önleyecekti. O zaman o bölgedeki Arap nüfus azalmamış olacaktı. Ama şimdi sınır hattındaki bütün Arap nüfusu Türkiye'ye aktardılar. O bölgeye şimdi Kürt nüfusu yerleştirdiler. Bu şu anda olmasa bile, daha sonra bir ayrışmanın zeminini oluşturur. O bakımdan "Buraların himayesi bize verilir." tezine çok dikkatli yaklaşmak lazım.

Örneğin IŞİD ile savaşırken veya İran'ın güçlenmesini önlemek için taktik amaçlı Barzani güçlendirilebilir. Türkiye orada Barzani'ye yardım edebilir. Çünkü Musul ve Kerkük olayından evvel Barzani Türkiye'den yardım istedi ve Türkiye yardım etmedi. Yardım etmemesinin sebebi de "Bu adamlar size dokunmazlar." değerlendirmesi idi. Ama IŞİD Musul'a girince önce konsolosluğumuzda görev yapan insanları aldı, ardından da Kerkük'e taarruz etti. O zaman Barzani'ye ilk yardımı gönderen ülke İran oldu.

İran'dan yardım almaktan Barzani de hoşnut değil. Çünkü tek bir ülkeden yardım alırsanız o ülkeye bağlanırsınız. O zaman karşınızdaki ülkenin dikte ettirdiği konuları yapmak zorunda kalırsınız. Hâlbuki yardımı birkaç ülkeden alırsanız, yardımı dengelersiniz. O zaman ülkeler arasındaki rekabetten faydalanmak suretiyle kendinizi kurtarabilirsiniz. Türkiye'nin de Barzani'yi İran'ın kucağına atmaması lazım.

İki sorunun cevabını vermemiz gerekiyor:

Türkiye'nin temel stratejisi nedir?

Türkiye ne istiyor?

Türkiye, toprak bütünlüğünü korumak istiyor. Bu strateji çerçevesinde uygulayacağımız birtakım taktik hareketler var. Bunlar taktik hareketler. Bunlara bakıp da Türkiye Barzani'yi destekliyor denemez. O yardımın nedeni, temel stratejimize uygun şekilde Barzani'yi İran'ın kucağına atmamaktır. Veya Barzani'yi Amerika'nın, İsrail'in kucağına atmamak gerekiyor.

Aynı şey güneydeki Şii devleti için de geçerlidir. Türkiye oraya da yardım etmelidir. Bağdat hükûmeti güçlendirilmek durumundadır. Bağdat'ın Şiilikten kaynaklı şekilde İran ile ilişkileri var. O ilişkiler devam edecek ama benim sınırıma yakın bir yerde de Barzani var. Barzani'yi dengelemek için de Bağdat ile ilişkilerimi iyi tutmam gereklidir.

Türkiye, bölgeye ilişkin politikalarını dengeli bir şekilde yürütmelidir. Sadece bir tarafı destekleyip diğer tarafı boş bırakmamalıdır.

Bunlar temel stratejiye aykırı hareket olarak görülmemelidir. Bunlar taktik nedenlerle yapılan hareketlerdir ve yapıldığı dönem için doğru hareketlerdir. Sonuçta bunlar birleşiyor ve sizin temel stratejinizi oluşturuyor.

Dubai Silah Kaçakçılarının Üssüdür

Türkiye Suriye muhalefetini silahlandırmasaydı ortaya nasıl bir tablo çıkardı?

Eğer Türkiye yardım etmeseydi Batı, Suriye'deki muhalefeti bu denli harekete geçiremezdi. Çünkü Türkiye üzerinden çok büyük bir insan ve lojistik kaynak aktarımı yapıldı. Eğer Hakan Fidan'a atfen basında çıkan haberler doğru ise Suriye'ye 2000'e yakın tır gönderildi ve bu tırlardaki yardımlar IŞİD'e değil ama ÖSO'ya ulaştırıldı. Ama o yardımların hepsi dağıldı ve IŞİD'in, El Nusra'nın eline geçti.

TSK'nın oraya silah yardımı yapmadığını biliyorum. TSK depolarından bir tek silahının gitmediğini biliyorum. Gönderilen si-

lahlar Doğu Bloku ülkelerinin silahlarıydı. Beyaz Rusya, Ukrayna, Hırvatistan, Sırbistan gibi ülkelerin depolarında bu silahlardan bol miktarda bulmanız mümkün. Bu silahları devletler alamaz ama silah tüccarları alır. Türkiye bunların geçişine yardımcı olmuştur.

Silah ticaretinin yapıldığı en önemli yerlerden biri Dubai'dir. Dubai tam kaçak silah cennetidir. Bütün kaçakçılık oradan yapılır. Orada her türlü silahı bulmanız, her türlü organizasyonu yapmanız mümkündür. Ben Dubai'ye gittiğimde bizim orada elçilik veya konsolosluğumuz yoktu. "Buraya mutlaka konsolosluk veya askerî ataşe gibi irtibat noktası açılmalıdır." diye rapor vermiştim. Oradaki faaliyetleri görebilmemiz için böyle bir irtibat noktamızın olması gerekiyordu. İran da birçok kaçak malzemeyi Dubai üzerinden alır. Dubai'den aldığı kaçak malzemeyi botlar vasıtasıyla ülkesine götürür.

Dubai büyük ihtimalle Amerika'nın da takibindedir. Ama dokunamıyorlar. Çünkü silah tüccarları, istihbarat örgütleri dâhil silahın alımına aracılık eden herkese para kazandırır. Aslında bütün para Katar, Suudi Arabistan, BAE gibi Körfez ülkelerinden çıkıyor. Maalesef petrol paralarının bir kısmı silaha gidiyor.

Hiçbir istihbarat örgütü başka ülkelerdeki faaliyetleri için, oradaki insanları silahlandırmak için kendi ülkesinden para almaz. Çok az para alırlar. Parayı silah kaçakçılığından, insan kaçakçılığından, uyuşturucudan, oradan buradan alır ve öyle kullanır. Hatırlarsanız, Amerikalı Albay Oliver North'un İran-Irak Savaşı sırasında İran'a gizlice silah satıp oradan elde ettiği parayı Nikaragua'daki gerillalara aktarması gibi, diğer istihbarat örgütleri de bir nevi kara para ile faaliyetlerini finanse ederler.

MUSUL KONSOLOSLUK GÖREVLİLERİNİ KİM KURTARDI?

Musul'da Türk konsolosluğu basıldı ve orada 49 konsolosluk görevlisi rehin alındı. Buna dönük olarak Özel Kuvvetlerle MİT bir operasyon yapmak istiyor. Ama kendisine karşı açılan asimetrik savaştan hükûmetten destek alamadıkları gerekçesiyle Özel Kuvvetler bu operasyona iştirak etmiyor deniliyor. Sizce böyle bir şey mümkün müdür?

Eğer o operasyon mümkün olabilseydi yaparlardı. Özel Kuvvetlerin böyle bir gücü var. TSK İncirlik'e şunları koymayın diye itiraz edebilir. Suriye'ye girmeyin diyebilir. Kobani'ye, Peşmerge güçlerinin geçişine izin vermeyin diyebilir. Ama siyasi iktidar bir görev verdiği zaman, eğer gücü yetiyorsa gider yapar. Bu konuda hiçbir askerin, hiçbir komutanın ben bunu yapmıyorum diyeceğini sanmıyorum. Bizim öyle bir eğitimimiz yok. Operasyon yapıldığı zaman doğabilecek sakıncaları asker anlatır. Asker hükûmete, biz bunu yaparız ama sonucunda böyle sakıncalar doğabilir, bilginiz olsun diye uyarısını yapar. Eğer asker bunu demezse Birinci Dünya Savaşı'nda Cemal Paşa'nın komuta ettiği Birinci ve İkinci Kanal Muharebelerindeki gibi bir durum oluşur. Almanlar istedi diye 2000 kişi ile kanalı geçmeye kalkarız. Her geçen orada ölür. Çünkü kanalı geçecek sal yok, köprü yok. O

zaman gencecik çocuklar keleklerle (koyun postundan yapılma bot) geçmişler kanalı. Karşı tarafta İngilizlerin makineli tüfekleri var; geçen asker öldürülmüş.

Bir defa bir operasyonun yapılabilmesi için yerel birimlerle iş birliği yapılması lazım. Yerel birimlerle iş birliği yapılmadan operasyon yapılırsa işin içinden çıkılmaz. Yerel birimlerin kullanılmadığı başka ülkelerdeki operasyonlarda böyle bir sıkıntı vardır. Amerikalıların İran'da başına gelen gibi. İran'da elçilik personellerini kurtarmaya kalktılar, iki helikopterleri çölde birbirine çarparak düştü. Suriye'de rehine kurtarma operasyonu yapmaya kalktılar yine helikopterleri düşürüldü. Bizim Özel Kuvvetlerimizin de yapma yetenekleri olsaydı, yaparlardı. Bunun en güzel örneği şu: Merhum Turgut Özal'ın Kara Kuvvetleri Komutanı Kemal Yamak ile beraber 1991 yılında yaptıkları bir plan var. Bu konuyla ilgili TSK'ya emir veriliyor. İki tugay bir tümen Erzurum'dan Diyarbakır'a gidiyor. Ama tümenin taarruz gücü yoktu. Çünkü tümen tamamen savunmaya göre hazırlanmıştı. O zaman tümen komutanı, "Bu tümenle Irak'a taarruz edemezsiniz!" diyor. O zamana kadar Türkiye'de Silahlı Kuvvetler tamamen savunmaya dönük eğitilmiş ve konuşlandırılmıştı. Eğer taarruz eden bir ordu istiyorsanız, mobil güçler oluşturmanız lazım. Siz 1945'ten sonra bir birliği almışsınız; mesela 29. Tümen. Bir alayı Görele'de, bir alayı Kağızman'da, bir alayı başka yerlerde konuşlanmış. O zaman araçları da yok. Mühimmat da yanlarına konmuş. Son bahar tatbikatlarında belki duymuşsunuzdur, alarm verildiği zaman hemen gidecekler, mevzilerini tutacaklar ve düşmana karşı savunma yapacaklar. TSK 1990'lı yılların başına kadar bu sistemle yapılandırılmıştı.

TSK'nın taarruz gücü neydi? Kıbrıs'ta kullanılan komando tugayı bir taarruz gücüydü. Zırhlı Birlikler yavaş yavaş yeniden yapılanmaya başlamıştı. O bir taarruz gücüydü.

Türkiye IŞİD ile Pazarlık Yaptı mı?

Daha sonra buradaki insanlar bir operasyonla kurtarıldı.

O operasyon askerî anlamda bir operasyon değildir. MİT yap-

tığı her şeye anlam yüklemek için operasyon der. Ama o operasyonlar silahlı yapılan bir şey değildir. Hudut alay komutanlığı yaptığım dönemde MİT'ten gelirler, "Operasyon yapacağız." derlerdi. Yapacakları işle ilgili imzalı bir belge de getirmezlerdi. MİT bölge başkanı telefon eder, "Şu tarihte şu hudut taşının biraz ilerisinde bir adam gelecek, bizden de şunu gönderiyorum, karşılıklı bilgi alışverişi yapacaklar, onları görmeyin." derdi. İranlı biri kaçakçı gibi gelir, bizim MİT görevlisi de kaçakçı gibi ona bir şey verir gibi yapar ve görüşme olurdu. MİT bunun adına operasyon der. MİT'in yaptığı bir istihbarat operasyonudur. İstihbarat operasyonlarında da kesinlikle takas olur. Bir şey verilir, bir konu görmezden gelinir.

Musul'da da aynen böyle yapıldı. Silah türü herhangi bir şey kullanılmadı. Pazarlık yapıldı. Gazetelere IŞİD'in Türkiye'deki tutuklu elemanlarının verildiği yansımıştı. Türkiye bunu yapmış olabilir. Türkiye IŞİD'in istediği elemanları vermeseydi, 49 konsolosluk görevlisi öldürülseydi iyi mi olacaktı?

IŞİD'in Türkiye'de çok elemanı var. İstenildiği zaman gidilip yakalanacak şekilde bunların önemli bir kısmı MİT ve polis tarafından biliniyordur. Türkiye, IŞİD'in buradaki elemanlarını temizlemeye kalksa çok berbat bir durum ortaya çıkar. Bundan dolayı IŞİD'in Türkiye'yi karşısına almaması gerekir diye değerlendiriyordum ama niye böyle bir şey yaptığını anlayamadım.

Sanırım bu konu Amerikalıları çok fazla etkilemedi. Amerikalılar da aynı şeyi yapıyorlar. Amerika da bir taraftan adamlarla savaşırken diğer taraftan bu tip operasyonları yapıyor. Bunu İsrail de yapıyor. Bir askerini alıyor, bin Filistinliyi veriyor.

Bu tür operasyonlar, bir devletin kendi vatandaşına verdiği değeri gösterir. Eğer vatandaşınız dışarıda zor durumdaysa onu oradan kurtarmanız gerekir. Vatandaş, başına bir sorun geldiğinde devletinin kendi hakkını koruyacağını bilmelidir.

Devlet yönetmek ciddi bir iştir. Devlet şiirle, şarkıyla yönetilmiyor. Bir işlem yapmanız ve olayı görmeniz lazım. Bu operasyonlarda istihbaratı mahalle bakkalından alacak değilsiniz. IŞİD'e operasyonu da IŞİD içindeki elemanlarınız vasıtasıyla yaparsınız. Türkiye'ye 2 milyona yakın Suriyeli girmiş. Hangisinin ne oldu-

ğunu biliyor muyuz? Bizim istihbarat örgütlerimizin bu insanların içinden adam temin etmesi lazım. Parayla haber kaynağı bulup, neler olup bittiğini öğrenmeleri lazım. Bizim istihbarat örgütlerimiz bunu yapıyorlardır.

Öcalan, TSK'yı PKK'nın Yanına İtmek İstiyor

Konsolosluk görevlilerinin kurtuluşunu konuşurken 22 Şubat 2015 tarihinde Türkiye bir de Süleyman Şah Türbesi operasyonu yaptı. Bu operasyon neticesinde IŞİD militanlarının tehdidi altındaki Süleyman Şah Türbesi, Türkiye'nin Suriye sınırındaki Eşme köyüne nakledildi. 21 Mart 2015 Nevruz Bayramı sebebiyle Abdullah Öcalan yayımladığı mesajında bu olaya atıf yaparak "Eşme Ruhu" diye bir kavram kullandı. Öcalan'ın Eşme Ruhu'ndan kastı neydi?

TSK ile PKK'nın Süleyman Şah Türbesi'ni naklederken birlikte operasyon yaptığını ileri sürdü ve bunun devam etmesi gerektiğini söyledi. O ifade çok yanlış. Öcalan o kavramlaştırmayı yanlış bilgilendirmeden dolayı yapmıyor. TSK'yı PKK'nın yanına itmeye ve müttefik olduklarını ima etmeye çalışıyor. PKK ile TSK müttefiktir demeye çalışıyor. Bu ABD'nin kabul ettirmeye çalıştığı bir görüştür. ABD bu yolla PKK ve TSK'yı Orta Doğu'da kullanmaya çalışmaktadır. Amerika da biliyor ki TSK'nın izni olmadan böyle bir ittifak olmaz. Bunun bir nedeni Çözüm Süreci'ni örgütleyenler. Bir diğer nedeni de TSK'yı kötülemek isteyen gruplardır. O gruplar da TSK'yı PKK ile iş birlikçi gibi gösterip kötülemeyi amaçlamaktadırlar.

ULUDERE'DE İSTİHBARAT AMERİKALILARDAN GELDİ

28 Aralık 2011'de Uludere'de meydana gelen olayda Türk Hava Kuvvetlerine bağlı uçaklar tarafından 34 köylü bombalanmıştı. Tabii köylülerin öldürülme nedeni olarak PKK'lı grup olduklarına ilişkin bölgeden gelen istihbarat olduğu açıklanmıştı. TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından da konuya ilişkin inceleme yapılmıştı. Hükûmet, yaraları sarmak için halktan özür dilemişti. 1943 yılında Van'ın Özalp ilçesinde hayvan kaçakçılığı yapan 33 köylünün öldürülmesi olayına benzetilen bu olayın asıl nedeni, istihbaratın teyit edilmemesi midir?

Uludere'de meydana gelen olayı anlamak için, öncesinde o bölgede neler olduğunun bilinmesi gerekiyor. 21 Ekim 2007'deki Dağlıca saldırısından sonra Türkiye ABD'ye bir nota verdi ve Türkiye sınırına 5 mil yaklaşan her şeyi düşüreceğini bildirdi. Bu durum ABD'yi telaşlandırdı. Ayrıca Silahlı Kuvvetlerin bir çılgınlık yapıp Kuzey Irak'a girebileceğini düşündü.

Amerikalılar, Irak'ta kurdukları düzenin bozulmasını istemiyorlardı. Onun için hem TSK'nın hareketlerini kontrol etmek hem de Kuzey Irak'a yönelik bir operasyonun kendi kontrolü altında yapılmasını sağlamak için Amerika, 5 Kasım 2007'de Türkiye'ye

insansız bir hava aracının bazen 16 saat, bazen 24 saat kullanma hakkını vermeyi kabul etti. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, Genelkurmay İkinci Başkanı Ergin Saygun ile birlikte ABD Başkanı George W. Bush ile yaptığı görüşmede ABD'nin vermeyi kabul ettiği insansız hava aracı o zaman Irak'taydı. ABD, İHA'yı verdikten sonra, İncirlik'e de dinleme uçağı gönderdi. Varılan anlaşmanın ardından Balgat'taki eski Jusmmat'ın yerine 1 Mayıs 1994'te adı odc-t (Office of Defense Cooperation Turkey) olarak değiştirilen başında havacı tümgeneralin olduğu yerde bir sistem kuruldu. Onlar İHA'dan gelen yayınları uydudan alıyorlardı. O sistem vasıtasıyla Amerikalılarla beraber çalışmaya başladık. Gelen istihbarata göre biz İHA'ları yönlendiriyorduk ve bunu da bir gün önceden İHA'lara bildiriyorduk. Amerikalılar o zaman İHA'lardan gelen görüntüleri kendi istihbarat birimlerine de aktarıyorlardı.

Amerikalılar Irak'tan İHA'yı kaldırıyor, havalanan İHA, uydu vasıtasıyla Dallas'taki komuta merkezinin kontrolüne giriyor. Ondan sonra biz buradan İHA'nın nereye gitmesini istiyorsak, onlar istediğimiz yöne İHA'ları sevk ediyorlar. Dolaşırken görüntü aktarıyor. Gelen görüntüleri odc-t'de arkadaşlar izliyorlar. Kritik bir şey olduğu zaman müdahale ettirebiliyorduk.

Buradaki İHA'ların görüntü sistemlerini direkt Genelkurmaya bağlamadık. Bağladığımız zaman Amerikalılar Genelkurmayın bütün bilgilerini alabilirdi. Biz Dallas ile 5 dakikalık kesinti ile bağlantı kuruyorduk. Onların bizim sistemimize doğrudan erişimini istemiyorduk. Gelen görüntüleri bize ait bir sistemden Genelkurmay Başkanlığına aktarıyorlardı.

Aslında Amerikalılar, verdikleri İHA ve dinleme uçağı ile bizim faaliyetlerimizi kontrol ettiler. Bu işi yaparken de aramızda mutabakat muhtırası gibi bir metin imzaladık. İmzaladığımız metinde yeşil-kırmızı-sarı kodların kullanıldığı bölgeler tespit edildi. Yeşil bölgeyi vuracağınız zaman bana üç saat önceden haber vereceksiniz, kırmızıyla boyadığım bölgede ateş edecekseniz 24 saat önceden haber vereceksiniz diyor. İkincisi harekât yapacaksanız, büyük çaplı harekât yapmayacaksınız ve küçük birliklerle ve vurup çıkmak şeklinde yapacaksınız diyor. Kara harekâtı yapacaksanız bana 14 gün evvelden bilgi verin diyor. Böyle böyle bizim bütün harekâtımızı kontrol altına aldılar. Dolayısıyla Türkiye'den

Kandil'e yönelik tehlikeyi de önlemiş oldular. Belki biz 16 saatte üç insansız hava aracı kullanıyoruz.

Amerikalıların bize tahsis ettiği dinleme uçağı ile de PKK'nın faaliyetlerini dinliyorduk. Amerikalıların amaç dışında başka bir şey yapmamaları için uçakta bizden de üç görevli vardı. Uçak kalktıktan sonra havada her türlü konuşmayı dinleme imkânına sahipti. İncirlik'ten kalkıp Irak'a gidiyordu.

Uludere Olayı'nın istihbarat görüntüleri de bu şekilde gönderiliyor. Uçağın görüntüleri gönderdiği yer kaçakçılık bölgesi. Onu daha evvelden de biliyoruz. Görüntülerde katırlar ve insanlar da belli. Kaçakçılar ile teröristlerin arazideki yürüyüş şekli farklıdır. Tecrübe sahibi herkes bu görüntüye baktığı zaman kimin kaçakçı, kimin terörist olduğunu anlar. Bunu göre göre niye ateş etmişler?

Daha evvelden de bir karakola saldırı olmuştu. Dolayısıyla PKK'dan yeni bir saldırı da bekleniyordu. Bir de MİT'ten veya Amerikalılardan kalabalık grubun arasında Murat Karayılan'ın olabileceği şeklinde bir bilgi geliyor. Zaten başka yerden de istihbarat gelmez. Tabii görüntü ve istihbarat birleşince çok fazla sağlıklı değerlendirme yapılmamış. En azından telefon edilip bölgedeki jandarma komutanına sorulabilirdi. Jandarma o kişilerin kaçağa gittiğini bilir. Maalesef bu dikkatsizlik yüzünden 34 insanımız hayatını kaybetti.

Genelkurmaydan Emir Gelmeden Uçaklar Kalkmaz

Gelen istihbarattan sonra Erdoğan da vurun mu demiştir?

Erdoğan vurun demez. Normalde bu tür hedeflerde, sivil zayiat olmadığı sürece hem Yaşar Büyükanıt hem İlker Başbuğ hem de Işık Koşaner zamanında ilgili dairenin adamları istihbaratı bana getirirdi. Bakardık, birlikte değerlendirirdik. Harekât başkanını da yanıma alır ve birlikte değerlendiririz. Daha sonra genelkurmay ikinci başkanına gideriz. İkinci başkana durumu anlattıktan sonra hemen komutana çıkarız. Komutan emin olup olmadığımı sorar. Çünkü istihbarat başkanı olarak tüm sorumlusu benim. Hatta

harekâtçılar uygulama emrini verirken bizden imza isterler. Komutan emin olup tamam atın dedikten sonra Hava Kuvvetlerine mesaj gönderilir. Zaten daha evvelden de Hava Kuvvetlerine fotoğraflar gitmiştir. Ama hava kuvvetleri Genelkurmaydan mesaj gelmeden hiçbir uçağı kaldırmaz. Sadece pilotlar havalanmak için yerde hazırlık yaparlar. Ne zaman kalkılacak, nereye uçulacak, hangi hedeflere uçulacaksa koordinatlar bağlanır. Uçaklar kalkmadan 15 dakika evvel başbakana telefon edilir. Başbakanın özel kalem müdürünü, genelkurmay harekât başkanı arar ve bilgilendirir. "Sayın Başbakan'a bilgi verin, şu saatte, şu görevli uçak, şu yöne uçacak. Dönüşünde tekrar kendisine bildiririz." der. Böylece başbakandan talimat alınmadan bilgi verilir. Bir de konuyla ilgili olarak cumhurbaşkanına iletilmek üzere başyaveri aranıp bilgilendirilir.

Mesela kritik bir durum varsa izin alınır. Benim zamanımda böyle kritik bir durum oldu. Amerikalılardan gelen bir istihbarata göre PKK'nın üst kadrosu Kandil'de bir köyde toplantı yapacaktı. Bu istihbaratı genel komutana götürdüm. Toplantı bir hafta sonra yapılacağı için doğruluğunu kontrol etme imkânımız da vardı. Komutan, "İsmail burayı bombaladığımız zaman siviller de ölür. Sen, plan harekât başkanını da alıp başbakana durumu arz et." dedi. Ben plan harekât başkanıyla birlikte başbakana gittim. Durumu kendisine izah ettim. İstihbarata ilişkin elimizde görüntü olmadığını ama Amerikalılardan ilk defa böyle bir istihbarat aldığımızı ve köyde PKK liderlerinin toplanacağını söyledim. Ama bombalama yaptığımız zaman muhtemelen sivillerin de öleceğini belirttim. Toplantının olup olmayacağını teyit etmek için bir hafta zamanımız olduğunu ifade ettim. Başbakan "Haberim olmadan bomba atmayın. Bir şey görüp operasyon yapacağınız zaman mutlaka beni bilgilendirin." dedi. Amerikalıların verdiği bu istihbarat sonradan doğru çıkmadı. Bir hafta bölgede İHA ile görüntü aldık. Ama bir sonuç çıkmadı.

Uludere'deki mekanizmada bir kopukluk var. Uludere'deki olayla ilgili ilk istihbarat Genelkurmay İstihbarat Başkanlığına geliyor. Böyle bir olay olacağı değerlendirmesi yapılıyor. Ama bir taraftan da İHA'dan alınan görüntüler var. İstihbarat ile görüntüler çelişkili. Çünkü görüntülerde insanlar kaçakçılık yapıyor.

Burada o istihbaratın teyit edilmesi lazımdı. Veya en azından ilgili yere sorulması lazımdı.

Zaman zaman kaçakçılarla beraber teröristler de geçebilir.

Yanlış İstihbarat Amerikalılardan Geldi

Uludere Olayı'ndan sonra Türk Silahlı Kuvvetleri ciddi bir psikolojik baskı altına alındı. Operasyon yapmaktan çekinir hâle geldi. Bu baskıyı bir aklın planlamış olması gerekiyor.

Onu PKK'dan çok Amerikalılar yaptı diye düşünüyorum. Bu istihbarat ya Amerika'dan ya MİT'ten gelir. Başka yerden istihbarat gelmez. MİT'e de istihbarat, Irak'taki kaynaklarından gelir. Irak'taki yerel kaynak, "Bugünlerde Murat Karayılan kaçakçılarla beraber Türkiye'ye geçebilir." diye bir bilgi gönderiyor. MİT'in gönderdiği istihbaratın saati yoktur. Irak'taki mahallî kişi nereden duyar, başka bir mahallî kişiden duyar. Birileri o adama fısıldamış olabilir. Veya bu istihbaratı Genelkurmaya Amerikalılar vermiş olabilir. Bir istihbaratı teyit etmenin en kısa yolu, istihbaratın gönderildiği bölgede sizin görevlinizle konuşmaktır. Bu istihbaratı uçakla teyit etmenizin imkânı yoktur. Pilot 800 kilometre hızla uçarken verilen koordinatlara bombasını bırakır. Aşağıdaki adamları görmez bile. Uçak yerden havalandığında vuracağı yer bellidir. Görmeden ateş ederler. Pilotlara kabahat bulmamalıdır. Kabahat varsa karargâha aittir.

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ YABANCI ETKİSİNDE Mİ?

Elia Kazan, 1952 yılında "Viva Zapata" filminin Türkiye'deki gösterimi için İstanbul'a geldiği zaman Metin Erksan'la bir basın toplantısı düzenliyor. Kendisi Kayseri'den göç eden bir Rum ailenin çocuğu olduğu için son derece fasih bir Türkçe konuştuğu hâlde, soruları İngilizceye tercüme ettirerek cevaplarını İngilizce veriyor. Fransızlarda da böyle bir asabiye vardır. İngilizce bildikleri hâlde, sorulara Fransızca cevap verirler. Benzer bir asabiye Almanlarda da vardır. Bundan dolayı İngilizceyi neden öğrendiklerini anlayamayız. Bizim üniversitelerimiz de "Biz İngilizce eğitim yapıyoruz." diye övünüyorlar. Türkçe eğitim yapan bir İngiliz üniversitesi var mı? Olmaz ve de olamaz. Bu konuda onlarla ezelî bir rekabet hâlindeyiz. Zaten imparatorluğu yıkmadan da rahat etmediler. Sanki Türkiye'ye de kendi kaos düzenlerini dayatmışlar gibi bir durum var.

Dünyada uluslaşma hareketini ilk başlatanlar Fransızlardır. Fransa'da doğan ulus devlet fikri, döneminde bütün imparatorlukların korkulu rüyası olmuştur. Aynı zamanda bilimde, sanatta, siyasette, felsefede Fransa bir ekole dönüşmüştür. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kuruluş yıllarına baktığımız zaman, Osmanlı Dönemi'nden gelen bir etkiyle Fransız etkisinin daha fazla oldu-

ğunu görürüz. Mesela benim okuduğum ortaokulda biz Fransızca öğrenirdik. O zamanlar İngilizce eğitim veren okulların başında Robert Kolej geliyordu. Ayrıca Talas'ta, Tarsus'ta, Antep'te Amerikan kolejleri vardı. Bu okullar daha ziyade Ermeni ve Rum azınlıkları eğitmek için kurulmuştu. O okullar Cumhuriyet Dönemi'nde de eğitim-öğretime devam ettiler.

Bizdeki yabancılaşma Cumhuriyet kurulurken değil, Türkiye'nin NATO'ya girdiği 1950'li yıllarda olmuştur. Hatırlarsanız, 1954 yılında Türkiye'ye Barış Gönüllüleri geldi. Barış Gönüllüleri okullara dağıldılar, süt tozu dağıttılar. Ben ilkokuldayken süt tozu içerdik. Margarin yağı, peksimet getirirlerdi. Gezici kütüphanelerle kitap dağıtırlardı. Bu Barış Gönüllüleri'nin hepsi birer Amerikan ajanıydı.

Türkiye'nin demografik yapısı nedir?

Etnik dağılım nasıldır?

Hangi bölgede hangi aşiret var?

Barış Gönüllüsü adı altındaki Amerikan ajanları yaklaşık 10-15 yıl Türkiye'de faaliyet yürüttüler ve ülkelerine Türkiye'nin sosyal, kültürel, ekonomik yapısıyla ilgili bütün bilgileri aktardılar. İstihbarat teşkilatları böyle çalışır. O zaman büyük ihtimalle bizim istihbaratımız Amerikalıların kontrolündeydi.

MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın iddiası, Mayıs 2010'dan sonra istihbarattaki Amerikan ve İngiliz etkisinin azaltıldığı yönündedir. Ne kadar azalttı bilemiyorum. Biz NATO'da kaldığımız süre içerisinde askerî istihbarat olarak da MİT olarak da büyük ölçüde Amerikalıların verdiği istihbaratı kullandık. Amerikalılar istihbarat olarak ne dediyse doğru kabul ediyorduk. Çünkü bizim elimizde istihbarat araçları yoktu.

İngilizce konusundaki takıntımız, içine girdiğimiz medeniyet dairesi ile ilgilidir. Devletin kuruluşunda İngilizce tabanlı bir eğitim tercihi söz konusu değil. 1920'li yıllardan sonra Türkiye'de büyük bir millîleşme çalışması var. Hatta Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile yabancı mektepler de Millî Eğitim'in kontrolüne alınıyor. Bursa'daki Amerikan Kız Kolejinin kapatılması bu konuya somut bir kanıttır. Gerekçe ise 4 kız öğrencinin öğretmenlerinin telkini

ve yönlendirmesi sonucu din değiştirip Hristiyan olmaları idi. 22 Ocak 1928'de "Cumhuriyet" gazetesinde, "Şayan-ı Hayret Bir Hadise: Bursa Amerikan Mektebinde Kızlarımız Tenassur[1] mu Ettiriliyor?" başlığıyla çıkan haberin üzerinden 10 gün geçmeden okul Atatürk'ün emriyle kapatılmıştı. Bu olay, o dönemde kamuoyunda büyük yankı uyandırmış, tepki olarak Misyonerleri Kovma Cemiyeti, Türk Matbuat Cemiyeti gibi birçok dernek kurulmuştu. O dönemde İngilizleştirme bir tarafa, Türkleştirme çalışmaları var. Arapçadan Türkçeye geçişle ilgili bir tatbikat var. Tabii onun da handikapları vardı. Türk milleti büyük bir göç yaşamış, Kafkaslar'dan, Balkanlar'dan, Orta Doğu'dan gelerek Anadolu'da toplanmıştı. Farklı kültürel etkiler altında kalmış insanlardan yeni bir ulus yaratacaksınız. Atatürk de onu yapmıştır. O ulusun dilinin, tarihinin, kültürünün olması lazımdı. O zaman için bunların hepsi gerekliydi. Değişim yıllarında Arapça yasaklansa da daha sonraki yıllarda Arapçadan, Farsçadan korkmamak gerekiyordu.

Cezaevinde Arapça Öğrendim

Sizin yabancı dil düzeyiniz nasıl?

Ben İngilizce ve Fransızca biliyorum. Ergenekon Davası sebebiyle 2012 yılında Silivri Cezaevine girdiğim zaman da Arapça öğrendim. Eğer gençliğimde biraz daha farkında olsaydım, Fransızca yerine Farsça öğrenirdim. Çünkü komşularınızın dilini bilmek durumundasınız. Farsça ve Arapça Türkleri çok etkilemiş. Millet olarak çok yakın temasta bulunmuşuz. İran'a gittiğim zaman bana Hafız'ın kitabını veriyorlar. Ben Farsçadan Hafız'ın kitabını okumak istiyorum. İngilizce ne kadar gerekliyse komşularımızın dilini bilmemiz de o kadar gerekli. Bu diller (Arapça, Farsça, Yunanca) daha sonra harp okullarında ikinci lisan olarak okutulmaya başlandı. Zaman zaman dil öğrenmesi için Kahire'ye kurmay subay gönderdik. Orada hem dil öğrendiler hem de Mısır Harp Akademisinde okudular. Daha sonra bu arkadaşlarımızı Riyad, Şam, Bağdat gibi Orta Doğu ve Afrika başkentlerinde görevlendirdik.

---

1) Hristiyanlaşmak

İngiltere bunu yapıyor. İngiltere'de Arapça konuşan o kadar çok insan var ki. Subaylarını, diplomatlarını bu konuda eğitiyor. Türkçeyi de Arapçayı da Farsçayı da öğretiyor. Bunları yapmazsanız işin içinden çıkamazsınız.

Tamam devlet kurulurken dilin sadeleşmesine ihtiyacımız vardı. Ama daha sonra yeni ihtiyaçlara göre anlayış değişikliğine gitmeliydik. Mesela Atatürk Dönemi'nde Balkanlar'da Yunanistan, Bulgaristan ve Romanya ile ittifaklarımız var. Aynı şekilde doğuda da İran ve Irak ile ittifaklarımız var. Böylece etrafımızda bir barış çemberi oluşturulmuş. Ama daha sonraki yıllarda yavaş yavaş Amerikan politikalarını uygulamaya başlamışız. 1948 yılında İsrail'in kuruluşunu tanıyan ilk İslam ülkesi olmamız ve 1957 yılında Cezayir'in Fransa'dan bağımsızlığına ret oyu vermemiz gibi, yine 1957 yılında Suriye'ye ve daha sonra da Irak'a olduğu gibi komşularımıza karşı hasmane tutumlarımız Amerikan politikalarına angaje olduktan sonra başlıyor.

Bizim ülkemiz denge politikaları takip etmek zorundadır. Rusya dâhil kendi komşularıyla ve kadim bakiyeleri ile iyi geçinmek durumundadır. Batı ile iyi geçinmek durumundayız. Bu dengeyi sağlayacak bir sistem kurmamız gerekiyor. Sıkıştığımız zaman Rusya gelmiş, Türkiye'de demir çelik fabrikası yapmış. Seydişehir'de alüminyum fabrikası yapmış. Bunların ne zaman yapıldıkları da bellidir.

Bizim Rusçayı da öğrenmemiz gerekiyor. Ruslarla tarih boyunca çok muharebe etmişiz. Tarihimizin bir kısmını Ruslardan öğreniyoruz. Rusça bilmezsek tarihimizi öğrenmemiz çok zordur. Tarihçi olmak isteyen insanların Rusça ve Osmanlıca bilmeleri gerekir. Bu dillerin yanı sıra Farsça, Arapça, Rumca, Latince bilmeleri gerekir. Bunları bilmeyince tarih ilmi yapmak çok zor. Bunları bilmeyince şunu yaparsanız: İngiliz, Amerikan veya Fransız araştırır bir kitap yazar, siz de tarihi onların yazdığı kitaplardan öğrenirsiniz.

Burada şöyle bir paradoks ortaya çıkıyor. Ordu başta Arapça, Farsça gibi öğrenim faaliyetlerini irtica olarak görüyordu.

İrtica olarak görmüyor ama tehdit gibi görüyordu. Osmanlı-

cayı, Farsçayı, Arapçayı tehdit gibi görüyordu. Çünkü uzun süre GES'te bütün dilleri bilen insanlarımız vardı. Bir tek İbranice bilen insanımız yoktu. İbraniceyi de sonradan öğrendik. Çünkü İsrail uçak kaldırıyor, uçağı tespit ediyoruz fakat pilotlar konuşmaya başladıklarında ne dediklerini anlamıyoruz. Ne konuştuklarını Hava Kuvvetlerine aktarmamız için mecburen Arapça bilen arkadaşlarımızı Tel Aviv'e gönderdik ve orada üniversitede İbranice öğrendiler. Türkiye'ye geldikten sonra onları kullandık.

ATATÜRKÇÜLÜĞÜN İÇİ BOŞALTILDI

Sizin "Asker ve Siyaset" diye bir kitabınız var. Kitabınızı Ahmet Yavuz ile birlikte hazırlamışsınız. Ahmet Yavuz'un her tezine katıldığınızı belirterek kitabı yazdığınızı söylüyorsunuz. Kitapta diyorsunuz ki: "Atatürkçülüğü öğretme adına dogmatik bir anlayış esas alınır. Subaylar ve astsubaylar indoktrine edilmeye çalışılır. Verilmek istenen eğitimin felsefi derinliği olmadığı için, subayın kendisi olmasının önüne geçilir." O zaman, Türkiye'deki Millî Eğitim sistemi çok kaotik ve karmaşıkken, harp okulunda da benzer bir kaotik durum var mı?

Harp okulunda da benzer bir kaotik durum var. Çünkü işin felsefesi öğretilmiyor. Atatürkçülük sadece rozet takmak, Atatürk'ün söylediği birkaç lafı söylemek değil. Onun milliyetçilik anlayışı nedir? Laiklik anlayışı nedir? Bu ülkeyi nereye götürmek istiyordu? O felsefeyi öğretmek gerekiyor. O felsefeyi öğretmiyorsunuz. Papağan gibi Atatürk'ün söylediklerini tekrar ediyorsunuz ve onun da ne anlama geldiğini bilmiyorsunuz. Bilmeniz için o felsefeyi öğrenmeniz lazım.

12 Eylül 1980'den sonra Çorlu'da 61. Tümende yüzbaşı rütbesiyle Harekât Eğitim şube müdürüydüm. O zaman Muhittin Fisunoğlu da kolordu komutanı idi. Muhittin Fisunoğlu 7-8 maddelik bir el kartı hazırlatmış. O kartta Atatürk için şunlar yazılmış;

Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'ni kurup bugünkü hür ve demokratik ortamı yaşamamızı sağlayan En Büyük İnsan'dır.

Atatürk, "Ne Mutlu Türk'üm Diyene" demek suretiyle Türklere millî bir ruh, şahsiyet ve onur kazandıran En Büyük Türk'tür.

Atatürk, bütün düşmanlarını muharebe meydanlarında yenerek zaferler kazanmış En Büyük Komutan'dır.

Atatürk, ordusu tamamen dağılmış, silahları elinden alınmış memleketimizin silahlı kuvvetlerini yeniden kurarak düşman karşısına eğitimli, disiplinli yepyeni bir ordu çıkararak düşmanlarını mağlup eden ve Türk Silahlı Kuvvetlerini modern ve dünyanın en kuvvetli ordusu hâline getiren En Büyük Teşkilatçı'dır.

Atatürk, memleketimizde din, dil, tarih, ekonomi, imar, kültür ve eğitim alanlarında büyük gelişmeleri gerçekleştiren En Büyük İnkılapçı'dır.

Atatürk, Türkiye'de harf ve dil devrimini gerçekleştiren En Büyük Öğretmen'dir.

Atatürk, kuvvetli olmak, mutlu bir Türkiye yaratmak için memleketimizde millî birlik ve beraberlik içinde yaşamak lazım geldiğini temel kural olarak belirleyen En Büyük Dâhi'dir.

Atatürk, Türkiye'nin çağdaş memleketler seviyesine ulaşabilmesi için büyük atılımların öncüsü olmuş bütün Türklerin sevgisini kazanmış En Büyük Lider'dir.

Atatürk, "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" demek suretiyle memleketimizin sulh ve sükûn içinde gelişmesine ve ilerlemesine yön veren En Büyük Siyaset Adamı'dır.

İşte bize bunları erlere ezberletmemiz söylendi. Birlik komutanı da bu maddeleri askerlere ezberletiyordu.

İyi de bunları ezberlemekle insan Atatürkçü olmuyor. Veya bunları ezberletmekle Atatürkçülük yapılmıyor. Velev ki o asker bunları ezberlemiş olsun, Atatürkçülüğü benimsemiş olmuyor.

Asker Hep Atatürk'ü Paravan Yaptı

Atatürk'ü bu denli yaşatmaya çalışmanın sebebi nedir? Mustafa Kemal Atatürk, bu ülke için yapacaklarını yapmış ve her fâni gibi ölmüştür. Onun da yaşadığı çağa ilişkin doğruları ve yanlışları vardı. Bugün hâlâ bu öykünmecilik ve rol model anlayışı biraz arkaik bir anlayış değil mi?

Bugün için arkaik gözükebilir ama şimdiki durumda şunu söyleyebilirim: Atatürk'ün bu şekilde rol model alınmasının sebebi ülkede birliğin sağlanmasıdır. Ülkede birlik, bir ülkü etrafında sağlanabilir. Bu konuda 12 Eylül'den itibaren Atatürk bir model olarak alınmış. Atatürk'ün eserleri gündeme getirilerek Atatürk birleştirici bir unsur olarak anlatılmaya çalışılmış.

12 Eylül öncesine şöyle bir göz atacak olursak, ülke sağ-sol diye ayrılmış. O an için tedavisi de görülmüyor. Alevi-Sünni diye ayrılmış. Az olmakla beraber Caferi diye ayrılmış. Sağ kendi arasında liberal, milliyetçi, cemaatçi, tarikatçı diye ayrılmış. Sol hareketler fraksiyonlara ayrılmış. Bütün bunlar karşısında Atatürkçülük dışında birleştirici bir unsur üzerinde uzlaşma olamayacağı görülmüş. Bu nedenle Atatürk çimento olarak kullanılmış. Atatürk'ün kullanılması gayesi bu olmakla birlikte, yanlış kullanılmış. Atatürk neredeyse put gibi tabu hâline getirilmiş. Bu da insanlarda farklı duygular uyandırmış. Bugünkü Atatürk'ü, Atatürk'ün kendisi de istemezdi.

O kurduğu Cumhuriyet'in ileri gitmesi için birtakım ilkeler ortaya koymuş. Atatürk o ilkelerin anlaşılmasını isterdi. O ilkeler hangi şartlarda uygulanacak, nasıl uygulanacak? Her şeyi motamot uygulamak diye bir şey olamaz ki!

Tasarruf Kültürü Olmayan Bir Toplumuz

Atatürk, Cumhuriyet'i kurar kurmaz, millî üretimi gerçekleştirmek için devlet eliyle bir ağır sanayi hamlesi başlatıyor. Sümerbank'ı, Etibank'ı kuruyor. Şeker fabrikalarını açıyor. Çimento fabrikasını kuruyor. Enerji santralleri kuruyor. Bir sürü sanayi kuruluşunun temellerini atıyor. Bugün tam tersi her şeyimiz ithalata dayalı hâle geldi. Savunma sanayisinde bile yüzde 50-60 düzeyinde dışa bağımlıyız.

Atatürk'ün Cumhuriyet'i kurduğu dönemde her şey başkalarının elindeydi. 1923 yılında demir yolları yabancıların elindeydi. Bunun gibi madenler de yabancıların elindeydi. 1929'daki Büyük Buhran'dan sonra bazı yatırımların özel sektör eliyle yapılamayacağı görüldü. Ülke fakirdi. Nüfusun yüzde 85'i köylerde yaşıyordu. Kaynaklarımız yetersizdi. Yatırım yapacak sermaye yoktu. Bütün bunlara baktığımız zaman bazı şeyler devlet eliyle yapılmaya çalışıldı.

Başbakan Davutoğlu, geçen bir toplantıda kalkınma için karma ekonomi gerektiğini söyledi. Niye? Çünkü özel sektör kârlılığın düşük olduğu sektörlere girmiyor. Bu sektörlere devletin girmesi gerekiyor. Örneğin doğu ve güneydoğuda hayvancılığı öldürdük. Niye öldürdük? Eskiden Et Balık Kurumunun kombinaları vardı. Onları kapattık. Kapatınca oralarda yaşayan insanlar hayvancılıktan uzaklaştı. Çünkü yetiştirdikleri hayvanları pazara ulaştıracak güçleri yok. Yakın dönemde böyle hatalar yaptık. Yaşadıkları yerlerde geçim kaynakları azalan insanları göç etmeye sevk ettik. Bütün yatırımları İstanbul ve yakın çevresinde topladık. İstanbul 15-17 milyon nüfuslu devasa bir şehir oldu. Köyler boşaldı. Köylerde sadece yaşlılar kaldı. Köylerde genç nüfus kalmayınca tarımsal üretim durmuş durumda. Topraklarımız ekilip biçilmiyor. Gençler şehirlerde iş arıyorlar. Bir kısmı aç biilaç dolaşıyor. Birçok insan karın tokluğuna çalışıyor. Onlar da hayatlarından memnun değil. Böyle büyük bir memnuniyetsizlik var.

Türkiye ekonomisinin yeni baştan toparlanması gerekiyor. Sadece özelleştirme yapmak bir şey ifade etmiyor. Bazı sektörler de devlet eliyle yürütülmeli. Hangi sektörlerde devlet eliyle yatırım yapılacağı kurumlar tarafından belirlenebilir.

Yabancı sermaye düşmanı değilim. Yabancı sermayenin ol-

ması gerekiyor. Çünkü yeteri kadar tasarruf yapamıyoruz. Yapamayınca yabancı sermaye yatırımlarına ihtiyacımız var. Nüfusumuz artıyor. Her yıl iş piyasasına 400-500 bin genç ekleniyor. Bu gençlere nasıl iş bulunacak? 200'ü aşkın üniversitemiz var. Ama o üniversitelerden mezun olan gençleri çalıştırabileceğimiz yeni iş sahaları açamıyoruz. Onlara iş sahası açmak için yatırım yapılması gerekiyor.

Yıllık 10 milyar dolarlık akıllı telefon ithal eden bir ülkede, tasarruf yapılması mümkün mü?

Maalesef tüketim ekonomisi temel bir hastalık hâlini aldı. Bu hastalığa bugün yakalanmadık. Yaklaşık 35 yıllık birikimin sonucu. İnsanlarda lüks tüketim arzusunu dizginlememiz gerekiyor. Tasarruf oranının yüksek olduğu ülkelere baktığımızda her yıl cep telefonu değiştirme oranının çok düşük olduğunu görürüz. Yılda birkaç defa telefon değiştiren insanlar, dünyada başka hangi ülkelerde yaşıyordur? İnsanların çoğu da telefonlarını borçla alıyorlar. Telefonun son taksiti bitmeden, telefonun ömrü bitiyor. Hâlbuki telefonun işlevi belli. Ben emekli bir korgeneral olarak 460 liraya aldığım akıllı telefonu kullanıyorum. Her türlü işime yarıyor.

Bir de sosyal mecralar üzerinden Türk toplumu gerçeklik duygusunu kaybediyor.

Sanal dünyaya saplanmış durumdayız. O sanal dünya özellikle gençlerimizin, çocuklarımızın gerçek dünyayla bağını kopartıyor. Kendi çocuklarımda da aynı durumu görüyorum. Buna telefon fetişizmi diyebiliriz.

Türkiye'nin bireysel tasarruf oranını artırması gerekiyor. Ancak o zaman yeni yatırım sahası açabiliriz. Her çıkan telefonu almak zorunda değiliz.

Atatürkçülük, Bayrağa, Rozete, Gençliğe Hitabe'ye Sıkıştırıldı

Atatürk, Türkiye'de pek çok şeyin ilkidir. İlk Meclis başkanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanıdır. Bunu

kimse tartışamaz. Atatürk'ün vefatıyla birlikte bir Millî Şeflik dönemi yaşanmıştır. O dönemin yarattığı tahribatı önlemek için de 1950 ile birlikte yeniden Atatürk'e iltica eden bir anlayış yönetime gelmiştir. 1980'de Atatürk başka bir evreye taşınmıştır. Özellikle "Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi" başta olmak üzere, az önce verdiğiniz örnekte olduğu gibi birtakım uygulamalarla Atatürk benimsetilmeye çalışılmıştır. Diğer çağdaş devletlerde de Atatürk gibi, liderlerini rehber kılarak bir anlayış benimsetilmeye çalışılıyor mu? Diyelim ki Amerika, İngiltere, Fransa gibi ülkelerde böyle bir anlayış var mı?

Onlarda olmuyor tabii. Amerika ve İngiltere gibi ülkelerde olmaz. Onlar demokratikleşmiş ve demokratikleşmeyi içselleştirmiş insanlar. Bizim gibi, Rusya gibi Şarklı özellikler taşıyan ülkeler, lider ağırlıklı ülkelerdir. Şark'ın eğitiminde, geleneğinde, yaşayışında böyle bir özellik var. Aynı şeyleri İngiltere için söyleyemeyiz. Onlar da kurucularına, liderlerine sahip çıkmıştır. Onlar da birçok yere heykellerini dikmişlerdir. Türkiye'de durum biraz daha farklıdır. Bu biraz da 12 Eylül'de böyle yapıldı. Atatürkçülük sadece bir heykele indirgendi. Okullarda Atatürk büstüne, Atatürk köşesine indirgendi. Aslında yapılması gereken, Atatürk'ün İstiklal Savaşı'nda yaptığı mücadele ve daha sonra bu ülkenin kurulmasında, Cumhuriyet'in ileri gitmesini sağlayacak felsefesine bakmak gerekiyordu. Ama biz Atatürkçülük adına geride sadece "Gençliğe Hitabe"yi bırakmışız. Onu da kaç kişi okuyup anlıyor, ona da bakmak lazım.

İnsanlarımızın "Gençliğe Hitabe"de yazılanları gerçekten anlıyor mu?

Okullara büstler koymuşuz. Köşe başlarına, meydanlara Atatürk heykelleri dikmişiz. Yakalarımıza rozetler iliştirmişiz. Birçok kişi yakasına rozet taktığı zaman kendini Atatürkçü zannediyor. Hâlbuki yakasına onun rozetini takan kişilerin birçoğunda Atatürk'ün fikirlerinin zıddı fikirleri savunduğunu görebilirsiniz. Sonuçta Atatürk bir dogma bırakmamış.

O bir ideolog da değil.

O bir devlet adamı.

Bu ülkeyi ileri götürmek için ne gerekiyorsa onu yapmış. Bunu yaparken de bilimden yararlanmış. 1930'larda ben bunu yaptım, siz de böyle yapın demiyor ki. Sadece aklı ve bilimi esas alan bir felsefeyi benimsemiş.

Soyut Düşünmeden Somutu İnşa Edemeyiz

Biz Atatürk'ü aşamadığımızda, Atatürk'ü aşacak liderler çıkartamadığımızda, Atatürk'ün tasavvur ettiği millet fikrini de hayata geçiremeyiz.

Atatürk temel bir felsefeyi benimsemiş. O temel felsefeye bakarak şartlar ne gerektiriyorsa onu yapmamız gerekiyor. Ama biz bazı şeyleri yanlış algılamışız. Yanlış yorumlamışız. Veya işimize öyle geldi. Bizim insanlarımız soyut düşünemiyor. Somut düşünüyoruz. Soyut düşünmeden somutu inşa edemezsiniz. Somut düşünüldüğü zaman heykelden, rozetten ileri gidemiyoruz. Soyut düşünmeyi öğretecek felsefe eğitimimiz de yok. Asıl sorun da burada başlıyor.

Kitabınızda, "Subayın kendisi olmasının önüne geçiliyor." diyorsunuz. O zaman hem bugünkü Millî Eğitim'de hem askerî eğitimde bir sürü hercümerç ortaya çıkıyor. Ben buna "İngiliz Kargaşa Modeli" diyorum. Kendi insanına reva görmediğini müstemleke ülkelerde uyguluyor. Ezbere dayalı bir eğitim anlayışı almış başını gidiyor.

Türkiye müstemleke ülkesi değil ama, biz kendi kendimize müstemleke muamelesi yapıyoruz. Bütün okullarımızda İngilizce eğitimi veriyoruz. Herhâlde İngiltere en çok bizim eğitim sistemimizden memnundur. Yani bir genel vali atasalardı ancak böyle bir eğitim sistemi kurabilirlerdi.

Geçtiğimiz günlerde İngilizce eğitime karşı olan bir büyüğümüzle görüştüm. İngiltere, dünyada konuşulan İngilizce ile ilgili bir teşkilat kurmuş. Böylece İngilizce öğretimini paraya dönüştürüyor. Şu anda Türkiye'de öğrenilen İngilizce ile İngiltere konuşulan İngilizce ile telaffuz olarak bir bağlantı yok ama bütün bunları

paraya dönüştürüyor. İngilizce öğrenimi yapılan ülkelerde kurslar açıyor, oradan öğretmenler, denetim elemanları gönderiyor. İngilizce kitapları, CD'leri gönderiyor. İngilizce kursu açacak kişilere lisans satıyor. İngiltere'de öğrenci kabulleri yapıyor. Biz de tam bir müstemleke gibi hareket ediyoruz. Tamam, insanlarımız İngilizce öğrensin. Ama kolejde veya üniversitede eğitimi neden İngilizce yapıyoruz? İnsan en iyi kendi diliyle öğrenir. Başkasının diliyle anlamanız için o dilin gerektirdiği yaşam şekline sahip olmanız lazım. O dilin gerektirdiği kafa yapısına sahip olmanız lazım. O zaman da İngiliz olursunuz.

OSLO GÖRÜŞMELERİ'NİN İÇYÜZÜ VE CEMAAT OPERASYONU

Hakan Fidan ve Cemaat konuları gündeme geldiğinde konuşulması gereken ilk konu Oslo Görüşmeleri'dir. Siz, Oslo Görüşmeleri'nin Oslo'da yapılmadığını iddia ediyorsunuz.

Oslo'da yapıldığı söylenen görüşmelerinin yapıldığı yer Brüksel. Bu görüşmeyi organize eden Norveçli bir gruptu. Ama Oslo Görüşmeleri'nin asıl organizatörü İngiliz istihbarat örgütüdür. Oslo Görüşmesi denilmesinin nedeni, Norveçli Non-goverment Organization denilen sivil toplum kuruluşudur. Bu grup, PKK'nın Avrupa'daki uzantıları ile Türkiye'yi bir masada buluşturuyor.

Bu görüşmelerden Emniyet İstihbaratın haberi vardı. Onların haberi olunca otomatik olarak Cemaat'in de haberi oldu.

Bu görüşmeler, Hakan Fidan'ın katıldığı ilk görüşmelerdi. O zamanki MİT müsteşarı Emre Taner'in bana söylediği "Hakan Fidan yavaş yavaş bize ısındırılıyor." şeklindeydi. Hakan Fidan, güvenlikle ilgili toplantılara bu nedenle gönderiliyordu.

Hakan Fidan, PKK'nın Avrupa kanadıyla görüşmeye gitmeden önce İmralı Adası'nda Abdullah Öcalan ile görüştü. Yanında Afet Güneş de vardı.

Öcalan ile yapılan görüşmeler eşitler arasındaki bir görüşme şeklinde olur. Onunla konuşulurken sorgulama dili kullanılmaz. Ast üst görüşmesi tarzında bir görüşme değildir.

İmralı Adası'nda yapılan görüşmeleri MİT bana da aktarırdı. Onların bizden saklısı gizlisi yoktu. Genelkurmay başkanına da anlatırlardı.

Brüksel'deki görüşmede PKK adına masada, KCK Yürütme Konseyi Üyesi Mustafa Karasu, Sabri Ok, Zübeyir Aydar vardı. Sabri Ok, Abdullah Öcalan'ın en güvendiği adamıdır. Zübeyir Aydar, PKK'nın Avrupa'daki kasasıdır. O toplantıda bir kişi daha var. O da not tutuyor, sesleri kayda alıyor.

Toplantıda Öcalan ile yapılan görüşmeyi anlatıyorlar. O görüşmede Öcalan'ın yazdığı mektubu veriyorlar. Hakan Fidan, hükûmetin bu konulardaki görüşlerini söylüyor. Fidan'ın oradaki üslubu, karşısındakilerde güven duygusu oluşturmaya çalışan bir üslup. Hakan Fidan orada devlet adına, başbakan adına taahhüt altına girmemiştir. İstihbaratçılığı o kadar biliyordur. "Bölgede sizi rahatsız eden valiler varsa isimlerini bize verin, gereğini yaparız." gibi sözler onun karşısındakilerde güven tesis etmek için ettiği laflardır.

Türk heyeti, görüşme bittikten sonra salondan ayrılıyor. 15-20 dakika sonra Belçika polisi görüşme mahallini basıyor. Oradaki bütün malzemelere el koyuyorlar. Demek ki görüşmeyi gözetleyen ve ihbar eden biri var. PKK haraç topluyor, suç işliyor gibi bir şey diyebilirler. Belçika polisi, o masada elde ettiği malzemeleri Türk Emniyetine teslim ediyor. Büyük ihtimalle Brüksel polisi orada yapılan görüşmelerden Türk polisine teslim ettiği dokümanların bir kopyasını da kendisi için almıştır.

Türk polis teşkilatı, yani Cemaat aldığı bu belgeleri uzunca süre kasasında tutuyor. Zamanı geldiğinde de kullanıyor. Olayla Emniyetin ilgisi buradan geliyor.

Türk polis istihbaratının, PKK'nın Avrupa uzantıları ve MİT'in yani devletin tüm görüşmelerinden ve süreçten haberi vardı. Büyük ihtimalle Belçika polisine ihbarı da Cemaatçi polisler yaptı. Yoksa Türk polis istihbaratı başka türlü el koyamazdı o doku-

manlara. Belki daha evvel de böyle görüşmeler olmuştur. O görüşmeleri takip edip bu görüşme notlarını dışarı sızdırdılar.

2008 yılında Genelkurmay Başkanlığı istihbarat başkanı idim. Washington'da Yakın Doğu Araştırmaları Enstitüsü diye bir düşünce kuruluşu vardı. Yahudi ağırlıklı bir kuruluştu. Soner Çağaptay diye bir analist vardı. Onlar Genelkurmay İkinci Başkanı Ergin Saygun ile Darüşşafaka'dan arkadaştılar. Genelkurmaydan zaman zaman oraya eğitim amaçlı subaylar gönderiyorduk. Gönderdiğimiz arkadaşlar 6 ay veya bir yıl orada kalıyor, hem orada çalışıyor hem de yazılar yazıyorlardı. Yazdıkları yazıları da internet sitelerinde yayımlıyorlardı. O yayınları ABD senato üyelerine de gidiyordu. Yine böyle bir arkadaş gönderdim Amerika'ya. Kürt sorununu bilen, Jandarma binbaşı bir subaydı. Lisanı da iyiydi. Gittiği zaman bir sorun olursa bizi aramasını söyledik. Onun orada yazacağı yazılar için buradan evraklarla destek oluyorduk. İstihbarat görüntüsü vermemek için sivil görünümlü başka yerlerden destek veriyorduk. Bizim oradaki askerî ataşemiz havacı tuğgeneraldi. Ona da bu arkadaşın geleceğini bildirdik. Onun Amerika'ya gidişinin ikinci gününde beni aradılar, "Komutanım buraya geldik ama FBI arkadaşı sorgulamak istiyor." dediler. Ona kaldığı yerden çıkmamasını söyledim. Soner Çağaptay ve diğer enstitü ilgilileriyle görüşerek sorgulanmasını önledik. Aradan epey bir zaman geçti. O arkadaş Yakın Doğu Enstitüsünde çalıştı. Sonra bir yerden bir ihbar mektubu ulaştı elime. Mektup Türkiye'den FBI'a gitmiş. Mektupta, "Türkiye'den şöyle şöyle bir kişi geliyor. Bu kişi Türkiye'de ihtilal yapmak isteyen gruplarla beraber hareket ediyor. Amerikan düşmanıdır." diyor. Bu mektubu gönderenler TSK içindeki Cemaat yapılanmasının elemanlarıdır. FBI'ın o arkadaşı neden sorgulamak istediğini o mektup elime geçtikten sonra anladım. Başlangıçta Cemaat'in böyle bir ihbar yapacağı aklıma bile gelmedi. İhbar mektubu Amerika'dan Türkiye'ye ulaşıncaya kadar, arkadaşımızın FBI tarafından sorgulanmak istenmesini, Amerika'nın Türkiye'ye karşı olumsuz tutumu olarak değerlendirdim.

Belçika İstihbaratı Evimi Dağıttı

Brüksel'de de buna benzer bir olay kendi başınıza gelmişti değil mi?

1993 yılında NATO'nun Brüksel'deki karargâhında Türk temsilciliğinde çalışırken benzer bir olay başıma geldi. O zaman albay rütbesindeydim. Bir gün evimize bir adam geldi. Kapımızı çaldı. Üstü başı yırtıktı. Kendisinin bizim oturduğumuz evde oturduğunu iddia etti. Kapıyı açtık, evi gösterdik, adam eve baktı, ardından çekip gitti. Ardından o yaz Türkiye'den bazı Kürtler mülteci olarak Brüksel'e gittiler. Ben o zaman Flaman mahallesinde oturuyordum. Flamanların belediye başkanı Türkiye'den gelen Kürtlere, benim oturduğum mahalleye yakın yerde yer verdi. Brüksel belediye başkanının verdiği yer, aynı zamanda Brüksel'deki Emirdağlıların oturduğu mahalleye de yakındı. Türkler, "Bunlar Türkiye düşmanı, devlet düşmanı, bunlara nasıl yer verirsiniz!" diyerek itiraz ettiler. Bu yüzden bazı olaylar çıktı. Bu olaylardan sonra benim evime tehditler gelmeye başladı. Ölüm tehdidinde bulunuyorlar. Çocuklarımı rahatsız ediyorlar. Eşimin arabasını bıçaklıyorlar. Her tehditten sonra ben oradaki komutanım Hilmi Özkök Paşa'ya ve büyükelçiliğe durumu bildiriyorum. Oradaki karakola da şikâyet dilekçesi veriyorum. Ama hiçbir şey yapmıyorlar. Bir gün gece evde otururken asansörle bir mektup gönderdiler. Bunun üzerine eşim ve çocuklar korktu. Onları rahatlatmak için gece evden ayrıldık ve rahmetli Akın Zorlu generalimin evinde kaldık. Sabah olunca eşimi ve çocuklarımı alarak evimize döndüm. NATO'daki mesaimin başlamasına yarım saat kaldığı için, eşimi evin kapısına bırakıp ayrıldım. Ben NATO karargâhına girerken Hilmi Paşa'm, "Ya İsmail, evinize teröristler girmiş!" dedi. Eve girmediğim için ne olup bittiğini bilmiyordum. O yüzden "Çocukları daha yeni bıraktım, bir şey yoktu!" dedim. Atladım eve gittim ki evi harabeye çevirmişler. Televizyon, buzdolabı, çamaşır makinesi ne varsa kırmışlar, bütün kıyafetlerimizi parçalamışlar, duvarlara yazılar yazmışlar, evin dağıtılmadık yerini bırakmamışlar. Bizim evden ayrıldığımız gece olmuş bütün bunlar.

Başıma gelen bu olayı bizim Dışişleri ciddiye aldı ve Belçika Dışişleri Bakanlığına protesto notası çekti. Arkasından Brüksel jandarmasının özel harekât polisleri geldi. Onlara sordum: "Ne diyorsunuz bu konuyla ilgili?" "Sizin buradan gitmenizi isteyen birileri yapıyor. Bir yerlere gidin, izinizi kaybettirin." dediler. Brüksel'deki üçüncü senemdi ve Türkiye'ye dönmeme 7 ay kalmıştı. Evden mecburen çıktım. Orada yedi aylığına ev bulmak zordu. O yüzden bazı arkadaşların evlerinde kaldık. Akabinde zar zor stüdyo daire gibi bir ev buldum.

O zaman büyük ihtimalle telefonlarım dinleniyordu. Belçika istihbaratı, Kürtlerin Emirdağlı Türklerin kaldığı mahalleye yakın yerleştirilmesi nedeniyle çıkan olaylarda benim parmağım olduğunu düşünerek benim oradan taşınmamı sağladı. Kürtler böyle bir saldırı yapamazlardı. Çünkü o zaman onlara Belçika polisi rahat vermezdi. Belçika polisi, Kürtlerin o bölgede araba çalmasına filan göz yumuyordu ama toplumsal düzeni bozucu eylem yapmalarına göz yummazdı.

SAKİNE CANSIZ'I PKK MI ÖLDÜRTTÜ?

KCK Eş Başkanı Cemil Bayık, "Paris katliamının sorumluluğunu MİT üstlendi. Hakan Fidan bize, 'Biz yapmadık, MİT'in içinde olan çeşitli kesimler yaptı. MİT'in içinde Cemaatçiler, ulusalcılar var.' dedi." demişti. Sizce KCK eş başkanı burada doğru söylüyor olabilir mi?

Bence doğru söylemiyor. Cemil Bayık mevcut konjonktürden yararlanmaya çalışıyor. Şu anda herkes Paralel Yapı'nın ve ulusalcıların üzerine yükleniyor. Adam tam bir oyun oynuyor. Sakine Cansız, tamamıyla PKK infazıdır. PKK'nın daha önce yaptığı infazlara benziyor. Sakine Cansız, Açılım Süreci'ne muhalifti ve örgüt içinde etkiliydi. Abdullah Öcalan onu susturmak için çok uğraştı. Öcalan vaktiyle onu infaz ettiremedi. Çünkü kadın çok etkiliydi. PKK'nın Avrupa kanadında Açılım Süreci'ne karşı çıkanlar onlardı. O muhalif kanadı ortadan kaldırdılar. Bu infazla hem Avrupa'daki diğer muhaliflere hem de Kandil'e mesaj gönderildi. Öcalan örgüte etkinliğinin devam ettiği mesajını da vermiş oldu. Sakine Cansız'ı Öcalan mı öldürttü? Öcalan'ın elini rahatlatmak isteyen biri mi öldürttü? Açılım görüşmesini ilerletmek için bir başka istihbarat örgütü mü yaptı? Ondan sonra çıkıyorlar, MİT'in içinde Cemaat yapılanması, ulusalcı yapılanma yaptı diyorlar. MİT'in Türkiye'de böyle bir fonksiyonu yok.

Mehmet Eymür'ün zamanında MİT, dış operasyonlar yapmaya çalışıyordu. O zaman MİT'in içinde dış operasyonlar birimi kuruldu. İçinde Korkut Eken vardı. O ekip bazı operasyonlar yaptı ve sonra dağıtıldı. Şu an MİT'in böyle bir fonksiyonu yok.

Böyle bir operasyonu yaptırmak ciddi para işidir. Cemil Bayık bu kadar biliyorsa Sakine Cansız'ı kimin öldürttüğünü de söylesin. En kolay çözümleme MİT'le irtibatlı birileri yaptı demektir. Hakan Fidan'ın böyle bir şey söylemesi mümkün mü? Gerçi yalanlamadı. Belki cevap verme ihtiyacı duymadı.

Fransa'nın bu konuda yargılama sürecini başlatmamasını da ortaya çıkacak birtakım sonuçlarla ilişkilendiriyorlar.

Fransa neden korkacak? MİT'ten korkacak hâli yok. Belki Amerikalılardan çekiniyordur, belki kendi hataları vardır. Yargılama yapılmasa bile Fransa istihbaratı üç aşağı beş yukarı bu cinayeti işletenleri ortaya çıkarmıştır.

İstihbarat Örgütleri Birbirlerinin İşini Bilirler

Bizde de faili meçhul cinayetleri ortaya çıkarma kapasitesi var mı? Herkes bilir mi, hangi cinayeti kimin işlediğini?

Daha önceki cinayetlerin kimler tarafından işlendiği bilinir. Bu bilme, yargının kullanacağı kanıtlar olmayabilir. Bu işi yapanlar yazılı emirle çalışmazlar. Arkalarında kanıt bırakmazlar. Belli irtibatları vardır, MİT ve polis istihbarattakiler o irtibatları bilir. Örneğin Uğur Mumcu'yu şu öldürmüş olabilir derler. Ama bunu yargıya kanıtla sunmak çok zor. Çünkü o adamla irtibatları vardır. Uğur Mumcu'nun kimi rahatsız ettiğini bilirler.

Hrant Dink, Ermeni Diasporası Tarafından Sevilmiyordu

Hrant Dink cinayetinde katiller özellikle mi yakalanmak istediler?

Evet, katiller özellikle yakalandılar. O zaman pek çok kişi

"Hrant Dink'e sıkılan kurşun Türkiye'ye sıkılmıştır." diye yorum yapmıştı. Bu cinayetle Türkiye'nin Batı ile olan ilişkileri bozulmak ve Ermeni diasporasının etkisi artırılmak istenmiştir. Bu cinayetle Türkiye'nin dünyadaki imajı aşağı çekilmiştir. Bu cinayet, tam Ergenekon davalarının hazırlık döneminde işlenmiştir. 19 Ocak 2007'de işlenen bu cinayetle, başka operasyonların psikolojik ortamı hazırlanmıştır.

Hrant Dink, 15 Nisan 2006'da Malatya'da yaptığı konuşmada, "İngiliz, Fransız, Rus ve Almanlar geçmişte bu topraklarda oynadıkları oyunları bugün de tekrarlıyor. Geçmişte Ermeni halkı, onlara güvendi. Kendilerini Osmanlı'nın zulmünden kurtaracak zannetti. Ama yanıldılar; çünkü onlar kendi işlerini, hesaplarını yapıp gittiler. Bu topraklarda da kardeşi kardeşe kan içerisinde bıraktılar. Bugün aynı oyuna Kürtler alet oluyor. Amerika Kürtleri Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti kurmak bahanesiyle kullanıyor. Amerika geldi, Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti oluşturmak üzere. Bu oyunu geçmişte de oynadılar. Burada siyasi hesaplar, parti farklılıkları bir kenara itilmeli. Amerika bu. Gelir kendi işine bakar, işi bittiğinde de çeker gider. Sonra da buradaki insanlar kendi aralarında didişir." diyor.

Hrant Dink bir Ermeni. O, Ermeni milliyetçisi ama bu toprakların insanı. O nedenle diaspora tarafından sevilmeyen bir insan. Çünkü doğruları söylemekten çekinmiyor. Onun öldürülmesinde diasporanın da parmağı olabilir. Diasporada korkunç bir rant paylaşımı var.

Diaspora, 70'li yıllarda yaptığı değerlendirmede Ermeni cemaatini ancak Türk düşmanlığı ile bir arada tutacağı sonucuna varmış. Türk düşmanlığı üzerinden yeni bir Ermeni kimliği inşa ediyorlar.

Bu cinayetin önemli aktörlerinden birinin Ramazan Akyürek olduğunu düşündüğümüzde bu işte Cemaat'in de bir payı var gibi görünüyor.

Rahip Santoro, Zirve Kitabevi, Hrant Dink, Necip Hablemitoğlu, Danıştay cinayetleri dikkatli değerlendirildiğinde önü açılan, yol verilen cinayetler olduğu görülür. İstihbarat raporları görmezden gelinerek işlenen cinayetler. Bu cinayetlerde Cemaat üzerin-

den birilerinin kullanıldığı açıktır. Bu beş hunhar ve sinsi cinayete, işlenme biçimlerine ve daha sonraki sürece baktığımızda o dönemlerde Fethullah Gülen şebekesinin Trabzon, Malatya, Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerimizde Emniyetin en önemli birimleri olan TEM, Mali ve İstihbarat Şubelerinde tartışmasız bir üstünlükleri olduğu ortada. İnsanların mahremiyetine girerek itibar suikastı tertip edenlerin, iftira atanların birkaç insanının ölümüyle etkilenecekleri düşünülemez.

Danıştay cinayetinin faili Alpaslan Aslan denen kişi, mecnun gibi biri. Baktığınız zaman onun Salih Kunter diye bir hocası var, orada ona "Korkma, sana görünmezlik muskası yapacağız, gireceksin, çıkacaksın, kimse seni görmeyecek." demişler. Bingöl'ün Kiğı ilçesinden İstanbul'a gelmiş. İstanbul'da Cemaat evlerinde yetişmiş. Bunlar çok kolaylıkla yönlendirilen çocuklar.

Hrant Dink cinayetinde benzer kişiler kullanılmış. Orada da Alperen Ocaklarına gidip gelen çocukları kullanmışlar. O zaman rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu, "Bizim tarlayı bizden habersiz sürmüşler." diyor. Bu Cemaat'e yönelik bir ifadedir. Çünkü Alperen Ocakları, Cemaat tarafından çok kullanıldı. Hrant Dink cinayetinde kullanılması gereken insanları Alperen Ocaklarından bulmuşlar.

Rahip Santoro cinayeti de öyle. Bir çocuk durup dururken bir rahibi neden öldürsün?

Güvenlik Görevlileri Raporları Sümen Altı Etmek Yerine Tedbir Almalıydılar

Zirve Kitabevi cinayetlerini de kattığımızda işlenen cinayetlerin hepsi, daha sonraki büyük hesaplar için hazırlık niteliği taşıyor. Bu cinayetlerin işletildiği kişiler de hep parasız kişiler. Oysa dışarıdan bakıldığında bu örgütlerde para gani zannedilir.

Bu tür cinayetlere karışan çocukların hepsi kullanıldı. Polis teşkilatındaki Cemaat'in yaptığı en büyük iş, bu tür çocukları bulup, bunları suç işlemeye hazırlamak ve bunları görmezden gelmektir. Bunlarla ilgili istihbaratı da sümen altı ediyorlar. Hem

Trabzon valisi hem Ramazan Akyürek, Trabzon'daki polisler, İstanbul'daki polisler o istihbarat raporlarını sümen altı etmek yerine tedbir alsalardı Hrant Dink cinayeti işlenmezdi.

Bazı insanları korumanız gerekiyor. Hrant Dink önemli bir adam. Ermenilerin Türkiye'de yayımlanan tek gazetesi olan "Agos" gazetesinin genel yayın yönetmeni. Televizyonlarda tartışma programlarına katılıyor.

Bakıldığı zaman Ermenilerin Türkiye ile ilgili bir sorunu var. Soykırım iddiaları ile Türkiye'yi dünya kamuoyunda mahkûm ettirmeye çalışıyorlar. O dönemde Hrant Dink aleyhine çok ciddi bir kampanya başlatılmıştı. Hrant Dink, "Agos" gazetesinde Kasım 2003-Mayıs 2004 arasında 11 haftalık bir yazı dizisi yayımlamıştı. O dizide Ermenilerin kanının Türk düşmanlığı ile zehirlendiğini ve diasporanın Ermeni kimliği Türk'ten kurtuluşunun yolunun Türk ile uğraşmak yerine Ermenistan ile uğraşmak olduğunu kaydetmiş ve şöyle bir cümle kullanmıştı. "Türk'ten boşalacak o zehirli kanın yerini dolduracak temiz kan, Ermeni'nin Ermenistan'la kuracağı asil damarında mevcuttur." İşte onun burada "kirli kan", "temiz kan" gibi ifadeleri Türk kanı kirli kandır gibi ajitatif bir şekilde kullanılarak hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesine aykırı davranmaktan mahkûm edilmişti. Bu konu basında çok tartışıldı. Böylece Hrant Dink aleyhine bir kamuoyu oluşturuldu. Bu Türkiye'de en kolay yapılan işlerdendir. Bu olayın ardından konuya ilişkin hassasiyeti olan Avukat Kemal Kerinçsiz, Türk Ortodoks Patrikhanesi'nin Sözcüsü Sevgi Erenerol, Muzaffer Tekin gibi insanlar televizyon ekranlarında görünmeye başlandı. Şişli Adliyesine giderek duruşma öncesinde protesto gösterileri tertip edildi. Bunun ardından belli bir kesimde "Bu adam Türk düşmanı!" algısı yaratıldı. Hrant Dink cinayeti bu atmosferin üzerine geldi. Bütün bu olaylar Hrant Dink'in hayati tehlike altında olduğunun habercisiydi.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü cinayetten önce tedbir alamaz mıydı? Çünkü istihbarat ve istihbarata karşı koymak, olabilecek olaylara karşı önlem amaçlıdır. Bir cinayet işlendikten sonra birini bulmak amaçlı istihbarat önemli değil ki. Önleyici istihbarat

hizmeti MİT'te de jandarmada da poliste de var. Cemaat'in polis istihbaratı, bizi, vatansever subayları, milletin özel hayatını dinleyeceğine bunları dinleseydi. Oralarda ne olup bittiğini araştırsaydı. Milletin yatak odasını dinlemeye, başbakanın odalarına böcek koymaya kalkarlarsa sonuç böyle oluyor.

Hrant Dink'in öldürülmesiyle ilgili altyapı çalışması üç ay kadar sürüyor. Para temin ediliyor, silah temin ediliyor, keşif yapılıyor. Bütün istihbarat örgütlerinin ayrı ayrı muhbiri var. İstanbul'da bir sürü bilgi belge var. Neredeyse güvenlik otoritesi bu cinayetin işlenmesi için seferber olmuş. Yasin Hayal adres veriyor. O adrese gitmiyorlar, gitmiş gibi rapor tertip ediyorlar. Hrant Dink cinayetiyle ilgili hâlâ kamunun belgeleri, bilgileri mahkemeye verilmedi. Beş büyük cinayetten sonraki olaylar Cemaat'in operasyonlarını da beraberinde getiriyor. Ya operasyon başlamış oluyor ya başlatılmak üzere.

Bu cinayetlerden sonra herkesi kolaylıkla Ergenekon torbasına atmak mümkün oldu. Ergenekon Davası torba dava yapıldı ve içine 20 küsur dava attılar. Her davayı bir şekilde Ergenekon ile ilişkilendirdiler. Bu konuda Nedim Şener, yazdığı kitapta cinayeti polisle ilişkilendirirken cinayetin altyapısını da Kemal Kerinçsiz, Sevgi Erenerol, Muzaffer Tekin, Veli Küçük gibi kişilerin oluşturduğunu söylüyor. Oysa o insanlar hassasiyetleri bilinerek provoke edilmişler. Onların cinayetle ilgisi olamaz. Kitap biraz yönlendirme amaçlı gibi.

Cinayeti işleyen Ogün Samast, 19 Ocak günü "Agos" gazetesine gelmiş. "Burada yok, bekle." demişler. Ondan sonra Hrant Dink'e bir telefon geliyor. 2500 dolar kadar para istiyorlar. Kim telefon ediyor belli değil. Hrant Dink gazeteden çıkıyor, bankaya gidiyor. Parayı çekip gazeteye gelirken yolda vuruluyor. Bütün bunları da değerlendirmek lazım. Yakınındaki adamlardan birileri de bu işin içinde midir? Ermeni diasporası diyoruz, yabancı istihbarat örgütü diyoruz. Ya cinayette bunların parmağı varsa. Kitaplar şüpheyi hep yakınlardan uzaklaştırdı. Ogün Samast sadece tetikçi. O konuda bile tereddütler var. Tetiği o mu çekti, başkası tarafından mı çekildi konusunda da tereddütler var. Me-

sela Ogün Samast gazetenin kapısını çalıyor. Kapıyı açıp Hrant Dink'in gazetede olmadığını söyleyen kişilerin aklına "Sen kimsin? Neden görüşmek istiyorsun?" diye sormak gelmiyor. Çünkü o günlerde Hrant Dink'e karşı belli bir kesimde öfke duyguları canlıydı. Ona saldırmak isteyenlerin olabileceği düşünülmeliydi. Bu konuyla ilgili kendileri de tedbir almalıydı.

DENİZ KUVVETLERİNDEN KİM NE İSTİYOR?

Türkiye'de istihbarat savaşları yapıldığı dönemde Genelkurmay İstihbarat başkanlığı yaptınız. Sizin görev yaptığınız dönem Türkiye'nin en kritik olaylarının meydana geldiği dönem oldu. Emniyet-MİT ve Genelkurmay üçgeninde cereyan eden olayların arka planını araştırdınız mı?

Bu cinayetler bizim görev alanımızla ilgili değildi. Ama bu cinayetlerin mahiyetini ve arkasındaki kişilerin kimler olabileceği konusunu MİT ve polisten öğrenmeye çalıştık. Ama onlardan bu konularla ilgili gizli bilgileri bize verin demek gibi bir talebimiz olmadı. Sadece Türkiye'de olup biten her şeyden haberimiz olması gerekiyordu. Çünkü bu olaylar bir şekilde dönüp dolaşıp askerle ilişkilendirilmeye çalışılıyordu. Nitekim öyle de oldu. 19 Kasım 2009 tarihinde "Taraf" gazetesinde yayımlanan "Kod Adı Kafes" haberi ile bunu da yaptılar. Mart 2009'da hazırlandığı iddia edilen plan ile Deniz Kuvvetlerindeki cuntanın, gayrimüslimler üzerinden AKP'yi bitirmeye yönelik eylem hazırlığı içinde olduğu iddia edildi.

Kafes Eylem Planı nereden çıktı?

Emekli Binbaşı Levent Bektaş'ın evinde yapılan aramada ne kadar film DVD'si varsa alıyorlar. Bu film DVD'lerinden birinin içi-

ne gizlenmiş Kafes Eylem Planı diye bir plan buluyorlar. Bu plan bize nasıl geldi? İlker Paşa, Harp Akademilerinde konuşma yapmak üzere İstanbul'a gitmişti. Atatürk Havalimanında İstanbul Emniyet müdürü tarafından karşılanıyor. İlker Paşa orada emniyet müdürüne sitem ederek, "Her şeyi savcıdan duyuyoruz, hiçbir şeyi bize haber vermiyorsunuz. Hiç olmazsa önceden haber verin de bizim de bilgimiz olsun." diyor. Ben de bunu Ankara'da Emniyet Genel Müdürü Oğuz Kağan Köksal'a çok söylemiştim. O da memnuniyetle karşıladı ve zaman zaman telefon edip asayişe dönük birtakım olayları önceden haber verdi. Ama siyasi konulardan belki onun da haberi yoktu. Çünkü o konularda bilgi vermiyordu. Siyasi istihbaratlarda genellikle emniyet genel müdürü bypass ediliyordu. Polisler doğrudan savcılarla çalışıyorlardı.

İlker Paşa öyle serzenişte bulununca kendisine Kafes Eylem Planı diye bir dosya vermişler. İlker Paşa, İstanbul'dan döndükten sonra dosyayı getirdi. Genelkurmay Adli Müşaviri Hıfzı Çubuklu Paşa ile birlikte beni çağırdı. Gittik. Bizden dosyayı incelememizi istedi. O zaman henüz dava açılmamıştı. Hıfzı Paşa ile birlikte dosyayı inceledik. İçinde şunlar vardı:

Azınlık gazetelerinin abone listelerinin ulusal basında yayımlanması ve haber yapılması sağlanacak. Bu konuda köşe yazıları yazdırılacak.

Tartışma programlarında azınlık konularına yer verilecek ve AKP hükûmetinin azınlıklar konusuna vurdumduymazlığı ele alınacak.

6-7 Eylül Olayları, Varlık Vergisi haberleri gibi konulara medyada tekrar tekrar yer verdirilecek.

AKP karşıtı web siteleri artırılacak, faaliyetleri yoğunlaştırılacak.

Azınlıklar lehine faaliyet gösteren web sitelerinin içerikleri zenginleştirilecek.

Mevcut azınlık sitelerine ilave olarak tehditaltindayiz.com, agosasahipcikalim.com vb. adlarla yeni web siteleri oluşturulacak. Belirlenen temalar doğrultusunda yayınlar yapılacak ve bu siteler etkin şekilde tanıtılacak.

Kaynağı AKP ve yandaş gruplara aitmiş izlenimi verilen web siteleri kurularak söz konusu sitelerin gerekli tanıtımları yapılacak ve dinî içerikli yayınlar arasına "Agos" gazetesi başta olmak üzere azınlıklara ait medya unsurlarını hedef gösteren mesajlar serpiştirilecek. İcra edilen eylemlerin suçlusu olarak AKP ve irticai gruplar gösterilecek. Kaynağı hakkında "kapa propaganda" icra edilecek.

Bizim Silahlı Kuvvetler olarak böyle bir planımız yok. Ama bu planı yapıp DVD'ye koymuşlar. 15 sayfalık bir plandı. İçinde isimler de vardı. Planın özetini çıkarıp İlker Paşa'ya götürdüm. Benden Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Metin Ataç'a götürmemi istedi. Gittiğimde yeni Deniz Kuvvetleri komutanı olacak Oramiral Uğur Yiğit de yanındaydı. Orada kendilerine dosyayı anlattım ve okumaları için bıraktım. Suç isnat edilen isimleri tanıyordum ama isnat edilen suçla alakası yoktu o kişilerin. Dosya içinde doğru bilgiler vardı ama azınlıklara yapılacak işlerle ilgili eklemeler yapılmıştı. Biz konuyla ilgili bir işlem yapmayınca İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı dava açtı.

Şimdi o dava da bitti. Artık öyle bir plan yok. Polis planı Emekli Binbaşı Levent Bektaş'ın film DVD'sinin içine koymuş. Ondan sonra evden aldığı DVD'leri incelemiş gibi yapıyor. Ardından şu çıktı diye açıklama yapıyor. Normalde bu tür elektronik belgelerin imajlarının alınması; DVD'lerin alınıp götürülmemesi; imajları alınırken de yanında mutlaka birilerinin olması; götürdüğü zaman da bir şey eklenmemesi gerekiyordu. Eklenmiş.

Denizlere Hâkim Olmadan Dünyaya Hâkim Olunur mu?

Deniz Kuvvetleri nasıl bir yapı? Balyoz'un, Ergenekon'un odağında hep Deniz Kuvvetleri vardı. Bu davalarla Deniz Kuvvetleri âdeta tarumar edildi. Deniz Kuvvetlerinin üzerine gidilmesinin nedeni stratejik öneminden mi yoksa personel yapısından mı kaynaklanıyor? Orada yoğun bir Alevi örgütlenmesi olduğu iddiasıyla Deniz Kuvvetlerinin üzerine gidildiği iddiaları da gündeme gelmişti.

Hem stratejik yapısıyla hem personel yapısıyla alakalı. Türkiye'de ne kadar Alevi varsa Silahlı Kuvvetlerde de o kadar Alevi vardır. Terör başlamadan önce askerî okullardaki Kürt vatandaşların oranı, Alevi vatandaşların oranından çok daha iyiydi. Türkiye'deki etnik ve mezhepsel dağılımın oranı ne ise Silahlı Kuvvetlerde de öyledir. Bir etnik gruptan çok fazla, bir mezhepten çok diye bir şey yok.

Niye Deniz Kuvvetlerine operasyon yapıldı denildiği zaman; birincisi Deniz Kuvvetleri personelinin yetişme durumu, ikincisi Deniz Kuvvetlerinin stratejik önemi, üçüncüsü de Deniz Kuvvetlerinin son zamanlarda başlattıkları projeler. Bir de tabii Deniz Kuvvetlerine çok sayıda sızma olmuş. Bu kimlerle olmuş? Büyük oranda öğretmenlerle olmuş. İskender Pala onlardan bir tanesidir. Deniz Harp Okulunda öğretmenlik yapan bir subaydı. 28 Şubat Dönemi'nde Silahlı Kuvvetlerden atıldı. Sadece dindar bir kişi midir yoksa Cemaat'in adamı mıdır? Onu bilmiyorum. Ama Deniz Kuvvetlerine bu konu büyük ihtimalle öğretmenlerle giren bir konu. Beylerbeyi Astsubay Okulu var. Çocukları oralarda kazandılar. Çocuklar dışarıdan Cemaatçi olarak gelmiyorlar ama içerideki öğretmenler çocukları Cemaatçi yapıyorlar.

Eğer ticaretinizi geliştirmek istiyorsanız deniz yollarına hâkim olmanız lazım. Bunun için denizciliği geliştirmeniz lazım. İki türlü denizcilik vardır, birincisi seapower dediğimiz deniz kuvvetleridir. İkincisi ise maritime power dediğimiz deniz ticaret filoları. Biri sizin ticaret gemilerinize bakıyor. Diğeri de o gemilerin ticaret yapacakları güzergâhları koruyacak güç. İkisinin miks edilmesi lazım. İkisi miks edilmezse ortaya yanlış bir şey çıkar. Deniz ticaretiniz yoksa çok güçlü deniz gücünün bir anlamı yoktur. İkisi dengeli olacak. Yaptığınız ticareti deniz gücüyle korumanız gerekiyor. Deniz Kuvvetleri bu konuda çok önemli bir yol aldı. Biz gemi filosu olarak tamamen Amerika'ya bağımlı bir ülkeyiz. Bizim gemilerimiz ve fırkateynlerimiz hep Amerikan malıdır.

Türkiye MİLGEM projesini başlatmadan önce mevcut gemilerin modernizasyonu gerçekleştirilerek komuta kontrol sistemlerini yerlileştirildi. Böylece gemideki silah atışları, geminin seyrüseferi gibi bütün sistemler yazılım ile idare edilmeye başlandı. Arkadan MİLGEM projesi başlatıldı. Şu ana kadar iki tane yapıldı. Devamı da yapılacak.

Türkiye, denizaltıları Almanlarla beraber yapıyor. Çok stratejik bir su altı aracı olan denizaltılarımızı kendi imkânlarımızla yapmaya çalışıyoruz. Yeni yaptırılan denizaltılar uzun süre su altında kalıyor. Bu denizaltılara bir de denizden karaya füze atma kabiliyeti kazandırılırsa o zaman çok büyük bir caydırıcı güç elde etmiş oluruz. Çünkü denizaltı uydudan görülmediği için, kolay kolay yeri tespit edilemiyor ve hava savunma sistemine ihtiyaç duymuyor. Ama su üstü gemiler uydudan tespit edilebiliyor ve hava savunma sistemine ihtiyaç duyuyor.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bütün bunları kurduğu AR-GE grubuyla, yazılım grubuyla yapmaya başladı. Bu amaçla Pendik Tersanesi, Deniz Kuvvetleri tarafından alındı. Bu gemiler Pendik ve Gölcük tersanelerinde yapıldı. Tabii Türkiye'nin denizcilik alanında yaptığı bu yatırımlar Amerika'yı korkuttu.

İkincisi Amerika'nın Karadeniz'e yönelik çok büyük planları vardı. Türkiye, ısrarla NATO ve Amerika'yı Karadeniz'e sokmak istemiyordu. Ne yaptı? BLACKSEAFOR (Karadeniz Donanma İş Birliği Görev Grubu) diye bir birlik oluşturdu. Bu birliğe Karadeniz'e kıyıdaş ülkeler Bulgaristan, Romanya, Ukrayna, Rusya ve Gürcistan'ı dâhil etti. Bu ülkelerin gemilerinden oluşan gemilerle belli zamanlarda birlikte görev yaptılar. Bu görev gücü Karadeniz'de denizde arama, kurtarma operasyonu, insani yardım operasyonları, mayın karşı önlemleri, çevre koruma operasyonları ve ülkeler tarafından verilen diğer görevleri yapacaktı. Ayrıca Karadeniz'e yönelik dış tehditlere karşı da caydırıcılık sağladı.

Türkiye, Karadeniz Görev Gücü'nü neye karşı oluşturdu? ABD'nin Genişletilmiş Karadeniz Projesi'ne karşı oluşturdu. Çünkü Soğuk Savaş sonrasında "Yeni Dünya Düzeni"ni ilan eden ABD, bu çerçevede "Genişletilmiş Karadeniz" kavramını ortaya atmıştı. ABD, Karadeniz'i "yaşamsal çıkar alanı" olarak gördüğü için hazırladığı proje ile potansiyel rakipleri olan Rusya ve Türkiye'nin gerçek rakiplere dönüşmesini önlemek ve bölgesel ittifakların önünü kesmek istiyordu.

Türkiye'nin oluşturduğu Karadeniz Görev Gücü'ne Amerika çok bozuldu. Türkiye'nin bu işi beceremeyeceğini ileri sürerek Karadeniz'in güvenliğine NATO vasıtasıyla katkı sunmayı tek-

lif etti. Türkiye, Karadeniz Görev Gücü'nü oluşturduğu zaman Amerika hemen Genişletilmiş Karadeniz diye bir proje çıkardı. Bu projenin sahası Hazar Denizi'ni de Güney Kafkaslar'ı ve Kuzey Kafkaslar'ı da içine alan geniş bir bölge idi. Böylece Rusya'yı çevrelemek istedi. Genişletilmiş Büyük Orta Doğu Projesi'nin bir benzeri olan Genişletilmiş Karadeniz Projesi'ne Türkiye set çekti.

Arkasından kaçakçılıkla mücadele ve istihbarat paylaşımı için birliğe dâhil ülkelerin deniz kuvvetlerinden oluşan Black Sea Harmony oluşturuldu. Bu kuvvetler arasında istihbarat akışı da sağlanmaya başlandı. Normalde Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler arasındaki iş birliğinin Amerika'yı rahatsız etmemesi lazım. Ama Amerika burada oluşturulan birlikten rahatsız oldu. Neden? Çünkü Amerika'nın şöyle bir deniz konsepti var:

"Ben bütün denizleri, bütün kara sularını kullanırım, bütün boğazlardan geçerim. Bana her yer serbest, her yere girer, çıkarım."

Türkiye, oluşturduğu birlikte Amerika'yı Karadeniz'e sokmadı.

Ayrıca Türk Deniz Kuvvetlerinde görev yapan subaylar çok iyi yetişiyorlar. Uluslararası sularda görev yapıyorlar. Angajman kurallarını biliyorlar. Gemide yalnız görev yapıyorlar. Gemide yalnız olmak şu anlama geliyor, çektikleri bayrak Türkiye Cumhuriyeti'nin bayrağı ve Türkiye Cumhuriyeti'ni denizlerde temsil ediyorlar. Bir nevi bir ülkeye gönderdiğiniz elçi gibi bulunduğu yerin hâkimleri. Görevleri nedeniyle birçok yerle temas ediyorlar. Bundan dolayı vizyonları daha geniş.

Deniz Kuvvetleri personelinin bir önemli özelliği de TSK'da elektronik eğitimi almalarıdır. Özden Örnek dâhil, Amerika Deniz Kuvvetlerine bağlı bir enstitüde elektronik, elektrik ve bilgisayar dallarında yüksek lisans eğitimi yapmışlardır. TSK'da elektronikleşme 1960'larda ilk defa Deniz Kuvvetlerinde başlamıştır. Kara Kuvvetleri, buna Hüseyin Kıvrıkoğlu ile birlikte 90'lı yılların sonunda başlamıştır. Deniz Kuvvetleri teknoloji konusunda TSK'nın ilerisinde gidiyor. Sahip olduğu kapasite ve eğitim düzeyi Deniz Kuvvetleri personelinin vizyonunu genişletmiştir.

Benim görev yaptığım Genelkurmay İstihbarat Başkanlığında

5-6 daire vardı. Bu dairelerden biri dış istihbaratla ilgilidir. Hayal güçleri daha gelişkin ve vizyonları daha geniş olduğu için biz o dairenin başına hep denizci getirirdik. Onlar olayları daha geniş görürler.

Bu arada Ege Adaları konusunda da Deniz Kuvvetleri personeli çok milliyetçidir. Ege Adaları'nda olup bitenleri günü gününe takip ederler. Hangi adaya bayrak dikilmiş, hangi adaya yeni bina yapılmış hep rapor ederler. Mesela Ege Adaları'nda kara suyu üç mildir, üç mil sınırına kadar yaklaşırlar. Altı mil ise altı mile kadar yaklaşırlar. Bütün haklarımızı sonuna kadar kullanırlar. Bunlar Yunanistan'ın o bölgede hak iddia etmesini önlemek içindir.

Deniz Kuvvetleri, Doğu Akdeniz'le ilgili de çok hassastır. Doğu Akdeniz'le ilgili ilk çalışmalar hep Deniz Kuvvetlerinden gelir. Doğu Akdeniz'deki petrol bölgeleri, doğal gaz rezervleri, yer altı kaynakları, kıta sahanlığımız ve münhasır ekonomik bölge ile ilgili ilk çalışmalar hep Deniz Kuvvetlerinden gelir. Bu konuda Deniz Kuvvetlerinin çok büyük bir arşivi, çok zengin bir birikimi vardır.

Aynı çalışmayı Kıbrıs ile ilgili de yapmışlardır. Türkiye'nin Antalya Körfezi'ne sıkıştırılmış bir ülke olmaması için Doğu Akdeniz'deki haklarımızı korumak için çalışırlar.

Deniz Kuvvetleri personelinin laiklik hassasiyetinden de söz edilir. Bunda rahmetli Güven Erkaya'nın 28 Şubat Süreci'nde üstlendiği görevin de etkisi olabilir. Ama bunun Deniz Kuvvetlerinin üstlendiği görevlerle ne kadar ilgisi vardır ayrıca tartışmak gerekir.

Bütün bunları alt alta koyduğunuz zaman Türkiye'ye nüfuz etmek isteyenler ve bu bölgede menfaati olanlar için Deniz Kuvvetleri büyük bir hedef.

Doğu Akdeniz'de Türkiye Yalnız mı Bırakıldı?

Suriye, Mısır, Lübnan ve Türkiye arasında, Mısır'da darbe olmadan ve Suriye olayları çıkmadan önce Doğu Akdeniz'de Münhasır Ekonomik Bölge Anlaşması yapıldığı söyleniyor.

Bu konuyu Suriye, Mısır, Lübnan ve Türkiye olarak birlikte yapmayı istiyorduk. Bu anlaşma yapılamadı. Çünkü o zaman Mısır ile aramızda ihtilaf vardı. Hatta bu konuyu görüşmek üzere hem Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt hem de ben Kahire'ye gittik. O zaman Mısır ve Lübnan'ın, Yunanistan ile anlaşma durumu vardı. Türkiye de Mısır, Suriye ve Lübnan'ı ikna etmeye çalışıyordu. Münhasır Ekonomik Bölge sınırlarını belirlemek için dörtlü bir anlaşma yapmaya ihtiyacımız vardı.

Yunanistan'ın Doğu Akdeniz planı çok farklı. Girit Adası'ndan, Meis Adası'na bir hat çekiyor ve o hattın batısında kalan her yerin kendisine ait olduğunu iddia ediyor. O zaman Türkiye'yi Antalya Körfezi'ne sıkıştırmış oluyor. Yunanistan o hattı çekebilmek için Türkiye'den önce Mısır ile görüşmeye başladı. Ama bu konuda biz Mısır'ı ikna edemedik. Bizim yapmaya çalıştığımız, Mısır'ı, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nden ve Yunanistan'dan uzaklaştırıp yanımıza çekmekti.

Eğer Türkiye böyle bir anlaşmayı yapabilseydi, bu anlaşmadan en büyük zararı İsrail görecekti. İsrail de karşı atağa geçerek Kıbrıs Rum Yönetimi ile anlaşma imzaladı. İsrail'in hem kendi açığında hem de Gazze açıklarında doğal gaz yatakları var. İsrail için Gazze'nin önemi de oradan gelmektedir. İsrail, Gazze'nin kara sularında olan doğal gaza da sahip olmak istiyor.

Deniz Kuvvetleri Neden Hedef Alındı?

İçinde iktisadi, sosyal, kültürel yarar olmayan hiçbir faaliyetin politik bir karşılığı yok.

Politik veya askerî bir faaliyet yürütülürken, içinde mutlaka iktisadi, sosyal bir çıkar olması lazım. İktisadi çıkar olmadan, ülke çıkarı olmadan herhangi bir faaliyet yapılmaz. Deniz Kuvvetleri de Türkiye'nin çıkarlarını koruyordu. Bence tırpanladılar ve yazık ettiler. Yapılan bu tırpanlamadan sonra Deniz Kuvvetleri yok mu oldu? Hayır. Deniz Kuvvetleri yok olmaz.

Deniz Kuvvetlerinin şöyle bir özelliği var: Deniz Harp Okulunda okuyan bir öğrenci mezun olduktan sonra denizlerde teğmen

olarak göreve başlar. Kimisi su üstü gemilerde kimisi denizaltında görev yapar. Güvertede görev yapar, çarkçılık yapar, makine dairesinde yapar. Deniz subaylarının fiilî eğitim sürelerini, belli rütbelerde geçirmeleri gerekir. Mesela binbaşı, yarbay olduğunuzda gemi komutanı olursunuz. Eğer bu görevleri yapmadan gemi komutanı olursanız, gemiyi karaya oturtursunuz. Deniz subayların tüm bu tecrübelerden geçmeleri gerekir. Deniz Kuvvetlerinin Kara Kuvvetlerinden en temel farklılıklarından biri budur. Kara Kuvvetleri daha çok insan yönetimiyle ilgili bir görevdir. Gemide, insan ve makine yönetimi birlikte yürütülür.

Binbaşı, yarbay rütbesinde gemi komutanı olan bir subay, gemiye rahatlıkla manevra yaptırabilir. Gemiyi karaya oturtmadan istediği yerden geçirebilir. Albay olduğu zaman komador dedikleri birkaç gemiye komuta eder. Bunları yapabilmek için tecrübe sahibi olmak gerekiyor. Henüz yetişmemiş bir üsteğmeni gemi komutanı yaparsanız, o büyük gemileri yönetemeyebilir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığına yapılan operasyonla 400'e yakın subayımızın Silahlı Kuvvetlerle ilişiği kestirildi. Böylece Deniz Kuvvetlerinin birikimine büyük bir zarar verildi. Türk Deniz Kuvvetleri ancak 10-15 sene sonra eski durumuna gelebilir. Bu operasyonla Türk Deniz Kuvvetlerine 15 senelik bir zaman dilimi kaybettirildi.

Nasıl kaybettik?

Bir amiralin yetişmesi için 25 seneye ihtiyaç var. Şimdi Deniz Kuvvetlerinden amiralleri temizledik. Mesela 2014 yılında Deniz Kuvvetlerinde oramiral olmadı. 2015 yılında da olmayacak.

Deniz Kuvvetlerinde NATO Karşıtları mı Temizlendi?

400 kadar subayı Deniz Kuvvetlerinden uzaklaştıran insanlar, Deniz Kuvvetlerinin alt kadrolarındaki insanlar mı?

Bir görüşe göre öyle. Bazıları onların önlerinin açıldığını söylüyorlar. Ama ben bu konuda çok kötümser değilim. Bu görüş bütün Türk Silahlı Kuvvetler camiasını töhmet altında bırakıyor.

Bu operasyonlarla birilerinin önü açılmış olabilir. Ama önleri açılan insanlara baktığımız zaman, Cemaat'le ilgilerinin olmadığını görüyoruz. Aralarında Cemaat'le alakası olanlar da olabilir. Şu andaki Deniz Kuvvetleri komutanını, Deniz Kuvvetleri kurmay başkanını, donanma komutanını ve onların altındaki insanları tanıyorum. Böyle bir şey olması mümkün değil.

Deniz Kuvvetlerindeki subayların bazı konularda daha keskin görüşleri vardır. Görüşlerini çekinmeden söylerler. Ülke gündemine ilişkin görüşlerini ifade etmekten çekinmezler. Yapılan operasyonlarda keskin görüşlü olanları aldılar. Bu insanlar aynı zamanda NATO ve Amerika'da yaptığımız toplantılarda NATO ve Amerika'nın isteklerine karşı çıkan insanlardı. O insanların yerine gelenler, daha yumuşak görüşlü insanlar. Yani operasyonla bir şekilde NATO ve Amerika karşıtları temizlendi.

Bu operasyondan sonra Amerika, Karadeniz'i kullanabiliyor mu?

Hayır kullanamıyor. Eski statü devam ediyor. Amerika'nın Karadeniz'e gelmesi, Türkiye'nin Rusya ile başının belaya girmesine sebep olur. Amerika Karadeniz'e geldiği anda, Karadeniz bizim kontrolümüzden çıkar. Karadeniz'de, Türkiye'nin, Rusya'nın ve diğer ülkelerin yeteri kadar gemisi var. Ama Romanya ve Bulgaristan bu konuda Amerikan görüşlerine yakın duruyor. Ukrayna da Rusya ile çatışmasından dolayı Amerika'ya yakın duruyor.

Karadeniz Görev Gücü'nün bozulması bölgeyi tehlikeli hâle getirir. Bölgede Rusların daha saldırgan hâle gelmesine neden olur. O bakımdan Türkiye'nin bu konuda daha dikkatli davranması lazım.

Kripto Cemaatçileri Bulmak Zor

Siz Cemaatçileri ordudan atarken birtakım görünür eylemleri üzerinden karar veriyorsunuz. Ama Cemaat'in bir de kripto profilleri var. Bu kişiler laik bir yaşam tarzına sahip. İçki de içebiliyor, flört de edebiliyor. Bunları nasıl tespit ediyorsunuz?

Evet böylelerine icazetliler diyorlar ve bunları bulmak zor. Ce-

maat bu konuda çok taktikler geliştirdi. Bunlardan bir tanesi, dezenformasyon faaliyetidir. Nasıl dezenformasyon yaptılar? Özellikle Ergenekon soruşturmaları sürecinde tepkilerin Cemaat'e yöneldiği dönemde Türkiye'nin çeşitli yerlerinde çantalar bulundu. En az 8-10 yerde böyle çantalar bulundu. Çantaların içinden CD'ler çıktı. Bir kişi nizamiyede bilgisayarını unuttu. İçinde Cemaatçi olduğu iddia edilen 1200 subayın listesi çıktı. Bu yazılanların ne kadar doğru, ne kadar yanlış olduğunu anlamak için çok çalıştık. Cemaat, listelerin içine Cemaatçi olmayan subayları da yazarak kafa karıştırdı. TSK'daki Cemaatçi yapılanmayı tasfiyede başarısız olmamızın bir nedeni de onların manipülatif eylemleridir. Yaptıkları eylemlerle kafa karıştırdılar. Bazen tasfiye ettirmek istedikleri bir insanı da kendilerinden gibi gösterdiler. Böylece esas Cemaatçi kişileri korurken Cemaatçi olmayan kişilerin tasfiye edilmesine de sebep oldular.

Onların bize ulaştırdığı 1200 kişilik listeyi biz mutlak doğru kabul etmedik. Başka yerlerden de kendimiz isim listesi çıkardık. Bu konuyla ilgili MİT'ten de yardım istedik ama fazla bir şey alamadık. Onların verdiği, bizim tespit ettiğimiz listelere baktığımız zaman hangisinin tam doğru olduğunu tespit edemedik. Tespit edebildiklerimizi ise ayırdık. Ayırdıklarımız kimlerdi? Kıtalarda görev yaparken veya ışık evlerine giderken, bir şeyhin evine giderken tespit ettiğimiz isimlerdi.

Cemaat, Deniz Kuvvetlerini Ele Geçirebilir mi?

Cemaatçiler orduya neden bu kadar odaklanmak istiyorlar? Planları nedir? Darbe yapıp ülke yönetimini ele geçirmek midir?

Cemaat kendi hedeflerine ulaşmak için en büyük engellerden biri olarak Silahlı Kuvvetleri görüyor. Orduya karşı bir güç çıkartamayacağına göre, ordunun içine girerek o gücü ele geçirmek istedi.

Cemaat'in yanı sıra, Cemaat'e görev veren Amerika, İsrail gibi ülkeler de orduyu kendi hedefleri için engel olarak görüyorlar. Güçlü bir ordu, Amerika'nın bu bölgede istediği gibi hareket etmesini engeller.

Ordunun iç siyasette ve dış politikada da etkisi vardı. 28 Şubat'ta, AKP'nin ilk iktidar olduğu yıllarda ve Kıbrıs'ta Annan Planı yapılırken ordunun belirleyici bir tutumu vardı. Dolayısıyla bir şekilde ordunun etkisinin azaltılması gerekiyordu. Bu etkinin azaltılması hususunda Cemaat önemli bir işlev üstlendi. Cemaat'in üstlendiği işlev hükûmetin de işine geldi.

Türkiye'de askerî vesayet başka türlü kaldırılamaz mıydı?

Askerî vesayeti kaldırmak için, insanları karalamak, ezmek, hırpalamak şart değildi. Demek ki birileri ordunun çok fazla hırpalanmasını istediler. Veya bu işi yapanlar, ordunun bu kadar çabuk hırpalanabileceğini, pes edebileceğini değerlendiremediler. Ordu umduklarından daha yumuşak çıktı.

21. YÜZYILIN ORDUSU NASIL OLMALIDIR?

"Asker ve Siyaset" adlı kitabınızda Türk Silahlı Kuvvetlerinin mevcut ordu yapısının lağvedilip yeniden kurulmasına ilişkin bir projeniz var. Doğu ve Batı orduları diye iki ordu kurulmasını öneriyorsunuz. Bu orduyu daha fazla merkezîleştirmez mi?

Ordu içerisindeki iletişim kopukluğu giderilirse ordunun merkezîleşmesi sorun teşkil etmez. Türkiye, Amerika'dan küçük bir ülkedir. Türkiye'nin bütünü tek bir harekât alanıdır. Türkiye'de yapılacak bütün harekâtlar Genelkurmaydaki harekât merkezinden sevk ve idare edilir. Dolayısıyla bir savaş durumunda Genelkurmay Harekât Merkezinden bütün her yer yönetilir. Centcom denilen Amerikan merkezî kuvvetlerinin sorumluluk sahası Türkiye'nin en az on katıdır.

Amerika'da Genelkurmay Başkanlığı bir karargâhtır ve üretim yapar. Kuvvet komutanlıkları da eğitimden, disiplinden sorumludur. Amerika bütün dünyayı Centcom, Eurocom gibi beş altı tane komutanlığa bölmüştür. Komutanlıklar doğrudan Amerikan Savunma Bakanlığına bağlıdır. Asya'da Türkiye ve İsrail hariç Afganistan, Pakistan, İran, Irak gibi en kritik yerlerden Centcom sorumludur. Oralardaki Amerikan ordusunun harekâtlarını Centcom yönetir. Centcom uygulamayı yapıyor, stratejiyi merkez belirliyor.

Türkiye'de bunun tam tersi bir durum var. Strateji de merkezden belirlenir, uygulamayı da merkez yapar. Türkiye'de neden merkezî uygulama yapılır? Çünkü Türkiye küçük bir ülkedir. Böyle olunca ordu yapımız ihtiyacımıza göre biraz fazla. Kara Kuvvetleri normalde tabur, kolordu yapısına dönmüştü. Eskiden alay, tümen yapılanması vardı. Şimdiki yapılanması daha atik, daha küçük, daha mobil birlikler. İkincisi ordu karargâhlarında aynı işlemler birkaç defa yapılıyor. Baktığınız zaman ordu karargâhı da kolordu karargâhı da kuvvet karargâhları da aynı işlemi yapıyor. Böyle olunca bir zamanlı bir işlem, üç zamanlı üç işlemle yapılıyor. Baktığınız zaman arka arkaya uzun bir hiyerarşi var. Hâlbuki bizim müşterekliğe ihtiyacımız var. Müştereklik dediğimiz zaman Kara, Hava ve Deniz Kuvvetlerinin bir arada çalışmasından bahsediyorum. Birleşik harekât da üç beş ülkenin bir araya gelerek yaptığı harekâta deniyor.

Şu andaki Genelkurmay Karargâhı müşterek değil. Subay olarak karacı, havacı, denizci var ama herkes kendi alanına göre çalışıyor. Harekât üçünün bir araya gelmesinden doğan sinerjidir. Bu durumda karargâhların da birleştirilmesi gerekiyor.

Bana göre kuvvet karargâhlarının küçültülmesi gerekiyor. Kuvvet karargâhlarının sadece eğitim ve lojistikle ilgilenmesi gerekiyor. Onların görevi personel temin etmek, lojistik malzeme temin etmek, kuvvetlerin gelişmesi için imkân sağlamaktır. Kuvvetleri yönetmek karargâhın görevi olmamalıdır. Bizde herkes kendi kuvvetini yönetmeye çalışıyor. Hâlbuki kuvvetin müşterek bir beyin tarafından yönetilmesi lazım. Müşterek beyin, Genelkurmay Karargâhında oluşturulabilir. Onun için Genelkurmay Karargâhının müşterek bir karargâh olması lazım.

Genelkurmay Karargâhında her kuvvetin kendine ait özellikleri var, bu özellik bozulmasın diye herkes kendi planlamasını kendisi yapıyor. Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri tek başına hiçbir şey değil. Birbirlerinin rakibi değil, yardımcısıdırlar.

Deniz Kuvvetlerinin hava savunması yoksa, üzerinde koruyan bir uçak yoksa vurulur. Harekâtın bir bütün olarak planlanması gerekiyor. Bu bizim bir türlü değiştiremediğimiz klasik ordu anlayışıdır. Hepsi de kendi iktidar alanını daraltmadan mevcut kuvvetlerini yönetmek istiyorlar.

Tabii böylesine kurumsal yapıların akşamdan sabaha iki söz ile değişmesi mümkün değildir. Bunun için uzun bir planlama ve uygulama için düzenleme yapılması gerekmektedir. Aynı görev bölümleri Genelkurmayda da var, kuvvet komutanlıklarında da var. Plan Prensip Dairesi, orada da var, burada da var.

Genelkurmay Karargâhı planın yapıldığı yer olmalıdır. Burada yapılan plan, uygulama için kuvvet komutanlıklarına gönderilmelidir. Kuvvet komutanlıkları bir daha plan yapmamalıdır. Ordu komutanlıkları da kuvvet komutanlıklarından gelen planları bir daha yapmamalıdır. Balyoz Davası'na konu olan İstanbul Birinci Ordu Karargâhında senaryolaştırılan Egemen Harekât Planı öyle bir plandır. Bu plan Ankara'da Kara Kuvvetleri Komutanlığında hazırlanmış, İstanbul'da Birinci Ordu'da da yeniden revize edilerek senaryolaştırılıp tartışılmıştır. Böyle olunca çalışmalarda müştereklik ortadan kalkıyor.

Bana göre orduda bir tane komutan olmalıdır. Eğer Genelkurmay başkanı yetkisini dağıtmak isterse doğu ve batı diye iki tane müşterek komutanlık kurmalıdır. Harekâtla ilgili ne varsa harekât komutanlarının emrine verilmelidir. Planları da harekât komutanlıkları yapmalıdır. Diyelim ki Irak'ta veya Suriye'de bir harekât yapılacak. Genelkurmay Başkanlığı bu görevi Doğu Müşterek Komutanlığına vermelidir. Orası bana şu kadar kuvvet lazım der ve planını hazırlar. O plana göre kuvvet tahsis edilir. O kuvvetlerle harekât sevk ve idare edilir.

Şu anda böyle bir şey yok. Böyle bir şey olmadığı için hantal bir yapı ortaya çıkıyor. Şu an sadece ordu var. Ordu tek başına bir şey ifade etmiyor. Siz orduya bir görev verdiğiniz zaman, plan yapması için yeni baştan hava kuvvetleriyle görüşmesi lazım. Hâlbuki doğu ve batı diye iki müşterek komutanlık oluşturduğunuz zaman yeni baştan plan yapmaya gerek yoktur.

Doğu-batı diye iki tane müşterek komutanlık olsun. Onun altında ordular olmasın, kolordular olsun. Onun altında Deniz Kuvvetlerinden kim gelecekse onlar olsun. Hava Kuvvetlerinden kim gelecekse onlar olsun. Hava Kuvvetleri, ben böyle dağıtırsam birliklerimi toparlayamam diyor. Sen normal eğitimini yap, üssünde konuşlan. Ama müşterek harekât istendiği zaman uçaklarını tahsis et. Kendi planını ayrıca yapma.

Türk Ordusu Kabiliyet Bazlı Yapılandırılmalıdır

Deniz Kuvvetleri komutanının bilgisayarından siber saldırı ile günlükler ve birtakım belgeler alındı dediniz. Bizim ordu, savunma ordusu, saldırı kapasitesi düşük, Fethullah Gülen gibi ilkmektep bitirememiş emekli bir imam orduyu dize getirdi. Bu kadar saldırıya açık bir ordu varken, Türk devleti neden 600-700 bin askeri istihdam ediyor?

Türk devletinin 600-700 bin askeri istihdam etmemesi lazım. Bu biraz askerlik kanunundan kaynaklanan bir şey. Türkiye Cumhuriyeti devletinin yeni baştan bir tehdit değerlendirmesi yapması gerekiyor. Eskiden doğudan, batıdan, güneyden, kuzeyden gelebilecek tehditlere karşı kuvvet konuşlandırmıştık. Böyle bir savunma konseptinde ihtiyaç duyduğunuz kuvvet miktarı çok artıyor. Aynı anda Yunanistan'a, Bulgaristan'a, Rusya'ya, Irak'a, İran'a ve Suriye'ye yönelik bir savunma hattı oluşturuyorsunuz. Bir senaryo yapmanız lazım, o senaryoya göre Türkiye'nin aynı anda nerelerde çarpışabileceği hesap edilmeli ve muhtemel riskler analiz edilmeli. Bu senaryoyu ortaya koyduktan sonra bir doküman hazırlamak gerekiyor. Senaryodan önce de öngörü dokümanı hazırlamak lazım. Bu bölgelerde neler olabilir? Orta Doğu'da, Kafkaslar'da, Balkanlar'da, Ege'de ve Akdeniz'de neler olabileceği öngörülmelidir. Ondan sonra biz hangi senaryolar içinde bulunabiliriz diye hazırlık yapılıp kuvvetleri yeni baştan dizayn etmemiz lazım. Bizim nasıl bir kara kuvvetlerine, nasıl bir deniz kuvvetlerine, nasıl bir hava kuvvetlerine ihtiyacımız var? Bunun ortaya çıkarılması gerekiyor. Bu konuda bir çalışma yapılmıyor. Yapılmadığı için de hep eskiyi idame ettiriyoruz. Öngörü dokümanı hazırlanacak, senaryolaştırılacak ve birlikler yeni baştan dizayn edilecek. Ordu kabiliyet bazlı bir yapılanmaya gidecek. Bu kabiliyet mobil olacak. Her yere taşınacak. Örneğin hava savunma kabiliyeti olacak. Batıda bir tehdit varsa oraya, doğuda bir tehdit varsa oraya hava savunma kabiliyetinizi taşıyacaksınız. Her yerde aynı savunma yatırımı yapmak çok maliyetli. Mesela füze savunma kabiliyetinizin olması lazım. Şu anda bütün ordular tehdit bazlı değil, kabiliyet bazlı yapılanıyor. Tehdit bazlı yapılandırdığınız zaman masraflar çok artar.

Kabiliyet bazlı orduda hava savunma kabiliyeti var, füze savunma kabiliyeti var, uzun menzilli füze kabiliyeti var. Mayınlı arazilerde muharebe yapma kabiliyeti var. Bir ordunun kabiliyeti bu şekilde geliştirilmelidir. Bu kabiliyetleri ihtiyaç duyduğunuz yerde ve zamanda en pratik şekilde kullanırsınız. Türkiye aynı anda dört beş yerde muharebe edecek bir ülke değil. Amerika bile şu anda 1,5 savaşa indirdi kabiliyetini. Çok büyük bir savaş yaparken başka bir yerde de küçük bir savaş yaparım gibi bir senaryoyu kabul ediyor. Bizim de bunun gibi bir senaryo kabul etmemiz lazım.

Günümüzde tehdit çok farklılaştı. Ülkenin çıkarlarını korumak için ne yapılması gerekiyorsa onu yapmak gerekiyor. Ege Adaları var, Ege Denizi var, Doğu Akdeniz var, Doğu Akdeniz'deki petrol ve doğal gaz çıkarlarımız var. Kıbrıs var. Kara sınırlarımız var. Bütün buraları korumak için nasıl bir sistem gerekiyor. Petrol bölgesine yakınız. Oradan ne çıkarımız var? Kendi bölgemizi güvenli yapıp o bölgedeki petrolün dünya piyasalarına aktarılması konusu var. Doğal gazın dünya piyasalarına aktarılması konusu var. Bütün bunlar ortaya konacak, bu çıkarları korumak için nasıl bir orduya, nasıl bir deniz kuvvetlerine, nasıl bir hava kuvvetlerine ihtiyacımız olduğunu bulacağız. Sahip olduğumuz ordumuz sadece bu toprak parçasını korumak için değil. Ülkenin çıkarlarını korumak için. Vatanı bir toprak parçası gibi görmememiz gerekiyor. Vatan, üzerinde yaşayan insanlarla vatan. Üzerinde yaşayan insanların refaha erişmesiyle beraber vatan. Sen vatan üzerindeki insanların ihtiyaç duyduğu yaşam standardını sağlamak zorundasın. Onun menfaatlerini korumanız ve onun yaşam kalitesini artırmanız lazım. Bizim vatana ilişkin temel yanılgımız, vatanı toprak parçası olarak değerlendirmek olmuştur. Bu yanılgı bizi mevzi savunma anlayışına götürmüştür. Hâlbuki ülkenin savunulması demek, ülkenin çıkarlarının korunması demektir. Türkiye'nin çıkarları sadece Türkiye'de olmayabilir. Türkiye'nin uzağında da Türkiye'nin çıkarları olabilir. Bizim görevimiz o çıkarları da korumaktır. Onun için deniz yollarının kontrol edilmesi gerekmektedir. Gücümüzün yettiği kadar kendi çıkarlarımızı korumak durumundayız. Ülke çıkarı, Karadeniz'deki ulaşım yollarının korunmasıdır. Veya Türkiye üzerinden İran ve Gürcistan'dan geçerek Orta Asya'ya giden ticaret yollarının korunmasıdır. Bunu

sağlayacak bir silahlı kuvvetler yapısına ihtiyacımız var. Şu anda böyle bir şey var mı? Yok.

Silahlı Kuvvetler, Soğuk Savaş'tan sonra üzerinde çalışıldığı hâlde bir türlü ileri götüremediğimiz kurumlarımızdan biri. Soğuk Savaş Dönemi'nde sistem gayet belli; sana saldıracaklar, sen de savunacaksın. Nasıl savunacaksın? Ben sana yardıma gelinceye kadar sen savunma mevzilerine çekileceksin ve düşmanı orada oyalayacaksın. Ben Orta Avrupa'dan geldikten sonra gerekli cevabı vereceğim diyor. Ülkenin çıkarları o zaman NATO'ya emanet edilmişti. Diyoruz ki, NATO bizim ülkemizin çıkarlarını korur, biz de NATO'nun verdiği görevi yaparız. Ama durum değişti. Soğuk Savaş bitti. NATO'nun da görev sahası değişti. NATO şu anda Afganistan'da ve başka yerlerde çalışıyor. Peki NATO gittiği yerlerde kimin adına çalışıyor? Afganistan'da Batı'nın menfaatlerini koruyor.

Yukarıdan baktığınız zaman Afganistan, Hint Okyanusu'na kadar uzanan coğrafyaya hâkim bir coğrafya. Çin'in, Hindistan'ın Rusya ile ve Orta Asya ile bağlantısını kesen bir coğrafya. Afganistan'a hâkim olduğunuz zaman bütün Asya coğrafyasını kontrol ediyorsunuz. Büyük İskender de Afganistan'a hâkim olduktan sonra Hindistan'ı ele geçirebilmiş. Babürler de Hindistan'ı ele geçirmeden önce Afganistan'a hâkim olmuşlardır. Hint Okyanusu'na giden kapılar Afganistan'dan geçiyor. Hayber Geçidi Orta Asya ile Hindistan'ın irtibatını sağlayan bir yer. Hayber Geçidi'ni kontrol eden her yeri kontrol eder.

Asya'ya hâkim olmak isteyenin Afganistan'a hâkim olması lazım. Rusya'nın da Amerika'nın da İngiltere'nin yaptığı budur. O nedenle tarihi boyunca Afganistan'da istikrar olmamıştır. Hint Yarımadası'na ve Hint Okyanusu'na hâkim olma savaşları hep Afganistan'da olmuştur.

Türkiye, Çıkarlarını Gözeten Bir Dış Politika Takip Etmelidir

Bizim Anadolu'ya atfettiğimiz ehemmiyetin aynısını Afganlar da kendi coğrafyalarına atfedebilirler o zaman.

Anadolu, bulunduğu bölgeyle birlikte değerlendirilmelidir. Anadolu, Şam coğrafyasını içine alan çok geniş bir coğrafyadır. Şam coğrafyası Irak'ı, Suriye'yi, Ürdün'ü, Lübnan'ı, Süveyş Kanalı'nı, Gazze'yi, Kıbrıs'ı da içine alır. Dolayısıyla hem Mısır'ı hem Hint Okyanusu'nu tehdit eden bir coğrafyadır. Dikkat ederseniz Birinci Dünya Savaşı'nda Almanya, Birinci ve İkinci Gazze Seferi, Birinci ve İkinci Kanal Seferi ve Sina Yarımadası'ndaki çatışmalarda bizi kullandı. Bizi oraya doğru sürerek İngiltere'nin Mısır'daki ve Hindistan'daki hâkimiyetini tehdit eder duruma geldi. Çanakkale Savaşı'nın başlamasının bir nedeni de Türklerin Şam coğrafyasındaki gücünü Çanakkale'ye çekmek içindi. Böylece bizi Hindistan'ı ve Mısır'ı tehdit etmekten uzaklaştırmak istediler.

İngiltere'nin o zamanki korkusu bizim Hindistan'a girmemiz değildi, orada hatırı sayılır bir Müslüman topluluk vardı. Bizim oraya girmemiz durumunda, İngiltere bütün hâkimiyetini yitirmekten korktu. Aynı korku Irak Savaşı'nda Amerika'da vardı.

1 Mart 2003'te tezkere çıksaydı bile Amerika bizi 20 kilometreden fazla içeri sokmayacaktı. Yapılan anlaşmalar bu şekildeydi. Amerika'nın korkusu Türkiye'nin Irak'a girip onların kurduğu düzeni bozmasıydı. Eğer o zaman Türkiye girseydi, Kürtleri ve PKK'yı soyutlayacaktı. Amerika, Türkiye'nin bunu yapmasından korktu. Çünkü Amerika Kürtlere çok büyük tavizler verdi. Amerika, Kürtlere verdiği tavizlerle Irak'ta tutunabildi. Kuzey bölgesi Amerika için rahattı. Asıl sorun Sünni bölgesindeydi. Şii bölgesi İngiliz ve İranlıların etkisindeydi. Zaten Şiiler Amerika'nın Irak'a girmesini destekliyorlardı. İran da destekliyordu.

İran çok pragmatik bir devlet. Çıkarlarını esas alan bir diplomasi yapar. Aynı anda üç dört farklı diplomatik faaliyeti yürütebilir. Bir yandan PKK'nın İran kolu olan PJAK ile savaşır, diğer yandan PKK'ya Türkiye'ye karşı sınırlarında faaliyet izni verir, onlara destek verir. O esnada İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ile görüşebilir, Amerika ile nükleer müzakereleri yürütebilir. İran'ın böyle bir diplomatik esnekliği var.

İran'da 2000-2500 yıllık Pers devletinin getirdiği bir kültür var. Bizim de Selçuklu'yu ve Osmanlı'yı sayarsanız 1000 yıllık bir devlet kültürümüz var. Burada Büyük Selçuklu Devleti'ni saymıyo-

rum. Çünkü onlar da Fars kültürünün etkisi altında bir devlet yönetmişler. Büyük Selçuklu Devleti'nde Nizamülmülk'ün koyduğu Fars siyaseti takip edilmiştir. Büyük Selçuklu Devleti'nde hanedan Türk olsa da devletin stratejisi Fars stratejisidir. Nizamülmülk çok iyi bir devlet adamı ve çok iyi bir Fars milliyetçisidir.

TÜRKİYE'NİN KIRMIZI ÇİZGİLERİ KALDI MI?

Irak Savaşı gündeme geldiğinde Türkiye'nin ciddi ciddi kırmızı çizgileri vardı. Kürtler sınıra 20 km. yaklaşırsa şöyle olur, Kerkük'e girerlerse böyle olur denildi. Sonra bu kırmızı çizgilerin hepsi çiğnendi. Artık kırmızı çizgi diye bir şey kalmadı. Şu anda o bölge ile ilgili şu yapılırsa Türkiye için tehdittir diyebileceğimiz bir kırmızı çizgimiz kaldı mı?

Kırmızı çizgi sözü, Amerika'nın "red line" sözünden gelme bir kavram. Böyle kelimeleri çok seviyoruz. Biz onlardan almışız. Kırmızı çizgi koymanız için gücünüzün olması lazım. Gücünüze bakıp ne yapıp yapamayacağınızı hesaplamanız lazım. Gücünüze bakmadan kırmızı çizgi ilan eder, kendi gücünüzü de abartırsanız sizin çizgilerinizi pembeye çevirirler veya çizgi filan bırakmazlar. Bizim çizgiler de öyle oldu.

Bu çizgileri askerler mi siviller mi koydular?

Sanırım askerler koymuştur. Güvenlik konusunda o zaman askerler daha etkililerdi. Büyük ihtimalle öneri olarak askerler götürmüştür. Dışişleri de götürmüş olabilir. Türkiye'nin dış güvenliği konusunda iki büyük teşkilat var, biri Dışişleri Bakanlığı

bir diğeri de Türk Silahlı Kuvvetleri. Bu iki teşkilat iç içe çalışır. Çalışırken mutlaka birbirlerinden haberleri olur. Öyle de olması lazım. Gerekli yerlerde de başbakana bunları anlatırlar. Kırmızı çizgiler, büyük ihtimalle TSK ve Dışişleri'nin ortak çalışması sonucu belirlenmiştir.

Kırmızı çizgi ilanının amacı neydi? Irak'ın toprak bütünlüğünün korunması amacıyla Kuzey Irak'ta bir Kürt devletinin kurulmasına mâni olmaktı. Kerkük Türkmenlerine dokunulmaması ve Kerkük'ün Irak'ın bütünlüğünden koparılmaması idi.

Yarın bir gün Irak parçalansa Irak'ın toprak bütünlüğünü korumak için oraya girebilecek misiniz? Giremeyeceksiniz. O zaman niye bu çizgiyi ilan ediyorsunuz?

Bir ülkeye girmeniz için, o ülke ile ilgili planlarınızın olması lazım. O ülke ile ilgili senaryolarınızın olması lazım. Eğer Irak'a, Suriye'ye yönelik bir planınız yoksa, silahlı kuvvetlerinizi planlarınıza uygun tesisatlandırmamışsanız bu ülkelere girmeniz çok zor. Orada bir sorun olduğunda plan yapmadan gidip oraya taarruz edemezsiniz. Askerlikte böyle bir hareket tarzı yok. Amerika, Orta Doğu ile ilgili planlarını, plan seminerlerinde harp oyunu şeklinde oynuyor. Sizin de Orta Doğu ile ilgili planınız varsa bunu plan seminerlerinden oynamanız lazım.

Nasıl bizim Yunanistan'la ilgili planlarımız var, Ege ile ilgili planlarımız var ve bunları plan seminerlerinde oynuyor, dile getiriyorsak, Orta Doğu ile ilgili de olması lazım. Bunu neden yapmanız lazım? Çünkü önce subayınızı, generalinizi fikrî olarak yetiştirmeniz lazım. Savaşa önceden hazırlık lazım. Hem fikrî hazırlık lazım hem de tesisat, malzeme hazırlığı lazım. Eğer Kıbrıs Harekâtı'nda başarılı olunduysa tamamen hazırlık eseridir. 8-10 senelik bir hazırlıktan sonra Kıbrıs Harekâtı yapılmıştır. Ben de o zaman teğmendim. Biz Kıbrıs haritasının başında veya kum masasında harekâtın hazırlıklarını yaparken takımımla gideceğim yerleri tek tek ezberledim. Karşımıza çıkan sorunlara karşı alacağımız önlemleri tek tek çalıştık. Savaş böyle bir hazırlık gerektirir.

Laf olsun diye, kamuoyunu tatmin etmek, medyaya malzeme vermek için kırmızı çizgi ilan edilmez. Kırmızı çizgiyi koyduğunuz zaman ekonomik, siyasi ve askerî gücünüzle arkasında durmalı-

sınız. Yapabileceğin şeyi seslendirmeli, yapamayacağın şeyi seslendirmemelisin.

1970'li yıllarda Türkiye'nin en önemli kırmızı çizgisi Kıbrıs'taki Türklerin güvenliği ve Kıbrıs'ın statüsü idi. Türkiye, o zamanki imkânsızlıklarla Kıbrıs Türklerinin ve Türkiye'nin Kıbrıs'taki haklarının koruyucusu oldu. Amerika'nın Irak'a saldırısında ise kamuoyunu tatmine dönük kırmızı çizgiler ilan edildi. Ama bunlara sahip çıkılmadı. İlan ettiğiniz kırmızı çizgileri korumamanız devletinizin izzetinefsi gibidir. Ondan sonra devlet bunu koruyamayınca toplumun taahhüt edilen hedeflere olan inancı kaybolmaya başlıyor.

O bölgede 1991'den 2003'e kadar Çekiç Güç'e ev sahipliği yaptık. Ev sahipliği yaparken 36. paralelin üstünde âdeta küvöz içerisinde daha sonra kırmızı çizgi ilan edeceğimiz bir devletin oluşumuna yardımcı olduk. Hem Kuzey Irak'ta Kürt devletinin kurulmasının korumasını biz yaptık hem de bu devletin kurulmasını kabul edemeyiz diyoruz. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu! Eğer kırmızı çizginiz varsa o zaman da olsaydı. Deseydiniz ki; ben ülkemin bekasını tehdit edecek bir oluşuma izin veremem. Onun için Çekiç Güç'ü reddediyorum! Beni ilgilendirmez, kim korursa korusun deseydiniz. Demedik. Orada Kürt devleti ortaya çıkmaya başlayınca da topluma dönüp burada bir Kürt devleti ilan edilmesi benim kırmızı çizgimdir de!

Ege'de silahlandırılması gereken adalar var, aidiyeti anlaşmalarla Yunanistan'a devredilmemiş adacık ve kayalıklar var. Bu adalar ortada ve kime ait olduğu belli değil. Bir plan yaptığınız zaman planın faraziyelerini koyarsınız. Faraziye şudur: Adalara silah konduğu zaman bu plan uygulamaya geçer. Adalar ilhak edilmeye başlandığı zaman, adalar yerleşime açıldığı zaman ben harekete geçerim dediniz. Bütün bunların hepsi vaki oldu. Planları uygulamanız lazım. Uygulayabiliyor musunuz? Niye uygulayamıyorsunuz? Çünkü mevcut konjonktür bu planları uygulamanıza engel. Öyle bir şey yapmaya kalktığınız zaman hemen tepenize binerler.

Ama sarı öküzü bir kere verdiğiniz zaman arkası geliyor. Kardak'ta olduğu gibi savaşmayı göze aldığınız zaman bir sonraki adımı atarken onlar kırk defa düşünmek zorunda kalırlar.

Ege Adaları'nda ve Ege Denizi'nde bir pasifliğimiz varsa, bunun nedeni Dışişleri Bakanlığıdır. Niye? Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ege Denizi üzerinde rutin uçuşları var. Yunanistan adaların hava sahasının 10 mil olduğunu iddia ediyor. Adaların kara suyu 6 mil olduğuna göre, hava sahasının da 6 mil olması lazım. Biz Yunanistan'ın 10 mil kararını tanımıyoruz ve her uçak gönderişimizde 6 mile kadar yaklaşıyoruz. 6 mil ile 10 mil arasında her seferinde özellikle uçuyoruz. Yunanistan'ın oldubitti kararını kabul etmiyoruz ve her gün oraya uçuyoruz. Fiilî olarak onların oldubitti kararını bozuyoruz. İt dalaşını bile bile yapıyoruz. Mesela bize iki ada arasındaki pasajdan geçemezsiniz diyor. Bu benim açık denize çıkma hakkım diyorum ve geçiyorum. Özellikle gemi gönderiyorum ve tatbikat yapıp o gemiyi oradan geçiriyorum. Onun burası Yunan hava sahasıdır diye ilan ettiği haksız yerlerden özellikle uçuyorum. Aidiyeti anlaşmalarla tespit edilmemiş adalar üzerinden uçuyorum. Buralar kimsenin değil. Buraları bölüştüğümüz zaman buraların hukuku ortaya çıkar diyoruz. Epeyden beri Dışişleri bunu durdurdu. Niye durdurdu? "Aman Yunanistan'da seçimler olacak, aramızda bir sıkıntı çıkmasın, bugün bayram var dikkat edin." Bu yanlış bir politika. Hükûmet, Dışişleri'ne Yunanistan ile sorun çıkartma diyor. Dışişleri de buralarda uçmakla sorun çıktığını dikkate alarak, uçulmamasını istiyor. Ne oluyor? Her seferinde it dalaşı oluyor. Her seferinde de nota veriliyor. Yunanistan, bizim yaptığımız her uçuşla ilgili Dışişleri Bakanlığına nota veriyor. O notanın sonucunu da Dışişleri bildiriyor. Bütün sorun budur. Bu uçuşların devam ettirilmesi lazım. Şu anda asıl sorun Dışişleri ile Türk Silahlı Kuvvetleri arasındadır. Biz silahlı güçsek ve ülkenin menfaatlerini koruyacaksak mutlaka ihtilaflı bölgelerde uçmamız lazım. Eğer geçmezsek, uçmazsak zamanla Yunanistan oralarda hak iddia eder. Fiilî durum bir hak gibi telakki edilecek. Yunanistan şu anda 16 adayı iskâna açtı. Aslında Kardak'ta yaptığımız gibi, iskâna açtığı ilk adaya adam çıkarsaydık veya onun karşısındaki adaya adam çıkarsaydık, Yunanistan öbür adaları iskâna açamazdı.

Türkiye Cumhuriyeti Kaddafi'yi Koruyabilir miydi?

Kaddafi ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

Kaddafi bir diktatördü, kendi iktidarını kaybetmemek için millî ordu bile geliştirmemiştir. Öldüğü güne kadar ülkesini kiralık askerlerle idare etmiştir. Ama Kaddafi Libya'yı birleştiren bir kişidir. Libya'da çok değişik etnik kökenden halklar var. Berberileri, yerli Arapları, çöl tarafındaki Tuaregleri birleştiren kişi Kaddafi'dir.

Türkiye'nin Kıbrıs Harekâtı sırasında uçak lastiklerini Kaddafi göndermiştir. Türkiye'ye ambargo konduğu için bize uçak yedek parçası da gönderdi. Kıbrıs Harekâtı yapıldığı zaman Türkiye'deki Lassa Lastik Fabrikası, uçaklarımıza lastik vermedi. Bunun üzerine Petlas Lastik Fabrikası kuruldu. O zaman vermeyenlerden Allah razı olsun, şimdi kendi lastiklerimizi üretebildiğimiz yerli bir fabrikamız oldu. Mersin'deki Ataş Rafinerisi uçak benzini vermedi. Sonra bu rafinerileri millîleştirdik ve kendimiz üretmeye başladık.

Zor gününde Türkiye'nin yanında olan bir insana Türkiye'nin yaptığı davranış doğru muydu?

Biz Kaddafi'ye ihanet etmedik. Çünkü başta ona halkı ihanet etti. Halkı onu utanç verici bir şekilde öldürdü. Bu konularda hissî düşünmemek lazım. Devletlerin çıkarları vardır. İran Şahı Rıza Pehlevi, Amerika için her şeyi yaptı; Amerika, hasta hasta ülkesini terk edip sığınma talep ettiğinde ona sığınma hakkı tanımadı.

Devletlerin çıkarlarının olduğuna itirazım yok. Ama konjonktürel çıkarlarımız tarihsel kırılmalara da neden olmuyor mu? Örneğin Cezayir Fransa'dan bağımsızlığını ilan ettiği zaman BM'de aleyhine oy kullanmış olmanın ağırlığını uzun yıllar üzerimizde taşıdık.

O dönemde Türkiye'nin yaptığı iki üç hata var. Bir tanesi Cezayir olayıdır, bir tanesi Suriye olayıdır. Türkiye, 1958 yılında Suriye sınırına kuvvet yığdı. Eğer engel olmasalar Menderes Suriye'ye

taarruz edecekti. Bunlar kraldan fazla kralcılık yapmaktır. Ama Türkiye'nin Kaddafi ile ilgili yapacağı bir şey yoktu.

Tunus'ta olaylar çıktığı zaman ben Suriye'deydim. Muhataplarıma Tunus'taki olayların Libya'ya, Suriye'ye sıçrayıp sıçramayacağını sordum. Suriye'deki Muhaberat'ın yetkilisi bana Libya'da halk ayaklanması olmayacağını söyledi. Kaddafi'nin halk tarafından çok sevildiğini ve halkla beraber yaşadığını, çadırında insanlarla görüştüğünü ve halkının sorunlarını çözmek için çalıştığını anlattı. O zaman böyle bir algı vardı. Ama onlar Libya halkı içine sokulan fesadı görememişlerdi. Libya'da ayaklanma başlamadan önce istihbarat örgütleri Libya halkının arasında örgütlenmişler.

Liderleri en yakınındaki insanlar vurur. En yakınındaki insanlar ihanet eder onlara. En büyük ihaneti en yakınınızdan görürsünüz. Büyük ihtimalle Kaddafi de ihaneti en yakınından gördü.

İstihbarat örgütleri de liderlerin en yakınına yaklaşmaya çalışır?

Evet, en yakınına yaklaşmaya çalışırlar. Her hareketin menfi veya müspet etkisi vardır. Kaddafi uzun yıllar kendi halkına güvenmemiş, millî bir ordu meydana getirmemiş, genelde ordusunu Afrika ülkelerinden parayla tuttuğu kişilerden oluşturmuş. Belki de Kaddafi'yi etkisiz bırakan, ordusunun lejyonerlerden meydana gelmesiydi. Kaddafi'nin halkına karşı en zayıf tarafı ordusunun lejyoner olması idi ve onlar daha sonra Kaddafi'ye karşı kullanıldı.

Mısır ve Suriye'de olduğu gibi, Libya'da da Kölemen fobisi vardır. O yüzden Kaddafi Libya'da yaşayan Türkleri yönetime yaklaştırmamıştır. Kölemenleri en etkili kullananlardan biri Ürdün Kralı Hüseyin idi. Şimdi de oğlu Abdullah bunu aynı şekilde devam ettiriyor. Kral Abdullah'ın bütün muhafızları Çerkez'dir. Gerçi Kral Abdullah'ın kendisi de anne tarafından Çerkez'dir. Ürdün'de en kritik yerlerde Çerkezler var. Öyle bir güven tesis etmişler. Ama orada şimdiye kadar böyle bir sorun olmadı.

Güneş Harekâtı Sınırlı ve Süreliydi

21 Şubat 2008'de Kuzey Irak'a yaptığımız Güneş Harekâtı vardı. Harekâtın devam edeceği söylenmişken Amerikan savunma bakanı Türkiye'ye gelirken bir gece sabaha karşı askerlerimizi geri çektik. Amerikan savunma bakanı, Yaşar Büyükanıt'a ne dedi de biz askerlerimizi Kuzey Irak'tan çektik.

O harekât planlandığı zaman daha evvel aramızda yapılan protokol gereği biz Amerikalılara 14 gün evvelden bilgi vermiştik. Silahlı Kuvvetlerin Siirt'teki tugayı Hakkâri Dağ Komando Tugayı ve bir tugay daha olmak üzere üç tugayla Kuzey Irak'a girdi. Tugaylar girerken erler üzerinde bir seferlik yeteri kadar malzeme vardı. O harekâtın daha sonra devamı olmayacağı başından planlanmıştı.

Ben o zaman Genelkurmay İstihbarat başkanıydım. Birlikler bir haftaya yakın Kuzey Irak'ta kaldı. Amerika savunma bakanının Türkiye'ye geldiği gün birlikler zaten çekilecekti. Birlikler kalmak üzere girmemişti. Geride ihtiyat birliği yoktu. İki gün daha kalsalardı donarlardı. O harekâtın Kuzey Irak'ı işgal etmek gibi bir hedefi yoktu.

Birliklerimiz Hakkari'de Çukurca'nın Üzümlü ve Şemdinli'nin Derecik kesimlerinden Kuzey Irak'a girerken PKK'lılar da bizim birliklerimizin giriş yerlerini tespit etmişlerdi. O yüzden daha girerken çatışma başladı ve ilk anda 7-8 askerimiz şehit oldu. Orada PKK'yı arkadan çeviremedik.

Harekâtın şubat ayında yapılmasının nedeni, yerlerin karlı olması idi. Kar altında kalan mayına bastığınız zaman, üzerinde yeterince basınç oluşmadığı için patlamaz. Mayından korunmak için bu harekât kışın yapıldı.

Kış harekâtının da farklı güçlükleri var. Askeri 35-40 kg yükle gönderiyorsunuz. Bu askerin ısınması, beslenmesi gerekiyor. O harekâtta havadan ikmal de planlamamıştık. Adamlar bir yeri aldıklarında geriden kesme dediğimiz havadan indirme yaparak almayı da planlamamışız. Sadece itici bir taarruz planlanmıştı. Üstelik dinleme yöntemiyle PKK bizim taarruz yapacağımız yerle-

ri öğrenmişti. Biz o bölgelere taarruz ederken karşımızda PKK'lıları bulduk. Silahlı kuvvetler Mehmetçik Tepe'ye kadar gittiler. Hakkâri Dağ Komando Birlikleri Mehmetçik Tepe'ye kadar çıktılar. Ama PKK'yı çeviremedik. Ulaştığımız hedeflerden sonra Amerikan savunma bakanı durdurun demese de durdurulup geri çekilecekti. Çünkü yavaş yavaş erlerde üşüme ve donma emareleri başlamıştı.

O harekâtta askerlerin kış kıyafetlerini de test ettik ama erler soğuğa en fazla bir hafta dayanabildiler. Orada harekâta gölge düşüren, Amerikan Savunma Bakanı Robert Gates'in 28 Şubat'ta Türkiye'ye yaptığı ziyaret sırasında geri çekin demesi idi. Onun geldiği gün silahlı güçlerimizin Kuzey Irak'tan çekilmesi, talimatla çekildiğimiz yönünde bir algıya sebep oldu. Oysa planlandığı gibi çekildik. Hatta çekilmeseydik daha kötü sonuçlar olabilirdi. Erlerin donarak ölmesi daha büyük felaket olurdu.

Kişisel görüşüm Güneş Harekâtı hem uygun hem de başarılı bir harekât değildi. Daha farklı planlanabilirdi. Daha cesur planlanabilirdi.

Dağlıca Karakolu baskınından sonra Amerika, Türkiye'nin bir çılgınlık yapıp Kuzey Irak'a girmesini istemiyordu. Onun için 5 Kasım 2007'de yapılan anlaşma doğrultusunda daha önce anlattığı şekilde bize predatör ve dinleme uçağı vermişti. Bunları nasıl kullanacağımızı da kurallara bağlamıştı. Böylece bizim hareketlerimizi kontrol altına almıştı. PKK ile mücadelemizde bize yardım ediyor gibi görünüp, asıl amaçları bizi kontrol etmekti. Türkiye, görüntü ve ses temin edebildiği araçların yardımıyla o dönemde Kuzey Irak'a hava harekâtları yaptı. 21 Şubat 2008'de de kara harekâtı yaptı. Kara harekâtı hava harekâtları kadar başarılı olmadı. Orada bir Skorsky helikopterimiz düştü ve iki yüzbaşımız şehit oldu. Çok sayıda askerimiz de şehit oldu. Buna rağmen PKK karşısında istediğimiz sonucu alamadık. O harekâttan sonra PKK da kendi tabanına "mevzi savunması" yaptım diye propaganda yaptı. Ayrıca TSK Pentagon'un emriyle hareket ediyor gibi kötü bir sonuç ortaya konmak istendi.

Harekâtın planlamasıyla Yaşar Büyükanıt'ın alakası yoktur. Harekâtı düzenleyen Kara Kuvvetleri Komutanı İlker Başbuğ ve 2. Ordu Komutanı Hasan Iğsız idi. Yaşar Büyükanıt sadece "uygundur" dedi. Başkaca da bir dahli olmadı.

Erdoğan'ı Korkutmak İçin Suikast İhbarı Yapıldı

11 Eylül 2007 tarihinde Sıhhiye'de Çankaya Belediyesinin işlettiği otoparkta, 600 kilogram potasyum nitrat yüklü Vito marka bir minibüs ele geçirildi.

Ben o zaman Genelkurmay İstihbarat başkanıydım. O minibüsün PKK tarafından Ankara'ya getirildiği söylendi ama daha sonra bu olayın polis tarafından iktidarı korkutmak için hazırlanmış bir tezgâh olduğu ortaya çıktı. Ama o zaman bu olayın düzmece olduğunu sanmıyordum. Zaman zaman terör örgütleri böyle şeyler yaptıkları için her şey bana inandırıcı gelmişti. Terör örgütleri sadece bomba koyup patlatmaz, bazen de eylem yapabileceği tehdidiyle ikaz ederler. Bunu IRA da, ETA da yapar. Böyle yaparak tehdit yoluyla sonuç almaya çalışır. Güvenlik birimleri de daha dikkatli hareket etmeye başlarlar. O olaya kadar PKK böyle şeyler yapmamıştı. PKK bir yere bomba koymuşsa patlatmıştır. PKK'nın şehirlerde 500-600 kg bomba patlattığı vaki değil.

O dönemde Tayyip Bey ile ilgili çok sayıda suikast iddiası ortaya atılmıştı. Bunların çoğu Cemaat'in Tayyip Bey'e yakınlaşmasıyla ilgiliydi. Suikast yapılmak istenmesinin gerekçesini de "Sizi siyasi İslamcı olarak görüyorlar ve sizi ortadan kaldırmaya çalışıyorlar!" şeklinde oluşturdular. Böylece Tayyip Bey'de korku yarattılar. Yarattıkları korku ile polis istihbaratını ve TİB'i tamamen ele geçirdiler. MİT'i kullanmaya başladılar. Böylece Tayyip Bey'i kendi amaçları doğrultusunda yönlendirdiler. Tayyip Bey'i kuşatma altına aldıktan sonra, insanları paranoyaklaştıran telefon dinlemelerine başladılar.

Birilerini dinlemek için gerekçeniz olması lazım. O gerekçeden sonra size birinin talimat vermesi lazım. Tayyip Bey yaratılan korku sonrasında alınması gereken önlemlerle ilgili talimat verdi. Onlar da kendi amaçlarına ulaşmak için dinlemelere başladılar. Tayyip Bey'de yarattıkları korkularla devletin güvenlik kadrolarını hızla ele geçirdiler. O dönemde bir sürü istihbarat malzemesi alındı. Alınan malzemelerin şu anda kaydı yok. Bu malzemelerin hepsinin ödemesi örtülü ödenekten yapıldı.

BİLGİ GÜVENLİĞİ VE İSTİHBARATTAN NE ANLIYORUZ?

Dünyanın değişik ülkelerinde bilişim araçları fuarları düzenleniyor. Bu fuarlarda bilgisayar ve haberleşme teknolojisinin geldiği son aşama ve ortaya çıkan ürünler sergileniyor. İstihbaratçıların da büyük ilgi gösterdiği bu fuarlara siz de gittiniz mi?

Benim rütbem müsait olmadığı için gitmedim ama birimimizden çok sayıda personeli gönderdim. Oradan geldiklerinde istihbarat amaçlı kullanılan çok sayıda bilgi getirdiler. Aslında oradaki aygıtların hepsi bildiğimiz şeylerdi. Şu an internete girdiğinizde hepsini görebilirsiniz. Ne gibi aygıtlar vardı. Örneğin 800 metreden bulunduğunuz ortamı lazer yansıtmasıyla dinleme aygıtı vardı. Hatta aynı aygıtı ben Türkiye'de, merdiven altı atölye diye tabir edilen bir bilgisayarcıya yaptırabilirdim. Camdaki titreşimlerden ses alma cihazları vardı. Bunu önlemek için kullanılacak aygıtlar da vardı.

Şu anda çok küçük böcekler yapılıyor. Ortam dinlemesi onlarla yapılabiliyor. Çok küçük böceklerde çok büyük kayıt kabiliyeti var. İlla duvara sokulması gerekmiyor. Masa, sandalye altında bir yere koyun, istediğiniz gibi kayıt yapın.

Oralarda ayrıca insansız hava araçları ve bu araçların çektikleri

görüntüler var. Öyle ki atmosferin 300 kilometre dışındaki bir uydudan, yeryüzünde 40 cm çözünürlüklü resim çekebiliyorlar. İnsanın boyu 1.70 olduğuna göre, insanı çok rahatlıkla görüyor. Onu da 300 kilometre yukarıdaki uydudan görüyor. İstihbarat fuarlarında bütün bunlar sergileniyor.

Hiçbir konuşma gizli kalmaz. Eğer sizi takip ediyorlarsa telefonunuz yanınızda olduğu sürece sizi rahatlıkla dinlerler. İsterlerse Cahar Dudayev'e yaptıkları gibi bulunduğunuz yere bir füze fırlatabilirler. Telefonla gittiğiniz her yerde adım adım takip edildiğinizi unutmayınız.

Mesela bizim GES'te TÜBİTAK'a ve ASELSAN'a yaptırdığımız sistemlerde uydu üzerinden yapılan internet haberleşmesini takip edebiliyorduk. Biz hazırlattığımız yazılım ile terörle ilgili kelimeleri, ilgilendiğimiz Yunanistan, Bulgaristan gibi ülkelerle ilgili, Ege Adalarıyla ilgili kelimeleri dinledik. Siz yazılıma örneğin, "Kara, hava, deniz, denizaltı, gemi kelimelerinin geçtiği mailleri yükle." deyin. Sistem size uydu üzerinden geçen ve istediğiniz kelimeleri kapsayan bütün mailleri indirsin. O e-mailleri şifreleri olmadan rahatlıkla açabilirsiniz. Bilgisayar şifrelerini kırmak kadar kolay bir şey yoktur. En zor şifre makinelerin yaptığı şifrelerdir. Onları kırmak uzun sürer. Ama artık cep telefonunu dinlemek çok basit. İnternet üzerindeki bütün haberleşmeyi oradan rahatlıkla takip edebilirsiniz. Bunu kablolu sistemlerden de yapabilirsiniz. Bu konuyla ilgili özel olarak hazırlanan yazılımlar var.

Bir kişi evinde internete bağlı olmayan bir bilgisayar ile dosyalarını hazırlar. Bir gün bir arkadaşı gelir ve bilgisayarı internete bağlar. Eğer onu takip eden biri var ise bilgisayardaki bütün dosyaları 8-10 saniyede transfer edebilir. Bizim bu şekilde aldıklarımız da çok oldu.

TSK'dan da bu yöntemle mi alındı evraklar?

Bu şekilde de alındı. Fiilen kendi içimizdeki insanlar tarafından dışarı çıkartılanlar da oldu. Bu kişilerin bir kısmı Cemaat mensubu idi, bir kısmı da Cemaat'e hizmet eden kişilerdi. Örneğin Mehmet Baransu'nun kömürlüğünde yapılan aramada, 1. Ordu'nun kozmik odasındaki bütün belgeler çıktı. Bu evrakların bir kısmı

büyük ihtimalle imha edilmek üzere teslim edilmiş, imha tutanağı tutulmuş ama imha edilmeden dışarı çıkarılmış. Bizden çıkan evrakların arasında bu şekilde olanlar da var.

Güvenlik Donanımını İhmal Ederseniz, Bilgisayarlarınız Yol Geçen Hanına Döner

Normalde bir evrakın hangi büro tarafından hazırlandığı bellidir. O evrakın kim tarafından çıkartıldığını tespit etmek de mümkün olmalıdır.

Mümkün değil. Biz bunu mümkün kılmamak için üzerine özel işaretler koyduk. Örneğin siz bilgisayarda bir yazı hazırladınız. Onun üst başlığı var. Bilgisayarda o başlığı değiştirmek çok kolay. Dolayısıyla evrakın nereden çıktığını tespit etmek mümkün değil.

Bir de bizim bilgisayarlarımızda ikaz sistemi yok. Bilgisayarınızdan bir dosyayı CD'ye aktarırken bir ikaz sistemi olmalı. O ikaz sistemi ile dosyanın kaç kere kopyalandığı görülmeli. İkaz sistemi olmadığı için bilgisayarından dosya alınan kişi anlayamıyor. İşte siber savunma dediğimiz bunlar. Bunları koymak gerekiyor. Hizmet üretmek için her türlü aygıtı almışsınız. Son model araçlarla yazışmalarınızı yapıyorsunuz. Ama sahip olduğunuz aygıtlardaki yazışmaları korumak için güvenlik tedbirlerini almamışsınız. Bir sürü açık bırakmışsınız. Siber saldırı yapanlar, bu açıklardan istifade etmek suretiyle elimizde ne kadar evrak varsa hepsini dışarı çıkarmışlar.

Genelkurmayda biz de Windows sistemini kullanıyorduk. Yeni Pardus sistemine geçeceklerdi ama ne olduğunu bilmiyorum. Genelkurmayın bütün iç haberleşme sistemi internete bağlı değildir. İnternet gibi ama dışarı kapalı kendi iç yazışma sistemimiz vardır. Ama bu sisteme de girme imkânı vardır. Ben bunun mümkün olup olmadığını denedim. Doğubeyazıt'ta bir bölük komutanı odasına bir kamera sistemi kurmuş. Kamera sistemiyle birliğe girenleri çıkanları görüyor. Kameranın girişini de Genelkurmayın iç haberleşmede kullandığı kapalı sisteme bağlamış. Bir gün talimat verdim. Arkadaşlar gittiler, buldular. Onlara söy-

lemeden kamera girişinden sisteme giriş yaptılar. Genelkurmay Başkanlığına kadar bütün sistemlere ulaştım. Hepsinin çıktısını aldım, komutanların önüne koydum.

Benim yaptığım bir deneydi. Bir başkası deney amaçlı değil, casusluk amaçlı rahatlıkla girebilirdi. Benim GES Komutanlığında bir güvenlik ekibi vardı, Genelkurmayın iç haberleşmesinde nerede açık varsa onları buluyorduk.

Eğer bilgisayar altyapısının güvenlik donanımını ihmal ederseniz, haberleşme sisteminiz yolgeçen hanına döner.

Ahmet Şık'ın yayımlanmayan kitabına Cemaat bu yolla mı ulaştı?

Ahmet Şık'ın yayımlanmayan kitabı, bilgisayarı internete bağlandığı anda tespit edilmiştir. Takip ettikleri kelimelerden bir tanesi Ahmet Şık'tır. Bilgisayarda çalışırken internet üzerinden kitabı yazdığını tespit etmişlerdir. Ondan sonra yazdığı bütün belgeleri sistemden almışlardır.

Bilgisayarlar haberleşmede vazgeçemediğimiz aygıt oldukları kadar, son derece de güvensizdirler. Örneğin sizin bilgisayarınıza bir virüs yüklemişlerdir. Sizden rahatsızlık duydukları anda virüse gönderdikleri talimatla bilgisayarınızı çökertebilirler. O virüsle, istedikleri bilgiyi alıp başka bir yere gönderebilirler. Bilgisayarınız odanızda kapalı durumda olsa bile, bilgisayarınıza yükledikleri virüsle klavyenizi ele geçirebiliyorlar. Böylece başka bir yerden bilgisayara girmek suretiyle, sizin klavyenizle yazılmış gibi başka bir yere belge gönderebilirler. Yani Hasan Yılmaz'ın bilgisayarından, Yasin Topaloğlu'nun bilgisayarına belge gönderebilirler. Siz söylendiğinde inkâr etseniz de ispatlayamazsınız. Daha da şaşırtıcı olanı, bilgisayarların klavye hareketleridir. Balyoz ve Ergenekon davalarında belgelerin nasıl üretildiğini anlamak için bu tür casusluk ayrıntılarının bilinmesi gerekir. Sizin 40-50 metre uzağınızda bir kişi, klavye hareketlerinizden ne yazdığınızı tespit edebilir.

Cemaat Mensuplarını Amerikalılar Eğitti

Cemaat, casusluk diye nitelendirebileceğimiz bunca yöntemi hangi zaman diliminde öğrendi?

Biliyorsunuz bunlar Emniyet İstihbarat Dairesinin bilgi sistemlerini yeni baştan kurdurdular. Bunun bir kısmını İTÜ'den biri kurdu. Bir de Cemaat'in dışarıda eğitim aldırdığı adamlar kurdurdu.

Cemaatçiler doktora yapmak amacıyla 4-5 sene kadar resmî olarak Amerika'da kaldılar ve orada eğitim aldılar. Bu konuları hem FBI'dan hem de diğer Amerikan istihbarat birimlerinden öğrendiler. Biz de arkadaşlarımızı yüksek lisans, doktora yapmaları için Amerika'ya gönderiyoruz.

Cemaat'in elemanları Amerika'dayken istihbarat tekniklerini öğrendiler. Kendilerini yeterli hissettikten sonra başbakanda yarattıkları korkuları kullanarak istedikleri dinleme ve takip sistemlerini aldırdılar.

Genelkurmay İstihbarat başkanlığı yaptığım dönemde Ergenekon Davası'ndan yargılanan Serdar Öztürk 2009 yılının ortalarında avukatıyla bana bir mektup gönderdi. Mektubunda "İTÜ'den doçent bir arkadaş bir konuyla ilgili size bilgi vermek istiyor." dedi. Genelkurmay ikinci başkanına durumu arz ettim. O da "Tamam çağırın, dinleyin." dedi. İstihbarata Karşı Koyma başkanından, gelen arkadaşı dinlemesini istedim. Arkadaş bir gün sonra geldi. Genelkurmay Adli Müşavirliğinden bir hukukçu ve MEBS (Muhabere Elektronik Bilgi Sistemler) bir görevliyle birlikte gelen kişiyi dinlediler. O zaman elinde yeteri kadar bilgi olmadığı için daha sonra bir daha geldi. Yine dinlediler. O arkadaş Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığının bilgi sistemlerinin hazırlanmasına yardımcı olmuş. Genelkurmay Başkanlığının telefon, bilgisayar ne varsa bütün haberleşme sistemimizin Emniyet İstihbarat tarafından dinlendiğini söyledi. Dinlenmemek için neler yapmamız gerektiğini anlattı. Fakat söylediği şeylerin kanıtı olmadığı için çok fazla üzerinde durmadık.

Daha sonra ben bunu Serdar Öztürk'e söyledim. O arkadaş

Serdar Öztürk'e demiş ki: "Orada MEBS'ten bir adam vardı. O adamın bu dinleme sistemlerini kuranlardan bazılarıyla ilişkisi vardı." Tabii çok fazla bir şey söylemediği için de üzerine gidemedik. Çünkü iddiaları kanıtlayacak bir belgemiz yoktu. Her şey bir iddiadan ibaretti. Elimizde kanıt olmadan üzerine gidecek olsaydık, kurumlar arası sorun çıkardı. Bu konuyu o zaman MİT'e de ilettik. Ama belki onların da bu konuda yapacak bir şeyleri yoktu. Belki onlar da dinleniyordu.

Aslında bu tip haberleşme sistemlerinin yerin altında olması gerekir. Genelkurmayda bu tip şeyler zemin altı katlardadır.

Bu konudan hareketle şunu söyleyeyim: Siber savunma konusunda Silahlı Kuvvetler dâhil, Türkiye'de çok büyük laçkalık ve çok büyük bir tedbirsizlik vardı. Bizim gizli sandığımız, kişiye özel sandığımız bilgisayarlar, telefonlar, aslında gazetelerden, televizyonlardan daha açık. Uzunca bir süre biz bunun farkında olmadık. Ben bu konularla ilgili Ergenekon ve Balyoz davalarından önce çok sayıda toplantı yapıp anlatmaya çalıştım. Genelkurmayın bilgi sistemlerini işleten arkadaşlara bunları anlatmaya çalıştım. Ama siz ne kadar uyarırsanız uyarın, insanlarda bilgi güvenliği kültürü oluşturmazsanız, sisteminizde casusluk yapılmasına engel olamıyorsunuz.

Dinleme iki türlü oluyor:

1) Mahkeme kararıyla dinleme yapılıyor. Aldığınız kararla Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına (TİB) telefon numarasını veriyorsunuz. Orada hangi telefonun kime ait olduğu da belli değildir. Hâkim nereden bilsin kimin ne olduğunu.

2) Aktif-pasif dinleme cihazlarıyla yapılıyor. Pasif dinleme cihazını baz istasyonunun yanına koyuyorsunuz. O baz istasyonuna gelen her şeyi, pasif cihazınızla, cihaza yüklediğiniz bütün telefon numaralarını dinliyorsunuz. Bir nevi mobil baz istasyonu oluyorsunuz. Sonra da size de otomatik olarak rapor gönderiyor. Bu cihazı İsrail satıyor. Aynı cihazı biz de sınırda kullandık. Aktif sistemde ise cihazı koyduğunuz yerde, baz istasyonu gibi hareket ediyor. Telefon numaralarını da yüklüyorsunuz. Sizin koyduğunuz cihaz doğrudan baz istasyonu oluyor. Görüşme önce size geliyor, sizden başka bir yere gidiyor. Elinizde cihaz olsa bunların hepsini bulmak mümkün.

GES'te bizim bu kapasitemiz vardı ve biz bu cihazları hem Kuzey Irak'ta hem de Suriye sınırında kullandık. Oluşturduğumuz seyyar baz istasyonu ile Kuzey Irak'ta PKK'nın kamplarında yapılan görüşmeleri dinledik. Bu arada PKK'lıların kullandığı, Türkiye ve Irak'taki GSM operatörlerine ait 1500'e yakın telefon numarasını da dinledik. Hatta sonradan bunlar soruşturma konusu da oldu. PKK liderlerinin telefon numaralarını biliyorduk. Onların bazıları uydu üzerinden haberleşiyordu. Troya sistemi denilen uydu üzerinden haberleşme yapan telefonları da dinliyorduk. Bu telefonları piyasadan temin etmek mümkündür. Görüştüğünüz kadar size fatura gelir. Benim de hem cep telefonum hem uydu telefonum hem de GPS cihazım vardı. Havada kaybolduğumuz zaman helikopterde GPS sistemini kullanırdım.

Biz Troya sistemini dinleyecek yazılımı önce Amerikalılardan aldık, daha sonra kendi sistemimizi kurduk. Elimizdeki numaraları cihaza yüklüyorduk. Onlar birine telefon ettiklerinde bizim cihazımızın üzerinden geçiyordu. Böylece sesleri kaydediyorduk. Irak'ta iki GSM operatörü vardı. PKK liderleri bu operatörler üzerinden de görüşme yapıyordu. Birini düzgün dinlerken, bir diğer GSM sistemini dinlerken zorlanıyorduk. Biz GSM sistemine bypass yaparak baz istasyonu görevi görüyorduk ve dinleme yapıyorduk.

Muhtemeldir ki PKK da bizi dinlemeye çalışmıştır. Onların da teknik sorumluları var. Onların da bu konuda çalışan uzmanları var. Ben İsrail'den baz istasyonunu nasıl alıyorsam, büyük ihtimalle onlar da alıyordur.

PKK çok geniş bir sahada faaliyet yürütüyor. Faaliyetlerde kullandığı elemanlarıyla cep telefonu, uydu telefonu ve telsiz ile haberleşiyor. Bu cihazlarla adamlarına talimatlar veriyorlar. Her sabah bölge komutanları Kandil'deki sorumluya rapor verir. Yaptıkları ve yapacakları işler hakkında tekmil verir. Biz de onların haberleşmelerini dinleriz.

Kuzey Irak'taki güçleri dâhil örgütün silahlı gücü toplam 5 bin kişidir. Bunun 2000 kadarı Türkiye'de faaliyet göstermektedir. Silahlarını bırakıp sınır dışına çıkmalarını istediğimiz teröristler bunlar. 2000 kişi çok sayıda insanı baskı altına alıyor. Bunlar

sempatizanlar yetiştiriyor. YDG-H dedikleri Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi ciddi bir güç olmaya başladı. Örgütün daha fazla insanı silah altına alma kabiliyeti var ama onların finansmanı, barınması, eğitimi, koordinasyonu başlı başına bir sorundur. O yüzden kapasitesini hep 5 bin düzeyinde tutar.

PKK'nın Kırsal Kadroları Çok Rahat

PKK'nın savaşçı gücünün eğitim düzeyi nasıl?

PKK'nın alt kadroları genellikle ilkokul mezunudur. Ama üst kadroları eğitimlidir. Özellikle kadınların öz güveni yüksektir. Açlığa tahammüllüdürler. İyi nişancıdırlar. Zaten örgütün şartlarına ayak uyduramayanlar firar ediyorlar. Dağda dolaşmaktan dolayı hepsi zayıftır. Doktriner eğitimleri çok iyidir. Özellikle kış mevsiminde verilen derslerle âdeta beyinleri yıkanır. Türk askeri kafalarına düşman olarak kodlanır, bizim öldürülmemiz gerektiği empoze edilir. Türk ordusunda doktriner eğitim iyi değildir. Çünkü biz doktriner eğitim yapmıyoruz. Bizim askerimizde ölmemek esastır. Ölmeden görevi tamamlamayı planlarız. Onlar ise ölümden korkmazlar.

Küçük birliklerle hareket ederler. Eğer arazide onları arayıp bulmaya çalışmazsanız, onlar sizi arayıp bulurlar. Şu anda yaptığımız en kötü işlerden biri alan hâkimiyetini bırakmamızdır. Operasyonları durdurduk. Bu adamları arayıp bulmamız ve etkisiz hâle getirmemiz lazım. Biz bunu yapmayı bırakınca onlar bizim yanımıza kadar sokuldular. Şu anda Türkiye'de epeyden beri bu tip harekât yapılmıyor. Örgütün kırsal kadroları şu anda çok rahatlar. Artık tertibatlarını şehirlerde alıyorlar.

PKK bölge halkından lojistik destek alıyor. Yiyecek, içecek, giyecek ihtiyaçlarını Türkiye üzerinden karşılıyorlar. Teknik cihazlarını da Türkiye üzerinden karşılıyorlar. Ellerinde güneş enerjisi ile çalışan bilgisayarlar vardır. Silahı yurt dışından gelir. Daha evvelden gelen silahlar belli yerlerde depolanır. Silahları ve gıda ihtiyaçları bir yerde gömülüdür. Oranın bir sorumlusu vardır. Çaresiz kaldıklarında buralara gömülmüş gıda ve silahlarına başvururlar. Örgüt gelen giden mensuplarıyla sürekli kendini takviye

eder. Kış mevsimi geldiğinde teröristler Kuzey Irak'a çekilirler. Orada rahat hareket ederler. İsterlerse Erbil'e, Süleymaniye'ye inerler. Bahara doğru onlar tekrar içeri girerler.

Siz Öcalan ile görüşseydiniz ne konuşmak isterdiniz?

Askerî konularla ilgili konuşacak bir şey yok. Öcalan ile siyasi konuları konuşmak lazım. Asıl sorun örgütün siyasi olarak çökertilmesi. Ben görüşseydim bu çatışmanın sonlandırılmasını isterdim. Askerî çatışma ile varılacak bir yer yok. Türkiye Kürtlerin hepsini öldürebilir mi? Ne kadar insan öldürürseniz o kadar düşman kazanıyorsunuz. Geçenlerde İlker Başbuğ "Biz şimdiye kadar PKK'yı 8-9 defa yok ettik." dedi. Yok etseydik şu anda PKK diye bir örgüt olur muydu? Demek ki yok edememişiz. İnsan akışını kesmediğiniz sürece yok edememişsiniz demektir. Eğer PKK'yı yok edeceksen ikmal kaynağını keseceksin. Örgüte insanlar sadece Türkiye'den gitmiyor ki. İran'dan, Suriye'den, Irak'tan ikmal malzemeleri gidiyor. Türkiye'den gidenleri bile kesemiyoruz.

Polis, 2009 yılında yaptığı operasyonlarla 15 bin KCK mensubunu içeri aldı. Murat Karayılan dedi ki: "Benim alınanlar arasında 1000 adamım vardı. TC bana 15 bin adam verdi."

KCK, Kürt devleti yapılanmasıdır. PKK bu yapılanmanın altındadır. KCK'nın başkanı Abdullah Öcalan'dır. Bu yapılanmanın yasama organı, yürütme organı ve mahkemeleri var. Yürütme organının başında Cemil Bayık var. PKK, KCK'nın silahlı gücüdür. Bakıldığı zaman tam bir devlet yapılanması olduğu görülür. Yapılanmada Türkiye Cumhuriyeti'ni esas alırlar. Devletin KCK'nın üzerine gitmesinin nedeni bu yapılanmayı dağıtmaktır.

Biliyorsunuz 29 Mart 2009'da mahallî seçimler yapıldı. Polis o tarihe kadar KCK ile ilgili bütün isimleri tespit etmişti. O zaman Emniyet İstihbaratın başında Ramazan Akyürek vardı. Kendisiyle görüştüğümüzde KCK operasyonunun seçim nedeniyle Tayyip Erdoğan tarafından geciktirildiğini söyledi. Nitekim seçimlerden bir hafta sonra 9 Nisan 2009'da KCK operasyonları başladı. Emre Taner o zaman MİT müsteşarıydı ve feryat figan "Benim

adamlarımı da içeri alıyorsunuz!" diye polisle büyük sorunlar yaşamıştı. Çünkü MİT, KCK'nın içine sızmıştı. Biz o zaman MİT'e, KCK içinde kaç adamınız var, kaçını polis aldı diye sormadık. Bazı şeyler sorulmuyor. Biz MİT müsteşarının her işini bilmeye mecbur değiliz. O da bize yaptığı her işle ilgili bilgi vermeye mecbur değil. Sadece bazı konuları nezaketen sorarsınız.

KCK'de bir Cemaat operasyonu muydu?

Cemaat bu operasyonu yapmakta hevesliydi. Recep Güven o zaman Emniyet İstihbarat başkan yardımcısıydı. Cemaat'in polislerinden Ramazan Akyürek, işini bodoslama yapan biridir. Fazla konuşmaz. Cemaat hiyerarşisinde Ali Fuat Yılmazer ve Recep Güven'in gerisindedir. Ramazan Akyürek sadece bir boşluğu dolduruyordu. KCK'yı asıl planlayan Recep Güven'dir. Fazla öne çıkmamıştır. Ama işin beyni odur.

CEM ESREVER DEVRE ARKADAŞIMDI

Abdurrahman Dilipak diyor ki: "Ergenekon Davası'nda yargılananların üçte biri masumdu. Üçte biri Cemaat'in kariyerlerini işgal etmek için tasfiye ettiği kişilerdir. Üçte biri de darbeci." Sizin ifadelerinizden anlıyorum ki Süleyman Demirel'in "Bana sağcılar cinayet işliyor dedirtemezsiniz." demesi gibi siz de hiçbir askerin darbe yapması ihtimalini kabul etmiyorsunuz. Siz burada Veli Küçük'ü nereye koyuyorsunuz?

TSK içinde bu hükûmeti sevmeyen adam çoktur. Bu hükûmetin iktidardan gitmesini isteyen insan da çoktur. Bu iş için kulis yapan insan da çoktur. Ama darbe yapacak adam yoktur.

Veli Küçük'ün darbe ile alakası yok. Veli Küçük aşırı milliyetçi bir arkadaştır. Tuncay Güney gibi tiplerle zaman zaman işleri olmuştur. Çünkü onların beraber resimlerini gördüm. Veli Küçük milliyetçi kimliğiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde sembol bir isimdir.

Veli Küçük yüksek perdeden konuşmayı seven biridir. Jandarma olduğu için, mafya tipli adamlarla işleri de olmuş olabilir. Jandarmaların böyle ilişkileri vardır. Ama Veli Küçük'ün darbe ile ne alakası var merak ediyorum.

Benim bulunduğum dönem içinde darbe yapacak bir ortam

yoktu ki darbe yapacak kişi olsun. Darbe öyle bir kişinin, iki kişinin düşünmesiyle olacak bir şey mi?

TSK Bir Palavracıdan Kurtuldu

Arif Doğan da mı darbeci değildi?

Arif Doğan palavracı bir adamdır. Beni utandıran bir subaydır. Yalancının tekidir. Birkaç iş yapmış olabilir ama yüksek perdeden atan bir subaydı. Silivri Mahkemesine savunma yapmaya geldiği zaman subay olmaktan utandığım adamdır. Öldüğü zaman twit attım, "kurtulduk" diye yazdım. Silahlı Kuvvetlerin üzerinde yüktü. Kendisini övmeyi sever, övünmeyi sever.

Cem Ersever nasıl biriydi?

Cem Ersever JİTEM işine bulaşmış devre arkadaşımdı. JİTEM diye resmen bir kuruluş yoktu ama fiilen denenmiş bir kuruluş vardı. JİTEM ile beraber başka işlere de bulaşmış. Güneydoğuda Vedat Aydın'ın öldürülmesine, kaçakçılığa bulaşmıştır. Bulaştığı işin sonu olmadığını görünce başına iş gelmesin diye ayrılmak istemiştir. Siyasete girerek korunmak istedi ama kurtulamadı, çok geç kaldı. Öğrendiklerini siyasilerle paylaşmak istiyordu ama yardımcısı ve sevgilisiyle beraber öldürüldü. Cem Ersever çok şey biliyordu ve sağda solda fazla konuşmaya başlamıştı.

Muhsin Yazıcıoğlu'nu askerler sever mi?

Severler mi sevmezler mi bilmiyorum. Muhsin Yazıcıoğlu'nun adını ben ülkücü olarak cezaevine girdiği zaman duydum. Bizim onunla ilgili bir sorunumuz yoktu. Onu Türkçü ama dine biraz daha yakın birisi olarak değerlendiriyorduk. Kendisini çok fazla tanımıyorum ama meşhur "Üşüyorum" şiirini okuduğum zaman gözlerimden yaşlar geldiğini biliyorum.

Rahmetlinin ölümü şaibelidir. Helikopteri düştüğünde bulunabilirdi. Ama neden bulunamadığına ilişkin cevabının verilmesi gereken sorular vardır. Bu tip helikopterlerde cihazlar vardır, o cihazlar helikopterler düştüğü anda otomatik sinyal vermeye

başlarlar. Bizim de bir uçağımız düştüğü zaman düştüğü yerden sinyal yayılmaya başlanır. Bir uçak kaldırırız ve önce sinyalin yeri tespit edilir. Ardından arama kurtarma çalışmaları başlatılır.

Orada en büyük hata, o helikopter ile o dağı aşmaya çalışmaktır. Orada pilotun kabahati vardır. O helikopter o tepelerden gidecek bir helikopter değildir. Helikopter alçak irtifada uçacak bir araçtır. Helikopter ile bir sise girdiğinizde çıkamazsınız. Karşınıza ne çıkacağınızı bilmediğiniz için düz uçuş yapamazsınız. Aletle uçmanız lazım ama o helikopter aletle uçan bir helikopter değildi. TSK'nın kullandığı helikopterler aletlidir. Onu da buluta girmeden evvel bağlamanız lazımdır. Alet otomatik pilot gibi sizin yüksekliğinizi ayarlar.

Muhsin Yazıcıoğlu, Hrant Dink'in öldürülmesinden sonra bazı kişilerin isminin Alperen Ocakları ile anılması sebebiyle verdiği bir beyanatta, "Bizden habersiz bizim tarlayı sürmüşler!" demişti. Onun bu sözü ile Cemaat'i kastettiğini düşünüyorum. Onun için bu kazanın çok iyi incelenmesi lazımdır. 200 klasörlük bir inceleme yapılmış ama bir şey çıkmıyor. Yapılan incelemeler de hep askere yönlendiriliyor.

Yeşil'i Herkes Kullanmış

Yıllardır Yeşil diye bir muamma var. İsmi âdeta bir fenomen olmuş. Köroğlu gibi bir adam oldu. Öldü mü? Yaşıyor mu?

Her yerde kullanılmış. Ben görmedim veya görmüşümdür de bilmiyorum. Onu MİT kullanmış, silahlı kuvvetler kullanmış, JİTEM kullanmış, polis kullanmış. Jandarmanın arazideki adamları kullanmışlar.

Ülkemizde Uzun Mehmet, İnce Mehmet gibi efsane isimler vardır. Her çözülemeyen olay onların üzerine atılır. Şimdi yapsa da yapmasa da her olayı Yeşil'in üzerine atıyorlar. Yeşil'in üzerine atmak güvenlikçilerin işine geliyor. Güvenlik birimleri acaba Yeşil'in bulunmasını istiyor mu? Sanmıyorum. Kimse bulunmasını istemiyor. Çünkü o bulunsa onun bir sürü adamla ilişkisi ortaya çıkacak. Belki de bu yüzden adamı öldürmüşlerdir. Çok

şey bilen, ilişkisi çok güçlü olan adamları yaşatmazlar. Tetikçilikten öte misyonu olabilir. Bu tip insanları önce legal işlerde kullanmaya başlarsınız. Sonra iş illegaliteye kayar. Ardından kendi işinizi yaptırmaya başlarsınız. O arada bu tip kişiler kendi işlerini görmeye başlar ve iş büyür gider. Çatlı da böyle Yeşil de böyledir.

28 Şubat Süreci'nde Hüseyin Kıvrıkoğlu'na bir suikast girişiminde bulunulmuştu. Nedir bu olayın aslı?

Kişisel menfaat kavgalarının bir tezahürü de 28 Şubat Süreci'nde Hüseyin Kıvrıkoğlu Paşa'nın Kıbrıs'ta yaşadığı olaydır. Bu olay aydınlatılmamıştır. Böyle bir tatbikatta hakiki mermi kullanılmaması lazım. Bunun daha önce yaşanmış örnekleri de var. Bilindiği üzere Enver Sedat, bir gösteri sırasında kendini selamlayan bir tankçı subay tarafından öldürüldü. Kıvrıkoğlu anti-Amenikancı, milliyetçi bir insandı. Kara Kuvvetleri komutanıydı ve İbrahim Hakkı Karadayı'dan sonra onun Genelkurmay başkanı olacağı belliydi. Komutan olduktan sonra Amerika'ya hiç gitmemiştir. NATO'da çalıştı. NATO komutanlığı da yaptı. Hava savunma sistemleri konusunda bir iki yıl eğitim de aldı. Amerikalılar Kıvrıkoğlu'nu sevmezdi. Kıvrıkoğlu, o saldırıda ölseydi yerine Çevik Bir geçecekti. Kıvrıkoğlu'nun tersine Amerikalılar Çevik Bir'i sever, sayarlar.

Hükûmetin Hatası Sünnicilik Yapmasıdır

Bu hükûmetin en büyük hatası nedir?

Siyasal İslam adı altında Sünnileri bir çatı altında toplamaya çalışmasıdır. Öbür tarafta da Türki Cumhuriyetlerle bütünleşmek gibi bir seçeneğimiz var. Hükûmet Azerbaycan hariç, önceliğini Orta Doğu ve Afrika Müslümanlarına vermiş durumda. Bu politikanın ne kadar doğru olduğu bir daha gözden geçirilmelidir. Bu bölgede Osmanlı'dan kalan Sünni politikalarla bu işler yürütülür mü yürütülmez mi bir daha gözden geçirmek lazım. Hükûmet bu konuda biraz naif davranıyor. Mısır'ın Sünni olması, sizinle birlikte politika yapmasını gerektirmiyor. Amerika'ya daha yakın. Bizim politikalarımızı bir daha gözden geçirmemiz lazım. Bunları

yapacak think thank kuruluşlarına ihtiyacımız var. Amerikalılar dünyadaki hedefleri konusunda bu çalışmaları yapıyorlar. Deniz kuvvetlerinin, hava kuvvetlerinin rolünü değerlendiriyorlar. Bizim de bunları ortaya koymamız ve buna göre güç geliştirmemiz lazım. Sizin yumuşak gücünüzün buna göre çeşitlendirilmesi gerekiyor. Bir ülkeye ihracat yapmak tek başına yeterli değil. Aynı zamanda o ülkelerde teşkilatlanmanız gerekiyor. Ticaret siyasi teşkilatlanmayı, siyasi birlikteliği, kültürel konularda ve savunmada iş birliğini de beraberinde getiriyor.

Şimdi bakın Çin ile Rusya yakınlaşıyor. Bu yakınlaşmaya Amerika ve Avrupa'nın koyduğu ambargolar sebep oluyor. Hâlbuki Çin ile Rusya birbirine rakip. Ama adamları birleştiriyorlar. Bir tehlike karşısında insanlar birleşir. Coğrafyaları da onlara bu iş birliği imkânını veriyor. Vatandaş olayları bu gözle görmeyebilir ama yönetenlerin bunu böyle görmesi gerekiyor. Esad benim söylediklerimi yapmadı diye kızıp onu düşman ilan etmemek lazım. Alttan alta adamı destekleyin. Adam gittiği zaman ne geleceği belli değil.

Aynısı Saddam'a yapıldı, yerine gelen bizi hiç memnun etmedi.

Bu konularda naif davranıyoruz. Hiç kimse kimseyi kara kaşı, kara gözü için desteklemez. Osmanlı da büyük devlet olurken Şah İsmail ile sırf Alevi olduğu için, Şii olduğu için savaşmadı herhâlde. Orada ikisi de tüzel çıkarlarını korumak için savaştılar. Osmanlı, Şah İsmail'in kendi topraklarını ele geçirmesinden korktu. Şah İsmail de Osmanlı'nın nüfuz alanını ele geçirmek istiyordu. Orada çıkarlar savaştı. Halk olayı bu boyutuyla kavramayabilir. Önemli de değil. Ama yönetenlerin bu konulara duygusal bakmaması lazım. Orada yaşanan mezhep çatışması değildir. Ülke çıkarı ne gerektiriyorsa onu yapmanız gerekiyor. Bir insana kızabilirsiniz. Kızgınlığınız onu hain ilan etmenizi gerektirmiyor. Şimdi çıkıyorsunuz, Esad'a 350 bin kişinin katili diyorsunuz. Bu söylem yanlış. Bunu vatandaş söyleyebilir. Devleti yönetenlerin daha dikkatli konuşması lazım.

Başbakan Erdoğan, Sisi'den el altından özür dilemiş midir?

Bilmiyorum. Ama şu var, Suriye ziyaretimizle alakalı olarak Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Ümit Yalçın'a bilgi verdim. Bizim Vatan Partisi olarak daha önce Mısır'a gitme durumumuz vardı. Mısır daha evvel bizi davet etmek için çok hevesliydi. Şimdi biraz daha çekingen davranıyorlar. Buradan anlaşılıyor ki Türkiye ile Mısır arasında veya iktidar ile Sisi arasındaki ilişkiler gelişiyor. Şu anda iktidar ile Mısır arasında görüşmeler devam ediyor. Bunu Müsteşar Yardımcısı Ümit Yalçın'a da söyledim. O da bir yorum yapmadan tasdik eder şekilde kafasını salladı. Çıkarlarımız da Mısır ile ilişki kurmamızı gerektiriyor. İktidarın Mısır ile görüşmesi pragmatik bir siyasettir. Tayyip Erdoğan da pragmatik bir siyasetçidir. Ama bazen böyle taktığı zaman takıyor.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURULUŞU ANADOLU İHTİLALİ MİDİR?

İsmet Bozdağ, Kemal Tahir ile sohbetlerini bir kitaba dönüştürüyor. Kitapta, Sabahattin Selek ile Kemal Tahir arasında geçen tartışmalarda, Kemal Tahir bir Anadolu ihtilali olmadığını, yedi düvele karşı savaşılmadığını, sadece bir Türk-Yunan savaşı olduğunu iddia eder. Sabahattin Selek de bir Anadolu ihtilali olduğunu savunur. Siz böyle bir tezi anlamlı bulur musunuz? Bulursanız, tartışmanın neresinde yer alırsınız?

Kemal Tahir'i severim ve hemen hemen bütün kitaplarını okudum. Sabahattin Selek'in de bütün kitaplarını okudum. Böyle bir tartışmanın gerekli olduğu kanısında değilim. Bizler Türk aydınları olarak yapılanları küçümsüyoruz. Bazen de yapılanları çok abartıyoruz. Bir Anadolu ihtilali olduğu açık ve savaş da sadece Yunanlara karşı verilmiş bir savaş değil. Yedi düvele karşı savaşmadıysak, başlangıçtaki İngiliz, İtalyan, Fransız işgalini nereye koyacağız. Onlara karşı direnişleri nasıl izah edeceğiz? O direniş sonucunda İngiltere ve Fransa'nın bölgeye kuvvet gönderemeyeceklerini, kuvvetlerini petrol bölgelerini ellerinde tutmak için kullanacaklarını gördük. Hatırlanacak olursa başlangıçta İngiltere, Fransa'yı petrol bölgelerinden uzaklaştırıyor ve onlara sadece

Suriye ve Lübnan'ı veriyor. Kendisi, Musul-Kerkük ve Basra dâhil bütün petrol bölgelerine konuyor.

Kazım Karabekir ve Atatürk'ün çok iyi yönettiği Kafkas politikası var. Caydırıcılık sağlayarak ve o zamanki Sovyetler Birliği ile anlaşarak İngiltere'nin Kafkas seti kurmasına mâni oluyorlar. Kafkasya seti neresi? Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan ve onun üzerinde Dağıstan dâhil olmak üzere orada bir Kafkas seti kurmak istiyor İngiltere. İngiltere o seti kurabilseydi orada güçlerini tahkim ederek Türkiye'nin Anadolu'da bu şekilde kurulmasına razı olmayabilirdi. O zaman İstiklal Savaşı'nda İngiltere, Yunanları yalnız bırakmayabilirdi. Atatürk ve Kazım Karabekir, Ermenistan, Gürcistan, Azerbaycan ve Dağıstan'ı, anlaşma yoluyla Sovyetler Birliği'ne vererek İngiltere'nin Anadolu'ya karşı bir set kurmasına mâni oluyorlar. İngiltere petrol bölgesi olan Orta Doğu ve Mısır arasında Türkiye'yi tampon olarak görüyor. Ondan sonra çekilmeye başlıyorlar. Anadolu istiklali sadece muharebe sahasında kazanılmadı. Caydırıcılık sağlayarak, çok iyi bir strateji uygulayarak Anadolu kurtarıldı. İngiltere, Sovyetler'le anlaşılarak Kafkas setinden uzaklaştırılarak Musul-Kerkük dışında Türkiye'nin Misak-ı Millî sınırlarında kurulmasına razı olmak zorunda kalıyor. Bunu Kemal Tahir niye görmezden geliyor bilemem.

Kemal Tahir, tartışmayı daha ileri götürüyor ve "Kuva-yi Milliye halk hareketi olsaydı, Sakarya Savaşı bir subay savaşı olmazdı. Kuva-yi Milliye bir halk hareketi olsaydı, Mustafa Kemal Paşa Büyük Millet Meclisinin karşısına dikilip, 'Savaşı kazanabilmek için Büyük Millet Meclisi olarak mevcut gücünüzü belli bir süre için bana devretmeniz gerekir. Başka türlü sorumluluk kabul edemem!' demezdi." diyor.

Aynı şeyler Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban" kitabında da var. Kemal Tahir şunu unutuyor: Halk 1911'den başlamış 1920'ye kadar savaşıyor. İnsanlar can vermekten bıkmış artık. Yemen'e göndermişsin gelmemiş, Sarıkamış'a göndermişsin gelmemiş, Çanakkale'ye göndermişsin gelmemiş. Bu 93 Harbi'nden beri devam eden bir şey.

Halk savaşı önderlerle yapılır. Önderler sürükler insanları. Türk milleti olarak öyle bir özelliğimiz var. Bir kısmımız elimize silah alır cepheye koşarız ama sonuçta insanlar liderlerin arkasında toplanır.

Kolay mı zannediyorlar insanları bir araya getirmeyi. Bugün insanlar askere gitmekten imtina ediyorlar. TBMM'de bir kanun kabul etsek ve askerliği serbest bıraksak, kaç kişi askere gider? Benim görüşüme göre toplumun yüzde 20'si bile askere gitmez. İnsanlar, ezilmekten, horlanmaktan, ölmekten, öldürülmekten ve ondan sonra da yalnız bırakılmaktan rahatsızlar. O zaman da öyle; hep ölmüşler, hep öldürülmüşler. İnsanlar eşini, çocuğunu kaybetmiş. 93 Harbi denilen 1877-1878 savaşından sonra milyonlarca göçmen gelmiş Türkiye'ye. O zaman Kars'ı, Ardahan'ı kaybetmişiz. Arkasından Balkan Savaşı olmuş, dünya kadar insanımızı kaybetmişiz. Dünya kadar insan Anadolu'ya sığınmış. Ülke Edirne'ye kadar işgal altına girmiş. Arap Yarımadası'nda çok büyük bir isyan var. On yıllardır devam eden isyanı bastırmak için binlerce askerimizi şehit vermişiz. Arap isyanı, Birinci Dünya Savaşı'nda Lawrence'ın gelişi ile başlamıyor. Ondan önce de Arap Yarımadası'nda, Yemen'de isyan hareketleri devam ediyor. Bütün bunları Çanakkale ve Sarıkamış takip ediyor.

İnsanların Çanakkale'ye akın akın gitmelerinin nedeni nedir biliyor musunuz? Enver Paşa'nın yaptığı büyük propagandadır. Enver Paşa, payitahtı kurtaralım, düşman payitahta gelecek diye şiirlerle, makalelerle, resimlerle, filmlerle propaganda yaptırıyor. Bu propagandanın tesiriyle insanlar o süreçte akın akın Çanakkale'ye gitmiştir. Çanakkale'de 250 bin insanımızı şehit verdik. Hepsi savaş meydanında ölmedi, bir kısmı hastalıktan hayatını kaybetti.

Bunun ardından 90 bin insanımızı Sarıkamış'ta kaybettik. Hastalığa ve soğuğa yenik düştük.

Almanların isteği yerine gelsin diye Mısır'a yönelik Birinci ve İkinci Kanal Seferlerini yaptık. Birinci ve İkinci Gazze Seferlerini yaptık. İnsanlar Süveyş Kanalı'ndan kelek ile geçmeye çalışıyorlar ve öldürülüyorlar.

Ortada yorgun bir millet var. O milleti İstiklal Savaşı'na teşvik

etmek için bir şeyler vermek gerekiyordu. Bunun bir kısmı zorla yapılıyor, bir kısmı teşvikle yapılıyor. Subaylar olmasa elbette bu savaşı yapamazdık. Subay dediğimiz sadece muvazzaf subaylar değil ki, yedek subaylar ölmüş. Lise tahsili yapmış çok sayıda insan yedek subay olarak Sakarya'da şehit oldular. Subayların hepsi harp okulu mezunu değil. Talimgâhta eğitim görmüşler, savaşa gitmişler, savaştan sonra okulu bitirmek için tekrar gelmişler. Sakarya Savaşı böylesi bir savaş.

Sakarya Savaşı'nda sabah bölükler taarruza başlıyor, akşam bakıyorsunuz bölüğün yarısı yok. Savaş kolay bir şey değil. O taarruzu fırsat bilip firar etmiş insanlar. Ekmeğin olmadığı, suyun olmadığı, çarığın olmadığı şartlarda askerlik yapmalarını istiyorsunuz insanlardan. Bugünkü şartlarda bile askerlik yapmak zor iken o günkü şartlarda insanların askerlikten kaçması gayet mümkün. İnsanlar evinden yurdundan ayrılmış, haber yok, telefon yok, mektup yok.

Yorgun milleti savaştırmak çok zor. Ama Atatürk ve arkadaşları bunu başardı. Eğer o yorgun milleti savaştırmasalardı ülkemiz şu anda Yunanlıların, İngiliz ve Fransızların işgali altında olurdu. Veya şu andaki Suriye-Irak gibi bir şey olurdu.

Savaştan sonraki siyasi süreçte birileri savaştaki pozisyonlarını koruyamamışlardır. Bu siyasetin kendi doğasında olan bir şeydir. Ülkeyi kurtarmak için savaşan insanlar, sonraki süreçte fikri ayrılığına düşüp yollarını ayırabiliyorlar.

JİTEM Resmî Bir İstihbarat Örgütü Değildi

Cumhuriyet'in kuruluşundan beri siyasi yargılamalar normal mahkemelerde yapılmıyor. Önce İstiklal Mahkemeleri, ardından Sıkıyönetim Mahkemeleri, daha sonra Devlet Güvenlik Mahkemeleri, ondan sonra Özel Yetkili Mahkemeler... Şimdi geldiğimiz nokta Sulh Ceza Mahkemeleri oldu. Bir ülkede normal mahkemelerde yargılama yapamıyorsanız bu, o ülkenin normalleşmediğinin işaretidir. Özel Yetkili Mahkemelerin 1 milyon sayfaya yakın tutanakları tanzim edilmiş, önümüzdeki günlerde açıklanacak. Siz de bu politik mahkemelerden birinde yargılandınız. Cezaevin-

deyken de "Bizi buraya sokan siyasettir, çıkartacak olan da siyasettir." dediniz. Devlet rutin dışına çıkarak mahkemeler üzerinden zaman zaman illegal suçlara iştirak ediyor.

Örneğin Hanefi Avcı, "Cem Ersever'in infazı bizatihi devletin planladığı ve tatbik ettiği bir cinayettir. Bu yöntem devlet adamlarının bilgisi dâhilinde güvenlik kuvvetleri için de uygulandı. Ben ve ekibim Diyarbakır'dayken bu olayların içerisine girseydik bugün Türkiye tanınmaz hâle gelebilirdi. Uzun sözün kısası Cem Ersever cinayetinin faillerini bulması gerekip bulmayanlar, bunun için hiçbir adım atmayanlar, Cem'in failleridir." diyor. Faili meçhul olur mu?

Bazı cinayetlerin nasıl işlendiği gayet açıktır. Devletin o cinayetlerle ilgili yönlendirmesi vardır. Cem Ersever birçok konuya vâkıftı. Orada uygulanan birtakım faaliyetlerin içine girmiş olabilir. O bölgede uyuşturucu kaçakçılığı yapılmış, oradan elde edilen paralarla birilerine silah alınmış. JİTEM adı altında bazı illegal yapılar desteklenmiş, o illegal yapılarla birtakım cinayetler işlenmiş. Benim incelediğim kadarıyla JİTEM resmî bir şey değil ama hiç yapılmaması gereken bir şeydi. Bir seneye yakın bir süre uygulanmış. Resmî olarak Genelkurmay Başkanlığının, Jandarma Genel Komutanlığının onayladığı bir teşkilat değildi JİTEM. Deneme amaçlı bir yapılanmaya gitmişler. Deneme yaparken isim, tabela, unvan her şeyi kullanmışlar. Buna birinin hayır demesi gerekirken, adamlar hayır demiyorlar.

Hanefi Avcı, Jandarma Genel Komutanlığından değil de Jandarma Asayiş Komutanlığından bahsediyor. Bahsettiği dönemde kendisi de Diyarbakır'da görev yapıyor. Bu olaylar olduğu zaman, Jandarma Asayiş Komutanlığı Diyarbakır'daydı. Cem Ersever bütün bunları biliyordu. Şahit olduğu olaylar yüzünden de korkuya kapılıyor.

Biri bir kitap yazıyor. Yazdığı kitapta kullanmak üzere Cem Ersever'in eşine gidiyor ve "Bana bilgi belge ver." diyor. Cem Ersever'in eşinin verdiği belgeler arasında Jandarma Asayiş Komutanlığının JİTEM'den ötürü verdiği sertifika da var.

Bir sene uygulanıyor. Ankara'da Jandarma Grup Komutanlığı

var. Orada da bir istihbarat diye bir teşkilat var ama JİTEM diye bir teşkilat değil. Bir ünite düşünün ki hem istihbarat yapacak hem de aldığı istihbaratla eylem yapacak veya infaz yapacak. Bu, hukuk devleti ilkesine aykırı bir şey. Varsa bunun dosyaları, devlet çıkartmalı ve konuşulmalı.

PKK terörünün bu kadar büyümesinde yapılan hataların çok büyük etkisi var. Hiçbir devlet vatandaşına böyle davranmamalı. Bütün devletler sıkıştıkları zaman gayri hukuki yöntemlere başvuruyorlar. Örneğin Ömer Topal cinayeti. Bu kişi kumarhaneler işletiyor. PKK'ya haraç ödüyor. Devlet, Ömer Lütfi Topal'ın PKK'ya haraç ödediğini tespit ediyor ama ispatlayamıyor. Mahkemeye de veremiyor. O zaman susturması gerektiğini değerlendiriyor. Bu adamın çok parası var. PKK'ya yardım ediyor diye de devletin zararlı adamlar listesine girmiş. O zaman Mehmet Ağar'ın, Korkut Eken ve İbrahim Şahin vasıtasıyla kurduğu ekip bu adamı tehdit edip bundan para sızdırıyor. Bu sorun ülke sorunu olmaktan çıkmış, kişisel para sızdırma sorununa indirgenmiş. O nedenle adamın ortadan kaldırılması gerektiğini düşünüyorlar. Adamın ortadan kaldırılması için teşvik de ediyorlar. Her şey birbirinin içine girmiş.

Devlet menfaati için adam öldürülür mü? Zamanında öldürülmüş.

Cumhurbaşkanı Demirel de "Devlet rutin dışına çıktı." diyerek bunu zımnen onaylamıştır.

Aynen öyle olmuş. Bu iş bazen böyle olmuş, bazen de siyasi davalarla olmuş. 1960 İhtilali'nde astığımız başbakan ve bakanlar da buna benzer bir olaydır. Bize yapılanlar da böyledir. İstiklal Mahkemeleri'nin verdikleri kötü ve haksız kararlar var. Her verdiği karar doğru mu İstiklal Mahkemeleri'nin? Siyasi davalarda bu tip mağduriyetler yaratılıyor.

Faili meçhul cinayetler kaç başlık altında tasnif edilebilir? Örneğin:

1-Devletin işlediği cinayetler

2-Örgütlerin kendileri tarafından işlenip devletin üzerine attıkları cinayetler

3-Örgütlerin düşman örgütlere karşı işledikleri cinayetler

4-Yabancı istihbarat örgütlerinin Türkiye'de infial yaratmak amacıyla işledikleri cinayetler

Bu şekilde tasnif etmemiz doğru olur mu?

Devletin işlediği cinayetleri, bir devletin tepesinden verilen emirle işlenen cinayetler ve bir de durumdan vazife çıkartıp devletin tepesinin haberi olmadan işlenen cinayetler diye tasnif etmek gerekir.

Cem Ersever, ölümünden önce bir mobil araç telefonu kullanıyor. Ölümünden sonra da aynı telefonu Yeşil kullanmaya başlıyor. Daha sonra Hanefi Avcı bunu belgeliyor. Cem Ersever ile Yeşil arasında da bir münasebet var.

Yeşil'i kullanmayan organ yok ki!

Yeşil bir gün Jandarma Genel Komutanlığında oturuyor. Oraya Emniyetten bir kişi gidiyor. Yeşil elindeki Smith Wesson marka silahı Ali Ozansoy diye birine gösteriyor, "Bununla ateş ettim." diyor. Gerekirse size de böyle ateş ederim der gibi.

Ali Ozansoy astsubay emeklisi garip bir adam. Şimdi çobanlık filan yapıyor. Her konuda fikir sahibi. Ali Ozansoy'un anlattıklarına baktığımız zaman, anlattığı yerlerde olmaması gerekiyor. Onun çalıştığı yerlerin dışında da fikirleri var. Nasıl oluyor bu merak ediyorum. İnsan kritik bir yerde bulunur, her şeyi öğrenir. Nasıl öğrenir? Ali Ozansoy istihbaratçı. Doğu ve güneydoğuda görevler yapmış.

Ben Genelkurmay İstihbarat başkanı olarak her şeyi bilmem. Bazı şeyleri bana da söylemezler. Ali Ozansoy'un Yeşil ile ilgili anlattığı olaylara şahit olduğunu sanmıyorum. Birinden duymuş olabilir.

Cumhurbaşkanının Harp Okulunda yaptığı konuşmayı nasıl buluyorsunuz?

Cumhurbaşkanının bazı tutuklamalara üzüldüğünü biliyorum. Orada yaptığı konuşmada askere moral vermeyi amaçladı. Cumhurbaşkanının tutuklanmasından üzüntü duyduğu askerlerden biri İlker Paşa, biri benim ve birkaç arkadaşımız daha var. Onlara üzüldüğünü ismen söylediğini biliyorum. Harp Okulunda yaptığı konuşmada bizlere karşı duyduğu üzüntüyü paylaşmıştır. Konuşmanın bir hedefi de hâlen görev başındaki muvazzaf subaylardır. Yani biz ordunun yanındayız ve arkasındayız mesajı vermiştir.

Hükûmet Tehdidin Boyutunu Kestiremedi

Balyoz-Ergenekon davalarına gelinceye kadar bunun bir sürü işaret fişeği var. O dönemde hükûmet, bu denli bir planlamayı nasıl pas geçiyor?

Bence hükûmet tehdidin boyutunu tam tespit edemedi. Asıl sorun orada. Hükûmetin tehdit karşısında uyanmasını engelleyen birtakım kişiler vardı. Örneğin o dönemde Başbakanlık müsteşarlığı yapan Efkan Ala, tam bir Silahlı Kuvvetler düşmanı insandır. Valiliğinden beri Silahlı Kuvvetler karşıtıdır. Hükûmeti hep yanlış yönlendirdi. Bülent Arınç da öyledir. Arınç baktığınız zaman iyidir hoştur ama Silahlı Kuvvetlerden gelen tekliflere hep soğuktur. Arınç, Erbakan ile siyaset yaparken 28 Şubat Süreci'nden dolayı mağduriyet yaşadı. Tamam ona bir şey demiyorum. Ama mağduriyet farklı bir şey, devlet adamlığı farklı bir şey.

Onlar Cemaat'i Silahlı Kuvvetlerin vesayetine indirilecek bir balyoz gibi gördüler. Cemaat ile Silahlı Kuvvetleri terbiye edeceklerini ve ondan sonra yollarına devam edeceklerini düşündüler. Cemaat'in liderinin hesabı onların tasavvurunun fevkindeydi. Cemaat'i kullanan aklın hesabı hepsinden büyüktü.

Genelkurmayın Fethullah Gülen Cemaati'yle ilgili doktora yapmış 10 subayı var mı?

Bu konuyla ilgili çalışma yaptık. Ama Fethullah Gülen'in bu

kadar cüretkâr olacağını hesap edemedik. Bununla ilgili İlker Paşa'nın verdiği görev doğrultusunda ben bir çalışma yaptım. Bu çalışmayı, 2009 yılındaki "Cemaat'i ve AKP'yi Bitirme Planı" iddiası ortaya çıkınca bıraktık. O çalışma çok kapsamlıydı. "Cemaat'i ve AKP'yi Bitirme Planı" davasından sonra o çalışmayı imha ettim.

Çalışmayı yanıma bir general alarak tek başıma yaptım. Çünkü anında sızıyordu. Fethullah Gülen Cemaati'nin o dönemde Silahlı Kuvvetlere yönelik saldırısının bir amacı Silahlı Kuvvetleri bezdirmek olduğu kadar, diğer bir amacı da Silahlı Kuvvetlerin kendileriyle ilgili bir çalışma yapmasını önlemekti.

Daha sonra imha ettiğiniz çalışmada hangi sonuçlara ulaşmıştınız?

Fethullah Gülen Cemaati'nin kaç ülkede faaliyet gösterdiğini, Türkiye'deki faaliyetlerini tespit ettik. Bu örgüte karşı hareket tarzımızın ne olması gerektiğini de önerdik. Hükûmetin alması gereken önerileri de sıraladık. Ama sonra bu çalışmayı bıraktım.

O çalışmayı yaparken laptop bilgisayarımı koltuğumun arkasındaki kasaya kilitliyordum. Laptop'u başka hiçbir yerde kullanmıyordum, kasaya kilitliyordum. Çalışmayla ilgili arkadaşım yanıma geliyordu, ona birtakım şeyler söylüyordum. Öylesine özen isteyen bir çalışmaydı. İnternete o laptop ile bağlanmıyordum. Oda dışına, çalışmaya ilişkin en küçük bir bilgi çıkartmıyordum. Çünkü orada ne oluyorsa anında sızıyordu. Türkiye'nin en korunaklı görülen Genelkurmay Karargâhında kendi bilgisayarımı güvenle kullanamıyordum. Biz o çalışmada nasıl bir tehdit ile karşı karşıya olduğumuzu ve Türkiye'yi nereye götürmek istediklerini tespit etmeye çalıştık.

Keşke o çalışmayı devam ettirseydim. Ama o zamanki durum çok farklıydı. "Cemaat'i ve AKP'yi Bitirme Planı" diye suçlama yöneltilince bu çalışma da ortaya çıksaydı çok farklı yerlere giderdi konu. Belki "Cemaat'i ve AKP'yi Bitirme Planı" diye, TSK'yı töhmet altında bırakan planın amacı bizim asıl çalışmamızı önlemekti. O zamanki ortamda bu çalışmayı devam ettirseydik, Silahlı Kuvvetlerin üzerine daha fazla gelebilirlerdi.

Genelkurmay İstihbarat Okulu vardır. Üç kuvvetten ve jandarmadan subay gelir ve orada eğitim alır. O okul bana bağlıydı. Orada istihbaratçıları yetiştiriyoruz. İnsan istihbaratı diye bir bölümümüz var. İnsan istihbaratı çok önemli bir bölümdür. MİT'in, polisin yaptığı istihbarattır. Haber kaynağı olarak insanları kullanırsınız. İnsanları kullanırken de çeşitli metotlara başvurursunuz. Bunun bir talimnamesi yoktur. Çünkü TSK'nın barış döneminde insan istihbaratı yapma yetkisi yoktur. İnsan istihbaratı yapma yetkisi MİT, polis ve jandarmadadır.

Bizim savaş zamanında Türkiye içinde insan istihbaratı yapma yetkimiz var. Bunlara istinaden eğitim yaptırıyoruz. Ama elimizde kendi hazırladığımız talimname yok. Amerikan talimnamelerini kullanıyoruz. Bizim her yıl bir listemiz yayımlanır. Listede bu yıl şu talimnameler çıkacak, bu yayınlar çıkacak diye bir listedir bu. O listeye göre yayınlarımızı çıkartır ve yayımlarız.

2011 yılında insan istihbaratıyla ilgili bir hazırlık yaptık. Talimname hazırlandıktan sonra bana geldi. Muhtevasında insanı haber kaynağı olarak kullanırken neler yapılacağı sıralanmıştı. İşkence yöntemlerinden, sorgulama tekniklerine kadar çok kapsamlı bir çalışma.

Çalışmanın içeriğinde hukuk dışı bir unsur yer almaması için Adli Müşavirliğe gönderdim. Adli Müşavirlik bir ay kadar talimnameyi inceledikten sonra bir sorun yok diye bize gönderdi. Bütün sayfalarına "Bu talimname barış şartlarında Türkiye içinde geçerli değildir. Türkiye dışında görevlendirilen birliklerde ve savaş şartlarında ancak geçerlidir." diye not düştük. Bu notu yanlış anlaşılma korkusundan düştük. Daha sonra görüş almak üzere kolordu seviyesine kadar gönderdim. Aradan 20-25 gün geçti. Bir gün Genelkurmay başkanının bekleme odasında olduğum bir sırada ikinci başkan geldi, "İsmail şimdi Genelkurmay başkanını aramışlar. Sen böyle bir talimname yayımlamışsın." dedi. "Evet, biz yayımladık." dedim. "Nereden çıkardın şimdi bunu?" dedi. "2011 yılında yayımlanacak talimname listesinde var. Üzerine de bunları bunları yazdık." dedim. Genelkurmay başkanı Işık Koşaner "Ya nereden çıktı bu? Hemen toplatın bunları!" dedi. Toplattık.

Bir gün Marmara Köşkü'nün orada Hakan Fidan ile kahve içerken "Ya komutanım, ben sizi hep methediyorum. Ama arkadaşlar İsmail Hakkı Paşa bir talimname hazırlamış. Orada böyle böyle şeyler yazıyor. Bu adam hâlâ uslanmamış gibi laflar söylediler. Ben de dedim ki TSK'nın bütün istihbaratından sorumlu. Eğitim yaptıracak. Onun için hazırlatmıştır." dedi. Anladım ki o taslak talimname MİT'e gitmiş. Yani bizim içimizden birileri almış, MİT'e göndermiş. Büyük ihtimalle o da komutana telefon etti. Ondan sonra talimnameyi toplattık. Böylesi bir ortamda yaşıyoruz. Bu zihinleri terörize eden bir şey. Onun için o iş yarım kaldı. Amaç, zihinleri terörize ederek insanları korkutmak ve insanların sağlıklı düşünmelerine engel olmaktı. Tayyip Erdoğan'a suikast ihbarlarının amacı da buydu.

Kim olursa olsun, herkes ölümden korkar. Tayyip Erdoğan'a kim suikast yapabilir? TSK'dan böyle bir insan çıkmaz. Çünkü biz böyle eğitilmiyoruz. Unvanı, karakteri, inancı ne olursa olsun, bizim hiçbir devlet büyüğümüze böyle bir eylem yapmak aklımızın ucundan geçmez. Birileri yaptırabilir mi? Yaptırabilir.

BALYOZ VE ERGENEKON DAVALARI AÇILMAYABİLİR MİYDİ?

8. Kolordu komutanlığı da yapan Korgeneral Ethem Erdağı, 2002-2003 yıllarında yaptırdığı ihalesiz inşaatlar sebebiyle 11 ay 25 gün cezaya çarptırılmadan önce Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök'e, "Senin onur kırıcı davranışlarını kabul edemem. NATO'da 30 milyon avroya tenezzül etmedim de üç tane baraka yapılırken mi yolsuzluk yapacağım." diyor. Ethem Erdağı'nın TSK'dan ayrılmasının hemen arkasından Balyoz ve Ergenekon davaları gündeme geliyor. Bu komutanın Amerika'ya bağlılığı TSK'da bilinen bir durum. Ethem Erdağı ile Cemaat'in orduya dönük Balyoz, Ergenekon operasyonlarını nasıl ilişkilendiriyorsunuz?

Ethem Erdağı, Amerikalılar tarafından çok iyi tanınan birisi. Amerika'da eğitim komutanlığında görev yaptı. Daha sonra Türkiye'ye geldi ve Eğitim Şube müdürü oldu. Arkasından iyi görevlerde çalıştı ve terfi etti. Çok hırslı ve çalışkan, bu konularda devamlı kafa yoran birisi idi. Ethem Erdağı, 2002-2003 yıllarında 8. Kolordu komutanı olduğu dönemde Elazığ'daki Kolordu Komutanlığı sahasına bir bina yaptırıyor. Binayı yaptırırken erlere baraka yaptırdığını söylüyor. Fakat baraka yerine arkaya daha farklı bir bina yapılıyor. İçine müştemilat malzemeleri alınıyor.

Bunların hepsini usulsüz bir şekilde ihalesiz yaptırıyor. Alınan malzemelerin fiyatları konusunda da sorunlar var.

Ethem Erdağı, Elazığ'dan 2004 yılında ayrılıp yerine Nusret Taşdeler geldiğinde yapılan inşaatı görüyor ve bunu 3. Ordu Komutanı Orhan Yöney'e ve Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'e söylüyor. Sonuçta bu olay mahkemeye intikal ediyor. Mahkemeye veren Hilmi Özkök Paşa. Çünkü generallerle ilgili iddialar mutlaka Genelkurmay Başkanına gider ve dava açma iznini genelkurmay başkanı verir. Yapılan yargılama sonucunda Ethem Erdağı'ya 11 ay 25 gün hapis cezası veriyorlar. Eğer Ethem Erdağı'nın aldığı ceza bir yılı geçse rütbesi sökülecekti.

11 ay 25 gün ceza aldığı için istifa etmesine gerek yoktu. Çünkü zaten terfi edemezdi. Rütbesinde bekler ve emekli olurdu. TSK'da askerî mahkemeden bir gün bile ceza alsanız terfi edemezsiniz. Cezanın mahiyeti de önemli değildir.

Şimdi Ethem Erdağı'nın terfi gelişimine baktığımız zaman Kara Kuvvetleri komutanlığı ve Genelkurmay başkanlığı için hazırlandığı görülüyordu.

2004 yılında tayinler olacaktı. O dönemde 3. Kolordu'ya bir komutanın gönderilmesi gerekiyordu. Çünkü 3. Kolordu, Afganistan'a göreve gidecekti. Onun için basiretli, bilgili ve NATO'yu bilen bir komutanın 3. Kolordu komutanlığına atanması gerekiyordu. O zaman Kara Kuvvetleri komutanı Aytaç Yalman'dı. Bana sordu, "Kim gidebilir?" diye. Ben de Ethem Erdağı Paşa'nın gidebileceğini söyledim. Çünkü Ethem Paşa, elini taşın altına koyan, risk almayı bilen birisidir. Yaptığı işin arkasında durur, cesaretle üzerine gider. İş yaparken, karar alırken ürkek davranmaz.

Anlatımınızdan sizin de Amerika ile bağlantılı olduğunuz yorumları yapılmasın.

Öyle bir yorum yapılmaz. Çünkü o zaman onun gitmesi gerekiyordu. O işini yaparken korkak hareket etmezdi. Ceza aldığı davada olduğu gibi, "Bu binayı yıkın." diyor, yıktırıyor. Binanın kaydı kuydu olduğunu, yarın bir gün mahkemeye verileceğini düşünmez. Onun öyle bir yapısı vardı. Yaptığı işteki usulsüzlü-

ğü, inşaatı ihaleye çıkmadan yaptırmasıdır. Para yediğinden ceza almamıştır. Belki o zaman onu usulsüz iş yapmaya rakipleri de teşvik etmiş olabilirler.

Örneğin bir yere toprak dökülecek. O hemen karar aldırır ve toprağı döktürür. Normalde toprak dökmek Millî Savunma Bakanlığı'nın işidir. Mamak'ta tümen komutanlığı yaparken Mamak'taki birliğin etrafına devriye yolu yaptırmış. Bunu normalde Millî Savunma Bakanlığının yaptırması lazım. Vakit kaybetmemek için, işin usulüne uymuyor.

Biraz kabadayı bir insan gibi.

Mesela Ağrı'da görev yaparken, erlerin yattığı 40 kişilik koğuşları görüyor ve "Bu koğuşları bölün, erler 40 kişilik koğuşlarda yatmasın." diyor. Bizimkiler de koğuşları duvarlarla bölmüşler. Ağrı'ya gittiğimde binanın bel verdiğini gördüm. Kalın kalın duvarlarla koğuşları bölmüşler, binanın üzerindeki yükü artırmışlar. Ben gidince tekrar yıktırmıştım.

Tavır olarak fevri bir insan olan Ethem Erdağı, kafa olarak Amerikancı bir komutandı. Aldığı ceza sebebiyle TSK'dan ayrılmamış olsaydı, Ethem Erdağı büyük bir ihtimalle Işık Koşener'den sonra Genelkurmay başkanı olacaktı. Terfi sıralaması öyle gidiyordu. O TSK'dan ayrılmak zorunda kalınca şu andaki Genelkurmay başkanı Necdet Özel tek kaldı.

Orgeneral sınıfında ordunun komuta kademesine baktığımızda 350 general mi var?

360 civarında general var. Bunların 10 tanesi Kara Kuvvetleri Komutanlığında orgeneral rütbesindedir. Bu orgenerallerin 4'ü ordu komutanıdır. İkisi Genelkurmay Başkanlığındadır. Bir kuvvet komutanlığında vardır. EDOK'ta bir orgeneral vardır. Jandarma Genel Komutanlığında bir orgeneral vardır.

TSK'da general ve orgeneral rütbesindeki komutan sayısı çok fazladır. Bazı görevleri albaylara verebilirsiniz. Eliminasyonu evvelden başlatmanız lazım. Bütün dünya ordularında öyledir; Pakistan ordusunda bile binbaşıya kadar normal terfi ile gelinir.

Binbaşılıktan sonra yarbay olmak çok zordur. Orada elemeye başlarlar. Yarbaylıktan sonra albay olmak çok daha zordur.

Şimdi biz herkesi albay yapıyoruz. Albay kadrosundaki subaylar birikiyor, birikiyor, 300'ü birden general rütbesi almak için YAŞ'a giriyor. 300 albaydan 20'si general yapılabiliyor. Bu sefer geri kalan 280 albay küsüyor. Hâlbuki eleme işlemi alt rütbelerde yapılsa, küskünlük kırgınlık aşağıda başlayıp bitecek. Yukarı gittiği zaman belki 40 albaydan 20'si general olacak. Türkiye bir türlü bu sisteme geçmiyor. Niye geçmiyor?

Baştan itibaren adil bir sistem getiremediğimiz için, sicil sistemimizi subjektiflikten kurtaramadığımız için, insanların birbirine olan inancı yeteri kadar olmadığı için herkes yapılan her şeye itiraz ediyor. Sicil dönemi geldiğinde subaya hakkıyla sicil vermeniz lazım. Ama biz sicil doldururken çok duygusal davranıyoruz. Bazen adama kızıyoruz, sicil notunu 70 veriyoruz. Veya subay çok iltifat ediyor, size ikramda bulunuyor, sicil notunu 100 veriyoruz.

General sınıfında askerleri dünya görüşü itibarıyla tasnif ettiğimizde karşımıza üç kategoride komutan tipolojisi çıkıyor. Birinci kategorideki komutanlar NATO ve Amerika yanlısı. İkinci kategorideki komutanlar ulusalcı ve milliyetçi. Üçüncü kategoride de Cemaat'in mensuplarının da içinde olduğu komutanlar; bunlar liberal veya apolitik. Ama TSK'daki asıl damar Amerikancı. Bu NATO'ya gidip gelmekten, Amerika'da eğitim almaktan dolayı mı oluyor?

Birçok subay Amerika'da eğitim alıyor. Bizim talimnamemiz Amerikan talimnamelerinin tercümesidir. Bizim millî talimnamemiz çok azdır. Niye çok azdır? Çünkü savaşmıyoruz. Adamlar her yerde savaşıyorlar. Savaştıkları için de kan döktükleri yerlerdeki deneyimlerinden yola çıkarak her yıl talimname değiştiriyorlar. Biz de onlardan faydalanıyoruz.

Biz bir gün Vietnam'ı işgal edersek işimiz kolay diyebilir miyiz!?

Hayır öyle diyemeyiz. Amerika Vietnam'da savaşmış. Orada

Vietkong unsurları ile nasıl savaşılacağı hususunda talimname yazmış. Biz o talimnameyi alıyoruz ve onların savaş tecrübesini kendimize adapte ediyoruz. Böylece çevremizde bize saldıran veya bizim saldıracağımız komşularla nasıl savaşacağımızın yöntemini belirleyen, kendi askerimizi eğitebileceğimiz bir talimname ortaya çıkarıyoruz.

PKK ile ilgili elimizde talimname olmalı.

Tabii var. Ayaklanmalara Karşı Koyma Talimnamesi var. Amerikalılardan aldığımız Kontrgerilla Talimnamesi var. Bir sürü talimname var. Bazıları gizli diyor ama onlar gizli değil. Gizli bilgileri, programları, yazılımları hariç olmak üzere Amerikalıların her şeyini alabilirsiniz. Amerika'da bir EDOK Komutanlığında, yani Akademi'nin olduğu yerde, bir de kurmay subayların eğitildiği Staff College dedikleri yerde bizim bir irtibat subayımız var albay rütbesinde. Bir de Florida'da EDOK karargâhının olduğu yerde bir subayımız var. Amerika nerede savaşıyorsa oralardaki tecrübeleri bu karargâhlara gelir, orada harmanlanır, yazılır ve talimnameye dönüştürülür. Bizim arkadaşlarımız da orada yazılanları, edinilen tecrübeleri bize aktarırlar. Aynı şekilde Amerikalıların da Türkiye'de irtibat subayları vardır. Görevlendirmeler karşılıklıdır. O da EDOK'ta görev yapar.

Gülen Hareketi'nin TSK'yı bitirmek için bir planı olmalı. Bu planın öncü şoku Ethem Erdağı'nın tasfiyesi ile mi başladı?

Amerika Türkiye'de kendisine göre bir düzen kurmuş. Yıllar içinde kimlerin genelkurmay başkanı olacağı biliniyor. O bir yerde bozuldu. O bozulunca otomatik olarak TSK'yı yeniden dizayn etmek için Gülen Hareketi'ni devreye soktular. Fethullah Gülen Hareketi de TSK'yı dizayn etmek için Balyoz ve Ergenekon davalarını organize etti. Balyoz Davası'nın omurgasını teşkil eden Egemen Planı ve seminer planlarının TSK'dan çıkartılması 2009 yılı olması lazım. Planları 2010 yılından itibaren de kullanmaya başladılar. Ergenekon'la ilgili konular da 2008'den sonra başladı. O tarihe kadar emekli komutanlar üzerinden yürüyen suçlamalar, Ethem Erdağı ile bozulan terfi zincirini yeniden yerine oturtmak için muvazzaf askerlere yöneldi. Ethem Erdağı üzerine

kurulan terfi zinciri bozulmasaydı, Balyoz ve Ergenekon davaları muvazzaf komutan ve subayları hedef almayabilirdi.

O zaman AKP'den bazılarının ve hatta Başbakan Tayyip Erdoğan'ın, Hilmi Paşa'ya Ethem Erdağı'yı kastederek "Bu çocuğu harcamayın." dediğini biliyorum. Çünkü Amerikalılar da onlara söylüyorlar. Onlar da Hilmi Paşa'ya söylüyor. O zaman Tayyip Bey ile Amerika arasında henüz bir gerilim yoktu. 2006-2007 yıllarında Amerika ile Türkiye'nin ilişkileri çok iyiydi. Hilmi Paşa 2006 yılının Ağustos ayına kadar görevdeydi. 2006'dan sonra Genelkurmay başkanı Yaşar Büyükanıt oldu. Ama Ethem Erdağı'nın yargılanmasıyla ilgili olarak Yaşar Paşa'nın yapacağı bir şey yoktu. Çünkü açılan mahkemeye müdahale edemezdi. Tabii Ethem Paşa'nın tasfiyesi başka birilerinin önünü açtı.

İlker Başbuğ Amerika ile iyi geçinen ve Amerikancı bir komutan. Nasıl tutuklandı? Onun tutuklanması sizin bu tezinizi çürütmüş olmuyor mu?

Hayır! İlker Paşa, Cemaat'in intikam alma duygularıyla tutuklandı. Aynı zamanda İlker Paşa, başbakana gözdağı verilmek üzere tutuklanmıştır. Başbakan bunu tam olarak değerlendirememiş olabilir ama İlker Paşa'nın tutuklanması ile MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ı tutuklamak istemek arasında fark yoktur. İlker Paşa, Cemaat'in aleyhine sağda solda devamlı konuştu. Cemaat kendilerini hedef alanlara karşı çok intikamcı hareket ediyor. Bazı konularda tarihine kadar intikamcı davranıyor. Siz hangi tarihte onlarla ilgili bir çalışma yapmışsanız, aynı tarihte sizi tutuklayarak kamuoyuna da mesajı veriyorlar. İddianamelerini çok özel bir tarihte çıkartıyorlar. Cemaat, İlker Paşa'yı tutuklayarak "Ben herkesi tutuklatırım." demek istemiştir. Böylece Tayyip Bey de dâhil olmak üzere "Kimsenin istisnası yoktur." demiştir. Bence ikaz o zaman yapılmıştı. Tayyip Bey işin farkına o zaman varmalıydı. Arkadaşlarımdan duydum; Tayyip Bey'in tutuklanmasına üzüldüğü birkaç komutan var. Onlardan biri İlker Paşa, biri Ergin Saygun Paşa, biri de benim. Ama onun üzülmesi benim için bir şey ifade etmiyor. Onun daha bizimle ilgili iddia ortaya atıldığı zaman devreye girmesi gerekiyordu. Çünkü biz Tayyip Bey'in yayımladığı bir genelgeye göre işlem yapıyorduk. 28 Şubat'ta başlayan bir

olayla ilgili olarak Tayyip Bey 2004 yılında genelge çıkarmış. Genelgeyi çıkartan Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer. Genelgede başbakanın kendi imzası var. O genelgeler doğrultusunda Deniz Kuvvetleri Komutanlığında Bilgi Destek Dairesi çalışma yapmış. Aynı süreçte Bilgi Destek Dairesinin düzgün çalışması için yeni bir düzenleme yapılmış. Yaptıkları çalışma uygulamaya bile geçmemiş. Ona rağmen hiçbir suç unsuru olmadığı hâlde bizi tutukladılar. Niye? "Daha evvelden bu daire şu şu işleri yapıyormuş, şunları bulduk, dolayısıyla siz bu andıcı hazırlamakla daha evvel yapılan illegal faaliyetleri kapatmak istediniz." diye bir suçlamaya maruz kaldık. Savcı resmen bize dair bir niyet okuması yaptı. Konuyla ilgili MGK'da alınan kararlar doğrultusunda 14 tane genelge yayımlanmış. Başbakanın imzaladığı genelgelerde bize de görev verilmiş. Buna rağmen neden tutuklandık? Bu noktada başbakanın bize üzülmesinden çok sahip çıkması gerekiyordu. "Bu genelgeyi ben imzaladım." demesi gerekiyordu. Tıpkı İlker Başbuğ'un da mahkemede bu yazışmalardan benim haberim var, bilgim var demesi gerektiği gibi. Başbuğ ne yaptı? "Benim imzam yok." dedi. İmzan yok ama bilgin var. Böyle komutanlık olmaz. Komutan karargâhına, astlarına sahip çıkan adamdır.

Tayyip Bey de askerlere karşı niyet okuyor olabilir mi? Sizin darbe yapacağınıza inanmış olabilir mi?

Tayyip Bey'in etrafında polisler, danışmanlar gibi bir sürü insan var. Bunlar Tayyip Bey'e gidip "Bu adamlar şunu şunu yapıyorlar, bu maksatla bunu yaptılar, sizin hakkınızda internetten şu şu yayınları yaptılar." diye yönlendiriyorlardı.

Hakan Fidan size, bu nedenle mi "Darbe yapmak için mi istihbarat işiyle uğraşıyorsun?" dedi?

Hayır! Öyle bir şey söylemedi.

Bir internet sitesinde, sizin istihbarat merakınıza dönük olarak Hakan Fidan'ın sizi ikaz ettiği yazıyor.

Hakan Fidan öyle bir şey söylemedi. Söylemez de. Sadece Hakan Fidan değil, tanıdığım bildiğim hiç kimse söylemedi. Ben istihbaratçıyım. İşim istihbarat toplamak.

Siz Hakan Fidan için, "Adam Türkiye'de bir istihbarat çiftliği kurmak istiyor." diyorsunuz.

Evet, söyledim. Hakan Fidan, "Paramız az. Bunun için Türkiye'de bütün imkânları birleştirelim ve büyük bir istihbarat çiftliği kuralım." diyor. Onun böyle bir hayali var. Yurt içi, yurt dışı dinleme sistemleri, insan istihbaratı, eğitim, analiz, takip işlerini tek bir merkezden yapalım istiyor. Bütün üretimi bu çiftlikten yapmak gibi bir hayali vardı.

O çiftliğin kâhyası da Hakan Fidan mı olacaktı.

E tabii! O kadar olacak.

Cemaat Tehdidi Devam Ediyor

Balyoz Davası beraat kararıyla sonuçlandı. Büyük ihtimalle Ergenekon Davası da Yargıtay tarafından bozulacak ve yerel mahkeme tarafından yeniden yargılama sürecinde beraat kararı ile sonuçlanacak. İçeride tutuklu asker de kalmadı. Casusluk davaları da beraat kararları ile sonuçlandı. Ortaya çıkan bu tablodan sonra, TSK üzerindeki Cemaat tehdidi sona mı erdi?

Hayır! Ne Silahlı Kuvvetler içerisindeki bu tip adamların tehdidi sona erer ne de Türkiye'de bu tip adamların tehdidi sona erer. Adamların niyeti belli. Siz mücadeleyi bıraktığınız gün, onlar sizinle mücadele etmeye başlarlar. Varsa bu adamlar temizlenmeli. Varsa derken, bu tip insanları TSK'dan ayıklarken masum insanlara haksızlık etmemeye de özen göstermeli. Bu tip olaylar sebebiyle suçsuz insanları da TSK'dan atarsanız, boşu boşuna düşman kazanırsınız. Ama bunları tespit etmek mümkün. Şu anda MİT ve polis teşkilatı iyi çalışırsa içimizdeki Cemaatçiler bulunur. Biz çok büyük bir camia değiliz. Subaylar ve komutanlar birbirini bilir. Bunlar TSK'dan temizlenmeden tehdit bitti denemez.

Stratejik görev yapan güvenlik birimlerinden bu tip mensubiyeti olan kişilerin temizlenmesi lazım. Çünkü bu tip insanlar hiyerarşik yapıyı bozarlar. Verdiğiniz emri yapmazlar. Verdiğiniz emri savsaklarlar. Sır saklamazlar. Aldıkları bilgiyi başka yerlere

götürürler. Çünkü şeyh-mürit ilişkisi gibi bir ilişki var aralarında. Danıştay cinayetini işleyen Alpaslan Aslan ile şeyhi Salih Kunter arasında böyle bir ilişki var. Salih Kunter, Alpaslan Aslan'ı yazdığı muska ile görünmez adam olacağına inandırarak gönderiyor. İnsanların okumuş olması, bu tür saçmalıklara inanmayacağı anlamına gelmiyor. İnancın eğitimle ilgisi yok.

2006-2008 yılları arasında Kara Kuvvetleri Komutanlığı istihbarat başkanlığı yapan Tümgeneral Bülent Dağsalı diye bir komutan var. Bu komutan üstlerini fişliyor. Ermeni, yetim, lenf kanseri, dinci gibi notlar düşüyor. Erdal Ceylanoğlu için "Kesin terfi edecek." diyor. Mustafa Ethem Erdağı için "İşi bitti!" diyor. Necdet Özel için "Muhtemel genelkurmay başkanı." diyor. Abdullah Cahit Sarsılmaz için "Emekli Orgeneral Faruk Gürler'in damadı." diyor. Metin Yavuz Yalçın için "Gayrimeşru ilişkisi var." diyor.

Metin Yavuz Yalçın çok iyi tanıdığım birisi. Bir kızla ilişkisi vardı. Hatta aralarındaki konuşmaları internete de koydular.

Saldıray Berk için "Yolsuzluk yapan biri." diyor.

Saldıray Berk'in emrinde çalıştım. O Mamak'ta kolordu komutanı iken ben de Birinci Mekanize tümen komutanıydım. Hakkında yolsuzluk iddiasını hiç duymadım. Saldıray Paşa'nın bir tane evi vardır, onu da borçla almıştır. İki sefer yurt dışında görev yapmıştır. Saldıray Paşa'ya öyle demesinin sebebi, onun 3. Ordu komutanı olduğu dönemde, emir subayı bir yeri arıyor ve Saldıray Paşa'nın oğlunun çalıştığı yerden sandalye, masa gibi mefruşat malzemesi istiyor, "Ne kadar malzeme varsa gönder, biz aldıracağız." diyor. Konunun Saldıray Berk ile hiç alakası yok. Tamamen emir subayının halt işlemesinden kaynaklanıyor.

Mavi Marmara'da Türkiye Hatalı Davrandı

Mavi Marmara'da siz görevinizin başında mıydınız? Size göre Mavi Marmara Olayı nedir?

Mavi Marmara yapılmaması gereken bir eylemdi. Dışişleri Bakanlığı, Mavi Marmara konusuna TSK'yı da katmaya çalıştı. Na-

sıl yaptılar? O zaman Genelkurmay Harekat Başkanlığına AKP İstanbul Milletvekili Şirin Ünal vekâlet ediyordu. Şirin Ünal'ın o zamanki rütbesi tümgeneraldi. Dışişleri Bakanlığından onu arıyorlar. O da "Biz destekleriz." diye söz vermiş. O zaman bu konu sebebiyle İkinci Başkan Aslan Güner, ben, Genelkurmay harekat başkanı ve Şirin Ünal bir toplantı yaptık. Şirin Ünal'a orada, "Böyle söz veremezsin. TSK Mavi Marmara'ya iki savaş gemisiyle eşlik ederse harp çıkar." dedik. Sonra Dışişleri Bakanlığını aradık ve TSK'nın Mavi Marmara'ya eşlik edemeyeceğini söyledik. Tabii hükûmet doğrudan emir verse desteklenirdi. Git derse gidilirdi. Ama bu bir savaş sebebi olurdu. Adamların müdahale edecekleri belliydi.

O zaman İsraillilerle aramız iyiydi, görüşüyorduk. Gazze'nin önüne yardım gelmesi demek, İsrail'in bitmesi demekti. Mavi Marmara ile yardım ulaştırıldığı andan itibaren başkaları da yardım göndermeye başlayacaktı ve İsrail orada biterdi. Filistin'in nüfusu neredeyse İsrail'deki Yahudiler kadar. İsrail onları kendileri için tehdit olarak gördüğü için etraflarını duvarla çevirerek tecrit etmiş. Filistinlilerin bir kısmı da Kudüs civarında Ramallah'ta, Batı Şeria'da yaşıyor. Konuyla ilgili MİT ile de görüşüldü. Ama İHH Gazze'ye gitme konusunda ısrar etti. İHH Akdeniz'e bilerek açıldı. Yapmamaları gereken bir şeyi yaptı. İHH görevlileri, o insanların öleceğini de biliyordu.

Kırım'a müdahale ederseniz Rusya size müdahale eder. Osetya'ya müdahale ederseniz, Rusya Osetya'ya girer. Kıbrıs'a müdahale ederseniz, Türkiye müdahale eder. Bu iki 2x2=4 gibidir. Gazze'ye böyle bir yardım götürmeye kalkarsanız İsrail müdahale eder. İsrail'in gücü yetmezse Amerika müdahale eder.

Bunu değerlendirmeyen bir akıl olmaz. O yardımı TSK eşliğinde yapmaya kalksaydık savaş çıkardı. Silahla yardım götürülmedi diye İsraillilerin müdahale ettiğini düşünmek çok yanlıştı. İsrailliler saldırır, hiç acımazlar. Kadını da öldürürler, çocuğu da öldürürler. Çünkü İsrail'in küçük bir yaşam alanı var orada. O yaşam alanını korumak durumundadır. İsrail'i korumak için de Amerika ve Batı yeterli desteği sağlıyor. İsrail, Filistinlilere yapılacak yardımın 10-15 sene sonra kendine tehdide dönüşeceği değerlendirmesini yapıyor.

Siz Mavi Marmara gemisinin Gazze'ye giderken oluşturacağı siyasi sonuçları öngördünüz mü?

Öngördük ve konuştuk. Komutanımıza da anlattık. O da gitti hükûmetle konuştu. Ben hükûmetin yerinde olsam İHH'nın Gazze'ye yardım götürmesine müsaade etmezdim.

Mavi Marmara eylemiyle İsrail-Türkiye ilişkileri mi bozulmak istendi?

Hükûmetin İsrail ile ilişkilerini bozduğu yok. Ticaret devam ediyor, silahlı kuvvetler arasındaki malzeme alım satımı ilişkileri de devam ediyordur. Biz İsrail ile sadece ağız kavgası yaptık. İşlerin bozulduğu yok.

Bence Mavi Marmara ile hükûmet şunu yapmaya çalıştı: Hükûmetin o zaman bir dış başarıya ihtiyacı vardı. Bunlardan biri Davos'taki "one minute" olayıdır. "One minute" bana göre bir senaryo değildi. Tayyip Erdoğan'ın öngörülemeyen yapısının bir sonucudur. Onun orada yaptığı davranışı içeriye dış başarı olarak yansımıştır. Ayrıca HAMAS lideri Halid Meşal ile görüşmesi de dış başarı olarak görülmüştür. İHH ile Mavi Marmara gemisini gönderdiği zaman, eğer bir şey olmasaydı bir başarı hikâyesi olarak içeride kullanacaktı. Aynı şekilde Sünni Müslümanlar üzerindeki etkisi de artacaktı. Belki de Filistin üzerindeki Hizbullah ve İran etkisi daha dengelenecekti.

Sizin İsrailli mevkidaşlarınız, Mavi Marmara gemisi için "Gelmeyin, vururuz." dediler mi?

İsrail ordusundaki en yüksek rütbeli asker korgeneraldir. Benim İsrail'deki mevkidaşım havacı tümgeneraldir. Onunla konuştuk. Aynı şeyi İsrail'in buradaki askerî ataşesi de söyledi. Gazze onlar için çok kritik, stratejik bir yerdir. Oraya kendilerinden izinsiz bir müdahalede bulunulursa müdahale ederler. Bunu öngörmeyecek kadar aptal olmamak lazım. Orada o kadar insan öldü. Bunun sorumlusu İHH değil midir? Ne oldu? Bir başarı elde ettik mi? Daha farklı bir yöntem uygulayamaz mıydık?

Mısır'la anlaşsaydık, Refah Kapısı'ndan gıda maddeleri gön-

derseydik olmaz mıydı? İlle Akdeniz sahilinden mi göndermemiz gerekiyordu? O zaman Tayyip Erdoğan Gazze'ye gitseydi daha farklı bir şey olurdu. Ama artık gidemez. İsrail, Halid Meşal ile ilişkisinden dolayı sokmaz ki bana göre hem Halid Meşal hem de FKÖ lideri Mahmud Abbas İsrail ile ilişki içindedir.

İlk Defa Bir Savcı Tır Durdurdu

MİT'in Adana-Gaziantep yolunda durdurulan tırları konusunda ne düşünüyorsunuz?

Geçen Ümit Özdağ'ın İncek'teki strateji enstitüsünde stratejik istihbarat konusunda bir seminer verdim. Orada bu soruyu sordular. Onlara şunu dedim:

Devlet Suriye'ye yardım etme kararı almış. Ne gönderiyorsa gönderiyor, devletin başında sorumlular var. Bu tırı savcı durduramaz. Silah da gönderse, çocuk bezi de gönderse savcı o tırı durduramaz. Adamı seçmişsin, başbakan yapmışsın, cumhurbaşkanı yapmışsın, o da bir devlet politikası geliştirmiş. Beğenirsin, beğenmezsin! Bana göre yanlış. Ama diyor ki: "Kardeşim, bu tırlar buraya gidecek." Kim götürecek? "MİT götürecek." Tırların önüne de Özel Kuvvetlerden birkaç tane subay koymuş. Onlar tırlara eskortluk yapıyor. Şimdi bunu durduruyorsunuz. Nasıl durduruyorsunuz? Bir üsteğmen, nereden geldiği belli olmayan bir ihbar mektubunu savcıya veriyor. İhbarda tırlarda uyuşturucu kaçakçılığı yapıldığı iddiası var. Savcı bölge komutanı gibi ilgili yerlere bilgi veriyor. Jandarmayı arıyor. Ondan sonra gidiyor, tırları durduruyor. Şimdiye kadar ben hiçbir savcının tır durdurduğunu görmedim. Bırak tır durdurmayı, asker şehit olduğunda savcının olay yerine gelmesi lazım. Ama savcı gelip şehidin raporunu tutmaz. Doktor gelsin baksın, siz raporu tutun, getirin der. Olay olduğunda jandarma savcıyı arar. Savcı, tutanağı jandarmanın tutmasını ister. Ama aynı savcı jandarmayı alıp Suriye'ye giden tırları durduruyor.

Savcının tırları durdurmadan önce Adalet Bakanlığını, İçişleri Bakanlığını arayıp sorması lazımdı. Aynı şekilde jandarmanın da arayıp sorması lazımdı. Ondan önce MİT müsteşarı açıklama

yapmış ve Suriye'ye gönderdikleri tır sayısını söylemiş. Bu tırların geçtiği belli, Suriye'ye yardım gittiği belli.

Cemaat, MİT tırlarını durdurarak tam olarak ne yapmak istedi?

Bu iş tam bir Batı tezgâhı olan bir iş. MOSSAD ve CIA işi. Batı, Cemaat'i burada taşeron olarak kullandı. Ne yapmak istediler? "Türkiye IŞİD'e yardım ediyor, Suriye'ye silah gönderiyor." iddiasını belgelemek istediler. Tırları açtılar, baktılar. Tutulan tutanaklar büyük ihtimalle Batı'ya gitti. Bu tutanaklar daha sonra Türkiye'yi suçlamak için kullanılacak. Nasıl şu anda Ermeni iddialarıyla suçlanıyoruz? Yarın da Uluslararası Ceza Mahkemesinde "Türkiye teröristlere yardım etti. Türkiye terörist devlettir." suçlaması için yapılmış bir tezgâh.

İddianameye Erdoğan'ın muhtelif zamanlarda Hakan Fidan ile Dolmabahçe'de görüştüğü görüntüler eklenecekmiş. O görüntüler bu olaya monte edilerek bir mesaj mı verilmek istenmiştir.

Cemaat dış dünyaya, AKP hükûmetini kastederek "Bu ekip haydut bir ekip. Bu ekip teröristlere yardım eden bir ekiptir. Bu ekiple yaptığımız mücadelede bize yardım edin." mesajı veriyor. Bu mesaj, Cemaat'in Erdoğan'la mücadelesinde elini güçlendiriyor. AKP içinde Erdoğan dışında Cemaat ile mücadele edildiğini göremedim. Erdoğan dışında AKP içinde Cemaat'e karşı çok fazla bir direnç göremedim. Davutoğlu bile Erdoğan gibi Cemaat'e direnemiyor. Bülent Arınç da aynı durumda. Son söylemlerine bakarsanız Arınç'ın Cemaat'in üzerine gidecek durumu yok. Hakan Fidan'ın da MİT'ten istifa edip siyasete atılmak istemesinin sebebi buydu. MİT'te yalnız kalıp harcanmaktan korktu. Yurt dışına hangi bilgilerin gittiğini bilmiyoruz. Ama Hakan Fidan, yurt dışına hangi bilgilerin gittiğini, Cemaat'ten gelen tehditleri biliyordur.

MİT müsteşarı bu tehditleri ciddiye alır mı?

Alır tabii, niye almasın. Adamın yaptığı işleri illegal diye yayarsanız, onu afişe ederseniz, bunlar Dolmabahçe'de oturdular, konuştular, ondan sonra bu tırları gönderdiler diye bir senaryo

hazırlarsanız, Hakan Fidan ne yapacak? Daha önce bu tip senaryolar yüzünden dünya kadar insan hapis yattı. İnsanın hayatını karartırlar, perişan ederler. Teröristlerin desteklediklerini suçlaması sonunda Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanma riski var. Sırp yöneticiler yargılandılar.

Şu anda Venezuela'nın başında Maduro diye bir adam var. Amerika, Maduro'nun, Venezuela'nın başından ayrılmasını istiyor. Neden? Maduro'nun teröristleri desteklediğini iddia ediyor. Hatta geçen bana geldiler, ben de imza kampanyasında destek verdim. Amerika böyle bir ülke. Gider bilmem neredeki adamı değiştirir. Saddam Hüseyin'i terörist ilan etmedi mi? Beşar Esad'ı etmedi mi? Erdoğan'ı terörist ilan etmemesi için bir neden var mı? Göreceksiniz yakında Erdoğan, Batı'da terörist ilan edilecek. MİT müsteşarını terörist ilan etmemesi için bir neden var mı? Şu anda işine gelmiyor ama yarın işine geldiği zaman eder. O bilgileri şimdiden topluyor.

Bu durumda Türkiye Venezuela mı olacak?

Türkiye Venezuela olmaz. Ama Panama'da Manuel Noriega'yı uyuşturucu kaçakçısı diye suçlayıp hapse attı. Türkiye için de farklı bir yöntem izler. Güney Amerika ülkelerine yaptığını Türkiye'ye yapamaz tabii. Ama daha farklı bir şey yapabilir. Türkiye o kadar küçük bir ülke değil. Geçtiğimiz günlerde Rusya'nın Ankara büyükelçisi ile konuşurken, "Rusya'nın Çin ile yaptığı Şanghay İşbirliği Örgütü gibi ilişkiler bizim gibi küçük ülkeleri emperyalizme yem olmaktan kurtarıyor." dedim. Büyükelçi, "Türkiye küçük ülke değil. Çok merkezî ve kritik bir ülke. Kendinizi o kadar küçük görmeyin." dedi. Büyükelçi bu sözleri nezaketen söylemedi. Elbette Türkiye merkezî ve önemli bir ülkedir. Türkiye'de öyle Panama'da yaptıkları gibi yapamazlar. Ama farklı bir şey yaparlar. İktidarla oynarlar. Seçimle oynarlar.

İran-Amerika ilişkilerinin normalleşmesi, buna paralel düşman objesi olarak Türkiye'nin İran'ın yerini alması gibi bir tehdit söz konusu mudur?

Amerika onu hiçbir zaman yapamaz. Çünkü İran-Amerika iliş-

kileri hiçbir zaman şah dönemindeki gibi olmaz. İran çok milliyetçi bir ülke. İran halkında Amerika'ya karşı Türk halkından çok daha büyük bir tepki var. İran devleti de bu konuda çok hassas. Bakmayın molla diye bazılarının küçümsemeye çalışmalarına. O molla diye beğenmedikleri -mesela şimdiki Hasan Ruhani- beş yabancı dil biliyorlar.

Gestapo, diktatör, faşist gibi dış basındaki Erdoğan'a dönük propagandalar, Venezuela benzetmenizin bir altyapısı mı?

Bunların hepsi Türk kamuoyunu Erdoğan'dan soğutmak için yapılıyor. O propagandaların hepsi iç kaynaklı olduğu kadar dış kaynaklı. Abdülhamit'e "Kızıl Sultan" denilmesi dış kaynaklı bir suçlamadır. Tayyip Erdoğan'a da diktatör, faşist, gestapo suçlamaları da dış kaynaklı. Tabii Tayyip Erdoğan'ın bazı hareketleri olaylarla benzeşiyor. Belki tabiatı gereği benzeşiyor. Ama suçlamalar dışarıdan gelen ve Türk kamuoyunu cumhurbaşkanından soğutmak için yapılan suçlamalar.

17/25 Aralık Hükûmeti Yıkma Girişimiydi

17/25 Aralık olayları bir darbe girişimi miydi?

17/25 Aralık tamamen hükûmeti yıkmaya dönük bir girişim. O girişimde Tayyip Erdoğan basiretli davranmasa bir anda bakanları ve Erdoğan'ın yakınlarını tutuklayabileceklerdi. Tayyip Erdoğan'ın basireti adamlarının arkasında dik durması idi. Suçlanan kişileri ifade vermeye göndermedi ve savcıları, polisleri görevden aldı. Zaten operasyonu yapanları görevden aldığınız zaman darbeyi durdurmuş olursunuz.

17 Aralık'tan 25 Aralık'a kadar geçen sürede doğrudan başbakanın çocuklarını da hedef alan hamleler vardı. Siz o hamleleri inandırıcı buldunuz mu?

Bu ülkede birçok şeyin yalan dolanla gittiğini biliyorum. 1960 İhtilali'nden önce de üniversiteli öğrencilerin iğneli fıçılara atıldığı, insanların traktör tekerlerine bağlanarak linç edildiği yalanları yayılmıştı. Aynı şeyler devam ediyor.

Başbakanın evinde paletlerle para yok muydu?

Elbette yoktu. Para olsa evine niye koysun! Başka bir şey vardır, adam korkmuştur. Bağış yapılıyor, başka bir şey yapılıyor. Türkiye'de partilerin her şeyi legal yürümüyor. Partinin malı deniyor; partinin malı partinin üzerinde değil ki. Partinin malı şahısların üzerinde. Niye şahısların üzerinde? Parti kapatıldığı zaman devlet el koymasın diye. Erbakan'da oldu. Ondan sonra çocuklarına kalıyor. Buna benzer bir sürü şey oluyor. Böyle baktığınız zaman siz rüşvet alıyor gibi olabilirsiniz. Veya siz bir yerden para almış gibi olabilirsiniz. Belki onlarla ilgili bir şey vardı. Belki TÜRGEV Vakfı ile ilgili bir şey vardı. Bu konuda emin olmadan bir şey söylememek lazım. Takipçiler bir açık bulurlar, o açıktan giderler. O da onu bildiği için bunları sıfırlayın demiş olabilir.

Amerikalı İstihbaratçı Erdoğan'ın İsviçre Bankalarında Parası Olduğunu Söylemişti

Eğer paralar arabayla gidiyorsa, niye Cemaat'in ekipleri bu arabayı durdurup kameraya almadı?

Elbette. Şöyle bir anımı anlatayım: Amerika'nın Türkiye'de istihbaratçı adamları vardır. Zaman zaman bana, zaman zaman denizci amiralime gelirlerdi. Bize bilgi getirir, bizden bilgi alırdı. İstihbarat örgütleri böyle çalışır. Karşılıklı bilgi alışverişi yaparız. DIA dediğimiz Defence Intelligence Agency, CIA ve diğerleri de gelirdi. Yine DIA'da çalışan böyle biri gelmiş. Adam bizim Harp Akademisinde okumuş. Daha sonra Türkiye'de ataşelik yapmış. Geldiğinde yaşı 65. Emekli olmuş ve Amerika onu istihbaratçı olarak Türkiye'de bırakmış. Amerikalılar emekli oldu diye adamı bir kenara atmaz.

İstihbaratçılar emekli olmaz derler.

Olmaz ama Türkiye'de olur. Türkiye'de atarlar. Bu adam geliyor, benim denizci amiralime "Tayyip Erdoğan'ın İsviçre'de 8 bankada hesabı var. Hatta cumhurbaşkanının da (Abdullah Gül) hesabı var." diyor. Amiral bana geldi, Amerikalının anlattıkları-

nı söyledi. Ben de Genelkurmay başkanına gittim, adamın anlattıklarını anlattım. Genelkurmay başkanı da MİT müsteşarına söylemiş. Sonra Hakan Fidan geldi, "Komutana böyle böyle bir şeyler söylemişsin." dedi. "Evet söyledim." dedim. Adamın anlattıklarını anlattım.

Siz bunu söylemeden evvel, adamın söyledikleri medyaya yansımış mıydı?

Yok! Hayır yansımamıştı. Sonra Dışişleri Bakanlığı bu adamı istenmeyen adam ilan etti ve Türkiye'den sınır dışı edildi.

Amerikalı ne kadar doğru söylüyordu, ne kadar yanlış söylüyordu bilemem. Ama yine Mayıs 2010'da Genelkurmay İstihbarat Başkanlığına geliyor ve benim amiralim ile görüşüyor. Ona, "Bu sene senin komutanını terfi ettirmeyecekler. 2011 yılında terfi ettirecekler. Daha sonra Genelkurmay başkanı yapacaklar." diyor. Aynısı da vaki oldu.

Bu adam, size anlattıklarını daha sonra siyasetçilere anlatmış olabilir mi?

Hiçbir yere anlattığını zannetmiyorum.

Ama basına yansıdı bu iddialar.

Adamın belki Wikileaks Belgeleri'nden haberi vardı. Çünkü adamın iddiaları daha sonra Wikileaks Belgeleri olarak basına yansıdı. Bu yansımanın bizimle ilgisi yoktu.

Katar'da Kurulan Askeri Üs Kime Hizmet Edecek?

Türkiye, Katar'da askerî bir üs kurmak için kanun çıkardı. TBMM Genel Kurulunda, Mart 2015'te torba yasa görüşmeleri sürerken hükûmet tarafından getirilen Türkiye-Katar arasındaki İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu görüşülerek kabul edildi. Kabul edilen kanun, Türkiye ile Katar arasında askerî eği-

tim, savunma sanayisi ile Katar topraklarında TSK'nın konuşlandırılmasını içeriyor. Bu, İngiltere'nin Katar'da Türkiye tarafından yenilmesi anlamına gelen bir şey mi?

Türkiye Katar'da nasıl askerî üs kuracak bilmiyorum. Üs kurduğunuz zaman oraya kuvvet yerleştirirsiniz. Amerika'nın ve İngiltere'nin Katar'da üssü var. Orada kuvvetleri var, gemileri yanaşıyor. Türkiye bu üssü kendi menfaatleri için mi kuruyor? Yoksa Amerikalıların, İngilizlerin oradaki menfaatlerini korumak için mi yapıyor? Amerika ve İngiltere'nin orada üsleri var ama üslerinin masraflarını düşürmek için Türkiye'nin de orada yüklerini paylaşmasını istemiş olabilirler. Onlar gemilerini azaltır, Türkiye gemi gönderir. Dolayısıyla onların masraflarına ortak olmuş oluruz.

Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de, Karadeniz'de, Ege'de gemiye ihtiyacı var. Bütün bunların ihtiyacını karşıladık da Katar mı, Basra Körfezi mi kaldı? Hint Okyanusu'nda bir gemi dolaştırıyoruz. Basra Körfezi'ni tek başına bize yedirmezler. Biz oraya girersek NATO'nun bir unsuru gibi gireriz. Türkiye'nin orada bulunması menfaatlerini korumak açısından iyidir. Ama oradaki üs Türkiye'den çok Batılıların çıkarlarına hizmet eder. İran tehdidine karşı, Katar'ı, Bahreyn'i, Kuveyt'i, Birleşik Arap Emirlikleri'ni ve Umman'ı korumak amacı taşır. Aynı şekilde İran ile de Türkiye'yi karşı karşıya getirir. İran, Basra Körfezi'ni kendi hâkimiyetinde bir deniz olarak görüyor. Türkiye'nin oraya gitmesi İran'a meydan okumak anlamına geliyor.

İngiliz Kraliçesi Elizabeth, Katar Emiri Tani'yi Londra'da ağırlarken "Babandan çok Tayyip Erdoğan'dan söz ediyorsun." diyor.

Kraliçe Türkiye'ye kızıyordur. Ama Türkiye oraya hangi gemisini gönderecek? Türkiye'nin gemilerinin hava savunma sistemi yok. Diyelim ki gemiler gitti; bizim gemileri vururlar. Amerika oraya uçak gemisi sokuyor. İngiltere'nin orada yeteri kadar füze savunma sistemi var. Kendi ülkemizin hava savunma sistemi, füze savunma sistemi yok. Katar emiri, geleceğe matuf olarak Türkiye ile ilişkileri geliştirmek için böyle bir üs vermiş olabilir. Türkiye'de almış olabilir. Orada üssümüz olması iyi bir şey de, o üssü ne yapacağız?

Yaptığınız her askerî hareketin stratejik değeri olmalı. Yaptığınız her hareketin ekonomik değeri olmalı. Bu değerler yoksa boşuna boşuna orada asker bulundurmanın bir anlamı yok. Oradaki üssün anlamı nedir? Doğrusu merak ediyorum. Basra Körfezi'ni mi koruyacağız? Yoksa Hint Okyanusu'nda devamlı gemi bulunduruyoruz. Geminin gidip gelmesi zor oluyor. Üsse iki gemi gönderip birini dinlendirirken birini mi kullanacağız? O üsse uçak koyabilecek miyiz? Eğer bunlar olursa Türkiye'nin orada üssünün olması anlamlı olur. Türkiye'ye bir getirisi varsa anlamlı olur.

Kaşif Kozinoğlu Beni TSK'nın Muhbiri İlan Etmişti

Ergenekon sanığı olarak yargılanırken Silivri Cezaevinde kalp krizinden ölen istihbaratçı Kaşif Kozinoğlu vardı. Onun hakkında ne düşünüyorsunuz?

Kaşif Kozinoğlu'nun "Sırlar" adıyla yayımlanan bir kitabı var. O kitabında "İsmail Hakkı Pekin hakkında bir çalışma yapıyoruz. Dua etsin çalışma yarım kaldı." diyor. Arkasından, "TSK'daki en büyük ihbarcı İsmail Hakkı Pekin'dir. Çünkü ne varsa hepsini Emre Taner'e, Afet Güneş'e, Hakan Fidan'a anlatmıştır." diyor. Beni MİT'in Genelkurmaydaki ajanı gibi gösteriyor. Kitabı bana getirdiler. Adam ölmüş. Şimdi adama ne diyeyim!

Onun ölümü normal miydi?

Normal tabii! Kaşif iri yarı bir adamdır. Zehirlendiğini zannetmiyorum. Deli dolu birisiydi. Son zamanlarında Afganistan'da Özbek General Raşit Dostum'la beraberdi. Afganistan'da Hamit Karzai'nin ikinci sefer devlet başkanlığına getirileceği seçimden önce Raşit Dostum sorun çıkarmaya başlamıştı. Alkole düşkün biriydi. Bir ara bir valiye öfkelenmiş, adamı soydurmuş ve dövdürmüş. O zaman Hamit Karzai, Raşit Dostum'un sorun çıkarmasını önlemek için karargâhının etrafını askerlerle çeviriyor. Raşit Dostum da kendi askerlerini çıkartıyor. Aralarında çatışma çıktı çıkacak. Bunun üzerine Amerikalıların ricasıyla Türk Dışişleri, Raşit Dostum'u Türkiye'ye getirdi. Burada onu GATA'ya

yatırdık. Adam durmak istemiyor. "Çıkacağım!" diye tutturdu. MİT'i aradım, "Adamı elimize verdiniz, ikide bir beni çıkarın diye telefon ediyor." dedim. Afganistan seçimleri bitene kadar Raşit Dostum'u Türkiye'de tuttuk. Amaç seçimler süresince Raşit Dostum'u Afganistan'dan uzak tutmaktı. Sonra seçimler bitince ülkesine gönderdik.

Raşit Dostum Afganistan'a döndükten sonra yine ara ara çatışmalar oluyordu. O zaman oraya yeni birlik gönderiyorduk. Bu nedenle bizim oradaki askerî ataşeyi arayıp Pakistan istihbarat örgütü ISI'nın başkanından komutanla görüşmesini ve bizim birliklere yardım etmesini istemesini söyledim. ISI korkunç bir istihbarat örgütüdür. Vurdu mu vurur. Hiç acımaz. Bizim birlikler Afganistan'da değişik bölgelere göreve gidiyorlar. ISI, Taliban'dan istihbarat alıyordu. Bizim birliklerin güzergâhına Taliban'ın mayın döşememesi için yardımcı olmasını istedim. Bizim oradaki ataşe, "Tamam komutanım. Burada MİT'ten Kaşif komutanım var, onunla görüşüyorum." dedi. Kaşif'i tanıdığım için, "Sen Kaşif'ten uzak dur. Biz gerekirse MİT'ten bilgi alırız." dedim. Çünkü Kaşif başımızı belaya sokar, sonra bizi uğraştırabilirdi. Büyük ihtimalle bu laf Kaşif'in kulağına gitti. Bunun üzerine beni kitabında MİT'in TSK'daki ihbarcısı diye ilan etmiş.

ÖCALAN, HER ŞEYİN MERKEZİNE KENDİNİ KOYAN BİR ÖRGÜT LİDERİDİR

Siz MİT'in İmralı görüşmelerini takip etmiş bir komutansınız. Bu konuyla ilgili tutanakları okudunuz ve ayrıca MİT yetkilileri ile de görüştünüz. Görüşmeler tam olarak hangi tarihte başladı hatırlıyor musunuz?

2007'de Genelkurmay İstihbarat başkanı olduktan sonra İmralı'da ne olup bittiği ile ilgilenmeye başladım. Öcalan'ın avukatlarla görüşme tutanakları geliyordu bize. Emre Taner ile olan görüşme tutanakları gelmiyordu. Emre Taner'in görüşmelerini de kendisinden öğreniyordum. Afet Güneş'le de görüşüyordum. Bir ara sıkışmış kalmış. Tartışıyordu. O zaman Emre Taner bana şunu söyledi:

Geçen sene Genelkurmay başkanı bu konularla hiç ilgilenmedi. Bize bu konularda hiç yardımcı olmadı.

Yaşar Büyükanıt'tan mı söz ediyoruz? Yardımcı olmaktan kastı nedir?

Yaşar Büyükanıt'tan söz ediyoruz. Fikir olarak da yardımcı olmak gerekiyor. Başbakanla görüşürken de bu konularla ilgili yardımcı olmak gerekiyor. Bu görüşmelerin devam etmesi husu-

sunda fikir birliği olması gerekiyordu. Yaşar Büyükanıt, Öcalan ile MİT'in görüşmesine tamamen karşıydı. Bu işin Silahlı Kuvvetlerden uzak durması gerektiğini düşünüyordu. Ama ben istihbarat başkanı olduktan sonra bu görüşmeleri Emre Taner'e, Afet Güneş'e sormak ihtiyacı hissettim. Çünkü ortada bir olay var ve TSK'nın da bundan bilgi sahibi olması gerekiyordu.

Öcalan ile görüşmeleri kim başlatıyor?

Emre Taner 2006 yılında başlatıyor. Büyük ihtimalle bu konuda başbakan ile görüşüyor. Çünkü 2004'ten itibaren terör eylemleri tekrar başladı. Bu görüşmenin yapılması için belki Başbakanlıkta karar alındı. Belki Silahlı Kuvvetlerin etkisini azaltmak gerektiğini düşünüyorlardı. Çünkü Silahlı Kuvvetleri iç güvenlik harekâtında kullandığınız sürece siyasi etkisi artar. Bu her yerde böyledir. Onun için Silahlı Kuvvetleri iç güvenlik harekâtından biraz daha aşağı iterseniz, siyasetteki etkisini de azaltırsınız. Belki o amaçla başlatılmış olabilir. Emre Taner'in de bu konuda çalışması vardı. Benimle konuşurken Emre Bey şunu söyledi:

"Bu iş silahla olmayacak. Mutlaka siyasi bir çözüm gerekiyor."

O Kürt hareketinin bağımsızlığa doğru ilerleyebileceğini düşünüyordu. Onun için bu işin mümkün olduğu kadar zamana yayılarak geciktirilmesi gerektiği fikrindeydi. Bunu da siyaseten yapmak gerekiyor. Ülke bölünmeden bu işi zamana yayarsak daha rahat halledebiliriz diyordu. Görüşmeleri de onun üzerine yapıyordu. Nasıl olur da silahlı mücadeleyi durdururuz, nasıl olur da Kandil'deki adamları indiririz konusu Emre Bey'in üzerinde çalıştığı bir konuydu.

Emre Taner, Öcalan ile kendisi görüşüyordu. Kendi gitmediği zaman da Afet Güneş'i gönderiyordu ve onun altında Ahmet Bey vardı, onları gönderiyordu. Emre Taner MİT'ten ayrıldıktan sonra Hakan Fidan devreye girdi. Bu görüşmelerin yapıldığı dönemde Bakanlar Kurulunda koordinatör bakanlık görevini Cemil Çiçek yürütüyordu. MİT Müsteşarı Emre Taner, Cemil Çiçek ile koordineli çalışıyordu. Hakan Fidan ise direkt başbakan ile çalışmaya başladı. Hakan Fidan, o zaman bazı konuları başbakana kabul ettirmekte zorlandığını söylüyordu. Abdullah Öcalan'ın bazı ta-

lepleri olduğunda Hakan Fidan başbakana söylemekte güçlük çekiyordu. Çünkü başbakanın kızdığını söylüyordu.

Bir gün Hakan Fidan bana geldi. Elinde Öcalan'ın Çözüm Süreci'yle ilgili yazdığı 800 sayfalık notları vardı. Bir de 8 sayfalık yol haritası vardı. Hakan Fidan'dan istedim, verdi. Fotokopi çektirdim, kasaya koydum. Hakan Fidan kişisel güveninden dolayı bunları bana verebiliyordu.

Öcalan Çözüm Süreci'yle ilgili yazdığı notlarında çözümlemeyi Mezopotamya'nın tarihiyle başlatmış. Onları yayımlanması için değil, ilgililerine verilmesi için yazmış. Ben Öcalan'ın önerdiği Çözüm Süreci modelini ve yol haritası notlarını özetleyip komutanlara arz ettim.

Size Öcalan'ın avukatlarıyla yaptığı görüşmelerin tutanakları geliyordu. Bu tutanaklar kim tarafından not ediliyordu?

Görüşmeler savcının nezaretinde yapılıyordu. Jandarma konuşmaları dinliyordu. Daha sonra da ses kayıtları deşifre edilerek üç suret hâlinde tutanak hâline getiriliyordu. Bir suretini ben kendime alırdım. Bir suretini Kara Kuvvetleri komutanına gönderirdim. Bir suretini de MİT'e gönderirdim.

MİT bir dönem askerlerin görüşmelerinden mi öğreniyordu Öcalan'ın ne düşündüğünü?

Hayır! MİT kendi görüşmelerini yapıyordu. O dönemde İmralı'nın korumasından Jandarma sorumlu olduğu için bizim gönderdiğimiz sadece avukat görüşmeleri idi.

O tutanakların muhtevası ne idi?

Abdullah Öcalan, avukatları vasıtasıyla hem Kürt vatandaşlarımıza hem de Kandil'e mesaj gönderiyordu. Biz de o mesajların satır aralarından analizler yapıyorduk. Her görüşme 40-45 sayfalık tutanak oluyordu. Biz onların bir tek sayfalık kısa özetini, bir de 4 sayfalık uzun özetini çıkarıp komutana arz ediyorduk.

Avukatlar her hafta görüşme yapıyordu. O görüşmelerde ey-

leme dönük mesajları da oluyordu. Biz o mesajları çözmeye çalışıyorduk.

Öcalan, Kürtlerin Totemi Gibi

Yaklaşık 4 yıl Genelkurmay İstihbarat başkanlığı yaptınız. Bu sürede size gelen tutanaklardan elinizde birkaç bin sayfalık tahlil birikti. O tutanaklarda nasıl bir Abdullah Öcalan gördünüz?

Abdullah Öcalan, akıllı ve karizmatik bir adam. Öyle göbeğini kaşıyan bir adam da değildir. Her şeyin merkezine kendini koyar. Kendi mutlaka her işin merkezindedir. "Ben önemli değilim." derken bile kendinin merkezde olduğunu ima eder. Hapishaneden çıkış isteği, Kürt hareketini kendinin yönetme isteği, liderliğe devam etmek istemesi tutanaklara yansırdı. Bunlardan hiç vazgeçmemiştir. Bazı konularda geri adım atıyor, taktik birtakım açıklamalar yapıyor. Taviz vermediği tek konu kendinin merkezdeki konumudur. Bu nedenle narsist bir kişiliğe sahiptir. Zaman zaman avukatları fırçalar. Öcalan, kendini ziyarete gelen avukatlarına "Geri zekâlı, aptal aptal işler yapıyorsunuz!" diye kızar. Leyla Zana için avukatlara, "Gidin o aklı evvele söyleyin, böyle geri zekâlı işler yapmasın!" der. Selahattin Demirtaş için "Kendini adam mı belliyor?" der. Cemil Bayık için, "Salak salak konuşuyor, gidin susturun şunu!" der. Avukatın sözünü keser, "Tamam, ben konuşacağım, sen sus!" der. Buyurgan ve üst perdeden konuşan biridir. Kendinin her şeyi bildiğini iddia eder. Onun için tarih okur. İstediği kitapların çoğu tarih kitaplarıdır. Tarih okumalarını Sümerler'den başlatır. Okuyacağı kitapları avukatlardan istemiştir. Bulunamayan bir kitap olursa avukatlar söylerdi. Öcalan kitapları avukatlara ısmarlar ama teslim işlemini hapishane yönetimi yapar. Hapishane yönetiminin sakıncalı bulduğu kitapları vermeme yetkisi vardır. Verilmesinde sakınca görülmeyen kitabın üzerine "görülmüştür" mührünü basar ve teslim eder.

Öcalan'ın hapishane günleri, herhangi bir mahkûmun geçirdiği günler gibi mi?

İlk kaldığı yer kötüydü. Bir süre odasında kalıyordu. Ondan sonra tek başına havalandırmaya çıkıyordu. Daha sonra iyileş-

tirme yaptılar ve yanına beş mahkûm verdiler. Şimdi onlar da değişti. Yanına yeni mahkûmlar geldi. Şimdi o katılık biraz daha yumuşadı gibi.

Daha evvelden televizyon yoktu, radyo dinliyordu. Şimdi televizyon seyrediyor. Akıllı adam. Mahkûmlar arasında görev bölümü yapıyordu. Mahkûmlardan ayrı ayrı kanalları izlemelerini istiyor. Daha sonra havalandırmada herkes duyduklarını ona söylüyordu. Hâlâ örgütü yönetiyor ve bu konuda iddialı.

Suriye'de yaşarken de bütün ikili görüşmeleri ve telefon konuşmaları kaydediliyor ve deşifre ediliyormuş. Cezaevinde de dünyadan haberdar olmak için yanındaki mahkûmlara görev veriyor.

Suriye'de görüşmeleri büyük ihtimalle Muhaberat örgütü dinleyip deşifre ediyordur. Öcalan meraklı biri ve her şeyi takip ediyor. Televizyon izliyor, radyo dinliyor ve gazete okuyor. Konuşmalarına baktığınız zaman güncel konuları konuşuyor.

Öcalan'ın barınma ve beslenmesi dışındaki bütün ihtiyaçlarını dışarıdan getirirler. Elbisesini, ayakkabısını, diş macununu, diş fırçasını kendisi dışarıdan aldırır. Mahkûmlar cezaevinde telefonu parayla kullanırlar. Ama Öcalan'ın telefon etme hakkı yoktur.

Niye herhangi bir mahkûmun telefon etme hakkı var da Öcalan'ın yok?

Öyle bir hakkı olduğunu duymadım. Telefonla görüşmüyor çünkü. Terör örgütü lideri olması sebebiyle mi bu hakkı yok? Ama en azından ailesiyle görüşme imkânı tanınabilirdi.

Ailesiyle, kardeşiyle görüşmesinin tutanakları gelir miydi?

Gelirdi. Onlara da diğerlerine söylediğini söylerdi. Kendi çocukluk arkadaşları, köyünden tanıdıklarına ilişkin insani sorular soruyordu. İçlerinde ölenler varsa üzüldüğünü söylerdi.

Duygusal bir tarafı da mı var Öcalan'ın.

Var tabii. Her insan gibi. Bir ara gözlerinden rahatsızdı. Gözlerinde çok sulanma oluyordu. Sonra ne oldu bilmiyorum.

Abdullah Öcalan normal yollarla ölse Türkiye Cumhuriyeti bunu nasıl izah eder?

Biraz zor izah eder. Ölebilir, ölecek de. Kimse sonsuza kadar yaşamıyor. Ama bu tip insanlar öldüğü zaman arkasından mutlaka bir söylenti çıkıyor. Ya zehirlendi ya öldürüldü deniyor.

Abdullah Öcalan dışarı çıkabilir mi?

Çıkabilir. Çözüm olursa af çıkacaktır. Ev hapsine çıkabilir. Çıkıp siyaset de yapabilir. Partisinin başına da geçebilir. Diyarbakır'dan milletvekili de olabilir. Eski Osmanlı'da, günümüz dünyasında bunun örnekleri çok.

Öcalan'ın affının önünde "Kamu haklarından mahrum edilme mahkûmiyeti" var. Mahkeme ağırlaştırılmış müebbet hapse mahkûm ederken, bütün kamu haklarından da mahrum ettiğini açıklıyor. Bu yasal engel nasıl aşılacak?

Bir af düzenlemesi yapıldığı zaman bütün sonuçlarıyla beraber çıkıyor. Yani kamu haklarından mahrumiyeti söz konusu ise af kanunu o haklarının iadesini de kapsıyor. O nedenle çok genel kapsamlı bir af çıkartmak gerekiyor. Ama sırf Öcalan'ı kapsayan bir af çıkmaz. Kişiye özgü af olamaz.

Bence Abdullah Öcalan'ın önünde Kandil handikapı var. Kandil, Öcalan'ın İmralı'dan çıkmasını istiyor mu? İstemiyor. HDP de onun çıkmasını istemiyor. Avrupa ve Amerika da istemiyor. Niye? Çünkü Irak ve Suriye'de bir düzen kurmaya çalışıyorlar. Türk hükûmeti istiyor mu? Bizimkiler de istemiyordur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Abdullah Öcalan'ın başvurusuyla ilgili bir karar alırsa?

Oradan Abdullah Öcalan'ın serbest bırakın diye bir karar çıkmaz. Oradan yeniden yargılama kararı çıkabilir.

Yeniden yargılanıp suçsuz bulunursa?..

Hangi hâkim onu suçsuz bulacak? O kadar zor bir konu ki. Türk halkında çok şeyin değişmesi lazım.

Öcalan çıkmak istiyor mudur?

Bilmiyorum. Dışarı çıksa içerideki kadar etkili olamaz. Dışarıda çok daha fazla rakiple karşılaşır. Şimdi Kürtlerin tepesinde tabu gibi, totem gibi duruyor. Herkes onun ağzına bakıyor.

Hakan Fidan Ziyaretime Gelmedi

Hakan Fidan ile uyumlu bir çalışma dönemi geçirdiğinizi söylediniz. Cezaevine girdiğiniz zaman ziyaretinize geldi mi?

Onun gelmesi uygun değildi. Bu olay olduğu zaman travma geçirdim. Hastaneye yattım. Bir aya yakın hastanede kaldım. Hastaneden çıktıktan sonra benim yerime Genelkurmay İstihbarat başkanı olan Yaşar Güller'e görevi teslim ettim. Yakalama emrim çıkmış olmasına rağmen Hakan Fidan'dan aynı gün randevu almıştım. Gittim, konuştum, anlattım. Bana "Hapishaneye gitmemek için hastanede yattığınızı zannettim." dedi. Yakalama kararı psikolojik olarak altüst etmişti. O nedenle travma geçirmiş ve hastaneye yatmıştım. Ona, "Başbakan ile cumhurbaşkanı ile görüştüğünde şunu söyle: Hazırladığımız İnternet Andıcı'nı, onlara darbe yapmak, onların altını oymak, onlara siyaseten zarar vermek amacıyla yapmadık. Böyle bir şeye ne ben ne komutanlarım ne de arkadaşlarım tenezzül eder." dedim.

Hakkımda temmuzun sonlarında yakalama kararı çıkmıştı. Arkadaşlar 17 Ağustos 2011'de teslim oldular. Ben 5 Eylül'e kadar bekledim. Hakan Fidan bu kararın uyduruk bir nedenle alındığını biliyordu. Ama o zaman ortam öyle bir ortamdı.

Oradan hastaneye giderek ilişiğimi kestim. Evime geldim. Birkaç gün sonra Kurban Bayramı'ydı. Bayramı evimde geçirdikten sonra cezaevine teslim olmayı düşünüyordum. O arada beni evime kadar takip etmişler. Telefon çaldı. Uzman çavuşla eşim görüştü. Telefonu istedim. Anladım ki polisten biri benim evde olup olmadığını soruyordu. O günü takip eden iki gün boyunca polise benim evde olduğum ihbarı yapılıyor. Onlar da Merkez Komutanlığına ihbarı geçiyorlar. Merkez komutanı arayıp evde olduğuma dair ihbar yapıldığını söyledi. Ben de -pazar günü

Kurban Bayramı bitiyordu- "İyi pazar günü gelin, beni götürün." dedim. Geldiler, 4 Eylül akşamı orduevine gittim. Orada üzerimi değiştirdim. Oradan Silivri'ye gittim. Orada hâkim huzuruna çıktık. Tutuklama kararımı yazdı ve cezaevine girdim.

Tutuklanmanız sürecinde Hakan Fidan'ın sizi teskin etmek dışında yapabileceği bir şey yok muydu?

Olsa yapardı. Mahkeme yakalama kararı çıkartmış. Hakan Fidan ne yapacak? Bu kararla ilgili olarak ben Savcı Fikret Seçen ile görüştüm. Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile adalet bakan yardımcısı ile görüştüm. Onlara bu konuları hep anlattım. Ama o zaman herkes öcü gibi bu konulara girmekten çekiniyordu. Herkes topu birbirine atıyordu. İnsanlar o zaman bu işin Cemaat kurgusu olduğunu biliyor muydu bilmiyorum. Ama herkes bu konulara girmekten çekiniyordu. Belki kendilerine bir şey bulaşır diye korkuyorlardı.

Emre Taner ile yürüttüğünüz ilişki, Hakan Fidan'la da devam etti mi? Yani görüşme tutanaklarını ondan da alabiliyor muydunuz?

Alıyordum tabii. Ben her görüşmemizde soruyordum, o da bana bilgi veriyordu. Kendisi Öcalan ile görüştüğünde bana söylüyordu. Bunları resmî görüşmeler dışında anlatıyordu. Zaten her ay dört beş istihbarat örgütü bir araya geliyoruz. Yazışıyoruz, telefonla görüşüyoruz. Bunların dışında her perşembe günü Genelkurmay başkanına rapor vermeye geldiğinde benim odamda sohbet ediyorduk. Ben de ihtiyaç duyduğumda MİT'e gidip görüşüyordum.

Hapisten çıktıktan sonra Hakan Fidan ile görüştünüz mü?

Hayır! Ben onu aramadım, o da beni aramadı.

Arayıp geçmiş olsun demesi gerekmez miydi?

Bilmiyorum. O konuyu hiç düşünmedim. Kendi arkadaşlarımdan da aramayanlar var.

DİZİN

1 Mart Tezkeresi 41, 47, 48, 49, 53, 54, 114, 291
12 Eylül 1980 İhtilali 7, 64, 80, 82, 86, 87, 106, 107, 109, 110, 221, 253, 255, 258
12 Mart 1971 Muhtırası 86
24 Ocak Kararları 107, 172
27 Mayıs 1960 İhtilali 6, 8, 83, 86, 172, 173, 175, 176, 323, 343
27 Nisan Bildirisi 43, 81, 82, 193, 202
28 Şubat Süreci 41, 75, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 92, 99, 115, 137, 192, 202, 276, 279, 284, 300, 315, 325, 334

A

Abdulaziz Efendi 117, 118
Abdullah Cahit Sarsılmaz 337
Abdullah Çatlı 315
Abdullah Gül 9, 76, 84, 113, 135, 146, 147, 148, 189, 202, 344
Abdullah Öcalan 8, 10, 13, 64, 65, 95, 109, 110, 111, 155, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 166, 167, 242, 261, 262, 266, 310, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356
Abdurrahman Dilipak 312
Abdülaziz (Sultan) 44
Abdülfettah Sisi 185, 317
Abdülhamit (II) 44, 178, 182, 343
Abdülkerim Kesnizani 117, 119, 120
Abdüllatif Şener 234
Acz-i Mendi grubu 29

Açılım Süreci 95, 154, 196, 266
Adalet ve Kalkınma Partisi 23, 24, 32, 42, 53, 87, 94, 99, 128, 129, 146, 147, 192, 193, 198, 201, 234, 273, 274, 275, 284, 326, 334, 338, 341
Adana Mutabakatı 26, 235
Adil Serdar Saçan 106, 113
Adnan Menderes 28, 174, 175, 297
Adnan Oktar 131
Adnan Tanrıverdi 137
Afet Güneş 114, 261, 347, 349, 350
Ahmet Altan 159
Ahmet Davutoğlu 135, 146, 147, 148, 232, 235, 256, 341
Ahmet Dinç 117, 118
Ahmet Kaya 110
Ahmet Necdet Sezer 84, 191
Ahmet Şık 305
Ahmet Taner Kışlalı 197
Ahmet Yavuz 253
Akın Zorlu 264
Aktütün Karakolu 101
Alaattin Çakıcı 5, 27, 28
Aldo Moro 204
Ali Babacan 146
Ali Ferhatlı 118
Ali Fuat Paşa 181
Ali Fuat Yılmazer 311
Ali Hasan Mecid 124
Ali Ozansoy 324
Ali Rıza Asgari 226
Ali Şaban 118
Aliyev 111
Alparslan Türkeş 173
Alpaslan Aslan 269, 337
ANAP 43, 153
Apocular 66
Arif Doğan 313
ASELSAN 142, 144, 210, 219, 220, 303
Aslan Güner 22, 338
Atilla Ateş 161, 162, 164
Atilla Işık 22
Ayad Allavi 124
Ayat Fetih El Ravi 120
Aydın Doğan 82, 86, 87
Aydın İlter 67, 69
Aytaç Yalman 47, 48, 49, 88, 201, 330
Aziz Yıldırım 128

B

Baas 80, 120, 122, 124, 125, 172, 174
Balyoz Davası/Süreci 10, 15, 34, 38, 39, 42, 57, 100, 128, 136, 194, 223, 225, 275, 287, 305, 307, 325, 329, 333, 334, 336
Barzan 120
Behice Boran 110
Bekaa Vadisi 64, 109, 162, 189
Bekir Kalyoncu 103
Beşar Esad 84, 152, 162, 174, 182, 186, 207, 209, 232, 233, 234, 235, 316, 342
Beşir Atalay 146
Bilgin Balanlı 22

Binyamin Netanyahu 291
Birgül Ayman Güler 23
Birinci ve İkinci İnönü Savaşları 223
Bülent Arınç 39, 191, 194, 195, 197, 198, 200, 201, 220, 222, 325, 341
Bülent Dağsalı 337
Bülent Ecevit 7, 47, 85, 109, 111, 161, 166, 172
Büyük İskender 171, 290
Büyük Orta Doğu Projesi 166, 278

C

Cahar Dudayev 303
Celal Bayar 28
Celal Talabani 52, 53, 121, 123, 125, 166
Cemaat 2, 3, 7, 11, 12, 35, 39, 40, 90, 91, 92, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 105, 106, 107, 108, 112, 113, 116, 127, 128, 129, 130, 132, 134, 139, 191, 194, 195, 197, 198, 199, 217, 219, 220, 221, 225, 261, 262, 263, 266, 268, 269, 271, 276, 282, 283, 284, 301, 303, 305, 306, 311, 312, 314, 325, 326, 329, 332, 334, 336, 341, 344, 356
Cemal Abdülnasır 174
Cemalettin Kaplan 141
Cemal Gürsel 173, 174
Cemal Madanoğlu 173
Cemal Şen 118
Cem Ersever 313, 322, 324
Cemil Bayık 159, 266, 267, 310, 352
Cemil Çiçek 81, 193, 350
Cemil Tuğtekin 199
Cevriye Pekin 17, 19
CIA 96, 98, 117, 119, 120, 121, 124, 161, 171, 175, 207, 216, 227, 341, 344
Cihan Kansız 103
Cumhuriyet Halk Partisi 24, 176
Cübbeli Ahmet Hoca 128

Ç

Çekiç Güç 5, 49, 50, 157, 295
Çelik Harekâtı 50
Çetin Altan 85
Çetin Doğan 80
Çevik Bir 80, 86, 87, 315
Çözüm Süreci 8, 153, 154, 156, 158, 196, 242, 351

D

Dennun Haydar 117
Dilek Akagün Yılmaz 23
Dinç Bilgin 82
Doğan Güreş 60, 62, 72, 73, 230
Doğu Aktulga 80
Doğu Perinçek 23, 232
Doğu Silahçıoğlu 137
Dört Halife Dönemi 130

Dursun Çiçek 94, 103
DYP 153

E

Ebulfez Elçibey 111
Efkan Ala 144, 325
Egemen Planı 333
Eğit-Donat projesi 9, 207
Elia Kazan 248
Elizabeth (kraliçe) 346
El Kaide 122, 123, 156
Emin Aslan 128
Emine Erdoğan 84
Emre Taner 90, 91, 93, 132, 133, 261, 310, 347, 349, 350, 356
Encümen-i Daniş 85
Enis Öksüz 23
Enver Paşa 320
Enver Sedat 315
Erdal Ceylanoğlu 337
Ergenekon Davası/Süreci 7, 10, 15, 32, 34, 38, 39, 41, 42, 106, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 128, 136, 194, 202, 223, 225, 250, 268, 271, 275, 283, 305, 306, 307, 312, 325, 329, 333, 334, 336, 347
Ergin Saygun 33, 244, 263, 334
Erol Mütercimler 31
Eskişehir-Kütahya Savaşları 223
Eşme köyü 38, 242
Eşme Ruhu 242
Eşref Bitlis 53, 60, 61, 62, 63, 64, 90
ETA 168, 204, 301
Ethem Erdağı 329, 330, 331, 333, 334, 337

F

Fadıl Karabaş 117, 118
Fahri Işık 64
Faruk Gürler 337
Fatih Sultan Mehmet 44, 119, 229
Fatin Rüştü Zorlu 28
FBI 196, 263, 306
Fethullah Gülen 2, 3, 7, 29, 39, 63, 87, 90, 91, 92, 93, 97, 99, 104, 106, 109, 110, 111, 112, 113, 127, 129, 131, 132, 133, 135, 139, 140, 150, 172, 186, 198, 202, 220, 269, 288, 325, 326, 333
Fevzi Çakmak 181
Fevzi Türkeri 48
Fikret Bila 49
Fikret Seçen 99, 100, 101, 102, 103, 356
FKÖ 340

G

Gandi 120
George Soros 150, 151
George W. Bush 126, 244
Gladio 203
Güneş Harekâtı 12, 219, 299, 300
Güngör Gümüşpala 67
Güven Erkaya 80, 279

H

Hacı Ahmet Peygamberli 118
Hafız Esad 162, 174
Hakan Fidan 7, 8, 13, 39, 94, 95, 129, 133, 134, 135, 144, 145, 146, 147, 186, 188, 189, 190, 225, 232, 233, 237, 249, 261, 262, 266, 267, 328, 334, 335, 336, 341, 342, 345, 347, 350, 351, 355, 356
Hakan Yüksel 199
Halid Meşal 233, 339, 340
HAMAS 126, 339
Hamid Şaban 120
Hamit Karzai 347
Hanefi Avcı 65, 128, 322, 324
Hasan Cemal 38
Hasan El Benna 234, 235
Hasan Iğsız 7, 17, 19, 20, 34, 35, 101, 102, 191, 300
Hasan Korkmazcan 23
Hasan Palaz 223
Hasan Polatkan 28
Hasan Ruhani 343
Hasan Sabbah 127
Hasan Seccah 123
Hasan Yılmaz 2, 3, 18, 305
HAVELSAN 210
Hayri Kıvrıkoğlu 22
Henry Kissinger 183
Hıfzı Çubuklu 274
Hilmi Özkök 22, 36, 47, 49, 88, 113, 230, 264, 329, 330, 334
Hizbullah 66, 98, 206, 339
Hrant Dink 140, 198, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 314
Humeyni 171
Hurşit Tolon 30, 41
Hüseyin Çelik 39
Hüseyin Görüşen 199
Hüseyin Kemal 117
Hüseyin Kıvrıkoğlu 36, 41, 278, 315
Hüsnü Mübarek 162
Hz. Ali 122, 130
Hz. Muhammed 130, 131

I

IRA 8, 157, 167, 168, 301
Irak Türkmen Cephesi 118, 121, 122, 123
Işık Koşaner 36, 37, 38, 39, 99, 103, 245, 327
IŞİD 10, 131, 156, 207, 227, 236, 237, 240, 241, 242, 341

İ

İbrahim Fırtına 88
İbrahim Hakkı Karadayı 80, 315
İbrahim Şahin 323
İdris Davut 123
İHH 128, 338, 339
İkiz Kuleler 166
İlhami Soysal 32
İlker Başbuğ 5, 22, 32, 33, 34, 35, 36, 41, 45, 47, 48, 78, 93, 94, 97, 101, 102, 103, 133, 190,

191, 195, 197, 200, 201, 218, 225, 245, 274, 275, 300, 310, 325, 326, 334, 335
İmralı Adası 158, 161, 261, 262
İnternet Andıcı 15, 16, 34, 35, 94, 101, 102, 103, 198, 355
İskender Pala 276
İsmail Hakkı Karadayı 230
ismail Hakkı Pekin 2, 3, 16, 17, 19, 347
İsmail Mugniye 206
İsmet Bozdağ 318
İsmet İnönü 181
İsmet Sezgin 163
İşçi Partisi 23, 140
İttihat Terakki 174, 222
İzzet El Duri 121, 122, 124

J

JİTEM 12, 313, 314, 321, 322, 323
John Bass 195
John Espinoza 195
John Foster Dulles 150
John Kennedy 168
John Kerry 207

K

Kabala 117, 119, 120, 124, 125
Kaddafi 12, 174, 234, 297, 298
Kadir Kayan 10, 197, 199, 200, 217, 218, 219, 220, 221, 225
Kafes Eylem Planı 38, 273, 274
Kamu Güvenliği Müsteşarlığı 102
Kasım Süleymani 188
Kaşif Kozinoğlu 13, 347
Kazım Karabekir 181, 319
KCK 92, 262, 266, 310, 311
KDP 122, 157
Kemal Kerinçsiz 270, 271
Kemal Tahir 152, 318, 319
Kemal Yamak 69, 240
Kenan Evren 170
Kesnizani tarikatı 117, 118, 119, 123
Kıbrıs Harekâtı 55, 64, 165, 166, 294, 297
Kocatepe gemisi 59
Kore Savaşı 150
Korkut Eken 267, 323
Kozmik Oda 2, 10, 197, 199, 200, 201, 203, 214, 217, 221, 222, 223, 224, 225
Körfez Savaşı 37, 47, 50, 69, 72, 121, 123
KÖYDES 79
Kral Abdullah 298
Kral Hüseyin 298
Kurdoğlu Cemaati 76
Kusay 124
Kuvvet 2020 45
KYB 122

L

Latif Erdoğan 87, 106
Lenin 80
Levent Bektaş 273, 275
Leyla Zana 352

M

Mahir Kaynak 64
Mahmud Abbas 340
Mahmud Ahmedinejad 130, 131
Manuel Noriega 342
Margaret Thatcher 176
Mavi Marmara 12, 337, 338, 339
Med-Zehra grubu 29
Mehdi Zana 67
Mehmet Ağar 323
Mehmet Ali Şahin 39
Mehmet Baransu 303
Mehmet Erten 22
Mehmet Eymür 162, 267
Mehmet Kırkıncı grubu 29
Mehmet Kurdoğlu grubu 29
Mehmet Şimşek 146
Meir Dagan 205
Mesut Barzani 52, 53, 61, 118, 121, 125, 157, 166, 167, 187, 205, 206, 236, 237
Mesut Yılmaz 162
Meşveret grubu 29
Metin Ataç 275
Metin Erksan 248
Metin Yavuz Yalçın 337
MHP 24
Millî Görüş 148, 234
Misak-ı Millî 150, 179, 181, 182, 319
MİT 7, 8, 9, 85, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 104, 112, 113, 114, 115, 116, 118, 121, 127, 131, 132, 133, 134, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 158, 175, 186, 188, 189, 191, 201, 211, 229, 232, 233, 235, 239, 240, 241, 245, 247, 249, 261, 262, 266, 267, 271, 273, 283, 301, 307, 310, 311, 314, 327, 328, 334, 336, 338, 340, 341, 342, 345, 347, 348, 349, 350, 351, 356
Molla Mustafa 122
MOSSAD 95, 98, 117, 119, 120, 121, 123, 124, 205, 206, 216, 226, 227, 341
Muammer Güler 102
Muhaberat 119, 120, 189, 235, 298, 353
Muhammed Kesnizani 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125
Muhammed Muhtar 123, 126
Muhammed Mursi 185
Muhammed Reşit 118
Muhammed Süleyman 206
Muhittin Fisunoğlu 61, 70, 230, 253
Muhsin Yazıcıoğlu 269, 313, 314
Murat Karayılan 159, 245, 247, 310
Mustafa Bilgili 199, 200, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 224, 225
Mustafa Kemal Atatürk 11,

23, 65, 80, 106, 136, 137, 174, 179, 181, 189, 190, 202, 223, 250, 251, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 274, 319, 321
Mustafa Sungur grubu 29
Muzaffer Tekin 31, 32, 270, 271
Münir Erten 220
Müslüman Kardeşler 163, 185, 188, 233

N

Nabukatnezar 125
NATO 11, 22, 55, 65, 97, 135, 149, 150, 163, 164, 165, 174, 175, 203, 204, 210, 227, 234, 249, 264, 277, 281, 282, 290, 315, 329, 330, 332, 346
Nazım Demirkol 200, 217
Nazım Hikmet 110
Necdet Özel 22, 38, 103, 331, 337
Necip Hablemitoğlu 197, 268
Necip Torumtay 37, 69
Necmettin Erbakan 81, 82, 83, 85, 137, 138, 166, 325, 344
Neçirvan Barzani 187
Nedim Şener 271
Nehru 119, 120, 121, 124
Nicolas Maduro 342
Nizamülmülk 292
Nusret Taşdeler 330

O

Ogün Samast 271, 272
Oğuz Kağan Köksal 274
Oliver North 238
Orhan Yöney 330
Osman Durmuş 23

Ö

Ömer Dinçer 103, 335
Ömer Lütfi Topal 323
Özden Örnek 42, 44, 88, 278
Özer Çiller 73

P

PKK 6, 8, 10, 11, 12, 38, 50, 53, 60, 61, 64, 65, 66, 69, 72, 87, 89, 90, 92, 95, 151, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 166, 167, 168, 169, 186, 203, 205, 206, 207, 213, 235, 242, 243, 245, 246, 247, 261, 262, 266, 291, 299, 300, 301, 308, 309, 310, 323, 333
Poyrazköy Davası 38
Putin 177

R

Ragıp Gümüşpala 67
Rahip Santoro 197, 268, 269
Ramazan Akyürek 92, 268, 270, 310, 311
Raşit Dostum 347, 348
Recep Güven 92, 311
Recep Tayyip Erdoğan 7, 8,

9, 12, 34, 38, 39, 40, 53, 54, 75, 76, 79, 82, 83, 84, 97, 98, 99, 101, 103, 127, 128, 146, 147, 148, 182, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 201, 202, 225, 228, 229, 230, 233, 234, 244, 245, 301, 310, 317, 328, 334, 335, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 346
Rıza Pehlevi 171, 297
Robert Gates 300
ROKETSAN 210

S

Sabahattin Selek 318
Sabri Ok 159, 262
Sabri Uzun 113
Sacide Hayrullah 120
Saddam Hüseyin 51, 72, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 164, 166, 174, 176, 222, 316, 342
Sadullah Ergin 356
Safeviler 119
Said-i Nursi 29, 66, 76
Sakarya Savaşı 223, 319, 321
Sakine Cansız 266, 267
Saldıray Berk 337
Salih Kunter 269, 337
Salih Raci Tekin 32
Salim Başol 175
SAVAMA 95
Seferi Yılmaz 66
Selahattin Demirtaş 352
Selahattin Kısacık 199
Semih Çetin 100
Serdar Öztürk 306, 307
Sevgi Erenerol 270, 271
Seyfi Kurtbek 174
Seyyid Kutub 234, 235
Seyyid Nedim 123
Soğuk Savaş 6, 8, 65, 162, 163, 164, 172, 194, 203, 277, 290
Soner Çağaptay 263
Sönmez Köksal 143
Stalin 80
Suret Hüseynov 111
Süheyl Batum 23
Süleyman Demirel 82, 84, 85, 312, 323
Süleyman Seba 27

Ş

Şah Cüneyt 119
Şah İsmail 316
Şemdinli Davası 34
Şemsettin Özcan 199
Şener Eruygur 41, 193
Şenkal Atasagun 113, 115, 116
Şeyh Kıbrısî 131
Şeyh Safiyüddin Erdebili 119
Şeyh Sait İsyanı 29
Şirin Ünal 338

T

Tahşiye örgütü 7, 139, 140, 141
Talat Aydemir 88, 172
Talat Paşa Komitesi 16, 23

Tamil gerillaları 167, 168
Tani (Katar emiri) 346
Tansu Çiller 72, 73, 85
TİKA 95, 147, 188
Tuncay Güney 7, 112, 113, 114, 116, 312
Turgut Özal 37, 69, 240
TÜBİTAK 10, 142, 197, 215, 216, 217, 219, 220, 223, 224, 225, 303
TÜMAS 223
TÜSİAD 82, 86, 87

U

Uday 120
Uğur Mumcu 197, 267
Uğur Yiğit 275
Uludere Olayı 243, 245, 246, 247
Umut Kitabevi 66

Ü

Ümit Özdağ 126, 340
Ümit Yalçın 317

V

Varşova Paktı 151, 162
Vatan Partisi 16, 23, 232, 317
Vatban 120
Vecdi Gönül 76
Vedat Aydın 313
Vefik El Samarayi 120
Veli Küçük 113, 271, 312

Y

Yakup Kadri Karaosmanoğlu 319
Yalçın Akdoğan 39
Yaser Arafat 229
Yasin Hayal 271
Yassıada Mahkemesi 28, 175
Yaşar Büyükanıt 22, 33, 34, 36, 42, 202, 219, 220, 245, 280, 299, 300, 334, 349, 350
Yaşar Güller 355
Yaşar Okuyan 23
Yeni Asya grubu 29
Yeşil 314, 315, 324
Yeşil Kuşak Projesi 106
YPG 207

Z

Zekeriya Öz 34, 35, 101, 102, 103
Ziya ül Hak 170, 171
Zübeyir Aydar 262
Zübeyir Kındıra 106
Zülfikar Ali Butto 170

DİKKAT CEMAAT ÇIKABİLİR!

KOZMİK ODA

Fethullah Gülen Türk Ordusuna Neden Kumpas Kurdu?

Ergenekon Davası bir torba davaya dönüştürülüp İnternet Andıcı Davası da bu torbanın içine atılınca Genelkurmay İstihbarat E. Başkanı İsmail Hakkı Pekin, diğer silah arkadaşları gibi bir haksızlığa kurban giderek kendini Silivri Cezaevinde buldu. Mesleğinin zirvesindeyken ve Genelkurmay başkanlığına gidecek bir kariyer çizgisinin başındayken uğradığı bu haksızlığın ağır yüküne bir de cezaevindeyken kıymetli annesinin vefatı ve türlü sebepler yüzünden ona son görevini yerine getiremeyişinin hüznü eklenmişti. Aslında TSK'nın şerefli bir subayı olarak onun maruz kaldığı tüm bu haksızlıklar, Türk ordusuna kurulan kumpasın ne kadar insanlık dışı ve hak, hukuk gözetmeyen bir tertip olduğunun göstergesiydi. Bu bağlamda "Bizi buraya sokan siyasettir, çıkartacak olan da siyasettir." diyen Pekin'in tanıklıkları, yaşanan bu gayrihukuki sürecin resmini çizmede ve kumpasın arkasındakileri görmemizde bir başvuru kaynağı olacaktır.

– Cemaat ile Saddam'ı kıskaç altına alan Kesnizani tarikatı arasındaki benzerlik ne?
– Cemaat Türk ordusunun içine nasıl sızdı?
– İlker Başbuğ, Ergenekon sanıklarının arkasında neden durmadı?
– TSK, Cemaat konusunda MİT'i neden ikna edemedi?
– "*Taraf* gazetesi ile uğraşmayın, bunun altından kalkamazsınız." diyen MİT'çi kim?
– Tayyip Erdoğan'ın yolu Silivri'ye düşer miydi?
– Düşmanını nakavt edinceye kadar yumruklayan Tayyip Erdoğan, Cemaat'e karşı tek başına mı savaşıyor?
– Askerler, Çözüm Süreci'ne neden bu kadar mesafeli?
– Abdullah Öcalan'ın gizli ajandası ne?
– Genç subayların rahatsızlığının asıl nedeni neydi?
– 1 Mart Tezkeresi, Amerika'nın Güneydoğu'yu işgal planı mıydı?
– Süleymaniye'deki çuval olayında İsmail Hakkı Pekin olsaydı davranışı nasıl olurdu?
– Mavi Marmara olayı İsrail'e şah çekmek miydi?
– Gazze, İsrail için neden bu kadar önemli?

internetten satış
mkitap.com

KYRHOS
ISBN: 978-605-121-418-4
9 786051 214184
www.kyrhos.com.tr

THG
487976
DFB